

URZĄD STATYSTYCZNY W KRAKOWIE
STATISTICAL OFFICE IN KRAKÓW

**ROCZNIK STATYSTYCZNY
WOJEWÓDZTWA
MAŁOPOLSKIEGO**

*STATISTICAL YEARBOOK
OF THE MAŁOPOLSKIE
VOIVODSHIP*

2009

ROK X

YEAR X

KRAKÓW 2009

ZESPÓŁ REDAKCYJNY
URZĘDU STATYSTYCZNEGO
W KRAKOWIE

*EDITORIAL BOARD
OF THE STATISTICAL OFFICE
IN KRAKÓW*

PRZEWODNICZĄCY

PRESIDENT

dr Krzysztof Jakóbik

CZŁONKOWIE

MEMBERS

Ewa Bińczycka, Agnieszka Chochorowska,
dr Dorota Olszewska, Barbara Oremus,
Maria Penpeska, Helena Sienniak

Opracowanie merytoryczne i redakcyjne -
Wydział Analiz i Opracowań Zbiorczych
kierujący

*Editorial and technical supervision -
Analyses and Aggregated Studies Division
supervisor*

Helena Sienniak

Sekretarz

Secretary

Aneta Ryszka

Tłumaczenia

Translation

Anna Dziedzic

Skład komputerowy i wykresy

Typesetting and graphs

Marta Klósek
Kopacka Ewa

Projekt okładki

Cover design

Lidia Motrenko-Makuch

ISSN 1640-002X

**Przy publikowaniu danych US
prosimy o podanie źródła**

***When publishing SO data
please indicate source***

Druk i oprawa

Printing and binding

ZWS Zakład Poligraficzny nr 2
26-600 Radom, ul. Planty 39/45

Nakład 200 egz. B5

Cena 30,00 zł

Publikacja dostępna na CD
oraz w Internecie - www.stat.gov.pl/krakow

*Publication available on CD
and on the Internet - www.stat.gov.pl/krakow*

PRZEDMOWA

Przekazujemy Państwu kolejną, już dziesiątą edycję **Rocznika Statystycznego Województwa Małopolskiego**, w roku szczególnym ze względu na 220-lecie Polskiej Statystyki Publicznej. Opracowanie zawiera najnowsze dane statystyczne opisujące warunki życia mieszkańców oraz stan gospodarki Małopolski.

Układ tematyczny i forma prezentacji danych nie zmieniły się w stosunku do wydania poprzedniego. Tym niemniej, w obecnej edycji Rocznika, rozszerzono jego zakres o nowe, badane cyklicznie tematy, takie jak: wynagrodzenia pracowników w październiku 2008 r., koszty pracy, kluby sportowe oraz o komentarz analityczny.

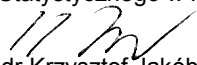
Informacje zawarte w Roczniku, zwłaszcza w tablicach przeglądowych z danymi dla lat 2000-2008, umożliwiają przeprowadzenie analiz i porównań retrospektywnych. Pozwalają one uchwycić podstawowe tendencje i kierunki rozwoju województwa.

Obecna edycja jest ostatnią z danymi według rodzajów działalności w układzie Polskiej Klasyfikacji Działalności - PKD 2004, obowiązującej w 2009 r. równolegle z Polską Klasyfikacją Działalności - PKD 2007, do której nawiązuje aneks.

Rocznik, podobnie jak w latach ubiegłych, oprócz formy książkowej, dostępny jest również na stronie internetowej Urzędu Statystycznego w Krakowie i na płycie CD.

Zainteresowanym Czytelnikom polecamy także, stanowiące niejako uzupełnienie niniejszej publikacji, opracowania: „**Województwo Małopolskie 2009 - Podregiony, Powiaty, Gminy**” i „**Rocznik Statystyczny Krakowa 2009**”.

Oddając Państwu **Rocznik Statystyczny Województwa Małopolskiego 2009**, pragnę podziękować wszystkim osobom i instytucjom, które uczestniczyły przy jego powstaniu dostarczając dane tematyczne za współpracę.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego w Krakowie

dr Krzysztof Jakóbiak

SPIS TREŚCI

Przedmowa
Spis tablic i wykresów
Objaśnienia znaków umownych. Skróty
Uwagi ogólne

TABLICE PRZEGLĄDOWE

I. Województwo na tle kraju w 2008 r.
II. Ważniejsze dane o województwie (2000-2008)

DZIAŁY

I. Geografia
II. Stan i ochrona środowiska
III. Podział administracyjny i samorząd terytorialny
IV. Bezpieczeństwo publiczne. Wymiar sprawiedliwości
V. Ludność. Wyznania religijne
VI. Rynek pracy
VII. Wynagrodzenia. Świadczenia z ubez- pieczeń społecznych
VIII. Budżety gospodarstw domowych
IX. Infrastruktura komunalna. Mieszkania
X. Edukacja i wychowanie
XI. Ochrona zdrowia i opieka społeczna ..
XII. Kultura. Turystyka. Sport
XIII. Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne
XIV. Ceny
XV. Rolnictwo i leśnictwo
XVI. Przemysł i budownictwo
XVII. Transport i łączność
XVIII. Handel i gastronomia
XIX. Finanse przedsiębiorstw
XX. Finanse publiczne
XXI. Inwestycje. Środki trwałe
XXII. Rachunki regionalne
XXIII. Prywatyzacja. Podmioty gospodarki narodowej

Aneks - Wybrane dane według PKD 2007 ..

Sytuacja społeczno-gospodarcza województwa małopolskiego w 2008 r.
--

CONTENTS

	Strona Page
Preface	3-4
List of tables and graphs	6-20
Symbols. Abbreviations	21-22
General notes	23-29

REVIEW TABLES

<i>Voivodship and the country in 2008</i>	30-35
<i>Major data on the voivodship (2000-2008)</i>	36-57

CHAPTERS

<i>Geography</i>	58-59
<i>Environmental protection</i>	60-83
<i>Administrative division and territorial self-government</i>	84-89
<i>Public safety. Justice</i>	90-97
<i>Population. Religious denominations ..</i>	98-123
<i>Labour market</i>	124-159
<i>Wages and salaries. Social security benefits</i>	160-172
<i>Household budgets</i>	173-179
<i>Municipal infrastructure. Dwellings</i>	180-192
<i>Education</i>	193-220
<i>Health care and social welfare</i>	221-233
<i>Culture. Tourism. Sport</i>	234-246
<i>Science and technology. Information society</i>	247-263
<i>Prices</i>	264-268
<i>Agriculture and forestry</i>	269-295
<i>Industry and construction</i>	296-315
<i>Transport and communications</i>	316-322
<i>Trade and catering</i>	323-327
<i>Finances of enterprises</i>	328-341
<i>Public finance</i>	342-349
<i>Investments. Fixed assets</i>	350-361
<i>Regional accounts</i>	362-365
<i>Privatization. Entities of the national economy</i>	366-375
Annex - Selected data by PKD 2007 ..	376-391

Socio-economic situation of the Małopolskie voivodship in 2008	392 430
---	---------

SPIS TABLIC I WYKRESÓW

LIST OF TABLES AND GRAPHS

Tablica Table	Strona Page
------------------	----------------

DZIAŁ I. GEOGRAFIA

CHAPTER I. GEOGRAPHY

Położenie geograficzne województwa	<i>Geographic location of the voivodship</i>	1	58
Powierzchnia i granice	<i>Area and borders</i>	2	58
Układ pionowy powierzchni	<i>Elevations</i>	3	59
Dane meteorologiczne (2000, 2005, 2007, 2008)	<i>Meteorological data (2000, 2005, 2007, 2008) ..</i>	4	59

DZIAŁ II. STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA

CHAPTER II. ENVIRONMENTAL PROTECTION

Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	60
Powierzchnia geodezyjna województwa według kierunków wykorzystania (2008, 2009)	<i>Geodesic area of the voivodship by directions of use (2008, 2009)</i>	1 (5)	68
Grunty rolne i leśne wyłączone z produkcji rolniczej i leśnej (2000, 2005, 2007, 2008)	<i>Agricultural land designated for non-agricultural purposes and forest land designated for non-forest purposes (2000, 2005, 2007, 2008)</i>	2 (6)	69
Grunty zdewastowane i zdegradowane wymagające rekultywacji i zagospodarowania oraz grunty zrekultywowane i zagospodarowane (2000, 2005, 2007, 2008)	<i>Devastated and degraded land requiring reclamation and management as well as reclaimed and managed land (2000, 2005, 2007, 2008) .</i>	3 (7)	69
Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności (2000, 2005, 2007, 2008)	<i>Water withdrawal for needs of the national economy and population (2000, 2005, 2007, 2008).....</i>	4 (8)	70
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności (2000, 2005, 2007, 2008)	<i>Water consumption for needs of the national economy and population (2000, 2005, 2007, 2008)</i>	5 (9)	70
Powierzchnia i pobór wody do nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania stawów rybnych (2000, 2005, 2007, 2008)	<i>Area and water withdrawal for irrigation in agriculture and forestry as well as water for filling up fish ponds (2000, 2005, 2007, 2008) .</i>	6 (10)	71
Jakość wody z wodociągów dostarczanej ludności do spożycia (2007, 2008)	<i>Quality of water from waterworks supplied to the population for consumption (2007, 2008) ..</i>	7 (11)	71
Jakość wody ze studni publicznych dostarczanej ludności do spożycia (2007, 2008)	<i>Quality of water from public wells supplied to the population for consumption (2007, 2008) ..</i>	8 (12)	72
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzone do wód lub do ziemi (2000, 2005, 2007, 2008)	<i>Industrial and municipal waste water discharged into waters or into the ground (2000, 2005, 2007, 2008)</i>	9 (13)	72
Jednostki odprowadzające ścieki według miejsca odprowadzania oraz wyposażenia w oczyszczalnie ścieków (2000, 2005, 2007, 2008)	<i>Entities discharging waste water by place of discharge and waste water treatment plants possessed (2000, 2005, 2007, 2008)</i>	10 (14)	73
Oczyszczalnie ścieków (2000, 2005, 2007, 2008)	<i>Waste water treatment plants (2000, 2005, 2007, 2008)</i>	11 (15)	73
Emisja i redukcja przemysłowych zanieczyszczeń powietrza (2000, 2005, 2007, 2008)	<i>Emission and reduction of industrial air pollutants (2000, 2005, 2007, 2008)</i>	12 (16)	74
Urządzenia do redukcji zanieczyszczeń powietrza w zakładach szczególnie uciążliwych (2000, 2005, 2007, 2008)	<i>Air pollution reduction systems in plants especially noxious (2000, 2005, 2007, 2008) ..</i>	13 (17)	75
Odpady wytworzone i nagromadzone oraz tereny ich składowania (2000, 2005, 2007, 2008)	<i>Generated and accumulated waste and their storage yards areas (2000, 2005, 2007, 2008)</i>	14 (18)	76
Odpady według rodzajów (2003, 2005, 2007, 2008)	<i>Waste by type (2003, 2005, 2007, 2008)</i>	15 (19)	77

		Tablica Table	Strona Page
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona (2000, 2005, 2007, 2008)	<i>Legally protected areas possessing unique environmental value (2000, 2005, 2007, 2008)</i>	16 (20)	77
Parki narodowe (2000, 2005, 2007, 2008)	<i>National parks (2000, 2005, 2007, 2008)</i>	17 (21)	78
Parki krajobrazowe (2000, 2005, 2007, 2008) ...	<i>Landscape parks (2000, 2005, 2007, 2008)</i>	18 (22)	78
Rezerваты przyrody (2000, 2005, 2007, 2008) ..	<i>Nature reserves (2000, 2005, 2007, 2008)</i>	19 (23)	79
Pomniki przyrody (2000, 2005, 2007, 2008)	<i>Monuments of nature (2000, 2005, 2007, 2008)</i>	20 (24)	79
Wymiar i wpływ z opłat i kar na celowe fundusze ekologiczne (2000, 2005, 2007, 2008)	<i>Rates and receipts from fees and fines to the ecological funds (2000, 2005, 2007, 2008)</i>	21 (25)	80
Kierunki finansowania Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (2005, 2007, 2008)	<i>Directions of financing of the Voivodship Environmental Protection and Water Management Funds (2005, 2007, 2008)</i>	22 (26)	80
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej (ceny bieżące) [2000, 2005, 2007, 2008]	<i>Outlays on fixed assets in environmental protection and water management (current prices) [2000, 2005, 2007, 2008]</i>	23 (27)	81
Efekty rzeczowe uzyskane w wyniku przekazania do użytku inwestycji ochrony środowiska i gospodarki wodnej (2000, 2005, 2007, 2008)	<i>Tangible effects of investments in environmental protection and water management (2000, 2005, 2007, 2008)</i>	24 (28)	82
Nakłady inwestycyjne na ochronę środowiska i gospodarkę wodną na wsi (2004, 2005, 2007, 2008)	<i>Investment outlays on environmental protection and water management in rural areas (2004, 2005, 2007, 2008)</i>	25 (29)	83
DZIAŁ III. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY I SAMORZĄD TERYTORIALNY	CHAPTER III. ADMINISTRATIVE DIVISION AND TERRITORIAL SELF-GOVERNMENT		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	84
Jednostki administracyjne województwa (2000, 2005, 2007, 2008)	<i>Administrative units of voivodship (2000, 2005, 2007, 2008)</i>	1 (30)	86
Gminy w 2008 r.	<i>Gminas in 2008</i>	2 (31)	86
Powiaty i miasta na prawach powiatu w 2008 r.	<i>Powiats and cities with powiat status in 2008</i>	3 (32)	87
Radni organów jednostek samorządu terytorialnego w 2008 r.	<i>Councillors of organs of local self-government entities in 2008</i>	4 (33)	87
Zatrudnienie i wynagrodzenia w administracji publicznej (2004, 2005, 2007, 2008)	<i>Paid employment, wages and salaries in the public administration (2004, 2005, 2007, 2008)</i>	5 (34)	89
DZIAŁ IV. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI	CHAPTER IV. PUBLIC SAFETY. JUSTICE		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	90
Przestępstwa stwierdzone w zakończonych postępowaniach przygotowawczych według rodzajów przestępstw (2000, 2005, 2007, 2008)	<i>Ascertained crimes in completed preparatory proceedings by type of crime (2000, 2005, 2007, 2008)</i>	1 (35)	92
Wskaźniki wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych (2000, 2005, 2007, 2008) ..	<i>Rates of detectability of delinquents in ascertained crimes (2000, 2005, 2007, 2008) .</i>	2 (36)	94
Dorośli skazani prawomocnie przez sądy powszechne za przestępstwa ścigane z oskarżenia publicznego (2000, 2005, 2007, 2008)	<i>Adults sentenced by common courts for crimes prosecuted on the basis of an indictment (2000, 2005, 2007, 2008)</i>	3 (37)	96
Zarejestrowana działalność Państwowej Straży Pożarnej (2000, 2005, 2007, 2008)	<i>Registered activity of the State Fire Department (2000, 2005, 2007, 2008)</i>	4 (38)	96

**DZIAŁ V. LUDNOŚĆ. WYZNANIA
RELIGIJNE**
**CHAPTER V. POPULATION. RELIGIOUS
DENOMINATIONS**

Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	98
Ludność (2000, 2005, 2007, 2008)	<i>Population (2000, 2005, 2007, 2008)</i>	1 (39)	102
Ludność według płci i wieku (2000, 2005, 2007, 2008)	<i>Population by sex and age (2000, 2005, 2007, 2008)</i>	2 (40)	102
Ludność w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym (2000, 2005, 2007, 2008)	<i>Working and non-working age population (2000, 2005, 2007, 2008)</i>	3 (41)	103
Prognoza ludności w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym do 2035 r. (2010, 2015, 2020, 2025, 2030, 2035)	<i>Working and non-working age population projection until 2035 (2010, 2015, 2020, 2025, 2030, 2035)</i>	4 (42)	104
Miasta i ludność w miastach (2000, 2005, 2007, 2008)	<i>Towns and urban population (2000, 2005, 2007, 2008)</i>	5 (43)	105
Gminy zamieszkałe przez ludność wiejską (2000, 2005, 2007, 2008)	<i>Gminas and rural population (2000, 2005, 2007, 2008)</i>	6 (44)	105
Ruch naturalny ludności (2000, 2005, 2007, 2008)	<i>Vital statistics (2000, 2005, 2007, 2008)</i>	7 (45)	106
Małżeństwa zawarte i rozwiązane (2000, 2005, 2007, 2008)	<i>Marriages contracted and dissolved (2000, 2005, 2007, 2008)</i>	8 (46)	107
Małżeństwa zawarte w 2008 r. według wieku nowożeńców	<i>Marriages by age of bridegrooms and brides contracted in 2008</i>	9 (47)	107
Małżeństwa zawarte w 2008 r. według poprzedniego stanu cywilnego nowożeńców ..	<i>Marriages by previous marital status of bridegrooms and brides contracted in 2008</i>	10 (48)	109
Małżeństwa wyznaniowe zawarte w 2008 r.	<i>Religious marriages contracted in 2008</i>	11 (49)	110
Rozwody w 2008 r. według wieku małżonków w momencie wniesienia powództwa	<i>Divorces by age of spouses at the moment of filing petition for divorce in 2008</i>	12 (50)	110
Rozwody według liczby małoletnich dzieci w małżeństwie (2000, 2005, 2007, 2008)	<i>Divorces by the number of underage children in the marriage (2000, 2005, 2007, 2008)</i>	13 (51)	112
Urodzenia (2000, 2005, 2007, 2008)	<i>Births (2000, 2005, 2007, 2008)</i>	14 (52)	112
Urodzenia żywe według kolejności urodzenia dziecka oraz wieku matki (2000, 2005, 2007, 2008)	<i>Live births by birth order and age of mother (2000, 2005, 2007, 2008)</i>	15 (53)	113
Płodność kobiet i współczynniki reprodukcji ludności (2000, 2005, 2007, 2008)	<i>Female fertility and reproduction rates of population (2000, 2005, 2007, 2008)</i>	16 (54)	114
Zgony według płci i wieku zmarłych w 2008 r. ...	<i>Deaths by sex and age of deceased in 2008</i>	17 (55)	114
Zgony według przyczyn w 2007 r.	<i>Deaths by causes in 2007</i>	18 (56)	115
Zgony niemowląt według płci i wieku w 2008 r. .	<i>Infant deaths by sex and age in 2008</i>	19 (57)	117
Zgony niemowląt według przyczyn w 2007 r.	<i>Infant deaths by causes in 2007</i>	20 (58)	117
Zamachy samobójcze zarejestrowane przez policję (2000, 2005, 2007, 2008)	<i>Suicides registered by police (2000, 2005, 2007, 2008)</i>	21 (59)	118
Przeciętne dalsze trwanie życia (2000, 2005, 2007, 2008)	<i>Life expectancy (2000, 2005, 2007, 2008)</i>	22 (60)	119
Migracje wewnętrzne i zagraniczne ludności na pobyt stały (2000, 2005, 2007, 2008)	<i>Internal and international migration of population for permanent residence (2000, 2005, 2007, 2008)</i>	23 (61)	119
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według kierunków (2000, 2005, 2007, 2008) ...	<i>Internal migration of population for permanent residence by direction (2000, 2005, 2007, 2008)</i>	24 (62)	120
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według płci i wieku migrantów (2000, 2005, 2007, 2008)	<i>Internal migration of population for permanent residence by sex and age of migrants (2000, 2005, 2007, 2008)</i>	25 (63)	121
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt czasowy (2000, 2005, 2007, 2008)	<i>Internal migration of population for temporary stay (2000, 2005, 2007, 2008)</i>	26 (64)	121
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt czasowy według płci i wieku migrantów (2000, 2005, 2007, 2008)	<i>Internal migration of population for temporary stay by sex and age of migrants (2000, 2005, 2007, 2008)</i>	27 (65)	122
Niektóre wyznania religijne w 2008 r.	<i>Selected religious denominations in 2008</i>	28 (66)	122

	Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ VI. RYNEK PRACY		
Uwagi ogólne	General notes	x 124
Aktywność ekonomiczna ludności	Economic activity of the population	
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej w 2008 r.	Economic activity of the population aged 15 and more in 2008	1 (67) 135
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według wieku oraz poziomu wykształcenia w IV kwartale 2008 r.	Economic activity of the population aged 15 and more by age and educational level in IV quarter 2008	2 (68) 136
Pracujący	Employment	
Pracujący (2000, 2005, 2007, 2008)	Employed persons (2000, 2005, 2007, 2008) ...	3 (69) 137
Pracujący według statusu zatrudnienia (2000, 2005, 2007, 2008)	Employed persons by employment status (2000, 2005, 2007, 2008)	4 (70) 138
Przeciętne zatrudnienie (2000, 2005, 2007, 2008)	Average paid employment (2000, 2005, 2007, 2008)	5 (71) 139
Pełnozatrudnieni i niepełnozatrudnieni (2000, 2005, 2007, 2008)	Full- and part-time paid employment (2000, 2005, 2007, 2008)	6 (72) 140
Miejsca pracy wolne, nowo utworzone i zlikwidowane (2007, 2008)	Job vacancies, newly created and liquidated job (2007, 2008)	7 (73) 141
Przyjęcia do pracy (2000, 2005, 2007, 2008)	Hires (2000, 2005, 2007, 2008)	8 (74) 142
Zwolnienia z pracy (2000, 2005, 2007, 2008)	Terminations (2000, 2005, 2007, 2008)	9 (75) 143
Absolwenci podejmujący pierwszą pracę (2000, 2005, 2007, 2008)	School leavers starting work for the first time (2000, 2005, 2007, 2008)	10 (76) 145
Koszty pracy (2000, 2004, 2008)	Labour costs (2000, 2004, 2008)	11 (77) 146
Bezrobocie	Unemployment	
Bezrobotni zarejestrowani, stopa bezrobocia oraz oferty pracy (2000, 2005, 2007, 2008)	Registered unemployed persons, unemployment rate as well as job offers (2000, 2005, 2007, 2008)	12 (78) 147
Bezrobotni zarejestrowani będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy (2005, 2007, 2008)	Registered unemployed persons with a specific situation on the labour market (2005, 2007, 2008)	13 (79) 147
Bezrobotni nowo zarejestrowani i wyrejestrowani (2000, 2005, 2007, 2008)	Newly registered unemployed persons and persons removed from unemployment rolls (2000, 2005, 2007, 2008)	14 (80) 148
Bezrobotni zarejestrowani według wieku, poziomu wykształcenia, czasu pozostawania bez pracy oraz stażu pracy (2000, 2005, 2007, 2008)	Registered unemployed persons by age, educational level, duration of unemployment and work seniority (2000, 2005, 2007, 2008) ..	15 (81) 148
Bezrobotni zarejestrowani korzystający z aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu (2000, 2005, 2007, 2008)	Registered unemployed persons benefitting from labour market programme (2000, 2005, 2007, 2008)	16 (82) 150
Wydatki Funduszu Pracy (2005, 2007, 2008)	Labour Fund expenditures (2005, 2007, 2008) .	17 (83) 150
Warunki pracy	Work conditions	
Poszkodowani w wypadkach przy pracy (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) [2000, 2005, 2007, 2008]	Persons injured in accidents at work (excluding private farms in agriculture) [2000, 2005, 2007, 2008]	18 (84) 151
Wydarzenia i przyczyny wypadków przy pracy (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) [2000, 2005, 2007, 2008]	Events and causes of accidents at work (excluding private farms in agriculture) [2000, 2005, 2007, 2008]	19 (85) 152
Poszkodowani w wypadkach przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (2000, 2005, 2007, 2008)	Persons injured in accidents at work on private farms in agriculture (2000, 2005, 2007, 2008) .	20 (86) 154
Zatrudnieni w warunkach zagrożenia (2000, 2005, 2007, 2008)	Persons working in hazardous conditions (2000, 2005, 2007, 2008)	21 (87) 154

	Tablica Table	Strona Page
Choroby zawodowe (2003, 2005, 2007, 2008) ..	<i>Occupational diseases (2003, 2005, 2007, 2008)</i>	22 (88) 156
Korzystający ze świadczeń z tytułu pracy w warunkach szkodliwych dla zdrowia i uciążliwych (2000, 2005, 2007, 2008)	<i>Persons receiving benefits for work in harmful and strenuous conditions (2000, 2005, 2007, 2008)</i>	23 (89) 157
Świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (2000, 2005, 2007, 2008)	<i>Occupational accidents and occupational diseases benefits (2000, 2005, 2007, 2008) ...</i>	24 (90) 158
Średni koszt świadczeń z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (2000, 2005, 2007, 2008)	<i>Average cost of occupational accidents and occupational diseases benefits (2000, 2005, 2007, 2008)</i>	25 (91) 159
DZIAŁ VII. WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH	CHAPTER VII. WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS	
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x 160
Wynagrodzenia	Wages and salaries	
Wynagrodzenia brutto (2000, 2005, 2007, 2008)	<i>Gross wages and salaries (2000, 2005, 2007, 2008)</i>	1 (92) 163
Wynagrodzenia brutto według sekcji (2000, 2005, 2007, 2008)	<i>Gross wages and salaries by sections (2000, 2005, 2007, 2008)</i>	2 (93) 164
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto (2000, 2005, 2007, 2008)	<i>Average monthly gross wages and salaries (2000, 2005, 2007, 2008)</i>	3 (94) 166
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto według sekcji (2000, 2005, 2007, 2008)	<i>Average monthly gross wages and salaries by sections (2000, 2005, 2007, 2008)</i>	4 (95) 167
Zatrudnieni według wysokości wynagrodzenia brutto za październik 2008 r.	<i>Paid employment by amount of gross wages and salaries for October 2008</i>	5 (96) 168
Zatrudnieni oraz przeciętne wynagrodzenia brutto według grup zawodów wykonywanych za październik 2008 r.	<i>Paid employment and average gross wages and salaries by performed occupational groups for October 2008</i>	6 (97) 169
Świadczenia z ubezpieczeń społecznych	Social security benefits	
Emeryci i renciści (2000, 2005, 2007, 2008)	<i>Retirees and pensioners (2000, 2005, 2007, 2008)</i>	7 (98) 171
Świadczenia emerytalne i rentowe brutto (2000, 2005, 2007, 2008)	<i>Gross retirement pay and pension benefits (2000, 2005, 2007, 2008)</i>	8 (99) 172
DZIAŁ VIII. BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH	CHAPTER VIII. HOUSEHOLD BUDGETS	
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x 173
Gospodarstwa domowe (2003, 2005, 2007, 2008)	<i>Households (2003, 2005, 2007, 2008)</i>	1 (100) 178
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych (2003, 2005, 2007, 2008)	<i>Average monthly per capita available income of households (2003, 2005, 2007, 2008)</i>	2 (101) 178
Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych (2003, 2005, 2007, 2008)	<i>Average monthly per capita expenditures of households (2003, 2005, 2007, 2008)</i>	3 (102) 178
Przeciętne miesięczne spożycie niektórych artykułów żywnościowych na 1 osobę w gospodarstwach domowych (2003, 2005, 2007, 2008)	<i>Average monthly per capita consumption of selected foodstuffs of households (2003, 2005, 2007, 2008)</i>	4 (103) 179
Gospodarstwa domowe wyposażone w niektóre przedmioty trwałego użytkowania (2003, 2005, 2007, 2008)	<i>Households furnished with selected durable goods (2003, 2005, 2007, 2008)</i>	5 (104) 179

**DZIAŁ IX. INFRASTRUKTURA KOMUNALNA.
MIESZKANIA**

Uwagi ogólne

Infrastruktura komunalna

Wodociągi i kanalizacja (2000, 2005, 2007, 2008)

Eksploatacja wodociągów i kanalizacji (2005, 2007, 2008)

Odbiorcy oraz zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych (2000, 2005, 2007, 2008)

Sieć gazowa oraz odbiorcy i zużycie gazu z sieci w gospodarstwach domowych (2004, 2005, 2007, 2008)

Ogrzewnictwo (2004, 2005, 2007, 2008)

Ludność korzystająca z sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej (2004, 2005, 2007, 2008)

Komunikacja miejska (2000, 2005, 2007, 2008)

Odpady komunalne i nieczystości ciekłe (2004, 2005, 2007, 2008)

Odpady komunalne zebrane selektywnie (2004, 2005, 2007, 2008)

Tereny zieleni miejskiej ogólnodostępnej i osiedlowej (2000, 2005, 2007, 2008)

Mieszkania

Zasoby mieszkaniowe (2002, 2005, 2007, 2008)

Mieszkania wyposażone w instalacje (2002, 2005, 2007, 2008)

Mieszkania oddane do użytkowania (2000, 2005, 2007, 2008)

Mieszkania oddane do użytkowania według liczby izb (2000, 2005, 2007, 2008)

**CHAPTER IX. MUNICIPAL INFRASTRUCTURE.
DWELLINGS**

General notes

Municipal infrastructure

Water-line and sewerage systems (2000, 2005, 2007, 2008)

Exploitation of water-line and sewerage systems (2005, 2007, 2008)

Consumers and consumption of electricity in households (2000, 2005, 2007, 2008)

Gas-line system as well as consumers and consumption of gas from gas-line system in households (2004, 2005, 2007, 2008)

House-heating (2004, 2005, 2007, 2008)

Population using water-line, sewerage and gas-line systems (2004, 2005, 2007, 2008)

Urban transport (2000, 2005, 2007, 2008)

Municipal waste and liquid waste (2004, 2005, 2007, 2008)

Municipal waste selectively collected (2004, 2005, 2007, 2008)

Generally accessible and estate urban area green belts (2000, 2005, 2007, 2008)

Dwellings

Dwelling stocks (2002, 2005, 2007, 2008)

Dwellings fitted with installations (2002, 2005, 2007, 2008)

Dwellings completed (2000, 2005, 2007, 2008)

Dwellings completed by number of rooms (2000, 2005, 2007, 2008)

DZIAŁ X. EDUKACJA I WYCHOWANIE

Uwagi ogólne

Edukacja według szczebli kształcenia (2000/01, 2005/06, 2007/08, 2008/09)

Szkoły według organów prowadzących (2006/07, 2007/08, 2008/09)

Uczący się języków obcych w szkołach dla dzieci i młodzieży oraz policealnych (2007/08, 2008/09)

Uczący się języków obcych w szkołach dla dorosłych (2007/08, 2008/09)

Kształcenie osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (2006/07, 2007/08, 2008/09)

Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze i ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze (2000, 2005, 2007, 2008)

Internaty i bursy szkół dla dzieci i młodzieży w roku szkolnym 2008/09

CHAPTER X. EDUCATION

General notes

Education by level (2000/01, 2005/06, 2007/08, 2008/09)

Schools by school governing authority (2006/07, 2007/08, 2008/09)

Pupils and students studying foreign languages in schools for children and youth and in post-secondary schools (2007/08, 2008/09)

Students studying foreign languages in schools for adults (2007/08, 2008/09)

Education for people with special educational needs (2006/07, 2007/08, 2008/09)

Special education centres, youth education centres and rehabilitation-education centres (2000, 2005, 2007, 2008)

Boarding schools and dormitories for children and youth in 2008/09 school year

x | 180

1 (105) 185

2 (106) 185

3 (107) 186

4 (108) 186

5 (109) 187

6 (110) 187

7 (111) 188

8 (112) 188

9 (113) 189

10 (114) 189

11 (115) 190

12 (116) 190

13 (117) 191

14 (118) 192

x | 193

1 (119) 199

2 (120) 201

3 (121) 203

4 (122) 204

5 (123) 204

6 (124) 205

7 (125) 206

	Tablica Table	Strona Page
Szkoły artystyczne dla dzieci i młodzieży (2000/01, 2005/06, 2007/08, 2008/09)	<i>Art schools for children and youth (2000/01, 2005/06, 2007/08, 2008/09)</i>	8 (126) 206
Komputery w szkołach dla dzieci i młodzieży oraz policealnych w roku szkolnym 2008/09	<i>Personal computers in schools for children and youth and in post-secondary schools in 2008/09 school year</i>	9 (127) 207
Wychowanie pozaszkolne (2000, 2005, 2007, 2008)	<i>Extracurricular education (2000, 2005, 2007, 2008)</i>	10 (128) 208
Szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych) [2000/01, 2005/06, 2007/08, 2008/09]	<i>Primary schools for children and youth (ex- cluding special schools) [2000/01, 2005/06, 2007/08, 2008/09]</i>	11 (129) 208
Gimnazja dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych) [2000/01, 2005/06, 2007/08, 2008/09]	<i>Lower secondary schools for children and youth (excluding special schools) [2000/01, 2005/06, 2007/08, 2008/09]</i>	12 (130) 210
Zasadnicze szkoły zawodowe dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2007/08, 2008/09]	<i>Basic vocational schools for youth (excluding special schools) [2007/08, 2008/09]</i>	13 (131) 211
Uczniowie i absolwenci zasadniczych szkół zawodowych dla młodzieży (bez szkół spe- cialnych) według grup kierunków kształcenia (2006/07, 2007/08, 2008/09)	<i>Students and graduates of basic vocational schools for youth (excluding special schools) by fields of education (2006/07, 2007/08, 2008/09)</i>	14 (132) 211
Licea ogólnokształcące dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2007/08, 2008/09]	<i>General secondary schools for youth (excluding special schools) [2007/08, 2008/09]</i>	15 (133) 211
Licea profilowane dla młodzieży (bez szkół spe- cialnych) [2007/08, 2008/09]	<i>Specialized secondary schools for youth (exclu- ding special schools) [2007/08, 2008/09]</i>	16 (134) 212
Uczniowie i absolwenci liceów profilowanych dla młodzieży (bez szkół specjalnych) według pro- filu kształcenia (2006/07, 2007/08, 2008/09)	<i>Students and graduates of specialized seconda- ry schools for youth (excluding special schools) by educational profile (2006/07, 2007/08, 2008/09)</i>	17 (135) 212
Technika dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2007/08, 2008/09]	<i>Technical secondary schools for youth (exclu- ding special schools) [2007/08, 2008/09]</i>	18 (136) 213
Uczniowie i absolwenci techników dla młodzieży (bez szkół specjalnych) według grup kierun- ków kształcenia (2006/07, 2007/08, 2008/09) .	<i>Students and graduates of technical secondary schools for youth (excluding special schools) by fields of education (2006/07, 2007/08, 2008/09)</i>	19 (137) 213
Szkoły policealne (bez szkół specjalnych) [2000/01, 2005/06, 2007/08, 2008/09]	<i>Post-secondary schools (excluding special schools) [2000/01, 2005/06, 2007/08, 2008/09]</i>	20 (138) 214
Uczniowie i absolwenci szkół policealnych (bez szkół specjalnych) według grup kierunków kształcenia (2006/07, 2007/08, 2008/09)	<i>Students and graduates of post-secondary schools (excluding special schools) by fields of education (2006/07, 2007/08, 2008/09)</i>	21 (139) 214
Szkoły wyższe (2000/01, 2005/06, 2007/08, 2008/09)	<i>Higher education institutions (2000/01, 2005/06, 2007/08, 2008/09)</i>	22 (140) 215
Studenci szkół wyższych według form studiów i typów szkół (2000/01, 2005/06, 2007/08, 2008/09)	<i>Students of higher education institutions by study forms and type of schools (2000/01, 2005/06, 2007/08, 2008/09)</i>	23 (141) 215
Absolwenci szkół wyższych według form studiów i typów szkół (2000/01, 2004/05, 2006/07, 2007/08)	<i>Graduates of higher education institutions by study forms and type of schools (2000/01, 2004/05, 2006/07, 2007/08)</i>	24 (142) 216
Cudzoziemcy - studenci i absolwenci według form studiów i typów szkół (2000/01, 2005/06, 2007/08, 2008/09)	<i>Foreigners - students and graduates by study forms and type of schools (2000/01, 2005/06, 2007/08, 2008/09)</i>	25 (143) 217
Studia podyplomowe i studia doktoranckie (2000/01, 2005/06, 2007/08, 2008/09)	<i>Postgraduate and doctoral studies (2000/01, 2005/06, 2007/08, 2008/09)</i>	26 (144) 218
Studenci szkół wyższych otrzymujący stypendia (2000/01, 2005/06, 2007/08, 2008/09)	<i>Students of higher education institutions receiving scholarships (2000/01, 2005/06, 2007/08, 2008/09)</i>	27 (145) 218
Domy i stołówki studenckie (2000/01, 2005/06, 2007/08, 2008/09)	<i>Student dormitories and canteens (2000/01, 2005/06, 2007/08, 2008/09)</i>	28 (146) 219
Szkoły dla dorosłych (2007/08, 2008/09)	<i>Schools for adults (2007/08, 2008/09)</i>	29 (147) 219
Wychowanie przedszkolne (2000, 2005, 2007, 2008)	<i>Pre-primary education (2000, 2005, 2007, 2008)</i>	30 (148) 219

DZIAŁ XI. OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA**CHAPTER XI. HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE**

Uwagi ogólne	General notes	x	221
Pracownicy medyczni (2000, 2005, 2007, 2008)	Medical personnel (2000, 2005, 2007, 2008)	1 (149)	226
Ambulatoryjna opieka zdrowotna (2000, 2005, 2007, 2008)	Out-patient health care (2000, 2005, 2007, 2008)	2 (150)	226
Służba medycyny pracy (2000, 2005, 2007, 2008)	Occupational medicine (2000, 2005, 2007, 2008)	3 (151)	227
Stacjonarna opieka zdrowotna (2000, 2005, 2007, 2008)	In-patient health care (2000, 2005, 2007, 2008)	4 (152)	227
Szpitala ogólne (2000, 2005, 2007, 2008)	General hospitals (2000, 2005, 2007, 2008)	5 (153)	228
Ratownictwo medyczne i pomoc doraźna (2003, 2005, 2007, 2008)	Emergency medical services and first aid (2003, 2005, 2007, 2008)	6 (154)	229
Apteki ogólnodostępne i punkty apteczne (2000, 2005, 2007, 2008)	Public pharmacies and pharmaceutical outlets (2000, 2005, 2007, 2008)	7 (155)	229
Krwiodawstwo (2000, 2005, 2007, 2008)	Blood donation (2000, 2005, 2007, 2008)	8 (156)	230
Zachorowania na niektóre choroby zakaźne i zatrucia (2000, 2005, 2007, 2008)	Incidence of infectious diseases and poisonings (2000, 2005, 2007, 2008)	9 (157)	230
Żłobki (2000, 2005, 2007, 2008)	Nurseries (2000, 2005, 2007, 2008)	10 (158)	231
Całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze dla dzieci i młodzieży (2005, 2007, 2008) .	Round-the-clock care and education centres for children and young people (2005, 2007, 2008)	11 (159)	231
Placówki wsparcia dziennego (2005, 2007, 2008)	Day-support centres (2005, 2007, 2008)	12 (160)	231
Rodziny zastępcze (2005, 2007, 2008)	Foster families (2005, 2007, 2008)	13 (161)	232
Pomoc społeczna stacjonarna (2000, 2005, 2007, 2008)	Stationary social welfare (2000, 2005, 2007, 2008)	14 (162)	232
Placówki stacjonarne pomocy społecznej oraz mieszkańcy według grup mieszkańców (2007, 2008)	Stationary social welfare facilities and residents by groups of residents (2007, 2008)	15 (163)	233
Świadczenia pomocy społecznej (2000, 2005, 2007, 2008)	Social assistance benefits (2000, 2005, 2007, 2008)	16 (164)	233

DZIAŁ XII. KULTURA. TURYSTYKA. SPORT**CHAPTER XII. CULTURE. TOURISM. SPORT**

Uwagi ogólne	General notes	x	234
Kultura	Culture		
Biblioteki publiczne (z filiami) [2000, 2005, 2007, 2008]	Public libraries (with branches) [2000, 2005, 2007, 2008]	1 (165)	236
Muzea (2000, 2005, 2007, 2008)	Museums (2000, 2005, 2007, 2008)	2 (166)	236
Galerie sztuki (2000, 2005, 2007, 2008)	Art galleries (2000, 2005, 2007, 2008)	3 (167)	237
Teatry, instytucje muzyczne, przedsiębiorstwa estradowe (2000, 2005, 2007, 2008)	Theatres, music institutions, entertainment enterprises (2000, 2005, 2007, 2008)	4 (168)	237
Kina stałe (2000, 2005, 2007, 2008)	Fixed cinemas (2000, 2005, 2007, 2008)	5 (169)	237
Abonenci radiowi i telewizyjni (2000, 2005, 2007, 2008)	Radio and television subscribers (2000, 2005, 2007, 2008)	6 (170)	238
Turystyka	Tourism		
Turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania (2000, 2005, 2007, 2008)	Collective tourist accommodation establishments (2000, 2005, 2007, 2008)	7 (171)	238
Placówki gastronomiczne w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania (2000, 2005, 2007, 2008)	Catering establishments in collective tourist accommodation establishments (2000, 2005, 2007, 2008)	8 (172)	241

	Tablica Table	Strona Page
Turyści zagraniczni korzystający z turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania (2000, 2005, 2007, 2008)	<i>Foreign tourists accommodated in collective tourist accommodation establishments (2000, 2005, 2007, 2008)</i>	9 (173) 241
Turyści zagraniczni korzystający z turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania według miejsca stałego zamieszkania turystów (2007, 2008)	<i>Foreign tourists accommodated in collective tourist accommodation establishments by permanent residence of tourists (2007, 2008)</i>	10 (174) 243
Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze (2000, 2005, 2007, 2008)	<i>The Polish Tourist Country-Lovers' Society (2000, 2005, 2007, 2008)</i>	11 (175) 244
Sport	Sport	
Kluby sportowe (2000, 2006, 2008)	<i>Sports clubs (2000, 2006, 2008)</i>	12 (176) 244
Wybrane dziedziny i dyscypliny sportowe w klubach sportowych w 2008 r.	<i>Selected sports fields and disciplines in sports clubs in 2008</i>	13 (177) 245
DZIAŁ XIII. NAUKA I TECHNIKA. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE	CHAPTER XIII. SCIENCE AND TECHNOLOGY. INFORMATION SOCIETY	
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x 247
Nauka i technika	Science and technology	
Jednostki oraz zatrudnieni w działalności badawczej i rozwojowej (2000, 2005, 2007, 2008) ..	<i>Units and employment in research and development activity (2000, 2005, 2007, 2008) ..</i>	1 (178) 250
Zatrudnieni w działalności badawczej i rozwojowej według poziomu wykształcenia (2007, 2008)	<i>Employment in research and development activity by educational level (2007, 2008)</i>	2 (179) 251
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową (ceny bieżące) [2000, 2005, 2007, 2008]	<i>Gross domestic expenditures on research and development activity (current prices) [2000, 2005, 2007, 2008]</i>	3 (180) 252
Nakłady bieżące na działalność badawczą i rozwojową według rodzajów badań (ceny bieżące) [2000, 2005, 2007, 2008]	<i>Current expenditures on research and development activity by type of activity (current prices) [2000, 2005, 2007, 2008]</i>	4 (181) 253
Stopień zużycia aparatury naukowo-badawczej w działalności badawczej i rozwojowej (2000, 2005, 2007, 2008)	<i>Degree of consumption of research equipment in research and development activity (2000, 2005, 2007, 2008)</i>	5 (182) 253
Nakłady na działalność innowacyjną w przemyśle według rodzajów działalności innowacyjnej (ceny bieżące) [2000, 2005, 2007, 2008]	<i>Expenditures on innovation activities in industry by type of innovation activity (current prices) [2000, 2005, 2007, 2008]</i>	6 (183) 254
Środki automatyzacji procesów produkcyjnych w przemyśle (2000, 2005, 2007, 2008)	<i>Means for automating production processes in industry (2000, 2005, 2007, 2008)</i>	7 (184) 257
Produkcja sprzedana oraz przychody netto ze sprzedaży produktów nowych lub istotnie ulepszonych w przedsiębiorstwach przemysłowych w 2008 r.	<i>Sold production and net revenues from sales of new or significantly improved products in industrial enterprises in 2008</i>	8 (185) 259
Wynalazki i wzory użytkowe krajowe (2000, 2005, 2007, 2008)	<i>National inventions and utility models (2000, 2005, 2007, 2008)</i>	9 (186) 260
Polska Akademia Umiejętności w Krakowie (2000, 2005, 2007, 2008)	<i>The Polish Academy of Arts and Sciences in Kraków (2000, 2005, 2007, 2008)</i>	10 (187) 261
Polska Akademia Nauk Oddział w Krakowie (2000, 2005, 2007, 2008)	<i>The Polish Academy of Sciences Department in Kraków (2000, 2005, 2007, 2008)</i>	11 (188) 262
Spółeczeństwo informacyjne	Information society	
Przedsiębiorstwa wykorzystujące Internet (2007, 2008)	<i>Enterprises using Internet (2007, 2008)</i>	12 (189) 263
Przedsiębiorstwa wykorzystujące wybrane technologie teleinformatyczne (2007, 2008)	<i>Enterprises using selected ICT systems (2007, 2008)</i>	13 (190) 263

	Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ XIV. CENY	CHAPTER XIV. PRICES	
Uwagi ogólne	General notes	x 264
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych (2000, 2005, 2007, 2008)	Price indices of consumer goods and services (2000, 2005, 2007, 2008)	1 (191) 265
Ceny detaliczne wybranych towarów i usług (2000, 2005, 2007, 2008)	Retail prices of selected goods and services (2000, 2005, 2007, 2008)	2 (192) 265
Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych (2000, 2005, 2007, 2008)	Average procurement prices of major agricultural products (2000, 2005, 2007, 2008)	3 (193) 267
Przeciętne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach (2000, 2005, 2007, 2008)	Average market-place prices received by farmers (2000, 2005, 2007, 2008)	4 (194) 268
DZIAŁ XV. ROLNICTWO I LEŚNICTWO	CHAPTER XV. AGRICULTURE AND FORESTRY	
Uwagi ogólne	General notes	x 269
Rolnictwo	Agriculture	
Uwarunkowania i ważniejsze wyniki ekonomiczno-produkcyjne w rolnictwie (2000, 2005, 2007, 2008)	Trends and major economic and production results in agriculture (2000, 2005, 2007, 2008)	1 (195) 274
Użytkowanie gruntów według sektorów (2000, 2005, 2007, 2008)	Land use by sectors (2000, 2005, 2007, 2008)	2 (196) 276
Dynamika globalnej, końcowej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe) [2000, 2005, 2007]	Indices of gross, final and market agricultural output (constant prices) [2000, 2005, 2007]	3 (197) 278
Struktura globalnej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe) [2000, 2005, 2007]	Structure of gross and market agricultural output (constant prices) [2000, 2005, 2007]	4 (198) 278
Powierzchnia zasiewów (2000, 2005, 2007, 2008)	Sown area (2000, 2005, 2007, 2008)	5 (199) 280
Zbiory i plony wybranych ziemiopłodów (2000, 2005, 2007, 2008)	Selected crop production and yields (2000, 2005, 2007, 2008)	6 (200) 281
Powierzchnia, zbiory i plony warzyw grunto- wych (2000, 2005, 2007, 2008)	Area, production and yields of ground vegeta- bles (2000, 2005, 2007, 2008)	7 (201) 282
Powierzchnia, zbiory i plony owoców z drzew (2000, 2005, 2007, 2008)	Area, production and yields of tree fruit (2000, 2005, 2007, 2008)	8 (202) 283
Powierzchnia, zbiory i plony z krzewów owoco- wych i plantacji jagodowych (2000, 2005, 2007, 2008)	Area, production and yields of berry fruit (2000, 2005, 2007, 2008)	9 (203) 284
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie (2000, 2005, 2007, 2008)	Cattle, pigs, sheep and horses (2000, 2005, 2007, 2008)	10 (204) 285
Drób (2000, 2005, 2007, 2008)	Poultry (2000, 2005, 2007, 2008)	11 (205) 287
Produkcja żywca rzeźnego (2000, 2005, 2007, 2008) ..	Production of animals for slaughter (2000, 2005, 2007, 2008)	12 (206) 287
Produkcja mięsa, tłuszczów i podrobów (2000, 2005, 2007, 2008)	Production of meat, fats and pluck (2000, 2005, 2007, 2008)	13 (207) 288
Produkcja mleka i jaj (2000, 2005, 2007, 2008) ..	Production of milk and eggs (2000, 2005, 2007, 2008)	14 (208) 288
Melioracje użytków rolnych (2000, 2005, 2007, 2008)	Drainage of agricultural land (2000, 2005, 2007, 2008)	15 (209) 289
Ciągniki rolnicze (2000, 2005, 2007, 2008)	Agricultural tractors (2000, 2005, 2007, 2008) ..	16 (210) 289
Zasoby siły pociągowej (2000, 2005, 2007, 2008) ..	Draft force resources (2000, 2005, 2007, 2008) ..	17 (211) 289
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych w przeliczeniu na czysty składnik (1999/2000, 2004/05, 2006/07, 2007/08)	Consumption of mineral or chemical and lime fertilizers in terms of pure ingredient (1999/2000, 2004/05, 2006/07, 2007/08)	18 (212) 290

	Tablica Table	Strona Page
Wartość skupu produktów rolnych (ceny bieżące) [2000, 2005, 2007, 2008]	<i>Value of agricultural products procurement (current prices) [2000, 2005, 2007, 2008]</i>	19 (213)
Skup ważniejszych produktów rolnych (2000, 2005, 2007, 2008)	<i>Procurement of major agricultural products (2000, 2005, 2007, 2008)</i>	20 (214)
Wartość skupu ważniejszych produktów rolnych (ceny bieżące) [2000, 2005, 2007, 2008]	<i>Value of major agricultural products procurement (current prices) [2000, 2005, 2007, 2008]</i>	21 (215)
Leśnictwo	Forestry	
Powierzchnia gruntów leśnych (2000, 2005, 2007, 2008)	<i>Forest land (2000, 2005, 2007, 2008)</i>	22 (216)
Odnowienia, zalesienia i inne prace hodowlane (2000, 2005, 2007, 2008)	<i>Renewals, afforestations and other forest breeding work (2000, 2005, 2007, 2008)</i>	23 (217)
Pozyskanie drewna (2000, 2005, 2007, 2008) ..	<i>Removals (2000, 2005, 2007, 2008)</i>	24 (218)
Zadrzewienia i pozyskanie drewna z zadrzewień (2000, 2005, 2007, 2008)	<i>Trees and shrubs outside the forest and removals (2000, 2005, 2007, 2008)</i>	25 (219)
DZIAŁ XVI. PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO	CHAPTER XVI. INDUSTRY AND CONSTRUCTION	
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x 296
Przemysł	Industry	
Podstawowe dane o przemyśle (2000, 2005, 2007, 2008)	<i>Basic data on industry (2000, 2005, 2007, 2008)</i>	1 (220)
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) [2000, 2005, 2007, 2008]	<i>Sold production of industry (current prices) [2000, 2005, 2007, 2008]</i>	2 (221)
Produkcja sprzedana przemysłu według liczby zatrudnionych w podmiotach gospodarczych w przemyśle (ceny bieżące) [2000, 2005, 2007, 2008]	<i>Sold production of industry by number of paid employees in economic entities in industry (current prices) [2000, 2005, 2007, 2008]</i>	3 (222)
Produkcja ważniejszych wyrobów (2000, 2005, 2007, 2008)	<i>Production of major products (2000, 2005, 2007, 2008)</i>	4 (223)
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle (2000, 2005, 2007, 2008)	<i>Average paid employment in industry (2000, 2005, 2007, 2008)</i>	5 (224)
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w przemyśle (2000, 2005, 2007, 2008)	<i>Average monthly gross wages and salaries in industry (2000, 2005, 2007, 2008)</i>	6 (225)
Budownictwo	Construction	
Produkcja budowlano-montażowa według grup (ceny bieżące) [2000, 2005, 2007, 2008]	<i>Construction and assembly production by groups (current prices) [2000, 2005, 2007, 2008]</i>	7 (226)
Produkcja budowlano-montażowa według rodzajów obiektów budowlanych (ceny bieżące) [2000, 2005, 2007, 2008]	<i>Construction and assembly production by type of constructions (current prices) [2000, 2005, 2007, 2008]</i>	8 (227)
Budynki oddane do użytkowania (2000, 2005, 2007, 2008)	<i>Buildings completed (2000, 2005, 2007, 2008) .</i>	9 (228)
Budynki oddane do użytkowania według rodzajów budynków (2000, 2005, 2007, 2008)	<i>Buildings completed by type of buildings (2000, 2005, 2007, 2008)</i>	10 (229)
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie (2000, 2005, 2007, 2008)	<i>Average paid employment in construction (2000, 2005, 2007, 2008)</i>	11 (230)
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w budownictwie (2000, 2005, 2007, 2008)	<i>Average monthly gross wages and salaries in construction (2000, 2005, 2007, 2008)</i>	12 (231)
DZIAŁ XVII. TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ	CHAPTER XVII. TRANSPORT AND COMMUNICATIONS	
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x 316
Transport	Transport	
Linie kolejowe eksploatowane (2000, 2005, 2007, 2008)	<i>Railway lines operated (2000, 2005, 2007, 2008)</i>	1 (232)

	Tablica Table	Strona Page
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (2000, 2005, 2007, 2008)	<i>Hard surface public roads (2000, 2005, 2007, 2008)</i>	2 (233) 319
Pojazdy samochodowe i ciągniki zarejestrowane (2000, 2005, 2007, 2008)	<i>Registered road vehicles and tractors (2000, 2005, 2007, 2008)</i>	3 (234) 320
Linie regularnej komunikacji autobusowej (2000, 2005, 2007, 2008)	<i>Regular bus transport lines (2000, 2005, 2007, 2008)</i>	4 (235) 320
Transport samochodowy zarobkowy (2000, 2005, 2007, 2008)	<i>Hire or reward road transport (2000, 2005, 2007, 2008)</i>	5 (236) 320
Wypadki drogowe (2000, 2005, 2007, 2008)	<i>Road traffic accidents (2000, 2005, 2007, 2008)</i>	6 (237) 321
Ruch pasażerów w Międzynarodowym Porcie Lotniczym im. Jana Pawła II Kraków-Balice (2000, 2005, 2007, 2008)	<i>Passenger traffic in the John Paul II International Airport Kraków-Balice (2000, 2005, 2007, 2008)</i>	7 (238) 321
Łączność	Communications	
Podstawowe usługi łączności (2000, 2005, 2007, 2008)	<i>Basic communication services (2000, 2005, 2007, 2008)</i>	8 (239) 322
Abonenci telefoniczni i aparaty telefoniczne (2000, 2005, 2007, 2008)	<i>Telephone subscribers and telephone sets (2000, 2005, 2007, 2008)</i>	9 (240) 322
DZIAŁ XVIII. HANDEL I GASTRONOMIA	CHAPTER XVIII. TRADE AND CATERING	
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x 323
Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące) [2000, 2005, 2007, 2008]	<i>Retail sales (current prices) [2000, 2005, 2007, 2008]</i>	1 (241) 326
Struktura sprzedaży detalicznej towarów (ceny bieżące) [2000, 2005, 2007, 2008]	<i>Structure of retail sales (current prices) [2000, 2005, 2007, 2008]</i>	2 (242) 326
Sprzedaż hurtowa towarów w przedsiębiorstwach handlowych (ceny bieżące) [2000, 2005, 2007, 2008]	<i>Wholesale in trade enterprises (current prices) [2000, 2005, 2007, 2008]</i>	3 (243) 326
Sklepy i stacje paliw według form organizacyjnych (2003, 2005, 2007, 2008)	<i>Shops and petrol stations by organizational form (2003, 2005, 2007, 2008)</i>	4 (244) 327
Gastronomia (2000, 2005, 2007, 2008)	<i>Catering (2000, 2005, 2007, 2008)</i>	5 (245) 327
Targowiska (2000, 2005, 2007, 2008)	<i>Marketplaces (2000, 2005, 2007, 2008)</i>	6 (246) 327
DZIAŁ XIX. FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW	CHAPTER XIX. FINANCES OF ENTERPRISES	
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x 328
Przychody, koszty i wynik finansowy przedsiębiorstw według sektorów własności (2000, 2005, 2007, 2008)	<i>Revenues, costs and financial results of enterprises by ownership sectors (2000, 2005, 2007, 2008)</i>	1 (247) 333
Przychody, koszty i wynik finansowy przedsiębiorstw według wybranych sekcji (2000, 2005, 2007, 2008)	<i>Revenues, costs and financial results of enterprises by selected sections (2000, 2005, 2007, 2008)</i>	2 (248) 334
Przedsiębiorstwa według uzyskanych wyników finansowych (2000, 2005, 2007, 2008)	<i>Enterprises by obtained financial results (2000, 2005, 2007, 2008)</i>	3 (249) 335
Relacje ekonomiczne w przedsiębiorstwach (2000, 2005, 2007, 2008)	<i>Economic relations in enterprises (2000, 2005, 2007, 2008)</i>	4 (250) 336
Aktywa obrotowe przedsiębiorstw (2000, 2005, 2007, 2008)	<i>Current assets of enterprises (2000, 2005, 2007, 2008)</i>	5 (251) 337
Kapitały (fundusze) własne przedsiębiorstw (2000, 2005, 2007, 2008)	<i>Share equity (funds) of enterprises (2000, 2005, 2007, 2008)</i>	6 (252) 339
Kapitał zakładowy (akcyjny) przedsiębiorstw (2000, 2005, 2007, 2008)	<i>Initial capital (joint stock) of enterprises (2000, 2005, 2007, 2008)</i>	7 (253) 340
Zobowiązania przedsiębiorstw (2000, 2005, 2007, 2008)	<i>Liabilities of enterprises (2000, 2005, 2007, 2008)</i>	8 (254) 341

	Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ XX. FINANSE PUBLICZNE	CHAPTER XX. PUBLIC FINANCE	
Uwagi ogólne	General notes x	342
Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów (2000, 2005, 2007, 2008)	Revenue of local self-government entities budgets by type (2000, 2005, 2007, 2008) 1 (255)	345
Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2008 r.	Revenue of local self-government entities budgets by division in 2008 2 (256)	347
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów (2000, 2005, 2007, 2008)	Expenditure of local self-government entities budgets by type (2000, 2005, 2007, 2008) 3 (257)	348
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2008 r.	Expenditure of local self-government entities budgets by division in 2008 4 (258)	349
DZIAŁ XXI. INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE	CHAPTER XXI. INVESTMENTS. FIXED ASSETS	
Uwagi ogólne	General notes x	350
Inwestycje	Investments	
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące) [2000, 2005, 2007, 2008]	Investment outlays (current prices) [2000, 2005, 2007, 2008] 1 (259)	354
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach według sektorów własności (ceny bieżące) [2000, 2005, 2007, 2008]	Investment outlays in enterprises by ownership sectors (current prices) [2000, 2005, 2007, 2008] 2 (260)	355
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach według grup (ceny bieżące) [2000, 2005, 2007, 2008]	Investment outlays in enterprises by groups (current prices) [2000, 2005, 2007, 2008] 3 (261)	356
Nakłady inwestycyjne w państwowych i samorządowych jednostkach i zakładach budżetowych (ceny bieżące) [2000, 2005, 2007, 2008]	Investment outlays in budgetary state and local self-government units and entities (current prices) [2000, 2005, 2007, 2008] 4 (262)	357
Środki trwałe	Fixed assets	
Wartość brutto środków trwałych (bieżące ceny ewidencyjne) [2000, 2005, 2007, 2008]	Gross value of fixed assets (current book-keeping prices) [2000, 2005, 2007, 2008] 5 (263)	358
Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach (bieżące ceny ewidencyjne) [2000, 2005, 2007, 2008]	Gross value of fixed assets in enterprises (current book-keeping prices) [2000, 2005, 2007, 2008] 6 (264)	359
Wartość brutto środków trwałych w państwowych i samorządowych jednostkach i zakładach budżetowych (bieżące ceny ewidencyjne) [2000, 2005, 2007, 2008]	Gross value of fixed assets in budgetary state and local self-government units and entities (current book-keeping prices) [2000, 2005, 2007, 2008] 7 (265)	360
Stopień zużycia środków trwałych w państwowych i samorządowych jednostkach i zakładach budżetowych (2000, 2005, 2007, 2008) ..	Degree of consumption of fixed assets in budgetary state and local self-government units and entities (2000, 2005, 2007, 2008) 8 (266)	361
DZIAŁ XXII. RACHUNKI REGIONALNE	CHAPTER XXII. REGIONAL ACCOUNTS	
Uwagi ogólne	General notes x	362
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące) [2000, 2005, 2007]	Gross domestic product (current prices) [2000, 2005, 2007] 1 (267)	365
Podstawowe elementy rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów (ceny bieżące) [2000, 2005, 2007]	Basic elements of production account and generation of income account (current prices) [2000, 2005, 2007] 2 (268)	365
Nominalne dochody w sektorze gospodarstw domowych (2000, 2005, 2007)	Nominal income in the households sector (2000, 2005, 2007) 3 (269)	365

	Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ XXIII. PRYWATYZACJA. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ	CHAPTER XXIII. PRIVATIZATION. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY	
Uwagi ogólne	General notes	x 366
Prywatyzacja	Privatization	
Przedsiębiorstwa państwowe według stanu prawnego-organizacyjnego w 2008 r.	State owned enterprises by legal and organizational status in 2008	1 (270) 368
Przedsiębiorstwa państwowe objęte procesem prywatyzacji w okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2008 r.	State owned enterprises included in the privatization process from 1 VIII 1990 to 31 XII 2008	2 (271) 368
Przedsiębiorstwa państwowe sprywatyzowane metodą bezpośrednią i zlikwidowane w okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2008 r.	State owned enterprises privatized by the direct method and liquidated from 1 VIII 1990 to 31 XII 2008	3 (272) 369
Spółki powstałe w wyniku komercjalizacji przedsiębiorstw państwowych i ich prywatyzacja w okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2008 r.	Companies established as a result of the commercialization of state owned enterprises and their privatization from 1 VIII 1990 to 31 XII 2008	4 (273) 369
Spółki powstałe na bazie majątku sprywatyzowanych bezpośrednio i zlikwidowanych przedsiębiorstw państwowych w okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2008 r.	Companies established on the basis of the directly privatized and liquidated state owned enterprises from 1 VIII 1990 to 31 XII 2008	5 (274) 370
Podmioty gospodarki narodowej	Entities of the national economy	
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON (2000, 2005, 2007, 2008)	Entities of the national economy in the REGON register (2000, 2005, 2007, 2008)	6 (275) 370
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON według form prawnych i sekcji (2000, 2005, 2007, 2008)	Entities of the national economy in the REGON register by legal status and sections (2000, 2005, 2007, 2008)	7 (276) 371
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON według liczby pracujących i sekcji (2005, 2007, 2008)	Entities of the national economy in the REGON register by number of employed persons and sections (2005, 2007, 2008)	8 (277) 373
Spółki handlowe według form prawnych i sekcji (2000, 2005, 2007, 2008)	Commercial companies by legal status and sections (2000, 2005, 2007, 2008)	9 (278) 374
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą według sekcji (2000, 2005, 2007, 2008)	Natural persons conducting economic activity by sections (2000, 2005, 2007, 2008)	10 (279) 375
ANEKS - Wybrane dane według PKD 2007	ANNEX - Selected data by PKD 2007	
Uwagi ogólne	General notes	x 377
Pracujący (2005, 2006, 2007, 2008)	Employed persons (2005, 2006, 2007, 2008) ...	1 (280) 380
Przeciętne zatrudnienie (2005, 2006, 2007, 2008)	Average paid employment (2005, 2006, 2007, 2008)	2 (281) 381
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (2005, 2006, 2007, 2008)	Average monthly gross wages and salaries (2005, 2006, 2007, 2008)	3 (282) 382
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) [2005, 2006, 2007, 2008]	Sold production of industry (current prices) [2005, 2006, 2007, 2008]	4 (283) 383
Produkcja budowlano-montażowa (ceny bieżące) [2005, 2006, 2007, 2008]	Construction and assembly production (current prices) [2005, 2006, 2007, 2008]	5 (284) 384
Przychody, koszty i wynik finansowy przedsiębiorstw (2005, 2006, 2007, 2008)	Revenues, costs and financial results of enterprises (2005, 2006, 2007, 2008)	6 (285) 385
Relacje ekonomiczne w przedsiębiorstwach (2005, 2008)	Economic relations in enterprises (2005, 2008)	7 (286) 389
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach w 2008 r. (ceny bieżące)	Investment outlays in enterprises in 2008 (current prices)	8 (287) 390
Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach w 2008 r. (bieżące ceny ewidencyjne) .	Gross value of fixed assets in enterprises in 2008 (current book-keeping prices)	9 (288) 391

SPIS WYKRESÓW

LIST OF GRAPHS

		Strona Page
Podział administracyjny województwa małopolskiego	<i>Administrative division of the Małopolskie voivodship</i>	22-23
Województwo małopolskie na tle innych województw w 2008 r.	<i>Małopolskie voivodship and other voivodships in 2008</i>	22-23
Ludność w 2008 r.	<i>Population in 2008</i>	102-103
Współczynnik urbanizacji i ruralizacji (2000-2008)	<i>Urbanization and ruralization rate (2000-2008)</i>	102-103
Struktura małżeństw zawartych według płci i wieku nowożeńców w 2008 r.	<i>Structure of marriages contracted by sex and age of newlyweds in 2008</i>	102-103
Przeciętne trwanie życia (2000-2008)	<i>Life expectancy (2000-2008)</i>	102-103
Stopa bezrobocia według BAEL (2007, 2008)	<i>Unemployment rate by LFS (2007, 2008)</i>	136-137
Przeciętne zatrudnienie i miesięczne wynagrodzenia brutto pracowników według wybranych sekcji PKD (2000, 2008)	<i>Average paid employment and monthly gross wages and salaries of employees by selected NACE sections (2000, 2008)</i>	136-137
Budownictwo mieszkaniowe w 2008 r.	<i>Dwelling construction in 2008</i>	136-137
Edukacja w roku szkolnym 2008/2009	<i>Education in the 2008/2009 school year</i>	192-193
Współczynnik skolaryzacji brutto (2003-2008)	<i>Gross enrolment rate (2003-2008)</i>	192-193
Dzieci w przedszkolach (2000-2008)	<i>Children attending nursery schools (2000-2008) ...</i>	192-193
Struktura czytelników bibliotek publicznych w 2008 r.	<i>Structure of borrowers of public libraries in 2008 ..</i>	246-147
Uczestnicy wybranych form działalności oświatowej (2007, 2008)	<i>Participants of selected forms of educational activity (2007, 2008)</i>	246-247
Struktura zbiorów własnych galerii (2007, 2008) ...	<i>Structure of own collections of galleries (2007, 2008)</i>	246-247
Wskaźnik intensywności ruchu turystycznego (wskaźnik Schneidera) [2000-2008]	<i>Tourist traffic intensity rate (Schneider's rate) [2000-2008]</i>	246-247
Udział turystów zagranicznych w ogólnej liczbie korzystających z noclegów (2000-2008)	<i>Share of foreign tourists in total number of tourists accommodated (2000-2008)</i>	246-247
Stopień wykorzystania miejsc noclegowych w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania według miesięcy w 2008 r.	<i>Occupancy rate of bed places in collective tourist accommodation establishments by months in 2008</i>	246-247
Użytkowanie gruntów w 2008 r.	<i>Land use in 2008</i>	268-269
Struktura towarowej produkcji rolniczej w 2007 r. .	<i>Structure of market agricultural output in 2007</i>	268-269
Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego (2001-2008)	<i>Revenue and expenditure of local self-government entities budgets (2001-2008)</i>	268-269
Wskaźnik przedsiębiorczości (2000-2008)	<i>Rate of entrpreneurship (2000-2008)</i>	268-269
Struktura podmiotów gospodarki narodowej nowo zarejestrowanych i wyrejestrowanych według sekcji PKD w 2008 r.	<i>Structure of newly registered and removed from the register entities of the national economy by NACE sections in 2008</i>	268-269
Sektory instytucjonalne i ich wzajemne powiązania	<i>Institutional sectors and their relationships</i>	364-365
Schemat procesu prywatyzacji	<i>Plan of the privatization process</i>	364-365

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH SYMBOLS

Kreska (—)	—	zjawisko nie wystąpiło. <i>magnitude zero.</i>
Zero: (0)	—	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5; <i>magnitude not zero, but less than 0,5 of a unit;</i>
(0,0)	—	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05. <i>magnitude not zero, but less than 0,05 of a unit.</i>
Kropka (.)	—	zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych. <i>data not available or not reliable.</i>
Znak x	—	wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe. <i>not applicable.</i>
Znak Δ	—	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji; ich pełne nazwy podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 17 na str. 27. <i>categories of applied classification are presented in abbreviated form; their full names are given in the general notes to the Yearbook, item 17 on page 27.</i>
Znak #	—	oznacza, że dane nie mogą być opublikowane ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej w rozumieniu ustawy o statystyce publicznej. <i>data may not be published due to the necessity of maintaining statistical confidentiality in accordance with the Law on Public Statistics.</i>
„W tym” „Of which”	—	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy. <i>indicates that not all elements of the sum are given.</i>
Comma (,)	—	used in figures represents the decimal point.

SKRÓTY ABBREVIATIONS

tys. <i>thous.</i>	= tysiąc = <i>thousand</i>	mm	= milimetr <i>millimetre</i>
mln	= milion <i>million</i>	cm	= centymetr <i>centimetre</i>
zł <i>zł</i>	= złoty = <i>zloty</i>	m	= metr <i>metre</i>
szt <i>pcs</i>	= sztuka = <i>piece</i>	km	= kilometr <i>kilometre</i>
egz	= egzemplarz	m ²	= metr kwadratowy <i>square metre</i>
kpl	= komplet	ha	= hektar <i>hectare</i>
wol. <i>vol.</i>	= wolumin = <i>volume</i>	km ²	= kilometr kwadratowy <i>square kilometre</i>
g	= gram <i>gram</i>	l	= litr <i>litre</i>
kg	= kilogram <i>kilogram</i>	hl	= hektolitr <i>hectolitre</i>
dt	= decytona <i>deciton</i>	dm ³	= decymetr sześcienny <i>cubic decimetre</i>
t	= tona <i>tonne</i>	m ³	= metr sześcienny <i>cubic metre</i>

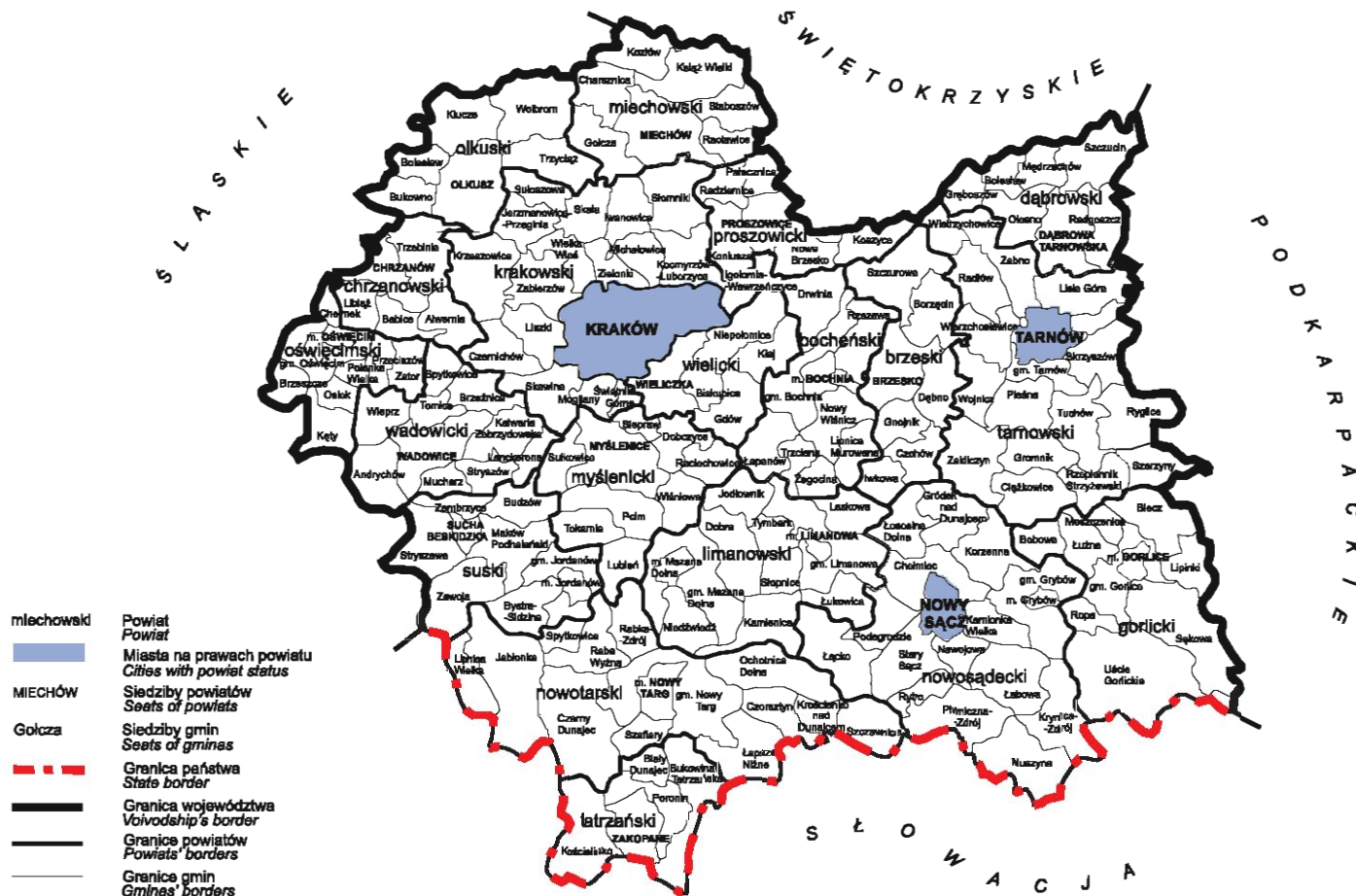
dam ³	= dekametr sześcienny <i>cubic decametre</i>	nr (Nr) No.	= numer number
hm ³	= hektometr sześcienny <i>cubic hectometre</i>	poz.	= pozycja
kW·h	= kilowatogodzina <i>kilowatt-hour</i>	pkt	= punkt
GW·h	= gigawatogodzina <i>gigawatt-hour</i>	tabl.	= tablica <i>table</i>
GJ	= gigadżul <i>gigajoule</i>	ust.	= ustęp
TJ	= teradżul <i>terajoule</i>	Dz. U.	= Dziennik Ustaw
°C	= stopień Celsjusza <i>centigrade</i>	i in.	= i inni
h	= godzina <i>hour</i>	itp. <i>etc.</i>	= i tym podobne = <i>and the like</i>
d	= doba	m.in. <i>i.a.</i>	= między innymi = <i>among others</i>
24h	= 24 hours	np. <i>e.g.</i>	= na przykład = <i>for example</i>
r.	= rok	tj. <i>i.e.</i>	= to jest = <i>that is</i>
p u	= powierzchnia użytkowa	tn.	= to znaczy
ceg	= cegła przeliczeniowa materiałów ściennych	<i>i.e.</i>	= <i>that is</i>
brick	= standard brick unit expressing the quantity of wall building materials	tw.	= tak zwany
t/r	= ton rocznie	ww.	= wyżej wymieniony
t/y	= tonnes per year	PKP	= Polskie Koleje Państwowe
art.	= artykuł <i>article</i>	S.A.	= Spółka Akcyjna <i>Joint stock company</i>
cd.	= ciąg dalszy	NTS	= Nomenklatura Jednostek Terytorial- nych do Celów Statystycznych
cont.	= <i>continued</i>	NUTS	= <i>Nomenclature of Territorial Units for Statistics</i>
dok.	= dokończenie	EUROSTAT	= Urząd Statystyczny Wspólnot Europejskich <i>Statistical Office of the European Communities</i>
cont.	= <i>continued</i>		
Lp.	= liczba porządkowa	ESA	= Europejski System Rachunków Narodowych <i>European System of Accounts</i>
No.	= <i>number</i>		
Kk	= Kodeks karny	VAT	= podatek od towarów i usług <i>Value Added Tax</i>
kl.	= klasa		

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO

Stan w dniu 31 XII 2008 r.

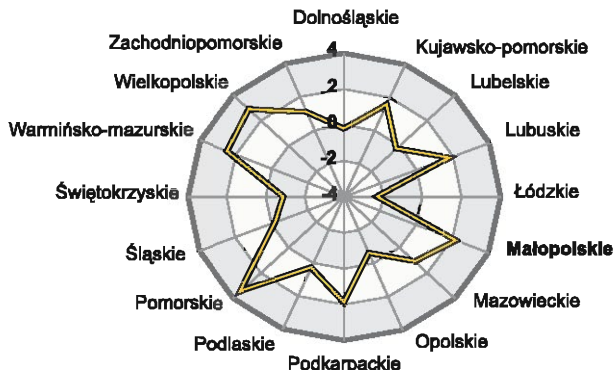
ADMINISTRATIVE DIVISION OF THE MAŁOPOLSKIE VOIVODSHIP

As of 31 XII 2008

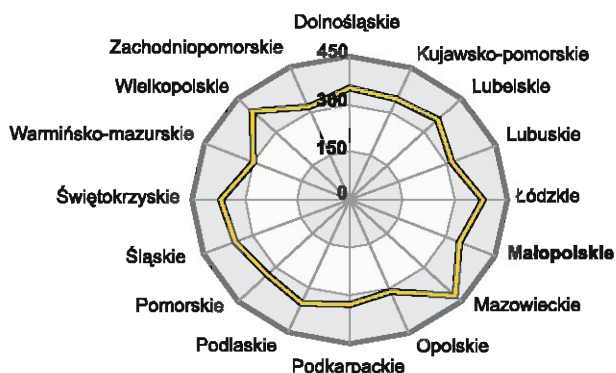

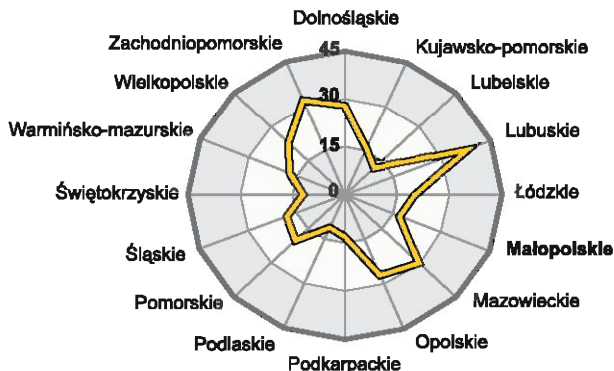
Przyrost naturalny na 1000 ludności
Natural increase per 1000 population

Pracujący ^{a,b} na 1000 ludności
Employed persons ^{a,b} per 1000 population

Spółki ^a z udziałem kapitału zagranicznego w % ogółu spółek handlowych
Companies ^a with foreign capital participation in % of total commercial companies

UWAGI OGÓLNE

1. Prezentowane w Roczniku dane - jeśli nie zaznaczono inaczej - dotyczą **całej gospodarki narodowej**.

2. Dane prezentuje się:

- 1) w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2004)**, opracowanej na podstawie wydawnictwa Urzędu Statystycznego Wspólnot Europejskich EUROSTAT - „Nomenclature des Activités de Communauté Européenne - NACE rev. 1.1”. PKD 2004 wprowadzona została z dniem 1 V 2004 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 20 I 2004 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (Dz. U. Nr 33, poz. 289). Wprowadzenie tej klasyfikacji, w miejsce PKD obowiązującej do 30 IV 2004 r., nie wpływa na prezentowane w Roczniku dane.

Od 2003 r. przedszkola i oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych zaliczane są do sekcji „Edukacja” (do 2002 r. zaliczone były do sekcji „Ochrona zdrowia i pomoc społeczna”).

W stosunku do PKD 2004 dokonano dodatkowego grupowania, ujmując pod pojęciem:

- **przemysł** - sekcje: „Górnictwo”, „Przetwórstwo przemysłowe” oraz „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę”,
 - **usługi rynkowe** - sekcje: „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego”, „Hotele i restauracje”, „Transport, gospodarka magazynowa i łączność”, „Pośrednictwo finansowe”, „Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej”, „Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała” oraz „Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników”,
 - **usługi nierynkowe** - sekcje: „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne”, „Edukacja” oraz „Ochrona zdrowia i pomoc społeczna”;
- 2) według **sektorów instytucjonalnych** - wyłącznie w zakresie rachunków regionalnych;
- 3) według **sektorów własności**:
- sektor publiczny - grupujący własność państwową (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), własność jednostek samorządu terytorialnego oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego,

GENERAL NOTES

1. Data presented in the Yearbook, unless otherwise indicated, concern the **entire national economy**.

2. Data are presented:

- 1) according to the **Polish Classification of Activities (PKD 2004)** - compiled on the basis of the Statistical Office of the European Communities EUROSTAT publication “Nomenclature des Activités de Communauté Européenne - NACE rev. 1.1”. PKD 2004 was introduced on 1 V 2004 by the decree of the Council of Ministers regarding the Polish Classification of Activities, dated 20 I 2004 (Journal of Laws No. 33, item 289). Introduction of this classification, instead of PKD, binding until 30 IV 2004, does not influence the data presented in the Yearbook.

Since 2003 nursery schools and pre-primary schools of primary schools are included in the section “Education” (until 2002 they were included in the section “Health and social work”).

In the Polish version of NACE rev. 1.1 an additional grouping was introduced under the item:

- **industry** - sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing” and “Electricity, gas and water supply”,
- **market services** - sections: “Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods”, “Hotels and restaurants”, “Transport, storage and communication”, “Financial intermediation”, “Real estate, renting and business activities”, “Other community, social and personal service activities” and “Private households with employed persons”,
- **non-market services** - sections: “Public administration and defence; compulsory social security”, “Education” and “Health and social work”;

- 2) according to **institutional sectors** - exclusively within the scope of regional accounts;

- 3) according to **ownership sectors**:

- public sector - grouping state ownership (of the State Treasury and state legal persons), local self-government entity ownership as well as “mixed ownership” with a predominance of public sector entity capital (property),

- sektor prywatny - grupujący własność prywatną krajową (osób fizycznych i pozostałych jednostek prywatnych), własność zagraniczną (osób zagranicznych) oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego i brakiem przewagi sektorowej w kapitale (mieniu) podmiotu.

„Własność mieszana” określana jest głównie dla spółek i wyznaczana na podstawie struktury kapitału (mienia) deklarowanego we wniosku rejestracyjnym spółki.

3. Prezentowane informacje przedstawione zostały stosownie do zakresu prowadzonych badań, uwzględniających podmioty klasyfikowane według kryterium **liczby pracujących** i - jeśli nie zaznaczono inaczej - obejmują podmioty o liczbie pracujących:

- do 9 osób,
- od 10 do 49 osób,
- powyżej 49 osób.

4. Dane - jeśli nie zaznaczono inaczej - opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.

5. Dane w podziale według sekcji, działów i grup PKD 2004, opracowano - jeśli nie zaznaczono inaczej - tzw. metodą przedsiębiorstw.

Metoda przedsiębiorstw (podmiotowa) oznacza przyjmowanie całych podmiotów gospodarki narodowej za podstawę grupowania wszystkich danych charakteryzujących ich działalność według poszczególnych poziomów klasyfikacyjnych i podziałów terytorialnych.

6. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj.: osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową) na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

7. Z ważniejszych klasyfikacji, według których prezentuje się dane w Roczniku - obok PKD 2004 - należy wymienić:

1) **Klasyfikację Zawodów i Specjalności**, na podstawie której dokonuje się grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego; klasyfikacja wprowadzona została rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 8 XII 2004 r. (Dz. U. Nr 265, poz. 2644, z późniejszymi zmianami) w miejsce obowiązującej do 31 XII 2004 r.;

- *private sector - grouping private domestic ownership (of natural persons and other private entities), foreign ownership (of foreign persons) as well as “mixed ownership” with a predominance of private sector entity capital (property) and lack of predominance of public or private sector in capital (property) of the entity.*

“Mixed ownership” is defined mainly for companies and determined on the basis of the capital (property) structure as declared in a company’s registration application.

3. *Information is presented in compliance with the scope of conducted surveys, considering entities classified according to the criterion of the **number of persons employed**, and (unless otherwise indicated) includes entities employing:*

- *up to 9 persons,*
- *from 10 to 49 persons,*
- *more than 49 persons.*

4. *Data, unless otherwise indicated, are compiled in accordance with **the respective organizational status of units of the national economy**.*

5. *Data according to NACE rev. 1.1 sections, divisions and groups are compiled, unless otherwise indicated, using the enterprise method.*

*In the **enterprise (entity) method**, the entire organizational unit of entities in the national economy is the basis for grouping all data describing their activity according to individual classification levels and territorial divisions.*

6. *The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e.: legal persons, organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.*

*The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity (production and service) on their own-account in order to earn a profit.*

7. *Other than NACE rev. 1.1, among the more important classifications, according to which data are presented in the Yearbook, the following should be mentioned:*

1) *the **Occupations and Specializations Classification**, on the basis of which councillors of organs of local self-government entities are grouped; the classification was introduced by a decree of the Minister of Economy and Labour, dated 8 XII 2004 (Journal of Laws No. 265, item 2644 with later amendments), replacing the classification valid until 31 XII 2004;*

- 2) **Polską Klasyfikację Wyrobów i Usług (PKWiU)**, na podstawie której dokonuje się grupowania wyrobów i towarów; PKWiU, opracowana na podstawie międzynarodowych klasyfikacji i nomenklatur, wprowadzona została rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 6 IV 2004 r. (Dz. U. Nr 89, poz. 844) w miejsce stosowanej do 31 XII 2004 r. i zastąpiła - jeśli nie zaznaczono inaczej - stosowany poprzednio Systematyczny Wykaz Wyrobów (SWW);
- 3) **Klasyfikację Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP)**, na podstawie której dokonuje się grupowania spożycia produktów (wyrobów i usług) w sektorze gospodarstw domowych oraz wydatków na towary i usługi konsumpcyjne w gospodarstwach domowych (przyjętych również do opracowania wskaźników cen);
- 4) **Polską Klasyfikację Obiektów Budowlanych (PKOB)**, na podstawie której dokonuje się grupowania produktów budownictwa; PKOB, opracowana na podstawie Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (CC), wprowadzona została z dniem 1 I 2000 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 XII 1999 r. (Dz. U. Nr 112, poz. 1316, z późniejszymi zmianami);
- 5) **Klasyfikację Środków Trwałych (KŚT)**, na podstawie której dokonuje się grupowania środków trwałych według rodzajów; KŚT wprowadzona została z dniem 1 I 2000 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 XII 1999 r. (Dz. U. Nr 112, poz. 1317, z późniejszymi zmianami).

8. Informacje o województwie oraz w podziale na **miasta i wieś** podano w każdorazowym podziale administracyjnym z wyjątkiem zweryfikowanej liczby ludności dla lat 1999, 2000 i 2001, którą podano zgodnie z podziałem administracyjnym obowiązującym w dniu 31 XII 2002 r. (patrz uwagi ogólne działu „Ludność. Wyznania religijne”, ust. 1 na str. 99). Przez „miasta” rozumie się obszar położony w granicach administracyjnych tych jednostek, przez „wieś” - pozostałe terytorium województwa.

9. Dane w **cenach bieżących** odpowiadają uzyskanym dochodom, poniesionym wydatkom lub wartości wyrobów, usług itp. W tablicach, w których nie określono cen, dane liczbowe wyrażono w cenach bieżących.

Do wyceny produkcji - jeśli nie zaznaczono inaczej - przyjęto kategorię **ceny bazowej**.

- 2) *the Polish Classification of Products and Services (PKWiU)*, on the basis of which products and goods are grouped; compiled on the basis of the following international classifications and nomenclatures, was introduced by a decree of the Council of Ministers, dated 6 IV 2004 (Journal of Laws No. 89, item 844) and replaced, unless otherwise indicated, the Systematic Nomenclature of Goods (SWW) previously used (the former national product classification);
- 3) *the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP)*, on the basis of which final consumption expenditure of products (goods and services) in the households sector as well as expenditures on consumer goods and services of households (also adopted for compiling price indices) are grouped;
- 4) *the Polish Classification of Types of Constructions (PKOB)*, on the basis of which products of construction are grouped; PKOB, compiled on the basis of the Classification of Types of Constructions (CC), was introduced on 1 I 2000 by a decree of the Council of Ministers, dated 30 XII 1999 (Journal of Laws No. 112, item 1316, with later amendments);
- 5) *the Classification of Fixed Assets (KŚT)*, on the basis of which fixed assets are grouped according to type; KŚT was introduced on 1 I 2000 by a decree of the Council of Ministers, dated 30 XII 1999 (Journal of Laws No. 112, item 1317, with later amendments).

8. Information on voivodship as well as by **urban and rural area** is presented according to administrative division in a given period, excluding the verified number of population for years 1999, 2000 and 2001, which was given according to administrative division as of 31 XII 2002 (see general notes to the chapter “Population. Religious denominations”, item 1 on page 99). The term urban area is understood as an area located within the administrative borders of these units, while a rural area is understood as the remaining territory of the voivodship.

9. Data in **current prices** correspond to obtained revenue, incurred expenditures or the value of products, services, etc. In tables in which prices are not defined, data are expressed in current prices.

In order to evaluate production, unless otherwise indicated, the **basic price** category was implemented.

Cena bazowa definiowana jest jako kwota pieniędzy otrzymywana przez producenta (w tym także przez jednostkę handlową) od nabywcy za jednostkę produktu (wyrobu lub usługi), pomniejszona o podatki od produktu oraz o ewentualne rabaty i upusty, powiększona o dotacje otrzymywane do produktu.

Podatki od produktów obejmują: podatek od towarów i usług (od produktów krajowych i od importu), podatki i cła od importu (łącznie z podatkiem akcyzowym) oraz inne podatki od produktów, jak podatek akcyzowy od produktów krajowych i podatki od niektórych rodzajów usług (np. od gier losowych i zakładów wzajemnych, zryczałtowany podatek od towarów i usług od okazjonalnych przewozów osób autobusami zarejestrowanymi za granicą).

10. Jako ceny stałe przyjęto w przypadku:

1) produkcji rolniczej, produktu krajowego brutto - ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany, z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego;

2) produkcji sprzedanej przemysłu:

- ceny stałe 1995 r. (średnie ceny bieżące 1995 r.) do 2000 r.,
- ceny stałe 2000 r. (średnie ceny bieżące 2000 r.) od 2001 r.

11. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

Wskaźniki dynamiki - w przypadku zmian metodycznych, zmian kategorii ceny przyjmowanej do wyceny produkcji, zmian systemu cen stałych oraz zmian systemu wag do obliczania wskaźników cen w poszczególnych okresach - obliczono w warunkach porównywalnych. Wskaźniki jednopodstawowe obliczono metodą nawiązania łańcuchowego.

12. Przy przeliczaniu na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) danych według stanu w końcu roku (np. łóżka w szpitalach, środki trwałe) przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku (np. ruch naturalny ludności, produkcja, spożycie) - według stanu w dniu 30 VI.

U w a g a. Dane za lata 1999, 2000 i 2001 obliczono (według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 XII 2002 r.) przy przyjęciu skorygowanej liczby ludności uwzględniającej wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002, powiększonej o liczbę ludności gminy miejskiej Sławków (należącej w latach 1999, 2000 i 2001 do województwa małopolskiego).

Basic price is defined as the amount of money received by a producer (trade entities included) from a buyer for a unit of product (good or service), decreased by the tax on the product as well as by applicable rebates and deductions, and increased by subsidies received for the product.

Taxes on products include: the value added tax - VAT (on domestic products and on imports), taxes and customs duties on imports (including the excise tax) as well as other taxes on products, such as the excise tax on domestic products and taxes on selected types of services (e.g., on games of chance and mutual betting, the lump sum tax on goods and services from occasional transports of passengers in buses with foreign registration).

10. Constant prices were adopted as follows:

1) agricultural output, gross domestic product - current prices from the year preceding the reference year with the exception of potatoes, vegetables and fruit, in the case of which the average prices from two consecutive years are adopted, i.e., from the year preceding the surveyed year;

2) sold production of industry:

- 1995 constant prices (1995 average current prices) until 2000,
- 2000 constant prices (2000 average current prices) since 2001.

11. Relative numbers (indices, percentages) are, as a rule, calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.

Indices - in case of methodological changes, changes in price categories used in the evaluation of production, changes in the system of constant prices as well as changes in the system of weights for calculating price indices in individual periods are calculated in comparable conditions. Single base indices are calculated using the chain-base index method.

12. When computing per capita data (1000 population, etc.) as of the end of a year (e.g., beds in hospitals, fixed assets), the population as of 31 XII was adopted, whereas data describing the magnitude of a phenomenon within a year (e.g., vital statistics, production, consumption) - as of 30 VI.

N o t e. Data for 1999, 2000 and 2001 are calculated (by the administrative division valid as of 31 XII 2002) assuming the revised number of population, which considers the results of Population and Housing Census of 2002, increased by the number of population of the urban gmina Sławków (included into the Małopolskie voivodship in 1999, 2000 and 2001).

13. Dane - jeśli nie zaznaczono inaczej - nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

14. Niektóre informacje zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych publikacjach Urzędu Statystycznego.

15. Ze względu na elektroniczną technikę przetwarzania danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.

16. Informacje statystyczne pochodzące ze źródeł spoza Urzędu Statystycznego opatrzone odpowiednimi notami, przy przyjęciu zasady, że jako źródłodawcę podaje się instytucję przekazującą informacje prezentowane w tablicy za ostatni rok.

17. W Roczniku zastosowano skróty nazw niektórych poziomów klasyfikacyjnych; zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

13. Data, unless otherwise indicated, do not include the budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

14. Selected information presented on the basis of preliminary data may change in subsequent publications of the Statistical Office.

15. Due to the electronic method of data processing, in some cases sums of components can differ from the amount given in the item "total".

16. Statistical information originating from sources other than the Statistical Office is indicated in the appropriate note, with the institution providing the information presented in the table for the last year given as the source.

17. The names of some classification levels used in the Yearbook have been abbreviated; the list of abbreviations used and their full names are given below:

**skrót
abbreviation**

**pełna nazwa
full name**

**MIĘDZYNARODOWA STATYSTYCZNA KLASYFIKACJA
CHOROÓB I PROBLEMÓW ZDROWOTNYCH (X Rewizja)
INTERNATIONAL STATISTICAL CLASSIFICATION
OF DISEASES AND RELATED HEALTH PROBLEMS (CD-10 Revision)**

Choroby krwi i narządów krwiotwórczych	Choroby krwi i narządów krwiotwórczych oraz niektóre choroby przebiegające z udziałem mechanizmów autoimmunologicznych
<i>Diseases of blood and blood-forming organs</i>	<i>Diseases of the blood and blood-forming organs and certain disorders involving the immune mechanism</i>
Wady rozwojowe wrodzone	Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenia i aberracje chromosomowe
<i>Congenital anomalies</i>	<i>Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities</i>
Objawy i stany niedokładnie określone	Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych, gdzie indziej niesklasyfikowane
<i>Symptoms and ill-defined conditions</i>	<i>Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings, not elsewhere classified</i>

**POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI (PKD 2004)
NOMENCLATURE DES ACTIVITÉS DE COMMUNAUTÉ EUROPÉENNE - NACE rev. 1.1**

**sekcje
sections**

Handel i naprawy	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego
<i>Trade and repair</i>	<i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods</i>

**skrót
abbreviation**

**pełna nazwa
full name**

POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI (PKD 2004) (cd.)

NOMENCLATURE DES ACTIVITÉS DE COMMUNAUTÉ EUROPÉENNE - NACE rev. 1.1 (cont.)

**sekcje (dok.)
sections (cont.)**

Obsługa nieruchomości i firm

Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej

x

Real estate, renting and business activities

Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne

Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne

x

Public administration and defence; compulsory social security

**działy
divisions**

x

Produkcja odzieży i wyrobów futrzarskich

Manufacture of wearing apparel and furriery

Manufacture of wearing apparel; dressing and dyeing of fur

Produkcja skór wyprawionych i wyrobów z nich

Produkcja skór wyprawionych i wyrobów ze skór wyprawionych

Processing of leather and manufacture of leather products

Tanning and dressing of leather; manufacture of luggage, handbags, saddlery, harness and footwear

Produkcja drewna i wyrobów z drewna oraz ze słomy i wikliny

Produkcja drewna i wyrobów z drewna oraz z korka (z wyłączeniem mebli), wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania

Manufacture of wood and wood, straw and wicker products

Manufacture of wood and of products of wood and cork, except, furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials

Produkcja masy włóknistej oraz papieru

Produkcja masy włóknistej, papieru oraz wyrobów z papieru

Manufacture of pulp and paper

Manufacture of pulp, paper and paper products

Produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej

Wytwarzanie koksu, produktów rafinacji ropy naftowej i paliw jądrowych

Manufacture of coke, refined petroleum products

Manufacture of coke, refined petroleum products and nuclear fuel

Produkcja wyrobów z metali

Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń

Manufacture of metal products

Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment

Produkcja maszyn i urządzeń

Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana

x

Manufacture of machinery and equipment n.e.c.

Produkcja maszyn i aparatury elektrycznej

Produkcja maszyn i aparatury elektrycznej, gdzie indziej niesklasyfikowana

x

Manufacture of electrical machinery and apparatus n.e.c.

Produkcja mebli; pozostała działalność produkcyjna

Produkcja mebli; działalność produkcyjna, gdzie indziej niesklasyfikowana

x

Manufacture of furniture; manufacturing n.e.c.

skrót
abbreviation

pełna nazwa
full name

POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI (PKD 2004) (dok.)
NOMENCLATURE DES ACTIVITÉS DE COMMUNAUTÉ EUROPÉENNE - NACE rev. 1.1 (cont.)

grupa
group

Wznoszenie budynków i budowli; inżynieria
lądowa i wodna

Building constructions; civil engineering

Wznoszenie kompletnych budynków i budowli lub ich
części; inżynieria lądowa i wodna

*Building of complete construction or parts thereof; civil
engineering*

*

* *

Wyjaśnienia metodyczne dotyczące podstawowych pojęć i metod opracowania danych liczbowych zamieszczono w uwagach ogólnych do poszczególnych działów. Rozszerzone wyjaśnienia dotyczące poszczególnych dziedzin statystyki Czytelnik znajdzie w publikacjach tematycznych oraz w serii „Zeszyty metodyczne i klasyfikacje”.

Methodological explanations concerning basic definitions and methods of compiling statistical data are enumerated in the general notes to individual chapters. More detailed information pertaining to particular fields of statistics can be found in subject matter publications as well as in the series „Zeszyty metodyczne i klasyfikacje” (Methodological Papers and Classifications).

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2008 R.
VOIVODSHIP AND THE COUNTRY IN 2008

WYSZCZEGÓLNIENIE	POLSKA		SPECIFICATION
	Polska Poland	Województwo Voivodship	
	ogółem total		
		Polska = 100 Poland = 100	

POWIERZCHNIA. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY — stan w dniu 31 XII
AREA. ADMINISTRATIVE DIVISION — as of 31 XII

Powierzchnia w km ²	312679	15183	4,9	Area in km ²
Powiaty	314	19	6,1	Powiats
Miasta na prawach powiatu	65	3	4,6	Cities with powiat status
Gminy	2478	182	7,3	Gminas
Miasta	892	57	6,4	Towns
Miejscowości wiejskie	54135	1993	3,7	Villages
Sołectwa	40459	1919	4,7	Village administrator's offices

STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA
ENVIRONMENTAL PROTECTION

Emisja przemysłowych zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys. t:				Emission of industrial air pollutants by plants generating substantial air pollution in thous. t:
pyłowych	76,8	5,7	7,5	particulates
gazowych (bez dwutlenku węgla) ..	1785	156	8,7	gases (excluding carbon dioxide)
Komunalne oczyszczalnie ścieków ^a (stan w dniu 31 XII)	3090	236	7,6	Municipal waste water treatment plants ^a (as of 31 XII)
w tym: biologiczne	2233	183	8,2	of which: biological
z podwyższonym usuwaniem biogenów	797	52	6,5	with increased biogene removal (disposal)
Odpady (z wyłączeniem odpadów komunalnych) wytworzone (w ciągu roku) w tys. t	114938	8556	7,4	Waste (excluding municipal waste) generated (during the year) in thous. t
Odpady komunalne zebrane (w ciągu roku) przez zakłady oczyszczania ^b w tys. t	10036	735	7,3	Municipal waste collected (during the year) by purification plants ^b in thous. t
Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące):				Outlays on fixed assets (current prices):
służące ochronie środowiska:				serving environmental protection:
w milionach złotych	8529	583	6,8	in million zlotys
w % nakładów inwestycyjnych na gospodarkę narodową	3,9	3,6	x	in % of investment outlays on national economy
służące gospodarce wodnej:				serving water management:
w milionach złotych	2265	269	11,9	in million zlotys
w % nakładów inwestycyjnych na gospodarkę narodową	1,0	1,7	x	in % of investment outlays on national economy

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE
PUBLIC SAFETY

Przestępstwa stwierdzone w zakończonych postępowaniach przygotowawczych:				Ascertained crimes in completed preparatory proceedings:
w liczbach bezwzględnych	1082057	82445	7,6	in absolute numbers
na 10 tys. ludności	284	251	88,4	per 10 thous. population
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych w %	65,9	61,5	x	Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes in %

^a Miejskie i wiejskie pracujące na sieci kanalizacyjnej. ^b Dane szacunkowe.

^a Treatment plants of urban and rural areas working on sewerage system. ^b Estimated data.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2008 R. (cd.)
VOIVODSHIP AND THE COUNTRY IN 2008 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	POLSKA I WJEWÓDZTWO		SPECIFICATION
	Polska Poland	Województwo Voivodship	
	ogółem total		
		Polska = 100 Poland = 100	

LUDNOŚĆ
POPULATION

Ludność (stan w dniu 31 XII) w tys. .	38136	3287	8,6	Population (as of 31 XII) in thous.
miasta	23288	1617	6,9	urban areas
wieś	14848	1670	11,2	rural areas
w tym kobiety	19721	1694	8,6	of which females
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	122	217	177,9	Population per 1 km ² of total area (as of 31 XII)
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (stan w dniu 31 XII)	55	57	103,6	Non-working age population per 100 persons of working age (as of 31 XII)
Przyrost naturalny na 1000 ludności	0,9	2,2	x	Natural increase per 1000 population
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-0,4	0,7	x	Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population

RYNEK PRACY. WYNAGRODZENIA
LABOUR MARKET. WAGES AND SALARIES

Pracujący ^a (stan w dniu 31 XII) w tys.	13711	1121	8,2	Employed persons ^a (as of 31 XII) in thous.
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w zł	2942,17	2712,31	92,2	Average monthly gross wages and salaries in zł
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w tys.	1474	97,8	6,6	Registered unemployed persons (as of 31 XII) in thous.
Stopa bezrobocia rejestrowanego (stan w dniu 31 XII) w %	9,5	7,5	x	Registered unemployment rate (as of 31 XII) in %

INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA
MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS

Długość sieci (stan w dniu 31 XII) w km:				Network (as of 31 XII) in km:
wodociągowej rozdzielczej	262687	17067	6,5	distribution water-line
kanalizacyjnej rozdzielczej ^b	94792	8697	9,2	distribution sewerage ^b
gazowej	129583	21903	16,9	gas-line
Zasoby mieszkaniowe (stan w dniu 31 XII):				Dwellings stocks (as of 31 XII):
mieszkania: w tysiącach	13150	1059	8,1	dwellings: in thousands
na 1000 ludności	345	322	93,4	per 1000 population
izby: w tysiącach	48703	4039	8,3	rooms: in thousands
na 1000 ludności	1277	1229	96,2	per 1000 population
powierzchnia użytkowa mieszkań: w tysiącach m ²	923411	79172	8,6	usable floor space of dwellings: in thousand m ²
na 1000 ludności w m ²	24214	24086	99,5	per 1000 population in m ²
Mieszkania oddane do użytkowania: w tysiącach	165	16,0	9,7	Dwellings completed: in thousands
na 1000 ludności:				per 1000 population:
mieszkania	4,3	4,9	112,6	dwellings
izby	18,5	21,5	116,3	rooms
powierzchnia użytkowa mieszkań w m ²	451	505	111,9	usable floor space of dwellings in m ²

a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. b Łącznie z kolektorami.

a By actual workplace and kind of activity. b Including collectors.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2008 R. (cd.)
VOIVODSHIP AND THE COUNTRY IN 2008 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska <i>Poland</i>	Województwo <i>Voivodship</i>	SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>	Polska = 100 <i>Poland = 100</i>	

EDUKACJA^a I WYCHOWANIE — stan na początku roku szkolnego
EDUCATION^a — as of beginning of the school year

Uczniowie w szkołach ^b w tys.:				<i>Pupils and students in schools^b in thous.:</i>
podstawowych.....	2294	212	9,2	<i>primary</i>
gimnazjach.....	1381	124	9,0	<i>lower secondary</i>
zasadniczych zawodowych ^c	248	24,3	9,8	<i>basic vocational^c</i>
liceach ogólnokształcących ^d	688	63,2	9,2	<i>general^d</i>
liceach profilowanych.....	72,5	4,5	6,3	<i>specialized</i>
technikach ^e	555	53,8	9,7	<i>technical^e</i>
artystycznych ogólnokształcących ^f	13,1	1,4	10,5	<i>general art^f</i>
policealnych.....	344	28,3	8,2	<i>post-secondary</i>
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego ^g :				<i>Children attending pre-primary education establishments^g:</i>
w tysiącach.....	919	82,8	9,0	<i>in thousands</i>
na 1000 dzieci w wieku 3—6 lat.....	631	625	99,0	<i>per 1000 children aged 3—6</i>

OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA — stan w dniu 31 XII
HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE — as of 31 XII

Pracownicy medyczni ^h :				<i>Medical personnel^h:</i>
lekarze.....	78086	6952	8,9	<i>doctors</i>
lekarze dentyści.....	12765	1146	9,0	<i>dentists</i>
pielęgniarki ⁱ	182778	15787	8,6	<i>nursesⁱ</i>
Zakłady ambulatoryjnej opieki zdrowotnej.....	14853	1304	8,8	<i>Health care institutions out-patient care</i>
Szpitala ogólne.....	732	61	8,3	<i>General hospitals</i>
Łóżka w szpitalach ogólnych w tys. ^k	183,6	14,5	7,9	<i>Beds of general hospital in thous.^k</i>
Apteki ogólnodostępne ^l	10623	930	8,8	<i>Public pharmacies^l</i>

^a Patrz uwagi ogólne działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2 na str. 193. ^b Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. ^c Łącznie ze szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy. ^{d, e} Łącznie z uzupełniającymi: ^d - liceami ogólnokształcącymi, ^e - technikami. ^f Dające uprawnienia zawodowe. ^g W przedszkolach, oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych, zespołach wychowania przedszkolnego i punktach przedszkolnych. ^h Łącznie z lekarzami, pielęgniarkami odbywającymi staż podyplomowy. ⁱ Łącznie z magistrami pielęgniarstwa. ^k Łącznie z inkubatorami oraz miejscami dla noworodków. ^l Bez aptek w stacjonarnych zakładach opieki zdrowotnej.

^a See general notes to the chapter “Education”, item 1 and 2 on page 193. ^b Excluding schools for adults, except for post-secondary schools. ^c Including special job-training schools. ^{d, e} Including supplementary schools: ^d - general secondary, ^e - technical secondary. ^f Leading to professional certification. ^g In nursery schools, pre-primary sections of primary schools, pre-primary education groups and pre-primary points. ^h Doctors, nurses including interns undergoing training. ⁱ Including master of nursing. ^k Including incubators and places for newborns. ^l Excluding pharmacies in in-patient health care facilities.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2008 R. (cd.)
VOIVODSHIP AND THE COUNTRY IN 2008 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska <i>Poland</i>	Województwo <i>Voivodship</i>	SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>	Polska = 100 <i>Poland = 100</i>	

KULTURA. TURYSTYKA
CULTURE. TOURISM

Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	8420	763	9,1	<i>Public libraries (including branches; as of 31 XII)</i>
Księgozbiór bibliotek publicznych (stan w dniu 31 XII) w tys. wol.	135263	10868	8,0	<i>Public library collections (as of 31 XII) in thous. vol.</i>
Muzea (stan w dniu 31 XII)	743	108	14,5	<i>Museums (as of 31 XII)</i>
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	20727	6114	29,5	<i>Museum and exhibition visitors in thous.</i>
Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	483	45	9,3	<i>Fixed cinemas (as of 31 XII)</i>
Widzowie w kinach stałych w tys.	35179	3317	9,4	<i>Audience in fixed cinemas in thous.</i>
Turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania w tys.: miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII)	597	68,8	11,5	<i>Collective tourist accommodation establishments in thous.: number of beds (as of 31 VII)</i>
korzystający z noclegów	19556	2711	13,9	<i>tourists accommodated</i>

ROLNICTWO I LEŚNICTWO
AGRICULTURE AND FORESTRY

Użytki rolne ^a (stan w czerwcu) w tys. ha	16154	722	4,5	<i>Agricultural land^a (as of June) in thous. ha</i>
grunty orne	12094	451	3,7	<i>arable land</i>
sady (łącznie ze szkółkami drzew i krzewów)	329	15,9	4,8	<i>orchards (including nurseries)</i>
łąki i pastwiska trwałe	3184	227	7,1	<i>permanent meadows and pastures</i>
pozostałe	547	28,6	5,2	<i>others</i>
Powierzchnia zasiewów (stan w czerwcu) w tys. ha:				<i>Sown area (as of June) in thous. ha:</i>
zboża ogółem	8559	275	3,2	<i>total cereals</i>
ziemniaki	549	46,4	8,5	<i>potatoes</i>
warzywa gruntowe	198	17,4	8,8	<i>field vegetables</i>
Zbiory w tys. t:				<i>Crop production in thous. t:</i>
zboża ogółem	27664	933	3,4	<i>total cereals</i>
ziemniaki	10462	803	7,7	<i>potatoes</i>
warzywa gruntowe	4430	481	10,8	<i>field vegetables</i>
Plony z 1 ha w dt:				<i>Yields per 1 ha in dt:</i>
zboża ogółem	32,2	34,0	105,6	<i>total cereals</i>
ziemniaki	191	173	90,6	<i>potatoes</i>
Powierzchnia gruntów leśnych (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	9273	438	4,7	<i>Forest land (as of 31 XII) in thous. ha</i>

PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO
INDUSTRY AND CONSTRUCTION

Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące):				<i>Sold production of industry (current prices):</i>
w milionach złotych	934873	61538	6,6	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	24527	18748	76,4	<i>per capita in zł</i>
Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej ^b (ceny bieżące):				<i>Sales of construction and assembly production^b (current prices):</i>
w milionach złotych	136640	13411	9,8	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	3585	4086	114,0	<i>per capita in zł</i>

^a Według granic administracyjnych; bez gruntów niestanowiących gospodarstw rolnych; patrz uwagi ogólne do rozdziału „Rolnictwo i leśnictwo”, ust. 6 na str. 270. ^b Zrealizowanej przez podmioty budowlane — według miejsca wykonywania robót.

^a By administrative borders; excluding non-farm land; see general notes to the chapter “Agriculture and forestry”, item 6 on page 270. ^b Realized by construction units — by place of performing works.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2008 R. (cd.)
VOIVODSHIP AND THE COUNTRY IN 2008 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Województwo		SPECIFICATION
	Poland	Voivodship		
	ogółem		Polska = 100	
	total		Poland = 100	
TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ — stan w dniu 31 XII				
TRANSPORT AND COMMUNICATIONS — as of 31 XII				
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie) w km ...	261233	22561	8,6	Hard surface public roads (urban and non-urban) in km
w tym o nawierzchni ulepszonej w %	90,3	87,1	x	of which improved in %
Samochody zarejestrowane w tys. szt:				Registered cars in thous. units:
osobowe	16080	1340	8,3	passenger cars
ciężarowe i ciągniki siodłowe	2710	218	9,5	lorries and road tractors
Placówki pocztowe	8450	636	7,5	Post offices
Telefoniczne łącza główne ^a :				Telephone main line ^a :
w tysiącach	9220	759	8,2	in thousands
na 1000 ludności	242	231	95,5	per 1000 population
w tym standardowe łącza główne w tys.	8049	669	8,3	of which standard main line in thous.
HANDEL — stan w dniu 31 XII				
TRADE — as of 31 XII				
Sklepy	385663	33675	8,7	Shops
Liczba ludności na 1 sklep	99	98	99,0	Population per shop
FINANSE PUBLICZNE				
PUBLIC FINANCE				
Budżety gmin ^b				Budgets of gminas ^b
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	62318	5499	8,8	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	2453	2365	96,4	per capita in zł
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	62893	5601	8,9	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	2475	2409	97,3	per capita in zł
Budżety miast na prawach powiatu				Budgets of cities with powiat status
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	49444	3708	7,5	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	3890	3876	99,6	per capita in zł
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	51172	3887	7,6	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	4026	4063	100,9	per capita in zł
Budżety powiatów				Budgets of powiats
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	18147	1488	8,2	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	714	640	89,6	per capita in zł
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	18115	1511	8,3	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	713	650	91,1	per capita in zł
Budżety województw				Budgets of voivodships
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	12660	930	7,3	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	332	283	85,3	per capita in zł
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	13003	923	7,1	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	341	281	82,5	per capita in zł

^a Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. ^b Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Data concern operators of the public telecommunication network. ^b Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2008 R. (dok.)
VOIVODSHIP AND THE COUNTRY IN 2008 (cont.)

VOIVODSHIP AND THE COUNTY IN 1995 (cont.)			
WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska <i>Poland</i>	Województwo <i>Voivodship</i>	SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>		
		Polska = 100 <i>Poland = 100</i>	

INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE
INVESTMENTS. FIXED ASSETS

Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące):				Investment outlays (current prices):
w milionach złotych	217260	16101	7,4	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	5700	4905	86,1	per capita in zł
Wartość brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):				Gross value of fixed assets (as of 31 XII; current book-keeping prices):
w milionach złotych	2227406	160458	7,2	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	58407	48814	83,6	per capita in zł

PRYWATYZACJA. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ
PRIVATIZATION. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY

Przedsiębiorstwa państwowe objęte procesem prywatyzacji ^a	5809	386	6,6	State owned enterprises included in the privatization process ^a
skomercjalizowane	1701	118	6,9	commercialized
objęte prywatyzacją bezpośrednią	2184	163	7,5	included in direct privatization
w tym sprywatyzowane	2105	153	7,3	of which privatized
poddane likwidacji	1924	105	5,5	subject to liquidation
w tym zlikwidowane	1073	64	6,0	of which liquidated
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON ^b (stan w dniu 31 XII)	3757093	301573	8,0	Entities of the national economy in the REGON register ^b (as of 31 XII)
sektor publiczny	124528	8165	6,6	public sector
sektor prywatny	3632565	293408	8,1	private sector

RACHUNKI REGIONALNE W 2007 R.
REGIONAL ACCOUNTS IN 2007

Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):				Gross domestic product (current prices):
w milionach złotych	1176737	86635	7,4	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	30873	26456	85,7	per capita in zł
Wartość dodana brutto (ceny bieżące):				Gross value added (current prices):
w milionach złotych	1029442	75791	7,4	in million zlotys
na 1 pracującego w zł	75550	65523	86,7	per 1 employed person in zł
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:				Gross nominal disposable income of households sector:
w milionach złotych	742374	56785	7,6	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	19477	17341	89,0	per capita in zł

^a W okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2008 r.; bez państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej włączonych do Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa. ^b Bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne.

^a In the period from 1 VIII 1990 to 31 XII 2008; excluding state farms incorporated into the Agricultural Property Stock of the State Treasury. ^b Excluding persons tending private farms.

Uwaga. Przeliczeń danych na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) za lata 1999, 2000 i 2001 dokonano przy przyjęciu sko
 Note. Calculations of data per capita (1000 population, etc.) for 1999, 2000 and 2001 are based on the revised number

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003	2004
POWIERZ AR						
1	Powierzchnia w km ² (stan w dniu 31 XII)	15144	15144	15107	15190	15190
STAN I OCHRONA ENVIRONMENTAL						
2	Pobór wody - w % poboru ogółem - na cele: produkcyjne ^a (poza rolnictwem, łowiectwem i leśnictwem oraz rybactwem)	66,2	63,9	71,4	72,5	72,6
3	eksploatacji sieci wodociągowej ^b	22,5	24,1	18,7	18,2	17,6
Zużycie wody na 1 km ² w dam ³ :						
4	na potrzeby gospodarki narodowej i ludności	48,1	45,1	53,7	54,2	54,3
5	do produkcji przemysłowej	33,6	30,6	39,8	40,6	40,7
6	Ścieki przemysłowe i komunalne oczyszczane w % wymagających oczyszczania ^c	93,5	96,2	98,7	99,0	99,2
7	Ścieki przemysłowe i komunalne nieoczyszczane na 1 km ² w dam ³	1,4	0,8	0,3	0,2	0,1
8	Ludność korzystająca ^d z oczyszczalni ścieków w % ogółu ludności	47,1	47,9	48,9	49,8	51,1
Emisja przemysłowych zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza na 1 km ² w t:						
9	pyłowych	1,1	1,0	0,8	0,8	0,8
10	gazowych (bez dwutlenku węgla)	13,3	12,5	12,0	11,5	12,3
Redukcja przemysłowych zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w % zanieczyszczeń wytworzonych:						
11	pyłowych	98,3	98,5	98,8	99,0	99,0
12	gazowych (bez dwutlenku węgla)	35,5	37,8	38,7	44,8	44,8
13	Odpady (z wyłączeniem odpadów komunalnych) ^e wytworzone (w ciągu roku) na 1 km ² w t	661	653	653	698	664
14	Odpady komunalne zebrane (w ciągu roku) przez zakłady oczyszczania ^f ^g na 1 mieszkańca w kg	212	199	192	187	188
Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące) w % nakła- dów inwestycyjnych na gospodarkę narodową:						
15	służące ochronie środowiska	4,6	4,9	4,0	4,7	5,9
16	służące gospodarce wodnej	1,8	1,3	2,4	2,8	2,9
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodni- czych prawnie chroniona (stan w dniu 31 XII):						
17	w % powierzchni ogólnej	58,0	58,0	58,1	58,3	58,9
18	na 1 mieszkańca w m ²	2720	2715	2713	2725	2744

^a Z ujęć własnych. ^b Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci. ^c Odprowadzone do wód (do 2002 r. - wód powierzchniowych). ^d Stan i ochrona środowiska, ust. 7 na str. 64. ^e Dane szacunkowe; do 2001 r. określone jako odpady stałe wywiezione. ^f Dane od zakładów. ^g From own intakes. ^b Water withdrawal by intakes before entering the water system. ^c Discharged into waters (until 2002 chapter "Environmental protection", item 7 on page 64. ^f Estimated data; until 2001 defined as removed fixed waste. ^g Data

rygowanej liczby ludności uwzględniającej wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002.
of population, which considers the results of the Population and Housing Census 2002.

2005	2006	2007	2008	SPECIFICATION	No.
------	------	------	------	---------------	-----

CHNIA
EA

15190	15183	15183	15183	Area in km ² (as of 31 XII)	1
-------	-------	-------	-------	--	---

ŚRODOWISKA
PROTECTION

				Water withdrawal - in % of total withdrawal - for purposes of:	
75,2	73,8	70,8	60,0	production ^a (excluding agriculture, hunting and forestry and fishing)	2
15,9	17,3	19,3	27,0	exploitation of water-line system ^b	3
				Consumption of water per 1 km ² in dam ³ :	
58,3	53,8	49,4	34,5	for needs of the national economy and population	4
45,3	41,3	36,7	21,9	for industrial production	5
99,2	99,2	99,1	98,9	Industrial and municipal waste water treated in % of requiring treatment ^c	6
0,1	0,1	0,2	0,2	Industrial and municipal waste water untreated per 1 km ² in dam ³	7
52,2	53,2	54,1	54,4	Population using ^d waste water treatment plants in % of total population	8
				Emission of industrial air pollutants by plants generating substantial air pollution per 1 km ² in t:	
0,6	0,6	0,5	0,4	particulates	9
11,8	12,3	12,1	10,3	gases (excluding carbon dioxide)	10
				Reduction of industrial air pollutants by plants generating substantial air pollution in % of pollutants produced:	
99,2	99,3	99,4	99,4	particulates	11
47,6	45,7	41,3	45,0	gases (excluding carbon dioxide)	12
624	572	595	564	Waste (excluding municipal waste) ^e generated (during the year) per 1 km ² in t	13
193	209	221	224	Municipal waste collected (during the year) by purification plants ¹⁹ per capita in kg	14
				Outlays on fixed assets (current prices) in % of investment outlays on national economy:	
5,7	3,6	4,3	3,6	serving environmental protection	15
3,0	2,6	2,4	1,7	serving water management	16
				Legally protected areas possessing unique environmental value (as of 31 XII):	
58,9	52,1	52,1	52,1	in % of total area	17
2738	2416	2410	2404	per capita in m ²	18

chniowych) lub do ziemi. ^d Na podstawie szacunków; do 2000 r. określana jako ludność obsługiwana. ^e Patrz uwagi ogólne działu 2003 r. nieporównywalne z danymi za lata poprzednie ze względu na zmianę katalogu odpadów.

- into surface waters) or into the ground. ^d Estimated data; until 2000 defined as served population. ^e See general notes to the since 2003 non comparable with data for previous years due to a change of a catalogue of waste.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003	2004
-----	------------------	------	------	------	------	------

**BEZPIECZEŃSTWO
PUBLIC**

	Przestępstwa stwierdzone w zakończonych postępowaniach przygotowawczych:					
1	w liczbach bezwzględnych	95672	104470	106208	129312	126953
2	na 10 tys. ludności	297	323	329	398	390
3	Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych w %	43,8	49,0	48,0	52,7	52,6

**LUD
POPUL**

4	Ludność (stan w dniu 31 XII)	3222426	3229617	3237217	3252949	3260201
5	1999=100	100,4	100,6	100,8	101,3	101,5
6	miasta	1628996	1626742	1624922	1623044	1621606
7	wieś	1593430	1602875	1612295	1629905	1638595
8	w tym kobiety	1657479	1661377	1665745	1674159	1678433
9	Kobiety na 100 mężczyzn (stan w dniu 31 XII)	106	106	106	106	106
10	Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	213	214	214	214	215
	Ludność w wieku (stan w dniu 31 XII):					
11	przedprodukcyjnym	819752	796056	771982	751153	731311
12	produkcyjnym	1924517	1950307	1977422	2008121	2028670
13	poprodukcyjnym	478157	483254	487813	493675	500220
14	Małżeństwa na 1000 ludności	5,7	5,3	5,3	5,3	5,2
15	Rozwody na 1000 ludności	0,8	0,8	0,8	0,8	1,1
16	Urodzenia żywe na 1000 ludności	11,0	10,5	10,0	9,9	9,9
17	Zgony ^a na 1000 ludności	8,9	8,9	8,6	8,9	8,7
18	Przyrost naturalny na 1000 ludności	2,1	1,6	1,4	1,0	1,2
19	Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych	7,3	7,0	6,8	5,4	6,0
	Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia w momencie urodzenia:					
20	mężczyźni	71,3	71,7	72,1	72,1	72,1
21	kobiety	78,8	79,0	79,6	79,7	80,3
22	Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	0,6	0,8	1,0	1,1	1,0

**RYNEK
LABOUR**

	Pracujący ^b :					
23	ogółem: w tys.	1334	1299	$\frac{1297}{1004}$ c	1007	1012
24	w tym kobiety	656	644	$\frac{644}{479}$ c	479	481

a Łącznie ze zgonami niemowląt. b Stan w dniu 31 XII (w 1999 r. - 30 IX); według faktycznego miejsca pracy i rodzaju wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników: w liczniku (i do 2001 r.) Powszechnego Spisu Rolnego 1996, w mianowniku a Including infant deaths. b As of 31 XII (in 1999 - 30 IX); by actual workplace and kind of activity (since 2004). c Data and since 2001 - of the Agricultural Census 1996, in the denominator and since 2003 - of the Population and Housing Cens

2005	2006	2007	2008	SPECIFICATION	No.
------	------	------	------	---------------	-----

PUBLICZNE
SAFETY

				<i>Ascertained crimes in completed preparatory proceedings:</i>	
115179	105630	87006	82445	<i>in absolute numbers</i>	1
353	323	266	251	<i>per 10 thous. population</i>	2
53,7	58,7	58,1	61,5	<i>Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes in %</i>	3

NOŚĆ
LATION

3266187	3271206	3279036	3287136	<i>Population (as of 31 XII)</i>	4
101,7	101,9	102,1	102,4	<i>1999=100</i>	5
1619398	1618146	1619751	1617316	<i>urban areas</i>	6
1646789	1653060	1659285	1669820	<i>rural areas</i>	7
1681875	1685289	1689859	1694308	<i>of which females</i>	8
106	106	106	106	<i>Females per 100 males (as of 31 XII)</i>	9
215	215	216	217	<i>Population per 1 km² of total area (as of 31 XII)</i>	10
				<i>Population of age (as of 31 XII):</i>	
713620	696830	681899	670440	<i>pre-working</i>	11
2046573	2061319	2076688	2087574	<i>working</i>	12
505994	513057	520449	529122	<i>post-working</i>	13
5,6	6,0	6,6	6,7	<i>Marriages per 1000 population</i>	14
1,4	1,5	1,3	1,3	<i>Divorces per 1000 population</i>	15
10,0	10,0	10,5	11,3	<i>Live births per 1000 population</i>	16
8,9	8,8	9,0	9,1	<i>Deaths^a per 1000 population</i>	17
1,1	1,2	1,4	2,2	<i>Natural increase per 1000 population</i>	18
5,8	5,4	6,4	4,9	<i>Infant deaths per 1000 live births</i>	19
				<i>Life expectancy at the moment of birth:</i>	
72,3	72,5	72,5	72,9	<i>males</i>	20
80,2	80,5	80,7	80,9	<i>females</i>	21
1,0	0,4	0,8	0,7	<i>Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population</i>	22

PRACY
MARKET

				<i>Employed persons^b:</i>	
1023	1049	1093	1121	<i>total: in thous.</i>	23
488	497	510	523	<i>of which women</i>	24

działalności (od 2004 r.). c Dane opracowano z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (i od 2003 r.) Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002.
are compiled considering employed persons on private farms in agriculture estimated using the results: in the numerator us 2002 as well as the Agricultural Census 2002.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003	2004
RYNEK LABOUR						
	Pracujący ^a (dok.):					
	ogółem (dok.):					
1	1999 = 100	95,1	92,6	<u>92,6</u> 71,7 <i>b</i>	71,8	72,2
2	na 1000 ludności	413	401	<u>401</u> 310 <i>b</i>	309	310
	z liczby ogółem w %:					
3	rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo	35,9	36,8	<u>36,8</u> 18,4 <i>b</i>	18,3	18,2
4	przemysł i budownictwo	22,7	21,7	<u>21,1</u> 27,2 <i>b</i>	26,9	26,8
5	usługi rynkowe	26,7	26,5	<u>27,2</u> 35,2 <i>b</i>	35,9	36,0
6	usługi nierynkowe	14,7	15,0	<u>14,8</u> 19,2 <i>b</i>	18,9	19,0
7	pracujący w sektorze prywatnym	75,7	76,9	<u>77,5</u> 70,9 <i>b</i>	71,6	73,1
	Przeciętne zatrudnienie:					
	w przemyśle:					
8	w tysiącach	205	195	190	185	191
9	na 1000 ludności	63,5	60,3	58,6	56,7	58,7
	w budownictwie:					
10	w tysiącach	54,4	51,5	45,3	43,4	40,3
11	na 1000 ludności	16,8	15,9	14,0	13,3	12,4
	Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII):					
12	ogółem: w tys.	185	213	208	208	194
13	1999 = 100	117,0	134,7	131,6	131,5	122,4
	z liczby ogółem w %:					
14	kobiety	55,9	53,3	51,6	51,6	53,0
15	w wieku do 25 lat	36,0	34,2	32,3	30,6	28,8
16	pozostający bez pracy dłużej niż 1 rok	44,5	47,4	49,3	51,2	51,2
17	Stopa bezrobocia rejestrowanego (stan w dniu 31 XII) w %	12,2	14,1	<u>13,8</u> 16,0 <i>b</i>	16,0	15,0

WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA
WAGES AND SALARIES.

18	Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł ...	1744,42	1867,35	1932,26	2000,61	2097,97
19	1999 = 100	111,7	119,6	123,8	128,1	134,4
20	w tym: przemysł	1823,86	1925,97	1998,86	2033,68	2138,40
21	budownictwo	1595,86	1603,85	1623,00	1666,26	1688,53

^a Stan w dniu 31 XII (w 1999 r. - 30 IX); według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności (od 2004 r.). ^b Dane nieniu wyników: w liczniku (i do 2001 r.) Powszechnego Spisu Rolnego 1996, w mianowniku (i od 2003 r.) Narodowego a As of 31 XII (in 1999 - 30 IX); by actual workplace and kind of activity (since 2004). ^b Data are compiled considering Agricultural Census 1996, in the denominator and since 2003 - of the Population and Housing Census 2002 as well as

2005	2006	2007	2008	SPECIFICATION	No.
------	------	------	------	---------------	-----

PRACY (dok.)
MARKET (cont.)

				<i>Employed persons^a (cont.):</i>	
				<i>total (cont.):</i>	
73,0	74,8	78,0	80,0	1999 = 100	1
313	321	333	341	per 1000 population	2
				<i>of total number in %:</i>	
18,0	17,6	16,8	16,4	agriculture, hunting and forestry; fishing	3
26,3	26,6	27,2	27,3	industry and construction	4
36,4	36,8	37,5	38,0	market services	5
19,3	19,0	18,5	18,3	non-market services	6
74,0	74,6	75,5	76,2	employed persons in private sector	7
				<i>Average paid employment:</i>	
				<i>in industry:</i>	
190	193	201	210	in thousands	8
58,2	58,8	61,4	64,1	per 1000 population	9
				<i>in construction:</i>	
43,1	44,6	50,1	60,9	in thousands	10
13,2	13,6	15,3	18,5	per 1000 population	11
				<i>Registered unemployed persons (as of 31 XII):</i>	
178	145	113	97,8	total: in thous.	12
112,6	91,8	71,2	61,8	1999 = 100	13
				<i>of total number in %:</i>	
55,4	59,6	61,3	59,0	women	14
26,6	24,0	22,9	25,8	up to age 25	15
50,0	49,8	45,9	34,1	without work for more than 1 year	16
13,8	11,3	8,7	7,5	Registered unemployment rate (as of 31 XII) in %	17

Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH
SOCIAL SECURITY BENEFITS

2177,02	2302,05	2490,08	2712,31	Average monthly gross wages and salaries in zł	18
139,4	147,4	159,5	173,7	1999 = 100	19
2230,23	2371,77	2581,55	2814,84	of which: industry	20
1734,92	1865,22	2069,37	2310,32	construction	21

opracowano z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyznaczonych przy uwzględ-
Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002.

employed persons on private farms in agriculture estimated using the results: in the numerator and until 2001 - of the
the Agriculture Census 2002.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003	2004
WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA WAGES AND SALARIES.						
1	Przeciętna liczba emerytów i rencistów ^a w tys.	816	800	783	774	769
2	z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych	673	661	648	642	641
3	rolników indywidualnych	144	139	135	132	128
4	Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto ^b w zł: z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych	815,38	901,69	966,26	1017,17	1063,63
5	rolników indywidualnych ^c	574,82	651,54	676,49	703,23	722,84
INFRASTRUKTURA KOMU MUNICIPAL INFRASTRUC						
6	Długość sieci rozdzielczej (stan w dniu 31 XII) w km: wodociągowej	14184	14577	14691	15142	15529
7	kanalizacyjnej ^d	4307	4716	5219	5852	6479
Zużycie w gospodarstwach domowych:						
wody z wodociągów:						
8	w hm ³	95,9	95,1	91,6	90,9	88,8
9	na 1 mieszkańca ^e w m ³	29,8	29,4	28,3	28,0	27,3
energii elektrycznej ^f w miastach:						
10	w GW·h	1248	1252	1288	1307	1393
11	na 1 mieszkańca w kW·h	766	766	792	805	859
Zasoby mieszkaniowe ^g (stan w dniu 31 XII):						
mieszkania:						
12	w tysiącach	911	921	977	1002	1011
13	na 1000 ludności	282	285	302	308	310
14	izby na 1000 ludności	986	996	1131	1165	1174
powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² :						
15	na 1000 ludności	18127	18370	21731	22559	22778
16	przeciętna 1 mieszkania	64,3	64,5	72,0	73,2	73,5
Mieszkania oddane do użytkowania:						
mieszkania:						
17	w tysiącach	8,0	10,5	9,7	23,3	10,8
18	na 1000 ludności	2,5	3,3	3,0	7,2	3,3
19	izby na 1000 ludności	10,8	12,9	13,5	37,4	14,8
powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² :						
20	na 1000 ludności	248	286	316	881	348
21	przeciętna 1 mieszkania	100	87,7	105	123	105

^a Bez emerytów i rencistów, którzy otrzymują świadczenia wypłacane przez Ministerstwo Obrony Narodowej, Minister świadczenia na mocy umów międzynarodowych. ^b Bez emerytur i rent wypłacanych przez Ministerstwo Obrony Narodowej na mocy umów międzynarodowych; bez zasiłków rodzinnych i pielęgnacyjnych. ^c Łącznie z wypłatami z Funduszu z Funduszu Emerytalno-Rentowego; w 2001 r. łącznie z jednorazowym wyrównaniem waloryzacji za 2000 r. ^d Łącznie istniała. ^f Od 2004 r. łącznie z gospodarstwami, których głównym źródłem utrzymania jest dochód z użytkowanego gospodarstwa. ^g See general

^a Excluding retirees and pensioners, who receive benefits paid by the Ministry of National Defence, the Ministry of the basis of international agreements. ^b Excluding retirement pay and pensions paid by the Ministry of National Defence, the on the basis of international agreements; excluding family and nursing benefits. ^c Including payments from the Social Insurance including a one-off valorization payment for 2000. ^d Including collectors. ^e The total number of the population was used in including households, in which the main source of maintenance is income from a private farm in agriculture. ^g See general

2005	2006	2007	2008	SPECIFICATION	No.
------	------	------	------	---------------	-----

Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH (dok.)
SOCIAL SECURITY BENEFITS (cont.)

762	757	758	759	Average number of retirees and pensioners ^a in thous.	1
637	637	641	645	from non-agricultural system of social insurance	2
125	121	117	114	farmers	3
				Average monthly gross retirement pay and pension ^b in zł:	
1093,97	1176,56	1213,07	1326,26	from non-agricultural social security system	4
732,99	777,26	786,82	831,39	farmers ^c	5

NALNA. MIESZKANIA
TURE. DWELLINGS

15721	15967	16372	17067	Distribution network (as of 31 XII) in km:	
7157	7739	8188	8697	water-line	6
				sewerage ^d	7
				Consumption in households:	
				water from water-line systems:	
88,5	85,8	86,0	87,4	in hm ³	8
27,1	26,3	26,3	26,6	per capita ^e in m ³	9
				electricity ^f in urban areas:	
1356	1398	1365	1440	in GW·h	10
837	864	842	890	per capita in kW·h	11
				Dwelling stocks ^g (as of 31 XII):	
				dwellings:	
1020	1032	1043	1059	in thousands	12
312	315	318	322	per 1000 population	13
1185	1197	1210	1229	rooms per 1000 population	14
				usable floor space of dwellings in m ² :	
23034	23319	23642	24085	per 1000 population	15
73,7	73,9	74,3	74,8	average per dwelling	16
				Dwellings completed:	
				dwellings:	
10,7	12,4	12,4	16,0	in thousands	17
3,3	3,8	3,8	4,9	per 1000 population	18
14,9	15,8	17,6	21,5	rooms per 1000 population	19
				usable floor space of dwellings in m ² :	
350	360	424	505	per 1000 population	20
107	94,8	112	103	average per dwelling	21

stwo Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministerstwo Sprawiedliwości; bez emerytów i rencistów otrzymujących wej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministerstwo Sprawiedliwości; bez emerytur i rent realizowa-Ubezpieczeń Społecznych w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń z tego funduszu z uprawnieniami do świadczeń z kolektorami. e Do przeliczeń przyjęto ludność ogółem, bez wyodrębniania jej w tych miastach i gminach, w których ta sieć darstwa indywidualnego w rolnictwie. g Patrz uwagi ogólne działu „Infrastruktura komunalna. Mieszkania”, ust 1 na str. 182. Interior and Administration as well as the Ministry of Justice; excluding retirees and pensioners receiving benefits on the Ministry of the Interior and Administration as well as the Ministry of Justice; excluding retirement pay and pensions realized ance Fund in the case of a simultaneous right to benefits from this fund and to benefits from the Pension Fund; in 2001 calculations, without separating the population of those urban areas and gminas in which this network existed. f Since 2004 notes to the chapter “Municipal infrastructure. Dwellings”, item 1 on page 182.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.) MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003	2004
EDUKACJA ^a I EDUCA						
	Uczniowie w szkołach ^b (stan na początku roku szkolnego) w tys.:					
1	podstawowych	285	276	265	257	245
2	gimnazjach	102	150	148	146	145
3	zasadniczych zawodowych ^c	47,9	31,4	24,1	18,3	23,4
4	liceach ogólnokształcących ^d	76,1	59,2	62,8	64,6	65,4
5	liceach profilowanych	x	x	6,9	11,9	16,1
6	technikach ^e	80,0	62,9	58,5	58,1	52,2
7	artystycznych ogólnokształcących ^f	1,5	1,2	1,4	1,5	1,5
8	policealnych	18,6	19,2	21,6	24,1	25,2
	Absolwenci szkół ^{b g} w tys.:					
9	podstawowych	103 ^h	49,0	48,2	47,6	47,8
10	gimnazjów	x	x	49,8	48,8	48,4
11	zasadniczych zawodowych ^c	15,7	15,1	14,6	13,8	3,1
12	liceów ogólnokształcących ⁱ	14,4	15,8	17,9	19,0	20,2
13	liceów profilowanych	x	x	x	x	x
14	techników ^k	16,4	16,6	16,6	13,3	17,8
15	artystycznych ogólnokształcących ^f	0,2	0,2	0,3	0,2	0,2
16	policealnych	8,6	7,6	7,0	7,9	8,8
17	Absolwenci szkół ^g (poza szkołami podstawowymi, gimnazjami i szkołami policealnymi; bez szkół dla dorosłych) na 1000 ludności	14,5	14,8	15,3	14,3	12,7
18	Studenci szkół wyższych ^l (stan w dniu 30 XI) w tys.	142	154	166	177	191
19	Absolwenci szkół wyższych ^{im} w tys.	22,9	25,3	25,6	28,0	29,8
20	Uczniowie szkół dla dorosłych (stan na początku roku szkolnego) w tys.	26,3	29,9	30,5	31,3	26,3
21	Absolwenci szkół dla dorosłych ^g w tys.	6,0	7,6	7,4	8,6	8,6
	Wychowanie przedszkolne (stan na początku roku szkolnego):					
22	miejsca w przedszkolach w tys.	59,0	59,3	59,1	59,0	59,1
	dzieci w tys.:					
23	w przedszkolach	57,6	56,3	56,2	56,6	57,2
24	w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych	20,9	20,0	19,5	19,2	19,0
25	Dzieci w przedszkolach (stan na początku roku szkolnego) na 1000 dzieci w wieku 3-6 lat	358	363	373	382	395

a Patrz uwagi ogólne działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2 na str. 193. b Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem d - z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, e - z technikami uzupełniającymi. f Dające uprawnienia zawodowe; patrz wentów klasy VIII i klasy VI. i, k Łącznie z uzupełniającymi: i - liceami ogólnokształcącymi od roku szkolnego 2005/06, k - str. 195, łącznie z filiami, zamiejscowymi podstawowymi jednostkami organizacyjnymi i punktami konsultacyjnymi, bez ku szkolnego, a w roku szkolnym 2000/01 - z roku kalendarzowego; patrz uwagi ogólne działu „Edukacja i wychowanie”.

a See general notes to the chapter “Education”, item 1 and 2 on page 193. b Excluding schools for adults, except for ral secondary schools, e - supplementary technical secondary schools. f Leading to professional certification; see general grade and 6th grade. i, k Including supplementary schools: i - general secondary since 2005/06 school year, k - technical page 192, including sections, branch departments and institutes and consultative points, excluding academies of the school year, and in 2000/01 school year - from the calendar year; see general notes to the chapter “Education”, item 18 on

2005	2006	2007	2008	SPECIFICATION	No.
------	------	------	------	---------------	-----

WYCHOWANIE
TION^a

				<i>Pupils and students in schools^b (as of beginning of the school year) in thous.:</i>	
235	226	217	212	<i>primary</i>	1
141	137	130	124	<i>lower secondary</i>	2
22,9	23,0	23,6	24,3	<i>basic vocational^c</i>	3
65,3	64,7	64,6	63,2	<i>general^d</i>	4
13,1	10,0	6,8	4,5	<i>specialized</i>	5
52,0	53,1	54,0	53,8	<i>technical^e</i>	6
1,5	1,5	1,4	1,4	<i>general art^f</i>	7
26,1	27,1	24,3	28,3	<i>post-secondary</i>	8
				<i>Graduates of schools^g in thous.:</i>	
45,0	42,9	43,5	39,1	<i>primary</i>	9
47,7	47,0	47,0	44,2	<i>lower secondary</i>	10
7,6	7,8	7,3	7,1	<i>basic vocational^c</i>	11
21,1	20,9	20,6	21,0	<i>generalⁱ</i>	12
5,8	4,8	4,0	2,9	<i>specialized</i>	13
12,9	11,0	11,1	11,1	<i>technical^k</i>	14
0,3	0,3	0,3	0,2	<i>general art^f</i>	15
9,1	8,8	7,5	7,1	<i>post-secondary</i>	16
				<i>Graduates of schools^g (excluding primary, lower secondary, post-secondary schools and schools for adults) per 1000 population</i>	17
14,6	13,7	13,2	12,9	<i>Students of higher education institutions^l (as of 30 XI) in thous.</i>	18
200	202	206	209	<i>Graduates of higher education institutions^{lm} in thous.</i>	19
32,9	34,3	37,2	38,3	<i>Students of schools for adults (as of beginning of the school year) in thous.</i>	20
24,0	20,0	19,4	20,6	<i>Graduates of schools for adults^g in thous.</i>	21
8,2	9,4	5,1	4,8	<i>Pre-primary education (as of beginning of the school year):</i>	
60,5	60,9	61,5	64,9	<i>places in nursery schools in thous.</i>	22
				<i>children in thous.:</i>	
58,2	60,3	61,5	64,9	<i>in nursery schools</i>	23
19,0	19,3	17,0	17,7	<i>in pre-primary sections of primary schools</i>	24
412	437	460	492	<i>Children in nursery schools (as of beginning of the school year) per 1000 children aged 3-6</i>	25

szkół policealnych. c - e Od roku szkolnego 2004/05 łącznie: c - ze szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy, uwagi ogólne działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 3 na str. 193. g Stan na koniec roku szkolnego. h Dane obejmują absolwentami od roku szkolnego 2006/07. i Patrz uwagi ogólne działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 6 na str. 194 i ust. 9 na szkół resortu obrony narodowej oraz resortu spraw wewnętrznych i administracji; bez cudzoziemców. m Z poprzedniego roku. 18 na str. 197.

post-secondary schools. c - e Since 2004/05 school year including: c - special job-training schools, d - supplementary general notes to the chapter “Education”, item 3 on page 193. g As of the end of the school year. h Data include graduates of 8th secondary since 2006/07 school year. i See general notes to the chapter “Education”, item 6 on page 194 and item 9 on Ministry of National Defence and the Ministry of the Interior and Administration; excluding foreigners. m From the previous page 197.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.) MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003	2004
OCHRONA ZDROWIA HEALTH CARE						
	Pracownicy medyczni ^{a b} (stan w dniu 31 XII):					
1	lekarze	6874	7214	7479	7598	7660
2	lekarze dentyści	1194	1145	1215	1384	1102
3	pielęgniarki ^c	15804	15780	15852	15990	15592
4	łóżka w szpitalach ogólnych ^d (stan w dniu 31 XII) na 10 tys. ludności	46,2	45,4	45,2	43,9	43,4
5	Leczeni w szpitalach ogólnych na 10 tys. ludności ...	1353	1425	1519	1475	1554
6	Zakłady ambulatoryjnej opieki zdrowotnej (stan w dniu 31 XII)	719	729	728	1140	1144
7	Apteki ogólnodostępne ^f (stan w dniu 31 XII)	763	872	891	904	922
8	Liczba ludności na 1 aptekę (stan w dniu 31 XII)	4232	3711	3633	3598	3536
	Porady udzielone w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 1 mieszkańca:					
9	lekarskie	5,8	5,7	6,0	6,1	6,3
10	stomatologiczne	0,8	0,8	0,7	0,8	0,7
11	Dzieci w żłobkach ^g (stan w dniu 31 XII) na 1000 dzieci w wieku do lat 3	18,1	17,2	16,0	17,5	18,0
KULTURA CULTURE						
12	Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	778	775	771	773	769
13	Księgozbiór bibliotek publicznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności w wol.	3309	3276	3266	3257	3274
14	Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności	201	206	213	218	219
	Wypożyczenia księgozbioru z bibliotek publicznych w wol.:					
15	na 1000 ludności	3927	3969	4022	4107	4077
16	na 1 czytelnika	19,5	19,2	18,9	18,8	18,6
17	Miejsca w teatrach i instytucjach muzycznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7
18	Widzowie i słuchacze w teatrach i instytucjach muzycznych na 1000 ludności	232	210	214	220	217
19	Muzea (stan w dniu 31 XII)	100	107	105	103	103
20	Zwiedzający muzea i wystawy na 1000 ludności	1295	1134	1169	1432	1518
21	Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	58	58	56	53	49
22	Miejsca na widowni w kinach stałych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	4,8	6,3	6,6	6,4	6,4
23	Widzowie w kinach stałych na 1000 ludności	543	745	838	788	1060

a łącznie z lekarzami, pielęgniarkami odbywającymi staż podyplomowy. b Od 2002 r. łącznie z indywidualnymi praktykami z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, opieka społeczna, jednostka administracji oddziałów szpitalnych przy stacjach pogotowia ratunkowego i innych samodzielnych oddziałach. c łącznie z inkubatorami g łącznie z oddziałami żłobkowymi.

a Doctors, nurses including interns undergoing training. b Since 2002 including individual medical practices and nurses persons for whom primary workplace is university, social assistance, units of state or local self-government administration agency stations and in the other independent wards. e Including incubators and places for newborns. f Excluding

2005	2006	2007	2008	SPECIFICATION	No.
------	------	------	------	---------------	-----

I OPIEKA SPOŁECZNA
AND SOCIAL WELFARE

				<i>Medical personnel^{a,b} (as of 31 XII):</i>	
6788	7227	7099	6952	<i>doctors</i>	1
1185	1259	1259	1146	<i>dentists</i>	2
15447	15404	15504	15787	<i>nurses^c</i>	3
42,6	41,9	41,5	44,2 ^e	<i>Beds in general hospitals^d (as of 31 XII) per 10 thous. population</i>	4
1567	1611	1621	1702	<i>In-patients in general hospitals per 10 thous. population</i>	5
1168	1184	1280	1304	<i>Out-patient health care institutions (as of 31 XII)</i>	6
930	944	941	930	<i>Public pharmacies^f (as of 31 XII)</i>	7
3512	3465	3485	3535	<i>Population per pharmacy (as of 31 XII)</i>	8
				<i>Consultations provided within the scope of out-patient health care per capita:</i>	
6,5	6,6	6,8	6,8	<i>medical</i>	9
0,8	0,8	0,9	0,8	<i>dental</i>	10
20,0	21,3	23,6	24,1	<i>Children in nurseries^g (as of 31 XII) per 1000 children up to age 3</i>	11

TURYSTYKA
TOURISM

766	766	763	763	<i>Public libraries (including branches; as of 31 XII)</i>	12
3301	3315	3308	3306	<i>Public library collections (as of 31 XII) per 1000 population in vol.</i>	13
218	215	208	204	<i>Public library borrowers per 1000 population</i>	14
				<i>Public library loans in vol.:</i>	
3905	3781	3629	3496	<i>per 1000 population</i>	15
17,9	17,6	17,4	17,1	<i>per borrower</i>	16
1,6	1,6	1,5	1,6	<i>Seats in theatres and music institutions (as of 31 XII) per 1000 population</i>	17
220	216	237	292	<i>Audience in theatres and music institutions per 1000 population</i>	18
104	103	106	108	<i>Museums (as of 31 XII)</i>	19
1730	1677	1836	1863	<i>Museum and exhibition visitors per 1000 population</i>	20
49	47	47	45	<i>Fixed cinemas (as of 31 XII)</i>	21
6,8	6,8	6,7	6,6	<i>Seats in fixed cinemas (as of 31 XII) per 1000 population</i>	22
778	1033	1008	1011	<i>Audience in fixed cinemas per 1000 population</i>	23

kami lekarskimi i pielęgniarskimi zarejestrowanymi w Izbach Lekarskich, Pielęgniarskich; od 2005 r. pracujący bezpośrednio z pacjentami lub samorządu terytorialnego albo NFZ. c Łącznie z magistrami pielęgniarstwa. d Od 2004 r. bez łóżek na oraz miejscami dla noworodków. f Bez aptek w stacjonarnych zakładach opieki zdrowotnej, np. w szpitalach, w sanatoriach.

practices registered at Chamber of Physicians, Nurses; since 2005 persons working directly with patients, i.e. excluding and National Health Fund. c Including master of nursing. d Since 2004 excluding beds in hospital wards located near emergency pharmacies in in-patient health care facilities, e.g., in hospitals and sanatoria. g Including nursery wards.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003	2004
KULTURA. CULTURE.						
	Abonenci (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności:					
1	radiowi	221	212	211	204	201
2	telewizyjni	213	204	203	196	194
3	Turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania (stan w dniu 31 VII)	911	898	820	878	873
4	w tym hotele	77	98	114	136	154
5	Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII) na 10 tys. ludności	203	197	194	200	200
6	Korzystający z noclegów na 1000 ludności	610	586	599	630	708
ROLNICTWO I AGRICULTURE AND						
7	Użytki rolne ^{a b} (stan w czerwcu) w tys. ha	842	841	782 ^c	749	745
	w tym grunty orne:					
8	w tysiącach hektarów	581	576	520 ^c	487	485
9	w % powierzchni ogólnej	38,4	38,1	34,4	32,0	32,0
10	Powierzchnia zasiewów (stan w czerwcu) w tys. ha .	525	516	383 ^c	399	429
	w tym w %:					
11	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	53,3	53,0	64,0	61,1	58,1
12	w tym: pszenica	24,4	24,3	29,6	26,9	26,0
13	żyto	4,1	3,6	4,1	3,2	2,7
14	ziemniaki	17,1	17,2	16,5	15,4	13,5
15	buraki cukrowe	0,3	0,3	0,5	0,5	0,5
	Zbiory w tys. t:					
16	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	767	726	731	696	794
17	w tym: pszenica	372	350	357	315	379
18	żyto	52,3	44,3	41,2	31,9	30,8
19	ziemniaki	1601	1101	1163	1097	983
20	buraki cukrowe	68,8	51,9	77,3	87,6	86,0
	Plony z 1 ha w dt:					
21	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	27,4	26,6	29,8	28,6	31,9
22	w tym: pszenica	29,0	28,0	31,5	29,4	34,0
23	żyto	24,2	24,0	26,2	24,9	26,9
24	ziemniaki	178	124	184	179	170
25	buraki cukrowe	393	295	438	425	438
	Zwierzęta gospodarskie:					
	bydło (stan w czerwcu):					
26	w tysiącach sztuk	391	334	287 ^c	294	271
27	na 100 ha użytków rolnych ^d w szt	46,4	39,7	36,7 ^c	39,1	36,1
	trzoda chlewna (stan w końcu lipca):					
28	w tysiącach sztuk	478	482	543 ^c	533	489
29	na 100 ha użytków rolnych ^d w szt	56,7	57,2	69,2 ^c	70,8	65,2

a Według granic administracyjnych; bez gruntów niestanowiących gospodarstw rolnych. b Patrz uwagi ogólne do rozdziału "Agriculture and forestry". c Według siedziby użytkownika gospodarstwa bez gruntów niestanowiących gospodarstw rolnych.

a By administrative borders; excluding non-farm land. b See general notes to the chapter "Agriculture and forestry", ite residence of the land user excluding non-farm land.

2005	2006	2007	2008	SPECIFICATION	No.
------	------	------	------	---------------	-----

TURYSTYKA (dok.)
TOURISM (cont.)

				<i>Subscribers (as of 31 XII) per 1000 population:</i>	
199	173	166	153	radio	1
192	167	160	147	television	2
825	819	843	872	<i>Collective tourist accommodation establishments (as of 31 VII)</i>	3
152	158	180	204	of which hotels	4
189	192	196	210	<i>Number of beds (as of 31 VII) per 10 thous. population</i>	5
764	806	864	826	<i>Tourists accommodated per 1000 population</i>	6

LEŚNICTWO
FORESTRY

711	696	718	722	<i>Agricultural land ^{a b} (as of June) in thous. ha</i>	7
				<i>of which arable land:</i>	
453	457	419	451	in thousand hectares	8
29,9	30,1	27,6	29,7	in % of total area	9
402	409	401	422	<i>Sown area (as of June) in thous. ha</i>	10
				<i>of which in %:</i>	
60,3	59,0	61,9	61,6	basic cereals (including cereal mixed)	11
26,0	25,1	25,6	26,4	of which: wheat	12
2,4	1,6	2,2	2,2	rye	13
12,2	10,9	12,5	11,0	potatoes	14
0,4	0,3	0,3	0,2	sugar beets	15
				<i>Crop production in thous. t:</i>	
771	592	777	839	basic cereals (including cereal mixed)	16
360	257	343	389	of which: wheat	17
25,7	13,4	23,8	26,1	rye	18
874	672	889	803	potatoes	19
85,8	66,2	74,9	65,0	sugar beets	20
				<i>Yields per 1 ha in dt:</i>	
31,8	24,5	31,3	32,3	basic cereals (including cereal mixed)	21
34,4	25,0	33,3	34,9	of which: wheat	22
26,3	20,2	26,8	27,7	rye	23
178	150	177	173	potatoes	24
491	471	626	629	sugar beets	25
				<i>Livestock:</i>	
				<i>cattle (as of June):</i>	
273	274	266	229	in thousand heads	26
38,4	39,5	37,2	31,7	per 100 ha of agricultural land ^d in heads	27
				<i>pigs (as of the end of July):</i>	
495	524	460	436	in thousand heads	28
69,7	75,4	64,2	60,4	per 100 ha of agricultural land ^d in heads	29

„Rolnictwo i leśnictwo”, ust. 6 na str. 270. c Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 20 V. d Do przeli-

m 6 on page 270. c Data of the Agricultural Census as of 20 V. d Calculations are based on agricultural land by the official

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.) MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003	2004
ROLNICTWO I AGRICULTURE AND						
1	Produkcja na 1 ha użytków rolnych ^a : żywna rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^b w kg	160	146	163	188	165
2	mleka krowiego w l	900	838	828	854	819
Skup produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych ^a :						
3	ziarno zbóż podstawowych (łącznie z mieszkankami zbożowymi) w kg	49	27	34	48	41
4	ziemniaki w kg	13	13	15	13	14
5	buraki cukrowe w kg	82	62	99	116	113
6	żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^c w kg	91	81	98	122	116
7	mleko krowie w l	214	216	233	204	216
Zużycie nawozów w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych ^{a,d} w kg:						
8	mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi)	73,7	73,6	68,4	77,1	83,2
9	wapniowych	105	109	82,4	79,8	72,0
10	Ciągniki rolnicze (stan w czerwcu) ^e na 100 ha użytków rolnych ^a w szt	11,6	11,6	14,2 ^f	14,8	14,8
11	Powierzchnia gruntów leśnych (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	434	434	433	435	436
Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII):						
12	w tysiącach hektarów	429	430	429	431	431
13	na 1 mieszkańca w ha	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
14	Lesistość (stan w dniu 31 XII) w %	28,4	28,4	28,4	28,4	28,4
15	Pozyskanie drewna (grubizny) na 100 ha powierzchni lasów w m ³	240	218	237	253	268
PRZE INDU						
16	Produkcja sprzedana przemysłu: w milionach złotych (ceny bieżące)	35308	34053	36251	39144	43428
17	1999 = 100 (ceny stałe)	108,0	104,6	109,1	117,7	129,5
18	na 1 zatrudnionego w zł (ceny bieżące)	172160	176491	190952	211961	226990
19	na 1 mieszkańca w zł (ceny bieżące)	10959	10532	11211	12052	13337
BUDOWNIC CONSTRUC						
20	Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej ^g (ceny bieżące): w milionach złotych	3447	3468	2835	2800	3098
21	na 1 mieszkańca w zł	1070	1073	877	862	951
22	w tym sektor prywatny w % ogółem	87,5	93,3	92,5	93,6	94,1

^a Do przeliczeń przyjęto użytki rolne według siedziby użytkownika gospodarstwa bez gruntów niestanowiących gospodarstwa. ^b Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie i drobiowe; w wadze poubojowej ciepłej. ^d W roku gospodarczym. podmioty budowlane - według miejsca wykonywania robót; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracowników przekracza 9 osób.

^a Calculations are based on agricultural land by the official residence of the land user excluding non-farm land. ^b mutton, horseflesh and poultry; in post-slaughter warm weight. ^d In farming year. ^e Until 2004 - as of 31 XII. ^f Data of the entities employing more than 9 persons.

2005	2006	2007	2008	SPECIFICATION	No.
------	------	------	------	---------------	-----

LEŚNICTWO (dok.)
FORESTRY (cont.)

				<i>Production per 1 ha of agricultural land ^a:</i>	
193	230	234	186	<i>animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck) ^b in kg</i>	1
723	665	653	640	<i>cows' milk in l</i>	2
				<i>Procurement of agricultural products per 1 ha of agricultural land ^a:</i>	
59	67	60	51	<i>basic cereal grains (including cereal mixed) in kg</i>	3
12	13	14	14	<i>potatoes in kg</i>	4
121	95	105	90	<i>sugar beets in kg</i>	5
133	163	159	126	<i>animals for slaughter in terms of meat (including fats) ^c in kg</i>	6
219	217	196	207	<i>cows' milk in l</i>	7
				<i>Consumption of fertilizers in terms of pure ingredient per 1 ha of agricultural land ^{a d} in kg:</i>	
93,8	81,9	70,9	70,5	<i>mineral or chemical (including mixed fertilizers)</i>	8
72,9	13,9	8,2	7,8	<i>lime</i>	9
16,4	.	17,9	17,6	<i>Agricultural tractors (as of June) ^e per 100 ha of agricultural land ^a in units</i>	10
436	436	437	438	<i>Forest land (as of 31 XII) in thous. ha</i>	11
431	431	432	432	<i>Forest areas (as of 31 XII):</i>	
0,1	0,1	0,1	0,1	<i>in thousand hectares</i>	12
28,4	28,4	28,5	28,5	<i>per capita in ha</i>	13
				<i>Forest cover (as of 31 XII) in %</i>	14
279	259	290	278	<i>Removals (timber) per 100 ha of forest area in m³</i>	15

MYŚL
STRY

				<i>Sold production of industry:</i>	
47063	51109	58306	61538	<i>in million zlotys (current prices)</i>	16
147,2	151,8	173,8	195,2	<i>1999 = 100 (constant prices)</i>	17
247466	265567	289666	292363	<i>per employee in zł (current prices)</i>	18
14424	15640	17805	18748	<i>per capita in zł (current prices)</i>	19

TWO
TION

				<i>Sales of construction and assembly production ^g (current prices):</i>	
3226	4142	5378	6366	<i>in million zlotys</i>	20
989	1267	1642	1939	<i>per capita in zł</i>	21
95,9	96,4	96,6	97,2	<i>of which private sector in % of total</i>	22

stw rolnych. *b* Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie, drobiowe, kozie, królicze i dziczyzna; w wadze poubojowej *e* Do 2004 r. - stan w dniu 31 XII. *f* Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 20 V. *g* Zrealizowanej przezujących przekracza 9 osób.

b Beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; in pos-slaughter warm weight. *c* Beef, veal, pork, Agricultural Census as of 20 V. *g* Realized by construction units - by place of performing works; data concern economic

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003	2004
TRANSPORT I TRANSPORT AND						
	Linie kolejowe eksploatowane normalnotorowe:					
1	w kilometrach	1141	1149	1163	1143	1119
2	na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	7,5	7,6	7,7	7,5	7,4
	Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie):					
3	w kilometrach	21784	21619	21736	21524	21765
4	na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	144	143	144	142	143
	Samochody osobowe zarejestrowane ^a :					
5	w tysiącach sztuk	829	944	.	947	1002
6	na 1000 ludności	257	292	x	291	307
	Placówki pocztowe ^b :					
7	w liczbach bezwzględnych	651	656	621	638	635
8	na 10 tys. ludności	2,0	2,0	1,9	2,0	1,9
	Telefoniczne łącza główne ^c :					
9	w tysiącach	842	889	943	1058	1013
10	na 1000 ludności	261	275	291	325	311
HAN TRA						
	Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące):					
11	w milionach złotych	27893	29452	31926	34629	38778
12	na 1 mieszkańca w zł	8657	9109	9874	10662	11909
13	Sklepy ^d (stan w dniu 31 XII) w tys.	34,4	36,9	37,2	30,5	32,3
14	Liczba ludności (stan w dniu 31 XII) na 1 sklep ^d	94	88	87	107	101
FINANSE PUBLIC						
	Budżety gmin ^e					
	Dochody:					
15	w milionach złotych	2544	2803	3067	3175	3467
16	na 1 mieszkańca w zł	1124	1235	1351	1388	1510
	Wydatki:					
17	w milionach złotych	2626	2855	3129	3281	3573
18	na 1 mieszkańca w zł	1161	1258	1378	1435	1556
	Budżety miast na prawach powiatu					
	Dochody:					
19	w milionach złotych	1751	1910	1947	2016	2285
20	na 1 mieszkańca w zł	1825	1981	2022	2098	2379
	Wydatki:					
21	w milionach złotych	1928	2213	2115	2037	2445
22	na 1 mieszkańca w zł	2009	2296	2196	2119	2545

^a W 2004 r. dane częściowo szacunkowe dla pojazdów, które nie zostały wprowadzone do systemu „Pojazd”. ^b Do publicznej. ^d Ze względu na zmianę metody badania sklepów i stacji dane od 2003 r. nie są w pełni porównywalne z danymi gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a In 2004 data partially estimated, for vehicles not registered in the “Pojazd” system. ^b Until 2001 post offices and the method of shops and petrol stations survey since 2003 presented data are not fully comparable with data for previous gminas which are also cities with powiat status.

2005	2006	2007	2008	SPECIFICATION	No.
------	------	------	------	---------------	-----

ŁĄCZNOŚĆ - stan w dniu 31 XII
COMMUNICATIONS - as of 31 XII

				<i>Railway lines operated - standard gauge:</i>	
1116	1121	1108	1108	<i>in kilometres</i>	1
7,3	7,4	7,3	7,3	<i>per 100 km² of total area in km</i>	2
				<i>Hard surface public roads (urban and non-urban):</i>	
21916	22073	22372	22561	<i>in kilometres</i>	3
144	145	148	149	<i>per 100 km² of total area in km</i>	4
				<i>Registered passenger cars^a:</i>	
1057	1137	1234	1340	<i>in thousand units</i>	5
324	348	376	408	<i>per 1000 population</i>	6
				<i>Post offices^b:</i>	
639	637	638	636	<i>in absolute numbers</i>	7
2,0	1,9	1,9	1,9	<i>per 10 thous. population</i>	8
				<i>Telephone main line^c:</i>	
952	910	842	759	<i>in thousands</i>	9
292	278	257	231	<i>per 1000 population</i>	10

DEL
DE

				<i>Retail sales (current prices):</i>	
39579	43702	49781	54842	<i>in million zlotys</i>	11
12130	13374	15202	16708	<i>per capita in zł</i>	12
32,6	34,8	32,6	33,7	<i>Shops^d (as of 31 XII) in thous.</i>	13
100	94	101	98	<i>Population (as of 31 XII) per shop^d</i>	14

PUBLICZNE
FINANCE

				<i>Budgets of gminas^e</i>	
				<i>Revenue:</i>	
4011	4559	5106	5499	<i>in million zlotys</i>	15
1742	1974	2203	2365	<i>per capita in zł</i>	16
				<i>Expenditure:</i>	
4049	4690	5030	5601	<i>in million zlotys</i>	17
1759	2031	2171	2409	<i>per capita in zł</i>	18
				<i>Budgets of cities with powiat status</i>	
				<i>Revenue:</i>	
2568	2928	3453	3708	<i>in million zlotys</i>	19
2674	3055	3607	3876	<i>per capita in zł</i>	20
				<i>Expenditure:</i>	
2676	3101	3650	3887	<i>in million zlotys</i>	21
2787	3236	3812	4063	<i>per capita in zł</i>	22

2001 r. placówki pocztowe i placówki usług telekomunikacyjnych. c Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci mi za lata poprzednie; patrz uwagi ogólne działu „Handel i gastronomia”, ust. 8 na str. 325. e Bez dochodów i wydatków

telecommunication service offices. c Date concern operators of the public telecommunication network. d Due to a change of years, see general notes to the chapter “Trade and catering”, item 8 on page 325. e Excluding revenue and expenditure of

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003	2004
-----	------------------	------	------	------	------	------

**FINANSE
PUBLIC**

Budżety powiatów						
Dochody:						
1	w milionach złotych	908	1045	956	880	959
2	na 1 mieszkańca w zł	401	460	421	385	418
Wydatki:						
3	w milionach złotych	912	1062	986	900	957
4	na 1 mieszkańca w zł	403	468	434	393	417
Budżet województwa						
Dochody:						
5	w milionach złotych	272	325	324	371	486
6	na 1 mieszkańca w zł	84	101	100	114	149
Wydatki:						
7	w milionach złotych	278	352	365	383	424
8	na 1 mieszkańca w zł	86	109	113	118	130

**INWESTYCJE.
INVESTMENTS.**

Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące):						
9	w milionach złotych	9407	7923	8234	9236	9186
10	na 1 mieszkańca w zł	2920	2450	2546	2844	2821
Udział w nakładach inwestycyjnych (ceny bieżące) w %:						
11	rolnictwa, łowiectwa i leśnictwa	0,8	0,9	1,0	1,1	1,1
12	przemysłu	32,7	29,0	27,1	25,4	33,2
13	budownictwa	5,9	7,4	9,7	8,8	7,4
14	handlu i napraw ^Δ	13,7	11,4	14,7	12,2	14,6
15	transportu, gospodarki magazynowej i łączności ...	10,1	9,1	6,8	6,9	4,8
16	obsługi nieruchomości i firm ^Δ	19,8	21,3	23,6	27,6	20,5
Wartość brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):						
17	w milionach złotych	100926	108727	115915	121619	125499
18	na 1 mieszkańca w zł	31255	33596	35807	37387	38494
Udział w wartości brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne) w %:						
19	rolnictwa, łowiectwa i leśnictwa	5,8	5,4	5,1	4,8	4,7
20	przemysłu	33,3	32,3	29,5	27,2	27,5
21	budownictwa	2,0	1,9	2,8	2,9	2,7
22	handlu i napraw ^Δ	5,9	6,3	6,6	8,1	8,7
23	pośrednictwa finansowego	1,5	1,4	2,3	2,4	2,3
24	obsługi nieruchomości i firm ^Δ	24,8	24,6	24,7	25,7	25,5

a Od 2002 r. dane nieporównywalne z danymi za lata poprzednie; patrz uwagi ogólne do rozdziału „Inwestycje. Środki trwałe”,
a Since 2002 data are not comparable with data for previous years; see general notes to the chapter “Investments.”

2005	2006	2007	2008	SPECIFICATION	No.
------	------	------	------	---------------	-----

PUBLICZNE (dok.)
FINANCE (cont.)

				Budgets of powiats	
				Revenue:	
1075	1182	1310	1488	in million zlotys	1
467	512	565	640	per capita in zl	2
				Expenditure:	
1096	1252	1332	1511	in million zlotys	3
476	542	575	650	per capita in zl	4
				Budget of voivodship	
				Revenue:	
470	628	746	930	in million zlotys	5
144	192	228	283	per capita in zl	6
				Expenditure:	
534	628	726	923	in million zlotys	7
164	192	222	281	per capita in zl	8

ŚRODKI TRWAŁE ^a
FIXED ASSETS ^a

				Investment outlays (current prices):	
10056	12962	15184	16101	in million zlotys	9
3082	3967	4637	4905	per capita in zl	10
				Share in investment outlays (current prices) in %:	
1,2	1,0	1,0	1,1	agriculture, hunting and forestry	11
27,5	29,4	32,4	26,4	industry	12
8,7	10,8	12,0	14,9	construction	13
13,5	13,9	13,6	12,8	trade and repair ^Δ	14
5,3	9,0	6,2	5,1	transport, storage and communication	15
24,4	17,8	18,5	21,3	real estate, renting and business activities	16
				Gross value of fixed assets (as of 31 XII; current book-keeping prices):	
131041	137138	148583	160458	in million zlotys	17
40121	41923	45314	48814	per capita in zl	18
				Share in gross value of fixed assets (as of 31 XII, current book-keeping prices) in %:	
4,5	4,4	4,2	3,9	agriculture, hunting and forestry	19
28,0	27,4	28,1	27,8	industry	20
2,7	3,1	3,3	2,9	construction	21
8,3	8,4	9,4	9,1	trade and repair ^Δ	22
2,2	2,1	1,3	1,3	financial intermediation	23
26,0	26,4	25,6	25,3	real estate, renting and business activities	24

ust. 3 na str. 351 i ust. 5 na str. 353.

Fixed assets", item 3 on page 351 and item 5 on page 353.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (dok.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003	2004
<p style="text-align: right;">PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ W ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY IN THE</p>						
1	Ogółem: w tysiącach	252	267	278	288	289
2	na 1000 ludności	77,9	82,4	86,0	88,5	88,6
Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej:						
3	w tysiącach	54,5	58,3	60,6	63,3	65,2
4	1999 = 100	110,2	117,8	122,5	128,0	131,7
w tym:						
5	przedsiębiorstwa państwowe	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1
6	spółdzielnie	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2
7	spółki handlowe	10,3	11,7	13,3	14,3	15,2
8	w tym z udziałem kapitału zagranicznego	2,2	2,2	2,3	2,4	2,6
9	spółki cywilne	28,3	27,5	26,6	26,7	26,5
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą:						
10	w tysiącach	197	212	218	225	224
11	1999 = 100	102,1	109,9	112,7	116,2	115,7
12	na 1000 ludności	61,1	65,6	67,2	69,0	68,6

RACHUNKI
REGIONAL

Produkt krajowy brutto:						
13	w milionach złotych (ceny bieżące)	54453	55310	58549	61531	67287
14	na 1 mieszkańca w zł (ceny bieżące)	16936	17142	18107	18945	20664
15	rok poprzedni=100 (ceny stałe)	107,5
Wartość dodana brutto (ceny bieżące):						
16	w milionach złotych	48444	49329	51778	54321	59800
17	na 1 mieszkańca w zł	15067	15288	16013	16725	18365
Dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:						
nominalne ^b :						
18	w milionach złotych	40938	43219	44903	45623	48350
19	na 1 mieszkańca w zł	12732	13394	13887	14047	14849
realne:						
20	rok poprzedni=100	102,0	100,6	102,1

a Bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne. b Dane za lata 2005-2006 zostały zmienione; patrz uwagi
a Excluding persons tending private farms. b Data for 2005-2006 have been changed; see general notes to the chapter

2005	2006	2007	2008	SPECIFICATION	No.
------	------	------	------	---------------	-----

REJESTRZE REGON ^a - stan w dniu 31 XII
 REGON REGISTER ^a - as of 31 XII

290	289	294	302	Total: in thousands	1
88,7	88,5	89,6	91,7	per 1000 population	2
				Legal persons and organizational entities without legal personality:	
66,8	69,1	71,3	72,7	in thousands	3
135,1	139,6	144,2	147,0	1999 = 100	4
				of which:	
0,1	0,1	0,1	0,0	state owned enterprises	5
1,2	1,2	1,2	1,1	co-operatives	6
16,1	17,3	18,6	19,5	commercial companies	7
2,7	3,0	3,2	3,4	of which with foreign capital participation	8
26,5	26,6	27,0	26,9	civil law partnerships	9
				Natural persons conducting economic activity:	
223	220	223	229	in thousands	10
115,4	114,0	115,2	118,5	1999 = 100	11
68,2	67,3	67,9	69,6	per 1000 population	12

REGIONALNE ACCOUNTS

				Gross domestic product (current prices):	
71748	78789	86635	.	in million zlotys (current prices)	13
21989	24111	26456	.	per capita in zł (current prices)	14
104,2	104,5	101,0	.	previous year=100 (constant prices)	15
				Gross value added (current prices):	
63213	69212	75791	.	in million zlotys	16
19373	21180	23145	.	per capita in zł	17
				Gross disposable income of households sector:	
				nominal ^b :	
50477	53302	56785	.	in million zlotys	18
15470	16312	17341	.	per capita in zł	19
				real:	
102,2	104,4	104,0	.	previous year=100	20

ogólne działy „Rachunki regionalne”, ust. 12 na str. 364.
 “Regional accounts”, item 12 on page 364.

DZIAŁ I
GEOGRAFIA

CHAPTER I
GEOGRAPHY

TABL. 1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE WOJEWÓDZTWA
GEOGRAPHIC LOCATION OF THE VOIVODSHIP

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gmina <i>Gmina</i>	W stopniach, minutach i sekundach <i>In degrees, minutes and seconds</i>	W km <i>In km</i>	SPECIFICATION
Najdalej wysunięte punkty granicy województwa:				<i>Extreme points of the voivodship border:</i>
na północ (szerokość geograficzna północna) - Kolonia Marcinowice	Kozłów	50°31'14"	x	<i>in the north (northern geographic latitude) - Kolonia Marcinowice</i>
na południe (szerokość geograficzna północna) - szczyt Żabia Turnia Mięszowiecka	Bukowina Tatrzańska	49°10'42"	x	<i>in the south (northern geographic latitude) - Żabia Turnia Mięszowiecka Peak</i>
na zachód (długość geograficzna wschodnia) - Kaniówek Dankowski	Brzeszcze	19°04'59"	x	<i>in the west (eastern geographic longitude) - Kaniówek Dankowski</i>
na wschód (długość geograficzna wschodnia) - Rzeka Wisłoka	Sękowa	21°25'18"	x	<i>in the east (eastern geographic longitude) - Wisłoka river</i>
Rozciągłość:				<i>Extent:</i>
z południa na północ	x	1°20'32"	149	<i>from south to north</i>
z zachodu na wschód	x	2°20'19"	176	<i>from west to east</i>

Źródło: dane Centralnego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Source: data of the Geodetic and Cartographic Documentation Centre of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 2. POWIERZCHNIA I GRANICE
AREA AND BORDERS

WYSZCZEGÓLNIENIE	W liczbach bezwzględnych <i>In absolute numbers</i>	W odsetkach <i>In percent</i>	SPECIFICATION
Powierzchnia w km ²	15183	x	<i>Area in km²</i>
Długość granicy w km	982	100,0	<i>Length of borders in km</i>
ze Słowacją	319	32,5	<i>with Slovakia</i>
z województwami:			<i>with voivodships:</i>
świętokrzyskim	185	18,8	<i>Świętokrzyskie</i>
podkarpackim	187	19,0	<i>Podkarpackie</i>
śląskim	291	29,6	<i>Śląskie</i>

Źródło: dane Centralnego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Source: data of the Geodetic and Cartographic Documentation Centre of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 3. **UKŁAD PIONOWY POWIERZCHNI**
ELEVATIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gmina <i>Gmina</i>	Wzniesienie nad poziom morza w m <i>Elevation above the sea level in m</i>	SPECIFICATION
Najwyżej położony punkt - Rysy	Bukowina Tatrzańska	2499	<i>Highest point - Rysy</i>
Najniżej położony punkt - Wisła koło Słupca	Szczucin	158	<i>Lowest point - Wisła river near Słupiec</i>
Najwyżej położony stale zamieszkały punkt - Obserwatorium Meteorologiczne na Kasprowym Wierchu	Zakopane	1985	<i>Highest constantly inhabited point - Meteorological Observatory on Kasprowy Wierch</i>
Najwyżej położona miejscowość - Głodówka - przysiółek wsi Brzegi	Bukowina Tatrzańska	1143	<i>Highest locality - Głodówka - hamlet of the village of Brzegi</i>
Najniżej położona miejscowość - Nowa Wieś - przysiółek wsi Słupiec	Szczucin	160	<i>Lowest locality - Nowa Wieś - hamlet of the village of Słupiec</i>

Ź r ó d ł o: dane Centralnego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

S o u r c e: data of the Geodetic and Cartographic Documentation Centre of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 4. **DANE METEOROLOGICZNE**
METEOROLOGICAL DATA

L A T A Y E A R S	Średnie tempera- tura powie- trza w °C <i>Average air temperatures in °C</i>	Roczne sumy opadów w mm <i>Total annual precipitation in mm</i>	Średnia pręd- kość wiatru w m/s <i>Average wind velocity in m/s</i>	Usłonecz- nienie w h <i>Insolation in h</i>	Średnie zachmurzenie w oktantach ^a <i>Average cloudiness in octants ^a</i>
Kraków 2000	9,9	720	2,7	1702	4,9
2005	8,4	637	2,6	1722	5,0
2007	9,3	834	3,1	. ^b	5,0
2008	9,4	619	2,9	. ^b	5,1
Nowy Sącz 2000	10,0	726	1,5	1803	4,7
2005	8,2	800	1,9	1646	5,0
2007	9,6	742	1,8	1725	5,0
2008	10,0	645	2,1	1708	5,0
Zakopane 2000	7,0	1218	1,3	1601	5,2
2005	5,3	1230	1,4	1550	5,4
2007	6,7	1261	1,6	1586	5,4
2008	6,9	1185	1,7	1483	5,5

^a Stopień zachmurzenia nieba od 0 (niebo bez chmur) do 8 (niebo całkowicie pokryte chmurami). ^b Stacja nie prowadziła pomiarów usłonecznienia.

Ź r ó d ł o: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

^a Degree of cloudiness from 0 (no clouds) to 8 (total cloud cover). ^b Station did not record insolation measurements.

S o u r c e: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

DZIAŁ II

STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA

Uwagi ogólne

Dział prezentuje statystyczną charakterystykę problemów zagrożenia i ochrony środowiska oraz gospodarki wodnej.

1. Informacje o stanie geodezyjnym i kierunkach wykorzystania powierzchni województwa ujmowane są według form władania i grup rejestrowych w oparciu o ewidencję gruntów wprowadzoną rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 III 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. Nr 38, poz. 454).

Ewidencja gruntów wprowadziła od 2002 r. zmiany polegające głównie na włączeniu do użytków rolnych: gruntów rolnych zabudowanych (poprzednio ujmowanych w pozycji grunty zabudowane i zurbanizowane), gruntów pod stawami (ujmowanych w pozycji wody śródlądowe stojące) oraz rowów (które stanowiły odrębną pozycję).

Dane o **gruntach rolnych i leśnych wyłączonych z produkcji rolniczej i leśnej** dotyczą gruntów, za które pobrano należności i opłaty w trybie ustawy z dnia 3 II 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (jednolity tekst, Dz. U. 2004 Nr 121, poz. 1266), która chroni wszystkie grunty rolne zaliczone do klas bonitacyjnych I-III oraz grunty rolne klas bonitacyjnych IV-VI wytworzone z gleb organicznych, nie uwzględnia natomiast gruntów klas V-VI wytworzonych z gleb pochodzenia mineralnego.

Klasy bonitacyjne użytków rolnych określają jakość użytków rolnych pod względem przydatności do produkcji rolniczej; klasa I oznacza najwyższą wartość rolniczą, klasa VI - najniższą. Grunty przeznaczone pod zalesienia oznaczono symbolami: orne - RZ; pastwiska - PsZ.

2. Dane o gruntach zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji i zagospodarowania dotyczą gruntów, które utraciły całkowicie wartości użytkowe (grunty zdewastowane) oraz gruntów, których wartość użytkowa zmalała w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych lub wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, a także wadliwej działalności rolniczej (grunty zdegradowane).

CHAPTER II

ENVIRONMENTAL PROTECTION

General notes

The chapter presents statistical characteristics of threats to environment, environmental protection and water management.

1. Information regarding the geodesic status and directions of voivodship land use is classified according to ownership and register groups, of land included in the land register as a result of the decree of the Minister of Regional Development and Construction from 29 III 2001 in regard to the registration of land and buildings (*Journal of Laws No. 38, item 454*).

A land register introduced since 2002 changes primarily consisting in the inclusion of built-up agricultural land (which previous was included in the item "built-up and urbanized land"), land under ponds (included in the item "standing inland water") as well as ditches (which accounted for a separate item), in agricultural land.

Data regarding **agricultural and forest land designated for non-agricultural and non-forest purposes** concern land, for which payments and fees collected, based on the Law on Agricultural and Forest Land Protection, dated 3 II 1995 (*uniform text, Journal of Laws 2004 No. 121, item 1266*), which protects all agricultural land included in quality classes I-III, as well as agricultural land included in quality classes IV-VI, comprised of organic soils. It does not, however, include land of V-VI quality classes, originating from mineral-derived soils.

Quality classes of agricultural land describe the quality of land in terms of value to agricultural production; class I corresponds to the highest agricultural value and class VI to the lowest. Land designated for afforestation is given the following symbols: RZ - for arable land and PsZ - for pastures.

2. Data regarding devastated and degraded land requiring reclamation and management concern land which has completely lost its utility value (devastated land) and land, the utility value of which has declined, due to a worsening in natural conditions or environmental changes and industrial activity as well as to inappropriate agricultural practices (degraded land).

Rekultywacja gruntów polega na nadaniu lub przywróceniu gruntom zdegradowanym lub zdezastowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych przez właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienie skarp oraz odbudowanie lub zbudowanie niezbędnych dróg.

Zagospodarowanie gruntów zrekultywowanych polega na wykonaniu odpowiednich zabiegów umożliwiających wykorzystanie tych gruntów dla celów rolniczych, leśnych, komunalnych i innych.

3. Informacje o poborze wody dotyczy:

- 1) w pozycji „na cele produkcyjne (poza rolnictwem, łowiectwem i leśnictwem oraz rybactwem)” - jednostek organizacyjnych wnoszących opłaty za pobór z ujęć własnych rocznie 5 dam³ i więcej wody podziemnej albo 20 dam³ i więcej wody powierzchniowej lub odprowadzających rocznie 20 dam³ i więcej ścieków. Dane o poborze wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności nie obejmują wód pochodzących z odwadniania zakładów górniczych odprowadzonych do odbiornika bez wykorzystania;
- 2) w pozycji „nawodnienia w rolnictwie i leśnictwie oraz napełnianie i uzupełnianie stawów rybnych” - jednostek organizacyjnych rolnictwa, leśnictwa i rybactwa zużywających wodę na potrzeby nawadniania gruntów rolnych i leśnych o powierzchni od 20 ha oraz na potrzeby eksploatacji stawów rybnych o powierzchni od 10 ha;
- 3) w pozycji „eksploatacja sieci wodociągowej” - wszystkich jednostek nadzorujących pracę sieci wodociągowej (w tym również spółdzielni mieszkaniowych, spółek wodnych, zakładów usług wodnych, zakładów pracy itd.).

4. Informacje o ocenie sanitarnej wodociągów i studni oraz jakości wody pobieranej z tych urządzeń prezentuje się zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. Nr 61, poz. 417); dane opracowano na podstawie wyników badań terenowo-laboratoryjnych wykonanych przez stacje sanitarno-epidemiologiczne. Na podstawie wyników analiz fizyczno-chemicznych i badań bakteriologicznych kontrolowanych wodociągów wyróżnia się dwie kategorie urządzeń - dostarczających wodę odpowiadającą wymaganiom sanitarnym) i dostarczających wodę niespełniającą wymagań sanitarnych. W zakresie jakości wody ze studni kontrolą objęte zostały studnie publiczne. Oceniano próbki wody.

Reclamation of land consists in the restoration or assigning a utility or natural value to devastated or degraded land through appropriate landscaping, improving physical and chemical properties, regulating waterways, regenerating soils, strengthening scraps as well as constructing or reconstructing necessary roads.

Development of reclaimed land is based on undertaking appropriate measures, which enable to use that land for agricultural, forest, municipal and other purposes.

3. Information regarding water withdrawal concerns:

- 1) in the item "for production purposes (excluding agriculture, hunting and forestry and fishing)" - organizational entities making payments for the annual withdrawal of 5 dam³ or more of underground water, or 20 dam³ or more of surface water from their own sources, or discharging 20 dam³ or more of waste water annually. Data regarding water withdrawal for needs of the national economy and population do not include water coming from irrigation of mines, which is discharged to reservoir without further use;
- 2) in the item "irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing fish ponds" - agricultural, forest and fishing organizational entities, consuming water for irrigating agricultural or forest land of 20 ha or more in area, and for the purpose of exploiting fish ponds of 10 ha or more in area;
- 3) in the item "exploitation of water-line system" - all entities responsible for the management of the water-line system (including housing co-operatives, water companies, waterworks and workplaces).

4. Information concerning the sanitary evaluation of waterworks and wells as well as the quality of the water drawn from these facilities is presented in accordance with the decree of the Minister of Health, dated 29 March 2007 regarding the quality of water supplied to the population for consumption (Journal of Laws No. 61, item 417); data were compiled on the basis of the results of field and laboratory tests conducted by sanitary-epidemiological stations. On the basis of results of physical-chemical analyses and bacteriological tests, two categories of facilities - supplying water meeting sanitary requirements and supplying water not meeting sanitary requirements are distinguished. The quality of water from wells was analysed with respect to public wells. Water samples were tested.

5. Dane o **ściekach** dotyczą ścieków odprowadzonych do wód (do 2002 r. - do wód powierzchniowych) lub do ziemi przez jednostki określone w ust. 3, pkt 1) i 3). Do tych samych jednostek odnoszą się dane o **wyposażeniu w oczyszczalnie ścieków**.

Jako **ścieki wymagające oczyszczania** przyjęto wody odprowadzane siecią kanałów lub rowów otwartych bezpośrednio do wód lub do ziemi albo do sieci kanalizacyjnej z jednostek produkcyjnych (łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych i chłodniczymi), z innych jednostek oraz z gospodarstw domowych.

Wody chłodnicze są to ścieki o podwyższonej temperaturze powstałe w wyniku użycia wód do celów chłodniczych w procesach technologicznych.

Za **wody chłodnicze niewymagające oczyszczania** uznaje się wody, które spełniają następujące warunki:

- są odprowadzane do wód oddzielnym systemem kanalizacji,
- ilości zanieczyszczeń w wodach chłodniczych po procesie produkcyjnym nie są większe od ilości zanieczyszczeń w wodach pobranych do celów chłodzenia,
- temperatura wód chłodniczych odprowadzonych do jezior oraz ich dopływów nie przekracza 26°C, a do pozostałych wód, z wyjątkiem morza terytorialnego, nie przekracza 35°C.

Dane o **ściekach oczyszczanych** dotyczą ścieków oczyszczanych mechanicznie, chemicznie, biologicznie oraz z podwyższonym usuwaniem biogenów i odprowadzonych do wód lub do ziemi.

Przez **ścieki oczyszczane mechanicznie** rozumie się ścieki poddane procesowi usuwania jedynie zanieczyszczeń nierozpuszczalnych, tj. ciał stałych i tłuszczów ulegających osadzeniu lub flotacji, przy użyciu krat, sit, piaskowników, odtłuszczaczy współpracujących z osadnikami Imhoffa.

Chemiczne oczyszczanie ścieków polega na wytrącaniu niektórych związków rozpuszczalnych względnie ich neutralizacji metodami chemicznymi, takimi jak koagulacja, sorpcja na węglu aktywnym itp.

Biologiczne oczyszczanie ścieków następuje w procesie mineralizacji przez drobnoustroje w środowisku wodnym w sposób naturalny (np. poprzez rolnicze wykorzystanie ścieków, zraszanie pól, stawy rybne) lub w urządzeniach sztucznych (złoża biologiczne, osad czynny) i polega na usuwaniu ze ścieków zanieczyszczeń organicznych oraz związków biogennych i refrakcyjnych.

Podwyższone usuwanie biogenów w ściekach następuje w oczyszczalniach ścieków o wy-

5. Data regarding **waste water** concern waste water discharged into waters (until 2002 - surface waters) or into the ground by entities described in item 3, points 1) and 3). Data regarding **equipment with waste water treatment plants** concern the same entities.

Waste water requiring treatment is understood as water discharged by means of open channel or ditch systems directly into waters or into the ground or sewerage system of entities engaged in production (including contaminated drainage water from mines and cooling water), other entities as well as households.

Cooling water comprises waste water with an increased temperature created in the process of using water for cooling purposes during technological processes.

Cooling water not requiring treatment is water which meets the following conditions:

- is discharged in waters by a separate sewerage system,
- the quantity of pollutants in cooling water after the production process is not greater than the amount of pollutants in water withdrawn for cooling purposes,
- the temperature of cooling water discharged into lakes and their inflows does not exceed 26°C as well as other waters, except territorial sea, does not exceed 35°C.

Data regarding **treated waste water** concern waste water treated mechanically, chemically, biologically, and with increased biogen removal, discharged into waters or into the ground.

Mechanical treatment of waste water is understood as the process of removing only non-soluble pollutants, i.e., solid bodies and fats subject to settlement or floatation, through the use of grates, filters, grit chambers, grease traps in conjunction with Imhoff tanks.

Chemical treatment of waste water consists in precipitating certain soluble compounds, or their neutralization through chemical methods, such as coagulation, sorption on active carbon, etc.

Biological treatment of waste water occurs through mineralisation processes caused by microorganisms in the natural water environment (e.g. through agricultural use of waste water, field irrigation, fish ponds) or in artificial facilities (biofilters, activated sludge) and consists in the removal of organic pollutants or biogenous and refractive compounds from waste water.

Increased biogen removal from sewage occurs in treatment plants with highly efficient

soko efektywnych technologiach oczyszczania (głównie biologicznych, a także chemicznych) umożliwiających zwiększoną redukcję azotu i fosforu.

Kilkustopniowe oczyszczanie mechaniczne i biologiczne lub mechaniczno-chemiczno-biologiczne odprowadzanych ścieków zakwalifikowano do wyższego stopnia oczyszczania (biologicznego lub chemicznego).

Dane o komunalnych oczyszczalniach ścieków dotyczą oczyszczalni, które oczyszczają ścieki odprowadzone do oczyszczalni siecią kanalizacyjną, niezależnie od formy własności zarówno oczyszczalni jak i sieci kanalizacyjnej, na której oczyszczalnia pracuje. Dane nie dotyczą oczyszczalni przydomowych lub oczyszczających ścieki wyłącznie dowożone (czyli oczyszczalni nie pracujących na sieci kanalizacyjnej).

U w a g a. Od 2003 r. komunalne oczyszczalnie chemiczne zakwalifikowano albo do oczyszczalni o podwyższonym stopniu usuwania biogenów, albo do oczyszczalni mechanicznych.

Dane o ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków podano na podstawie badań Głównego Urzędu Statystycznego w oparciu o szacunek liczby ludności korzystającej z oczyszczalni oczyszczających ścieki z miast i wsi.

6. Informacje o źródłach i wielkości emisji przemysłowych zanieczyszczeń powietrza oraz o stanie wyposażenia i efektach eksploatacji urządzeń do redukcji tych zanieczyszczeń dotyczą jednostek organizacyjnych ustalonych przez Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych na podstawie określonej wysokości opłat wniesionych w 1986 r. za roczną emisję substancji zanieczyszczających powietrze według stawek określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 I 1986 r. w sprawie opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian (Dz. U. Nr 7, poz. 40, z późniejszymi zmianami).

Ustalona zbiorowość badanych jednostek utrzymywana corocznie, co w zasadzie zapewnia porównywalność, może być powiększana jedynie w szczególnych przypadkach, np. o jednostki nowo uruchomione lub rozbudowane o wysokiej skali progowej emisji zanieczyszczeń.

Dane o emisji pyłów dotyczą: pyłów ze spalania paliw, cementowo-wapienniczych i materiałów ogniotrwałych, krzemowych, nawozów sztucznych, węglowo-grafitowych, sadzy oraz innych rodzajów zanieczyszczeń pyłowych.

Dane o emisji gazów dotyczą: dwutlenku siarki, tlenku węgla, tlenków azotu, węglowodorów oraz innych rodzajów zanieczyszczeń gazo-

treatment technologies (mostly biological, and also chemical) allowing for an increased reduction in nitrogen and phosphorus content.

A few steps treatment, mechanical and biological or mechanical, chemical and biological of discharging waste water was classified as a higher degree of the treatment process (biological or chemical).

Data on municipal waste water treatment plants concern those of them, which are used to treat waste water drained off to treatment plants by sewage systems, regardless of the form of ownership of the plants or sewage systems. Data do not include household sewage plants or treatment plants processing only transported waste water (i.e. waste water treatment plants not working within sewage network).

Note. Since 2003 municipal chemical waste water treatment plants were classified as treatment plants with increased biogen removal from sewage or mechanical treatment plants.

Data concerning the population using waste water treatment plants are given on the basis of surveys of the Central Statistical Office based on estimates of the number of population using waste water treatment plants treating urban and rural waste.

6. Information regarding the sources and amounts of industrial atmospheric pollutant emission as well as the equipment reducing such pollutants and the effects of its utilization concerns organizational entities established by the Minister of Environmental Protection and Natural Resources on the basis of the defined amount of fees borne in 1986 for the annual emission of substances polluting the air, according to rates defined in the decree of the Council of Ministers, dated 13 I 1986, regarding payments for economic use of the environment and modifications to it (Journal of Laws No. 7, item 40 with later amendments).

The established group of surveyed entities maintained annually which, in principle, assures comparability may only be increased in specific cases, e.g. by newly established or expanded entities with a high step scale of pollutant emission.

Data regarding particulate emission concern: particulates from the combustion of fuels, particulates from cement and lime, fire-resistant materials, silicates, artificial fertilizers, carbon and graphite, soot, as well as other types of particulates.

Data regarding gas emission concern: sulphur dioxide, carbon oxide, carbon dioxide, nitrogen oxides, hydrocarbons, as well as other types

wych (bez dwutlenku węgla), określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 20 XII 2005 r. w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska (Dz. U. Nr 260, poz. 2176, z późniejszymi zmianami).

Dane o emisji pyłów i gazów obejmują emisję zorganizowaną oraz niezorganizowaną.

Ze względu na to, że wielkość emisji **dwutlenku węgla** charakteryzuje się dużymi bezwzględными wartościami, **wskaźnik dotyczący stopnia redukcji zanieczyszczeń gazowych** został wyliczony i przedstawiony **bez uwzględnienia emisji dwutlenku węgla**.

Wielkość emisji z poszczególnych źródeł i poszczególnych rodzajów zanieczyszczeń ustalona została albo na drodze pomiarów, albo na podstawie obliczeń z bilansu surowcowo-paliwowego w oparciu o wskaźniki emisji zanieczyszczeń dla charakterystycznych procesów technologicznych.

7. Odpady oznaczają każdą substancję lub przedmiot należący do jednej z kategorii określonych w załączniku nr 1 do ustawy z dnia 27 IV 2001 r. o odpadach (tekst jednolity Dz. U. 2007 Nr 39, poz. 251), których posiadacz pozbywa się, zamierza pozbyć się lub do ich pozbycia się jest obowiązany.

Informacje o odpadach opracowane zostały od 2002 r. zgodnie z katalogiem odpadów opartym o Listę Odpadów wprowadzoną do prawodawstwa Unii Europejskiej z dniem 1 I 2002 r., a za lata 2000 i 2001 na podstawie klasyfikacji odpadów zgodnej z Europejskim Katalogiem Odpadów.

Informacje o **ilości i rodzajach odpadów** dotyczą zakładów, które wytworzyły w ciągu roku powyżej 1 tys. t odpadów lub nagromadziły 1 mln t i więcej odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych).

Przez **odzysk odpadów** rozumie się wszelkie działania, niestwarzające zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska, polegające na wykorzystaniu odpadów w całości lub w części, lub prowadzące do odzyskania z odpadów substancji, materiałów lub energii i ich wykorzystania.

Przez **unieszkodliwianie odpadów** rozumie się poddanie odpadów procesom przekształceń biologicznych, fizycznych lub chemicznych w celu doprowadzenia ich do stanu, który nie stwarza zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska. Unieszkodliwianiem odpadów jest także składowanie odpadów.

Magazynowanie odpadów to czasowe przechowywanie lub gromadzenie odpadów przed ich transportem, odzyskiem lub nieszkodliwianiem.

of gaseous pollutants (excluding carbon dioxide), defined in the decree of the Council of Ministers, dated 20 XII 2005, regarding payments for use of the environment (Journal of Laws No. 260, item 2176, with later amendments).

Data regarding particulate and gas emission include organized and disorganized emission.

Due to the high absolute values which characterise the emission volumes of carbon dioxide, the indicator of reduction of gas pollutants was calculated and presented with exclusion of carbon dioxide emission.

The emission volumes of different pollutant types from various sources were estimated through measurements or on the basis of calculations of the raw material and fuel balance, based on pollutant emission indicators for the characteristic technological processes.

7. Waste shall mean any substance or object in one of the categories listed in Annex I to the Act on Waste of 27 IV 2001 (uniform text in Journal of Laws 2007 No. 39, item 251), which the holder thereof discards or intends or is required to discard.

Information regarding waste was compiled since 2002 on the basis of a catalogue of waste based on List of Waste introduced into legislation of the European Union 1 I 2002 and for the years 2000 and 2001 - on the basis of a classification of waste in accordance with the European Waste Catalogue.

Information regarding the quantity and type of waste concerns plants which generated over 1 thous. t of waste in the course of the year or accumulated 1 mln t of waste and more (excluding municipal waste).

Recovery of waste shall mean any operations which do not endanger human life and health or the environment, consisting in the use of waste in whole or in part, or leading to extraction and use of substances, materials or energy.

Treatment of waste shall mean the submission of waste to the processes of biological, physical or chemical treatment as a result of which the nature of waste does not pose risks to human life and health or the environment. Storing waste is also a method of the treatment of waste.

Waste storage shall mean temporary waste storage or collection prior to its transport, recovery or treatment.

Przez **odpady składowane** należy rozumieć odpady usunięte na składowiska (wysypiska, hałdy, stawy osadowe) własne zakładów lub obce.

Dane o **odpadach dotychczas składowanych (nagromadzonych)** dotyczą ilości odpadów zdeponowanych na terenach własnych zakładów w wyniku składowania w roku sprawozdawczym i w latach poprzednich.

Przez **zrehabilitowane tereny składowania odpadów** należy rozumieć tereny, których eksploatacja została zakończona i na których zostały przeprowadzone prace polegające na nadaniu lub przywróceniu im wartości użytkowej poprzez między innymi właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych.

8. Ochrona przyrody polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody (m.in. dziko występujących oraz objętych ochroną gatunkową roślin, zwierząt i grzybów, zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia, siedlisk przyrodniczych); formami ochrony przyrody są: parki narodowe, rezerwy przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, pomniki przyrody.

Parki narodowe obejmują obszary wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, społecznymi, kulturowymi i edukacyjnymi, o powierzchni nie mniejszej niż 1000 ha, na których ochronie podlega cała przyroda oraz walory krajobrazowe.

Parki narodowe tworzy się w celu zachowania różnorodności biologicznej, zasobów, tworów i składników przyrody nieożywionej i walorów krajobrazowych, przywrócenia właściwego stanu zasobów i składników przyrody oraz odtworzenia zniekształconych siedlisk przyrodniczych, siedlisk roślin, siedlisk zwierząt lub siedlisk grzybów.

Rezerwy przyrody obejmują wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej.

Parki krajobrazowe obejmują obszary chronione ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania i popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Landfilled waste is understood as waste transferred to landfill areas (landfills, waste dumps, sludge tanks) of the plant generating it or to other areas.

Data regarding **landfilled up to now (accumulated) waste** concern the quantity of waste deposited on the grounds of the plants generating it as a result of depositing it during the reporting and previous years.

Reclaimed waste disposal sites are territories where exploitation had been finished and where works connected with restoration or assigning utility value such as appropriate landscaping, improving physical and chemical characteristics or regulating waterways were carried out.

8. Nature protection consists in maintaining, sustainable utilisation and renovation of nature resources, objects and elements (among others, plants, animals and fungi originally existing in environment as well as subjected to species protection, wandering and migratory animals, habitats); forms of nature protection are: national parks, nature reserves, landscape parks, protected landscape areas, documentation sites, ecological arable lands, landscape-nature complexes, monuments of nature.

National parks include protected areas distinguishing for particular natural, scientific, social, cultural and educational values, of the areas of at least 1000 ha, where all nature elements and specific landscape features are protected.

National parks are created to preserve biodiversity, resources, formations and elements of inanimate nature and landscape features, restore a proper state of resources and elements of nature, reconstruct distorted natural habitats of plants, animals or fungi.

Nature reserves include areas having essential value for the environmental, scientific, cultural and landscape reasons in natural or slightly changed state - ecosystems, refuges and natural sites. They also protect habitats of plants, animals, fungi and formations and elements of inanimate nature.

Landscape parks are areas protected for natural, historical and cultural values, as well as for landscape features. The aim of landscape park's creation is preservation, popularisation and dissemination of these values in conditions of sustainable development.

Obszary chronionego krajobrazu obejmują tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych.

Stanowiska dokumentacyjne są to niewyodrębniające się na powierzchni lub możliwe do wyodrębnienia, ważne pod względem naukowym i dydaktycznym, miejsca występowania formacji geologicznych, nagromadzeń skamieniałości lub tworów mineralnych, jaskinie lub schroniska podskalne wraz z namuliskami oraz fragmenty eksploatowanych lub nieczynnych wyrobisk powierzchniowych i podziemnych.

Zespołami przyrodniczo-krajobrazowymi są fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na ich walory widokowe lub estetyczne.

Użytki ekologiczne są to zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów, mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej, jak: naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne „oczka wodne”, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków itp.

Pomniki przyrody są to pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyśka, skałki, jary, głazy narzutowe oraz jaskinie.

9. Fundusze ekologiczne (Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych) są to fundusze tworzone z: opłat za korzystanie ze środowiska (tj. kwot pieniężnych pobieranych za emisję zanieczyszczeń powietrza, składowanie odpadów, usuwanie drzew lub krzewów oraz za pobór i korzystanie z wód i wprowadzanie ścieków do wód lub ziemi), kar za przekroczenia dopuszczalnych norm ekologicznych; spłat pożyczek udzielonych inwestorom oraz opłat za wyłączenie gruntów rolnych na cele nierolnicze, a także innych kwot ustalonych przez terenowe organy administracji rządowej oraz samorządowej. Środki funduszy przeznaczone są na finansowanie w całości lub w części działalności związanej z ochroną środowiska i gospodarką wodną.

Protected landscape areas include areas protected for the sake of distinguishing landscape characterised by various ecosystem types. These areas are to be valuable because of their functions satisfying the needs of tourism and recreation and functions of ecological corridors.

Documentation sites are scientific and educationally important, not emerging on the earth surface or visible on the surface, places of occurrence of various geological formations, fossils accumulations, mineral objects, caverns, rock caves, exploited and discarded opencast and underground workings.

Landscape – nature complexes are fragments of natural and cultural landscape that are worth of protection due to their scenic or aesthetic features.

Ecological arable lands are worth protecting fragments of ecosystems of significant importance for biodiversity, such as: natural water reservoirs, field and “forest ponds”, groups of trees and shrubs, swamps, peat bogs, dunes, old river beds, rock outcrops, scarps, gravel banks, habitats of rare or protected species etc.

Monuments of nature are single objects of animate and inanimate nature of special environmental, scientific, cultural, historical or landscape value and of distinctive individual features such as trees of impressive size, native and alien shrubs, springs, waterfalls, rocks, ravines, erratic blocks and caves.

9. Ecological funds (Environmental Protection and Water Management Funds and Agricultural Land Protection Fund) are funds created from income originating from the: payments for use of the natural environment (i.e.: payments collected for releasing air pollutants, landfilling waste, the removal of trees and bushes as well as for the abstraction and use of water and releasing waste water into water or the ground), fines for transgression of acceptable ecological standards; repayments of loans granted for investors; payments for designating agricultural land for non-agricultural purposes as well as other payments established by regional divisions of the state and local self-government administration. These funds are used to finance, in part or in full, activity connected with environmental protection and water management.

10. Dane o nakładach na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej oraz ich efektach rzeczowych prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Statystyczną dotyczącą Działalności i Urządzeń Związanych z Ochroną Środowiska, wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 2 III 1999 r. (Dz. U. Nr 25, poz. 218). Klasyfikacja ta opracowana została na podstawie Międzynarodowej Standardowej Statystycznej Klasyfikacji EKG/ONZ dotyczącej Działalności i Urządzeń Związanych z Ochroną Środowiska i Europejskiego Systemu Zbierania Informacji Ekonomicznych dotyczących Ochrony Środowiska (SERRIEE) wdrożonego przez Unię Europejską.

10. Data regarding outlays on fixed assets and tangible effects of investments in environmental protection and water management are presented in accordance with the Polish Statistical Classification of Environmental Protection and Facilities, introduced on the basis of the decree of the Council of Ministers, dated 2 III 1999 (Journal of Laws No. 25, item 218). This classification was compiled on the basis of ECE/UN Single European Standard Statistical Classification of Environmental Protection Activities and Facilities as well as with European System for the collection of Economic Information on the Environment (SERRIEE), implemented by the European Union.

TABL. 1 (5).

POWIERZCHNIA GEODEZYJNA WOJEWÓDZTWA WEDŁUG KIERUNKÓW WYKORZYSTANIA

Stan w dniu 1 I

GEODESIC AREA OF THE VOIVODSHIP BY DIRECTIONS OF USE

As of 1 I

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008		2009			SPECIFICATION
	w ha <i>in ha</i>	na 1 miesz- kańca ^a w ha <i>per capita^a in ha</i>	w ha <i>in ha</i>	na 1 miesz- kańca ^a w ha <i>per capita^a in ha</i>	przyrost (+) lub ubytek (-) w ha w stosun- ku do roku 2008 <i>increase (+) or decrease (-) in ha in relation to 2008</i>	
O G Ó Ł E M^b	1518279	0,46	1518279	0,46	0	TOTAL^b
Użytki rolne	936606	0,29	934812	0,28	-1794	<i>Agricultural land</i>
grunty orne	665747	0,20	664807	0,20	-940	<i>arable land</i>
sady	33071	0,01	32394	0,01	-677	<i>orchards</i>
łąki trwałe	99648	0,03	99472	0,03	-176	<i>permanent meadows</i>
pastwiska trwałe	93782	0,03	93628	0,03	-154	<i>permanent pastures</i>
grunty rolne zabudowane	40832	0,01	40634	0,01	-198	<i>agricultural built-up areas</i>
grunty pod stawami	875	0,00	1223	0,00	+348	<i>lands under ponds</i>
grunty pod rowami	2651	0,00	2654	0,00	+3	<i>lands under ditches</i>
Grunty leśne oraz zadrze- wione i zakrzewione	460290	0,14	460241	0,14	-49	<i>Forest land as well as woody and bushy land</i>
las	439390	1,13	439126	0,13	-264	<i>forests</i>
grunty zadrzewione i za- krzewione	20900	0,01	21115	0,01	+215	<i>woody and bushy land</i>
Grunty pod wodami po- wierzchniowymi	22965	0,01	23013	0,01	+48	<i>Lands under surface waters</i>
płynącymi	17680	0,01	17744	0,01	+64	<i>flowing</i>
stojącymi	5285	0,00	5269	0,00	-16	<i>standing</i>
Grunty zabudowane i zurbanizowane	80186	0,02	82221	0,03	+2035	<i>Built-up and urbanized areas</i>
tereny mieszkaniowe	14214	0,00	15511	0,00	+1297	<i>residential areas</i>
tereny przemysłowe	6881	0,00	6954	0,00	+73	<i>industrial areas</i>
tereny inne zabudowane	7624	0,00	7918	0,00	+294	<i>other built-up areas</i>
tereny zurbanizowane niezabudowane	1940	0,00	2215	0,00	+275	<i>urbanized non built-up areas</i>
tereny rekreacji i wypo- czynku	3333	0,00	3329	0,00	-4	<i>recreational areas</i>
tereny komunikacyjne	45107	0,01	45218	0,01	+111	<i>transport areas</i>
drogi	40206	0,01	40277	0,01	+71	<i>roads</i>
kolejowe	4376	0,00	4416	0,00	+40	<i>railway</i>
inne	525	0,00	525	0,00	0	<i>other</i>
użytki kopalne	1087	0,00	1076	0,00	-11	<i>minerals</i>
Użytki ekologiczne	573	0,00	573	0,00	0	<i>Ecological arable lands</i>
Nieużytki	11153	0,00	11664	0,00	+511	<i>Wasteland</i>
Tereny różne	6506	0,00	5755	0,00	-751	<i>Miscellaneous land</i>

a Stan ludności w dniu 31 XII, odpowiednio dla lat 2007 i 2008. b Obszar ładowy (łącznie z wodami śródlądowymi).

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

a Population as of 31 XII, respectively for 2007 and 2008. b Land area (including inland waters).

Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 2 (6).

GRUNTY ROLNE I LEŚNE WYŁĄCZONE Z PRODUKCJI ROLNICZEJ I LEŚNEJ^a**AGRICULTURAL LAND DESIGNATED FOR NON-AGRICULTURAL PURPOSES AND FOREST LAND DESIGNATED FOR NON-FOREST PURPOSES^a**

LAND FOREST LAND DESIGNATED FOR NON-FOREST PURPOSES					
WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	w ha in ha				
O G Ó Ł E M	203	202	516	416	G R A N D T O T A L
WEDŁUG RODZAJÓW GRUNTÓW BY TYPE OF LAND					
Grunty rolne	177	175	461	392	Agricultural land
W tym użytki rolne	165	164	451	369	Of which agricultural land
klasy bonitacyjne:					quality classes:
I—III	148	160	442	330	I—III
IV ^b	15	1	7	37	IV ^b
V i VI oraz VI RZ i PsZ	2	3	2	2	V and VI as well as VI RZ and PsZ
Grunty leśne	26	27	55	24	Forest land
WEDŁUG KIERUNKÓW WYŁĄCZENIA BY DIRECTIONS OF DESIGNATION					
wyłączone:					designated for:
Na tereny komunikacyjne	10	20	9	Transport areas
Na tereny osiedlowe	119	116	350	291	Residential areas
Na tereny przemysłowe	33	13	21	42	Industrial areas
Pod użytki kopalne	13	17	38	21	Minerals
Pod zbiorniki wodne	-	14	2	Water reservoirs
Na inne cele	45	73	50	Other purposes

^a W trybie obowiązujących przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych. ^b Użytki rolne pochodzenia mineralnego i organicznego.

Ź r ó d ł o: w zakresie gruntów rolnych — dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi; w zakresie gruntów leśnych — dane Ministerstwa Środowiska.

^a According to the existing legal regulations on the protection of agricultural and forest land. ^b Agricultural land of mineral and organic origin.

S o u r c e: in regard to agricultural land — data of the Ministry of Agriculture and Rural Development; in regard to forest land — data of the Ministry of Environment.

TABL. 3 (7).

GRUNTY ZDEWASTOWANE I ZDEGRADOWANE WYMAGAJĄCE REKULTY-WACJI I ZAGOSPODAROWANIA ORAZ GRUNTY ZREKULTYWOWANE I ZAGOSPODAROWANE**DEVASTATED AND DEGRADED LAND REQUIRING RECLAMATION AND MANAGEMENT AS WELL AS RECLAIMED AND MANAGED LAND**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	w ha in ha				
Grunty wymagające rekultywacji (stan w dniu 31 XII).....	3181	2856	2547	2352	Land requiring reclamation (as of 31 XII)
zdewastowane	3079	2827	2528	2341	devastated
zdegradowane	102	29	19	11	degraded
Grunty (w ciągu roku):					Land (during the year):
zrekultywowane	533	160	93	190	reclaimed
w tym na cele:					of which for purposes:
rolnicze.....	22	71	33	73	agricultural
leśne.....	449	89	34	5	forest
zagospodarowane.....	462	40	17	56	managed

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

S o u r c e: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 4 (8). **POBÓR WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**
WATER WITHDRAWAL FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³				w odsetkach in percent	
OGÓŁEM	799,2	938,7	807,5	582,0	100,0	TOTAL
na cele:						for purposes of:
Produkcyjne (poza rolnictwem, łowiectwem i leśnictwem oraz rybactwem) — z ujęć własnych	529,0	706,2	571,8	348,9	60,0	Production (excluding agriculture, hunting and forestry and fishing) — from own intakes
w tym wody:						of which waters:
powierzchniowe	473,2	664,6	530,6	307,3	52,8	surface
podziemne	13,2	11,2	10,5	10,7	1,8	underground
Nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania i uzupełniania stawów rybnych	90,4	83,1	79,7	75,7	13,0	Irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing fish ponds
Eksploatacji sieci wodociągowej ^a	179,8	149,4	155,9	157,4	27,0	Exploitation water-line system ^a
wody: powierzchniowe	122,0	101,1	105,0	104,4	17,9	waters: surface
podziemne	57,8	48,3	51,0	53,0	9,1	underground

^a Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci.

^a Water withdrawal by intakes before entering the water system.

TABL. 5 (9). **ZUŻYCIE WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**
WATER CONSUMPTION FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³				w odsetkach in percent	
OGÓŁEM	728,5	885,9	750,5	524,0	100,0	TOTAL
Przemysł	508,6	688,4	556,6	332,3	63,4	Industry
w tym na cele produkcyjne	493,8	677,2	545,7	322,3	61,5	of which for purposes of production
Rolnictwo i leśnictwo ^a	90,4	83,1	79,7	75,7	14,5	Agriculture and forestry ^a
Eksploatacja sieci wodociągowej ^b	129,5	114,3	114,2	116,0	22,1	Exploitation water-line system ^b

^a Woda zużyta do nawadniania w rolnictwie i leśnictwie oraz do napełniania i uzupełniania stawów rybnych. ^b Bez zużycia wody na cele przemysłowe przez wodociągi stanowiące własność gmin, wojewódzkich zakładów usług wodnych i spółek wodnych.

^a Water consumption for irrigation in agriculture and forestry as well as for filling up and completing fish ponds. ^b Excluding water consumption for industrial purposes from water-line system of gminas, voivodship waterworks and water companies.

TABL. 6 (10).

POWIERZCHNIA I POBÓR WODY DO NAWODNIEN W ROLNICTWIE I LEŚNICTWIE ORAZ NAPEŁNIANIA STAWÓW RYBNYCH**AREA AND WATER WITHDRAWAL FOR IRRIGATION IN AGRICULTURE AND FORESTRY AS WELL AS WATER FOR FILLING UP FISH PONDS**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Powierzchnia nawadnianych użytków rolnych i gruntów leśnych ^a w ha.....	21	-	-	-	Area of irrigated agricultural land and forest land ^a in ha
Powierzchnia napelnianych stawów rybnych ^b w ha.....	3242	3250	3156	3053	Area of filled fish ponds ^b in ha
Pobór wody ^c w dam ³	90412	83111	79709	75733	Water withdrawal ^c in dam ³
do nawadniania użytków rolnych i gruntów leśnych.....	5	-	-	-	for irrigation of agricultural and forest lands
na 1 ha.....	0,2	-	-	-	per 1 ha
do napelniania i uzupełniania stawów rybnych.....	90407	83111	79709	75733	for filling and completing fish ponds
na 1 ha.....	27,9	25,6	25,3	24,8	per 1 ha

a O powierzchni co najmniej 20 ha. b O powierzchni co najmniej 10 ha. c Łącznie z poborem ścieków do nawodnień.
a Area of 20 ha and more. b Area of 10 ha and more. c Including waste water withdrawal for irrigation.

TABL. 7 (11).

JAKOŚĆ WODY Z WODOCIĄGÓW DOSTARCZANEJ LUDNOŚCI DO SPOŻYCIA**QUALITY OF WATER FROM WATERWORKS SUPPLIED TO THE POPULATION FOR CONSUMPTION**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ludność ^a — w % ludności korzystającej z urządzeń — zaopatrywana w wodę <i>Population^a — in % of population using facilities — supplied with water</i>				
	odpowiadającą wymaganiom sanitarnym <i>meeting sanitary requirements</i>		nieodpowiadającą wymaganiom sanitarnym <i>not meeting sanitary requirements</i>		
	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>	
Wodociągi o wydajności w m ³ /d: <i>Waterworks with a capacity of m³/24 h:</i>					
poniżej 100 <i>below</i>	2007 2008	92,4 100,0	95,7 98,7	7,6 -	4,3 1,3
100 — 1000	2007 2008	100,0 100,0	97,7 98,1	- -	2,3 1,9
1001 — 10000	2007 2008	91,1 98,9	100,0 100,0	8,9 1,1	- -
10001 — 100000	2007 2008	78,3 79,0	- -	21,7 21,0	- -
powyżej 100000 <i>over</i>	2007 2008	100,0 100,0	- -	- -	- -

a Według szacunków.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia.

a Estimated data.

Source: data of the Ministry of Health.

TABL. 8 (12). **JAKOŚĆ WODY ZE STUDNI PUBLICZNYCH DOSTARCZANEJ LUDNOŚCI DO SPOŻYCIA**
QUALITY OF WATER FROM PUBLIC WELLS SUPPLIED TO THE POPULATION FOR CONSUMPTION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007		2008		SPECIFICATION
	miasta urban areas	wieś rural areas	miasta urban areas	wieś rural areas	
Studnie publiczne w ewidencji (stan w dniu 31 XII)	516	84	504	74	Public wells registered (as of 31 XII)
w tym skontrolowane	210	45	137	23	of which controlled
Zbadane próbki wody	227	55	151	29	Tested samples of water
w tym nieodpowiadające wymaganiom sanitarnym w %	54,2	80,0	64,2	37,9	of which not meeting sanitary requirements in %

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia.

Source: data of the Ministry of Health.

TABL. 9 (13). **ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE ODPROWADZONE DO WÓD LUB DO ZIEMI**
INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTE WATER DISCHARGED INTO WATERS OR INTO THE GROUND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³				w odsetkach in percent	
O G Ó Ł E M	771,0	898,5	764,8	543,1	100,0	T O T A L
odprowadzone bezpośrednio z zakładów ^a	662,3	804,1	668,4	444,0	81,8	discharged directly by plants ^a
w tym wody chłodnicze	435,2	629,7	493,4	274,1	50,5	of which cooling water
odprowadzone siecią kanalizacyjną	108,7	94,4	96,4	99,0	18,2	discharged by sewerage system
W tym ścieki wymagające oczyszczania	335,8	268,8	271,3	268,9	49,5	Of which waste water requiring treatment
oczyszczane	313,8	266,6	269,0	265,9	49,0	treated
mechanicznie	222,5	188,0	154,2	150,5	27,7	mechanically
chemicznie	14,7	7,8 ^b	8,7 ^b	7,1 ^b	1,3	chemically
biologicznie	45,3	22,2	57,1	20,3	3,7	biologically
z podwyższonym usuwaniem biogenów	31,3	48,7	49,0	88,0	16,2	with increased biogene removal (disposal)
nieoczyszczane	21,9	2,2	2,4	3,1	0,5	untreated
odprowadzone bezpośrednio z zakładów	3,6	1,6	1,7	1,7	0,3	discharged directly by plants
odprowadzone siecią kanalizacyjną	18,3	0,6	0,7	1,4	0,2	discharged by sewerage system

^a Łącznie z wodami chłodniczymi i zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, a także z zanieczyszczonymi wodami opadowymi. ^b Dotyczy tylko ścieków przemysłowych.

^a Including cooling water and contaminated drainage water from mines and building constructions as well as contaminated fall-out waters. ^b Refers only to industrial waste water.

TABL. 10 (14). **JEDNOSTKI^a ODPROWADZAJĄCE ŚCIEKI WEDŁUG MIEJSCA ODPROWADZANIA ORAZ WYPOSAŻENIA W OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW**
Stan w dniu 31 XII
ENTITIES^a DISCHARGING WASTE WATER BY PLACE OF DISCHARGE AND WASTE WATER TREATMENT PLANTS POSSESSED
As of 31 XII

JEDNOSTKI	2000	2005	2007	2008	ENTITIES
O G Ó Ł E M	163	133	134	122	T O T A L
Odprowadzające ścieki bezpośrednio do wód lub do ziemi	106	85	79	72	Discharging waste water directly into waters or into the ground
wyposażone w oczyszczalnie ścieków ...	82	67	62	61	possessing waste water treatment plants
o wystarczającej przepustowości	73	60	57	55	with sufficient capacity
o niewystarczającej przepustowości	9	7	5	6	with insufficient capacity
bez oczyszczalni ścieków	24	18	17	11	not possessing waste water treatment plants
Odprowadzające ścieki do kanalizacji (bez oczyszczalni ścieków)	57	48	55	50	Discharging waste water into sewerage system (not possessing waste water treatment plants)

a Bez przedsiębiorstw i zakładów wodociągowo-kanalizacyjnych.
a Excluding water supply and sewerage companies and plants.

TABL. 11 (15). **OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW**
Stan w dniu 31 XII
WASTE WATER TREATMENT PLANTS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem Total	Mecha- niczne Me- chanical	Che- miczne Chem- ical	Biolo- giczne Biologi- cal	Z podwyż- szonym usuwa- niem biogenów With increased biogene removal (disposal)	SPECIFICATION
Oczyszczalnie ścieków przemysłowych							Industrial waste water treatment plants
Liczba	2000	110	38	5	66	1	Number
	2005	87	32	7	45	3	
	2007	78	30	7	38	3	
	2008	79	30	6	40	3	
Przepustowość w dam ³ /d	2000	1190,9	876,6	140,2	105,4	68,7	Capacity in dam ³ /24 h
	2005	1064,6	780,3	141,2	47,9	95,2	
	2007	1083,8	781,4	143,9	36,3	122,2	
	2008	1083,8	781,4	143,8	36,4	122,2	
Oczyszczalnie ścieków komunalnych^a							Municipal waste water treatment plants^a
Liczba	2000	194	6	-	165	23	Number
	2005	227	3	x	186	38	
	2007	234	1	x	186	47	
	2008	236	1	x	183	52	
Przepustowość w dam ³ /d	2000	587,8	147,4	-	254,4 ^b	186,0	Capacity in dam ³ /24 h
	2005	608,1	144,1	x	187,6 ^b	276,4	
	2007	1062,5	172,0	x	498,8 ^b	391,7	
	2008	899,4	8,0	x	166,9^b	724,5	
Ludność korzystająca ^c z oczyszczalni ścieków	2000	47,1	17,3	-	19,4	10,3	Population using ^c waste water treatment plants in
w % ludności ogółem	2005	52,2	17,0	x	13,0	22,2	% of total population
	2007	54,1	0,1	x	29,6	24,4	
	2008	54,4	0,1	x	12,1	42,2	

a Miejskie i wiejskie pracujące na sieci kanalizacyjnej; od 2003 r. bez oczyszczalni chemicznych, patrz uwagi ogólne ust. 5 na str. 62. b Dotyczy urządzeń do biologicznego oczyszczania. c Na podstawie szacunków; w 2000 r. określana jako ludność obsługiwana.

a Treatment plants of urban and rural areas on sewerage system; since 2003 excluding chemical waste water treatment plants, see general notes item 5 on page 62. b Refers to equipment for biological treatment. c Estimated data; in 2000 defined as served population.

TABL. 12 (16). **EMISJA I REDUKCJA PRZEMYSŁOWYCH ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA**

EMISSION AND REDUCTION OF INDUSTRIAL AIR POLLUTANTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza ^a (stan w dniu 31 XII)	127	116	128	145	<i>Plants generating substantial air pollution^a (as of 31 XII)</i>
w tym wyposażone w urządzenia do redukcji zanieczyszczeń:					<i>of which possessing systems to reduce the emission of:</i>
pyłowych	96	88	96	100	<i>particulates</i>
gazowych	21	23	31	27	<i>gases</i>
nieposiadające wyników pomiarów:					<i>without the results of measurements of:</i>
emisji:					<i>emission of:</i>
pyłów	34	29	37	47	<i>particulates</i>
gazów	27	27	37	44	<i>gases</i>
imisji	114	103	121	135	<i>imission</i>
Emisja zanieczyszczeń:					<i>Emission of pollutants:</i>
w tysiącach ton:					<i>in thousand tonnes:</i>
pyłowych	16,7	9,3	7,3	5,7	<i>particulates</i>
w tym pyły ze spalania paliw	12,3	6,0	3,9	2,7	<i>of which particulates from the combustion of fuels</i>
gazowych (bez dwutlenku węgla) ..	201,5	179,2	183,6	156,2	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>
w tym: dwutlenek siarki	65,0	56,4	56,4	34,5	<i>of which: sulphur dioxide</i>
tlenek węgla	53,1	43,8	46,2	41,2	<i>carbon oxide</i>
tlenki azotu	28,1	24,9	25,5	22,0	<i>nitrogen oxides</i>
na 1 km ² w tonach:					<i>per km² in tonnes:</i>
pyłowych	1,1	0,6	0,5	0,4	<i>particulates</i>
gazowych (bez dwutlenku węgla) ..	13,3	11,8	12,1	10,3	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>
Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń:					<i>Pollutants retained in pollutant reduction systems:</i>
w tysiącach ton:					<i>in thousand tonnes:</i>
pyłowe	975,5	1134,4	1114,5	876,8	<i>particulates</i>
gazowe (bez dwutlenku węgla)	110,9	162,7	129,1	128,0	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>
w % zanieczyszczeń wytworzonych:					<i>in % of pollutants produced:</i>
pyłowych	98,3	99,2	99,4	99,4	<i>particulates</i>
gazowych (bez dwutlenku węgla) ..	35,5	47,6	41,3	45,0	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>

^a Emitujące pyły, gazy lub równocześnie pyły i gazy.

^a *Emitting particulates, gases or particulates and gases.*

TABL. 13 (17).

**URZĄDZENIA DO REDUKCJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA
W ZAKŁADACH SZCZEGÓLNIE UCIAŹLIWYCH**
AIR POLLUTION REDUCTION SYSTEMS IN PLANTS ESPECIALLY NOXIOUS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Cyklony <i>Cyclones</i>	Multicyklony <i>Multi-cyclones</i>	Filtry tkaninowe <i>Fabric filters</i>	Elektrofiltry <i>Electrofil- ters</i>	Urządzenia mokre <i>Wet air cleaners</i>	Inne <i>Others</i>
URZĄDZENIA — stan w dniu 31 XII EQUIPMENT — as of 31 XII							
OGÓŁEM	2000	427	103	402	72	170	138
TOTAL	2005	296	79	390	64	162	163
	2007	280	70	421	65	147	171
	2008	279	74	417	50	128	167
Skuteczność: Efficiency:							
niska	2000	87	47	138	-	84	x
low	2005	43	27	56	-	73	x
	2007	43	17	67	-	67	x
	2008	49	21	64	1	54	x
średnia	2000	142	35	173	21	47	x
moderate	2005	91	32	221	17	57	x
	2007	70	28	224	17	38	x
	2008	77	29	206	10	37	x
wysoka	2000	198	21	91	51	39	x
high	2005	162	20	113	47	32	x
	2007	167	25	130	48	42	x
	2008	153	24	147	39	37	x
PRZEPŁYW GAZÓW ODLOTOWYCH w dam ³ /h WASTE GAS FLOW in dam ³ /h							
OGÓŁEM	2000	6928	3567	6154	22816	2465	1344
TOTAL	2005	4139	2688	5784	17967	1951	1456
	2007	3774	2171	6101	17835	1583	1514
	2008	11925	2357	6512	15503	1569	1485
Skuteczność: Efficiency:							
niska	2000	956	1718	1619	-	1318	x
low	2005	263	520	911	-	823	x
	2007	251	462	954	-	547	x
	2008	8527	793	915	960	488	x
średnia	2000	2450	912	1896	4975	453	x
moderate	2005	1056	1091	1983	3297	483	x
	2007	744	910	2136	2933	406	x
	2008	915	585	2433	2523	407	x
wysoka	2000	3522	937	2639	17841	694	x
high	2005	2820	1077	2890	14670	645	x
	2007	2779	799	3011	14902	630	x
	2008	2483	979	3164	12020	674	x

TABL. 14 (18). **ODPADY^a WYTWORZONE I NAGROMADZONE ORAZ TERENY ICH SKŁADOWANIA**
GENERATED AND ACCUMULATED WASTE^a AND THEIR STORAGE YARDS AREAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Zakłady wytwarzające odpady (stan w dniu 31 XII)	95	111	131	129	<i>Plants generating waste (as of 31 XII)</i>
Odpady wytworzone (w ciągu roku) w tys. t	10005	9484	9027	8556	<i>Waste generated (during the year) in thous. t</i>
poddane odzyskowi ^b	6886	6583	7460	6730	<i>recovered^b</i>
unieszkodliwione	2055	1892	1309	1232	<i>treated</i>
w tym składowane ^c	1435	1237	583	1135	<i>of which landfilled^c</i>
magazynowane czasowo ^d	1063	1010	257	595	<i>temporarily stored^d</i>
W % wytworzonych:					<i>In % generated:</i>
poddane odzyskowi ^b	68,8	69,4	82,6	78,7	<i>recovered^b</i>
unieszkodliwione	20,6	20,0	14,5	14,4	<i>treated</i>
w tym składowane ^c	14,3	13,0	6,5	13,3	<i>of which landfilled^c</i>
magazynowane czasowo ^d	10,6	10,6	2,9	6,9	<i>temporarily stored^d</i>
Odpady dotychczas składowane (nagromadzone ^e ; stan w końcu roku) w tys. t	176239	179457	152750	145170	<i>Waste landfilled up to now (accumulated^e; end of year) in thous. t</i>
Odpady poddane odzyskowi ^b z nagromadzonych do 1 stycznia roku sprawozdawczego w tys. t .	3336	2368	3452	8177	<i>Waste recovered^b from accumulated by 1 January of reporting year in thous. t</i>
Tereny składowania odpadów w ha:					<i>Area of storage yards in ha:</i>
nie zrekultywowane (stan w końcu roku)	1002	914	846	822	<i>non-reclaimed (end of year)</i>
zrekultywowane (w ciągu roku) .	27,4	3,9	2,3	3,3	<i>reclaimed (during the year)</i>

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 64. b Do 2001 r. — wykorzystane. c Na terenach własnych zakładów i na terenach obcych. d Do 2001 r. — gromadzone przejściowo. e Na terenach własnych zakładów.

a Excluding municipal waste; see general notes, item 7 on page 64. b Until 2001 — utilized. c On own plant grounds and other land. d Until 2001 — accumulated temporarily. e On own plant grounds.

TABL. 15 (19). **ODPADY^a WEDŁUG RODZAJÓW**
WASTE^a BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE		Odpady wytworzone ^b Waste generated ^b		Odpady dotych- czas składowane (nagromadzone ^c ; stan w końcu roku) Waste landfilled up to now (accumulated ^c ; end of year)	SPECIFICATION
		ogółem total	w tym poddane odzyskowi of which recovered		
OGÓŁEM	2003	10605	7357	179824	TOTAL
	2005	9484	6583	179457	
	2007	9027	7460	152750	
	2008	8556	6730	145170	
w tym:					of which:
Mieszaniki popiołowo-żużlowe z mokrego odprowadzania odpadów paleniskowych		877	279	14111	Dust-slag compounds from wet treatment of furnace waste
Popioły lotne z węgla		188	188	8839	Coal fly ash
Żużle, popioły paleniskowe i pyły z kotłów		103	102	1679	Bottom ash, slag boiler dust
Mieszaniny popiołów lotnych i odpadów stałych z wapnio- wych metod odsiarczania gazów odlotowych		257	257	-	Mixtures of fly-ash and solid waste originating from lime- stone methods of desulphuri- sation of waste gases

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 64. b W ciągu roku. c Na terenach własnych zakładów.

a Excluding municipal waste; see general notes, item 7 on page 64. b During the year. c On own plant grounds.

TABL. 16 (20). **POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH**
PRAWNIE CHRONIONA

Stan w dniu 31 XII

**LEGALLY PROTECTED AREAS POSSESSING UNIQUE ENVIRONMENTAL
VALUE**

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008			SPECIFICATION
	w ha in ha				w % powierzchni ogólnej województwa in % of total area of the voivodship	na 1 miesz- kańca w m ² per capita in m ²	
OGÓŁEM ^a	878304	894385	790333	790349	52,1	2404	TOTAL ^a
Parki narodowe ^b	38081	38081	38114	38114	2,5	116	National parks ^b
Rezerваты przyrody ^b ..	2306	3024	3111	3299	0,2	10	Nature reserves ^b
Parki krajobrazowe ^{b,c} ..	167170	175927	176000	175812	11,6	535	Landscape parks ^{b,c}
Obszary chronionego krajobrazu ^c	669463	676004	571804	571804	37,7	1740	Protected landscape areas ^c
Stanowiska dokumen- tacyjne	46,7	49,6	57,7	57,7	0,0	0	Documentation sites
Zespoły przyrodniczo- krajobrazowe	106	106	106	106	0,0	0	Landscape-nature complexes
Użytki ekologiczne	1131	1194	1140	1156	0,1	4	Ecological arable lands

a Łącznie z obiektami utworzonymi na mocy uchwał rad gmin; od 2005 r. bez obszarów sieci Natura 2000. b Bez otuliny. c Bez powierzchni rezerwatów i innych form ochrony przyrody położonych na terenie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu.

a Including those created on the basis of gmina resolutions; since 2005 excluding Natura 2000 areas. b Excluding buffer zones. c Excluding nature reserves and other forms of nature protection within landscape parks and protected landscape areas.

TABL. 17 (21). **PARKI NARODOWE**

Stan w dniu 31 XII

NATIONAL PARKS

As of 31 XII

LATA YEARS PARKI NARODOWE ^a NATIONAL PARKS ^a	Powierzchnia w ha <i>Area in ha</i>				
	parków narodowych <i>national parks</i>				otuliny (strefy ochronnej) <i>buffer zones (of the pro- tected areas)</i>
	ogółem <i>grand total</i>	w tym lasów <i>of which forests</i>	z liczby ogółem - pod ochroną ścisłą ^b <i>of grand total number - strictly protected ^b</i>		
			razem <i>total</i>	w tym lasów <i>of which forests</i>	
OGÓŁEM 2000 TOTAL	38081	30080	17313	11749	34146
2005	38081	30118	18132	12460	39487
2007	38114	31217	18172	12459	39487
2008	38114	31217	18308	13636	39487
Tatrzański ^c	21197	16290	12449	7957	181
Gorczański ^c	7031	6592	3609	3596	16647
Babiogórski ^c	3391	3232	1125	1024	8040
Pieniński ^c	2346	1665	749	683	2682
Ojcowski ^c	2146	1529	251	251	6777
Magurski ^{d,e}	2004	1909	125	125	5160

a Uszeregowane malejąco według powierzchni ogółem w województwie. b Powierzchnia, na której chroniona jest cała przyroda i jest całkowicie zaniechana bezpośrednia ingerencja człowieka. c Z siedzibą Dyrekcji Parków na terenie województwa małopolskiego. d Powierzchnia parku w granicach województwa małopolskiego. e Siedziba Dyrekcji Parku na terenie województwa podkarpackiego.

a Listed according to decreasing grand total area in voivodship. b The area in which all forms of nature are protected and direct human interference is entirely abandoned. c With the head office of the Parks Direction in the Małopolskie voivodship. d Area of park on the area of the Małopolskie voivodship. e The head office of the Park Direction in the Podkarpackie voivodship.

TABL. 18 (22). **PARKI KRAJOBRAZOWE**

Stan w dniu 31 XII

LANDSCAPE PARKS

As of 31 XII

PARKI KRAJOBRAZOWE ^a LANDSCAPE PARKS ^a	2000	2005	2007	2008
	powierzchnia ^b w ha		area ^b in ha	
OGÓŁEM	169296	178135	178290	178290
TOTAL				
Zespół Jurajskich Parków Krajobrazowych ^c	66397	70375	70375	70375
Dolinki Krakowskie	19737	20686	20686	20686
Tenczyński	12582	13658	13658	13658
Orlich Gniazd ^c	12092	12842	12842	12842
Dłubniański	9924	10960	10960	10960
Bieleńsko-Tyniecki	6502	6416	6416	6416
Rudniański	5560	5814	5814	5814
Popradzki	54393	54393	54393	54393
Zespół Parków Krajobrazowych Pogórza w Tarnowie ^c	39277	44137	44472	44472
Ciężkowicko-Rożnowski	17634	17634	17634	17634
Wiśnicko-Lipnicki	14311	14311	14311	14311
Pasma Brzanki ^c	7332	12192	12527	12527
Beskidu Małego ^c	9230	9230	9049	9049

a Uszeregowane malejąco według powierzchni ogółem w województwie. b Łącznie z rezerwatami i pozostałymi formami ochrony przyrody położonymi na terenie parków. c Powierzchnia parków w granicach województwa małopolskiego.

a Listed according to decreasing grand total area in voivodship. b Including nature reserves and other forms of nature protection located within parks. c Area of parks on the area of the Małopolskie voivodship.

TABL. 19 (23). **REZERWATY PRZYRODY**

Stan w dniu 31 XII

NATURE RESERVES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Obiekty <i>Number</i>	Powierzchnia w ha <i>Area in ha</i>		<i>SPECIFICATION</i>
		ogółem <i>total</i>	w tym pod ochroną ścisłą ^a <i>of which strictly protected^a</i>	
OGÓŁEM 2000	78	2305,7	305,0	TOTAL
2005	84	3024,0	294,9	
2007	84	3110,9	381,2	
2008	85	3298,8	381,2	
Faunistyczne	1	36,5	-	<i>Fauna</i>
Krajobrazowe	15	797,0	8,8	<i>Landscape</i>
Leśne	43	2027,2	353,6	<i>Forest</i>
Torfowiskowe	1	114,7	-	<i>Peat-bog</i>
Florystyczne	9	197,5	3,7	<i>Flora</i>
Wodne	1	6,7	-	<i>Water</i>
Przyrody nieożywionej	10	97,9	15,1	<i>Inanimate nature</i>
Stepowe	5	21,3	-	<i>Steppe</i>

^a Powierzchnia, na której chroniona jest cała przyroda i jest całkowicie zaniechana bezpośrednia ingerencja człowieka.

^a The area in which all forms of nature are protected and direct human interference is entirely abandoned.

TABL. 20 (24). **POMNIKI PRZYRODY**

Stan w dniu 31 XII

MONUMENTS OF NATURE

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>		Ogółem <i>Total</i>	Poje- dyncze drzewa <i>Individual trees</i>	Grupy drzew <i>Tree clusters</i>	Glazy narzu- towe <i>Erratic boulders</i>	Skalki, groty, jaskinie i inne <i>Stones, grottos, caves and others</i>	Aleje <i>Alleys</i>
OGÓŁEM	2000	1809	1315	266	13	188	27
TOTAL	2005	2189	1629	285	18	231	26
	2007	2154	1594	284	18	231	27
	2008	2183	1619	285	19	231	29
W tym utworzone na mocy uchwał rad gmin		188	176	3	5	1	3
<i>Of which created on the basis of gmina resolutions</i>							

TABL. 21 (25). **WYMIAR I WPŁYWY Z OPŁAT I KAR NA CELOWE FUNDUSZE EKOLOGICZNE**
RATES AND RECEIPTS FROM FEES AND FINES TO THE ECOLOGICAL FUNDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Wymierzono		Wpłynęło		SPECIFICATION
	Administered		Income		
	w tys. zł		in thous. zł		
FUNDUSZE OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS					
Opłaty ^a	2000	119604	112084	Payments ^a	
	2005	.	91057		
	2007	.	123010		
	2008	.	140878		
w tym za:				of which for:	
Gospodarkę ściekową i ochronę wód	37381	Waste water management and protection	of waters
Ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu	61117	Protection of ambient air and climate	
Gospodarkę odpadami	37107	Waste management	
Kary ^b za nieprzestrzeganie przepisów ochrony środowiska	2000	16917	3205	Fines ^b for not meeting environmental protection norms	
	2005	4803	608		
	2007	1939	222		
	2008	5236	198		
w tym za przekroczenie:				of which for exceeding:	
Warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi		965	166	Norms of discharging waste water into waters and into the ground	
Dopuszczalnej emisji zanieczyszczeń do powietrza		9,7	4,1	Permissible emission of air pollutants	
FUNDUSZ OCHRONY GRUNTÓW ROLNYCH AGRICULTURAL LAND PROTECTION FUND					
O G Ó Ł E M — opłaty za wyłączenie gruntów rolnych na cele nierolnicze	2000	2778	3298	T O T A L — payments for designating agricultural land for non-agricultural purposes	
	2005	6916	7089		
	2007	8657	8528		
	2008	14618	13825		
Roczne		13915	13213	Annual	
Jednorazowe należności		434	241	One-time payments	
Roczne podwyższone		254	-	Annual increased	
Inne		14,6	371	Others	

^a Bez opłat za wydobywanie kopalin. ^b W zakresie wymierzonych kar dane Inspekcji Ochrony Środowiska.

Ź r ó d ł o: w zakresie funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej — dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, w zakresie Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych — dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

^a Excluding fees for mining. ^b In regard to inflicted fines data of the Inspectorate for Environmental Protection.

S o u r c e: in regard to the funds for environmental protection and water management — data of the Administration of National Environmental Protection and Water Management Fund, in regard to the Agricultural Land Protection Fund — data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 22 (26). **KIERUNKI FINANSOWANIA WOJEWÓDZKICH FUNDUSZY OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
DIRECTIONS OF FINANCING OF THE VOIVODSHIP ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2007	2008	w odsetkach in percent	SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł				
O G Ó Ł E M	93772	124677	159714	100,0	T O T A L
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	9196	5219	39761	24,9	Protection of air and climate
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	49807	77595	77168	48,3	Waste water management and protection of waters
Gospodarka odpadami	10588	9390	11137	7,0	Waste management
Pozostałe	24182	32473	31649	19,8	Others

Ź r ó d ł o: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

S o u r c e: data of the Administration of National Environmental Protection and Water Management Fund.

TABL. 23 (27). **NAKŁADY^a NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ (ceny bieżące)**
OUTLAYS^a ON FIXED ASSETS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	w tys. zł		in thous. zł		
Ochrona środowiska	435547	575275	652552	582544	Environmental protection
w tym:					of which:
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	101884	115669	136180	118740	Protection of air and climate
w tym nakłady na nowe techniki i technologie spalania paliw oraz modernizację kotłowni i ciepłowni	29783	14686	13446	12462	of which outlays on modern fuel combustion technologies as well as the modernization of boiler and thermal energy plants
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	264231	342169	399475	404285	Waste water management and protection of waters
w tym nakłady na:					of which outlays on:
oczyszczanie ścieków komunalnych	51327	103617	97598	91138	municipal waste water treatment sewerage system for the transport of waste water and waste water basins
sieć kanalizacyjną odprowadzającą ścieki i wody opadowe ...	183898	217645	271175	296652	
Gospodarka odpadami, ochrona i przywrócenie wartości użytkowej gleb, ochrona wód podziemnych i powierzchniowych ...	59830	91997	50325	44410	Waste management, protection and recovery of soils, protection of surface and underground waters
w tym nakłady na:					of which outlays on:
zbieranie odpadów ^b i ich transport	2034	1194	8361	4279	waste collection ^b and transport
w tym selektywne zbieranie odpadów.....	86,5	881	8118	2252	of which selective waste collection
usuwanie i unieszkodliwianie odpadów ^b	52714	31473	13285	19137	removal and treatment of waste ^b
rekultywację hałd, stawów osadowych i składowisk odpadów oraz innych terenów zdewastowanych i zdegradowanych	3263	5048	12346	16077	reclamation of waste dumps, sludge tanks and waste landfills as well as other devastated and degraded areas
Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu	-	-	13,3	120	Protection of nature, biodiversity and landscape
Zmniejszanie hałasu i wibracji	4608	11521	11628	4107	Noise and vibration reduction
Gospodarka wodna	165206	303940	361367	269140	Water management
nakłady na:					outlays on:
Ujęcia i doprowadzenia wody	53068	55342	99981	115814	Water intakes and systems
Stacje uzdatniania wody	11647	11582	10562	7781	Water treatment plants
Zbiorniki wodne	22862	185529	210824	91737	Reservoirs and falls
Regulację i zabudowę rzek i potoków	44833	37226	13650	21423	Regulation and management of rivers and streams
Obwałowania przeciwpowodziowe i stacje pomp	32794	14261	26351	32386	Flood embankments and pump stations

^a Nakłady te uwzględniono również w nakładach inwestycyjnych we właściwych sekcjach gospodarki narodowej. ^b Przemysłowych i komunalnych.

^a These outlays are included also in investment outlays in the appropriate sections of the national economy. ^b Industrial and municipal.

TABL. 24 (28).

**EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU PRZEKAZANIA DO UŻYTKU
INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
**TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION
AND WATER MANAGEMENT**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
OCHRONA ŚRODOWISKA ENVIRONMENTAL PROTECTION					
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu					Protection of air and climate
Zdolność przekazanych do eksploatacji urządzeń do redukcji zanieczyszczeń w t/yr:					Ability of completed systems to reduce pollutants in t/y:
pyłowych.....	1017	177979	30108	705	particulates
gazowych.....	1326	-	2074	15648	gases
Gospodarka ściekowa i ochrona wód					Waste water management and protection of waters
Sieć kanalizacyjna w km odprowadzająca:					Sewerage system in km for the transport of:
ścieki.....	535,5	606,0	432,1	510,5	waste water
wody opadowe.....	21,2	15,5	11,1	8,5	waste water basins
Oczyszczalnie ścieków:					Waste water treatment plants:
obiekty.....	25	8	9	16	facilities
w tym oczyszczalnie komunalne.....	21	8	4	15	of which municipal
mechaniczne.....	4	3	2	4	mechanical
biologiczne (bez komór fermentacyjnych).....	16	4	6	12	biological (excluding fermentation tanks)
z podwyższonym usuwaniem biogenów ^a	5	1	1	-	with increased biogene removal (disposal) ^a
przepustowość oczyszczalni w m ³ /d.....	25715	7650	47225	8461	capacity of treatment plants in m ³ /24 h
w tym oczyszczalni komunalnych.....	19715	7650	35577	7017	of which municipal
mechanicznych.....	4790	4082	2848	432	mechanical
biologicznych (bez komór fermentacyjnych).....	12388	2070	10397	6589	biological (excluding fermentation tanks)
z podwyższonym usuwaniem biogenów ^a	8537	1498	33980	1440	with increased biogene removal (disposal) ^a
Podczyszczalnie ścieków przemysłowych:					Industrial waste pre-treatment plants:
obiekty.....	6	1	1	2	facilities
przepustowość w m ³ /d.....	6779	32	400	161	capacity in m ³ /24 h
Gospodarka odpadami					Waste management
Urządzenia do unieszkodliwiania odpadów:					Treatment systems of waste:
obiekty.....	1	-	-	4	facilities
wydajność w t/yr.....	6500	-	-	800	capacity in t/y
Składowiska dla odpadów komunalnych:					Landfills of municipal waste:
obiekty.....	6	-	1	1	facilities
powierzchnia w ha.....	16,9	1,0	3,2	8,0	area in ha
wydajność w t/yr.....	24985	4727	50000	12000	capacity in t/y
Wydajność urządzeń do gospodarczego wykorzystania odpadów ^b w t/yr.....	504300	2058	130380	6	Capacity of waste utilization systems ^b in t/y

a W tym chemiczne. b Z wyłączeniem odpadów komunalnych.

a Of which chemical. b Excluding municipal waste.

TABL. 24 (28). **EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU PRZEKAZANIA DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ (dok.)**
TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
GOSPODARKA WODNA WATER MANAGEMENT					
Wydajność ujęć wodnych ^c w m ³ /d ...	21196	9959	3405	6598	Capacity of water intakes ^c in m ³ /24 h
Uzdatnianie wody w m ³ /d	9931	1448	720	440	Water treatment in m ³ /24 h
Sieć wodociągowa w km	578,0	230,1	408,3	544,1	Water-line system in km
Regulacja i zabudowa rzek i potoków ^d w km	6,8	95,3	27,4	120,6	Regulation and management of rivers and streams ^d in km
Obwałowania przeciwpowodziowe w km	7,2	6,9	6,5	154,3	Flood embankments in km

c Bez ujęć w energetyce zawodowej. d Łącznie z zabudową potoków górskich.

c Excluding water intakes in the power industry. d Including management of mountain streams.

TABL.25 (29). **NAKŁADY INWESTYCYJNE NA OCHRONĘ ŚRODOWISKA I GOSPODARKĘ WODNĄ NA WSI**
INVESTMENT OUTLAYS ON ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT IN RURAL AREAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Wodociągi zbiorowe Collective water-line systems	Kanalizacja zbiorcza Collective sewerage systems	Oczyszczalnie ścieków zbiorcze Collective waste water treatment plants	Indywidualne wiejskie oczyszczalnie ścieków ^a Individual waste water treatment plants in rural areas ^a	Wysypiska odpadów Landfill sites	SPECIFICATION
Nakłady inwestycyjne w tys. zł	2004 40173 2005 22964 2007 46451 2008 47774	107351 131309 111438 147397	15721 44171 27715 37484	3563 1810 286 310	6180 5690 1284 5809	Investment outlays in thous. zł
ze środków:						funds from:
budżetu państwa	533	179	700	-	-	state budget
samorządów gmin	30097	42369	8717	112	594	local self-governments
mieszkańców wsi	1774	1869	-	105	-	rural residents
funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej	3344	36454	11985	93	564	funds of environmental protection and water management
w tym pożyczki	2915	32842	11985	-	564	of which loans
funduszy strukturalnych Unii Europejskiej	6288	45459	13205	-	-	structural funds of the European Union
innych ^b	5739	21068	2876	-	4651	others ^b

a Urządzenia do oczyszczania ścieków bytowo-gospodarczych nie odprowadzanych do zbiorczej sieci kanalizacyjnej, budowane dla gospodarstwa rolnego (jednego lub kilku), domowego, obiektu usługowego lub użyteczności publicznej, itp., o przepustowości nie przekraczającej 5 m³/dobę lub 25 LRM. b M.in.: Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Agencja Nieruchomości Rolnych, Bank Ochrony Środowiska S.A., Bank Gospodarki Krajowej, RZGW, Ekofundusz.

Źródło: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

a Devices for treatment of living and farming waste water not discharged to the collective sewerage system, built for farm (one or several), household, service or public facility, etc., with the capacity not exceeding 5 m³/24h or 25 LRM. b I.a.: Voivodship Environmental Protection and Water Management Fund, Agricultural Property Agency, BOŚ Co., BGK, RZGW, Ecofund.

Source: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

DZIAŁ III

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY I SAMORZĄD TERYTORIALNY

Uwagi ogólne

1. Z dniem 1 I 1999 r. (na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r., Dz. U. Nr 96, poz. 603) wprowadzono nowy zasadniczy trójstopniowy podział terytorialny państwa, którego jednostkami są: gminy, powiaty i województwa.

Gmina jest podstawową jednostką terytorialnego podziału kraju. Jednostkami pomocniczymi w gminach są m.in. sołectwa, których organizację i zakres działania określa właściwa rada gminy odrębnym statutem.

2. Kadencja prezydentów, burmistrzów, wójtów oraz rad gmin, rad miejskich na prawach powiatu i rad powiatów trwa 4 lata, licząc od dnia wyborów.

3. Charakterystykę demograficzno-zawodową radnych w jednostkach samorządu terytorialnego oparto o wyniki sprawozdawczości za rok 2008, aktualizującej dane o radnych zawarte w obwieszczeniach terytorialnych komisji wyborczych z wyborów samorządowych w dniu 12 XI 2006 r.

Grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego według grup zawodów dokonano na podstawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy wprowadzonej rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 8 XII 2004 r. (Dz. U. Nr 265, poz. 2644, z późniejszymi zmianami).

4. Prezentowane informacje o **administracji publicznej** dotyczą zatrudnienia i wynagrodzeń w administracji państwowej i samorządu terytorialnego oraz samorządowych kolegiach odwoławczych.

1) Do **administracji państwowej** zalicza się:

a) naczelne i centralne organy administracji:

- instytucje naczelne i centralne (np. Sejm, Senat, Urząd Prezydenta, ministerstwa, urzędy centralne),
- jednostki służb zagranicznych, tj. placówki zagraniczne organów administracji państwowej oraz pracujących za granicą w przedstawicielstwach ONZ i innych misjach za granicą, a także w instytucjach, ośrodkach informacji i kultury za granicą,
- terenowe organy rządowej administracji specjalnej (np. izby i urzędy skarbowe, okręgowe inspektoraty pracy, urzędy statystyczne, urzędy celne, regionalne izby obrachunkowe, Inspekcję Handlową,

CHAPTER III

ADMINISTRATIVE DIVISION AND TERRITORIAL SELF-GOVERNMENT

General notes

1. On 1 I 1999 a new fundamental three-tier administrative division of the country (Journal of Laws No. 96, item 603, dated 24 VII 1998) was introduced, the entities of which are: gminas, powiats and voivodships.

The gmina is the basic unit of the country's territorial structure. Auxiliary entities in gminas are, among others, village administrator's offices. Their organization and scope of activity is outlined by individual gmina councils in a separate statute.

2. The term of presidents, mayors, village mayors as well as gmina councils, city councils in cities with powiat status and powiat councils lasts 4 years, counting from the day of election.

3. The demographic and professional characteristics of councillors in local self-government entities is based on reporting results for 2008, updating information concerning councillors included in announcements of local election commissions from the 12 XI 2006 elections.

The grouping of councillors of organs of local self-government entities by occupational groups is made on the basis of the classification of professions and specialties for needs of labour market introduced by a decree of the Ministry of Economic Affairs and Labour, dated 8 XII 2004 (Journal of Laws No. 265, item 2644, with later amendments).

4. Presented information concerning **public administration** involves employment and wages and salaries in the state administration, local self-government administration and self-government appeal councils.

1) **State administration** comprises:

a) principle and central organs of administration:

- principle and central institutions (e.g., Sejm, Senate, Office of the President, ministries, central offices),
- foreign service institutions, i.e., foreign offices of state administration organs and those operating abroad as part of UN agencies and other missions abroad, as well as in institutions, and information and cultural centres abroad,
- territorial organs of special government administration (e.g., fiscal chambers and offices, district work inspectorates, statistical offices, customs offices, regional accounting chambers, Trade Inspectorate,

okręgowe inspektoraty gospodarki energetycznej i materiałowej, gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych, archiwa państwowe);

- b) terenowe organy rządowej administracji ogólnej (urzędy wojewódzkie, jednostki pomocniczej działalności usługowej łącznie z wojewódzkimi: inspektoratami inspekcji handlowej, służbami ochrony zabytków, zakładami weterynarii, zarządami melioracji i urzędów wodnych oraz kuratoriami oświaty).

2) Do **administracji samorządu terytorialnego** zalicza się:

- a) gminy i miasta na prawach powiatu:
- urzędy gmin i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. jednostki usług komunalnych),
 - urzędy miast na prawach powiatu i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. inspekcje nadzoru budowlanego, ośrodki dokumentacji geodezyjno-kartograficznej);
- b) powiaty, tj. starostwa powiatowe i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. inspekcje weterynaryjne, zarządy dróg);
- c) województwa, tj. urzędy marszałkowskie i wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne (np. zarządy melioracji i urzędów wodnych).

3) **Samorządowe kolegia odwoławcze.**

5. Dane o przeciętnych wynagrodzeniach w administracji państwowej podano bez jednostek służb zagranicznych.

district energy and material economy inspectorates, auxiliary units of budgetary entities, state archives);

- b) *territorial organs of general government administration (voivodship offices, auxiliary service entities including voivodship: trade inspectorates, monument preservation services, veterinary offices, drainage and water facility boards as well as school superintendent's offices).*

2) **Local self-government administration** comprises:

- a) *gminas and cities with powiat status:*
- *gmina offices and auxiliary service entities (e.g., municipal service entities),*
 - *offices of cities with powiat status and auxiliary service entities (e.g., construction supervision inspectorates, geodetic and cartographic documentation centres);*
- b) *powiats, i.e., powiat starosta offices and auxiliary service entities (e.g., veterinary inspectorates, public road boards);*
- c) *voivodships, i.e., marshals' offices and voivodship self-government organizational entities (e.g., drainage and water facility boards).*

3) **Self-government appeal councils.**

5. *Data concerning average wages and salaries in the state administration are presented excluding foreign service institutions.*

TABL. 1 (30). **JEDNOSTKI ADMINISTRACYJNE WOJEWÓDZTWA**
Stan w dniu 31 XII
ADMINISTRATIVE UNITS OF VOIVODSHIP
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Powiaty.....	19	19	19	19	<i>Powiats</i>
Miasta na prawach powiatu	3	3	3	3	<i>Cities with powiat status</i>
Gminy.....	182	182	182	182	<i>Gminas</i>
miejskie	16	15	15	14	<i>urban</i>
miejsko-wiejskie	39	40	42	43	<i>urban-rural</i>
wiejskie.....	127	127	125	125	<i>rural</i>
Miasta.....	55	55	57	57	<i>Towns</i>

TABL. 2 (31). **GMINY W 2008 R.**
Stan w dniu 31 XII
GMINAS IN 2008
As of 31 XII

GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI <i>GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF POPULATION</i>	Ogółem <i>Total</i>	O powierzchni <i>Area</i>								
		poniżej <i>below</i> 5,0 km ²	5,0— —19,9	20,0— —49,9	50,0— —99,9	100,0— —149,9	150,0— —199,9	200,0— —249,9	250,0— —299,9	300,0 km ² i więcej <i>and more</i>
OGÓŁEM TOTAL	182 ^a	-	2	37	89	43	6	3	1	1
Poniżej 2500	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Below</i>										
2500— 4999.....	15	-	-	10	4	-	1	-	-	-
5000— 7499.....	36	-	1	12	19	3	-	-	1	-
7500— 9999.....	43	-	-	8	28	7	-	-	-	-
10000— 14999.....	38	-	1	2	23	12	-	-	-	-
15000— 19999.....	18	-	-	1	5	10	1	1	-	-
20000— 39999.....	22	-	-	3	7	8	2	2	-	-
40000— 99999.....	8	-	-	1	2	3	2	-	-	-
100000—199999.....	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-
200000 i więcej	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
<i>and more</i>										

a W tym 3 gminy mające również status miasta na prawach powiatu.

a Of which 3 gminas that are also cities with powiat status.

TABL. 3 (32).

POWIATY I MIASTA NA PRAWACH POWIATU W 2008 R.

Stan w dniu 31 XII

POWIATS AND CITIES WITH POWIAT STATUS IN 2008

As of 31 XII

GRUPY POWIATÓW I MIAST NA PRAWACH POWIATU WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI <i>GROUPS OF POWIATS AND CITIES WITH POWIAT STATUS BY NUMBER OF POPU- LATION</i>	Ogółem <i>Total</i>	O powierzchni <i>Area</i>							
		poniżej <i>below</i> 50,0 km ²	50,0— —99,9	100,0— —299,9	300,0— —499,9	500,0— —999,9	1000,0— —1499,9	1500,0— —1999,9	2000,0 km ² i więcej <i>and more</i>
OGÓŁEM TOTAL	22	-	2	-	6	10	3	1	-
Poniżej 50000..... <i>Below</i>	1	-	-	-	1	-	-	-	-
50000— 74999.....	3	-	-	-	1	2	-	-	-
75000— 99999.....	3	-	1	-	-	2	-	-	-
100000— 149999.....	8	-	1	-	2	5	-	-	-
150000— 199999.....	4	-	-	-	1	1	2	-	-
200000 i więcej..... <i>and more</i>	3	-	-	-	1	-	1	1	-

TABL. 4 (33).

**RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
W 2008 R.**

Stan w dniu 31 XII

**COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES
IN 2008**

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni <i>Councillors of</i>				SPECIFICATION
	rad gmin ^a <i>gmina councils^a</i>	rad miast w miastach na prawach powiatu <i>city coun- cils in cities with powiat status</i>	rad powiatów <i>powiat councils</i>	sejmiku wojewódz- kiego <i>voivodship regional council</i>	
OGÓŁEM TOTAL	2859	91	447	39	TOTAL
W tym kobiety.....	577	20	78	12	<i>Of which women</i>
WEDŁUG WIEKU <i>BY AGE</i>					
29 lat i mniej.....	85	5	4	1	<i>29 and less</i>
30—39.....	318	19	42	3	<i>30—39</i>
40—59.....	1978	54	342	28	<i>40—59</i>
60 lat i więcej.....	478	13	59	7	<i>60 and more</i>

^a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu.^a *Excluding city council councillors in cities with powiat status.*

TABL. 4 (33).

**RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
W 2008 R. (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

**COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES
IN 2008 (cont.)**

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni Councillors of				SPECIFICATION
	rad gmin ^a gmina councils ^a	rad miast w miastach na prawach powiatu city coun- cils in cities with powiat status	rad powiatów powiat councils	sejmiku wojewódz- kiego voivodship regional council	

**WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA
BY EDUCATIONAL LEVEL**

Wyższe	850	70	326	33	Tertiary
Policealne	80	1	9	-	Post-secondary
Średnie	1083	19	95	5	Secondary
Zasadnicze zawodowe	754	1	17	1	Basic vocational
Gimnazjalne	5	-	-	-	Lower secondary
Podstawowe i pozostałe	87	-	-	-	Primary and others

**WEDŁUG GRUP ZAWODÓW
BY OCCUPATIONAL GROUPS**

Przedstawiciele władz publicz- nych, wyżsi urzędnicy i kie- rownicy	185	31	151	20	Public government represen- tatives, senior officials and managers
Specjaliści	616	40	163	12	Professionals
Technicy i inny średni personel	471	9	34	2	Technicians and associate professionals
Pracownicy biurowi	218	3	35	1	Clerks
Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	203	2	34	-	Service workers and shop and market sales workers
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	518	1	21	3	Skilled agricultural and fishery workers
Robotnicy przemysłowi i rze- mieślnicy	346	-	6	1	Craft and related trades workers
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	133	-	3	-	Plant and machine operators and assemblers
Pracownicy przy pracach prostych	91	-	-	-	Elementary occupations
Siły zbrojne	3	1	-	-	Armed forces
Pozostali niesklasyfikowani	75	4	-	-	Others unclassified

^a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu.^a Excluding city council councillors in cities with powiat status.

TABL. 5 (34). **ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ**
PAID EMPLOYMENT AND WAGES AND SALARIES IN THE PUBLIC
ADMINISTRATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2004	2005	2007	2008	SPECIFICATION
PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE AVERAGE EMPLOYMENT					
OGÓŁEM	25441	26175	26725	27195	TOTAL
w tym:					of which:
Administracja państwowa	10316	10649	10386	10275	State administration
Administracja samorządu terytorialnego	15062	15463	16275	16854	Local self-government administration
gminy i miasta na prawach powiatu ..	11122	11116	11623	11815	gminas and cities with powiat status
powiaty	3335	3515	3625	3744	powiats
województwo	605	832	1027	1295	voivodship

PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO^a w zł
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES^a in zł

OGÓŁEM	2728,21	2844,94	3137,11	3569,18	TOTAL
w tym:					of which:
Administracja państwowa	2968,96	3087,46	3296,48	3877,61	State administration
Administracja samorządu terytorialnego	2554,00	2668,86	3024,34	3370,94	Local self-government administration
gminy i miasta na prawach powiatu ..	2677,39	2823,39	3157,98	3500,84	gminas and cities with powiat status
powiaty	2093,22	2155,98	2554,19	2905,94	powiats
województwo	2825,66	2771,28	3171,28	3530,25	voivodship

^a Patrz uwagi ogólne do rozdziału „Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych” ust. 3 na str. 161.

^a See general notes to the chapter “Wages and salaries. Social security benefits”, item 3 on page 161.

DZIAŁ IV

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI

Uwagi ogólne

1. W dziale prezentuje się dane z zakresu działania policji, sądownictwa oraz straży pożarnej.

2. Dane o przestępstwach stwierdzonych i skazanych przez sądy podano według klasyfikacji Kodeksu karnego z 1997 r., obowiązującego od 1 IX 1998 r. (ustawa z dnia 6 VI 1997 r., Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późniejszymi zmianami), Kodeksu karnego skarbowego obowiązującego od 17 X 1999 r. (ustawa z dnia 10 IX 1999 r., Dz. U. Nr 83, poz. 930, z późniejszymi zmianami, jednolity tekst Dz. U. 2007, Nr 111, poz. 765) lub innych ustaw szczególnych.

3. **Przestępstwo stwierdzone** jest to zdarzenie, co do którego w zakończonym postępowaniu przygotowawczym potwierdzono, że jest przestępstwem. Przestępstwo jest to zbrodnia lub występki ścigany z oskarżenia publicznego lub z oskarżenia prywatnego objęty oskarżeniem prokuratora, a nadto każdy występki skarbowy, których charakter jako przestępstwa został potwierdzony w wyniku postępowania przygotowawczego.

Informacje o przestępstwach stwierdzonych i wskaźnikach wykrywalności sprawców przestępstw opracowano na podstawie statystyki policyjnej, uzupełnianej informacjami o śledztwach własnych prowadzonych w prokuraturach i o postępowaniach wobec nieletnich w sądach rodzinnych.

4. **Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw** jest to stosunek liczby przestępstw wykrytych w danym roku (łącznie z wykrytymi po podjęciu z umorzenia) do liczby przestępstw stwierdzonych w danym roku, powiększonej o liczbę przestępstw stwierdzonych w podjętych postępowaniach, a umorzonych w latach poprzednich z powodu niewykrycia sprawców.

5. **Dorośli skazani** są to osoby, które w chwili popełnienia przestępstwa miały ukończone 17 lat.

6. **Pożary** są to niekontrolowane procesy palenia, w miejscu do tego nieprzeznaczonym.

Miejscowe zagrożenia są to inne niż pożar zdarzenia wynikające z rozwoju cywilizacyjnego

CHAPTER IV

PUBLIC SAFETY. JUSTICE

General notes

1. The chapter presents data concerning the activity of the police, courts of law and fire department.

2. Data concerning ascertained crimes and adults convicted are given according to the classification of the Criminal Code of 1997, valid since 1 IX 1998 (the law dated 6 VI 1997, Journal of Laws No. 88, item 553, with later amendments), the Treasury Penal Code valid since 17 X 1999 (the law dated 10 IX 1999, Journal of Laws No. 83, item 930, with later amendments, uniform text Journal of Laws, No 111, item 765) or other specific laws.

3. An **ascertained crime** is an event, which after the completion of preparatory proceeding was confirmed as a crime. Crime is a felony or misdemeanour prosecuted upon by public accusation or private accusation by a public prosecutor, moreover every revenue related misdemeanour, the character of which was confirmed as a crime as a result of preparatory proceedings.

Information regarding ascertained crimes and rates of detectability of delinquents in ascertained crimes has been prepared on the basis of police statistics, supplemented with information on investigations conducted by the prosecutor's offices and family on juvenile proceedings in courts.

4. **The rate of detectability of delinquents** is the relation of the number of detected crimes in a given year (including those detected after resumption following discontinuance) to the total number of crimes ascertained in a given year, plus the number of crimes recorded in commenced proceedings and discontinued in previous years due to undetected delinquents.

5. **Adult convicts** are persons who were over 17 years of age at the time of committing the crime.

6. **Fires** are out-of-control burning processes in places not suitable for this.

Local threats are events different from fires being a result of civilization development and laws

i naturalnych praw przyrody, a stwarzające zagrożenie dla życia, środowiska lub mienia.

Alarmy fałszywe są to wezwania do zdarzeń, które faktycznie nie miały miejsca lub zaistniały, lecz nie wymagały podjęcia działań ratowniczych.

7. Podziału pożarów według rodzaju obiektu, miejscowych zagrożeń według rodzaju stwarzanego przez nie zagrożenia oraz przypuszczalnych przyczyn pożarów dokonano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 29 XII 1999 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego – Załącznik nr 3 Instrukcja w sprawie zasad sporządzania i obiegu dokumentacji zdarzeń (Dz. U. Nr 111, poz. 1311).

of nature, creating threat to life, environment or property.

False alarms are calls for incidents which actually have not occurred or have occurred but rescue action was not needed.

7. Division of fires by type of object, local threats by type of threat created by them and presumed causes of fires was completed in accordance with the decree of the Minister of the Interior and Administration, dated 29 XII 1999, on rules of organization of the national system of rescue and fire extinguishing - Enclosure No. 3 Regulations on rules of preparation and circulation of the documentation of events (Journal of Laws No. 111, item 1311).

TABL. 1 (35).

PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH WEDŁUG RODZAJÓW PRZESTĘPSTW^a**ASCERTAINED CRIMES IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS BY TYPE OF CRIME^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	95672	115179	87006	82445	T O T A L
miasta	79652	91916	67897	61432	urban areas
wieś	16020	23263	19109	21013	rural areas
w tym:					of which:
Przeciwko życiu i zdrowiu	2701	2215	2468	2322	Against life and health
w tym:					of which:
zabójstwo — art. 148 Kk	59	44	47	49	homicide — Art. 148 Criminal Code
uszczerbek na zdrowiu — art. 156 i 157 Kk	1493	1004	1122	1039	damage to health — Art. 156 and 157 Criminal Code
udział w bójkę lub pobiciu — art. 158 i 159 Kk	1060	1015	1107	1022	participation in violence or assault — Art. 158 and 159 Criminal Code
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji	1623	10329	9904	9918	Against public safety and safety of transport
w tym prowadzenie pojazdu na drodze przez osobę w stanie nietrzeźwym lub pod wpływem środka odurzającego — art. 178a Kk ^b	x	9018	8542	8576	of which operating a motor vehicle while under the influence of alcohol or other intoxicant — Art. 178a Criminal Code ^b
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania	2765	3119	3251	2993	Against freedom, freedom conscience and religion
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności		256	311	693	Against sexual freedom and morals
w tym zgwałcenie — art. 197 Kk	211	118	122	101	of which rape — Art. 197 Criminal Code
Przeciwko rodzinie i opiece	3354	2373	2702	2491	Against the family and custody
w tym znęcanie się nad członkiem rodziny lub inną osobą zależną lub bezradną — art. 207 Kk	1636	1815	1718	of which cruelty to family member or to other dependent or helpless person — Art. 207 Criminal Code
Przeciwko czci i nietykalności cielesnej	188	348	989	727	Against good name and personal integrity
Przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego	1084	2024	2959	3132	Against the activities of state institutions and local self-government
w tym:					of which:
naruszenie nietykalności cielesnej lub czynna napaść na funkcjonariusza publicznego — art. 222 i 223 Kk	230	271	450	487	infringing bodily inviolability or active assault on a public official — Art. 222 and 223 Criminal Code
wywieranie wpływu na funkcjonariusza publicznego lub na czynności organu administracji rządowej, samorządowej lub państwowej bądź spowodowanie ciężkiego uszczerbku na zdrowiu funkcjonariusza publicznego podczas wykonywania przez niego czynności służbowych — art. 224 Kk	263	452	581	609	exerting influence on a public official or on the activity of an organ of the government administration, local self-government or State administration, or causing severe harm to the health of a public official during the performance of official duties — Art. 224 Criminal Code
znieważenie funkcjonariusza publicznego lub poniżanie albo znieważanie lub poniżanie organu konstytucyjnego RP — art. 226 Kk	473	813	1166	1278	insulting or belittling a public official or belittling or insulting a constitutional body of the Republic of Poland — Art. 226 Criminal Code
przestępstwa korupcyjne — art. 228 — 231, 250a, 296a i 296b Kk ^c	471	741	724	corruption — Art. 228—231, 250a, 296a and 296b Criminal Code ^c

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 2 i 3 na str. 90. ^b Artykuł dodany przez ustawę z dnia 14 IV 2000 r. o zmianie ustawy — Kodeks karny (Dz. U. Nr 48, poz. 548), z mocą obowiązującą od 15 XII 2000 r. ^c Artykuły 250a, 296a i 296b dodane przez ustawę z dnia 13 VI 2003 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 111, poz. 1061), z mocą obowiązującą od 1 VII 2003 r.

^a See general notes, item 2 and 3 on page 90. ^b Article added by the Law on Amending the Criminal Code, dated 14 IV 2000 (Journal of Laws No. 48, item 548), valid since 15 XII 2000. ^c Articles 250a, 296a and 296b added by the Law on Amending the Criminal Code and some other laws, dated 13 VI 2003 (Journal of Laws No. 111, item 1061), valid since 1 VII 2003.

TABL. 1 (35).

**PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH
PRZYGOTOWAWCZYCH WEDŁUG RODZAJÓW PRZESTĘPSTW^a (dok.)**
**ASCERTAINED CRIMES IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS
BY TYPE OF CRIME^a (cont.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Przeciwko wymiarowi sprawiedliwości	624	1574	1612	1499	<i>Against the judiciary</i>
Przeciwko porządkowi publicznemu.....	178	379	401	370	<i>Against public order</i>
Przeciwko wiarygodności dokumentów...	6393	10245	5237	5525	<i>Against the reliability of documents</i>
Przeciwko mieniu	70482	68889	48278	44163	<i>Against property</i>
w tym:					<i>of which:</i>
kradzież rzeczy — art. 278 Kk.....	22242	25771	18959	17017	<i>property theft — Art. 278 Criminal Code</i>
w tym kradzież samochodu	4390	3114	1356	1065	<i>of which automobile theft</i>
krótkotrwały zabór pojazdu — art. 289 Kk.....	1338	896	373	346	<i>wilful short-term theft of automobile — Art. 289 Criminal Code</i>
kradzież z włamaniem — art. 279 Kk ...	26650	19708	10719	8380	<i>burglary — Art. 279 Criminal Code</i>
rozbój — art. 280 Kk	4659	4092	2353	1831	<i>robbery — Art. 280 Criminal Code</i>
kradzież rozbójnicza — art. 281 Kk		167	111	96	<i>theft with assault — Art. 281 Criminal Code</i>
wymuszenie rozbójnicze — art. 282 Kk		888	702	686	<i>criminal coercion — Art. 282 Criminal Code</i>
oszustwo — art. 286 i 287 Kk.....	4493	7403	5547	5848	<i>fraud — Art. 286 and 287 Criminal Code</i>
Przeciwko obrotowi gospodarczemu	1198	630	614	691	<i>Against economic activity</i>
Przeciwko obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi.....	.	929	770	675	<i>Against money and securities trading</i>
Przestępstwa z ustaw szczególnych:					<i>Crimes by specific laws:</i>
o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi — ustawa z dnia 26 X 1982 r. (jednolity tekst Dz. U. 2002 Nr 147, poz. 1231, z późniejszymi zmianami)	255	324	130	<i>on Sobriety and Alcohol Education — the Law dated 26 X 1982 (uniform text Journal of Laws 2002 No. 147, item 1231, with later amendments)</i>
o prawie autorskim i prawach pokrewnych — ustawa z dnia 4 II 1994 r. (jednolity tekst Dz. U. 2006 Nr 90, poz. 631, z późniejszymi zmianami) ..	.	547	1392	803	<i>on Copyright and Related Laws — the Law dated 4 II 1994 (uniform text Journal of Laws 2006 No. 90, item 631, with later amendments)</i>
o przeciwdziałaniu narkomanii — ustawy z dnia 26 IV 1997 (jednolity tekst Dz. U. 2003 Nr 24, poz. 198, z późniejszymi zmianami) i z dnia 29 VII 2005 (Dz. U. Nr 179, poz. 1485, z późniejszymi zmianami).....	1304	9718	4049	4156	<i>on Fighting Drug Addiction — laws dated 26 IV 1997 (uniform text Journal of Laws 2003 No. 24, item 198, with later amendments) and dated 29 VII 2005 (Journal of Laws No. 179, item 1485, with later amendments)</i>
Przestępstwa skarbowe — Kodeks karny skarbowy (Dz. U. 1999 Nr 83, poz. 930, z późniejszymi zmianami)	142	123	36	<i>Treasury crimes — Treasury Penal Code (Journal of Laws 1999 No. 83, item 930, with later amendments)</i>
w tym akcyza	39	32	19	<i>of which excise</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 2 i 3 na str. 90.

Ź r ó d ł o: dane Komendy Wojewódzkiej Policji w Krakowie.

^a See general notes, item 2 and 3 on page 90.

S o u r c e: data of the Voivodship Police Headquarters in Kraków.

TABL. 2 (36).

**WSKAŹNIKI WYKRYWALNOŚCI SPRAWCÓW PRZESTĘPSTW
STWIERDZONYCH^a****RATES OF DETECTABILITY OF DELINQUENTS IN ASCERTAINED CRIMES^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	w %		in %		
O G Ó Ł E M	43,8	53,7	58,1	61,5	TOTAL
w tym:					of which:
Przeciwko życiu i zdrowiu	80,2	79,1	80,4	80,2	Against life and health
w tym:					of which:
zabójstwo — art. 148 Kk	89,8	97,8	87,5	92,5	homicide — Art. 148 Criminal Code
uszczerbek na zdrowiu — art. 156 i 157 Kk	88,8	86,1	87,7	83,1	damage to health — Art. 156 and 157 Criminal Code
udział w bójce lub pobiciu — art. 158 i 159 Kk	67,5	70,8	71,4	74,1	participation in violence or assault — Art. 158 and 159 Criminal Code
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji	83,4	98,4	98,3	98,6	Against public safety and safety of transport
w tym prowadzenie pojazdu na drodze przez osobę w stanie nietrzeźwym lub pod wpływem środka odurzającego — art. 178a Kk ^b	x	100,0	100,0	100,0	of which operating a motor vehicle while under the influence of alcohol or other intoxicant — Art. 178a Criminal Code ^b
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania.....	89,5	90,6	91,5	92,7	Against freedom, freedom conscience and religion
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności		82,9	88,8	91,6	Against sexual freedom and morals
w tym zgwałcenie — art. 197 Kk.....	89,1	75,6	85,2	74,3	of which rape — Art. 197 Criminal Code
Przeciwko rodzinie i opiece.....	100,0	99,7	99,9	99,9	Against the family and custody
w tym znęcanie się nad członkiem rodziny lub inną osobą zależną lub bezradną — art. 207 Kk	99,9	100,0	100,0	of which cruelty to family member or to other dependent or helpless person — Art. 207 Criminal Code
Przeciwko czci i nietykalności cielesnej...	98,9	98,3	99,7	99,2	Against good name and personal integrity
Przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego	99,3	99,1	99,6	99,7	Against the activities of state institutions and local self-government
w tym:					of which:
naruszenie nietykalności cielesnej lub czynna napaść na funkcjonariusza publicznego — art. 222 i 223 Kk	99,1	97,8	99,8	99,6	infringing bodily inviolability or active assault on a public official — Art. 222 and 223 Criminal Code
wywieranie wpływu na funkcjonariusza publicznego lub na czynności organu administracji rządowej, samorządowej lub państwowej bądź spowodowanie ciężkiego uszczerbku na zdrowiu funkcjonariusza publicznego podczas wykonywania przez niego czynności służbowych — art. 224 Kk	98,9	99,6	100,0	99,7	exerting influence on a public official or on the activity of an organ of the government administration, local self-government or State administration, or causing severe harm to the health of a public official during the performance of official duties — Art. 224 Criminal Code
znieważenie funkcjonariusza publicznego lub poniżanie albo znieważanie lub poniżanie organu konstytucyjnego RP — art. 226 Kk	99,8	99,8	99,7	99,7	insulting or belittling a public official or belittling or insulting a constitutional body of the Republic of Poland — Art. 226 Criminal Code
przestępstwa korupcyjne — art. 228—231, 250a, 296a i 296b Kk ^c	98,7	99,3	99,7	corruption — Art. 228—231, 250a, 296a and 296b Criminal Code ^c

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 2 i 3 na str. 90. ^b Artykuł dodany przez ustawę z dnia 14 IV 2000 r. o zmianie ustawy — Kodeks karny (Dz. U. Nr 48, poz. 548), z mocą obowiązującą od 15 XII 2000 r. ^c Artykuły 250a, 296a i 296b dodane przez ustawę z dnia 13 VI 2003 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 111, poz. 1061), z mocą obowiązującą od 1 VII 2003 r.

^a See general notes, item 2 and 3 on page 90. ^b Article added by the Law on Amending the Criminal Code, dated 14 IV 2000 (Journal of Laws No. 48, item 548), valid since 15 XII 2000. ^c Articles 250a, 296a and 296b added by the Law on Amending the Criminal Code and some other laws, dated 13 VI 2003 (Journal of Laws No. 111, item 1061), valid since 1 VII 2003.

TABL. 2 (36).

**WSKAŹNIKI WYKRYWALNOŚCI SPRAWCÓW PRZESTĘPSTW
STWIERDZONYCH^a (dok.)****RATES OF DETECTABILITY OF DELINQUENTS IN ASCERTAINED CRIMES^a
(cont.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	w %	in %			
Przeciwko wymiarowi sprawiedliwości	99,0	99,0	99,0	98,8	<i>Against the judiciary</i>
Przeciwko porządkowi publicznemu.....	79,3	85,8	85,3	76,9	<i>Against public order</i>
Przeciwko wiarygodności dokumentów...	72,5	80,9	69,7	73,0	<i>Against the reliability of documents</i>
Przeciwko mieniu	29,7	29,1	32,6	36,6	<i>Against property</i>
w tym:					<i>of which:</i>
kradzież rzeczy — art. 278 Kk.....	14,0	13,9	18,2	19,3	<i>property theft — Art. 278 Criminal Code</i>
w tym kradzież samochodu	7,3	7,8	16,2	11,0	<i>of which automobile theft</i>
krótkotrwały zabór pojazdu — art. 289 Kk	11,5	8,6	22,7	28,2	<i>wilful short-term theft of automobile — Art. 289 Criminal Code</i>
kradzież z włamaniem — art. 279 Kk ...	16,1	14,5	15,5	20,5	<i>burglary — Art. 279 Criminal Code</i>
rozbój — art. 280 Kk	56,4	41,2	46,0	51,5	<i>robbery — Art. 280 Criminal Code</i>
kradzież rozbójnicza — art. 281 Kk		54,1	69,0	69,8	<i>theft with assault — Art. 281 Criminal Code</i>
wymuszenie rozbójnicze — art. 282 Kk		96,3	96,3	97,1	<i>criminal coercion — Art. 282 Criminal Code</i>
oszustwo — art. 286 i 287 Kk	84,5	80,8	78,2	79,1	<i>fraud — Art. 286 and 287 Criminal Code</i>
Przeciwko obrotowi gospodarczemu	95,9	93,5	91,4	93,6	<i>Against economic activity</i>
Przeciwko obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi.....	.	8,5	15,7	4,7	<i>Against money and securities trading</i>
Przestępstwa z ustaw szczególnych:					<i>Crimes by specific laws:</i>
o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi — ustawa z dnia 26 X 1982 r. (jednolity tekst Dz. U. 2002 Nr 147, poz. 1231, z późniejszymi zmianami)	95,3	96,3	93,1	<i>on Sobriety and Alcohol Education — the Law dated 26 X 1982 (uniform text Journal of Laws 2002 No. 147, item 1231, with later amendments)</i>
o prawie autorskim i prawach pokrewnych — ustawa z dnia 4 II 1994 r. (jednolity tekst Dz. U. 2006 Nr 90, poz. 631, z późniejszymi zmianami) ..	.	97,1	97,6	93,8	<i>on Copyright and Related Laws — the Law dated 4 II 1994 (uniform text Journal of Laws 2006 No. 90, item 631, with later amendments)</i>
o przeciwdziałaniu narkomanii — ustawy z dnia 26 IV 1997 (jednolity tekst Dz. U. 2003 Nr 24, poz. 198, z późniejszymi zmianami) i z dnia 29 VII 2005 (Dz. U. Nr 179, poz. 1485, z późniejszymi zmianami).....	98,4	98,7	96,1	96,5	<i>on Fighting Drug Addiction — laws dated 26 IV 1997 (uniform text Journal of Laws 2003 No. 24, item 198, with later amendments) and dated 29 VII 2005 (Journal of Laws No. 179, item 1485, with later amendments)</i>
Przestępstwa skarbowe — Kodeks karny skarbowy (Dz. U. 1999 Nr 83, poz. 930, z późniejszymi zmianami)	100,0	99,2	100,0	<i>Treasury crimes — Treasury Penal Code (Journal of Laws 1999 No. 83, item 930, with later amendments)</i>
w tym akcyza	100,0	96,9	100,0	<i>of which excise</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 2 i 3 na str. 90.

Źródło: dane Komendy Wojewódzkiej Policji w Krakowie.

^a See general notes, item 2 and 3 on page 90.

Source: data of the Voivodship Police Headquarters in Kraków.

TABL. 3 (37).

**DOROŚLI SKAZANI PRAWOMOCNIE PRZESĄDY Powszechne
ZA PRZESTĘPSTWA ŚCIGANE Z OSKARŻENIA PUBLICZNEGO**
**ADULTS SENTENCED BY COMMON COURTS FOR CRIMES PROSECUTED
ON THE BASIS OF AN INDICTMENT**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	12477	29381	26810	26049	T O T A L
W tym mężczyźni	11515	26935	24571	23873	<i>Of which men</i>
W tym rodzaje przestępstw:					Of which type of crime:
Przeciwko życiu i zdrowiu	1258	2751	2547	2750	<i>Against life and health</i>
w tym:					<i>of which:</i>
zabójstwo — art. 148 Kk	21	26	17	23	<i>homicide — Art. 148 Criminal Code</i>
uszczerbek na zdrowiu, udział w bójce lub pobiciu — art. 156, 157, 158 i 159 Kk	1070	1571	1232	1475	<i>damage to health, participation in violence or assault — Art. 156, 157, 158 and 159 Criminal Code</i>
Przeciwko bezpieczeństwu w komu- nikacji	9106	8925	7968	<i>Against safety in transport</i>
w tym prowadzenie pojazdu na drodze przez osobę w stanie nie- trzeźwym lub pod wpływem środka odurzającego — art. 178a Kk	8286	8229	7203	<i>of which operating a motor vehicle while under the influence of alcohol or other intoxicant — Art. 178a Criminal Code</i>
Przeciwko wolności, wolności sumie- nia i wyznania, wolności seksualnej i obyczajności	565	994	836	850	<i>Against freedom, freedom conscience and religion, sexual freedom and morals</i>
w tym zgwałcenie — art. 197 Kk	34	55	44	46	<i>of which rape — Art. 197 Criminal Code</i>
Przeciwko rodzinie i opiece	2148	1720	1770	1835	<i>Against the family and custody</i>
w tym znęcanie się nad członkiem rodziny lub inną osobą zależną lub bezzradną — art. 207 Kk	876	1090	1139	1118	<i>of which cruelty to family member or to other dependent or helpless person — Art. 207 Criminal Code</i>
Przeciwko mieniu	5385	9418	7464	7095	<i>Against property</i>
w tym:					<i>of which:</i>
kradzież rzeczy — art. 278 Kk	1032	2444	2152	2008	<i>property theft — Art. 278 Criminal Code</i>
kradzież z włamaniem — art. 279 Kk	1652	1330	842	738	<i>burglary — Art. 279 Criminal Code</i>
rozbój — art. 280 Kk	565	811	513	493	<i>robbery — Art. 280 Criminal Code</i>

Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

Source: data of the Ministry of Justice.

TABL. 4 (38).

**ZAREJESTROWANA DZIAŁALNOŚĆ PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ
REGISTERED ACTIVITY OF THE STATE FIRE DEPARTMENT**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
LICZBA ZDARZEŃ	20945	28770	39866	34111	NUMBER OF EVENTS
Pożary	7205	10962	11580	9802	<i>Fires</i>
Miejscowe zagrożenia ^a	12854	16754	26981	23100	<i>Local threats ^a</i>
Alarmy fałszywe	886	1054	1305	1209	<i>False alarms</i>

^a Kłęski żywiołowe, katastrofy, wypadki, awarie i inne zagrożenia życia i mienia.^a Natural disasters, catastrophes, accidents, failures and other threats to life and property.

TABL. 4 (38). **ZAREJESTROWANA DZIAŁALNOŚĆ PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ**
(dok.)
REGISTERED ACTIVITY OF THE STATE FIRE DEPARTMENT (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Pożary według rodzaju obiektu:					Fires by type of object:
Obiekty użyteczności publicznej	194	198	184	179	General purpose public buildings
Obiekty mieszkalne	1471	1092	1840	1805	Residential buildings
Obiekty produkcyjne	149	138	195	168	Manufacturing facilities
Obiekty magazynowe	76	85	80	70	Warehouse facilities
Środki transportu	492	531	551	569	Transport equipment
Lasy	301	243	356	264	Forests
Uprawy ^b	1377	2641	3534	2411	Crops ^b
Inne ^c	3145	6034	4840	4336	Others ^c
Miejskowe zagrożenia według wybranych rodzajów stwarzanego przez nie zagrożenia:					Local threats by selected types of threat created by them:
Silne wiatry	499	4591	1996	Strong winds
Przybory wód	559	557	109	Water rise
Opady śniegu	410	366	110	Snow precipitation
Opady deszczu	827	2850	789	Rain precipitation
W komunikacji drogowej	4228	5569	5719	In road transportation
Straty materialne ogółem ^d w tys. zł	99277	154139	127829	184275	Total of material loses ^d in thous. zł
w tym budynki	18172	23233	21183	33329	of which buildings
Ratownicy ^e biorący udział w akcjach ratowniczych	137486	185719	260100	211108	Rescue personnel ^e participating in rescue operations
pożary	70936	95999	104245	85267	fires
miejskowe zagrożenia	66550	89720	155855	125841	local threats
Wypadki ^f z ludźmi	3182	3694	3964	3898	Casualties ^f
w tym przy pożarach	195	248	266	268	of which during fires
ofiary śmiertelne	261	274	289	255	fatalities
ranni i poparzeni	2921	3420	3675	3643	injured and burn victims
w tym ratownicy ^e	56	44	40	48	of which rescue personnel ^e
Wybrane przypuszczalne przyczyny pożarów:					Selected presumed fire causes:
Podpalenia	3118	5630	5554	4101	Arsons
Nieostrożność	1892	2443	2374	2322	Carelessness
Zły stan urządzeń:					Bad condition of devices:
elektrycznych i mechanicznych	387	448	384	413	electric and mechanic
ogrzewczo - kominowych	90	124	125	154	heating - chimney's
Samozapalenia	24	17	22	19	Self-setting fires
Wyładowania atmosferyczne	86	43	60	37	Statics

^b Łącznie z budynkami inwentarskimi i gospodarczymi, maszynami rolniczymi. ^c Pożary np.: śmietników, wysypisk, kanałów wentylacyjnych, garaży wolnostojących, traw. ^d Według szacunków przeprowadzonych bezpośrednio po akcji ratowniczej, w cenach bieżących. ^e Państwowej Straży Pożarnej i Ochotniczych Straży Pożarnych. ^f Podczas akcji ratowniczych.

Ź r ó d ł o: dane Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Krakowie.

^b Including livestock and farm buildings, agricultural machinery. ^c For example fires of: the bins, dumps, ventilation channels, detached garages, grasses. ^d According to estimation conducted immediately after rescue operation, in current prices. ^e Of the State Fire Department and of the Volunteer Fire Departments. ^f During rescue operations.

S o u r c e: data of the Voivodship State Fire Department Headquarters in Kraków.

DZIAŁ V LUDNOŚĆ. WYZNANIA RELIGIJNE

Uwagi ogólne

1. Tablice działu opracowano na podstawie:
 - 1) bilansów stanu i struktury ludności **faktycznie zamieszkałej** na terenie gminy. Bilanse ludności sporządza się dla okresów międzyspisywanych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego przy uwzględnieniu:
 - a) zmian w danym okresie spowodowanych ruchem naturalnym (urodzenia, zgony) i migracjami ludności (zameldowania i wymeldowania na pobyt stały z innych gmin i z zagranicy), a także przesunięciami adresowymi ludności z tytułu zmian administracyjnych,
 - b) różnicy między liczbą osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące (do 2005 r. - ponad 2 miesiące) na terenie gminy a liczbą osób czasowo nieobecnych uzyskiwanej z cyklicznie przeprowadzanych badań, która stanowi jednocześnie różnicę między liczbą osób zameldowanych na pobyt stały w gminie a liczbą osób faktycznie mieszkających na terenie gminy;
 - 2) rejestrów Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji - o migracjach wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały (od 2006 r. źródłem tych danych jest rejestr PESEL - Powszechny Elektroniczny System Ewidencji Ludności);
 - 3) sprawozdawczości urzędów stanu cywilnego - o zarejestrowanych małżeństwach, urodzeniach i zgonach;
 - 4) sprawozdawczości sądów okręgowych - o prawomocnie orzeczonych separacjach i rozwodach;
 - 5) wyników badania GUS dotyczącego stanu i struktury ludności zameldowanej na pobyt czasowy ponad 3 miesiące (do 2005 r. - ponad 2 miesiące). Badanie to jest prowadzone cyklicznie według stanu w dniu 31 XII każdego roku.

U w a g a. Dane o ludności (według stanu w dniu 30 VI i 31 XII) oraz współczynniki demograficzne, a także przeliczenia na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) za lata 1999-2001 opracowano przy przyjęciu liczby ludności zbilansowanej w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002. Dane te zostały przeliczone według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 XII 2002 r.

CHAPTER V POPULATION. RELIGIOUS DENOMINATIONS

General notes

1. Chapter tables were compiled on the basis of:
 - 1) the balances of the size and structure of the **population (actually living in a gmina)**. Population balances are compiled for periods between censuses on the basis of the last census, taking into account:
 - a) changes in a given period connected with vital statistics (births, deaths) and migration of the population (registering and cancelling registration for permanent residence from other gminas and from abroad) as well as address changes of the population due to changes in the administrative division,
 - b) the difference between the number of people registered for temporary stay for a period of more than 3 months (until 2005 - above 2 months) in a gmina and the number of people temporary absent there being gathered on the basis of surveys conducted periodically, which simultaneously makes the difference between the number of people registered for permanent residence in a gmina and the number of people actually living in the gmina;
 - 2) the registers of the Ministry of the Interior and Administration on internal and international migration of the population for permanent residence (since 2006 the source of these data is PESEL register - Common Electronic System of Population Register);
 - 3) documentation of Civil Status Offices regarding registered marriages, births and deaths;
 - 4) documentation of regional courts - regarding legally valid decisions in actions for separations and divorces;
 - 5) results of CSO surveys concerning the size and structure of the population registered for temporary stay for a period of more than 3 months (until 2005 above 2 months). This survey is conducted cyclically as of 31 XII each year.

N o t e. Data about population (as of 30 VI and 31 XII) as well as demographic rates and indicators per capita (per 1000 population etc.) for 1999-2001 were prepared assuming the number of population balanced on the basis of results of the Population and Housing Census 2002. Data have been recalculated in the administrative division as of 31 XII 2002.

2. Przez ludność w wieku produkcyjnym rozumie się mężczyzn w wieku 18-64 lata i kobiety w wieku 18-59 lat. Wśród ludności w wieku produkcyjnym wyróżnia się ludność w wieku **mobilnym**, tj. w wieku 18-44 lata i **niemobilnym**, tj. mężczyźni w wieku 45-64 lata i kobiety w wieku 45-59 lat. Przez ludność w wieku **nieprodukcyjnym** rozumie się ludność w wieku **przedprodukcyjnym**, tj. do 17 lat oraz ludność w wieku **poprodukcyjnym**, tj. mężczyźni - 65 lat i więcej, kobiety - 60 lat i więcej.

3. Dane o **ruchu naturalnym ludności** w podziale terytorialnym opracowano:

- małżeństwa - według miejsca zameldowania na pobyt stały męża przed ślubem (w przypadku gdy mąż przed ślubem mieszkał za granicą, przyjmuje się miejsce zameldowania żony przed ślubem);
- separacje - według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka; w przypadku zgodnego wniosku stron przyjmuje się miejsce zamieszkania męża);
- rozwody - według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka);
- urodzenia - według miejsca zameldowania na pobyt stały matki noworodka;
- zgony - według miejsca zameldowania na pobyt stały osoby zmarłej.

Dane o **małżeństwach** uwzględniają związki małżeńskie zawarte w formie przewidzianej prawem w urzędach stanu cywilnego. Na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r. (Dz. U. Nr 117, poz. 757) w urzędach stanu cywilnego rejestrowane są także małżeństwa podlegające prawu wewnętrznemu Kościoła lub Związku Wyznaniowego zawarte w obecności duchownego. Małżeństwo zawarte w tej formie podlega prawu polskiemu i pociąga za sobą takie same skutki cywilnoprawne, jak małżeństwo zawarte przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego.

Małżeństwa wyznaniowe mogą być zawierane jedynie w dziesięciu Kościołach i Związku Wyznaniowym: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Metodystyczny, Kościół Chrześcijan Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia Siódmego, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy.

2. The **working age population** refers to males, aged 18-64, and females, aged 18-59. In this category the age groups of **mobility** (i.e. 18-44) and **non-mobility** (i.e. 45-64 for males and 45-59 for females) are distinguished. The **non-working age population** is defined as the **pre-working age population**, i.e., up to the age of 17 and the **post-working age population**, i.e., 65 and more for males and 60 and more for females.

3. Data regarding the **vital statistics** according to territorial division were compiled as follows:

- *marriages - according to the husband's place of permanent residence before the marriage (in case when the husband lived abroad before the marriage, the wife's place of residence before the marriage is used);*
- *separations - according to the plaintiff's place of residence (in case when the plaintiff is living abroad, the spouse's place of residence is used; in case of concerted petition of both persons - the husband's place of residence is used);*
- *divorces - according to the plaintiff's place of residence (in case when the plaintiff is living abroad, the spouse's place of residence is used);*
- *births - according to the mother's place of permanent residence;*
- *deaths - according to the place of permanent residence of the deceased.*

The data on **marriages** refer to marriages contracted according to lawful rules at the civil status offices. On the basis of the Law dated 24 VII 1998 (Journal of Laws, No. 117, item 757) marriages subordinate to the internal law of the Church or the Religious Association are also registered in the civil status offices. Marriages contracted in this form are subordinate to the Polish law and induce the same civil and law consequences as marriages contracted in the local civil status offices.

The religious marriages may be contracted in the ten Churches and the Religious Association: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Metodystyczny, Kościół Chrześcijan Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia Siódmego, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy.

Instytucja separacji została wprowadzona na mocy ustawy z dnia 21 maja 1999 r. (Dz. U. Nr 52, poz. 532), od 16 XII 1999 roku.

Orzeczenie separacji ma skutki takie jak rozwiązanie małżeństwa przez rozwód z dwoma wyjątkami:

- małżonek pozostający w separacji nie może zawrzeć małżeństwa,
- na zgodne żądanie małżonków sąd orzeka o zniesieniu separacji.

Oprócz **separacji** orzeczonych w 2008 r. w województwie wystąpiło 14 przypadków zniesienia separacji - 2 w podregionie krakowskim, 1 w podregionie nowosądeckim, 2 w podregionie oświęcimskim, 1 w podregionie tarnowskim i 8 w podregionie miasta Kraków.

Płodność kobiet mierzy się współczynnikiem obliczonym jako iloraz liczby urodzeń żywych i liczby kobiet w wieku rozrodczym (15-49 lat). Oprócz ogólnych współczynników płodności podaje się również współczynniki grupowe (częstkowe), obliczone jako ilorazy liczby urodzeń żywych z kobiet w danej grupie wieku i liczby kobiet w tej samej grupie wieku. Urodzenia z matek w wieku poniżej 15 lat zalicza się do grupy 15-19 lat; urodzenia z matek w wieku 50 lat i więcej zalicza się do grupy 45-49 lat.

Współczynniki reprodukcji ludności:

- **współczynnik dzietności** oznacza liczbę dzieci, które urodziłyby przeciętnie kobieta w ciągu całego okresu rozrodczego (15-49 lat) przy założeniu, że w poszczególnych fazach tego okresu rodziłyby z intensywnością obserwowaną w badanym roku, tzn. przy przyjęciu częściowych współczynników płodności z tego okresu za niezmiennie,
- **współczynnik reprodukcji brutto** przedstawia liczbę córek urodzonych przeciętnie przez kobietę przy założeniu, że kobieta w wieku rozrodczym będzie rodzić z częstością, jaką charakteryzują się wszystkie kobiety rodzące w roku, dla którego oblicza się współczynnik reprodukcji (niezmiennie współczynniki płodności),
- **współczynnik dynamiki demograficznej** jest to stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów w danym okresie.

Przyrost naturalny ludności stanowi różnicę między liczbą urodzeń żywych i zgonów w danym okresie.

Przez **niemowlęta** rozumie się dzieci w wieku poniżej 1 roku.

Informacje o urodzeniach i zgonach (w tym zgonach niemowląt) prezentowane są według kry-

The institution of separation is introduced according to the law dated 21 May 1999 (Journal of Laws No. 52, item 532), since 16 XII 1999.

The separation induces similar consequences as the dissolution of a marriage by divorce with two exceptions:

- *spouse living in separation cannot contract a marriage,*
- *on concerted demand of spouses the court adjudicates the annulment of separation.*

Apart from separations adjudicated in 2008 14 annulments of separation occurred in voivodship - 2 in the Krakowski subregion, 1 in the Nowosądecki subregion, 2 in the Oświęcimski subregion, 1 in the Tarnowski subregion and 8 in the subregion of the city of Kraków.

Female fertility rate is calculated as the ratio of the number of live births and the number of women in the reproductive age (15-49). Besides total rate, age-specific fertility rates are published, that are calculated as the ratios of the number of live births from women and the number of these women in the same groups of age. Births from mothers in the age under 15 are counted to the group 15-19 and from the mothers in the age 50 and over - to the group 45-49.

Reproduction rates:

- **total fertility rate** refers to the average number of children who would be born by a woman during the course of her entire reproductive period (15-49 years old), assuming that in particular phases of this period she would give birth with an intensity observed during a given year, i.e., in assuming that age specific fertility rates for this period are constant,
- **gross reproduction rate** refers to the average number of daughters who would be born by a woman, assuming that the woman during her reproductive age will give birth with a frequency which is characteristic for all women giving birth in the year for which the reproduction rate is calculated (constant fertility rates),
- **demographic dynamics rate** is the ratio of the number of live births to the number of deaths in a given period.

Natural increase of the population means the difference between the number of live births and deaths in a given period.

Infant is a child under the age of 1.

Information on births and deaths (including infant deaths) is presented according to criteria of

teriów definicji urodzenia i zgonu noworodka rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia.

4. Przeciętne dalsze trwanie życia wyraża średnią liczbę lat, jaką ma jeszcze do przeżycia osoba w wieku x lat, przy założeniu stałego poziomu umieralności z okresu, dla którego opracowano tablice trwania życia.

5. Dane o migracjach wewnętrznych ludności opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniach osób na pobyt stały. Informacje te nie uwzględniają zmian adresu w obrębie tej samej gminy (miasta), z wyjątkiem gmin miejsko-wiejskich, dla których został zachowany podział na tereny miejskie i wiejskie.

6. Dane o migracjach zagranicznych opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniu osób przyjeżdżających do Polski na pobyt stały (imigracja) oraz o wymeldowaniach osób wyjeżdżających z Polski za granicę na stałe (emigracja).

7. Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego i migracji ludności w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności zameldowanej na pobyt stały (według stanu w dniu 30 VI).

the definition of infant births and deaths recommended by the World Health Organization (WHO).

4. Life expectancy is expressed by the average number of years that a person at the exact age x still has to live, assuming a fixed mortality level from the period for which life expectancy tables were compiled.

5. Data regarding internal migration of the population were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registrations for permanent residence. This information does not include changes of address within the same gmina (town), with the exception of urban-rural gminas for which the division into urban and rural areas has been kept.

6. Data regarding international migration were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration of people arriving to Poland for permanent residence (immigration) as well as regarding the removal from registration of people leaving Poland for permanent residence abroad (emigration).

7. Rates concerning vital statistics and migration of the population according to territorial division were calculated as the ratio of the number of defined events to the number of population registered for permanent residence (as of 30 VI).

TABL. 1 (39). **LUDNOŚĆ**
POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
STAN W DNIU 30 VI AS OF 30 VI					
O G Ó Ł E M	3215245	3262939	3274627	3282378	T O T A L
mężczyźni.....	1561279	1582964	1587289	1590492	males
kobiety.....	1653966	1679975	1687338	1691886	females
Miasta.....	1625787	1621219	1620769	1619103	Urban areas
Wieś.....	1589458	1641720	1653858	1663275	Rural areas
STAN W DNIU 31 XII AS OF 31 XII					
O G Ó Ł E M	3222426	3266187	3279036	3287136	T O T A L
mężczyźni.....	1564947	1584312	1589177	1592828	males
kobiety.....	1657479	1681875	1689859	1694308	females
miasta.....	1628996	1619398	1619751	1617316	urban areas
wieś.....	1593430	1646789	1659285	1669820	rural areas
Kobiety na 100 mężczyzn.....	106	106	106	106	Females per 100 males
Ludność w miastach w % ogółu ludności.....	50,6	49,6	49,4	49,2	Urban population in % of total population
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej.....	213	215	216	217	Population per 1 km ² of total area

TABL. 2 (40). **LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU**

Stan w dniu 31 XII

POPULATION BY SEX AND AGE

As of 31 XII

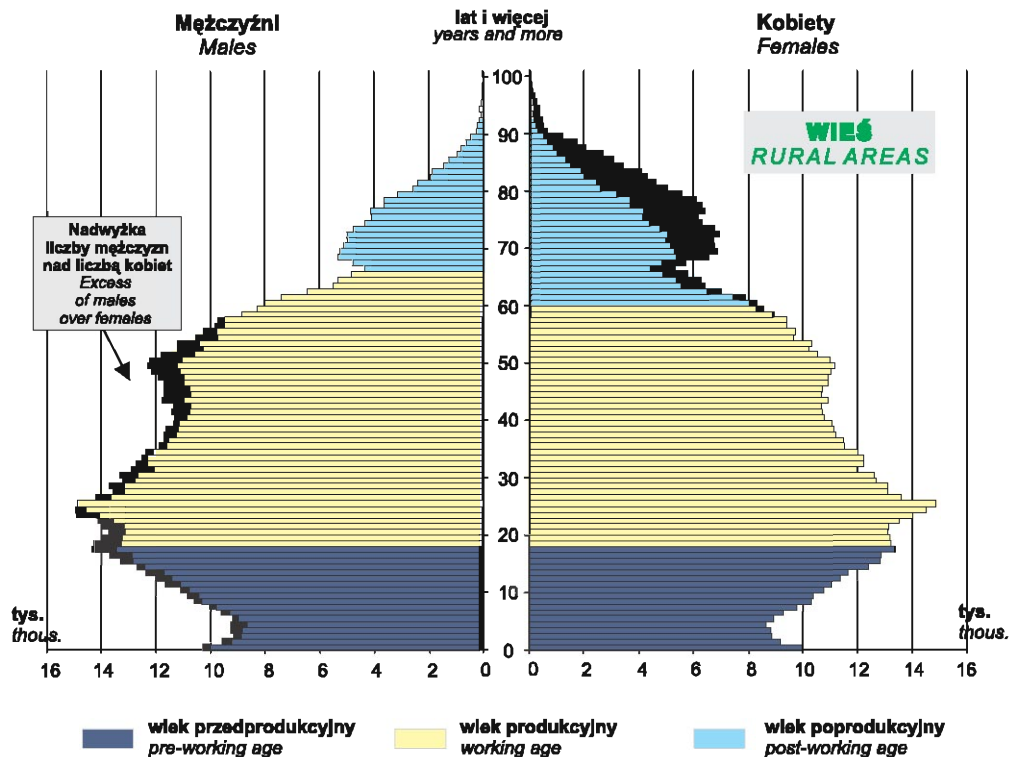
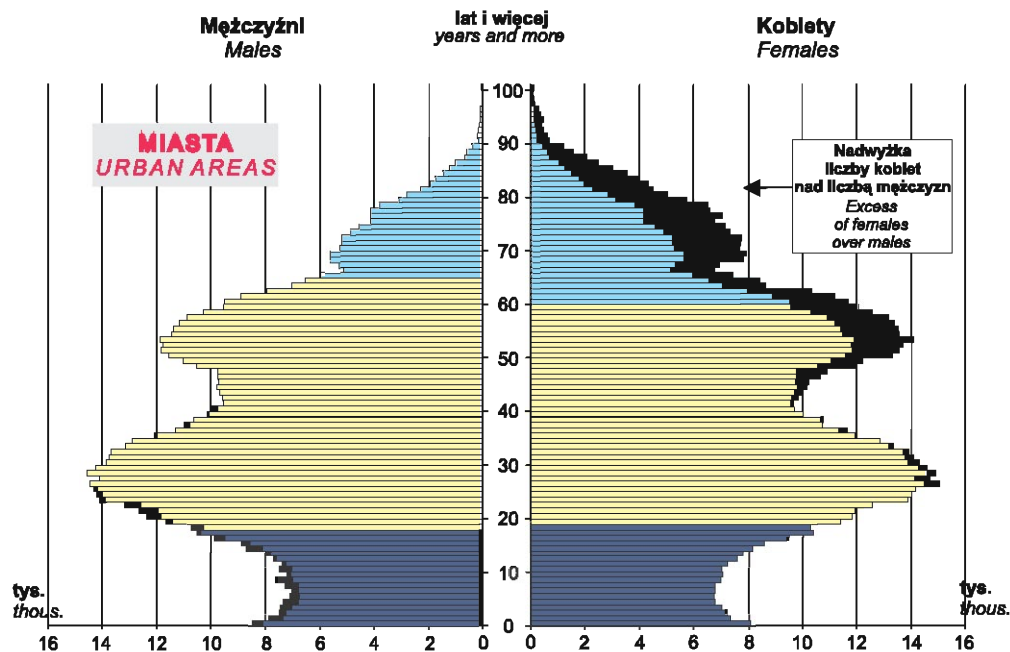
W I E K A G E	2000	2005	2007	2008					
				ogółem grand total	w tym męż- czyźni of which males	miasta urban areas		wieś rural areas	
						razem total	w tym męż- czyźni of which males	razem total	w tym męż- czyźni of which males
O G Ó Ł E M ...	3222426	3266187	3279036	3287136	1592828	1617316	765009	1669820	827819
T O T A L									
0—2 lata.....	106408	96216	99089	103570	52913	46538	23858	57032	29055
3—6.....	157165	137476	130424	129218	66258	56273	28937	72945	37321
7—12.....	283843	238061	223491	217425	111095	87399	44673	130026	66422
13—15.....	157799	142836	131537	125612	64132	50248	25670	75364	38462
16—18.....	171254	149702	146597	143145	73476	61355	31153	81790	42323
19—24.....	330253	342761	330640	321237	163995	153917	78204	167320	85791
25—29.....	238517	270194	277828	282137	141318	145145	71704	136992	69614
30—34.....	212505	240138	254478	260896	131197	135928	67350	124968	63847
35—39.....	216113	212491	219830	225040	113414	110335	55163	114705	58251
40—44.....	240735	215142	210362	209371	106195	98037	48597	111334	57598
45—49.....	234146	238116	227902	221314	110574	106799	50796	114515	59778
50—54.....	195677	229218	233708	235506	115510	126764	58516	108742	56994
55—59.....	134452	189259	205570	211047	100189	118003	53239	93044	46950
60—64.....	144578	128038	147212	158708	72496	90136	39828	68572	32668
65—69.....	137869	133833	122629	119511	52254	64598	27640	54913	24614
70—74.....	114416	121392	120445	120491	49241	62789	25108	57702	24133
75—79.....	80793	93817	100548	101270	37930	52049	19268	49221	18662
80—84.....	65903	87497	61471	63456	20482	31770	10283	31686	10199
85—89.....			25823	29137	8065	14256	3927	14881	4138
90—94.....			7216	6680	1580	3544	801	3136	779
95—99.....			2012	2125	451	1252	244	873	207
100 lat i więcej . and more			224	240	63	181	50	59	13

LUDNOŚĆ W 2008 R.

Stan w dniu 31 XII

POPULATION IN 2008

As of 31 XII

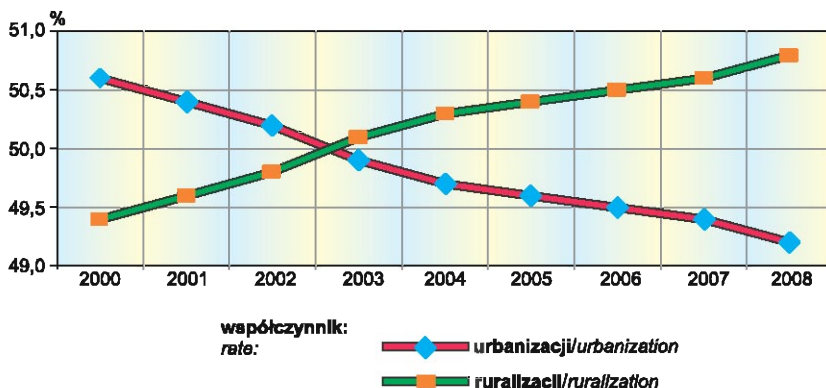

WSPÓŁCZYNNIK URBANIZACJI I RURALIZACJI

Stan w dniu 31 XII

URBANIZATION AND RURALIZATION RATE

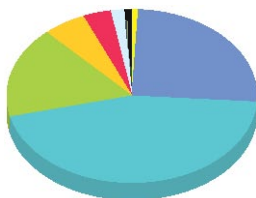
As of 31 XII

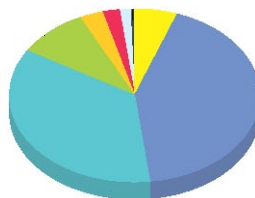
STRUKTURA MAŁŻEŃSTW ZAWARTYCH WEDŁUG PŁCI I WIEKU NOWOŻEŃCÓW W 2008 R.

STRUCTURE OF MARRIAGES CONTRACTED BY SEX AND AGE OF NEWLYWEDS IN 2008

Mężczyźni/Males

Kobiety/Females

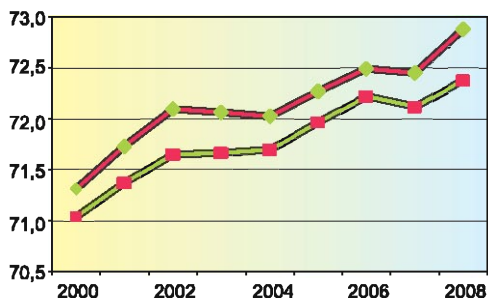

19 lat i mniej / and less 20-24 25-29 30-34 35-39 40-49 50-59 60 lat i więcej / and more

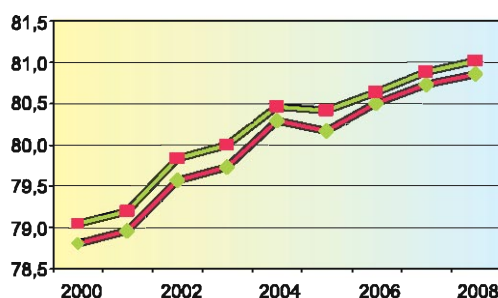
PRZECIĘTNE TRWANIE ŻYCIA

LIFE EXPECTANCY

Mężczyźni/Males

Kobiety/Females

miasta / urban areas wieś / rural areas

TABL. 3 (41).

LUDNOŚĆ W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM

Stan w dniu 31 XII

WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	3222426	3266187	3279036	3287136	T O T A L
W wieku przedprodukcyjnym	819752	713620	681899	670440	Pre-working age
mężczyźni	419557	365282	349055	342876	males
kobiety	400195	348338	332844	327564	females
Miasta.....	359902	299320	285686	280765	Urban areas
mężczyźni	184022	153148	146141	143555	males
kobiety	175880	146172	139545	137210	females
Wieś	459850	414300	396213	389675	Rural areas
mężczyźni	235535	212134	202914	199321	males
kobiety	224315	202166	193299	190354	females
W wieku produkcyjnym	1924517	2046573	2076688	2087574	Working age
mężczyźni	993361	1051423	1071097	1079886	males
kobiety	931156	995150	1005591	1007688	females
Miasta.....	1026164	1057633	1059892	1055804	Urban areas
mężczyźni	514112	529458	533980	534133	males
kobiety	512052	528175	525912	521671	females
Wieś	898353	988940	1016796	1031770	Rural areas
mężczyźni	479249	521965	537117	545753	males
kobiety	419104	466975	479679	486017	females
W wieku poprodukcyjnym	478157	505994	520449	529122	Post-working age
mężczyźni	152029	167607	169025	170066	males
kobiety	326128	338387	351424	359056	females
Miasta.....	242930	262445	274173	280747	Urban areas
mężczyźni	74923	84345	86076	87321	males
kobiety	168007	178100	188097	193426	females
Wieś	235227	243549	246276	248375	Rural areas
mężczyźni	77106	83262	82949	82745	males
kobiety	158121	160287	163327	165630	females
LUDNOŚĆ W WIEKU NIE- PRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUK- CYJNYM	67	60	58	57	NON-WORKING AGE POPU- LATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE
Mężczyźni	57	51	48	47	Males
Kobiety	78	69	68	68	Females

TABL. 4 (42).

PROGNOZA LUDNOŚCI W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM DO 2035 R.

Stan w dniu 31 XII

*WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION PROJECTION**UNTIL 2035**As of 31 XII*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2020	2025	2030	2035	SPECIFICATION
	w tys. in thous.						
O G Ó Ł E M	3301,4	3338,0	3364,7	3373,3	3359,5	3328,7	T O T A L
mężczyźni.....	1598,5	1614,9	1628,1	1632,9	1626,0	1611,1	males
kobiety	1703,0	1723,1	1736,5	1740,4	1733,4	1717,7	females
Miasta.....	1615,0	1610,3	1605,0	1592,4	1569,4	1540,0	Urban areas
mężczyźni.....	762,6	758,8	755,9	750,0	739,3	726,1	males
kobiety	852,4	851,5	849,2	842,4	830,1	813,9	females
Wieś	1686,5	1727,7	1759,6	1780,9	1790,1	1788,7	Rural areas
mężczyźni.....	835,8	856,1	872,3	882,9	886,7	884,9	males
kobiety	850,6	871,6	887,4	898,0	903,4	903,7	females
W wieku przedprodukcyjnym	646,8	629,3	633,0	628,8	588,7	537,7	Pre-working age
mężczyźni.....	331,0	322,7	325,2	323,3	302,8	276,5	males
kobiety	315,8	306,6	307,8	305,5	286,0	261,1	females
Miasta.....	272,5	271,7	277,9	275,7	256,5	233,8	Urban areas
mężczyźni.....	139,3	139,2	142,3	141,2	131,3	119,7	males
kobiety	133,2	132,5	135,6	134,5	125,1	114,1	females
Wieś	374,3	357,6	355,0	353,1	332,3	303,9	Rural areas
mężczyźni.....	191,7	183,6	182,8	182,1	171,5	156,8	males
kobiety	182,6	174,0	172,2	171,0	160,8	147,0	females
W wieku produkcyjnym	2107,3	2092,7	2038,6	1989,5	1971,2	1941,5	Working age
mężczyźni.....	1094,6	1095,4	1070,3	1041,1	1032,5	1026,4	males
kobiety	1012,7	997,3	968,3	948,4	938,7	915,1	females
Miasta.....	1048,7	1001,8	951,2	920,4	909,4	890,1	Urban areas
mężczyźni.....	533,4	515,5	491,5	473,0	467,7	462,5	males
kobiety	515,3	486,3	459,7	447,4	441,7	427,5	females
Wieś	1058,6	1090,9	1087,3	1069,1	1061,8	1051,4	Rural areas
mężczyźni.....	561,2	579,9	578,8	568,1	564,8	563,8	males
kobiety	497,5	511,0	508,6	501,0	497,0	487,6	females
W wieku poprodukcyjnym	547,3	616,0	693,2	755,0	799,6	849,6	Post-working age
mężczyźni.....	172,8	196,8	232,7	268,4	290,7	308,1	males
kobiety	374,5	419,2	460,4	486,6	508,8	541,4	females
Miasta.....	293,8	336,8	375,9	396,2	403,5	416,2	Urban areas
mężczyźni.....	89,9	104,2	122,1	135,8	140,3	143,9	males
kobiety	203,9	232,6	253,8	260,5	263,2	272,3	females
Wieś	253,5	279,2	317,3	358,7	396,0	433,4	Rural areas
mężczyźni.....	82,9	92,7	110,7	132,6	150,4	164,3	males
kobiety	170,6	186,5	206,6	226,1	245,6	269,1	females
LUDNOŚĆ W WIEKU NIE- PRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRO- DUKCYJNYM	57	60	65	70	70	71	NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE
Mężczyźni.....	46	47	52	57	57	57	Males
Kobiety	68	73	79	84	85	88	Females

Źródło: Prognoza ludności na lata 2008-2035, GUS, Warszawa 2008.

Source: Population projection for years 2008-2035, CSO, Warsaw 2008.

TABL. 5 (43). **MIASTA I LUDNOŚĆ W MIASTACH**
Stan w dniu 31 XII
TOWNS AND URBAN POPULATION
As of 31 XII

GRUPY MIAST WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF TOWNS BY NUMBER OF POPULATION	Miasta Towns	Ludność w miastach Urban population	
		w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w % ogółu ludności in % of total population
OGÓŁEM 2000	55	1628996	50,6
TOTAL 2005	55	1619398	49,6
..... 2007	57	1619751	49,4
2008	57	1617316	49,2
Poniżej 2000 Below	1	1534	0,0
2000— 4999	13	43979	1,3
5000— 9999	17	122490	3,7
10000— 19999	13	194442	5,9
20000— 49999	10	300254	9,1
50000— 99999	1	84475	2,6
100000—199999	1	115518	3,5
200000 i więcej and more	1	754624	23,0

TABL. 6 (44). **GMINY ZAMIESZKANE PRZEZ LUDNOŚĆ WIEJSKĄ**
Stan w dniu 31 XII
GMINAS AND RURAL POPULATION
As of 31 XII

GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI WIEJSKIEJ GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF RURAL POPULATION	Gminy ^a Gminas ^a	Ludność na wsi Rural population	
		w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w % ogółu ludności in % of total population
OGÓŁEM 2000	166	1593430	49,4
TOTAL 2005	167	1646789	50,4
..... 2007	167	1659285	50,6
2008	168	1669820	50,8
Poniżej 2000 Below	1	1341	0,0
2000— 4999	18	70462	2,1
5000— 6999	34	205563	6,3
7000— 9999	53	449841	13,7
10000— 19999	51	682795	20,8
20000 i więcej and more	11	259818	7,9

^a Wiejskie i miejsko-wiejskie.
^a Rural and urban-rural gminas.

TABL. 7 (45). **RUCH NATURALNY LUDNOŚCI**
VITAL STATISTICS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Małżeństwa Marriages		Separa- cje orze- czone ^a Separations adjudi- cated ^a	Rozwody Divorces	Urodze- nia żywe Live births	Zgony Deaths		Przyrost natural- ny Natural increase
	ogółem total	w tym wyzna- niowe ^b of which religi- ous ^b				ogółem total	w tym niemo- włąt of which infants	

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM	2000	18199	14299	90	2411	35066	28426	257	6640
TOTAL	2005	18065	14073	1087	4676	32477	28965	189	3512
	2007	21422	16410	376	4149	34071	29430	219	4641
	2008	22041	16814	286	4362	36852	29727	182	7125
Miasta.....	2000	8989	6394	76	1924	14651	14099	110	552
Urban areas	2005	8855	6353	642	3552	14521	14518	84	3
	2007	10284	7236	229	3052	15342	14903	110	439
	2008	10505	7315	173	3278	16593	14919	74	1674
Wieś	2000	9210	7905	14	487	20415	14327	147	6088
Rural areas	2005	9210	7720	445	1124	17956	14447	105	3509
	2007	11138	9174	147	1097	18729	14527	109	4202
	2008	11536	9499	113	1084	20259	14808	108	5451

NA 1000 LUDNOŚCI
PER 1000 POPULATION

OGÓŁEM	2000	5,7	4,5	0,3 ^c	0,8	11,0	8,9	7,3 ^d	2,1
TOTAL	2005	5,6	4,3	3,3 ^c	1,4	10,0	8,9	5,8 ^d	1,1
	2007	6,6	5,0	1,2 ^c	1,3	10,5	9,0	6,4 ^d	1,4
	2008	6,7	5,1	0,9^c	1,3	11,3	9,1	4,9^d	2,2
Miasta.....	2000	5,6	4,0	0,5 ^c	1,2	9,1	8,8	7,5 ^d	0,3
Urban areas	2005	5,5	4,0	4,0 ^c	2,2	9,1	9,1	5,8 ^d	0,0
	2007	6,4	4,4	1,4 ^c	1,9	9,6	9,3	7,2 ^d	0,3
	2008	6,6	4,6	1,1^c	2,1	10,4	9,3	4,5^d	1,0
Wieś	2000	5,8	4,9	0,1 ^c	0,3	12,8	9,0	7,2 ^d	3,8
Rural areas	2005	5,6	4,7	2,7 ^c	0,7	10,9	8,8	5,9 ^d	2,1
	2007	6,7	5,5	0,9 ^c	0,7	11,3	8,8	5,8 ^d	2,5
	2008	6,9	5,7	0,7^c	0,6	12,1	8,9	5,3^d	3,3

a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 99. b Ze skutkami cywilnymi. c Na 10 tys. ludności. d Na 1000 urodzeń żywych.

a See general notes, item 3 on page 99. b With civil law consequences. c Per 10 thous. population. d Per 1000 live births.

MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE I ROZWIĄZANE
MARRIAGES CONTRACTED AND DISSOLVED

a After considering net internal and international migration for permanent residence of married persons.

MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE W 2008 R. WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW
MARRIAGES BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES CONTRACTED
IN 2008

OGÓŁEM
TOTAL

O G O L E M	22041	1252	9314	7883	2025	645	496	290	136
GRAND TOTAL									
19 lat i mniej..... <i>Under 20 years</i>	191	120	67	4	-	-	-	-	-
20—24.....	5555	789	3892	806	63	4	1	-	-
25—29.....	9919	283	4369	4762	442	48	14	1	-
30—34.....	3766	44	822	1825	924	128	21	1	1
35—39.....	1206	12	137	369	404	222	59	3	-
40—49.....	768	3	24	104	166	198	236	33	4
50—59.....	374	1	3	10	22	37	136	153	12
60 lat i więcej..... <i>and more</i>	262	-	-	3	4	8	29	99	119

TABL. 9 (47).

**MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE W 2008 R. WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW
(dok.)****MARRIAGES BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES CONTRACTED
IN 2008 (cont.)**

MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age							
		19 lat i mniej under 20 years	20—24	25—29	30—34	35—39	40—49	50—59	60 lat i więcej and more

**MIASTA
URBAN AREAS**

RAZEM..... TOTAL	10505	346	3647	4276	1229	397	295	220	95
19 lat i mniej..... Under 20 years	69	47	20	2	-	-	-	-	-
20—24.....	2062	212	1470	352	26	2	-	-	-
25—29.....	4739	65	1741	2623	272	26	12	-	-
30—34.....	2042	15	341	1028	570	76	10	1	1
35—39.....	658	5	61	199	231	127	33	2	-
40—49.....	469	2	12	63	108	132	125	23	4
50—59.....	271	-	2	7	19	27	91	115	10
60 lat i więcej..... and more	195	-	-	2	3	7	24	79	80

**WIEŚ
RURAL AREAS**

RAZEM..... TOTAL	11536	906	5667	3607	796	248	201	70	41
19 lat i mniej..... Under 20 years	122	73	47	2	-	-	-	-	-
20—24.....	3493	577	2422	454	37	2	1	-	-
25—29.....	5180	218	2628	2139	170	22	2	1	-
30—34.....	1724	29	481	797	354	52	11	-	-
35—39.....	548	7	76	170	173	95	26	1	-
40—49.....	299	1	12	41	58	66	111	10	-
50—59.....	103	1	1	3	3	10	45	38	2
60 lat i więcej..... and more	67	-	-	1	1	1	5	20	39

TABL. 10 (48).

**MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE W 2008 R. WEDŁUG POPRZEDNIEGO STANU
CYWILNEGO NOWOŻEŃCÓW****MARRIAGES BY PREVIOUS MARITAL STATUS OF BRIDEGROOMS AND
BRIDES CONTRACTED IN 2008**

POPRZEDNI STAN CYWILNY MĘŻCZYŹN <i>PREVIOUS MARITAL STATUS OF MALES</i>	Ogółem <i>Total</i>	Poprzedni stan cywilny kobiet <i>Previous marital status of females</i>		
		panny <i>single</i>	wdowy <i>widows</i>	rozwidzione <i>divorced</i>
OGÓŁEM <i>TOTAL</i>				
OGÓŁEM..... <i>GRAND TOTAL</i>	22041	20537	308	1196
Kawalerowie..... <i>Single</i>	20384	19728	93	563
Wdowcy..... <i>Widowers</i>	261	74	117	70
Rozwiedzeni..... <i>Divorced</i>	1396	735	98	563
MIASTA <i>URBAN AREAS</i>				
RAZEM..... <i>TOTAL</i>	10505	9526	180	799
Kawalerowie..... <i>Single</i>	9333	8949	37	347
Wdowcy..... <i>Widowers</i>	172	50	69	53
Rozwiedzeni..... <i>Divorced</i>	1000	527	74	399
WIEŚ <i>RURAL AREAS</i>				
RAZEM..... <i>TOTAL</i>	11536	11011	128	397
Kawalerowie..... <i>Single</i>	11051	10779	56	216
Wdowcy..... <i>Widowers</i>	89	24	48	17
Rozwiedzeni..... <i>Divorced</i>	396	208	24	164

TABL. 12 (50).

**ROZWODY W 2008 R. WEDŁUG WIEKU MAŁŻONKÓW W MOMENCIE
WNIESIENIA POWÓDZTWA (dok.)*****DIVORCES BY AGE OF SPOUSES AT THE MOMENT OF FILING PETITION
FOR DIVORCE IN 2008 (cont.)***

MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku <i>Females at age</i>							
		19 lat i mniej under 20 years	20—24	25—29	30—34	35—39	40—49	50—59	60 lat i więcej and more

**MIASTA
URBAN AREAS**

RAZEM TOTAL	3278	7	220	644	688	567	692	388	72
19 lat i mniej <i>Under 20 years</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20—24	95	3	71	19	2	-	-	-	-
25—29	452	2	112	278	50	7	2	1	-
30—34	741	-	32	285	360	54	6	4	-
35—39	571	1	2	44	223	272	25	4	-
40—49	826	1	2	13	52	215	498	44	1
50—59	469	-	-	3	1	16	156	279	14
60 lat i więcej <i>and more</i>	124	-	1	2	-	3	5	56	57

**WIEŚ
RURAL AREAS**

RAZEM TOTAL	1084	5	125	251	224	154	228	78	19
19 lat i mniej <i>Under 20 years</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20—24	52	5	41	5	1	-	-	-	-
25—29	185	-	68	109	8	-	-	-	-
30—34	231	-	13	109	96	11	2	-	-
35—39	189	-	3	21	88	69	7	-	1
40—49	293	-	-	7	29	71	174	10	2
50—59	105	-	-	-	-	3	44	54	4
60 lat i więcej <i>and more</i>	29	-	-	-	2	-	1	14	12

TABL. 13 (51). **ROZWODY WEDŁUG LICZBY MAŁOLETNICH DZIECI^a W MAŁŻEŃSTWIE**
DIVORCES BY THE NUMBER OF UNDERAGE CHILDREN^a IN THE
MARRIAGE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	2411	4676	4149	4362	T O T A L
rozwoy małżeństw:					divorces:
Bez dzieci	890	1591	1602	1777	Marriages without children
Z dziećmi	1521	3085	2547	2585	Marriages with children
o liczbie dzieci:					by number of children:
1	933	1823	1709	1695	1
2	446	943	676	700	2
3	108	245	135	156	3
4 i więcej	34	74	27	34	4 and more
^a Poniżej 18 lat. ^a Below age 18.					

TABL. 14 (52). **URODZENIA**
BIRTHS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Urodzenia żywe	35066	32477	34071	36852	16593	20259	Live births
Małżeńskie	32630	29401	30686	33148	14249	18899	Legitimate
chłopcy	16790	15123	15744	16946	7322	9624	males
dziewczeta	15840	14278	14942	16202	6927	9275	females
Pozamałżeńskie	2436	3076	3385	3704	2344	1360	Illegitimate
chłopcy	1283	1550	1768	1858	1178	680	males
dziewczeta	1153	1526	1617	1846	1166	680	females
Urodzenia martwe	170	158	153	166	64	102	Still births

TABL. 15 (53). **URODZENIA ŻYWE WEDŁUG KOLEJNOŚCI URODZENIA DZIECKA^a**
ORAZ WIEKU MATKI
LIVE BIRTHS BY BIRTH ORDER^a AND AGE OF MOTHER

LATA YEARS WIEK MATKI AGE OF MOTHER	Ogółem Total	Kolejność urodzenia dziecka u matki <i>Birth order</i>					
		1	2	3	4	5	6 i dalsze and over
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS							
OGÓŁEM 2000	35066	15649	10548	4905	2063	900	1000
TOTAL 2005	32477	15434	10663	3830	1421	552	576
..... 2007	34071	16253	11595	3927	1281	552	463
2008	36852	17755	12741	4105	1316	484	451
19 lat i mniej..... Under 20 years	1341	1222	113	6	-	-	-
20—24.....	7915	5852	1774	248	35	5	1
25—29.....	13561	7358	4833	1082	215	54	19
30—34.....	9765	2717	4652	1676	457	152	111
35—39.....	3563	537	1247	914	468	197	200
40—44.....	679	66	119	175	133	74	112
45 lat i więcej and more	28	3	3	4	8	2	8
W ODSETKACH IN PERCENT							
OGÓŁEM 2000	100,0	44,6	30,1	14,0	5,9	2,6	2,9
TOTAL 2005	100,0	47,5	32,8	11,8	4,4	1,7	1,8
..... 2007	100,0	47,7	34,0	11,5	3,8	1,6	1,4
2008	100,0	48,2	34,6	11,1	3,6	1,3	1,2
19 lat i mniej..... Under 20 years	100,0	91,1	8,4	0,4	-	-	-
20—24.....	100,0	73,9	22,4	3,1	0,4	0,1	0,0
25—29.....	100,0	54,3	35,6	8,0	1,6	0,4	0,1
30—34.....	100,0	27,8	47,6	17,2	4,7	1,6	1,1
35—39.....	100,0	15,1	35,0	25,7	13,1	5,5	5,6
40—44.....	100,0	9,7	17,5	25,8	19,6	10,9	16,5
45 lat i więcej and more	100,0	10,7	10,7	14,3	28,6	7,1	28,6

a W podziale według kolejności urodzenia dziecka nie uwzględniono urodzeń o nieustalonej kolejności urodzenia.
a Data on the number of births by order exclude cases in which birth order is unknown.

TABL. 16 (54). **PŁODNOŚĆ KOBIET I WSPÓŁCZYNNIKI REPRODUKCJI LUDNOŚCI**
FEMALE FERTILITY AND REPRODUCTION RATES OF POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2007	2008		
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Płodność — urodzenia żywe na 1000 kobiet w wieku lat: Fertility — live births per 1000 women aged:						
15—49	42,1	38,5	40,5	43,9	40,5	47,1
15—19.....	13,3	10,5	11,0	11,6	11,4	11,7
20—24.....	83,3	57,0	55,8	60,1	47,0	71,3
25—29.....	105,2	92,3	91,8	97,8	84,6	112,0
30—34.....	63,7	64,4	70,6	76,6	75,9	77,3
35—39.....	26,6	27,5	29,7	32,4	32,0	32,8
40—44.....	6,5	6,1	6,7	6,6	5,6	7,5
45—49.....	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,3
Współczynniki: Rates:						
Dziętności ogólnej..... Total fertility	1,497	1,286	1,322	1,417	1,270	1,560
Reprodukcji brutto..... Gross reproduction	0,726	0,626	0,642	0,694	0,619	0,766
Dynamiki demograficznej..... Demographic dynamics	1,234	1,121	1,158	1,240	1,112	1,368

TABL. 17 (55). **ZGONY WEDŁUG PŁCI I WIEKU ZMARŁYCH W 2008 R.**
DEATHS BY SEX AND AGE OF DECEASED IN 2008

WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED	Ogółem Grand total	Męż- czyźni Males	Kobiety Fe- males	Miasta Urban areas			Wieś Rural areas		
				razem total	męż- czyźni males	kobiety females	razem total	męż- czyźni males	kobiety females
OGÓŁEM TOTAL	29727	15595	14132	14919	7609	7310	14808	7986	6822
0—4 lata.....	210	115	95	88	41	47	122	74	48
5—9.....	15	10	5	5	5	-	10	5	5
10—14.....	27	15	12	11	4	7	16	11	5
15—19.....	97	71	26	35	26	9	62	45	17
20—24.....	157	126	31	71	51	20	86	75	11
25—29.....	158	125	33	76	56	20	82	69	13
30—34.....	197	166	31	101	81	20	96	85	11
35—39.....	276	211	65	119	82	37	157	129	28
40—44.....	483	360	123	233	172	61	250	188	62
45—49.....	891	662	229	414	296	118	477	366	111
50—54.....	1483	1098	385	788	552	236	695	546	149
55—59.....	1965	1351	614	1089	704	385	876	647	229
60—64.....	2047	1385	662	1169	758	411	878	627	251
65—69.....	2280	1519	761	1208	770	438	1072	749	323
70—74.....	3510	2045	1465	1754	991	763	1756	1054	702
75—79.....	4865	2468	2397	2434	1214	1220	2431	1254	1177
80—84.....	4933	2058	2875	2348	997	1351	2585	1061	1524
85 lat i więcej..... and more	6133	1810	4323	2976	809	2167	3157	1001	2156

TABL. 18 (56). **ZGONY WEDŁUG PRZYCZYN^a W 2007 R.**
DEATHS BY CAUSES^a IN 2007

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Na 100 tys. ludności Per 100 thous. population	Z liczby ogółem Of total number			
			mężczyźni males	kobiety females	miasta urban areas	wieś rural areas
OGÓŁEM TOTAL	29430	902,7	15542	13888	14903	14527
Choroby zakaźne i pasożytnicze..... <i>Infectious and parasitic diseases</i>	176	5,4	111	65	92	84
w tym gruźlica układu oddechowego <i>of which tuberculosis of the respira-</i> <i>tory system</i>	40	1,2	32	8	20	20
Nowotwory..... <i>Neoplasms</i>	7481	229,5	4214	3267	4018	3463
w tym nowotwory złośliwe..... <i>of which malignant neoplasms</i>	7106	218,0	4016	3090	3829	3277
Choroby krwi i narządów krwiotwór- czych ^Δ <i>Diseases of blood and blood-forming</i> <i>organs^Δ</i>	30	0,9	12	18	21	9
Zaburzenia wydzielania wewnętr- znego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej..... <i>Endocrine, nutritional and metabolic</i> <i>diseases</i>	310	9,5	139	171	160	150
w tym cukrzyca..... <i>of which diabetes mellitus</i>	293	9,0	131	162	149	144
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania..... <i>Mental and behavioural disorders</i>	12	0,4	9	3	6	6
Choroby układu nerwowego i narzą- dów zmysłów..... <i>Diseases of the nervous system and</i> <i>sense organs</i>	331	10,2	176	155	182	149
Choroby układu krążenia..... <i>Diseases of the circulatory system</i>	14298	438,5	6676	7622	7016	7282
w tym: <i>of which:</i>						
choroba nadciśnieniowa..... <i>hypertensive disease</i>	438	13,4	186	252	188	250
choroba niedokrwienna serca..... <i>ischaemic heart disease</i>	4584	140,6	2655	1929	2362	2222
choroby naczyń mózgowych..... <i>cerebrovascular disease</i>	2600	79,7	1172	1428	1173	1427
miażdżycy..... <i>atherosclerosis</i>	5301	162,6	1878	3423	2625	2676

a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

a In accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD — 10 Revision).

TABL. 18 (56). **ZGONY WEDŁUG PRZYCZYN^a W 2007 R. (dok.)**
DEATHS BY CAUSES^a IN 2007 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Na 100 tys. ludności Per 100 thous. population	Z liczby ogółem Of total number			
			mężczyźni males	kobiety females	miasta urban areas	wieś rural areas
Choroby układu oddechowego <i>Diseases of the respiratory system</i>	1485	45,5	872	613	687	798
Choroby układu trawiennego <i>Diseases of the digestive system</i>	1124	34,5	632	492	636	488
w tym choroby wątroby <i>of which liver diseases</i>	473	14,5	328	145	286	187
Choroby skóry i tkanki podskórnej <i>Diseases of the skin and subcutaneous tissue</i>	2	0,1	1	1	2	-
Choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej <i>Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue</i>	33	1,0	12	21	18	15
Choroby układu moczowo-płciowego .. <i>Diseases of the genitourinary system</i>	410	12,6	210	200	230	180
Stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym <i>Conditions originating in the perinatal period</i>	97	3,0	54	43	59	38
Wady rozwojowe wrodzone ^Δ <i>Congenital anomalies^Δ</i>	113	3,5	63	50	49	64
Objawy i stany niedokładnie określone ^Δ <i>Symptoms and ill-defined conditions^Δ</i>	1744	53,5	988	756	895	849
Urazy i zatrucia według zewnętrznej przyczyny <i>Injuries and poisonings by external cause</i>	1784	54,7	1373	411	832	952
w tym zamierzone samookaleczenie <i>of which selfinflicted injury</i>	442	13,6	369	73	196	246

^a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

^a In accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD — 10 Revision).

TABL. 19 (57). **ZGONY NIEMOWLĄT WEDŁUG PŁCI I WIEKU W 2008 R.**
INFANT DEATHS BY SEX AND AGE IN 2008

WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED	Ogółem Total	Na 1000 urodzeń żywych Per 1000 live births	Z liczby ogółem Of total number			
			chłopcy males	dziewczęta females	miasta urban areas	wieś rural areas
OGÓŁEM..... TOTAL	182	4,9	99	83	74	108
0 dni..... days	43	1,2	24	19	10	33
1— 6.....	36	1,0	23	13	19	17
7—29 dni..... days	40	1,1	18	22	22	18
1 miesiąc..... month	12	0,3	5	7	3	9
2	17	0,5	7	10	7	10
3—11 miesięcy..... months	34	0,9	22	12	13	21

TABL. 20 (58). **ZGONY NIEMOWLĄT WEDŁUG PRZYCZYN^a W 2007 R.**
INFANT DEATHS BY CAUSES^a IN 2007

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Na 1000 urodzeń żywych Per 1000 live births	Z liczby ogółem Of total number			
			chłopcy males	dziewczęta females	miasta urban areas	wieś rural areas
OGÓŁEM..... TOTAL	219	6,4	124	95	110	109
Choroby zakaźne i pasożytnicze..... Infectious and parasitic diseases	4	0,1	1	3	-	4
w tym posocznica..... of which septicaemia	3	0,1	1	2	-	3
Choroby układu krążenia..... Diseases of the circulatory system	7	0,2	5	2	4	3
Nowotwory..... Neoplasms	1	0,0	1	-	-	1

^a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

^a In accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD — 10 Revision).

TABL. 20 (58). **ZGONY NIEMOWŁAT WEDŁUG PRZYCZYN^a W 2007 R. (dok.)**
INFANT DEATHS BY CAUSES^a IN 2007 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Na 1000 urodzeń żywych Per 1000 live births	Z liczby ogółem Of total number			
			chłopcy males	dziewczęta females	miasta urban areas	wieś rural areas
Stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym	97	2,8	54	43	59	38
<i>Conditions originating in the perinatal period</i>						
Wady rozwojowe wrodzone ^Δ	88	2,6	50	38	36	52
<i>Congenital anomalies^Δ</i>						
w tym wrodzone wady serca	16	0,5	10	6	7	9
<i>of which congenital anomalies of heart</i>						
Objawy i stany niedokładnie określone ^Δ	12	0,4	6	6	6	6
<i>Symptoms and ill-defined conditions^Δ</i>						
Pozostałe przyczyny zgonu	10	0,3	7	3	5	5
<i>Other causes of death</i>						

^a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

^a In accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD — 10 Revision).

TABL. 21 (59). **ZAMACHY SAMOBÓJCZE ZAREJESTROWANE PRZEZ POLICJĘ**
SUICIDES REGISTERED BY POLICE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym męż- czyźni of which males	
OGÓŁEM^a	545	471	337	369	308	TOTAL^a
w tym dokonane	474	411	253	302	258	<i>of which committed</i>
Miasta	289	210	167	189	153	<i>Urban areas</i>
Wieś	256	261	170	180	155	<i>Rural areas</i>
Wiek samobójców ^b :						<i>Age of suicidal persons^b:</i>
14 lat i mniej	6	8	3	3	1	<i>14 and less</i>
15—19	39	27	22	22	16	<i>15—19</i>
20—29	87	71	66	59	51	<i>20—29</i>
30—49	231	180	118	130	113	<i>30—49</i>
50—69	145	148	92	116	94	<i>50—69</i>
70 lat i więcej	37	34	36	39	33	<i>70 and more</i>

^a Usiłowane i dokonane; w dalszym podziale nie uwzględniono samobójców o nieustalonym miejscu dokonania samobójstwa oraz o nieustalonym wieku. ^b Dane do 2004 r. prezentuje się według następujących grup wieku: 14 lat i mniej, 15—20, 21—30, 31—50, 51—70, 71 lat i więcej.

Źródło: dane Komendy Wojewódzkiej Policji w Krakowie.

^a Attempted and committed; continued data exclude suicidal persons for whom place of the suicide is unknown and age is unknown. ^b Until 2004 data are presented by following age groups: 14 and less, 15—20, 21—30, 31—50, 51—70, 71 and more.

Source: data of the Voivodship Police Headquarters in Kraków.

TABL. 22 (60). **PRZECIĘTNE DALSZE TRWANIE ŻYCIA**
LIFE EXPECTANCY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia dla osób w wieku lat <i>Life expectancy at age specified</i>				
	0	15	30	45	60
MĘŻCZYŹNI MALES					
OGÓŁEM 2000	71,31	57,09	42,82	29,17	17,44
TOTAL 2005	72,27	57,90	43,52	29,77	18,15
2007	72,45	58,09	43,70	29,87	18,27
2008	72,87	58,40	44,01	30,16	18,51
Miasta.....	73,41	58,84	44,39	30,48	18,78
Urban areas					
Wieś.....	72,37	57,98	43,64	29,84	18,24
Rural areas					
KOBIECY FEMALES					
OGÓŁEM 2000	78,81	64,49	49,73	35,31	21,90
TOTAL 2005	80,17	65,77	50,95	36,43	22,95
2007	80,72	66,30	51,45	36,84	23,41
2008	80,85	66,35	51,55	36,98	23,52
Miasta.....	80,70	66,24	51,48	36,94	23,55
Urban areas					
Wieś.....	81,01	66,47	51,65	37,03	23,48
Rural areas					

TABL. 23 (61). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE I ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY**
INTERNAL AND INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR
PERMANENT RESIDENCE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	TERMINALNY PRZEBIEG REZIDENCJI ^a				Przepływ ^b Outflow ^b				Saldo migracji Net migration
	ogółem total	z miast from urban areas	ze wsi from rural areas	z zagranicy from abroad	ogółem total	do miast to urban areas	na wieś to rural areas	za granicę to abroad	
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS									
OGÓŁEM..... 2000	29662	15867	12817	978	27655	12101	14244	1310	2007
TOTAL..... 2005	32390	18511	12585	1294	29207	12882	15061	1264	3183
2007	38188	21408	15134	1646	35473	13901	19318	2254	2715
2008	30627	17403	11468	1756	28384	11335	14735	2314	2243
Miasta..... 2000	13937	7124	6169	644	14597	5837	7786	974	-660
Urban areas 2005	15671	8241	6521	909	16614	6459	9192	963	-943
2007	16781	8637	7203	941	19661	6841	11511	1309	-2880
2008	13798	7199	5658	941	16253	5731	9070	1452	-2455
Wieś..... 2000	15725	8743	6648	334	13058	6264	6458	336	2667
Rural areas 2005	16719	10270	6064	385	12593	6423	5869	301	4126
2007	21407	12771	7931	705	15812	7060	7807	945	5595
2008	16829	10204	5810	815	12131	5604	5665	862	4698
NA 1000 LUDNOŚCI PER 1000 POPULATION									
OGÓŁEM..... 2000	9,3	4,9	4,0	0,3	8,6	3,7	4,4	0,4	0,6
TOTAL..... 2005	10,0	5,7	3,9	0,4	9,0	4,0	4,6	0,4	1,0
2007	11,7	6,6	4,6	0,5	10,9	4,3	5,9	0,7	0,8
2008	9,4	5,3	3,5	0,5	8,7	3,5	4,5	0,7	0,7
Miasta..... 2000	8,6	4,4	3,8	0,4	9,1	3,6	4,9	0,6	-0,4
Urban areas 2005	9,8	5,1	4,1	0,6	10,4	4,0	5,7	0,6	-0,6
2007	10,5	5,4	4,5	0,6	12,3	4,3	7,2	0,8	-1,8
2008	8,6	4,5	3,5	0,6	10,2	3,6	5,7	0,9	-1,5
Wieś..... 2000	9,8	5,5	4,2	0,2	8,2	3,9	4,0	0,2	1,7
Rural areas 2005	10,1	6,2	3,7	0,2	7,6	3,9	3,6	0,2	2,5
2007	12,9	7,7	4,8	0,4	9,5	4,3	4,7	0,6	3,4
2008	10,1	6,1	3,5	0,5	7,3	3,4	3,4	0,5	2,8

a Zameldowania. b Wymeldowania.
a Registrations. b Deregistrations.

TABL. 24 (62).

MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG KIERUNKÓW**INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY DIRECTION**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ ^a Inflow ^a			Odływ ^b Outflow ^b		
	ogółem total	z tego samego województwa from the same voivodship	z innego województwa from other voivodship	ogółem total	do tego samego województwa to the same voivodship	do innego województwa to other voivodship

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM	2000	28684	20281	8403	26345	20281	6064
TOTAL	2005	31096	21867	9229	27943	21867	6076
	2007	36542	26508	10034	33219	26508	6711
	2008	28871	20415	8456	26070	20415	5655
Miasta.....	2000	13293	7899	5394	13623	9949	3674
Urban areas	2005	14762	8530	6232	15651	11768	3883
	2007	15840	9324	6516	18352	14214	4138
	2008	12857	7483	5374	14801	11243	3558
Wieś	2000	15391	12382	3009	12722	10332	2390
Rural areas	2005	16334	13337	2997	12292	10099	2193
	2007	20702	17184	3518	14867	12294	2573
	2008	16014	12932	3082	11269	9172	2097

NA 1000 LUDNOŚCI
PER 1000 POPULATION

OGÓŁEM	2000	9,0	6,3	2,7	8,2	6,3	1,9
TOTAL	2005	9,6	6,7	2,8	8,6	6,7	1,9
	2007	11,2	8,1	3,1	10,2	8,1	2,1
	2008	8,8	6,2	2,6	8,0	6,2	1,7
Miasta.....	2000	8,3	4,9	3,4	8,5	6,2	2,3
Urban areas	2005	9,2	5,3	3,9	9,8	7,3	2,4
	2007	9,9	5,8	4,1	11,5	8,9	2,6
	2008	8,0	4,7	3,4	9,3	7,0	2,2
Wieś	2000	9,6	7,7	1,9	8,0	6,5	1,5
Rural areas	2005	9,9	8,1	1,8	7,4	6,1	1,3
	2007	12,5	10,4	2,1	9,0	7,4	1,6
	2008	9,6	7,7	1,8	6,8	5,5	1,3

a Zameldowania. b Wymeldowania.
a Registrations. b Deregistrations.

TABL. 25 (63).

MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG PŁCI I WIEKU MIGRANTÓW**INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY SEX AND AGE OF MIGRANTS**

WIEK MIGRANTÓW AGE OF MIGRANTS		Napływ ^a Inflow ^a			Odpływ ^b Outflow ^b			Saldo migracji Net migration		
		ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females
OGÓŁEM TOTAL	2000	28684	13285	15399	26345	12326	14019	2339	959	1380
	2005	31096	14186	16910	27943	13001	14942	3153	1185	1968
	2007	36542	17093	19449	33219	15615	17604	3323	1478	1845
	2008	28871	12942	15929	26070	11780	14290	2801	1162	1639
0— 4 lata.....		2778	1435	1343	2658	1339	1319	120	96	24
5— 9.....		1866	946	920	1775	910	865	91	36	55
10—14.....		1223	650	573	1146	617	529	77	33	44
15—19.....		1348	587	761	1245	552	693	103	35	68
20—24.....		3967	1182	2785	3446	1037	2409	521	145	376
25—29.....		5747	2317	3430	4838	1945	2893	909	372	537
30—34.....		3898	1860	2038	3629	1696	1933	269	164	105
35—39.....		2021	1037	984	1899	1007	892	122	30	92
40—44.....		1307	682	625	1206	635	571	101	47	54
45—49.....		1033	525	508	910	482	428	123	43	80
50—54.....		1035	517	518	904	468	436	131	49	82
55—59.....		919	476	443	824	435	389	95	41	54
60—64.....		557	273	284	492	249	243	65	24	41
65 lat i więcej and more		1172	455	717	1098	408	690	74	47	27

a Zameldowania. b Wymeldowania.

a Registrations. b Deregistrations.

TABL. 26 (64).

MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT CZASOWY

Stan w dniu 31 XII

INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR TEMPORARY STAY

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Zameldowani na pobyt czasowy Registered for temporary stay	Czasowo nieobecni w miejscu stałego zameldowania Temporarily absent from place of permanent residence	Saldo Net migration
OGÓŁEM TOTAL	2000	72078	57050	15028
	2005	70228	55731	14497
	2007	71650	56907	14743
	2008	70515	57040	13475
Miasta Urban areas	2000	54331	29306	25025
	2005	49101	28800	20301
	2007	49763	28996	20767
	2008	47950	29001	18949
Wieś Rural areas	2000	17747	27744	-9997
	2005	21127	26931	-5804
	2007	21887	27911	-6024
	2008	22565	28039	-5474

TABL. 27 (65).

MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT CZASOWY WEDŁUG PŁCI I WIEKU MIGRANTÓW

Stan w dniu 31 XII

INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR TEMPORARY STAY BY SEX AND AGE OF MIGRANTS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Zameldowani na pobyt czasowy <i>Registered for temporary stay</i>			Czasowo nieobecni w miejscu stałego zameldowania <i>Temporarily absent from place of permanent residence</i>			Saldo <i>Net migration</i>		
	ogółem <i>total</i>	męż- czyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>	ogółem <i>total</i>	męż- czyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>	ogółem <i>total</i>	męż- czyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>
OGÓŁEM 2000	72078	34291	37787	57050	26513	30537	15028	7778	7250
TOTAL 2005	70228	33210	37018	55731	25933	29798	14497	7277	7220
2007	71650	33933	37717	56907	26434	30473	14743	7499	7244
2008	70515	33395	37120	57040	26369	30671	13475	7026	6449
0—4 lata	2724	1408	1316	2619	1372	1247	105	36	69
5—9	3347	1695	1652	3220	1659	1561	127	36	91
10—14	2743	1419	1324	2590	1340	1250	153	79	74
15—19	10226	4740	5486	8232	3747	4485	1994	993	1001
20—24	17173	8738	8435	10126	4725	5401	7047	4013	3034
25—29	7420	3240	4180	5821	2493	3328	1599	747	852
30—34	5977	2620	3357	5257	2318	2939	720	302	418
35—39	4206	1906	2300	3896	1749	2147	310	157	153
40—44	3069	1471	1598	2884	1415	1469	185	56	129
45—49	2752	1370	1382	2544	1265	1279	208	105	103
50—54	2597	1257	1340	2352	1121	1231	245	136	109
55—59	2175	1094	1081	1916	952	964	259	142	117
60—64	1632	772	860	1467	720	747	165	52	113
65 lat i więcej	4474	1665	2809	4116	1493	2623	358	172	186
<i>and more</i>									

TABL. 28 (66).

NIEKTÓRE WYZNANIA RELIGIJNE W 2008 R.

Stan w końcu roku

SELECTED RELIGIOUS DENOMINATIONS IN 2008

End of year

KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE <i>CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS</i>	Wierni, wyznawcy <i>Adherents, faithful</i>	Duchowni <i>Clergy</i>	Jednostki kościelne ^a <i>Church units^a</i>
Kościół Katolicki Catholic Church			
Kościół Rzymskokatolicki ^b	2648348	3757	880
Kościół Greckokatolicki ^c	14
Kościół Ormiański	1	1
Starokatolickie Old Catholic			
Kościół Polskokatolicki ^d	4368	7	7
Kościół Starokatolicki Mariawitów	32	1	-
Prawosławne Orthodox			
Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny ^e	20200	25	17

a Obejmują m.in. parafie, zbory, gminy wyznaniowe, ośrodki. b Dane dotyczą diecezji krakowskiej i tarnowskiej. c Dane obejmują dekanat krakowsko-krzywicki. d Dane dotyczą roku 2007. e Dane dotyczą diecezji przemysko-nowosądeckiej.

a Including, among others, parishes, congregations, religious communities, centres. b Data concern dioceses krakowska and tarnowska. c Data include decanate krakowsko-krzywicki. d Data concern 2007. e Data concern diocese przemysko-nowosądecka.

TABL. 28 (66).

NIEKTÓRE WYZNANIA RELIGIJNE W 2008 R. (dok.)

Stan w końcu roku

SELECTED RELIGIOUS DENOMINATIONS IN 2008 (cont.)

End of year

KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS	Wierni, wyznawcy Adherents, faithful	Duchowni Clergy	Jednostki kościelne ^a Church units ^a
Protestanckie i tradycje protestanckiej Protestant and Protestant-tradition			
Kościół Ewangelicko-Augsburski ^f	15000 ^g	3	2
Kościół Ewangelicko-Reformowany ^d	30	-	-
Kościół Ewangelicko-Metodystyczny ^d	150	1	2
Kościół Chrześcijan Baptystów ^d	299	7	4
Kościół Adwentystów Dnia Siódmego	747	6	13
Kościół Chrześcijan Dnia Sobotniego	51	3	1
Kościół Boży w Chrystusie	182	4	3
Kościół Zielonoświątkowy	1215	14	12
Ewangeliczna Wspólnota Zielonoświątkowa	68	9	1
Zrzeszenie Wolnych Badaczy Pisma Świętego	591	61	16
Świecki Ruch Misyjny „Epifania” ^d	83	17	5
Nowoapostolski Kościół w Polsce	29	-	2
Wspólnota Kościołów Chrystusowych w RP	40	1	1
Kościół Chrystusowy ^h	25	1	-
Kościół Wolnych Chrześcijan	203	12	7
Kościół Ewangelicznych Chrześcijan ^d	33	3	1
Kościół Ewangeliczny „Misja Łaski” ^d	60	5	1
Kościół Reformowany Adwentystów Dnia Siódmego w Polsce	6	-	1
Ruch Nowego Życia	8	-
Wspólnota Unitarian Uniwersalistów ⁱ	278	3	1
Unia Ewangelikalna w RP	5	-	-
Dalekiego Wschodu Far Eastern Religions			
Szkoła Zen Kwan Um w Polsce	10	1	1
Stowarzyszenie Świadomości Duchowej Miłości w Polsce	14	-	-
Związek Buddyjski Tradycji Karma Kamtazang	130	-	1
Misja Buddyjska Trzy Schronienia w Polsce	60	-	-
Światowy Uniwersytet Duchowy Brahma Kumaris w Polsce	5	-	-
Związek Wyznaniowy Eckankar w Polsce	5	1	-
Inne Others			
Instytut Wiedzy o Tożsamości „Misja Czaitanii”	218	16	-
Rodzima Wiara	20	1	-
Strażnica - Towarzystwo Biblijne i Traktatowe. Zareje- strowany Związek Wyznania Świadków Jehowy	127154 ⁱ	-	103
Zakon Braci Zjednoczenia Energetycznego	100	3	1
Kościół Jezusa Chrystusa Świętych w Dniach Ostatnich w Polsce	44	4	1

^a Obejmują m.in. parafie, zbory, gminy wyznaniowe, ośrodki. ^d Dane dotyczą roku 2007. ^f Dane dotyczą roku 2005. ^g Dane dotyczą diecezji katowickiej. ^h Dane dotyczą roku 2006. ⁱ Dane dotyczą całego kraju.

Źródło: dane Departamentu Badań Demograficznych GUS.

^a Including, among others, parishes, congregations, religious communities, centres. ^d Data concern 2007. ^f Data concern 2005. ^g Data concern diocese katowicka. ^h Data concern 2006. ⁱ Data concern the whole country.

Source: data of the Demographic Surveys Division CSO.

DZIAŁ VI

RYNEK PRACY

Uwagi ogólne

Aktywność ekonomiczna ludności

1. Dane zawarte w tabl. 1 i 2 opracowano na podstawie reprezentacyjnego **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL)**, przeprowadzanego w cyklu kwartalnym metodą obserwacji ciągłej, tj. aktywność ekonomiczną bada się w każdym tygodniu w ciągu całego kwartału. Badaniem objęte są **osoby w wieku 15 lat i więcej**, będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach, z wyjątkiem osób nieobecnych powyżej 3 miesięcy, jeżeli ich nieobecność nie wynika z charakteru wykonywanej pracy. Od I kwartału 2004 r. badaniem objęci są również wszyscy cudzoziemcy będący członkami wylosowanych gospodarstw domowych. Badanie nie obejmuje gospodarstw domowych w obiektach zbiorowego zakwaterowania.

Od I kwartału 2003 r. wyniki BAEL uogólniane są na podstawie bilansów ludności opracowanych przy wykorzystaniu wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002.

Dane prezentowane według grup wieku obliczane są w oparciu o dokładną datę urodzenia, do 2005 r. - z wyjątkiem osób w wieku 15 lat - przedstawiane były wyłącznie według roku urodzenia.

2. Podstawowe kryterium podziału ludności na aktywnych zawodowo i biernych zawodowo stanowi praca, tzn. fakt wykonywania, posiadania bądź poszukiwania pracy.

Do **aktywnych zawodowo** zaliczono osoby pracujące i bezrobotne:

- 1) **do pracujących** zaliczono osoby w wieku 15 lat i więcej, które w badanym tygodniu:
 - wykonywały pracę przynoszącą zarobek lub dochód albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem,
 - miały pracę, ale jej nie wykonywały:
 - z powodu choroby, urlopu macierzyńskiego lub wypoczynkowego,
 - z innych powodów, przy czym długość przerwy w pracy wynosiła:

CHAPTER VI

LABOUR MARKET

General notes

Economic activity of the population

1. Data in tables 1 and 2 were compiled on the basis of the **Labour Force Survey (LFS)**, a sample survey conducted on a quarterly basis using the continuous observation method, i.e., economic activity of the population is surveyed each week during the course of every quarter. The survey covers **persons aged 15 and more**, being members of households in dwellings selected on a random basis. The survey does not cover the members of households absent for longer than 3 months except for persons whose absence results from the type of their job. Since the I quarter 2004 the survey includes also all foreigners being the members of selected households. The survey does not include institutional households.

Since the I quarter 2003 the results of the LFS are generalized on the basis of the balances of population compiled using the results of the Population and Housing Census 2002.

Data presented by age groups are calculated on the basis of the exact date of birth, until 2005 - excluding persons aged 15 years - they were presented according to the year of birth.

2. The main criterion in dividing the population into economically active and inactive is job, i.e., performing, holding or looking for a job.

Economically active persons include employed and unemployed persons:

- 1) **employed persons** are persons aged 15 and more, who during the reference week:
 - performed work providing earnings or income, or assisted (without wages or salaries) in maintaining a family-owned farm in agriculture or conducting a family-owned business beyond agriculture,
 - had work but did not perform it:
 - due to sickness, maternity leave or vacations,
 - due to other reasons, but the break in employment:

- do 3 miesięcy,
- powyżej 3 miesięcy, ale osoby te były pracownikami najemnymi i w tym czasie otrzymywały co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia (od I kwartału 2006 r.).

Do pracujących zaliczani byli uczniowie, z którymi zakłady pracy lub osoby fizyczne zawarły umowę o naukę zawodu lub przyuczenie do określonej pracy jeżeli otrzymywali wynagrodzenie;

- 2) za **bezrobotne** uznano osoby w wieku 15-74 lata, które spełniały jednocześnie trzy warunki:
- w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi,
 - w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany) aktywnie poszukiwały pracy,
 - były gotowe podjąć pracę w ciągu dwóch tygodni następujących po tygodniu badanym.

Do bezrobotnych zaliczono także osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie przez okres nie dłuższy niż 3 miesiące oraz były gotowe tę pracę podjąć.

Do **biernych zawodowo** zaliczono osoby, które nie zostały zakwalifikowane jako pracujące lub bezrobotne.

3. Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo w liczbie ludności (w wieku 15 lat i więcej) ogółem oraz danej grupy.

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących w liczbie ludności (w wieku 15 lat i więcej) ogółem oraz danej grupy.

Stopę bezrobocia obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych do liczby ludności aktywnej zawodowo ogółem oraz danej grupy.

4. Ze względu na zaokrąglenia dokonywane przy uogólnianiu wyników reprezentacyjnego badania aktywności ekonomicznej ludności (BAEL), w tabl. 1 i 2 sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.

Pracujący

1. Dane opracowano na podstawie sprawozdawczości oraz szacunków (m.in. w zakresie gospodarstw indywidualnych w rolnictwie).

2. Dane o **pracujących** dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód; do pracujących zalicza się:

- 1) osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie lub wybór) lub stosunku służbowego;
- 2) pracodawców i pracujących na własny rachunek, a mianowicie:

- did not exceed 3 months,
- exceeded 3 months, but these persons were paid employees and during that period received at least 50% of the hitherto wages and salaries (since the I quarter 2006).

The employed include apprentices with whom companies or natural persons contracted agreements on learning a profession or a job, if they earned a salary;

- 2) **unemployed persons** are persons aged 15-74, who simultaneously fulfill three conditions:
- within the reference week were not employed,
 - within a 4 week period (the last week being the reference week) actively sought work,
 - were available for work within a fortnight period after the reference week.

The unemployed also include persons who have found and were waiting to begin work within a period not longer than 3 months and were available for that work.

Economically inactive persons are persons who are not classified either as employed or unemployed.

3. The activity rate is calculated as the share of the economically active persons in the total population (aged 15 and more) and in a given group.

The employed rate is calculated as the share of employed persons in the total population (aged 15 and more) and in a given group.

The unemployed rate is calculated as the relation of the number of unemployed persons to the total economically active population and in a given group.

4. Due to rounding-off results of the Labour Force Survey (LFS), sums of components in tables 1 and 2 can differ from the amounts given in the item "total".

Employment

1. Data were compiled on the basis of reports as well as estimates (among others in regard to private farms in agriculture).

2. Data regarding **employment** concern persons performing work providing earnings or income and include:

- 1) employees hired on the basis of an employment contract (labour contract, posting, appointment or election) or service relation;
- 2) employers and own-account workers, i.e.:

- a) właścicieli, współwłaścicieli i dzierżawców gospodarstw indywidualnych w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), tj. pracujących w gospodarstwach indywidualnych (o powierzchni użytków rolnych do 1 ha i powyżej 1 ha) oraz indywidualnych właścicieli zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych, z pewnymi wyłączeniami od 2002 r. - patrz ust. 5 na str. 126,
- b) właścicieli i współwłaścicieli (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin; z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce) podmiotów prowadzących działalność gospodarczą poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie,
- c) inne osoby pracujące na własny rachunek, np. osoby wykonujące wolne zawody;
- 3) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 4) agentów (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin oraz osobami zatrudnionymi przez agentów);
- 5) członków spółdzielni produkcji rolniczej (rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych);
- 6) duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.

3. Pełnozatrudnieni są to osoby zatrudnione w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zakładzie pracy lub na danym stanowisku pracy, w tym również osoby, które zgodnie z obowiązującymi przepisami pracują w skróconym czasie pracy, np. z tytułu warunków szkodliwych dla zdrowia lub przedłużonym czasie pracy, np. dozorczy mienia; **niepełnozatrudnieni** są to osoby, które zgodnie z umową o pracę pracują stale w niepełnym wymiarze czasu pracy. Niepełnozatrudnieni w głównym miejscu pracy są to osoby, które oświadczyły, że dany zakład jest ich głównym miejscem pracy.

4. Dane dotyczące pracujących według stanu w dniu 31 XII podano bez przeliczenia niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych, przy przyjęciu zasady jednorazowego ujmowania tych osób w **głównym miejscu pracy**.

5. Dane dotyczące pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie według stanu w dniu 31 XII od 2002 r. wyznaczano na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002.

Do pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie nie zalicza się osób pracujących:

- a) *owners, co-owners, and leaseholders of private farms in agriculture (including contributing family workers), i.e., working on private farms (with area up to 1 ha and more than 1 ha of agricultural land) as well as individual owners of livestock who do not possess agricultural land, with some exceptions since 2002 - see item 5 on page 126,*
- b) *owners and co-owners (including contributing family workers; excluding partners in companies who do not work in them) of entities conducting economic activity excluding private farms in agriculture,*
- c) *other self-employed persons, e.g., persons practising learned professions;*
- 3) *outworkers;*
- 4) *agents (including contributing family workers and persons employed by agents);*
- 5) *members of agricultural production co-operatives (agricultural producers' co-operatives and co-operatives established on their basis as well as agricultural farmers' co-operatives);*
- 6) *clergy fulfilling priestly obligations.*

3. Full-time paid employees are persons employed on a full-time basis, as defined by a given company or for a given position, as well as persons who, in accordance with regulations, work a shortened work-time period, e.g. due to hazardous conditions, or a longer work-time period, e.g. property caretaker. **Part-time paid employees** are persons who, in accordance with labour contracts, regularly work on a part-time basis. *Part-time paid employees in the main workplace are persons who declared that the given workplace is their main workplace.*

4. Data concerning employment as of 31 XII are presented without converting part-time paid employees into full-time paid employees, each person being listed once according to the **main job**.

5. Data concerning employed persons on private farms in agriculture as of 31 XII since 2002 estimated on the basis of the results of the Population and Housing Census as well as the Agricultural Census 2002.

The following employed persons are not included in the employed on private farms:

- 1) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha produkujących **wyłącznie** na własne potrzeby;
- 2) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych do 1,0 ha (łącznie z indywidualnymi właścicielami zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych) produkujących **wyłącznie** lub **głównie** na własne potrzeby.

Dane o pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie od 2002 r. nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie.

6. Dane o zatrudnionych na podstawie stosunku pracy dotyczą:

- 1) **zatrudnienia według stanu w dniu 31 XII** osób pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w głównym miejscu pracy bez przeliczania na pełnozatrudnionych;
- 2) **przeciętnego zatrudnienia** pracowników pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

7. Do **osób wykonujących pracę nakładczą** zalicza się osoby, z którymi zawarto umowę o wykonanie określonych czynności na rzecz jednostki zlecającej pracę poza jej terenem.

8. Do **agentów** zaliczono osoby, z którymi zawarto umowę agencyjną lub umowę na warunkach zlecenia o prowadzenie placówek, których przedmiot działalności został określony w umowie.

Agenci pracujący na podstawie umów agencyjnych otrzymują wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne w formie prowizji od obrotów (wynagrodzenie tych osób jest uzależnione od wartości dokonywanych transakcji lub wartości wykonywanych usług).

Agenci prowadzący placówki na podstawie umowy na warunkach zlecenia przejmują pełne wpływy uzyskane z działalności placówek i zobowiązani są uiszczać na rzecz zlecającego zryczałtowaną odpłatność ustaloną w kwocie lub wskaźnikiem procentowym od obrotu.

9. Dane nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

10. Dane grupowane według sekcji opracowano **metodą przedsiębiorstw**, z wyjątkiem informacji o pracujących według stanu w dniu 31 XII, które do 2000 r. opracowywano zaliczając do odpowiednich sekcji części składowe jednostek prawnych zgodnie z ich rodzajem działalności.

11. W tabl. 3 dane prezentowane są według faktycznego (stałego) miejsca pracy pracownika

1) on farms with the area more than 1 ha of agricultural land producing **exclusively** for their own needs;

2) on farms with the area to 1 ha of agricultural land (including individual owners of livestock who do not possess agricultural land) producing **exclusively or mainly** for their own needs.

Data regarding employed persons on private farms in agriculture since 2002 are not strictly comparable to those for previous years.

6. Data regarding employees hired on the basis of an employment contract concern:

- 1) **the employment, as of 31 XII** of full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in the main job without converting them into full-time paid employees;
- 2) **the average paid employment** - full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in terms of full-time paid employees.

7. **Outworkers** are persons who are bound by a contract defining the scope of activity to be performed for the entity providing the work and which is performed outside its facilities.

8. **Agents** are persons who are bound by agency agreements or by order agreements for managing entities, the scope of activity of which is described in the agreement.

Agents employed on the basis of agency agreements receive agency and commission wages and salaries in the form of sales commissions (wages and salaries of these persons are dependent of the value of transactions conducted or on the value of services rendered).

Agents managing entities on the basis of order agreements receive all income obtained from entity activity and are obligated to pay the contractor a lump-sum payment established either as a defined sum or as a percentage of turnover.

9. Data do not include budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

10. Data grouped according to sections were compiled using **the enterprise method**, excluding information regarding employment as of 31 XII, which until 2000 was compiled by including parts of legal entities, based on the kind of activity, in the appropriate sections.

11. In table 3 data are presented by actual (permanent) workplace of employed person and

i (od 2004 r.) również rodzaju działalności, natomiast w pozostałych tablicach - według siedziby przedsiębiorstwa (jednostki).

12. Dane w tabl. 4-10 nie obejmują: fundacji, stowarzyszeń, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego, rolników indywidualnych, duchownych. Dane w tabl. 4-6, 8-10 nie obejmują podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

13. Wolne miejsca pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku ruchu zatrudnionych bądź nowo utworzone, w stosunku do których spełnione zostały jednocześnie trzy warunki:

- 1) miejsca pracy w dniu sprawozdawczym były faktycznie nieobsadzone,
- 2) pracodawca czynił starania, aby znaleźć osoby chętne do podjęcia pracy,
- 3) w przypadku znalezienia właściwych kandydatów, pracodawca byłby gotów do natychmiastowego przyjęcia tych osób.

14. Nowo utworzone miejsca pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku zmian organizacyjnych, rozszerzenia lub zmiany profilu działalności oraz wszystkie miejsca pracy w jednostkach nowo powstałych.

15. Informacje o ruchu zatrudnionych dotyczą pełnozatrudnionych, bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo. Dane te dotyczą **liczby przyjęć do pracy i zwolnień z pracy**, a nie liczby osób. Liczba przyjęć do pracy oraz zwolnień z pracy może być wyższa od liczby osób, ponieważ jedna osoba może kilkakrotnie zmienić pracę w ciągu roku.

Do liczby przyjętych do pracy zaliczono osoby podejmujące pracę po raz pierwszy i kolejny. Do liczby zwolnionych z pracy zaliczono osoby, z którymi rozwiązano umowę o pracę w drodze wypowiedzenia przez pracownika lub zakład pracy łącznie ze zwolnieniami grupowymi, osoby, które przeniesiono na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy, osoby, które porzuciły pracę, a także - ze względów ewidencyjnych - osoby zmarłe. Ponadto do liczby przyjętych do pracy lub zwolnionych z pracy zaliczono osoby przeniesione służbowo lub przyjęte z innego zakładu pracy na podstawie porozumienia między podmiotami, a także osoby powracające do pracy i odchodzące z pracy na urlopy wychowawcze, bezpłatne i rehabilitację.

Współczynnik przyjęć (zwolnień) obliczono jako stosunek liczby przyjęć pomniejszonej o osoby powracające do pracy z urlopów wychowawczych i bezpłatnych (lub liczby zwolnień pomniejszonej o osoby, które otrzymały urlopy

(since 2004) kind of activity, however in other tables - by seat of enterprise (unit).

12. Data in tables 4-10 do not include entities reporting activity of foundations, associations, political parties, trade unions, social organizations, employers organizations, economic and professional self-government, individual farmers, clergy. Data in tables 4-6, 8-10 do not include economic entities employing up to 9 persons.

13. Vacancies are positions or jobs unoccupied due to labour turnover or newly created ones that simultaneously meet the following three conditions:

- 1) the positions and jobs were actually unoccupied on the survey day.
- 2) the employer made efforts to find people willing to take up the job,
- 3) if adequate candidates were found to occupy the vacancies, the employer would readily take them in.

14. Newly created jobs are the jobs created in the course of organizational changes, expanding or changing business profile, and all jobs in the newly established units.

15. Information regarding labour turnover concerns full-time paid employees, excluding seasonal and temporary employees. These data concern **the number of hires and the number of terminations** and not the number of persons. The number of hires and terminations may be greater than the number of persons as one person may change work several times within a year.

Hired persons are persons starting work for the first or a subsequent time. Terminated persons are persons with whom work contracts have been dissolved upon the wish of either the employee or the employer (including group dismissals), persons, who have retired or been granted a pension due to an inability to work, persons who have left work as well as, for record-keeping purposes - persons who have died. Moreover, persons hired or terminated include persons transferred on the basis of inter-entities agreements as well as persons returning to and leaving work within the framework of child-care and unpaid vacations and rehabilitation.

The hire (termination) rate is calculated as the ratio of the number of hires less the number of persons returning to work from child-care and unpaid leaves (or the number of terminations less the number of persons granted child-care and

wychowawcze i bezpłatne) w badanym okresie do liczby pełnozatrudnionych według stanu w dniu 31 XII z roku poprzedniego.

16. Koszty pracy stanowią sumę wynagrodzeń brutto (łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych i ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne - emerytalne, rentowe i chorobowe, płaconymi przez ubezpieczonego pracownika) oraz pozapłacowych wydatków (składki na ubezpieczenie emerytalne, rentowe i wypadkowe opłacane przez pracodawcę, składki na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, wydatki na doskonalenie, kształcenie i przekwalifikowanie kadr, bezpieczeństwo i higienę pracy oraz pozostałe wydatki, obejmujące m.in.: delegacje służbowe, zakładowy fundusz świadczeń socjalnych).

Bezrobocie

1. Dane o liczbie **bezrobotnych zarejestrowanych**, zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy obowiązującą od 1 VI 2004 r. (Dz. U. Nr 99, poz. 1001, z późniejszymi zmianami), obejmują osoby niezatrudnione i niewykonyjące innej pracy zarobkowej, zdolne i gotowe do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy (bądź jeśli są to osoby niepełnosprawne - zdolne i gotowe do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczące się w szkole, z wyjątkiem szkół dla dorosłych (lub przystępujące do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły) lub szkół wyższych w systemie niestacjonarnym, zarejestrowane we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszukujące zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, jeżeli m.in.:

- ukończyły 18 lat,
- nie ukończyły: kobiety - 60 lat, mężczyźni - 65 lat,
- nie nabyły prawa do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, renty rodzinnej, renty szkoleniowej, renty socjalnej, nie pobierają świadczenia lub zasiłku przedemerytalnego, świadczenia rehabilitacyjnego, zasiłku chorobowego, macierzyńskiego lub zasiłku w wysokości zasiłku macierzyńskiego,
- nie są właścicielami lub posiadaczami (samoistnymi lub zależnymi) nieruchomości rolnej o powierzchni użytków rolnych powyżej 2 ha przeliczeniowych,

unpaid leaves) during a survey period to the number of full-time paid employees as of 31 XII of the previous year.

16. Labour costs are defined as the sum of gross wages and salaries (including deductions for personal income taxes and contributions to compulsory social security - retirement, pension and illness, paid by the insured employee) as well as non-wage related expenditures (contributions to retirement, pension and accident insurance paid by the employer, contributions to the Labour Fund and to the Guaranteed Employment Benefit Fund, expenditures on improving skills, training and retraining personnel, improving work safety as well as other expenditures including among others: business trips, benefits from the establishment's social fund).

Unemployment

1. Data regarding **registered unemployed persons** in accordance with the Law dated 20 IV 2004 on Promoting Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 VI 2004 (Journal of Laws No. 99, item 1001, with later amendments) include persons not employed and not performing any other kind of paid work who are capable of work and ready to take full-time employment obligatory for a given job or service (or in case of disabled persons - capable and ready to take work comprising no less than a half of working time), not attending a school with the exception of schools for adults (or taking extra curriculum exam with the scope of this school programme exam) or tertiary schools in the non-intramural system, looking for employment or other kind of paid work and registered in the powiat labour office appropriate for the person's permanent or temporary stay, if they fulfill, among others, the following conditions:

- are aged 18 or more,
- are aged less than 60 (women), less than 65 (men),
- did not acquire the right to retirement pay or pension resulting from an inability to work, family pension, pension due to training, social pension, do not receive: a pre-retirement benefit allowance, a rehabilitation benefit, a sick and maternity benefit or a benefit in the amount of a maternity benefit,
- are not owners or holders (sole or dependent) of agricultural real estate with an area of agricultural land exceeding 2 convertible ha;

- nie podlegają ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowemu z tytułu stałej pracy jako współmałżonek lub domownik w gospodarstwie rolnym o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 2 ha przeliczeniowe,
- nie posiadają wpisu do ewidencji działalności gospodarczej albo nie podlegają - na podstawie odrębnych przepisów - obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, z wyjątkiem ubezpieczenia społecznego rolników,
- nie są tymczasowo aresztowane lub nie odbywają kary pozbawienia wolności,
- nie uzyskują miesięcznie przychodu w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę, z wyłączeniem przychodów uzyskanych z tytułu odsetek lub innych przychodów od środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych,
- nie pobierają na podstawie przepisów o pomocy społecznej zasiłku stałego,
- nie pobierają na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych, świadczenia pielęgnacyjnego lub dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania,
- nie pobierają po ustaniu zatrudnienia świadczenia szkoleniowego.

Od 1997 r. za bezrobotnego nie uważa się osoby odbywającej szkolenie, staż u pracodawcy oraz od 1 VI 2004 r. również młodocianego absolwenta oraz osoby odbywającej przygotowanie zawodowe w miejscu pracy.

Do 31 V 2004 r. obowiązywała ustawa z 14 XII 1994 r. o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu (jednolity tekst Dz. U. 2003 Nr 58, poz. 514, z późniejszymi zmianami).

2. Bezrobotni znajdujący się w szczególnej sytuacji na rynku pracy:

- **długotrwale bezrobotni** są to osoby pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem (od listopada 2005 r.) okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego w miejscu pracy,
- **bezrobotni do 25 roku życia** są to osoby, które do dnia zastosowania wobec nich usług lub instrumentów rynku pracy nie ukończyły 25 roku życia. Do października 2005 r., były to osoby, które w roku kalendarzowym nie ukończyły 25 lat,
- **bezrobotni powyżej 50 roku życia** są to osoby, które w dniu zastosowania wobec nich usług lub instrumentów rynku pracy ukończyły co najmniej

- *are not subject to retirement and pension insurance from full-time work due to being a spouse or a member of an agricultural household with an area of agricultural land exceeding 2 convertible ha,*
- *did not entered in the register rolls of economic activity or are not subject, on the basis of separate regulations, to compulsory social security or a retirement provision; excluding social insurance of farmers,*
- *are not temporarily under arrest or not serving a prison sentence,*
- *do not receive monthly income of the amount exceeding half of minimal remuneration for work; excluding income generated from interest income or other income generated from money gathered on bank accounts,*
- *do not receive, on the basis of the regulation concerning social welfare, a permanent social benefit,*
- *do not receive, on the basis of regulations concerning family allowances, nursing allowance or allowance supplementary to family benefit due to single parenthood and losing rights to unemployment benefit due to the expiry of the legal duration of benefit receiving,*
- *do not receive training allowance after the termination of employment.*

Since 1997 among the unemployed are not included persons undergoing training, a traineeship with the employer as well as since 1 VI 2004 also juvenile school-leavers and persons undergoing a job occupational training.

Until 31 V 2004 the obligatory was the Law dated 14 XII 1994 on Employment and Combating Unemployment (uniform text Journal of Laws 2003 No. 58, item 514, with later amendments).

2. The unemployed persons with a specific situation on the labour market:

- **the long term unemployed** are persons remaining in the register rolls of the powiat labour office for the overall period of over 12 months during the last two years, excluding (since November 2005) the periods of traineeship and occupational preparation at the work place,
- **the unemployed aged up to 25 years** are persons who were under 25 years of age on the day they became recipients of the labour market instruments. Until October 2005 they were persons, who were aged less than 25 in the calendar year,
- **the unemployed over 50 years old** are persons who were over 50 years of age on the day they became recipients of the labour market

50 rok życia. Do października 2005 r. były to osoby, które w roku kalendarzowym ukończyły co najmniej 50 lat,

- **bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych** są to osoby nieposiadające kwalifikacji do wykonywania jakiegokolwiek zawodu, poświadczonych dyplomem, świadectwem, zaświadczeniem instytucji szkoleniowej lub innym dokumentem uprawniającym do wykonywania zawodu. Od listopada 2005 r. - łącznie z osobami z wykształceniem średnim ogólnokształcącym.

3. Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego. Stopę bezrobocia podaje się z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (będących składową cywilnej ludności aktywnej zawodowo) wyszacowanych do 2001 r. - na podstawie wyników Powszechnego Spisu Rolnego 1996, od 2002 r. - Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002 i dane te od 2002 r. nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie.

4. Informacje o wydatkach Funduszu Pracy podaje się zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (Dz. U. Nr 99, poz. 1001, z późniejszymi zmianami). Zasiłki i świadczenia przedemerytalne od 1 VIII 2004 r. finansowane są z budżetu państwa (na mocy ustawy z dnia 30 IV 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych - Dz. U. Nr 120, poz. 1252); do 31 VII 2004 r. finansowane były ze środków Funduszu Pracy.

Warunki pracy

1. Informacje o wypadkach przy pracy obejmują wszystkie wypadki przy pracy, jak również wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy niezależnie od tego, czy wykazana została niezdolność do pracy. Informacje o wypadkach przy pracy w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego dotyczą tylko pracowników cywilnych.

Dane o wypadkach przy pracy, poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie, uzyskiwane są ze statystycznej karty wypadku przy pracy.

instruments. Until October 2005 they were persons, who were aged at least 50 years in the calendar year,

- **the unemployed without occupational qualifications** are persons who do not have qualifications for performing any occupation confirmed by a diploma, certificate, certificate issued by a training institution or any other document entitling them to perform an occupation. Since November 2005 it also concerns persons with general secondary education.

3. The registered unemployment rate is calculated as the ratio of the number of registered unemployed persons to the economically active population, i.e., excluding persons in active military service as well as employees of budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety. The unemployment rate is given considering employed persons on private farms in agriculture (as part of the economically active civilian population) estimated until 2001 - on the basis of the results of the Agricultural Census 1996, since 2002 - Population and Housing Census 2002 as well as Agricultural Census 2002 and these data are not strictly comparable to those for previous years.

4. Information concerning Labour Fund expenditures are given according to the Law dated 20 IV 2004, on Promoting Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 VI 2004 (Journal of Laws No. 99, item 1001, with later amendments). Pre-retirement benefits and allowances since 1 VIII 2004 are financed from state budget (on the basis on the Law dated 30 IV 2004 on pre-retirement benefits - Journal of Laws No. 120, item 1252); until 31 VII 2004 were financed from the Labour Fund means.

Work conditions

1. Information regarding accidents at work includes all accidents at work, as well as accidents treated equally to accidents at work, regardless of proved inability to work. Information regarding accidents at work in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety concerns only civilian employees.

Data regarding accidents at work, excluding private farms in agriculture, are obtained from statistical reports of accidents at work.

Wypadki przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie opracowano na podstawie sprawozdawczości Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) i dotyczą tylko tych wypadków, w wyniku których poszkodowani otrzymali w danym roku jednorazowe odszkodowanie z tytułu stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu.

Za jeden wypadek przy pracy liczy się wypadek każdej pracującej osoby poszkodowanej w wypadku indywidualnym, jak również zbiorowym.

2. Za wypadek przy pracy uważa się nagle zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:

- 1) podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych oraz czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia;
- 2) w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązków wynikającego ze stosunku pracy.

Na równi z wypadkiem przy pracy, w zakresie uprawnienia do świadczeń określonych w ustawie o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, traktuje się wypadek, któremu pracownik uległ:

- 1) w czasie podróży służbowej;
- 2) podczas szkolenia w zakresie powszechnej samoobrony;
- 3) przy wykonywaniu zadań zleconych przez działające u pracodawcy organizacje związkowe.

Za wypadek przy pracy uważa się również nagle zdarzenie, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w okresie ubezpieczenia wypadkowego podczas:

- 1) uprawiania sportu w trakcie zawodów i treningów przez osobę pobierającą stypendium sportowe;
- 2) wykonywania odpłatnie pracy w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania;
- 3) pełnienia mandatu posła lub senatora, pobierającego uposażenie;
- 4) sprawowania mandatu posła do Parlamentu Europejskiego wybranego w Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) odbywania - na podstawie skierowania wydanego przez powiatowy urząd pracy - szkolenia lub stażu związanego z pobieraniem przez absolwenta stypendium;

Accidents at work on private farms in agriculture were prepared on the basis of reports of the Agricultural Social Insurance Fund (ASIF) and are related only to these accidents, for which the person injured received a one-off compensation due to permanent or long-term health damage within a given year.

Each accident, regardless whether the person injured was injured during an individual or mass accident, is counted as a single accident at work.

2. Accident at work is understood as a sudden event, caused by external reason which leads to injury or death, which happened in connection with work:

- 1) during or in connection with performance of ordinary activities or instructions by the employee and activities for the employers, even without instructions;
- 2) when the employee remains at the disposal of the employers on the way between the seat of the employer and the place of performing the duty, which is a result of work relations.

Every accident is treated equally to accident at work, as regards entitlement to benefits defined in the law on social insurance by virtue of accidents at work and occupational diseases if the employee had such accident:

- 1) during a business trip;
- 2) during a training within the scope of common self-defence;
- 3) at performing tasks ordered by trade union organizations, functioning at the employer.

Accident at work is also understood as a sudden incident, causing injury or death, which happened within the term of accident insurance during:

- 1) practising sports during competitions and trainings by a person receiving sport scholarship;
- 2) performance of paid work in the time of serving imprisonment sentences or temporary detentions;
- 3) carrying out a mandate by members of parliament or senate, who receive salaries;
- 4) serving the mandate of the European Parliament member elected in the Republic of Poland;
- 5) stay - on the basis of appointment issues by powiat labour office - at a training or internship connected with a scholarship received by school-leavers;

- 6) wykonywania przez członka rolniczej spółdzielni produkcyjnej, spółdzielni kółek rolniczych oraz przez inną osobę traktowaną na równi z członkiem spółdzielni, pracy na rzecz tych spółdzielni;
- 7) wykonywania lub współpracy przy wykonywaniu pracy na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub umowy o świadczenie usług;
- 8) wykonywania zwykłych czynności związanych z prowadzeniem lub współpracą przy prowadzeniu działalności pozarolniczej;
- 9) wykonywania przez osobę duchowną czynności religijnych lub czynności związanych z powierzonymi funkcjami duszpasterskimi lub zakonnymi;
- 10) odbywania zastępczych form służby wojskowej;
- 11) nauki w Krajowej Szkole Administracji Publicznej przez słuchaczy pobierających stypendium.

3. Za ciężki wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, a mianowicie: utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia lub inne uszkodzenie ciała albo rozstrój zdrowia, naruszające podstawowe funkcje organizmu, a także choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu, trwała choroba psychiczna, trwała, całkowita lub znaczna niezdolność do pracy w zawodzie albo trwale poważne zeszpecenie lub zniekształcenie ciała.

4. Za śmiertelny wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć osoby poszkodowanej na miejscu wypadku lub w okresie 6 miesięcy od chwili wypadku.

5. Wypadki przy pracy klasyfikuje się m.in. według **wydarzeń** je powodujących (określających rodzaj kontaktu człowieka z czynnikiem, który spowodował wypadek) oraz **przyczyn** wypadków (wszelkich braków i nieprawidłowości związanych z czynnikami materialnymi, z organizacją pracy, z nieprawidłowym zachowaniem się pracownika). Każdy wypadek przy pracy jest wynikiem jednego wydarzenia, ale najczęściej kilku przyczyn, w związku z tym suma przyczyn jest większa od ogólnej liczby wypadków. Wydarzenia powodujące urazy pogrupowano od 2005 r. zgodnie z zaleceniami EUROSTAT-u.

6. Informacje o **zatrudnionych w warunkach zagrożenia** czynnikami szkodliwymi dla zdrowia opracowano na podstawie sprawozdawczości; dane:

- 1) obejmują zatrudnionych w jednostkach zaliczanych do sekcji: rolnictwo, łowiectwo i le-

- 6) *performance of work, by members of agricultural producers' co-operatives, agricultural farmers' co-operatives and by other persons treated equally to members of co-operatives, for the benefit of these co-operatives;*
- 7) *performance or co-operation at performance of work on the basis of agency agreements, contracts of mandate or contracts of services;*
- 8) *performance of ordinary activities connected with conducting non-agricultural economic activities or co-operation at conducting them;*
- 9) *performance of religious activities or activities connected with entrusted pastoral or monastic functions by clergymen;*
- 10) *serving supplementary forms of military service;*
- 11) *education at the National School of Public Administration by students, who receive scholarships.*

3. A serious accident at work is an accident which results in serious bodily harm, i.e., loss of sight, hearing, speech, fertility, or which results in other bodily harm or in health-related problems, disrupting primary bodily functions, as well as which results in incurable and life-threatening diseases, permanent mental illness, a permanent, total or significant inability to work in the profession or in a permanent significant disfigurement or distortion of the body.

4. A fatal accident at work is an accident during which the person injured dies at the site of the accident or within a period of 6 months from the date of the accident.

5. Accidents at work are classified, i.e., according to **contact-mode of injury** which directly cause them (describing the type of contact of the person injured with the factor which caused the accident) as well as according to their **causes** (all short-comings and irregularities connected with material factors, organization of work, incorrect employee action). Each accident at work is the result of a single event, but frequently the result of several causes, thus the sum of causes is greater than the total number of accidents. Contact-mode of injury since 2005 were grouped according to the EUROSTAT recommendation.

6. Information regarding **persons working in hazardous conditions** i.e., with substances hazardous to health is compiled on the basis of reports. Data concern persons:

- 1) *employed by entities included in the sections: agriculture, hunting and forestry (excluding*

śnictwo (bez gospodarstw indywidualnych w rolnictwie oraz gospodarki łowieckiej, hodowli i pozyskiwania zwierząt łownych i włączając działalność usługową), rybactwo (bez rybołówstwa w wodach morskich), górnictwo, przetwórstwo przemysłowe, wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę, budownictwo, handel i naprawy, transport, gospodarka magazynowa i łączność, obsługa nieruchomości i firm (w zakresie wynajmu maszyn i urządzeń bez obsługi oraz wypożyczania artykułów użytku osobistego i domowego, informatyki oraz prac badawczo-rozwojowych w dziedzinie nauk przyrodniczych i technicznych), edukacja (w zakresie szkolnictwa wyższego), ochrona zdrowia i pomoc społeczna (bez opieki wychowawczej i społecznej), działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała (w zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków, gospodarowania odpadami, pozostałych usług sanitarnych i pokrewnych);

- 2) dotyczą osób narażonych na działanie czynników związanych: ze środowiskiem pracy (substancje chemiczne, przemysłowe pyły zwiłkujące, hałas, wibracje, gorący lub zimny mikroklimat itp.), z uciążliwością pracy (wymuszona pozycja ciała, nadmierne obciążenie fizyczne itp.) oraz z czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi.

7. Za chorobę zawodową uważa się chorobę, która została spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy lub specyfiką wykonywanej pracy.

Choroby zawodowe podaje się od 2003 r. zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 VII 2002 r., obowiązującym od 2 IX 2002 r. (Dz. U. Nr 132, poz. 1115).

8. Szczegółowe objaśnienia i informacje z zakresu warunków pracy zawierają publikacje GUS z serii „Informacje i opracowania statystyczne” - „Wypadki przy pracy” oraz „Warunki pracy”.

private farms in agriculture and hunting), fishing, (excluding sea-fishing), mining and quarrying, manufacturing, electricity, gas and water supply, construction, trade and repair, transport, storage and communication, real estate, renting and business activities (in regard to renting of machinery and equipments without operator and of personal and household goods, computer and related activities as well as research and experimental development on natural sciences and engineering), education (in regard to higher education), health and social work (excluding social work activities), other community, social and personal service activities (in the scope of sewage and refuse disposal, sanitation and similar activities);

- 2) *exposed to factors connected with the work environment (chemical substances, fibrosis-inducing industrial dusts, noise, vibrations, hot or cold micro-climates, etc.), strenuous work conditions (forced body positioning, excessive physical exertion, etc.) as well as mechanical factors connected with particularly dangerous machinery.*

7. A disease is deemed an occupational disease if it has been caused by the health hazards occurring in the working environment or properties of performed work.

Occupational diseases are given since 2003 according to the decree of the Council of Ministers, dated 30 VII 2002, valid since 2 IX 2002 (Journal of Laws No. 132, item 1115).

8. Detailed explanations and information concerning work conditions are contained in CSO's publications from series "Statistical information and elaborations" - "Accidents at Work" and "Working Conditions".

Aktywność ekonomiczna ludności

Economic activity of the population

TABL. 1 (67). **AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ^a**
W 2008 R.
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE^a
IN 2008

WYSZCZEGÓLNIENIE	Przeciętne roczne Annual averages	Kwartaly Quarters				SPECIFICATION
		I	II	III	IV	
LUDNOŚĆ w tys.	2625	2736	2616	2526	2623	POPULATION in thous.
Mężczyźni	1219	1270	1198	1158	1249	Men
Kobiety	1407	1466	1418	1368	1374	Women
Aktywni zawodowo	1408	1488	1418	1339	1388	Economically active persons
mężczyźni	745	793	741	691	756	men
kobiety	663	695	677	647	632	women
Pracujący	1322	1382	1332	1261	1311	Employed persons
mężczyźni	706	746	703	656	720	men
kobiety	616	636	629	606	591	women
Bezrobotni	87	106	86	77	77	Unemployed persons
mężczyźni	39	47	38	36	36	men
kobiety	47	59	48	42	41	women
Bierni zawodowo	1217	1248	1198	1187	1235	Economically inactive persons
Mężczyźni	474	477	457	467	493	Men
Kobiety	744	771	741	721	742	Women
WSPÓŁCZYNNIK AKTYW- NOŚCI ZAWODOWEJ w %	53,6	54,4	54,2	53,0	52,9	ACTIVITY RATE in %
mężczyźni	61,1	62,4	61,9	59,7	60,5	men
kobiety	47,1	47,4	47,7	47,3	46,0	women
Miasta	52,9	54,5	52,7	52,2	52,0	Urban areas
Wieś	54,5	54,3	55,9	53,9	53,9	Rural areas
WSKAŹNIK ZATRUDNIENIA w %	50,4	50,5	50,9	49,9	50,0	EMPLOYMENT RATE in %
mężczyźni	57,9	58,7	58,7	56,6	57,6	men
kobiety	43,8	43,4	44,4	44,3	43,0	women
Miasta	49,6	50,5	49,6	49,1	49,0	Urban areas
Wieś	51,2	50,4	52,4	50,8	51,0	Rural areas
STOPA BEZROBOCIA w %	6,2	7,1	6,1	5,8	5,5	UNEMPLOYMENT RATE in %
mężczyźni	5,2	5,9	5,1	5,2	4,8	men
kobiety	7,1	8,5	7,1	6,5	6,5	women
Miasta	6,2	7,2	5,9	5,8	5,6	Urban areas
Wieś	6,2	7,1	6,2	5,7	5,5	Rural areas

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 124.

^a See general notes, item 1 on page 124.

TABL. 2 (68).

**AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ
WEDŁUG WIEKU ORAZ POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W IV KWARTALE
2008 R.**
**ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE BY AGE
AND EDUCATIONAL LEVEL IN IV QUARTER 2008**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ludność <i>Popula- tion</i>	Aktywni zawodowo <i>Economically active persons</i>			Bierni zawo- dowo <i>Eco- nomi- cally inactive persons</i>	Współ- czynnik aktyw- ności zawo- dowej <i>Activity rate</i>	Wskaź- nik za- trudnie- nia <i>Em- ploy- ment rate</i>	Stopa bezro- bocia <i>Unem- ploy- ment rate</i>
		ogółem <i>total</i>	pracu- jący <i>em- ployed</i>	bezro- botni <i>unem- ployed</i>				
		w tys. <i>in thous.</i>					w % <i>in %</i>	
OGÓŁEM^a TOTAL^a	2623	1388	1311	77	1235	52,9	50,0	5,5
Według wieku^a: By age^a:								
w tym w wieku produk- cyjnym ^b	1916	1349	1272	77	567	70,4	66,4	5,7
<i>of which of working age^b</i>								
15—24 lata	483	153	125	28	330	31,7	25,9	18,3
25—34	523	436	416	21	86	83,4	79,5	4,8
35—44	381	338	323	15	43	88,7	84,8	4,4
45—54	427	326	314	12	101	76,3	73,5	3,7
55 lat i więcej	811	135	133	.	676	16,6	16,4	1,5
<i>and more</i>								
Według poziomu wykształcenia: By educational level:								
Wyższe	409	320	303	17	89	78,2	74,1	5,3
<i>Tertiary</i>								
Policealne i średnie zawo- dowe	561	362	344	17	199	64,5	61,3	4,7
<i>Post-secondary and voca- tional secondary</i>								
Średnie ogólnokształcące	284	119	108	12	165	41,9	38,0	10,1
<i>General secondary</i>								
Zasadnicze zawodowe	741	475	450	25	266	64,1	60,7	5,3
<i>Basic vocational</i>								
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe	629	112	106	6	517	17,8	16,9	5,4
<i>Lower secondary, primary and incomplete primary</i>								

a Patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 124. b Mężczyźni 18—64 lata, kobiety 18—59 lat.

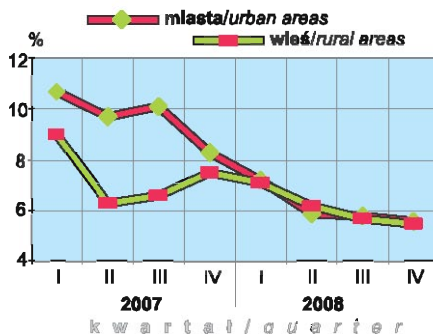
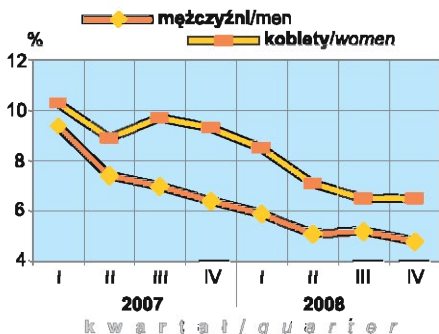
U w a g a. Ze względu na reprezentacyjną metodę badania, zalecana jest ostrożność w posługiwaniu się danymi o wartości mniejszej niż 15 tys. W tablicy w przypadku danych mniejszych niż 5 tys. nie podano konkretnej wartości z powodu wysokiego losowego błędu próby; dane zastąpiono znakiem umownym „.” (kropka).

a See general notes, item 1 on page 124. b Men aged 18—64, women aged 18—59.

N o t e. Since this is a sample-based survey, it is important to be careful about using the data lower than 15 thousand. In the table in case of data lower than 5 thousand, any value has been displayed because of high random error; data are replaced by a symbol „.” (point).

STOPA BEZROBOCIA WEDŁUG BAEL

UNEMPLOYMENT RATE BY LFS

PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE I MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO PRACOWNIKÓW WEDŁUG WYBRANYCH SEKCJI PKD

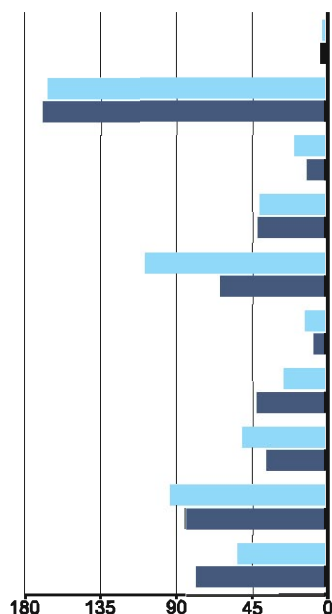
AVERAGE PAID EMPLOYMENT AND MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES OF EMPLOYEES BY SELECTED NACE SECTIONS

PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE * w tys.
AVERAGE PAID EMPLOYMENT * in thous.

PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA * w zł
AVERAGE WAGES AND SALARIES * in zł

Ogółem
Total

Górnictwo
Mining and quarrying

Przetwórstwo przemysłowe
Manufacturing

Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę
Electricity, gas and water supply

Budownictwo
Construction

Handel i naprawy^a
Trade and repair^a

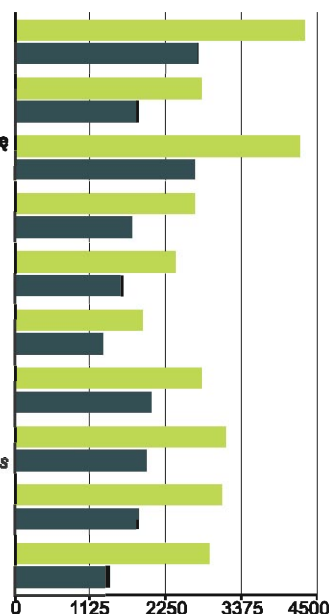
Hotele i restauracje
Hotels and restaurants

Transport, gospodarka magazynowa i łączność
Transport, storage and communication

Obsługa nieruchomości i firm^a
Real estate, renting and business activities

Edukacja
Education

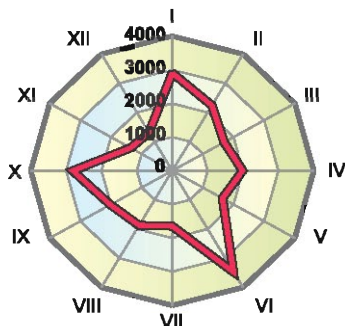
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna
Health and social work

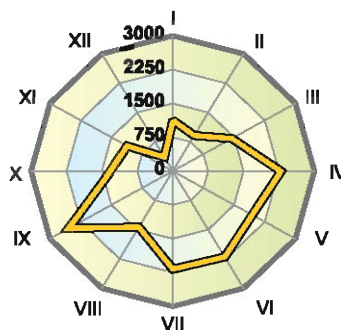
^a Dotyczy przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób.
^a Concerns enterprises employing more than 9 persons.

Liczba mieszkań według miesięcy:
Number of dwellings by months:

na realizację których wydano pozwolenia
for which permits have been granted

których budowę rozpoczęto
which construction has started

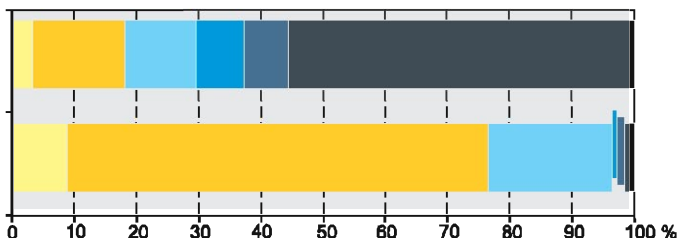

Struktura mieszkań oddanych do użytkowania według czasu trwania budowy
Structure of dwellings completed by duration of construction

realizowane:
realized:

**w budownictwie
indywidualnym**
in private construction

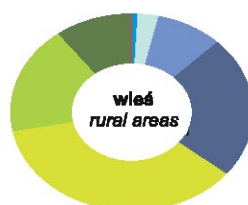
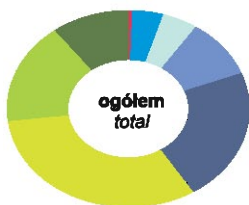
**poza budownictwem
indywidualnym**
in non-private construction

czas trwania budowy:
duration of construction:

12 miesięcy i mniej months and less 13-24 25-36 37-48 49-60 61 miesięcy i więcej months and more

Struktura mieszkań oddanych do użytkowania według liczby izb
Structure of dwellings completed by number of rooms

liczba izb:
number of rooms:

1 2 3 4 5 6 7 8 i więcej izb and more rooms

Pracujący Employment

TABL. 3 (69). **PRACUJĄCY^a**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2007	2008			
				ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector	z ogółem kobiety of total women
O G Ó Ł E M TOTAL	1334153	1022645	1093088	1121003	266820	854183	523378
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo	478711	184190	184099	184058	1735	182323	87765
<i>Agriculture, hunting and forestry; fishing</i>							
w tym rolnictwo	476052	182066	181771	182118	733	181385	87427
<i>of which agriculture</i>							
Przemysł	230712	209122	225051	226491	28770	197721	69476
<i>Industry</i>							
górnictwo	13062	7635	10970	10884	8392	2492	1308
<i>mining and quarrying</i>							
przetwórstwo przemysłowe	202064	185198	198565	199941	8302	191639	64861
<i>manufacturing</i>							
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	15586	16289	15516	15666	12076	3590	3307
<i>electricity, gas and water supply</i>							
Budownictwo	71785	59364	71931	78993	3177	75816	8158
<i>Construction</i>							
Handel i naprawy ^Δ	160663	167785	177673	182359	509	181850	94178
<i>Trade and repair^Δ</i>							
Hotele i restauracje	23258	24437	27758	31379	2817	28562	19892
<i>Hotels and restaurants</i>							
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	56932	51972	56573	60022	23011	37011	15436
<i>Transport, storage and communication</i>							
Pośrednictwo finansowe	18728	20405	22035	21971	3795	18176	14762
<i>Financial intermediation</i>							
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ	64222	73152	89498	92560	9349	83211	42093
<i>Real estate, renting and business activities</i>							
Administracja publiczna i obrona naro- dowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^Δ	35980	40215	41963	42681	42527	154	27462
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>							
Edukacja	82437	95759	96540	97608	89967	7641	73295
<i>Education</i>							
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	77750	61508	63839	64674	46374	18300	52407
<i>Health and social work</i>							
Działalność usługowa komunalna, społecz- na i indywidualna, pozostała	32975	34736	36128	38207	14789	23418	18454
<i>Other community, social and personal service activities</i>							

^a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności (od 2004 r.).
^a By actual workplace and kind of activity (since 2004).

TABL. 4 (70).

PRACUJĄCY^a WEDŁUG STATUSU ZATRUDNIENIA

Stan w dniu 31 XII

EMPLOYED PERSONS^a BY EMPLOYMENT STATUS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which				
		zatrudnieni na podstawie stosunku pracy employees hired on the basis of an employment contract	osoby wykonujące pracę nakładczą outworkers	agenci agents	właściciele, współwłaściciele i bezpłatnie pomagający członkowie rodzin owners, co-owners including contributing family workers	
OGÓŁEM	2000	633027	624744	785	184	6470
TOTAL	2005	618963	611085	310	317	6624
	2007	649137	641548	337	345	6376
	2008	679070	670667	172	16	7707
sektor publiczny	254826	254826	-	-	-	-
public sector	424244	415841	172	16	7707	
sektor prywatny						
private sector						
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo Agriculture, hunting and forestry; fishing	4837	4341	-	-	66	
Przemysł..... Industry	192278	189648	83	-	2508	
górnictwo	4106	4055	-	-	17	
mining and quarrying	168251	165691	83	-	2472	
przetwórstwo przemysłowe..... manufacturing						
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	19921	19902	-	-	19	
electricity, gas and water supply	45178	44172	-	-	967	
Budownictwo						
Construction	114513	112173	15	16	2309	
Handel i naprawy ^Δ	14494	13983	-	-	511	
Trade and repair ^Δ	27320	27010	-	-	310	
Hotele i restauracje	14455	14430	-	-	25	
Hotels and restaurants	54910	54385	10	-	515	
Transport, gospodarka magazynowa i łączność Transport, storage and communication						
Pośrednictwo finansowe						
Financial intermediation						
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ						
Real estate, renting and business activities						
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^Δ	42525	42518	-	-	7	
Public administration and defence; compulsory social security						
Edukacja..... Education	94559	94498	-	-	61	
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	55342	55026	-	-	316	
Health and social work						
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	18659	18483	64	-	112	
Other community, social and personal service activities						

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 128; według siedziby jednostki.

^a Excluding economic entities employing up to 9 persons, see general notes, item 12 on page 128; by seat of unit.

TABL. 5 (71). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE^a**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2007	2008		
				ogółem total	stanowiska positions	
					robotnicze manual labour	nierobot- nicze non- -manual labour
OGÓŁEM TOTAL	609564	585965	617301	654153	332104	322049
sektor publiczny <i>public sector</i>	312892	253470	250653	250483	69935	180548
sektor prywatny <i>private sector</i>	296672	332495	366648	403670	262169	141501
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo . <i>Agriculture, hunting and forestry; fishing</i>	4917	3482	3314	3336	1721	1615
Przemysł <i>Industry</i>	185303	171971	180987	189521	141392	48129
górnictwo <i>mining and quarrying</i>	4223	3975	3044	3240	2317	923
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	168728	147390	157732	166545	127320	39225
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę <i>electricity, gas and water supply</i>	12352	20606	20211	19736	11755	7981
Budownictwo <i>Construction</i>	43241	30765	34809	40667	30814	9853
Handel i naprawy ^Δ <i>Trade and repair^Δ</i>	68459	88454	97313	108828	68825	40003
Hotele i restauracje <i>Hotels and restaurants</i>	8090	10001	11873	13630	9442	4188
Transport, gospodarka magazynowa i łączność <i>Transport, storage and communication</i>	43264	25809	24270	26476	18747	7729
Pośrednictwo finansowe <i>Financial intermediation</i>	14942	16257	15405	13839	302	13537
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ <i>Real estate, renting and business activities</i>	35860	37861	46070	51053	20897	30156
Administracja publiczna i obrona naro- dowa; obowiązkowe ubezpieczenia spo- łeczne i zdrowotne ^Δ <i>Public administration and defence; com- pulsory social security</i>	34457	39655	41190	41926	4347	37579
Edukacja <i>Education</i>	82674	92901	92530	93533	17490	76043
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna <i>Health and social work</i>	72008	52682	52833	53935	10225	43710
Działalność usługowa komunalna, społecz- na i indywidualna, pozostała <i>Other community, social and personal service activities</i>	16349	16127	16707	17409	7902	9507

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 128; bez zatrudnionych za granicą.

^a Excluding economic entities employing up to 9 persons; see general notes, item 12 on page 128; excluding persons employed abroad,

TABL. 6 (72). **PEŁNOZATRUDNIENI I NIEPEŁNOZATRUDNIENI^a**
Stan w dniu 31 XII
FULL- AND PART-TIME PAID EMPLOYMENT^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Pełnozatrudnieni ^b <i>Full-time paid employees^b</i>		Niepełnozatrudnieni <i>Part-time paid employees</i>	
		ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which women</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which women</i>
OGÓŁEM	2000	573844	280805	50900	29691
TOTAL	2005	547174	270490	63911	40928
	2007	588251	288914	53297	33768
	2008	616156	304430	54511	34542
sektor publiczny		230068	145917	24758	17463
<i>public sector</i>					
sektor prywatny		386088	158513	29753	17079
<i>private sector</i>					
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo .		3140	982	1201	311
<i>Agriculture, hunting and forestry; fishing</i>					
Przemysł.....		182886	59110	6762	3365
<i>Industry</i>					
górnictwo		3950	482	105	39
<i>mining and quarrying</i>					
przetwórstwo przemysłowe		159236	54464	6455	3217
<i>manufacturing</i>					
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę		19700	4164	202	109
<i>electricity, gas and water supply</i>					
Budownictwo		42334	4143	1838	629
<i>Construction</i>					
Handel i naprawy ^Δ		103372	56967	8801	6088
<i>Trade and repair^Δ</i>					
Hotele i restauracje		12200	8410	1783	1117
<i>Hotels and restaurants</i>					
Transport, gospodarka magazynowa i łączność.....		25191	7098	1819	1113
<i>Transport, storage and communication</i>					
Pośrednictwo finansowe		13414	9638	1016	839
<i>Financial intermediation</i>					
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ		47864	21675	6521	3288
<i>Real estate, renting and business activities</i>					
Administracja publiczna i obrona naro- dowa; obowiązkowe ubezpieczenia spo- łeczne i zdrowotne ^Δ		40549	26171	1969	1149
<i>Public administration and defence; com- pulsory social security</i>					
Edukacja.....		79569	60829	14929	10860
<i>Education</i>					
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna		49968	41943	5058	3807
<i>Health and social work</i>					
Działalność usługowa komunalna, spo- łeczna i indywidualna, pozostała.....		15669	7464	2814	1976
<i>Other community, social and personal service activities</i>					

^a W głównym miejscu pracy; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 128; według siedziby jednostki. ^b Łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo.

^a In the main workplace; excluding economic entities employing up to 9 persons, see general notes, item 12 on page 128; by seat of unit. ^b Including seasonal and temporary paid employees.

TABL. 7 (73).

MIEJSCA PRACY WOLNE, NOWO UTWORZONE I ZLIKWIDOWANE
JOB VACANCIES, NEWLY CREATED AND LIQUIDATED JOB

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Miejsca pracy Jobs					
	wolne (stan w dniu 31 XII) vacancies (as of 31 XII)			nowo utworzone ^a vacancies - newly created jobs ^a		zlikwidowane ^a w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób <i>liquidated ^a in entities employing more than 9 persons</i>
	ogółem total	w tym nowo utworzone of which vacancies - newly created jobs	z liczby ogółem w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób of total number in entities employing more than 9 persons	ogółem total	w tym w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób of which in entities employing more than 9 persons	
OGÓŁEM 2007	9971	1883	6641	40309	26968	5916
TOTAL 2008	5510	775	3408	35398	23457	10531
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo <i>Agriculture, hunting and forestry</i>	16	-	16	134	62	48
Przemysł <i>Industry</i>	1075	120	791	9066	6649	4240
górnictwo <i>mining and quarrying</i>	10	-	4	27	14	13
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	1051	114	774	8795	6401	4072
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę <i>electricity, gas and water supply</i>	14	6	13	244	234	155
Budownictwo <i>Construction</i>	954	60	233	5550	3326	1798
Handel i naprawy ^Δ <i>Trade and repair ^Δ</i>	1787	151	1277	9455	6077	1359
Hotele i restauracje <i>Hotels and restaurants</i>	281	57	41	1465	939	149
Transport, gospodarka magazynowa i łączność <i>Transport, storage and communication</i>	233	29	143	1394	559	299
Pośrednictwo finansowe <i>Financial intermediation</i>	32	-	32	456	305	80
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ <i>Real estate, renting and business activities</i>	423	185	336	3778	2690	1181
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^Δ <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	250	34	238	747	699	448
Edukacja <i>Education</i>	92	41	84	1230	1028	357
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna ... <i>Health and social work</i>	264	72	134	944	610	343
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała . <i>Other community, social and personal service activities</i>	103	26	83	1179	513	229

^a W ciągu roku.
^a During the year.

TABL. 8 (74). **PRZYJĘCIA DO PRACY^a**
HIRES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number				Współ- czynnik przyjęć w % Hire rate in %
			kobiety women	podjem- jący pierwszą pracę persons starting work for the first time	zmienia- jący pracę changing work	powracający z urlopów wychowaw- czych i bez- płatnych persons re- turning from child-care leaves and unpaid leaves	
OGÓŁEM	2000	117845	47229	16322	59595	4367	19,4
TOTAL	2005	122342	48086	20530	57203	3757	22,2
	2007	157800	65624	26607	32660	4226	27,2
	2008	155112	65225	23391	31821	4210	25,4
sektor publiczny		27301	16363	5065	6441	1261	11,5
public sector							
sektor prywatny		127811	48862	18326	25380	2949	33,9
private sector							
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo		577	145	92	139	10	17,4
Agriculture, hunting and forestry; fishing							
Przemysł		44993	14284	6661	9085	1006	24,5
Industry							
górnictwo		598	44	37	66	7	15,1
mining and quarrying							
przetwórstwo przemysłowe		42965	13831	6409	8373	975	26,8
manufacturing							
wytwarzanie i zaopatrywanie w ene- rgię elektryczną, gaz, wodę		1430	409	215	646	24	7,2
electricity, gas and water supply							
Budownictwo		16953	986	1651	2732	294	42,0
Construction							
Handel i naprawy ^Δ		38356	20544	5729	7464	1243	38,4
Trade and repair ^Δ							
Hotele i restauracje		4306	2699	794	699	86	36,8
Hotels and restaurants							
Transport, gospodarka magazynowa i łączność		7516	1804	753	1909	129	30,8
Transport, storage and communication							
Pośrednictwo finansowe		3024	2047	571	569	79	23,2
Financial intermediation							
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ		16780	7263	2595	3842	244	36,4
Real estate, renting and business activities							
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpie- czenia społeczne i zdrowotne ^Δ		5421	3288	1378	1153	183	13,2
Public administration and defence; compulsory social security							
Edukacja		7456	5703	1272	1802	382	9,0
Education							
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna ..		6530	5127	1426	1677	485	12,3
Health and social work							
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała ..		3200	1335	469	750	69	21,2
Other community, social and personal service activities							

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych, bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 128; według siedziby jednostki.

^a Data concern full-time paid employees, excluding seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons, see general notes, item 12 on page 128; by seat of unit.

TABL. 9 (75). **ZWOLNIENIA Z PRACY^a**
TERMINATIONS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number					Współ- czynnik zwolnień w % Termina- tion rate in %
			kobiety women	zwolnieni w drodze wypowiedzenia terminated due to dissolution of an employment contract		przenie- sieni na emerytu- rę, rentę z tytułu niezdol- ności do pracy, rehabili- tację retired or granted pension due to an inability to work or due to rehabili- tation	korzysta- jący z urlo- pów wychow- awczych i bez- płatnych taking child- -care and unpaid leaves	
				przez zakład pracy by employer	przez pra- cownika by emplo- yee			
OGÓŁEM	2000	132082	54676	33036	11731	7865	6609	21,5
TOTAL	2005	109773	43968	16139	13432	6523	5381	19,6
	2007	139912	57857	14480	27655	8388	6332	23,7
	2008	143390	58949	19830	27254	8856	6902	22,9
sektor publiczny		26009	14950	1615	2589	5210	1968	10,6
public sector								
sektor prywatny		117381	43999	18215	24665	3646	4934	30,5
private sector								
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo		784	216	127	102	75	20	23,4
Agriculture, hunting and forestry; fishing								
Przemysł		43549	14544	8225	8053	2465	1643	23,3
Industry								
górnictwo		566	27	142	52	98	11	14,2
mining and quarrying								
przetwórstwo przemysłowe		41567	14127	8004	7899	1833	1583	25,6
manufacturing								
wytwarzanie i zaopatrywanie w ener- gię elektryczną, gaz, wodę		1416	390	79	102	534	49	7,0
electricity, gas and water supply								
Budownictwo		15962	690	2081	2968	415	373	39,3
Construction								

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych, bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 128; według siedziby jednostki.

^a Data concern full-time paid employees, excluding seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons; see general notes, item 12 on page 128; by seat of unit.

TABL. 9 (75). **ZWOLNIENIA Z PRACY^a (dok.)****TERMINATIONS^a (cont.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number					Współ- czynnik zwolnień w % <i>Termination rate in %</i>
		kobiety women	zwolnieni w drodze wypowiedzenia <i>terminated due to dissolution of an employment contract</i>		przenie- sieni na emerytu- rę, rentę z tytułu niezdol- ności do pracy, rehabili- tację <i>retired or granted pension due to an inability to work or due to rehabili- tation</i>	korzysta- jący z urlo- pów wychow- awczych i bezpłat- nych <i>taking child- -care and unpaid leaves</i>	
			przez zakład pracy <i>by employer</i>	przez pra- cownika <i>by employee</i>			
Handel i naprawy ^Δ <i>Trade and repair^Δ</i>	34438	18117	5112	7117	586	2151	33,4
Hotele i restauracje <i>Hotels and restaurants</i>	3822	2419	487	1097	124	172	31,8
Transport, gospodarka magazynowa i łączność <i>Transport, storage and communication</i>	6746	1626	599	1125	497	121	27,6
Pośrednictwo finansowe <i>Financial intermediation</i>	2403	1628	102	647	166	141	17,8
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ <i>Real estate, renting and business activities</i>	15069	6017	1728	3762	806	453	32,2
Administracja publiczna i obrona naro- dowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^Δ <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	4630	2564	201	446	746	344	10,8
Edukacja <i>Education</i>	7313	5472	393	639	1823	623	8,6
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna .. <i>Health and social work</i>	6007	4569	532	840	826	733	10,7
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała .. <i>Other community, social and personal service activities</i>	2667	1087	243	458	327	128	17,2

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych, bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 128; według siedziby jednostki.

^a Data concern full-time paid employees, excluding seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons; see general notes, item 12 on page 128; by seat of unit.

TABL. 10 (76).

ABSOLWENCI PODEJMUJĄCY PIERWSZĄ PRACĘ ^a**SCHOOL LEAVERS STARTING WORK FOR THE FIRST TIME ^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym kobiety Of which women	Z liczby ogółem — absolwenci szkół Of total number — school leavers			
				wyższych tertiary	policealnych i średnich zawodo- wych post-second- ary and vocational secondary	liceów ogólno- kształcą- cych general secondary	zasadni- czych zawodo- wych basic vocational
OGÓŁEM	2000	14428	6848	4166	4241	1845	4176
TOTAL	2005	18473	8465	6616	5508	2467	3882
	2007	23220	11010	8184	5867	3758	5411
	2008	19203	9383	6655	4832	3022	4694
sektor publiczny		4437	3032	3023	766	458	190
public sector							
sektor prywatny		14766	6351	3632	4066	2564	4504
private sector							
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo . Agriculture, hunting and forestry; fishing		85	32	46	21	4	14
Przemysł		5192	1532	955	1685	654	1898
Industry							
górnictwo		34	7	16	6	-	12
mining and quarrying							
przetwórstwo przemysłowe		4951	1454	826	1610	637	1878
manufacturing							
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę		207	71	113	69	17	8
electricity, gas and water supply							
Budownictwo		1359	131	236	339	104	680
Construction							
Handel i naprawy ^Δ		4464	2625	684	1380	1089	1311
Trade and repair ^Δ							
Hotele i restauracje		622	410	110	217	125	170
Hotels and restaurants							
Transport, gospodarka magazynowa i łączność		662	147	125	235	82	220
Transport, storage and communication							
Pośrednictwo finansowe		531	387	317	67	147	-
Financial intermediation							
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ		2285	1187	1344	260	427	254
Real estate, renting and business activities							
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^Δ		1204	881	842	194	146	22
Public administration and defence; com- pulsory social security							
Edukacja		1069	827	886	82	72	29
Education							
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna		1332	1031	937	264	95	36
Health and social work							
Działalność usługowa komunalna, spo- łeczna i indywidualna, pozostała		398	193	173	88	77	60
Other community, social and personal service activities							

^a Zatrudnieni na podstawie stosunku pracy; dane dotyczą pełnozatrudnionych, bez sezonowych i zatrudnionych do-
rywczco; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 128; według
siedziby jednostki.

^a Employed on the basis of an employment contract; data concern full-time paid employees, excluding seasonal and
temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons, see general notes, item 12 on page
128; by seat of unit.

TABL. 11 (77). **KOSZTY PRACY^a**
LABOUR COSTS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE		Koszty pracy w zł <i>Labour costs in zł</i>			SPECIFICATION
		na 1 zatrudnionego (przeciętne miesięczne) <i>per paid employee (monthly averages)</i>	na 1 godzinę <i>per hour</i>		
			opłaconą <i>paid for</i>	przepracowaną <i>worked</i>	
OGÓŁEM	2000	2376,22	14,51	16,59	TOTAL
	2004	3015,10	18,82	21,67	
	2008	3716,87	22,70	26,43	
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo ...		4680,74	26,97	31,08	<i>Agriculture, hunting and forestry</i>
Rybacktwo		3567,43	20,79	22,90	<i>Fishing</i>
Przemysł		3894,60	22,95	27,08	<i>Industry</i>
górnictwo		6329,26	35,98	45,44	<i>mining and quarrying</i>
przetwórstwo przemysłowe		3626,91	21,41	25,16	<i>manufacturing</i>
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę		5482,43	32,47	38,36	<i>electricity, gas and water supply</i>
Budownictwo		3505,14	20,28	23,28	<i>Construction</i>
Handel i naprawy ^Δ		2854,45	16,96	19,31	<i>Trade and repair ^Δ</i>
Hotele i restauracje		2448,44	14,51	16,74	<i>Hotels and restaurants</i>
Transport, gospodarka magazynowa i łączność		3725,18	22,07	25,68	<i>Transport, storage and communication</i>
Pośrednictwo finansowe		5974,37	35,06	40,38	<i>Financial intermediation</i>
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ		4015,21	23,60	27,21	<i>Real estate, renting and business activities</i>
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenie społeczne i zdrowotne ^Δ		4528,55	27,53	32,43	<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>
Edukacja		4112,45	33,11	39,63	<i>Education</i>
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna		3524,41	21,79	25,27	<i>Health and social work</i>
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała		3446,56	20,76	24,06	<i>Other community, social and personal service activities</i>

^a Dane nie obejmują podmiotów o liczbie pracujących do 9 osób; patrz uwagi ogólne ust. 16 na str. 129.

^a Data do not include economic entities employing up to 9 persons; see general notes, item 16 on page 129.

Bezrobocie Unemployment

TABL. 12 (78). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI, STOPA BEZROBOCIA ORAZ OFERTY PRACY**
Stan w dniu 31 XII
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS, UNEMPLOYMENT RATE AS WELL AS JOB OFFERS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
W LICZBACH BEZZWGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS					
Bezrobotni zarejestrowani	185152	178067	112602	97813	Registered unemployed persons
mężczyźni	81721	79333	43590	40116	men
kobiety	103431	98734	69012	57697	women
Oferty pracy	283	2135	4216	1883	Job offers
Bezrobotni na 1 ofertę pracy	654	83	27	52	Unemployed persons per a job offer
W % OGÓŁU BEZROBOTNYCH IN % OF TOTAL UNEMPLOYED PERSONS					
Dotychczas niepracujący	26,0	25,8	25,0	24,3	Previously not employed
Zwoleni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	8,5	4,5	4,3	3,2	Terminated for company reasons
Posiadający prawo do zasiłku	18,5	11,5	13,4	17,3	Possessing benefits rights
Pozostający bez pracy dłużej niż 1 rok	44,5	50,0	45,9	34,1	Out of job for longer than 1 year
W % IN %					
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a	12,2	13,8	8,7	7,5	Registered unemployment rate ^a
^a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 131. ^a See general notes, item 3 on page 131.					

TABL. 13 (79). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI BĘDĄCY W SZCZEGÓLNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY ^a**
Stan w dniu 31 XII
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS WITH A SPECIFIC SITUATION ON THE LABOUR MARKET ^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Bezrobotni zarejestrowani ogółem	178067	112602	97813	Total registered unemployed persons
z ogółem:				of total:
Do 25 roku życia	47301	25761	25205	Aged up to 25 years
Długotrwale bezrobotni	111619	66649	45826	Long-term unemployed persons
Powyżej 50 roku życia	22051	20078	17064	Over 50 years old
Bez kwalifikacji zawodowych	34777	30244	23998	Without occupational qualifications
Samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko w wieku do 18 roku życia ^b	3573	4213	5329	Bringing up single-handed at least one child aged 18 and less ^b
Niepełnosprawni	5011	4676	5173	Disabled persons

^a Patrz uwagi ogólne, ust 2 na str. 130. ^b Do 2007 r. były to osoby wychowujące co najmniej jedno dziecko w wieku do 7 roku życia, od 2008 r. dane nieporównywalne z publikowanymi wcześniej.

^a See general notes, item 2 on page 130. ^b Until 2007 they were persons bringing up single-handed at least one child aged 7 and less, since 2008 data are not comparable with those published before.

TABL. 14 (80). **BEZROBOTNI NOWO ZAREJESTROWANI I WYREJESTROWANI^a**
NEWLY REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS AND PERSONS REMOVED
FROM UNEMPLOYMENT ROLLS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Bezrobotni nowo zarejestrowani	165346	178364	151293	153162	Newly registered unemployed persons
z liczby bezrobotnych:					of number of unemployed persons:
Kobiety	75593	85080	78148	81711	Women
Dotychczas niepracujący	50766	60720	49849	46887	Previously not employed
Zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	14602	4527	3304	2830	Terminated for company reasons
Bezrobotni wyrejestrowani	138404	193876	183952	167951	Persons removed from unemployment rolls
z liczby bezrobotnych:					of number of unemployed persons:
Kobiety	61658	88924	95705	93026	Women
Z tytułu podjęcia pracy	67384	83400	75058	64654	Received jobs
a W ciągu roku. a During the year.					

TABL. 15 (81). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY**
Stan w dniu 31 XII
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL,
DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000		2005		2007		2008	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
OGÓŁEM TOTAL								
OGÓŁEM TOTAL	185152	103431	178067	98734	112602	69012	97813	57697
WEDŁUG WIEKU BY AGE								
24 lata i mniej	66642	35456	47394	25698	25761	15458	25205	15101
and less								
25—34	52051	32096	50558	30587	30963	21058	27655	17665
35—44	42915	24830	37665	22294	22657	15217	18181	11664
45—54	21974	10694	36041	18522	25940	15232	20249	11491
55 lat i więcej	1570	355	6409	1633	7281	2047	6523	1776
and more								
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATIONAL LEVEL								
Wyższe	5334	3398	11324	7574	9005	6121	9872	6613
Tertiary								
Policealne oraz średnie zawodowe	42621	29185	45159	29216	28937	20257	25317	16931
Post-secondary and vocational secondary								

TABL. 15 (81).

BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY (dok.)

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL, DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000		2005		2007		2008	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA (dok.) BY EDUCATIONAL LEVEL (cont.)								
Średnie ogólnokształcące..... General secondary	13523	11050	15428	11463	11744	8783	11839	8671
Zasadnicze zawodowe Basic vocational	77727	36866	62758	29771	35114	19188	28608	14434
Gimnazjalne ^a , podstawowe i niepełne podstawowe Lower secondary ^a , primary and incomplete primary	45947	22932	43398	20710	27802	14663	22177	11048
WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ^{bc} BY DURATION OF UNEMPLOYMENT ^{bc}								
3 miesiące i mniej months and less	39449	15777	38793	16984	28475	14033	33137	16426
3— 6.....	29133	15455	24900	13386	16576	9794	16943	10157
6—12.....	34209	17568	25427	13529	15891	9371	14411	8594
12—24.....	41833	23935	28111	15518	15478	9960	11898	7516
Powyżej 24 miesięcy More than 24 months	40528	30696	60836	39317	36182	25854	21424	15004
WEDŁUG STAŻU PRACY ^c BY WORK SENIORITY ^c								
Bez stażu pracy No work seniority	48212	28321	45864	27809	28122	18628	23742	15547
Ze stażem pracy: With work seniority:								
1 rok i mniej year and less	22489	13156	24193	14413	15427	10009	14482	9154
1— 5.....	36376	19213	33335	16854	20749	11963	20096	11063
5—10.....	25996	14536	24230	13698	14921	9441	12519	7441
10—20.....	36823	21795	30338	17575	19210	12288	15365	9317
20—30.....	14588	6389	17742	7895	11589	5877	9245	4406
powyżej 30 lat more than 30 years	668	21	2365	490	2584	806	2364	769

a Od 2002 r. b Od momentu rejestracji w urzędzie pracy. c Przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 3—6 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 3 miesiące i 1 dzień do 6 miesięcy.

a Since 2002. b From the date of registering in a labour office. c Intervals were shifted upward, e.g., in the interval 3—6 persons remaining unemployed from 3 months and 1 day to 6 months were included.

TABL. 16 (82). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI KORZYSTAJĄCY Z AKTYWNYCH FORM PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU^a**
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BENEFITTING FROM LABOUR MARKET PROGRAMME^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Podejmujący zatrudnienie przy pracach interwencyjnych	4904	4301	3463	2867	<i>Persons undertaking employment in intervention works</i>
w tym kobiety	2442	2022	2042	1736	<i>of which women</i>
Podejmujący zatrudnienie przy robotach publicznych	1445	3116	1725	1604	<i>Persons undertaking employment in public works</i>
w tym kobiety	610	1183	587	633	<i>of which women</i>
Rozpoczynający szkolenie	4326	9532	9914	10211	<i>Persons starting training</i>
w tym kobiety	2271	4336	4301	4918	<i>of which women</i>

^a W ciągu roku.

^a During the year.

TABL. 17 (83). **WYDATKI FUNDUSZU PRACY^a**
LABOUR FUND EXPENDITURES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2007	2008		SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł			w odset- kach in percent	
OGÓŁEM	302,3	285,4	316,4	100,0	TOTAL
w tym:					of which:
Zasiłki dla bezrobotnych	167,4	125,0	108,3	34,2	Unemployment benefits
Programy na rzecz promocji zatrudnienia	121,9	146,2	189,2	59,8	Programs for promoting employment
w tym:					of which:
koszty szkoleń	9,0	12,4	14,1	4,4	costs of trainings
prace interwencyjne	11,7	12,7	11,6	3,7	intervention works
roboty publiczne	15,5	8,6	9,5	3,0	public works
refundacja kosztów wyposażenia i doposażenia stanowisk pracy	5,2	16,2	17,8	5,6	refund of costs of furnishings and adjustments of work posts
środki na podjęcie działalności gospodarczej	18,3	37,7	53,1	16,8	resources on undertaking economic activity
stypendia i składki na ubezpieczenia społeczne	47,3	54,6	77,9	24,6	scholarships and contributions to social security

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 131.

^a See general notes, item 4 on page 131.

Warunki pracy

Work conditions

TABL. 18 (84). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a (excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	W tym w wypadkach Of which in				Z liczby ogółem — w wypadkach ciężkich Of total number — in serious accidents	SPECIFICATION	
		śmiertelnych fatal accidents	powodujących niezdolność do pracy accidents resulting in an inability to work					
			1—3 dni days	4—20 ^b	21 dni i więcej ^c days and more ^c			
OGÓŁEM	2000	5658	32	48	2266	3145	117	TOTAL
	2005	5331	25	38	1454	3566	60	
	2007	6356	39	52	1727	4179	109	
	2008	6270	30	60	1821	4005	87	
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo.....	50	-	1	8	41	1	1	Agriculture, hunting and forestry
Przemysł	2528	8	23	737	1687	40	40	Industry
górnictwo	112	-	1	15	94	-	-	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe.....	2289	7	19	691	1507	40	40	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	127	1	3	31	86	-	-	electricity, gas and water supply
Budownictwo	792	13	8	184	569	16	16	Construction
Handel i naprawy ^Δ	690	2	4	253	404	8	8	Trade and repair ^Δ
Hotele i restauracje	132	1	1	61	65	2	2	Hotels and restaurants
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	370	3	5	83	248	6	6	Transport, storage and communication
Pośrednictwo finansowe	53	1	1	13	24	-	-	Financial intermediation
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ	304	1	-	103	180	6	6	Real estate, renting and business activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^Δ	249	-	8	66	145	3	3	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	273	1	2	91	150	-	-	Education
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	637	-	5	177	364	2	2	Health and social work
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	192	-	2	45	128	3	3	Other community, social and personal service activities

^a Zgłoszone w danym roku. ^{b, c} Do roku 2004 powodujących niezdolność do pracy: ^b - 4-28 dni, ^c - 29 dni i więcej.

^a Registered in a given year. ^{b, c} Until 2004 accidents resulting in an inability to work: ^b - 4-28 days, ^c - 29 days and more.

TABL. 19 (85). **WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a**
(poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)
EVENTS AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a
(excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which						
		rolnic- two, łow- nictwo i leś- nictwo agri- culture, hunting and forestry	przemysł industry		budow- nictwo con- struc- tion	handel i napra- wy ^Δ trade and repair ^Δ	trans- port, gospo- darka maga- zynowa i łącz- ność trans- port, storage and com- muni- cation	ochrona zdrowia i pomoc spo- łeczna health and social work
			razem total	w tym prze- twór- stwo przemy- słowe of which manu- factur- ing				

WYDARZENIA POWODUJĄCE URAZY^b
CONTACT-MODE OF INJURY^b

OGÓŁEM	2000	5658	57	2430	2186	717	604	297	666
TOTAL	2005	5331	51	2017	1778	587	743	254	597
	2007	6356	77	2495	2229	708	801	355	634
	2008	6270	50	2528	2289	792	690	370	637
w tym: of which:									
Kontakt z prądem elektrycznym, temperaturą, niebezpiecznymi substancjami i preparatami chemicznymi		236	2	110	103	22	24	10	21
Contact with electrical voltage, tem- perature, hazardous substances and chemicals									
Tonięcie, zakopanie, zamknięcie		15	-	6	4	3	-	-	2
Drowned, buried, enveloped									
Zderzenie z/uderzenie w nierucho- my obiekt		1457	10	498	438	226	153	102	166
Horizontal or vertical impact with or against a stationary object									
Uderzenie przez obiekt w ruchu		1473	9	674	604	241	183	81	71
Struck by object in motion, collision									
Kontakt z przedmiotem ostrym, szorstkim, chropowatym		1075	6	559	530	103	135	20	89
Contact with sharp, pointed, rough, coarse material agent									
Uwięzienie, zmiżdżenie		457	2	267	258	65	52	14	17
Trapped, crushed									
Obciążenie fizyczne lub psychiczne Physical or mental stress		779	9	235	201	83	78	63	109
Przejaw agresji ze strony człowieka lub zwierzęcia		161	4	23	10	-	5	41	55
Aggression of human or animal									

^a Zgłoszone w danym roku. ^b Do 2004 r. określane jako wydarzenia bezpośrednio powodujące urazy.
^a Registered in a given year. ^b Until 2004 defined as events directly causing injury.

TABL. 19 (85). **WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a (dok.)**
EVENTS AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which						
		rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo agriculture, hunting and forestry	przemysł industry		budownictwo construction	handel i naprawy ^Δ trade and repair ^Δ	transport, gospodarka magazynowa i łączność transport, storage and communication	ochrona zdrowia i pomoc społeczna health and social work
			razem total	w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing				

PRZYCZYNY WYPADKÓW
CAUSES OF ACCIDENTS

OGÓŁEM	2000	9650	114	4441	3974	1338	1074	459	908
TOTAL	2005	9881	97	3914	3504	1110	1530	432	968
.....	2007	11903	142	5088	4639	1365	1542	651	972
.....	2008	11908	119	5202	4770	1511	1339	729	979
Niewłaściwy stan czynnika materialnego		1087	12	496	452	162	98	55	74
<i>Inappropriate condition of material objects/agents</i>									
Niewłaściwa organizacja:									
<i>Inappropriate organization of:</i>									
pracy		644	9	330	304	113	64	32	37
<i>work</i>									
stanowiska pracy		635	4	283	266	99	60	39	59
<i>work post</i>									
Brak lub niewłaściwe posługiwanie się czynnikiem materialnym przez pracownika		920	5	477	450	120	121	49	47
<i>Absence or inappropriate use of material objects/agents by employee</i>									
Nieużywanie sprzętu ochronnego przez pracownika		214	3	117	110	35	18	8	10
<i>Not using protective equipment by employee</i>									
Niewłaściwe samowolne zachowanie się pracownika		840	11	446	412	93	117	51	28
<i>Inappropriate wilful employee action</i>									
Stan psychofizyczny pracownika, nie zapewniający bezpiecznego wykonywania pracy ^c		221	6	81	72	28	24	9	24
<i>Mental-physical condition of employee not assuring safe work^c</i>									
Nieprawidłowe zachowanie się pracownika		6544	63	2790	2553	805	750	373	589
<i>Incorrect employee action</i>									
Inna przyczyna		803	6	182	151	56	87	113	111
<i>Other cause</i>									

^a Zgłoszone w danym roku. ^c Spowodowany m.in.: nagłym zachorowaniem, niedyspozycją fizyczną lub psychiczną, nadużyciem alkoholu.

^a Registered in a given year. ^c Caused by, i.a.: sudden action, physical or mental indisposition, alcohol abuse.

TABL. 20 (86). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY W GOSPODARSTWACH INDYWIDUALNYCH W ROLNICTWIE**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK ON PRIVATE FARMS IN AGRICULTURE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
OGÓŁEM	2229	1575	1543	1506	TOTAL
w tym wypadki śmiertelne	17	6	9	5	of which fatal accidents
Wydarzenia powodujące urazy:					Events causing injury:
upadek osób	1413	798	765	820	persons falling
uderzenie lub przygniecenie przez spadające przedmioty	80	84	100	115	persons hit or crushed by falling objects
przejechanie, uderzenie, pochwycenie przez środki transportu w ruchu	54	44	42	24	persons run over, hit or caught by moving means of transport
pochwycenie, uderzenie przez części ruchome maszyn i urządzeń	299	241	248	238	persons caught or hit by moving parts of machinery and equipment
uderzenie, przygniecenie, pogryzienie przez zwierzęta	142	129	162	117	persons hit, crushed or bitten by animals
działanie:					influence of:
skrajnych temperatur	6	15	12	11	extreme temperatures
materiałów szkodliwych	6	3	1	4	hazardous materials
inne wydarzenia	229	261	213	177	other events

TABL. 21 (87). **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a**
Stan w dniu 31 XII
PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total		Zagrożenie Hazard					
			związane connected with				czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi connected with mechanical factors related to particularly dangerous machinery	
			ze środowiskiem pracy work environment		z uciążliwością pracy strenuous conditions			
	ogółem grand total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors
	na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości per 1000 paid employees of total surveyed							
OGÓŁEM 2000	120,0	99,1	72,2	58,0	39,6	34,5	8,2	6,6
TOTAL 2005	92,2	75,4	51,3	41,5	26,7	21,8	14,1	12,2
..... 2007	88,7	75,1	47,7	37,9	29,3	26,8	11,7	10,4
..... 2008	87,5	65,5	49,1	37,3	26,0	19,6	12,4	8,6
sektor publiczny public sector	92,1	68,5	48,6	34,3	34,4	26,2	9,1	8,1
sektor prywatny private sector	85,7	64,3	49,2	38,4	22,7	17,1	13,7	8,8
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo Agriculture, hunting and forestry	110,0	69,1	55,0	23,0	32,9	28,1	22,1	17,9

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern entities employing more than 9 persons.

TABL. 21 (87). **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS^a (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total		Zagrożenie Hazard					
			związane connected with			czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi connected with mechanical factors related to particularly dangerous machinery		
			ze środowiskiem pracy work environment		z uciążliwością pracy strenuous conditions			
	ogółem grand total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors
na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości per 1000 paid employees of total surveyed								
Przemysł Industry	147,4	113,0	93,3	72,9	36,0	26,1	18,1	14,0
górnictwo mining and quarrying	386,9	251,1	331,0	222,6	32,4	10,4	23,5	18,1
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	127,3	101,2	83,0	67,7	25,0	18,7	19,3	14,8
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę electricity, gas and water supply	185,5	136,9	37,1	25,7	145,5	108,3	2,8	2,8
Budownictwo Construction	113,7	89,6	53,5	38,2	47,1	43,2	13,2	8,3
Handel i naprawy ^Δ Trade and repair ^Δ	29,3	14,9	8,9	6,5	11,9	6,2	8,5	2,2
Transport, gospodarka magazynowa i łączność Transport, storage and communication	78,7	59,7	28,9	18,4	36,1	28,0	13,7	13,3
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ Real estate, renting and business activities	16,6	16,2	13,2	12,8	1,1	1,1	2,3	2,3
Edukacja Education	8,7	8,4	2,4	2,0	4,9	4,9	1,4	1,4
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna Health and social work	16,6	13,3	9,9	6,9	6,2	6,2	0,5	0,3
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała Other community, social and personal service activities	124,0	82,8	45,1	23,3	28,3	24,9	50,6	34,7

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern entities employing more than 9 persons.

TABL. 22 (88). **CHOROBY ZAWODOWE^a**
OCCUPATIONAL DISEASES^a

CHOROBY	2003	2005	2007	2008	DISEASES
	liczba przypadków number of cases				
O G Ó Ł E M	443	321	460	375	T O T A L
w tym:					of which:
Zatrucia ostre albo przewlekłe lub ich następstwa	8	10	4	1	Acute and chronic intoxications and their sequels
Pylice płuc	94	45	38	34	Pneumoconioses
Choroby opłucnej lub osierdzia wywołane pyłem azbestu	8	1	-	8	Diseases of pleura or pericardium induced by asbestos dust
Przewlekłe obturacyjne zapalenie oskrzeli, z trwałym upośledzeniem sprawności wentylacyjnej płuc	6	1	2	1	Chronic obstructive bronchitis which causes airflow limitation
Astma oskrzelowa	11	11	7	8	Bronchial asthma
Zewnątrzpochodne alergiczne zapalenie pęcherzyków płucnych	1	1	-	2	Extrinsic allergic alveolitis
Alergiczny nieżyt nosa	15	9	20	12	Allergic rhinitis
Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym	136	85	185	124	Chronic diseases of vocal organ related to excessive vocal effort
Choroby wywołane działaniem promieniowania jonizującego	1	1	2	3	Diseases caused by ionizing radiation
Nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi	25	44	40	30	Malignant neoplasms induced by human carcinogens present in work environment
Choroby skóry	22	16	18	18	Skin diseases
Przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy	6	7	12	21	Chronic diseases of locomotor system related to the way the job is performed
Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy	11	20	33	27	Chronic diseases of peripheral nervous system related to the way job is performed
Obustronny trwały ubytek słuchu typu ślimakowego spowodowany hałasem	37	28	44	27	Bilateral permanent noise-induced hearing loss of cochlear type
Zespół wibracyjny	34	16	12	18	Vibration syndrome
Choroby układu wzrokowego wywołane czynnikami fizycznymi, chemicznymi lub biologicznymi	4	3	2	1	Diseases of visual system induced by physical, chemical or biological agents
Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa	21	20	39	37	Infectious and parasitic diseases or their sequels

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 134.

Źródło: dane Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi.

^a See general notes, item 7 on page 134.

Source: data of the Institute of Occupational Medicine in Łódź.

TABL. 23 (89).

KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ Z TYTUŁU PRACY W WARUNKACH SZKODLIWYCH DLA ZDROWIA I UCIAŻLIWYCH^a

Stan w dniu 15 XII

PERSONS RECEIVING BENEFITS FOR WORK IN HARMFUL AND STRENUOUS CONDITIONS^a

As of 15 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Posiłki profilak- tyczne <i>Preven- tive food</i>	Napoje <i>Drinks</i>	Inne środki odżyw- cze <i>Other nutrition</i>	Dodatki pienięż- ne <i>Special pay</i>	Skrócony czas pracy <i>Short- time work</i>	Dodat- kowe urlopy <i>Extra leaves</i>	Uprawnie- nia wynika- jące z pracy w szczegól- nych warun- kach lub w szczegól- nym cha- akterze <i>Entitle- ments arising from work in particular conditions</i>
OGÓŁEM	2000	61975	125689	28538	80231	4029	11373	54277
TOTAL	2005	53046	100931	19937	51803	2756	12318	48955
	2007	51671	115159	16965	44974	2685	11103	24640
	2008	53522	114482	15741	43817	2636	8804	18371
sektor publiczny		20331	41245	7007	27807	1796	5045	10943
<i>public sector</i>								
sektor prywatny		33191	73237	8734	16010	840	3759	7428
<i>private sector</i>								
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo		793	1097	-	532	-	-	10
<i>Agriculture, hunting and forestry; fishing</i>								
Przemysł		33065	63866	14446	27460	515	8363	12102
<i>Industry</i>								
górnictwo		7682	4812	3645	5369	36	3425	517
<i>mining and quarrying</i>								
przetwórstwo przemysłowe		22365	52783	9097	15393	475	4311	9199
<i>manufacturing</i>								
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę ...		3018	6271	1704	6698	4	627	2386
<i>electricity, gas and water supply</i>								
Budownictwo		10021	13228	322	1508	52	5	1097
<i>Construction</i>								
Handel i naprawy ^Δ		1953	8200	368	1755	59	113	211
<i>Trade and repair^Δ</i>								
Transport, gospodarka magazynowa i łączność		5878	12656	365	9216	33	-	2732
<i>Transport, storage and communication</i>								
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ		165	496	-	1047	395	2	26
<i>Real estate, renting and business activities</i>								
Edukacja		81	350	6	652	73	10	4
<i>Education</i>								
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna....		145	12240	13	808	1497	302	1689
<i>Health and social work</i>								
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała ..		1421	2349	221	839	12	9	500
<i>Other community, social and personal service activities</i>								

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.^a Data concern entities employing more than 9 persons.

TABL. 24 (90).

ŚWIADCZENIA Z TYTUŁU WYPADKÓW PRZY PRACY I CHORÓB ZAWODOWYCH^a
OCCUPATIONAL ACCIDENTS AND OCCUPATIONAL DISEASES BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Odszkodowania z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych <i>Occupational accidents and occupational diseases compensations</i>		Świadczenia wyrównawcze z tytułu wypadków przy pracy lub chorób zawodowych <i>Occupational accidents and occupational diseases compensatory benefits</i>	Dodatki wyrównawcze z tytułu przeniesienia do innej pracy wskutek wypadków przy pracy lub chorób zawodowych <i>Compensatory benefits due to a job change caused by occupational accidents or diseases</i>	Zasiłki wyrównawcze z tytułu odbywania rehabilitacji zawodowej <i>Compensatory benefits due to occupational rehabilitation</i>
	razem <i>total</i>	w tym z tytułu wypadków przy pracy <i>of which occupational accidents compensations</i>			
OGÓŁEM 2000	2239	1851	18	1	3
TOTAL 2005	1792	1729	13	9	-
..... 2007	2033	1975	18	4	12
2008 2009	1936	1936	-	1	-
sektor publiczny <i>public sector</i>	675	632	-	1	-
sektor prywatny <i>private sector</i>	1334	1304	-	-	-
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo <i>Agriculture, hunting and forestry</i>	24	17	-	-	-
Przemysł <i>Industry</i>	1077	1041	-	1	-
górnictwo <i>mining and quarrying</i>	143	136	-	1	-
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	896	868	-	-	-
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę <i>electricity, gas and water supply</i>	38	37	-	-	-
Budownictwo <i>Construction</i>	209	208	-	-	-
Handel i naprawy ^Δ <i>Trade and repair^Δ</i>	208	207	-	-	-
Transport, gospodarka magazynowa i łączność <i>Transport, storage and communication</i>	138	134	-	-	-
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ <i>Real estate, renting and business activities</i>	16	16	-	-	-
Edukacja <i>Education</i>	36	27	-	-	-
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna <i>Health and social work</i>	274	259	-	-	-
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała <i>Other community, social and personal service activities</i>	27	27	-	-	-

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern entities employing more than 9 persons.

TABL. 25 (91).

ŚREDNI KOSZT ŚWIADCZEŃ Z TYTUŁU WYPADKÓW PRZY PRACY
I CHOROÓB ZAWODOWYCH^aAVERAGE COST OF OCCUPATIONAL ACCIDENTS AND OCCUPATIONAL
DISEASES BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Odszkodowania z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych <i>Occupational accidents and occupational diseases compensations</i>		Świadczenia wyrównawcze z tytułu wypadków przy pracy lub chorób zawodowych <i>Occupational accidents and occupational diseases compensatory benefits</i>	Dodatki wyrównawcze z tytułu przeniesienia do innej pracy wskutek wypadków przy pracy lub chorób zawodowych <i>Compensatory benefits due to a job change caused by occupational accidents or diseases</i>	Zasiłki wyrównawcze z tytułu odbywania rehabilitacji zawodowej <i>Compensatory benefits due to occupational rehabilitation</i>	
	razem <i>total</i>	w tym z tytułu wypadków przy pracy <i>of which occupational accidents compensations</i>				
w złotych na 1 świadczenie <i>in zł per benefit</i>						
OGÓŁEM	2000	3734,93	2386,17	5127,78	700,00	7266,67
TOTAL	2005	2403,36	2230,31	3615,38	2600,00	-
	2007	2690,56	2474,73	5255,56	1550,00	1608,33
	2008	2712,99	2367,82	-	2800,00	-
sektor publiczny		2952,59	2487,66	-	2800,00	-
public sector						
sektor prywatny		2591,75	2309,74	-	-	-
private sector						
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo		3479,17	2794,12	-	-	-
Agriculture, hunting and forestry						
Przemysł		2838,90	2414,22	-	2800,00	-
Industry						
górnictwo		3872,73	3056,62	-	2800,00	-
mining and quarrying						
przetwórstwo przemysłowe		2697,10	2329,95	-	-	-
manufacturing						
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę		2292,11	2029,73	-	-	-
electricity, gas and water supply						
Budownictwo		3215,79	3050,48	-	-	-
Construction						
Handel i naprawy ^Δ		1915,38	1899,03	-	-	-
Trade and repair ^Δ						
Transport, gospodarka magazynowa i łączność		2286,23	1997,76	-	-	-
Transport, storage and communication						
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ		2962,50	2962,50	-	-	-
Real estate, renting and business activities						
Edukacja		3738,89	2633,33	-	-	-
Education						
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna		2537,59	2175,68	-	-	-
Health and social work						
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała		1707,41	1707,41	-	-	-
Other community, social and personal service activities						

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.^a Data concern entities employing more than 9 persons.

WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

Uwagi ogólne

Wynagrodzenia

1. Wynagrodzenia obejmują wypłaty pieniężne oraz wartość świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty należne pracownikom z tytułu pracy.

Dane nie obejmują wynagrodzeń pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, a ponadto w tabl. 2 i 4 nie obejmują pracowników fundacji, stowarzyszeń, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego.

Składnikami wynagrodzeń są: wynagrodzenia osobowe, wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej, wynagrodzenia bezosobowe, wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne, honoraria.

Do wynagrodzeń osobowych zalicza się m.in.: wynagrodzenia zasadnicze, premie i nagrody, dodatki (np. za pracę w warunkach szkodliwych dla zdrowia, za staż pracy, za pełnienie funkcji kierowniczych), wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych, wynagrodzenia za czas niewykonania pracy (przestoje płatne, urlopy, choroby), świadczenia deputatowe i odszkodowawcze. Wynagrodzenia osobowe dotyczą osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy, osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, którzy zawarli z zakładem pracy umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego.

2. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie (nominalne) przypadające na 1 zatrudnionego obliczono przyjmując:

- wynagrodzenia osobowe, bez wynagrodzeń osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, a także osób zatrudnionych za granicą,
- wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach,
- dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej,

WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS

General notes

Wages and salaries

1. Wages and salaries include monetary payments as well as the value of benefits in kind or their equivalents due to employees for work performed.

Data do not include wages and salaries of employees in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety, moreover in tables 2 and 4 do not include employees in foundations, associations, political parties, trade unions, social organizations, employers organizations, economic and professional self-government.

Components of wages and salaries are comprised of: personal wages and salaries, payments from profit and balance surplus in co-operatives, annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities, impersonal wages and salaries, agency commission wages and salaries, fees.

Personal wages and salaries comprise, among others: basic wages and salaries, premiums and prizes, bonuses (e.g., for working in unhealthy conditions, for seniority, for serving in management positions), wages and salaries for working overtime, wages and salaries for time off (paid lay-offs, holidays, illness) and allowances and claim benefits. Personal wages and salaries concern employees hired on the basis of an employment contract, persons engaged in outwork as well as apprentices, who concluded a labour contract with an employer for the purpose of vocational training.

2. The average monthly (nominal) wages and salaries per paid employee were calculated assuming:

- personal wages and salaries, excluding wages and salaries of persons engaged in outwork as well as apprentices and persons employed abroad,
- payments from profit and balance surplus in co-operatives,
- annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities,

- honoraria wypłacone niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, np. dziennikarzom, realizatorom filmów, programów radiowych i telewizyjnych.

Dane o przeciętnych wynagrodzeniach dotyczą osób pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

3. Dane o wynagrodzeniach podaje się **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych oraz od 1999 r. ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płaconymi przez ubezpieczonego pracownika, wprowadzonymi ustawą z dnia 13 X 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 137, poz. 887, z późniejszymi zmianami).

4. Dane w tabl. 5 i 6 opracowano na podstawie reprezentacyjnego badania struktury wynagrodzeń według zawodów za październik 2008 r. Dane dotyczą zatrudnionych, którzy otrzymali wynagrodzenie za cały miesiąc, bez zatrudnionych w organizacjach: społecznych, politycznych, związków zawodowych i innych. Do obliczenia wynagrodzenia przyjęto sumę: wypłat wynagrodzeń osobowych za badany miesiąc z uwzględnieniem wypłat dokonanych za okresy dłuższe niż miesiąc w przeliczeniu na jeden miesiąc (np. 1/3 premii kwartalnej, 1/12: nagród i premii rocznych, wypłat z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej oraz honorariów).

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych

1. Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych** (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych - ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i budżetu państwa - w ramach odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa i dotacji celowej (do 2006 r. w ramach dotacji celowej).

Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych** dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa - w ramach odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa i dotacji celowej (do 2006 r. w ramach dotacji celowej), a także ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz budżetu państwa

- *fees paid to selected groups of employees for performing work in accordance with a labour contract, e.g., to journalists, film producers, radio and television program producers.*

Data regarding average wages and salaries concern full-time paid employees as well as part-time paid employees in terms of full-time paid employees.

3. Data regarding wages and salaries are given in gross terms, i.e. including deductions for personal income taxes and since 1999 also employee's contributions to compulsory social security (retirement, pension and illness) introduced by the Law on the Social Security System, dated 13 X 1998 (Journal of Laws, No. 137, item 887, with later amendments).

4. Data in tables 5 and 6 were compiled on the basis of sample survey on the structure of wages and salaries by occupations for October 2008. Data concern paid employees, who received wages and salaries for the whole month, excluding paid employees in social and political organizations, trade unions and others. For calculating wages and salaries the sum of the following were assumed: payments of personal wages and salaries for the reference month including payments made for periods longer than one month calculated per month (e.g. 1/3 of quarterly premiums, 1/12 of annual prizes and premiums, payments from profit and balance surplus in co-operatives, annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities and fees).

Social security benefits

1. Information regarding **retirement pay and pension benefits** (excluding farmers) concerns benefits which are paid in regard to non-agricultural social security system by the Social Insurance Institution - from the source of the Social Insurance Fund and the state budget - within the scope of separate division of the state budget expenditures and within from the appropriated allocations of the state budget (until 2006 only from the appropriated allocation).

Information regarding **retirement pay and pension benefits for farmers** concerns benefits which are paid by the Agricultural Social Insurance Fund from the source of the Pension Fund and the state budget - within the scope of separate division of the state budget expenditure and within from the appropriated allocations of the state budget (until 2006 only from the appropriated allocation) as well as from the source of the

(renty kombatanckie i socjalne), w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z tych środków.

2. Do świadczeń emerytalnych i rentowych uprawnieni są (łącznie z członkami ich rodzin) m.in.:

- 1) pracownicy;
- 2) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 3) członkowie rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych;
- 4) osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy na warunkach zlecenia;
- 5) osoby prowadzące pozarolniczą działalność (w tym osoby prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek, twórcy, artyści);
- 6) duchowni;
- 7) żołnierze zawodowi;
- 8) funkcjonariusze służby bezpieczeństwa publicznego, tj.: Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Więziennej oraz b. Urzędu Ochrony Państwa;
- 9) rolnicy indywidualni;
- 10) inwalidzi wojenni i wojskowi, osoby represjonowane (od 1991 r.) oraz kombatanck.

3. Świadczenia emerytalne i rentowe (wypłacane także z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych) obejmują:

- 1) emerytury;
- 2) renty z tytułu niezdolności do pracy;
- 3) renty rodzinne.

4. Świadczenia emerytalne i rentowe obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących i wyrównawczych) uwzględniającą od 2007 r. zmniejszenia m.in. z tytułu osiągania przychodów z pracy.

5. Dane dotyczące przeciętnej miesięcznej emerytury i renty obliczono dzieląc ogólną kwotę świadczeń przez odpowiadającą im liczbę świadczeniobiorców.

6. Dane o świadczeniach podaje się w ujęciu brutto, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych.

Social Insurance Fund and the state budget (combatant and social pensions), in case of farmers who are authorized to receive benefits from those sources simultaneously.

2. Among others the following persons (including members of their families) are authorized to receive retirement pay and pensions:

- 1) employed persons;
- 2) outworkers;
- 3) members of agricultural producers' co-operatives and co-operatives established on their basis as well as agricultural farmers' co-operatives;
- 4) persons employed on the basis of agency agreements or on the basis of order agreements;
- 5) persons engaged in non-agricultural economic activity (of which self-employed persons, creators, artists);
- 6) clergy;
- 7) professional soldiers;
- 8) the public safety functionaries, i.e., the Police, Internal Security Agency and Foreign Intelligence Agency, Central Anticorruption Bureau, Border Guard, Office of Government Protection, State Fire Department, Penitentiary Staff as well as the former Office of State Protection;
- 9) farmers;
- 10) war and military invalids, repressed persons (since 1991) as well as combatants.

3. Retirement pay and pension benefits (also paid due to accidents at work and job-related illnesses) include:

- 1) retirement pay;
- 2) pensions resulting from an inability to work;
- 3) family pensions.

4. Retirement pay and pension benefits include the amount of benefits due (current and compensatory) taking into account since 2007 the deductions, among others, in respect of earning revenue from work.

5. Data regarding the average monthly retirement pay and pension are calculated by dividing the total amount of benefits by the corresponding number of persons receiving these benefits.

6. Data regarding benefits are given in gross terms, i.e., including deductions for personal income taxes.

Wynagrodzenia

Wages and salaries

TABL. 1 (92). **WYNAGRODZENIA BRUTTO^a**
GROSS WAGES AND SALARIES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	w tys. zł		in thous. zł		
O G Ó Ł E M	14813742,2	18008512,4	21850637,1	25225426,8	T O T A L
sektor publiczny	7070931,3	7754074,2	8744684,5	9734262,2	public sector
sektor prywatny	7742810,9	10254438,2	13105952,6	15491164,6	private sector
Rolnictwo, łowiectwo i leśnic- two; rybactwo	106745,9	103085,7	116859,8	127529,5	Agriculture, hunting and forestry; fishing
Przemysł	4485599,0	5089730,9	6235566,7	7065996,6	Industry
górnictwo	138237,1	161591,6	144023,9	169522,5	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe	3952391,1	4087694,5	5144590,7	5893869,7	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywa- nie w energię elektrycz- ną, gaz, wodę	394970,8	840444,8	946952,1	1002604,4	electricity, gas and water supply
Budownictwo	1041147,1	896405,1	1245047,1	1607899,0	Construction
Handel i naprawy ^Δ	1831152,0	2536132,2	3181135,8	3889858,8	Trade and repair ^Δ
Hotele i restauracje	180287,9	257171,3	336208,6	411932,5	Hotels and restaurants
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	1100151,7	879042,5	880830,2	1059384,7	Transport, storage and communication
Pośrednictwo finansowe	586128,3	832900,5	932537,2	856187,8	Financial intermediation
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ	998984,9	1328082,0	1923318,4	2251179,9	Real estate, renting and business activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiąz- kowe ubezpieczenia spo- łeczne i zdrowotne ^Δ	971230,7	1395515,8	1599726,2	1834019,5	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	1828022,2	2857674,5	3138751,0	3459446,9	Education
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	1240849,9	1246037,3	1614352,6	1922288,7	Health and social work
Działalność usługowa komu- nalna, społeczna i indywi- dualna, pozostała	443442,6	586734,6	646303,5	739702,9	Other community, social and personal service activities

^a Obejmują tylko składniki wynagrodzeń wymienione w ust. 2 uwag ogólnych na str. 160.

^a Data includes only components of wages and salaries mentioned in item 2 of general notes on page 160.

TABL. 2 (93).

WYNAGRODZENIA BRUTTO^a WEDŁUG SEKCJI
GROSS WAGES AND SALARIES^a BY SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Osobowe ^b Personal ^b	Wyплаты z tytułu udziału w zysku i w nad- wyżce bilansowej w spół- dzielniach Payments from profit and bal- ance surplus in co- -operatives	Dodat- kowe wynagro- dzenia roczne dla pracowni- ków jednostek sfery budżeto- wej Annual extra wages and salaries for em- ployees of budgetary sphere entities	Pozostałe ^c Other ^c	Uczniów Appren- tices
	w tys. zł in thous. zł					
OGÓŁEM 2000	14088258,6	13225615,2	42572,2	214898,3	594636,0	10536,9
TOTAL 2005	17009818,7	15945962,1	33234,9	248643,5	775580,6	6397,6
..... 2007	20866530,9	19483151,0	50691,1	276029,1	1050391,8	6267,9
2008	24067004,1	22559254,8	27500,1	292878,6	1179505,3	7865,3
sektor publiczny public sector	10118027,5	9435187,7	11347,6	292878,6	378054,0	559,6
sektor prywatny private sector	13948976,6	13124067,1	16152,5	-	801451,3	7305,7
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo Agriculture, hunting and forestry; fishing	139480,4	119827,1	481,6	94,9	19075,6	1,2
Przemysł Industry	6905941,6	6675734,6	23939,4	1666,5	202239,0	2362,1
górnictwo mining and quarrying	170754,0	166641,7	277,1	-	3834,1	1,1
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	5726055,8	5512403,6	21626,8	-	189672,4	2353,0
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę electricity, gas and water supply	1009131,8	996689,3	2035,5	1666,5	8732,5	8,0
Budownictwo Construction	1426047,1	1355945,9	22,9	2878,4	65844,5	1355,4

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących. b Łącznie z wynagrodzeniami osób wykonujących pracę nakładczą; bez wynagrodzeń uczniów. c Wynagrodzenia bezosobowe, agencyjno-prowizyjne, honoraria.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons as well as entities of the budgetary sphere regardless of the number of employees. b Including wages and salaries of persons engaged in outwork; excluding wages and salaries of apprentices. c Impersonal wages and salaries, agency commission wages and salaries, fees.

TABL. 2 (93).

WYNAGRODZENIA BRUTTO^a WEDŁUG SEKCJI (dok.)GROSS WAGES AND SALARIES^a BY SECTIONS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Osobowe ^b Personal ^b	Wyплаты z tytułu udziału w zysku i w nad- wyżce bilansowej w spół- dzielniach Payments from profit and bal- ance surplus in co- -operatives	Dodat- kowe wynagro- dzenia roczne dla pracowni- ków jednostek sfery budżeto- wej Annual extra wages and salaries for em- ployees of budgetary sphere entities	Pozostałe ^c Other ^c	Uczniów Appren- tices
	w tys. zł in thous. zł					
Handel i naprawy ^Δ Trade and repair ^Δ	3230184,9	3097988,7	907,7	-	128664,0	2624,5
Hotele i restauracje Hotels and restaurants	342346,0	309157,4	307,7	2039,7	30254,9	586,3
Transport, gospodarka magazynowa i łączność Transport, storage and communication	917167,9	876111,6	128,2	685,6	40109,4	133,1
Pośrednictwo finansowe Financial intermediation	836321,2	821834,2	1191,4	-	13295,6	-
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ Real estate, renting and business activities	2170808,7	1902985,2	380,1	5784,4	261583,8	75,2
Administracja publiczna i obrona naro- dowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^Δ Public administration and defence; com- pulsory social security	1887835,6	1733768,9	-	99318,1	54748,6	-
Edukacja Education	3655033,1	3288992,5	-	152352,2	213333,5	354,9
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna Health and social work	1927385,8	1837234,2	-	21555,4	68529,2	67,0
Działalność usługowa komunalna, spo- łeczna i indywidualna, pozostała Other community, social and personal service activities	628451,8	539674,5	141,1	6503,4	81827,2	305,6

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących. b Łącznie z wynagrodzeniami osób wykonujących pracę nakładczą; bez wynagrodzeń uczniów. c Wynagrodzenia bezosobowe, agencyjno-prowizyjne, honoraria.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons as well as entities of the budgetary sphere regardless of the number of employees. b Including wages and salaries of persons engaged in outwork; excluding wages and salaries of apprentices. c Impersonal wages and salaries, agency commission wages and salaries, fees.

TABL. 3 (94). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
OGÓŁEM	1744,42	2177,02	2490,08	2712,31	TOTAL
sektor publiczny	1883,22	2549,31	2907,30	3238,50	public sector
sektor prywatny	1634,42	1960,53	2272,49	2461,04	private sector
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo	1653,13	2243,53	2547,96	2851,48	Agriculture, hunting and forestry; fishing
Przemysł	1823,86	2230,23	2581,55	2814,84	Industry
górnictwo	2667,85	3276,39	3754,14	4219,50	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe	1750,01	2060,15	2411,05	2640,04	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	2649,25	3379,84	3891,93	4219,72	electricity, gas and water supply
Budownictwo	1595,86	1734,92	2069,37	2310,32	Construction
Handel i naprawy ^Δ	1416,05	1663,20	1943,89	2169,71	Trade and repair ^Δ
Hotele i restauracje	1144,77	1424,83	1584,96	1723,02	Hotels and restaurants
Transport, gospodarka magazy- nowa i łączność	1934,90	2276,37	2277,39	2440,08	Transport, storage and communi- cation
Pośrednictwo finansowe	3126,22	3932,26	4644,20	4594,56	Financial intermediation
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ	1864,72	2250,60	2708,88	2888,48	Real estate, renting and business activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^Δ	2336,15	2929,22	3232,87	3641,36	Public administration and de- fence; compulsory social secu- rity
Edukacja	1828,23	2543,66	2795,40	3045,82	Education
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	1399,28	1883,79	2416,42	2819,76	Health and social work
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	1637,29	2152,62	2306,58	2495,02	Other community, social and personal service activities

TABL. 4 (95).

PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO^a WEDŁUG SEKCJI
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES^a BY SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2007	2008		
				ogółem total	stanowiska	positions
					robotnicze	nierobot-
					manual labour	nicze non- -manual labour
w zł in zł						
OGÓŁEM	1839,76	2303,42	2666,24	2903,63	2120,47	3711,23
sektor publiczny	1883,22	2549,31	2907,30	3238,50	2483,66	3530,88
public sector						
sektor prywatny	1793,92	2115,98	2501,44	2695,83	2023,59	3941,35
private sector						
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo	1706,59	2327,19	2735,42	3006,79	2013,92	4064,83
Agriculture, hunting and forestry; fishing						
Przemysł	1872,63	2328,79	2721,19	2938,38	2395,68	4532,71
Industry						
górnictwo	2702,96	3333,82	3856,26	4290,69	3560,14	6124,58
mining and quarrying						
przetwórstwo przemysłowe	1832,02	2154,09	2549,04	2759,82	2252,20	4407,49
manufacturing						
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	2652,82	3384,48	3893,72	4223,18	3720,18	4964,03
electricity, gas and water supply						
Budownictwo	1725,00	1877,39	2389,39	2665,37	2236,83	4005,56
Construction						
Handel i naprawy ^Δ	1592,59	1801,01	2144,05	2375,42	1774,79	3408,78
Trade and repair ^Δ						
Hotele i restauracje	1294,45	1575,05	1775,28	1897,36	1581,55	2609,35
Hotels and restaurants						
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	2008,83	2503,01	2560,22	2757,93	2433,94	3543,78
Transport, storage and communication						
Pośrednictwo finansowe	3196,49	4108,88	4896,89	4955,89	2332,92	5014,41
Financial intermediation						
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ	1941,93	2343,82	2864,81	3107,69	1605,26	4148,82
Real estate, renting and business activities						
Administracja publiczna i obrona naro- dowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^Δ	2330,35	2929,14	3233,13	3642,06	2231,25	3805,26
Public administration and defence; compulsory social security						
Edukacja	1829,83	2551,01	2807,30	3062,53	1732,42	3368,46
Education						
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	1405,79	1904,06	2452,98	2871,43	1858,88	3108,30
Health and social work						
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała ...	1746,21	2153,35	2353,91	2611,25	2167,33	2980,22
Other community, social and personal service activities						

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons as well as entities of the budgetary sphere regardless of the number of employees.

TABL. 5 (96). **ZATRUDNIENI¹ WEDŁUG WYSOKOŚCI WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2008 R.****PAID EMPLOYMENT¹ BY AMOUNT OF GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2008**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Grand total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector		
a - w liczbach bezwzględnych in absolute numbers		ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women
b - w odsetkach in percent										
O G Ó Ł E M	a b	676887 100,0	333253 100,0	343634 100,0	260918 100,0	90236 100,0	170682 100,0	415969 100,0	243017 100,0	172952 100,0
przedziały wynagrodzeń ² : ranges of wages and salaries ² :										
1535,55 zł i mniej 1535,55 zł and less (50% i mniej)	a b	121626 18,0	54110 16,2	67516 19,6	12510 4,8	2288 2,5	10222 6,0	109116 26,2	51822 21,3	57294 33,1
1535,56-2303,33 (50-75%)	a b	165195 24,4	67787 20,3	97408 28,3	61302 23,5	16608 18,4	44694 26,2	103893 25,0	51179 21,1	52714 30,5
2303,34-3071,10 (75-100%)	a b	141972 21,0	70414 21,1	71558 20,8	66977 25,7	22401 24,8	44576 26,1	74995 18,0	48013 19,8	26982 15,6
3071,11-3838,88 (100-125%)	a b	102120 15,1	52004 15,6	50116 14,6	53550 20,5	16938 18,8	36612 21,5	48570 11,7	35066 14,4	13504 7,8
3838,89-4606,65 (125-150%)	a b	56073 8,3	30117 9,0	25956 7,6	27764 10,6	9875 10,9	17889 10,5	28309 6,8	20242 8,3	8067 4,7
4606,66-5374,43 (150-175%)	a b	31154 4,6	18454 5,5	12700 3,7	14443 5,5	6904 7,7	7539 4,4	16711 4,0	11550 4,8	5161 3,0
5374,44-6142,20 (175-200%)	a b	19115 2,8	12700 3,8	6415 1,9	9280 3,6	5634 6,2	3646 2,1	9835 2,4	7066 2,9	2769 1,6
6142,21 zł i więcej 6142,21 zł and more (powyżej 200%)	a b	39632 5,9	27667 8,3	11965 3,5	15092 5,8	9588 10,6	5504 3,2	24540 5,9	18079 7,4	6461 3,7

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ² Ustalane na podstawie krotności przeciętnego wynagrodzenia brutto (3071,10 zł) w województwie małopolskim za październik 2008 r. W nawiasach podano procentowy rozkład wynagrodzeń w poszczególnych przedziałach (np. przedział 1535,56-2303,33 zł stanowi 50-75% przeciętnego wynagrodzenia); przedziały procentowe zostały domknięte prawostronnie (np. przedział 50-75% obejmuje wynagrodzenia stanowiące od 50,01 do 75,00% przeciętnego wynagrodzenia).

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ² Established on the basis of the product of average gross wages and salaries (3071,10 zł) in the Małopolskie voivodship for October 2008. The percentage distribution of wages and salaries in individual ranges is given in parenthesis (e.g., the 1535,56-2303,33 zł range accounts for 50-75% of the average wage and salary); the percentage ranges are closed on the right (e.g., the 50-75% range includes wages and salaries accounting from 50,01 to 75,00% of the average wage and salary).

TABL. 6 (97). **ZATRUDNIENI^a ORAZ PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO WEDŁUG GRUP ZAWODÓW WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2008 R.**
PAID EMPLOYMENT^a AND AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES BY PERFORMED OCCUPATIONAL GROUPS FOR OCTOBER 2008

GRUPY ZAWODÓW ^b OCCUPATIONAL GROUPS ^b	Zatrudnieni w odsetkach <i>Paid employees in percent</i>			Przeciętne wynagrodzenia brutto w zł <i>Average gross wages and salaries in zł</i>		
	ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>	ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>
O G Ó Ł E M TOTAL	100,0	100,0	100,0	3071,10	3387,77	2764,00
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy Public government representatives, senior officials and managers	6,9	8,2	5,7	6351,52	7116,01	5292,66
Specjaliści Professionals	25,8	17,5	33,9	3729,20	4475,44	3356,56
Specjaliści nauk fizycznych, matema- tycznych i technicznych <i>Physical, mathematical and engineer- ing science professionals</i>	3,4	5,6	1,4	4768,08	4996,04	3866,46
Specjaliści nauk przyrodniczych i ochrony zdrowia <i>Life science and health professionals</i>	4,6	1,5	7,6	3397,21	4692,48	3156,72
Specjaliści szkolnictwa <i>Teaching professionals</i>	11,7	6,1	17,2	3301,83	3762,35	3142,24
Pozostali specjaliści <i>Other professionals</i>	6,1	4,3	7,8	4218,26	4743,53	3935,84
Technicy i inny średni personel Technicians and associate profes- sionals	13,2	10,2	16,0	3122,74	3451,62	2919,85
Średni personel techniczny <i>Physical and engineering science associate professionals</i>	3,3	4,9	1,7	3444,25	3660,09	2847,33
Średni personel w zakresie nauk bio- logicznych i ochrony zdrowia <i>Life science and health associate professionals</i>	1,2	0,4	2,0	2459,93	3015,89	2343,44
Nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy <i>Basic vocational teachers and instructors</i>	0,1	0,2	0,1	2488,15	2543,95	2396,11
Pracownicy pozostałych specjalności <i>Other associate professionals</i>	8,6	4,8	12,3	3104,90	3309,99	3027,53
Pracownicy biurowi Clerks	8,8	6,2	11,4	2540,34	2629,01	2493,55
Pracownicy obsługi biurowej <i>Office clerks</i>	7,0	5,8	8,2	2607,28	2605,85	2608,27
Pracownicy obrotu pieniężnego i obsługi klientów <i>Customer services clerks</i>	1,8	0,3	3,2	2277,80	3029,06	2200,71

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 7, pkt 1 na str. 24.

^a Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ^b See general notes to the Yearbook, item 7, point 1 on page 24.

TABL. 6 (97). **ZATRUDNIENI^a ORAZ PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO WEDŁUG GRUP ZAWODÓW WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2008 R. (cd.)**

PAID EMPLOYMENT^a AND AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES BY PERFORMED OCCUPATIONAL GROUPS FOR OCTOBER 2008 (cont.)

GRUPY ZAWODÓW ^b OCCUPATIONAL GROUPS ^b	Zatrudnieni w odsetkach <i>Paid employees in percent</i>			Przeciętne wynagrodzenia brutto w zł <i>Average gross wages and salaries in zł</i>		
	ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>	ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>
Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy <i>Service workers and shop and market sales workers</i>	10,3	6,8	13,8	1749,81	1950,05	1654,30
Pracownicy usług osobistych i ochrony <i>Personal and protective services workers</i>	3,6	3,4	3,9	1780,20	1863,23	1710,11
Modelki, sprzedawcy i demonstratorzy <i>Models, salespersons and demonstrators</i>	6,7	3,4	9,9	1733,41	2035,76	1632,52
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy <i>Skilled agricultural and fishery workers</i>	0,1	0,1	0,0	2121,36	2135,39	2036,03
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy <i>Craft and related trades workers</i>	13,6	23,5	3,9	2571,89	2716,61	1731,86
Górnicy i robotnicy budowlani <i>Extraction and building trades workers</i>	4,0	8,0	0,1	2689,36	2701,03	1849,45
Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń <i>Metal, machinery and related trades workers</i>	5,8	11,4	0,4	2993,38	3019,24	2195,95
Robotnicy zawodów precyzyjnych, ceramicy, wytwórcy wyrobów galanterijnych, robotnicy poligraficzni i pokrewni <i>Precision, handicraft, printing and related trades workers</i>	0,6	0,7	0,5	2345,46	2519,50	2123,88
Pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy <i>Other craft and related trades workers</i>	3,2	3,5	3,0	1709,20	1799,46	1606,14
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń <i>Plant and machine operators and assemblers</i>	11,2	20,0	2,7	2815,50	2879,43	2350,98
Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych <i>Stationary plant and related operators</i>	2,4	4,3	0,6	3169,70	3270,51	2445,25
Operatorzy i monterzy maszyn <i>Machine operators and assemblers</i>	3,9	6,0	1,8	2838,61	3025,61	2212,24
Kierowcy i operatorzy pojazdów <i>Drivers and mobile plant operators</i>	5,0	9,7	0,4	2627,14	2617,46	2888,02

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 7 pkt 1 na str. 24.

^a Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ^b See general notes to the Yearbook, item 7, point 1 on page 24.

TABL. 6 (97). **ZATRUDNIENI^a ORAZ PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO WEDŁUG GRUP ZAWODÓW WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2008 R. (dok.)**
PAID EMPLOYMENT^a AND AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES BY PERFORMED OCCUPATIONAL GROUPS FOR OCTOBER 2008 (cont.)

GRUPY ZAWODÓW ^b OCCUPATIONAL GROUPS ^b	Zatrudnieni w odsetkach <i>Paid employees in percent</i>			Przeciętne wynagrodzenia brutto w zł <i>Average gross wages and salaries in zł</i>		
	ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>	ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>
Pracownicy przy pracach prostych <i>Elementary occupations</i>	10,1	7,6	12,6	1850,72	2129,68	1687,99
Pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach <i>Sales and services elementary occupations</i>	7,1	3,5	10,6	1697,19	1833,60	1653,45
Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, rybołówstwie i pokrewni <i>Agricultural, fishery and related labourers</i>	0,0	0,1	0,0	2137,65	2291,53	1748,68
Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemysle, budownictwie i transporcie <i>Labourers in mining, construction, manufacturing and transport</i>	3,0	4,0	2,0	2210,15	2384,59	1869,83

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 7 pkt 1 na str. 24.

^a Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ^b See general notes to the Yearbook, item 7, point 1 on page 24.

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych Social security benefits

TABL. 7 (98). **EMERYCI I RENCISCI^a**
RETIRES AND PENSIONERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
OGÓŁEM	816317	762042	757481	758660	TOTAL
Objęci pozarolniczym systemem ubezpieczeń społecznych	672811	637352	640503	644857	<i>Covered by the non-agricultural social security system</i>
pobierający:					<i>persons receiving:</i>
emerytury	241300	306669	385642	400587	<i>retirement pay</i>
renty z tytułu niezdolności do pracy	326650	221845	145704	135070	<i>pensions resulting from an inability to work</i>
renty rodzinne	104861	108838	109157	109200	<i>family pensions</i>
Rolnicy indywidualni	143506	124690	116978	113803	<i>Farmers</i>
w tym pobierający emerytury	66954	87758	89364	87195	<i>of which receiving retirement pay</i>

^a Przeciętnie w roku; bez emerytów i rencistów, którzy otrzymują świadczenia wypłacane przez Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministerstwo Sprawiedliwości; bez emerytów i rencistów otrzymujących świadczenia na mocy umów międzynarodowych.

Źródło: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Annual averages: excluding retirees and pensioners, who receive benefits paid by the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration as well as the Ministry of Justice; excluding retirees and pensioners receiving benefits on the basis of international agreements.

Source: data of the Social Insurance Institution and Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 8 (99).

ŚWIADCZENIA EMERYTALNE I RENTOWE BRUTTO ^a**GROSS RETIREMENT PAY AND PENSION BENEFITS ^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
------------------	------	------	------	------	---------------

O G Ó Ł E M
G R A N D T O T A L

Świadczenia w mln zł | 7573,0 | 9463,7 | 10428,2 | 11398,3 | *Benefits in mln zł*

Z POZAROLNICZEGO SYSTEMU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH
FROM NON-AGRICULTURAL SOCIAL SECURITY SYSTEM

R a z e m
T o t a l

Świadczenia w mln zł | 6583,1 | 8366,9 | 9323,7 | 10263,0 | *Benefits in mln zł*

Przeciętna miesięczna emerytura
i renta w zł | 815,38 | 1093,97 | 1213,07 | 1326,26 | *Average monthly retirement pay and
pension in zł*

Emerytury
Retirement pay

Świadczenia w mln zł | 2822,6 | 4639,6 | 6045,5 | 6833,8 | *Benefits in mln zł*

Przeciętna miesięczna emerytura w zł | 974,81 | 1260,74 | 1306,37 | 1421,62 | *Average monthly retirement pay in zł*

Renty z tytułu niezdolności do pracy
Pensions resulting from an inability to work

Świadczenia w mln zł | 2745,4 | 2364,8 | 1766,2 | 1789,7 | *Benefits in mln zł*

Przeciętna miesięczna renta w zł | 700,39 | 888,29 | 1010,16 | 1104,15 | *Average monthly pension in zł*

Renty rodzinne
Family pensions

Świadczenia w mln zł | 1015,1 | 1362,6 | 1512,0 | 1639,5 | *Benefits in mln zł*

Przeciętna miesięczna renta w zł | 806,72 | 1043,28 | 1154,31 | 1251,15 | *Average monthly pension in zł*

ROLNIKÓW INDYWIDUALNYCH
FARMERS

R a z e m ^b
T o t a l ^b

Świadczenia w mln zł | 989,9 | 1096,8 | 1104,5 | 1135,4 | *Benefits in mln zł*

Przeciętna miesięczna emerytura
i renta w zł | 574,82 | 732,99 | 786,82 | 831,39 | *Average monthly retirement pay and
pension in zł*

w tym emerytury
of which retirement pay

Świadczenia w mln zł | 491,8 | 814,5 | 889,7 | 916,7 | *Benefits in mln zł*

Przeciętna miesięczna emerytura
w zł | 612,17 | 773,47 | 829,70 | 876,07 | *Average monthly retirement pay
in zł*

^a Bez emerytur i rent wypłacanych przez Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministerstwo Sprawiedliwości; bez emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych. ^b Łączenie z wypłatami z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń z tego funduszu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-Rentowego.

Ź r ó d ł o: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Excluding retirement pay and pensions paid by the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration as well as the Ministry of Justice; excluding retirement pay and pensions realized on the basis of international agreements. ^b Including payments from the Social Insurance Fund, in the case of a simultaneous right to benefits from this fund and to benefits from the Pension Fund.

S o u r c e: data of the Social Insurance Institution and Agricultural Social Insurance Fund.

BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH

Uwagi ogólne

1. Podstawowym źródłem informacji o warunkach bytu ludności, tj. poziomie i strukturze dochodu rozporządzalnego, wydatków, spożycia oraz wyposażeniu gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania jest reprezentacyjne badanie **budżetów gospodarstw domowych**. Badaniem objęte są wszystkie gospodarstwa domowe, z wyjątkiem zamieszkujących obiekty zbiorowego zakwaterowania oraz gospodarstw członków korpusu dyplomatycznego państw obcych. Gospodarstwa domowe obywateli obcego państwa zamieszkujące w Polsce stale lub przez dłuższy czas i posługujące się językiem polskim biorą udział w badaniu.

Jednostką badania jest **gospodarstwo domowe** jedno- lub wieloosobowe. Gospodarstwo domowe **jednoosobowe** stanowi osoba utrzymująca się samodzielnie, tzn. niełączyca swoich dochodów z dochodami innych osób bez względu na to, czy mieszka sama czy z innymi osobami. Przez gospodarstwo domowe **wieloosobowe** rozumie się zespół osób zamieszkujących razem i wspólnie utrzymujących się.

Wyniki badania oparte są na oświadczeniach osób biorących udział w badaniu budżetów gospodarstw domowych. W celu zachowania relacji między strukturą badanej zbiorowości a strukturą społeczno-demograficzną zbiorowości generalnej, dane od 2004 r. uzyskane z badania budżetów gospodarstw domowych zostały przeważone strukturą gospodarstw domowych według liczby osób i miejsca zamieszkania pochodzącą z Narodowego Spisu Ludności i Mieszkań 2002.

2. Badanie budżetów gospodarstw domowych prowadzone jest metodą rotacji miesięcznej w cyklu kwartalnym, co oznacza, że w każdym miesiącu w badaniu uczestniczą inne gospodarstwa domowe, a po kwartale w gospodarstwach domowych, które brały udział w badaniu miesięcznym danego kwartału przeprowadzony jest wywiad dotyczący niektórych wydatków, m.in. na zakup przedmiotów trwałego użytkowania (telewizor, pralka, lodówka itp.), na opłatę za usługi (lekarskie, stomatologiczne itp.) oraz wyposażenia gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania.

HOUSEHOLD BUDGETS

General notes

1. The basic source of information regarding the living conditions of the population, i.e., the level and structure of available income, expenditures, consumption, the furnishing of households with durable goods, is a sample survey of **household budgets**. Included in the survey are all the households, with the exception of those living in institutional households as well as households of members of the diplomatic corps of foreign countries. The households of foreign citizens with permanent or long-lasting residence in Poland and using Polish participate in the survey.

The survey unit is a one- or a multi-person **household**. A **one-person** household is understood as an individual independently maintained, i.e., income is not combined with the income of others regardless of whether the individual lives alone or with other persons. A **multi-person** household is understood as a group of people living together and maintaining themselves jointly.

Survey results are based on declarations made by persons participating in the survey of household budgets. In order to maintain the relation between the structure of the surveyed population and the socio-demographic structure of the total population, data since 2004 obtained from the household budget survey were weighted with the structure of households by number of persons and class of locality coming from the Population and Housing Census 2002.

2. The survey of household budgets is conducted using the method of monthly rotation with a quarterly cycle, which means that each month, different households participate in the survey, and after each quarter an interview is conducted in households which participated in the monthly survey of a given quarter concerning some expenditures, i.e., on purchases of durable goods (a television set, washing machine, refrigerator, etc.), on payments for services (medical, dental, etc.) as well as on furnishing the household with durable goods.

Badaniem objęto wszystkie gospodarstwa domowe zamieszkałe w wylosowanych mieszkaniach, reprezentujące podstawowe grupy społeczno-ekonomiczne ludności ustalone na podstawie kryterium **wyłączonego** lub **głównego** (przeważającego) **źródła utrzymania**, a mianowicie **gospodarstwa: pracowników, rolników, pracujących na własny rachunek, emerytów, rencistów oraz utrzymujących się z niezarobkowych źródeł** (innych niż emerytura i renta).

3. Kategorie osób występujących w gospodarstwach domowych ustalone zostały na podstawie ich głównego źródła utrzymania, czyli źródła przynoszącego największy dochód:

1) do osób pracujących zalicza się:

- a) pracujących najemnie, dla których głównym źródłem utrzymania jest dochód z pracy najemnej, niezależnie od rodzaju umowy zawartej z pracodawcą (umowa o pracę na czas nieokreślony lub określony, mianowanie, powołanie, praca sezonowa, praca dorywcza, umowa o wykonanie pracy nakładczej, umowa z agentem, umowa-zlecenie umowa ustna itd.);
- b) pracujących w gospodarstwie indywidualnym w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), dla których głównym źródłem utrzymania jest dochód z pracy w użytkowanym przez siebie gospodarstwie indywidualnym w rolnictwie;
- c) pracujących na własny rachunek (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), dla których głównym źródłem utrzymania jest prowadzenie działalności gospodarczej (poza użytkowaniem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie), w tym wynajem nieruchomości związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą oraz wykonywanie wolnego zawodu, a od 2005 r. także członków spółdzielni produkcji rolniczej;

2) osoby pobierające emeryturę lub rentę, których głównym źródłem utrzymania jest otrzymywana emerytura lub renta;

3) osoby utrzymujące się z niezarobkowych źródeł innych niż emerytura lub renta, których głównym źródłem utrzymania są: zasiłki z ubezpieczeń społecznych, świadczenia pomocy społecznej, dochody z tytułu własności, dochody z wynajmu nieruchomości niezwiązanych z prowadzoną działalnością gospodarczą, pozostałe dochody oraz inne przychody (podjęte lokaty i sprzedane papiery wartościowe, sprzedaż majątku, zaciągnięte pożyczki i kredyty);

*The survey included all households within randomly selected dwellings representing the basic socio-economic groups of the population, established on the basis of the **exclusive or main** (predominate) **source of maintenance**, i.e., **households of: employees, farmers, the self-employed, retirees, pensioners as well as households maintained from non-earned sources** (other than retirement pay and pensions).*

3. *The categories of persons comprising households were established on the basis of their primary source of maintenance, i.e., source deriving the greatest income:*

1) *employed persons include:*

- a) *hired employees, for whom the main source of maintenance is income from hired work, regardless of the type of contract concluded with the employer (a labour contract for a specified or unspecified period, postings, appointments, seasonal work, odd jobs, out-work, contract with agent, commission contracts, verbal contracts, etc.);*
- b) *employees on a private farm in agriculture (including contributing family workers), for whom the main source of maintenance is income from private farm work;*
- c) *self-employed persons (including contributing family workers), for whom the main source of maintenance is economic activity (excluding the use of a private farm in agriculture), including rental of real estate connected with conducting economic activity and practising a learned profession as well as members of agricultural production co-operatives since 2005;*

2) *persons receiving retirement pay or a pension, the main source of maintenance for which is the retirement pay or pension;*

3) *persons maintained from non-earned sources other than retirement pay and pension, for whom the main source of maintenance is: social security benefits, social assistance benefits, income from property and rental of real estate not connected with conducting economic activity, other income as well as other revenue (deposits withdrawn and securities sold, the sale of assets, extended loans and credits);*

- 4) osoby pozostające na utrzymaniu (bez własnego źródła utrzymania) utrzymywane przez inne osoby będące członkami tego samego gospodarstwa domowego.

4. Dochód rozporządzalny obejmuje bieżące dochody pieniężne i niepieniężne (w tym wartość spożycia naturalnego, tj. wartość towarów i usług konsumpcyjnych pobranych na potrzeby gospodarstwa domowego z działalności gospodarczej na własny rachunek - rolniczej i pozarolniczej oraz wartość towarów i usług otrzymanych bezpłatnie), bez zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych płaconych z tytułu dochodów: z pracy najemnej, ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych, pomocy społecznej oraz podatków płaconych przez osoby pracujące na własny rachunek, jak również bez składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne płacone przez ubezpieczonego pracownika.

W skład dochodu rozporządzalnego wchodzi:

- 1) dochód z pracy najemnej - uzyskany we wszystkich miejscach pracy danego członka gospodarstwa domowego, niezależnie od długości trwania okresu pracy i rodzaju umowy o pracę - który obejmuje wszystkie dochody uzyskiwane z tytułu pracy najemnej, w tym: wynagrodzenia, wypłaty niezaliczone do wynagrodzeń (np. dodatek za rozłąkę, ekwiwalent pieniężny za używanie własnej odzieży zamiast roboczej, kwoty uzyskane z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych), zasiłki chorobowe (pobrane w czasie trwania stosunku pracy), wyrównawcze, opiekuńcze, dochody w formie niepieniężnej (opłacone przez pracodawcę);
- 2) dochód z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie, który stanowi różnicę między wartością produkcji rolniczej (łącznie ze spożyciem naturalnym), a poniesionymi na nią bieżącymi nakładami (tj. zakupem produktów i usług, wynagrodzeniami i składkami na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne pracowników najemnych). Dochód ten jest pomniejszany o podatki związane z prowadzeniem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie oraz od 2004 r. powiększony o dopłaty dla rolnictwa;
- 3) dochód z pracy na własny rachunek, który stanowi część dochodu uzyskanego z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (poza gospodarstwem indywidualnym w rolnictwie) i wykonywania wolnego zawodu, jaka została przeznaczona na pozyskanie towarów i usług konsumpcyjnych na po-

- 4) *dependents (without their own source of maintenance) maintained by other persons being members of the same household.*

4. Available income includes current monetary and non-monetary income (including the value of own consumption, i.e., consumer goods and services acquired for household needs from self-employed agricultural or non-agricultural economic activity as well as the value of goods and services received free of charge) excluding pre-payments on personal income tax paid (with income from hired labour, social security benefits and from social assistance benefits) as well as taxes paid by self-employed persons, excluding obligatory social security contributions paid by the insured employee.

Available income comprises:

- 1) *income from hired work - obtained in all workplaces by the given household member, regardless of the length of time worked or the type of labour agreement - which includes: all income obtained from hired labour, including: wages and salaries, payments not included in wages and salaries (e.g., severance pay, the monetary equivalent for the use of personal rather than company clothing, sums received from a company social benefit fund), sick benefits (taken during the period of employment), compensatory and care benefits, income in a non-monetary form (paid by the employer);*
- 2) *income from a private farm in agriculture, which accounts for the difference in the value of agricultural production (including own consumption) and current expenditures borne on it (i.e., the purchase of products and services, wages and salaries as well as contributions to compulsory social security of hired employees). This income is reduced by taxes connected with tending a private farm in agriculture and since 2004 increased by subsidies for agriculture;*
- 3) *income from self-employment, which accounts for a portion of income obtained from conducting self-employed economic activity (excluding a private farm in agriculture) and from practising a learned profession, which was designated for household needs as well as for investments with a residential character (pur-*

trzeby gospodarstwa domowego oraz na inwestycje o charakterze mieszkaniowym (zakup, budowa, remont lub modernizacja mieszkania lub domu mieszkalnego);

- 4) dochód z własności (odsetki, udziały w zyskach z działalności gospodarczej, dywidendy, nadwyżka bilansowa w spółdzielniach) oraz dochody z wynajmu nieruchomości (tj. przychody minus nakłady) niezwiązanych z prowadzoną działalnością gospodarczą oraz ziemi;
- 5) dochód ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych, który obejmuje emerytury, renty, zasiłki (w tym chorobowych - po ustaniu stosunku pracy), świadczenia rehabilitacyjne i jednorazowe odszkodowania powypadkowe oraz od 2005 r. renty strukturalne dla rolników indywidualnych;
- 6) dochód ze świadczeń pomocy społecznej, który obejmuje m.in. zasiłki dla bezrobotnych, zasiłki i świadczenia przedemerytalne, świadczenia rodzinne, rentę socjalną, świadczenia pieniężne i niepieniężne udzielane na podstawie ustawy o pomocy społecznej, stypendia;
- 7) pozostały dochód, który obejmuje m.in. dary (w tym alimenty od osób prywatnych), odszkodowania z tytułu ubezpieczeń w instytucjach ubezpieczeniowych, wygrane w grach hazardowych i loteryjnych.

Dochód rozporządzalny przeznaczony jest na wydatki oraz przyrost oszczędności.

Dochód do dyspozycji jest to dochód rozporządzalny pomniejszony o pozostałe wydatki. Dochód do dyspozycji przeznaczony jest na wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz przyrost oszczędności.

5. Wydatki obejmują wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz pozostałe wydatki.

Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne przeznaczone są na zaspokojenie potrzeb gospodarstwa domowego. Obejmują wydatki na towary i usługi zakupione za gotówkę, również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej i na kredyt, wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego. Towary konsumpcyjne obejmują dobra nietrwałego użytkowania (np. żywność, napoje, artykuły farmaceutyczne), półtrwałego użytkowania (np. odzież, książki, zabawki) i trwałego użytkowania (np. samochody, pralki, lodówki, telewizory). Do wydatków nie zalicza się funduszu remontowego (do 2004 r. fundusz remontowy uwzględniano w opłatach za najem mieszkania w pozycji „użytkowanie mieszkania i nośniki energii”).

chasing, building, renovating or modernizing a dwelling or house);

- 4) *income from property (interests, shares in profits from economic activity, dividends, balance surplus in co-operatives) and income from rental of real estate (i.e. revenues minus investments) not connected with the conducted economic activity;*
- 5) *income from social security benefits, which includes retirement pay, pensions, benefits (of which sick benefits - after termination of employment), rehabilitation benefits and accident compensations as well as since 2005, early retirement pay for farmers;*
- 6) *income from social assistance benefits, which includes among others: unemployment benefits, pre-retirement benefits and allowances, family allowances, social pension, monetary and one-off non-monetary assistance provided on the basis of the Law on Social Welfare, scholarships;*
- 7) *other income, which includes, i.a.: gifts (i.a. private alimony), insurance indemnities, winnings from games of chance and lotteries.*

Available income is designated for expenditures as well as for an increase in savings.

Disposable income is understood as available income less other expenditures. Disposable income is designated for consumer goods and services as well as for an increase in savings.

5. Expenditures include expenditures on consumer goods and services as well as other expenditures.

Expenditures on consumer goods and services are designated for meeting household needs. They include expenditures on goods and services purchased for cash, with the use of cash or a credit card and on credit, the value of articles received gratis as well as the value of own consumption. Consumer goods include non-durable goods (e.g., food, beverages, pharmaceutical products), semi-durable goods (e.g., clothing, books, toys) and durable goods (e.g., cars, washing machines, refrigerators, television sets). Expenditures do not include renovation fund (payment for rentals for housing include renovation fund up to 2004 in item "housing, water, electricity, gas and other fuels").

Pozostałe wydatki obejmują m.in. kwoty przekazane innym gospodarstwom domowym i instytucjom niekomercyjnym, w tym dary; koszty zakwaterowania młodzieży i studentów uczących się poza domem; alimony dla osób prywatnych; niektóre podatki, np.: od nieruchomości, od spadków i darowizn, od dochodów z własności, z wynajmu i sprzedaży nieruchomości; straty pieniężne.

6. Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne zagregowano zgodnie z Klasyfikacją Spożycia Indywidualnego według Celu do Badania Budżetów Gospodarstw Domowych (COICOP/HBS).

7. Spożycie artykułów żywnościowych (w ujęciu ilościowym) w gospodarstwach domowych obejmuje artykuły zakupione za gotówkę, również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej i na kredyt, otrzymywane nieodpłatnie oraz pobrane z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie bądź z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (spożycie naturalne); bez spożycia w placówkach gastronomicznych.

Other expenditures include, i.a.: amounts transferred to other households and non-commercial institutions, including gifts; boarding costs of youth and students studying away from home; private alimony; some taxes, e.g.: on real estate, inheritance and donations, income from property as well as renting and selling real estate; monetary losses.

6. Expenditures on consumer goods and services were aggregated in accordance with the Classification of Individual Consumption by Purpose for the Household Budget Survey (COICOP/HBS).

7. Consumption of foodstuffs (in terms of quantity) in households includes articles purchased for cash, with the use of cash or a credit card and on credit, received gratis as well as taken from a private farm in agriculture or from conducted self-employed economic activity (own consumption); excluding consumption in catering establishments.

TABL. 1 (100). **GOSPODARSTWA DOMOWE**
HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2003	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Gospodarstwa domowe objęte badaniem ..	2547	2781	3059	3042	Households included in the survey
Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym	3,25	3,23	3,22	3,11	Average number of persons in a household
w tym:					of which:
pracujących	1,11	1,17	1,22	1,21	employed
poabiających świadczenia z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej	0,95	0,85	0,88	0,85	recipients of social security benefits and social assistance benefits
w tym emeryturę lub rentę	0,81	0,73	0,76	0,76	of which retirement pay or pension
pozostających na utrzymaniu	1,11	1,13	1,06	0,99	dependents

TABL. 2 (101). **PRZECIĘTNY MIESIĘCZNY DOCHÓD ROZPORZĄDZALNY NA 1 OSOBĘ**
W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH

AVERAGE MONTHLY PER CAPITA AVAILABLE INCOME OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2003	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Dochód rozporządzalny	671,84	732,27	864,37	1000,74	Available income
w tym dochód do dyspozycji ...	644,99	708,36	834,64	965,97	of which disposable income
w tym:					of which:
z pracy najemnej	292,93	352,03	439,79	540,38	from hired work
z gospodarstwa indywidualnego					
w rolnictwie	18,76 ^a	17,89	22,40 ^b	20,41 ^c	from a private farm in agriculture
z pracy na własny rachunek	53,72	63,89	89,98	88,05	from self-employment
ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej	258,62	240,98	268,19	287,44	from social security benefits and social assistance benefits

a - c Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: a - 13,19%, b - 27,84%, c - 11,30%.

a - c Relative error of estimates exceeds 10% and totals: a - 13,19%, b - 27,84%, c - 11,30%.

TABL. 3 (102). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYDATKI NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**

AVERAGE MONTHLY PER CAPITA EXPENDITURES OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2003	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Wydatki ogółem	648,77	672,77	776,58	889,44	Total expenditures
w tym towary i usługi konsumpcyjne ^a	621,92	648,86	746,84	854,68	of which consumer goods and services ^a
w tym:					of which:
żywność i napoje bezalkoholowe ...	182,85	192,66	213,23	230,63	food and non-alcoholic beverages
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	16,88	16,76	18,51	20,05	alcoholic beverages and tobacco
odzież i obuwie	30,54	34,91	43,99	46,76	clothing and footwear
użytkowanie mieszkania i nośniki energii	132,82	130,50	143,50	171,97	housing, water, electricity, gas and other fuels
wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	31,59	33,10	39,07	47,57	furnishings, household equipment and routine maintenance of the house
zdrowie	34,91	36,18	39,86	43,87	health
transport	56,41	62,10	71,27	87,98	transport
łącznie	30,92	34,28	37,98	42,21	communication
rekreacja i kultura	41,26	43,14	60,35	69,62	recreation and culture
edukacja ^b	7,88 ^c	8,09	9,95 ^d	10,78	education ^b
restauracje i hotele	10,69	13,78 ^e	14,29	15,12	restaurants and hotels
inne towary i usługi	34,28	32,75	39,60	46,97	miscellaneous goods and services

a Łąćnie z kieszonkowym nieuwzględnionym w podziale według rodzajów wydatków. b Łąćnie z wychowaniem przedszkolnym. c - e Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: c - 11,64%, d - 11,83%, e - 15,48%.

a Including pocket money not considered in items by types of expenditures. b Including pre-primary education.

c - e Relative error of estimates exceeds 10% and totals: c - 11,64%, d - 11,83%, e - 15,48%.

TABL. 4 (103). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE SPOŻYCIE NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW ŻYWNOŚCIOWYCH NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA CONSUMPTION OF SELECTED FOODSTUFFS OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2003	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Pieczywo i produkty zbożowe w kg	8,69	8,46	7,73	7,49	<i>Bread and cereals in kg</i>
w tym pieczywo	5,70	5,59	5,04	4,83	<i>of which bread</i>
Mięso w kg	4,95	5,00	4,98	5,24	<i>Meat in kg</i>
Ryby ^a w kg	0,30	0,34	0,40	0,44	<i>Fish^a in kg</i>
Mleko ^b , napoje mleczne i jogurty w l ...	5,93	5,47	4,87	4,69	<i>Milk^b, milk-based beverages and yoghurt in l</i>
w tym mleko ^b	5,39	4,94	4,26	4,08	<i>of which milk^b</i>
Sery w kg	0,96	0,94	0,93	0,94	<i>Cheese in kg</i>
Jaja w szt	15,66	15,85	14,29	13,77	<i>Eggs in units</i>
Oleje i pozostałe tłuszcze w kg	1,45	1,41	1,34	1,30	<i>Oils and fats in kg</i>
Owoce ^c w kg	3,86	3,51	3,46	3,66	<i>Fruit^c in kg</i>
Warzywa ^c w kg	12,23	12,29	10,56	10,43	<i>Vegetables^c in kg</i>
Cukier w kg	1,97	1,74	1,71	1,69	<i>Sugar in kg</i>

a Bez marynat, przetworów ze zwierząt morskich i słodkowodnych, wyrobów garnażeryjnych i panierowanych. b Bez zagęszczanego i w proszku. c Nasiona i pestki jadalne uwzględniono: do 2004 r. - w grupie warzywa, a od 2005 r. - w grupie owoce.

a Excluding pickles, processed sea and fresh-water food and fish, ready-to-serve foods including coated food products. b Excluding condensed and powdered milk. c Seeds and edible pips included: until 2004 in the group vegetables and since 2005 - in the group fruit.

TABL. 5 (104). **GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA^a**
HOUSEHOLDS FURNISHED WITH SELECTED DURABLE GOODS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2003	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	w % ogółu gospodarstw domowych in % of total households				
Chłodziarka	95,6	97,7	98,4	97,8	Refrigerator
Zamrażarka	36,7	33,4	32,9	37,5	Freezer
Automat pralniczy	74,4	81,8	86,2	88,0	Automatic washing machine
Zmywarka do naczyń	3,0	4,9	7,5	9,1	Dishwasher
Kuchenka mikrofalowa	25,7	33,8	42,9	45,8	Microwave oven
Samochód osobowy	45,8	49,4	56,8	57,7	Passenger car
Zestaw do odbioru, rejestracji i odtwa- rzania dźwięku (wieża)	38,8	43,0	45,7	42,9	Hi-fi stereo music system
Odbiornik telewizyjny	96,8	97,2	98,4	97,2	Television set
Telefon komórkowy	42,7	67,2	81,9	83,0	Mobile phone
Magnetowid, odtwarzacz	49,1	45,8	40,2	34,1	Videorecorder, video player
Urządzenie do odbioru telewizji satelitar- nej ^b	34,7	35,2	40,2	47,0	Satellite television equipment ^b
Komputer osobisty	27,3	42,7	55,0	60,0	Personal computer
w tym z dostępem do Internetu	12,5	27,7	41,8	51,0	of which with access to the Internet

a Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów. b Łącznie z telewizją kablową.

a Compiled on the basis of data at the end of individual quarters. b Including cable television.

DZIAŁ IX

INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA

Uwagi ogólne

Infrastruktura komunalna

1. Informacje o urządzeniach i usługach komunalnych opracowano **metodą rodzaju działalności**, tj. według kryterium przeznaczenia urządzeń, niezależnie od przeważającego rodzaju działalności podmiotu gospodarczego, z wyjątkiem danych o komunikacji miejskiej opracowanych metodą przedsiębiorstw.

Definicję **metody przedsiębiorstw** podano w uwagach ogólnych do Rocznika ust. 5 na str. 24.

Dane o urządzeniach komunalnych dotyczą urządzeń czynnych.

2. Informacje o **długości sieci wodociągowej i gazowej** dotyczą sieci rozdzielczej, tj. bez połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i innych obiektów. Informacje o długości sieci gazowej od 2003 r. uwzględniają również dane o sieci przesyłowej (magistralnej), tj. o przewodach doprowadzających gaz do sieci rozdzielczej.

Dane o **długości sieci kanalizacyjnej**, oprócz przewodów ulicznych, uwzględniają kolektory, tj. przewody odbierające ścieki z sieci ulicznej; nie uwzględniają natomiast kanałów przeznaczonych wyłącznie do odprowadzania wód opadowych.

Przez **połączenia wodociągowe i kanalizacyjne** prowadzące do budynków mieszkalnych (łącznie z budynkami zbiorowego zamieszkania, jak np.: hotele pracownicze, domy studenckie i internaty, domy opieki społecznej) rozumie się odgałęzienia łączące poszczególne budynki z siecią rozdzielczą lub w przypadku kanalizacji - z siecią sanitarną.

Dane dotyczące **połączeń gazowych** od 2005 roku dotyczą również połączeń prowadzących do budynków niemieszkalnych.

3. **Zdrój uliczny** jest to urządzenie zainstalowane do ulicznego przewodu wodociągowego, służące do pobierania wody przez ludność bezpośrednio z tego przewodu.

CHAPTER IX

MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS

General notes

Municipal infrastructure

1. Information regarding municipal installations and services was compiled using the **kind of activity method**, i.e., according to the criterion of installation designation, regardless of the predominant kind of activity of the economic entity, with the exception of data regarding urban area transportation compiled using the enterprise method.

The definition of the **enterprise method** is given in the general notes to the Yearbook, item 5 on page 24.

Data regarding municipal installations concern operative installations.

2. Information regarding the **length of the water-line and gas-line network** concerns distribution network, i.e., excluding connections leading to residential buildings and other constructions. Since 2003 information regarding the length of gas-line network has included also data on the transmission (main) network, i.e. conduits providing gas to the distribution network.

Data regarding the **length of the sewerage network**, apart from street conduits, include collectors, i.e., conduits receiving sewerage from the street network; while they do not include sewers designed exclusively for draining run-off.

Water-line and sewerage connections leading to residential buildings (including collective accommodation facilities, e.g.: employee hostels, student dormitories and boarding schools, social welfare homes) are understood as branches linking individual buildings with the distribution system or, in the case of the sewerage system, with the sanitary system.

Since 2005 data on **gas-line connections** have concerned also connections leading to non-residential buildings.

3. A **street outlet** is an equipment connected to the street water conduit, used by population as direct source of water supply.

Dane o zużyciu wody z wodociągów w gospodarstwach domowych obejmują ilość wody pobranej z sieci wodociągowej za pomocą urządzeń zainstalowanych w budynku.

4. Dane o korzystających z wodociągu i kanalizacji obejmują ludność zamieszkałą w budynkach mieszkalnych dołączonych do określonej sieci oraz ludność korzystającą z wodociągu poprzez źródła podwórzowe i uliczne (urządzenia zainstalowane do ulicznego przewodu wodociągowego), a w przypadku kanalizacji - wpusty kanalizacyjne.

Dane o **korzystających z gazu** dotyczą ludności w mieszkaniach wyposażonych w instalacje gazu z sieci.

Dane o ludności korzystającej z wodociągu, kanalizacji i gazu obejmują również ludność w budynkach zbiorowego zamieszkania.

5. Dane o liczbie odbiorców i zużyciu energii elektrycznej od 2004 r. obejmują również gospodarstwa domowe, których głównym źródłem utrzymania jest dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie.

Zużycie energii elektrycznej i gazu z sieci w gospodarstwach domowych (w tym również zużycie w gospodarstwach domowych prowadzących drobną działalność usługową) ustala się na podstawie zaliczkowego systemu opłat.

6. Informacje z zakresu ciepłownictwa obejmują budynki mieszkalne oraz urzędów i instytucji ogrzewanych centralnie za pośrednictwem sieci przesyłowej rozumianej jako układ instalacji połączonych i współpracujących ze sobą, służące do przesyłania i dystrybucji czynnika grzejącego do odbiorcy zgodnie z ustawą z dnia 10 IV 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. Nr 54, poz. 348, z późniejszymi zmianami).

Dane w tabl. 5 dotyczą budynków i lokali ogrzewanych przy pomocy urządzeń jednostek gospodarki komunalnej i mieszkaniowej oraz spółdzielni mieszkaniowych i zakładów pracy, niezależnie od źródeł wytwarzania energii cieplnej (własnych lub obcych).

Kotłownia to budynek lub pomieszczenie wraz z ustawionymi w nim kotłami lub urządzeniami służącymi do wytwarzania energii cieplnej na cele grzewcze lub ogrzewania i równoczesnego dostarczania ciepłej wody.

7. Informacje o komunikacji miejskiej naziemnej dotyczą **komunikacji autobusowej i tramwajowej** i obejmują działalność przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej publicznych i prywatnych. W danych o komunikacji autobusowej uwzględniono również mikrobusy oraz obsługę ruchu podmiejskiego i międzymiastowego; da-

Data regarding consumption of water in households include the quantity of water collected from water-line system by means of equipment installed in a building.

4. Data regarding the users of water-line systems and sewerage systems include the population living in residential buildings connected to a defined system as well as the population using a water-line system through a common courtyard or street outlet (equipment connected to the street water-line conduit), and in the case of sewerage - sewerage inlets.

Data regarding the **gas users** concern the population in dwellings equipped with gas installations connected to the gas-line system.

Data regarding the population using the water-line system, the sewerage system and the gas-line system also include the population in collective accommodation facilities.

5. Data regarding the number of consumers and the consumption of electricity since 2004 include also households, in which the main source of maintenance is income from a private farm in agriculture.

The consumption of electricity and gas from the gas-line network in households (as is consumption in households conducting small-scale service activity) is established on the basis of an estimated system of payments.

6. Information within the range of heating regards residential buildings as well as buildings of offices and institutions with central heating within transmission thermalline - which is considered as a system of conduits leading heating medium to distribution line according to Law dated 10 IV 1997 Energetic Law (Journal of Laws No. 54, item 348, with later amendments).

Data in table 5 apply to the buildings and premises heated by installations operated by communal and housing organizations and by housing cooperatives or enterprises, regardless of the sources supplying the thermal energy (own or other).

Boiler-house is a building or space with boilers and installations used for production of thermal energy to heating or both heating and supplying warm water.

7. Information regarding urban ground transport concerns **bus and tram communication** and includes the activity of public and private urban transport enterprises and companies. In the data regarding bus services, microbuses as well as suburban and inter-city service have been also included; data do not include the activity of the

ne nie obejmują działalności przedsiębiorstw Państwowej Komunikacji Samochodowej obsługujących niektóre miasta oraz linii i tras komunikacyjnych obsługujących wyłącznie zakłady pracy.

Przez **linię komunikacyjną** rozumie się trasę łączącą krańcowe punkty przebiegu wozów oznaczonych tym samym numerem lub znakiem literowym. Jako długość linii komunikacyjnych przyjęto sumę długości wszystkich stałych dziennych linii autobusowych i tramwajowych, po których kursują wozy oznaczone odrębnymi numerami lub znakami literowymi.

Długość tras jest to długość odcinków ulic (drog, torowisk), po których kursują autobusy lub tramwaje.

8. Dane o **odpadach komunalnych** dotyczą odpadów powstających w gospodarstwach domowych, a także u innych wytwórców odpadów (bez odpadów niebezpiecznych), które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

Informacje o odpadach komunalnych podaje się zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 IX 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206).

9. Dane o **nieczystościach ciekłych** dotyczą nieczystości pochodzących z gospodarstw domowych (budynków mieszkalnych), budynków użyteczności publicznej oraz budynków jednostek prowadzących działalność gospodarczą - w przypadku gdy nie są odprowadzane siecią kanalizacyjną.

Mieszkania

1. Informacje o **zasobach mieszkaniowych i mieszkaniach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań, a także izb i powierzchni użytkowej w tych mieszkaniach, znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych. Dane nie obejmują lokali zbiorowego zamieszkania (hotelu pracowniczych, domów studenckich i internatów, domów opieki społecznej i in.) i pomieszczeń nie przeznaczonych na cele mieszkalne, a z różnych względów zamieszkanymi (pomieszczeń inwentarskich, barakowozów, statków, wagonów i in.).

Informacje o zasobach mieszkaniowych dotyczą mieszkań zamieszkanymi i niezamieszkanymi. Do 2001 r. informacje o zasobach mieszkaniowych uwzględniały jedynie mieszkania zamieszkałe.

Mieszkanie jest to lokal składający się z jednej lub kilku izb łącznie z pomieszczeniami pomocniczymi, wybudowany lub przebudowany dla celów mieszkalnych, konstrukcyjnie wydzielony (trwałymi ścianami) w obrębie budynku, do które-

Państwowa Komunikacja Samochodowa enterprises servicing some urban areas as well as transport lines and routes exclusively servicing work places.

***Transport line** is understood as a route connecting the extreme points of the route of vehicles designated with the same number or letter. The length of the transport lines is the sum of the length of all of the scheduled daytime bus and tram lines over which vehicles designated with separate numbers or letters travel.*

*The **length of routes** is the length of the sections of streets (roads, tracks), over which buses or trams travel.*

*8. Data on **municipal waste** concern the waste produced in households, and also at other waste producers (excluding hazardous waste), which in respect of its character or compositions is similar to the waste produced in households.*

Information on municipal waste is quoted according to regulation of the Minister of Environment of 27 IX 2001 on catalogue of waste (Journal of Laws No. 112, item 1206).

*9. Data on **liquid waste** concern waste which comes from households (residential buildings), public buildings and buildings of units running a business - in case they are not discharged by sewerage system.*

Dwellings

*1. Information regarding **dwelling stocks and completed dwellings** concerns dwellings, as well as rooms and the usable floor space in these dwellings, located in residential and non-residential buildings. Data do not include collective accommodation facilities (employee hostels, student dormitories and boarding schools, social welfare homes and others) and spaces not designed for residential purposes, but which for various reasons are inhabited (animal accommodations, caravans, ships, wagons and others).*

Information on dwelling stocks concerns inhabited and uninhabited dwellings. Until 2001 information on dwelling stocks considered only inhabited dwellings.

*A **dwelling** is a premise comprising one or several rooms including auxiliary spaces, built or remodelled for residential purposes, structurally separated (by permanent walls) within a building, into which a separate access leads from a stair-*

go to lokalu prowadzi niezależne wejście z klatki schodowej, ogólnego korytarza, wspólnej sieni bądź bezpośrednio z ulicy, podwórza lub ogrodu.

Izba jest to pomieszczenie w mieszkaniu oddzielone od innych pomieszczeń stałymi ścianami, o powierzchni co najmniej 4 m², z bezpośrednim oświetleniem dziennym, tj. oknem lub oszklonymi drzwiami w ścianie zewnętrznej budynku. Za izbę uważa się zarówno pokój, jak i kuchnię - jeśli odpowiada warunkom określonym w definicji.

Dane o **liczbie izb w mieszkaniach** uwzględniają także izby użytkowane stale i wyłącznie do prowadzenia działalności gospodarczej, jeżeli izby te znajdowały się w obrębie mieszkania konstrukcyjnego i nie miały dodatkowego, oddzielnego wejścia z ulicy, podwórza lub z ogólnie dostępnej części budynku.

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

2. Dane o **zasobach mieszkaniowych** podano na podstawie bilansu zasobów mieszkaniowych - według stanu w dniu 31 XII, w każdorazowym podziale administracyjnym.

3. Bilanse zasobów mieszkaniowych sporządza się dla okresów międzyspisowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego przy uwzględnieniu bieżącej sprawozdawczości, tj. przyrostów i ubytków zasobów mieszkaniowych.

4. Informacje o **mieszkaniach, powierzchni użytkowej mieszkań oraz o izbach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych.

Informacje o efektach:

- **budownictwa spółdzielczego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez spółdzielnie mieszkaniowe, z przeznaczeniem dla osób będących członkami tych spółdzielni;
- **budownictwa komunalnego (gminnego)** dotyczą mieszkań realizowanych w całości z budżetu gminy (głównie o charakterze socjalnym lub interwencyjnym);
- **budownictwa zakładowego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez zakłady pracy (sektora publicznego i prywatnego), z przeznaczeniem na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych pracowników tych zakładów (bez mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zaliczanych do budownictwa indywidualnego);

case, passage, common hall or directly from the street, courtyard or garden.

A room is a space in a dwelling separated from other spaces by permanent walls, with an area of at least 4 m², with direct day lighting, i.e., with a window or door containing a glass element in an external wall of the building. A kitchen area is treated as a room if it meets the conditions described in the definition.

Data regarding the **number of rooms in dwellings** also include rooms used regularly and exclusively to conduct economic activity, if these rooms are located within a construction of dwelling and do not have an additional, separate access from the street, courtyard or from a common space in the building.

The usable floor space of a dwelling is the total usable floor space of the rooms, kitchen, foyers, bathrooms, and all other spaces comprising the dwelling.

2. Data regarding **dwelling stocks** have been compiled on the basis of the balance of dwelling stocks, as of 31 XII, in each administrative division.

3. The balances of dwelling stocks are estimated for the periods between censuses on the basis of results from last census with regard to the current reporting, i.e., increase and decrease in dwelling stocks.

4. Information regarding **dwellings, usable floor space of dwellings as well as regarding rooms completed** concerns dwellings in newly built and expanded buildings (the enlarged portion) as well as dwellings obtained as a result of adapting non-residential spaces.

Information regarding the results of:

- **co-operative construction** concerns dwellings completed by housing co-operatives, designed for persons being members of these co-operatives;
- **municipal (gmina) construction** concerns dwellings realized in full from the gmina budget (primarily with a public assistance or intervention character);
- **company construction** concerns dwellings completed by companies (of the public and private sectors), designed for meeting the residential needs of the employees of these companies (excluding dwellings completed by natural persons conducting economic activity included in private construction);

- **budownictwa przeznaczonego na sprzedaż lub wynajem** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez różnych inwestorów w celu osiągnięcia zysku (bez mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zaliczanych do budownictwa indywidualnego);
 - **budownictwa społecznego czynszowego** dotyczą mieszkań realizowanych przez towarzystwa budownictwa społecznego (działające na zasadzie non profit), z wykorzystaniem kredytu z Krajowego Funduszu Mieszkaniowego;
 - **budownictwa indywidualnego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne (prowadzące i nieprowadzące działalność gospodarczą), kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora lub na sprzedaż i wynajem.
- ***construction for sale or rent** concerns dwellings completed by various investors in order to achieve a profit (excluding dwellings completed by natural persons conducting economic activity included in private construction);*
 - ***public building society** concerns dwellings built by public building societies (operating on a non profit basis) utilizing credit granted by the National Housing Fund;*
 - ***private construction** concerns dwellings completed by natural persons (conducting or not conducting economic activity), churches and religious associations, designed for the own use of the investor or for sale and rent.*

Infrastruktura komunalna

Municipal infrastructure

TABL. 1 (105). **WODOCIĄGI I KANALIZACJA**
Stan w dniu 31 XII
WATER-LINE AND SEWERAGE SYSTEMS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Sieć rozdzielcza w km					Distribution network in km
Wodociągowa	14183,5	15720,7	16371,9	17066,6	Water-line
Kanalizacyjna ^a	4306,8	7156,5	8187,7	8697,2	Sewerage ^a
Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych					Connections leading to residential buildings
Wodociągowe	328933	370705	383726	395905	Water-line system
miasta.....	122974	133198	135025	138196	urban areas
wieś.....	205959	237507	248701	257709	rural areas
Kanalizacyjne.....	97574	155363	174981	186859	Sewerage system
miasta.....	69017	89092	96127	101776	urban areas
wieś.....	28557	66271	78854	85083	rural areas
Zdroje uliczne.....	396	306	281	275	Street outlets
miasta.....	272	208	193	194	urban areas
wieś.....	124	98	88	81	rural areas
Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych (w ciągu roku) w hm³	95,9	88,5	86,0	87,4	Consumption of water from water-line systems in households (during the year) in hm³
Miasta:					Urban areas:
w hm ³	71,2	64,1	62,2	62,3	in hm ³
na 1 mieszkańca ^b w m ³	43,6	39,6	38,4	38,5	per capita ^b in m ³
Wieś w hm ³	24,6	24,4	23,8	25,1	Rural areas in hm ³

^a Łącznie z kolektorami. ^b Do przeliczeń przyjęto ludność ogółem, bez wyodrębniania jej w tych miastach, w których ta sieć istniała.

^a Including collectors. ^b The total number of the population was used in calculations, without separating the population of those urban areas in which this network existed.

TABL. 2 (106). **EKSPLUATACJA WODOCIĄGÓW I KANALIZACJI ^a**
EXPLOITATION OF WATER-LINE AND SEWERAGE SYSTEMS ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2007	2008			SPECIFICATION
			ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Woda pobrana z ujęć w hm ³	149,4	155,9	157,4	116,4	41,0	Water withdrawn from intakes in hm ³
w tym z ujęć powierzchniowych	101,1	105,0	104,4	89,0	15,5	of which from surface intakes
Zużycie wody z wodociągów w hm ³	114,3	114,2	116,0	87,3	28,7	Consumption of water from water-line systems in hm ³
w tym przez gospodarstwa domowe	88,5	86,0	87,4	62,3	25,2	of which by households
Ścieki odprowadzone w hm ³	94,4	96,4	99,0	86,0	13,0	Waste water discharged in hm ³

^a W ciągu roku.

^a During the year.

TABL. 3 (107). **ODBIORCY ORAZ ZUŻYCIE ENERGII ELEKTRYCZNEJ^a W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH***CONSUMERS AND CONSUMPTION OF ELECTRICITY^a IN HOUSEHOLDS*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Odbiorcy (stan w dniu 31 XII) w tys.	847,1	1143,9	1160,7	1174,5	Consumers (as of 31 XII) in thous.
Miasta	590,0	639,1	650,8	659,9	Urban areas
Wieś	257,1	504,8	510,0	514,6	Rural areas
Zużycie (w ciągu roku)					Consumption (during the year)
W GW-h	1782,9	2436,2	2504,0	2635,2	In GW-h
miasta	1247,6	1356,2	1364,5	1440,3	urban areas
wieś	535,4	1080,0	1139,5	1194,9	rural areas
W kW-h:					In kW-h:
miasta: na 1 mieszkańca	765,5	836,5	841,9	889,6	urban areas: per capita
na 1 odbiorcę ^b	2134	2122	2097	2183	per consumer ^b
wieś — na 1 odbiorcę ^b	2156	2140	2234	2322	rural areas — per consumer ^b

^a Od 2004 r. łącznie z gospodarstwami domowymi, których głównym źródłem utrzymania jest dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie. ^b Do przeliczeń przyjęto przeciętną liczbę odbiorców w roku.
Żródło: dane Ministerstwa Gospodarki.

^a Since 2004 including households, in which the main source of maintenance is income from a private farm in agriculture. ^b The average number of consumers during the year was used in calculations.

S o u r c e: data of the Ministry of Economy.

TABL. 4 (108). **SIEĆ GAZOWA ORAZ ODBIORCY I ZUŻYCIE GAZU Z SIECI W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**

Stan w dniu 31 XII

*GAS-LINE SYSTEM AS WELL AS CONSUMERS AND CONSUMPTION OF GAS FROM GAS-LINE SYSTEM IN HOUSEHOLDS**As of 31 XII*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2004	2005	2007	2008			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Sieć gazowa w km	21485,6	21626,9	21785,2	21902,7	5169,7	16733,0	Gas-line network in km
Połączenia prowadzące do budynków ^a	370963	374456	385072	392453	129679	262774	Connections leading to buildings ^a
Odbiorcy gazu z sieci w tys.	662,8	664,8	680,3	687,0	466,8	220,2	Consumers of gas from gas-line system in thous.
Zużycie gazu z sieci ^b (w ciągu roku) w hm ³	401,6	433,6	398,0	401,4	267,3	134,1	Consumption of gas from gas-line system ^b (during the year) in hm ³
na 1 mieszkańca ^c w m ³ ..	123,2	132,9	121,5	122,3	165,1	80,6	per capita ^c in m ³

^a Do 2004 r. połączenia do budynków mieszkalnych, od 2005 r. łącznie z połączeniami do budynków niemieszkalnych. ^b W jednostkach naturalnych, według których następuje rozliczenie z odbiorcami. ^c Do przeliczeń przyjęto ludność ogółem, bez wyodrębniania jej w tych miastach i gminach, w których ta sieć istniała.

^a Until 2004 connections to residential building, since 2005 including connections to non-residential buildings. ^b In natural units, on the basis of which settlements with clients occur. ^c The total number of the population was used in calculations, without separating the population of those urban areas and gminas in which this network existed.

TABL. 5 (109). **OGRZEWNICTWO**
Stan w dniu 31 XII
HOUSE-HEATING
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2004	2005	2007	2008			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Sieć ciepła w km	1803,3	1737,3	1782,3	1438,6	1368,8	69,8	Heating network in km
w tym przesyłowa ...	1394,0	1359,8	1438,4	1202,3	1153,9	48,4	of which transmis- sion
Kotłownie	853	877	843	843	726	117	Boiler rooms
Sprzedaż energii ciepłej (w ciągu roku) w GJ	11570753	13661756	12146943	11029030	10782308	246722	Sale of heating energy (during the year) in GJ
Kubatura budynków ogrzewanych cen- tralnie w dam ³	105081	108794	109495	135616	133714	1902	Cubature of buildings with central heating in dam ³
w tym budynków mieszkalnych	68888	70736	71112	72357	71344	1013	of which residential buildings
Urządzenia chroniące atmosferę ^a przed emisją zanieczysz- czeń zainstalowane w kotłowniach:							Safety devices pro- tecting the atmos- phere ^a from emis- sion of pollutants installed in boiler rooms:
urządzenia odpylające	14	12	8	.	.	.	dust collection devices
instalacje odsiarcz- nia	353	373	264	.	.	.	desulphurizing systems
palniki niskoemisyjne	555	604	534	.	.	.	low-emission burners

^a Od 2006 r. tylko urządzenia, których moc przekracza 0,2 MW.

^a Since 2006 only devices of power exceeding 0,2 MW.

TABL. 6 (110). **LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI WODOCIĄGOWEJ, KANALIZACYJNEJ I GAZOWEJ**

POPULATION USING WATER-LINE, SEWERAGE AND GAS-LINE SYSTEMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2004	2005	2007	2008			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Ludność w tys. — korzystają- ca ^a z:							Population in thous. — using ^a :
wodociągu	2327,0	2401,7	2432,2	2454,7	1517,4	937,3	water-line system
kanalizacji	1550,3	1594,6	1644,4	1679,4	1357,9	321,5	sewerage system
gazu	2049,4	2056,7	2068,1	2065,6	1266,6	799,0	gas-line system
Ludność — w % ogółu ludno- ści — korzystająca ^a z:							Population — in % of total population — using ^a :
wodociągu	71,4	73,5	74,2	74,7	93,8	56,1	water-line system
kanalizacji	47,6	48,8	50,1	51,1	84,0	19,3	sewerage system
gazu	62,9	63,0	63,1	62,8	78,3	47,8	gas-line system

^a Dane szacunkowe.

^a Estimated data.

TABL. 7 (111). **KOMUNIKACJA MIEJSKA^a**

Stan w dniu 31 XII

URBAN TRANSPORT^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Miasta obsługiwane przez zakłady komunikacji miejskiej	26	24	25	26	Towns serviced by urban transport companies
Ludność ^b w miastach obsługiwanych przez zakłady komunikacji miejskiej w tys.	1352	1365	1362	1372	Population ^b in urban areas serviced by urban transport companies in thous.
Sieć komunikacyjna:					Transport network:
linie w km	4667	5286	4981	4813	lines in km
czynne trasy w km					active routes in km
autobusowe ^c	2504	2363	2455	2124	bus ^c
tramwajowe	83	83	84	84	tram
Tabor: autobusowy	933	899	902	895	Fleet of: buses
tramwajowy	442	426	434	426	trams

a Dane dotyczą przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
b Dane szacunkowe. c W tym trasy w miastach obsługiwane przez inne województwa: w 2000 r. - 165 km, w 2005 r. - 149 km, w 2007 r. - 181 km, w 2008 r. - 193 km.

a Data concern urban transport enterprises and companies, employing more than 9 persons. b Estimated data.
c Of which routes in urban areas serviced by other voivodships: in 2000 - 165 km, in 2005 - 149 km, in 2007 - 181 km, in 2008 - 193 km.

TABL. 8 (112). **ODPADY KOMUNALNE I NIECZYSTOŚCI CIEKŁE^a****MUNICIPAL WASTE AND LIQUID WASTE^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2004	2005	2007	2008			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Zebrane odpady komunalne zmieszane ^b (w ciągu roku) w t	594119	605554	677110	669673	527229	142443	Mixed municipal waste collected ^b (during the year) in t
w tym z gospodarstw domowych	405664	400096	438610	425744	319700	106044	of which from households
Odpady komunalne zdeponowane na składowiskach (w ciągu roku):							Treated municipal waste deposited for landfill sites (during the year):
w tonach	588550	593844	664984	663880	522764	141116	in tonnes
w % ogółu zmieszanych	99,1	98,1	98,2	99,1	99,2	99,1	in % of total mixed
Czynne składowiska kontrolowane (stan w dniu 31 XII):							Controlled landfill sites in operation (as of 31 XII):
liczba	37	39	37	38	20	18	number
powierzchnia w ha	90,8	96,0	96,6	111,4	56,7	54,7	area in ha
Zrekultywowana powierzchnia kontrolowanych składowisk (w ciągu roku) w ha	2,7	3,1	-	-	-	-	Reclaimed area of controlled landfill sites (during the year) in ha
Nieczystości ciekłe ^c wydzielone (w ciągu roku) w dam ³	736,0	843,6	1016,7	1128,4	434,9	693,5	Liquid waste ^c removed (during the year) in dam ³
w tym z gospodarstw domowych	333,0	425,3	543,6	652,2	244,2	408,0	of which from households

a Patrz uwagi ogólne, ust. 8 i 9 na str. 182. b Dane szacunkowe. c Gromadzone przejściowo w zbiornikach bezodpływowych.

a See general notes, item 8 and 9 on page 182. b Estimated data. c Collected temporarily in sealed tanks.

TABL. 9 (113). **ODPADY KOMUNALNE ZEBRANE SELEKTYWNI^a**
MUNICIPAL WASTE SELECTIVELY COLLECTED^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Handel, mały biznes, biura i instytucje <i>Trade, small-scale business, offices and institutions</i>	Usługi komu- nalne ^b <i>Municipal services^b</i>	Gospo- darstwa domowe <i>House- holds</i>	SPECIFICATION
OGÓŁEM w t 2004	17187,9	4902,3	1695,6	10590,0	TOTAL in t
2005	24456,9	9826,6	727,2	13903,1	
2007	47560,7	10776,1	8471,9	28312,7	
2008	65402,7	13627,2	5541,1	46234,4	
Makulatura	10503,8	2845,3	303,3	7355,2	Waste-paper
Szkło	23156,1	8461,7	726,4	13968,0	Glass
Tworzywa sztuczne	7854,8	1451,5	182,5	6220,8	Plastics
Metale	774,7	214,4	13,8	546,5	Metals
Biodegradowalne	9901,7	560,3	3828,6	5512,8	Biodegradable
Inne	13211,6	94,0	486,5	12631,1	Others

^a Dane od 2006 r. nie są w pełni porównywalne z latami poprzednimi; od 2006 r. badaniem objęto selektywną zbiórkę odpadów biodegradowalnych. ^b Odpady zebrane przez służby komunalne z oczyszczania ulic, placów, terenów zieleni miejskiej, cmentarzy.

^a Data since 2006 are not fully comparable with the previous years; since 2006 the survey has included the selective collection of biodegradable waste. ^b Waste collected by municipal service from cleaning streets, squares, urban area green belts, cemeteries.

TABL. 10 (114). **TERENY ZIELENI MIEJSKIEJ OGÓLNODOSTĘPNEJ I OSIEDLOWEJ**
Stan w dniu 31 XII
GENERALLY ACCESSIBLE AND ESTATE URBAN AREA GREEN BELTS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
OGÓŁEM: w ha	3057,0	3133,1	3355,2	3148,2	TOTAL: in ha
w % powierzchni miast .	1,8	1,9	2,0	1,9	in % of urban area space
na 1 mieszkańca miast w m ²	18,8	19,3	20,7	19,5	per capita in urban areas in m ²
Tereny zieleni miejskiej ogólnodostęp- nej w ha:					Generally accessible urban area green belts in ha:
parki spacerowo-wypoczynkowe	1140,4	1202,9	1218,6	1171,7	strolling-recreational parks
zieleńce	508,5	461,2	464,9	480,6	lawns
Tereny zieleni osiedlowej w ha	1408,1	1469,0	1671,7	1495,9	Estate green belts in ha

Mieszkania

Dwellings

TABL. 11 (115). **ZASOBY MIESZKANIOWE**
Stan w dniu 31 XII
DWELLING STOCKS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2002	2005	2007	2008		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym miasta of which urban areas	
Mieszkania w tys.	977,0	1020,3	1043,0	1058,9	609,0	Dwellings in thous.
Izby w tys.	3661,9	3870,5	3968,8	4039,0	2108,3	Rooms in thous.
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	70348,2	75234,2	77523,7	79172,3	38095,4	Usable floor space of dwellings in thous. m ²
Przeciętna:						Average:
liczba izb w mieszkaniu	3,75	3,79	3,81	3,81	3,46	number of rooms in a dwelling
powierzchnia użytkowa w m ² :						usable floor space in m ² :
1 mieszkanie	72,0	73,7	74,3	74,8	62,6	per dwelling
na 1 osobę	21,7	23,0	23,6	24,1	23,6	per person
liczba osób na:						number of persons:
1 mieszkanie	3,31	3,20	3,14	3,10	2,66	per dwelling
1 izbę	0,88	0,84	0,83	0,81	0,77	per room

TABL. 12 (116). **MIESZKANIA WYPOSAŻONE W INSTALACJE ^a**
Stan w dniu 31 XII
DWELLINGS FITTED WITH INSTALLATIONS ^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2002	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	w % ogółu mieszkań in % of total dwellings				
Miasta					Urban areas
Wodociąg	98,1	98,2	98,2	98,3	Water-line system
Ustęp	96,0	96,1	96,2	96,3	Lavatory
Łazienka	94,7	94,9	95,0	95,1	Bathroom
Gaz z sieci	79,5	79,5	79,0	78,6	Gas from gas-line system
Centralne ogrzewanie	83,9	84,5	85,0	85,2	Central heating
Wieś					Rural areas
Wodociąg	90,3	90,8	91,0	91,1	Water-line system
Ustęp	79,1	80,1	80,5	80,7	Lavatory
Łazienka	80,7	81,7	82,0	82,3	Bathroom
Gaz z sieci	46,9	47,3	48,1	48,1	Gas from gas-line system
Centralne ogrzewanie	65,5	67,0	67,5	67,8	Central heating

^a Dane szacunkowe.

^a Estimated data.

TABL. 13 (117). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA**
DWELLINGS COMPLETED

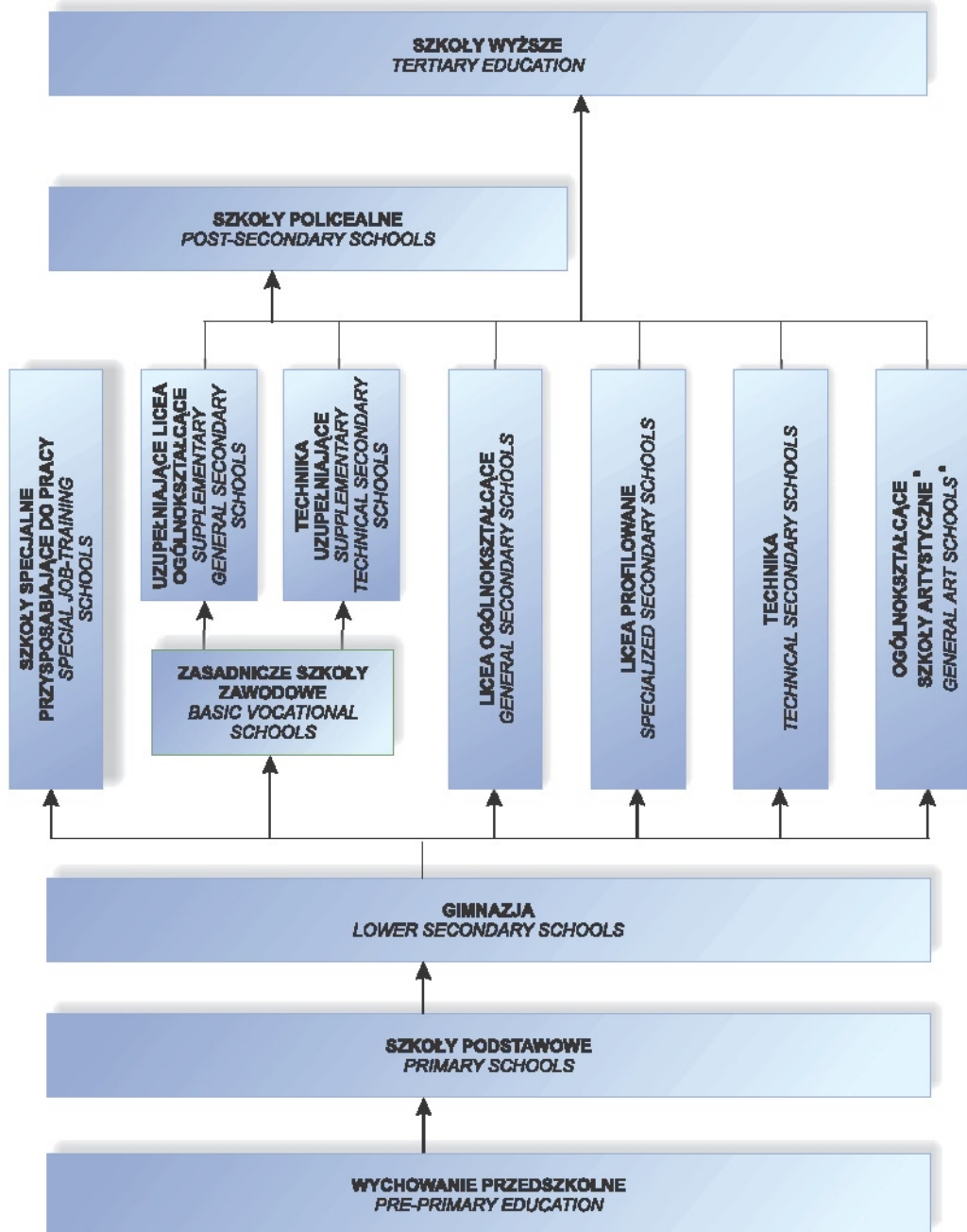
WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Mieszkania	8002	10704	12390	16012	Dwellings
miasta	5345	6737	7253	9879	urban areas
wieś	2657	3967	5137	6133	rural areas
Spółdzielcze	1185	504	61	120	Co-operative
Komunalne (gminne)	-	117	112	302	Municipal (gmina)
Zakładowe	75	-	6	2	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	1766	2956	4871	7176	For sale or rent
Spółeczne czynszowe	390	943	127	248	Public building society
Indywidualne	4586	6184	7213	8164	Private
miasta	1953	2239	2250	2619	urban areas
wieś	2633	3945	4963	5545	rural areas
Mieszkania na 1000 zawartych małżeństw	438	593	578	726	Dwellings per 1000 marriages contracted
Miasta	591	761	705	940	Urban areas
Wieś	288	431	461	532	Rural areas
Izby	34943	48664	57696	70614	Rooms
miasta	19950	25208	27273	34894	urban areas
wieś	14993	23456	30423	35720	rural areas
Spółdzielcze	3860	1529	163	375	Co-operative
Komunalne (gminne)	-	237	314	800	Municipal (gmina)
Zakładowe	283	-	13	4	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	5156	9104	14720	22175	For sale or rent
Spółeczne czynszowe	900	2404	438	663	Public building society
Indywidualne	24744	35390	42048	46597	Private
miasta	9804	12083	12621	13747	urban areas
wieś	14940	23307	29427	32850	rural areas
Powierzchnia użytkowa mieszkań w m²	800193	1142853	1388601	1656287	Usable floor space of dwellings in m²
miasta	447187	558690	628619	765128	urban areas
wieś	353006	584163	759982	891159	rural areas
Spółdzielcze	76251	26333	3321	6205	Co-operative
Komunalne (gminne)	-	3987	4726	13017	Municipal (gmina)
Zakładowe	4949	-	370	73	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	107682	179442	313728	461163	For sale or rent
Spółeczne czynszowe	19043	42511	6560	11720	Public building society
Indywidualne	592268	890580	1059896	1164109	Private
miasta	240201	310434	323267	346024	urban areas
wieś	352067	580146	736629	818085	rural areas

TABL. 13 (117). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA (dok.)**
DWELLINGS COMPLETED (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m²	100,0	106,8	112,1	103,4	Average usable floor space per dwelling in m²
miasta	83,7	82,9	86,7	77,4	urban areas
wieś	132,9	147,3	147,9	145,3	rural areas
Spółdzielcze	64,3	52,3	54,4	51,7	Co-operative
Komunalne (gminne)	-	34,1	42,2	43,1	Municipal (gmina)
Zakładowe	66,0	-	61,7	36,5	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	61,0	60,7	64,4	64,3	For sale or rent
Spółeczne czynszowe	48,8	45,1	51,7	47,3	Public building society
Indywidualne	129,1	144,0	146,9	142,6	Private
miasta	123,0	138,6	143,7	132,1	urban areas
wieś	133,7	147,1	148,4	147,5	rural areas

TABL. 14 (118). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG LICZBY IZB**
DWELLINGS COMPLETED BY NUMBER OF ROOMS

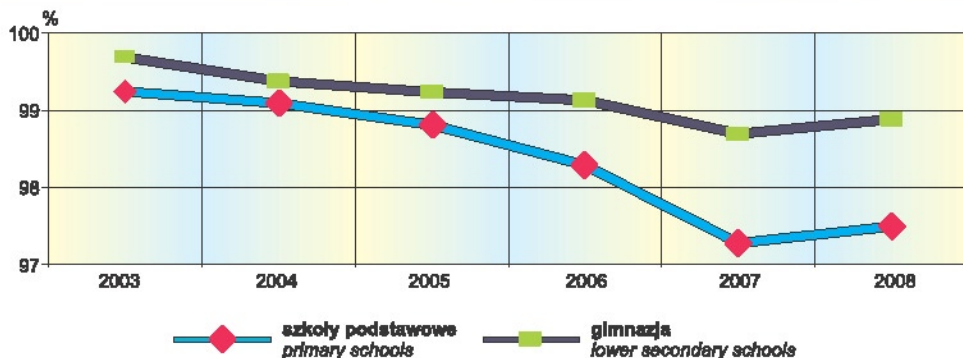
WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W budynkach indywidualnych In private buildings					W budynkach poza indywidualnymi In non-private buildings				
		razem total	w % razem — mieszkania o liczbie izb in % of total — dwellings with specified number of rooms				razem total	w % razem — mieszkania o liczbie izb in % of total — dwellings with specified number of rooms			
			1	2	3	4 i więcej and more		1	2	3	4 i więcej and more
OGÓŁEM 2000	8002	4586	1,7	3,4	8,8	86,1	3416	4,9	25,8	46,3	23,0
TOTAL 2005	10704	6184	0,5	2,7	7,2	89,6	4520	2,4	22,7	60,7	14,3
2007	12390	7213	0,5	1,9	3,8	93,7	5177	2,2	27,0	50,9	19,9
2008	16012	8164	0,5	4,2	4,7	90,6	7848	5,2	25,2	45,0	24,6
Miasta..... 2000	5345	1953	3,8	6,9	14,6	74,7	3392	4,9	25,4	46,6	23,1
Urban areas 2005	6737	2239	1,0	5,5	12,8	80,7	4498	2,4	22,8	61,0	13,9
2007	7253	2250	1,6	4,8	5,6	88,0	5003	2,3	27,8	52,4	17,4
2008	9879	2619	1,4	11,7	8,7	78,2	7260	5,6	27,0	46,9	20,4
Wieś..... 2000	2657	2633	0,2	0,8	4,6	94,5	24	0,0	83,3	12,5	4,2
Rural areas 2005	3967	3945	0,2	1,1	4,1	94,6	22	-	-	-	100,0
2007	5137	4963	0,1	0,6	3,0	96,3	174	-	2,9	5,2	92,0
2008	6133	5545	0,1	0,7	2,8	96,4	588	0,7	3,4	20,6	75,3

^a Dające uprawnienia zawodowe.
^a Leading to professional certification.

WSPÓŁCZYNNIK SKOLARYZACJI BRUTTO

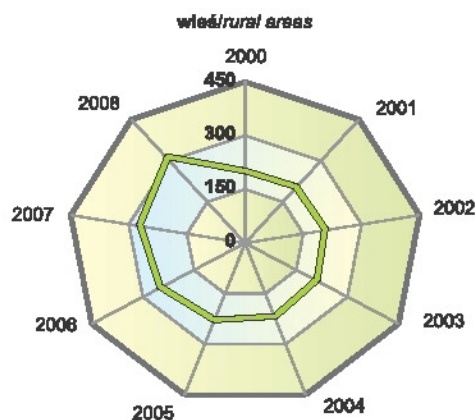
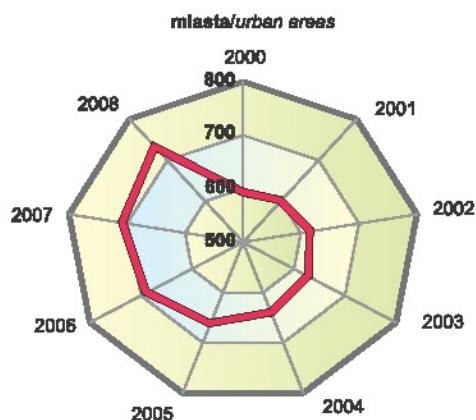
GROSS ENROLMENT RATE

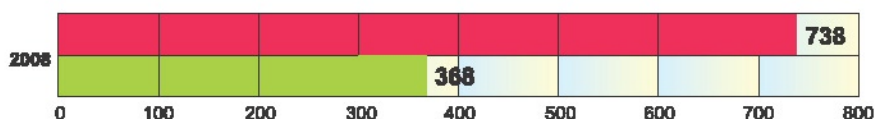
DZIECI W PRZEDSZKOLACH

CHILDREN ATTENDING NURSERY SCHOOLS

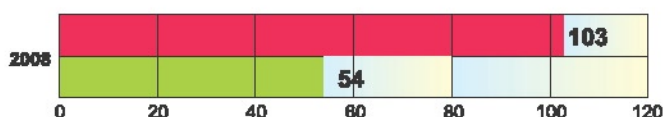
Na 1000 dzieci w wieku 3-6 lat:
Per 1000 children aged 3-6:

Na 1000 dzieci w wieku 6 lat:
Per 1000 children aged 6:

Na 1 przedszkole:
Per 1 nursery school:

miasta/urban areas wieś/rural areas

DZIAŁ X

EDUKACJA I WYCHOWANIE

Uwagi ogólne

1. System edukacji w Polsce funkcjonuje zgodnie z ustawą z dnia 7 IX 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity Dz. U. 2004 Nr 256, poz. 2572, z późniejszymi zmianami) oraz ustawą z dnia 27 VII 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późniejszymi zmianami).

2. Wśród szkół objętych systemem oświaty funkcjonują:

- od roku szkolnego 1999/2000 6-letnie szkoły podstawowe oraz 3-letnie gimnazja, w których nauka jest obowiązkowa, powstałe w miejsce 8-letnich szkół podstawowych,
- od roku szkolnego 2002/03 szkoły ponadgimnazjalne, tj. 2-3-letnie zasadnicze szkoły zawodowe, 3-letnie licea ogólnokształcące i profilowane, 4-letnie technika oraz od roku szkolnego 2004/05 szkoły dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych (tj. 2-letnie uzupełniające licea ogólnokształcące i 3-letnie technika uzupełniające) i 3-letnie szkoły specjalne przysposabiające do pracy; do szkół ponadgimnazjalnych zalicza się również szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe oraz szkoły policealne.

Ponadto działające do zakończenia cyklu kształcenia szkoły ponadpodstawowe (dla absolwentów 8-letniej szkoły podstawowej) i ich oddziały będące w strukturze szkół ponadgimnazjalnych, tj. 4-5-letnie średnie zawodowe (obejmujące technika) ujmuje się w szkołach ponadgimnazjalnych (technikach).

3. Informacje dotyczące szkół artystycznych dających uprawnienia zawodowe - jeśli nie zaznaczono inaczej - dotyczą **ogólnokształcących szkół artystycznych**, które prezentuje się z wyłączeniem szkół realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne.

4. Prezentowane w dziale dane dotyczą m.in.: wychowania przedszkolnego, szkół dla dzieci i młodzieży, policealnych, wyższych oraz szkół dla dorosłych.

5. Dane obejmują szkoły i placówki prowadzone przez jednostki administracji centralnej (rządowej), jednostki samorządu terytorialnego (gminy, powiaty i województwa) oraz inne osoby prawne i fizyczne.

CHAPTER X

EDUCATION

General notes

1. The educational system in Poland functions according to the Education System Act of 7 IX 1991 (uniform text, Journal of Laws 2004, No. 256, item 2572, with later amendments) and the Act of 27 VII 2005 - Higher Education Law (Journal of Laws No. 164, item 1365, with later amendments).

2. Among schools covered by the educational system, there are:

- since 1999/2000 school year, 6-year primary schools and 3-year lower secondary schools, where education is compulsory, and which replaced 8-year primary schools,
- since 2002/03 school year, upper secondary schools, i.e. 2-3-year basic vocational schools, 3-year general secondary schools and specialized secondary schools, 4-year technical secondary schools, as well as since 2004/05 school year schools for graduates from basic vocational schools (i.e. 2-year supplementary general secondary schools and 3-year supplementary technical secondary schools), and 3-year special job-training schools; upper secondary schools include also art schools leading to professional certification and post-secondary schools.

Moreover, upper secondary (post-primary) schools operating until the end of the education cycle (for graduates from 8-year primary schools) and their sections in the structure of upper secondary schools, i.e. 4-5-year secondary vocational schools (including technical secondary schools) belong to upper secondary schools (technical secondary schools).

3. Information regarding art schools leading to professional certification - unless otherwise indicated - refers exclusively to **general art schools**, excluding schools providing art education only.

4. Data presented in the chapter are, among others, related to: pre-primary education, schools for children and youth, post-secondary schools, tertiary education and schools for adults.

5. Data include schools and establishments managed by central (government) entities and local self-government entities (gminas, powiats and voivodships), as well as by other legal and private persons.

6. Szkoły (z wyjątkiem szkół wyższych) i placówki mogą być publiczne, niepubliczne o uprawnieniach szkoły publicznej i niepubliczne. Szkoła niepubliczna może uzyskać uprawnienia szkoły publicznej, jeśli realizuje minimum programowe oraz stosuje zasady klasyfikowania i promowania uczniów ustalone przez Ministra Edukacji Narodowej, umożliwiające uzyskanie świadectw lub dyplomów państwowych. Jednostki administracji centralnej (rządowej), jednostki samorządu terytorialnego mogą prowadzić tylko szkoły publiczne. Szkoły podstawowe i gimnazja mogą być tylko publiczne lub niepubliczne o uprawnieniach szkoły publicznej.

Szkoły wyższe mogą być publiczne i niepubliczne; uczelnie niepubliczne tworzone są na podstawie zezwolenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Szkoły wyższe publiczne i niepubliczne od roku akademickiego 2005/06 działają na podstawie ustawy z dnia 27 VII 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późniejszymi zmianami).

Wyższe szkoły zawodowe są to uczelnie zawodowe, które były tworzone od roku akademickiego 2004/05 na podstawie ustawy z dnia 26 czerwca 1997 r. o wyższych szkołach zawodowych (Dz. U. Nr 96, poz. 590, z późniejszymi zmianami) oraz państwowe wyższe szkoły zawodowe tworzone od roku akademickiego 2005/06 na podstawie ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym z dnia 27 lipca 2005 r.

7. Szkoły dla dzieci i młodzieży (łącznie ze specjalnymi) obejmują:

1) szkoły podstawowe, spośród których wyróżnia się:

- a) szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego (bez szkół specjalnych),
- b) szkoły filialne (bez szkół specjalnych),
- c) „małe szkoły” (bez szkół specjalnych), prowadzące klasy I-III dla uczniów, którzy mają utrudniony dostęp do szkół (głównie ze względu na znaczną odległość od miejsca zamieszkania), działające w latach szkolnych 2001/02 - 2006/07,
- d) szkoły artystyczne (bez szkół specjalnych), realizujące jednocześnie program szkoły podstawowej,
- e) szkoły specjalne.

Z dniem 1 IX 2004 r. wprowadzono obowiązek odbycia rocznego przygotowania przedszkolnego przez dzieci w wieku 6 lat w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych i przedszkolach (łącznie ze specjalnymi); do roku szkolnego 2003/04 dzieci miały prawo do rocznego przygotowania przedszkolnego;

6. Schools (with the exception of higher education institutions) and establishments can be public, non-public with the competence of a public school and non-public. A non-public school can obtain the competence of a public school, if it implements the minimum programme as well as applies the principles of classifying and promoting pupils and students as established by the Minister of National Education, allowing students to obtain state certificates or diplomas. Central (government) entities and local self-government entities can administer public schools only. Primary schools and lower secondary schools can be public schools, or non-public schools with the competence of public schools.

Tertiary education can be public and non-public; non-public higher education institutions are established on the basis of a permit of the Minister of Science and Higher Education. Higher education institutions since 2005/06 academic year operate on the basis of the Higher Education Act dated 27 VII 2005 (Journal of Laws No. 164, item 1365, with later amendments).

Higher vocational schools are vocational higher education institutions which were established until 2004/05 academic year on the basis of the Law dated 26 June 1997 on Higher Vocational Schools (Journal of Laws No 96, item 590, with later amendments) as well as state higher vocational schools until 2005/06 academic year established on the basis of the Higher Education Act dated 27 July 2005.

7. Schools for children and youth (including special schools) include:

1) primary schools, of which:

- a) sports schools and athletic schools (excluding special schools),
- b) branch schools (excluding special schools),
- c) "small schools" (excluding special schools), comprising grades I-III for children who have limited access (primarily due to distance from place of residence), operated in 2001/02 - 2006/07,
- d) art schools (excluding special schools) simultaneously conducting a primary school programme,
- e) special schools.

Since 1 IX 2004 an obligatory 1 year pre-primary education has been introduced for children at the age of 6 in pre-primary sections of primary schools and nursery schools (including special schools and special nursery schools); until school year 2003/04 children had a right to receive 1 year pre-primary education;

- 2) gimnazja, spośród których wyróżnia się:
 - a) szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego (bez szkół specjalnych),
 - b) szkoły z oddziałami przysposabiającymi do pracy,
 - c) szkoły specjalne;
- 3) zasadnicze szkoły zawodowe;
- 4) licea ogólnokształcące;
- 5) uzupełniające licea ogólnokształcące na podstawie programowej zasadniczej szkoły zawodowej;
- 6) licea profilowane;
- 7) technika - do roku szkolnego 2005/06 łącznie z liceami zawodowymi i technicznymi;
- 8) technika uzupełniająca na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej;
- 9) ogólnokształcące szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe (bez szkół specjalnych);
- 10) szkoły specjalne przysposabiające do pracy.

8. Szkoły policealne - kształcące w formie dziennej, wieczorowej lub zaocznej - obejmują:

- 1) policealne szkoły zawodowe (1-, 2- lub 3-letnie), łącznie ze szkołami specjalnymi;
- 2) nauczycielskie kolegia języków obcych (3-letnie) oraz kolegia nauczycielskie (3-letnie), w których absolwentom nie nadaje się tytułu licencjata; bez szkół specjalnych, prowadzone przez wydziały edukacji wojewódzkich urzędów marszałkowskich;
- 3) kolegia pracowników służb społecznych (3-letnie) - od roku szkolnego 2005/06.

9. Szkoły wyższe realizują kształcenie w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych; do roku szkolnego 2005/06 dane dotyczyły studiów dziennych, wieczorowych, zaocznych i eksternistycznych.

Informacje z zakresu szkół wyższych:

- 1) podano łącznie z nauczycielskimi kolegiami języków obcych i kolegiami nauczycielskimi, w których absolwentom nadaje się tytuł licencjata;
 - 2) obejmują cudzoziemców studiujących w Polsce;
 - 3) nie obejmują Polaków studiujących za granicą.
- Studentów i absolwentów wykazano zgodnie z siedzibą poszczególnych szkół wyższych łącznie z filiami i zamiejscowymi podstawowymi jednostkami organizacyjnymi, zamiejscowymi ośrodkami dydaktycznymi oraz punktami konsultacyjnymi. Dane nie obejmują szkół resortu obrony narodowej oraz szkół resortu spraw wewnętrznych i administracji.

- 2) *lower secondary schools, of which:*
 - a) *sports schools and athletic schools (excluding special schools),*
 - b) *schools with job-training sections,*
 - c) *special schools;*
- 3) *basic vocational schools;*
- 4) *general secondary schools;*
- 5) *supplementary general schools based on the programme of basic vocational school;*
- 6) *specialized secondary schools;*
- 7) *technical secondary schools - until 2005/06 school year including vocational and general-technical secondary schools;*
- 8) *supplementary technical schools based on the programme of basic vocational school;*
- 9) *general art schools leading to professional certification (excluding special schools);*
- 10) *special job-training schools.*

8. Post-secondary schools - educating in day, evening or weekend form include:

- 1) *post-secondary vocational schools (1-, 2- or 3-year), including special schools;*
- 2) *foreign language teacher training colleges (3-year) as well as teacher training colleges (3-year), in which graduates do not receive title of licentiate; excluding special schools) conducted by education departments of voivodship marshals' offices;*
- 3) *colleges of social work (3-year) - since 2005/06 school year.*

9. Tertiary education (university level) includes full-time and part-time programmes; until 2005/06 school year data concerned day, evening, weekend and extramural studies.

Data regarding tertiary education:

- 1) *include foreign language teacher training colleges and teacher training colleges in which graduates receive the title of licentiate;*
- 2) *include foreigners studying in Poland;*
- 3) *do not include Poles studying abroad.*

Data on students and graduates are given according to the seat of particular higher education institutions including sections as well as branch departments and institutes, didactic branch centers as well as consultative points. Data do not include academies of the Ministry of National Defence and academies of the Ministry of the Interior and Administration.

10. Szkoły dla dorosłych - kształcące w formie dziennej i wieczorowej oraz zaocznej - obejmują:

- 1) szkoły podstawowe dla dorosłych (od roku szkolnego 2008/09 - stacjonarne i zaoczne);
- 2) gimnazja dla dorosłych (od roku szkolnego 2008/09 - stacjonarne i zaoczne);
- 3) zasadnicze szkoły zawodowe dla dorosłych;
- 4) licea ogólnokształcące dla dorosłych;
- 5) uzupełniające licea ogólnokształcące dla dorosłych na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej;
- 6) licea profilowane dla dorosłych;
- 7) technika dla dorosłych, łącznie z liceami zawodowymi;
- 8) technika uzupełniające dla dorosłych na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej.

11. Szkoły specjalne (na poziomie szkoły podstawowej, gimnazjum i szkoły ponadgimnazjalnej) organizowane są dla dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej. Kształcenie może być realizowane w systemie szkolnym lub w formie indywidualnej. Kształcenie specjalne odbywa się w funkcjonujących samodzielnie szkołach specjalnych, w szkołach ogólnodostępnych (w których tworzone są oddziały specjalne lub klasy integracyjne, ogólnodostępne) oraz w specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych, innych placówkach oświatowo-wychowawczych lub zakładach opieki zdrowotnej (włącznie z zakładami leczenia uzdrowiskowego).

12. Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze są to placówki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w wieku 3 lat i więcej, które z racji niepełnosprawności nie mogą uczęszczać do przedszkola lub szkoły.

13. Młodzieżowe ośrodki wychowawcze przeznaczone są dla młodzieży niedostosowanej społecznie. Zadaniem ośrodków jest eliminowanie przyczyn i przejawów niedostosowania społecznego oraz przygotowanie wychowanków do samodzielnego życia, zgodnie z normami prawnymi i społecznymi.

14. Ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze są placówkami umożliwiającymi dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim realizację obowiązku szkolnego poprzez uczestnictwo w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych.

10. Schools for adults educating in day and evening as well as weekend form include:

- 1) *primary schools for adults (since 2008/09 school year - full-time programmes and weekend);*
- 2) *lower secondary schools for adults (since 2008/09 school year - full-time programmes and weekend);*
- 3) *basic vocational schools for adults;*
- 4) *general secondary schools for adults;*
- 5) *supplementary general schools for adults - since 2004/05 school year based on the programme of basic vocational school;*
- 6) *specialized secondary schools for adults;*
- 7) *technical secondary schools for adults, including vocational secondary schools;*
- 8) *supplementary technical schools for adults based on the programme of basic vocational school;*

11. Special schools (at the level of primary school, lower secondary school and upper secondary school) are organized for children and youth with special educational needs, of which for handicapped. Education may be conducted within the school system or individually. Special education occurs in special schools operating independently, in mainstream schools (in which special sections or mainstream integrated are established) as well as in special educational centres, other educational institutions or health care institutions (including health resorts).

12. Special educational centres are facilities for handicapped children and youth, aged 3 and more who, for reasons of their disability, cannot attend regular schools or nursery schools.

13. Youth education centres are intended for socially maladjusted youth. The goal of the centres is to eliminate the causes and manifestations of the social maladjustment as well as to prepare the young people for independent life, compliant with legal and social norms.

14. Rehabilitation-education centres are facilities making it possible for children and youth with a profound mental retardation to meet their obligation to receive an education through participating in rehabilitation-education classes.

15. Dane o nauczycielach akademickich dotyczą zatrudnionych na stanowiskach: profesora, docenta, adiunkta, asystenta oraz zatrudnionych na pozostałych stanowiskach dydaktycznych: starszego wykładowcy, wykładowcy, lektora, instruktora, z tym, że w przypadku wyższych szkół zawodowych do roku szkolnego 2005/06 nie występowały stanowiska docenta i adiunkta. Od roku 2006 dane dotyczą również pracowników zatrudnionych na stanowiskach dyplomowanych bibliotekarzy i dyplomowanych pracowników dokumentacji i informacji naukowej.

Dane o nauczycielach akademickich do roku szkolnego 2000/01 dotyczą pełnozatrudnionych, a od roku szkolnego 2001/02 - pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych. Nauczyciele zatrudnieni w więcej niż jednej szkole wykazani zostali w każdym miejscu pracy.

16. Placówki wychowania przedszkolnego są to placówki opiekuńczo-wychowawcze, przeznaczone dla dzieci w wieku od lat 3 do rozpoczęcia przez nie nauki w szkole podstawowej, zapewniające dzieciom opiekę oraz mające na celu przygotowanie ich do nauki w szkole.

Do placówek wychowania przedszkolnego zaliczono:

- przedszkola,
- oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych,
- w roku szkolnym 2008/09 zespoły wychowania przedszkolnego i punkty przedszkolne zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 I 2008 r. (Dz. U. Nr 7, poz. 38).

17. Pomieszczenia szkolne nie obejmują pomieszczeń w szkołach specjalnych i w szkołach dla dorosłych.

18. Dane dotyczące:

- 1) wychowania przedszkolnego oraz szkół (poza szkołami wyższymi) podano według stanu na początku roku szkolnego; dane o absolwentach - na koniec roku szkolnego;
- 2) szkół wyższych - prezentuje się według stanu w dniu 30 XI, dane o absolwentach dotyczą liczby wydanych dyplomów ukończenia studiów wyższych; absolwenci wykazani są z poprzedniego roku akademickiego (np. dla roku akademickiego 2008/09 absolwenci z roku akademickiego 1 X 2007 - 30 IX 2008); do roku akademickiego 2000/01 wykazywani byli w roku kalendarzowym.

19. Absolwenci eksterni występują wyłącznie w szkołach policealnych i dla dorosłych oraz do roku szkolnego 2004/05 - w szkołach wyższych.

20. Internat to placówka opiekuńczo-wychowawcza, w której uczniowie przebywają w celu

15. Data regarding academic teachers concern the positions of: professor, assistant professor, tutor and assistant as well as other didactic positions: senior lecturer, lecturer, lector, instructor, however, the positions of assistant professor and tutor until 2005/06 school year did not occur in higher vocational schools. Since 2006 data concern also people employed on the positions of certified librarians and certified employees working on documentation and scientific information.

Until 2000/01 school year data regarding academic teachers concern full-time employees and since 2001/02 school year - full-time employees and part-time employees calculated as full-time employees. Teachers employed in more than one institution have been shown in all workplaces.

16. Pre-primary education establishments are care-education facilities, intended for children aged 3 or more until beginning by them education in primary school, provided children with care and aimed at preparing them to education in school.

Pre-primary education establishments include:

- nursery schools,
- pre-primary sections of primary schools,
- in 2008/09 school year pre-primary education groups and pre-primary points according to a decree of the Minister of National Education dated 10 I 2008 (Journal of Laws No. 7, item 38).

17. Classrooms do not include classrooms in special schools and in schools for adults.

18. Data regarding:

- 1) pre-primary education as well as schools (excluding higher education institutions), concern the beginning of the school year; data concerning graduates - the end of the school year;
- 2) tertiary education are presented as of 30 XI, data regarding graduates concern the number of diplomas issued at the end of studies; graduates are shown from the previous academic year (e.g., for 2008/09 academic year, graduates from 1 X 2007 - 30 IX 2008 academic year); until 2000/01 academic year graduates were shown according to the calendar year.

19. Extramural graduates occur only in post-secondary schools and schools for adults as well as until 2004/05 school year - tertiary education.

20. A boarding school is a foster and educa-

wawcza przeznaczona dla młodzieży uczęszczającej do szkół ogólnokształcących i zawodowych zlokalizowanych poza stałym miejscem zamieszkania. Bursa to międzyszkolna placówka pełniąca funkcję internatu.

21. Zadaniem wychowania pozaszkolnego jest stwarzanie młodzieży warunków sprzyjających rozwijaniu zainteresowań i uzdolnień oraz rekreacji i wypoczynku w czasie wolnym od zajęć szkolnych.

Do placówek **wychowania pozaszkolnego** zaliczono: pałace młodzieży, młodzieżowe domy kultury, ogniska pracy pozaszkolnej, międzyszkolne ośrodki sportowe i inne placówki publiczne i niepubliczne.

22. Współczynnik skolaryzacji brutto - jest to relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (niezależnie od wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania.

23. Prezentowane informacje, z wyjątkiem danych o szkołach wyższych, od roku szkolnego 2007/08 (a w przypadku absolwentów - od roku szkolnego 2006/07) opracowano na podstawie systemu informacji oświatowej administrowanego przez Ministerstwo Edukacji Narodowej.

tional facility designated for youth attending general and vocational schools located outside their place of permanent residence. A dormitory is an inter-school facility serving as a boarding school.

21. Extracurricular education offers young people favorable conditions to develop interests and aptitudes, and provides recreation and rest during timetable free time.

Extracurricular education institutions include: youth centres, youth community centres, extracurricular interest groups, inter-school sport centres and other public and non-public institutions.

22. Gross enrolment rate is the relation of the number of people studying (as of the beginning of the school year) on a given educational level (regardless of age) to the population (as of 31 XII) in the age group defined as corresponding to this educational level.

23. The information presented, excluding the data on higher education institutions, since 2007/08 school year (in the case of graduates - since 2006/07 school year), has been compiled on the basis of the Educational Information System, administered by the Ministry of National Education.

TABL. 1 (119). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA**
EDUCATION BY LEVEL

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2007/08	2008/09	SPECIFICATION
SZKOŁY SCHOOLS					
Podstawowe.....	1647	1527	1498	1490	Primary
Gimnazja	554	706	718	730	Lower secondary
Specjalne przysposabiające do pracy	x	19	22	24	Special job-training
Zasadnicze zawodowe	196	165	160	158	Basic vocational
Licea ogólnokształcące	187	204	199	196	General secondary
Uzupełniające licea ogólnokształcące	x	1	5	5	Supplementary general
Licea profilowane	x	117	86	68	Specialized secondary
Technika	463	204	189	180	Technical secondary
Technika uzupełniające	x	10	4	5	Supplementary technical secondary
Artystyczne ogólnokształcące ^a	9	12	11	11 ^b	General art ^a
Policealne	202	298	259	263	Post-secondary
Wyższe	23	34	32	32	Tertiary
Dla dorosłych	248	374	296	279	For adults
podstawowe	1	-	-	-	primary
gimnazja	3	5	4	3	lower secondary
zasadnicze zawodowe	10	9	7	8	basic vocational
licea ogólnokształcące	86	73	80	81	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	x	120	110	111	supplementary general secondary
licea profilowane	x	2	2	2	specialized secondary
technika	148	44	21	11	technical secondary
technika uzupełniające	x	121	72	63	supplementary technical secondary
POMIESZCZENIA SZKOLNE CLASSROOMS					
Szkoły:					Schools:
podstawowe	14788	14336	16059	16073	primary
gimnazja	3868	5839	6512	6596	lower secondary
zasadnicze zawodowe	891	191	378	345	basic vocational
licea ogólnokształcące	2143	2351	2791	2912	general secondary
licea profilowane	x	228	185	180	specialized secondary
technika	2170	3066	2832	2909	technical secondary
artystyczne ogólnokształcące ^a	125	131	106	117	general art ^a
policealne	287	191	115	129	post-secondary
UCZNIOWIE I STUDENCI PUPILS AND STUDENTS					
Wychowanie przedszkolne ^c	41062	34494	31642	30924	Pre-primary education ^c
Szkoły:					Schools:
podstawowe	284495	235236	217400	211958	primary
gimnazja	101776	141415	129572	124014	lower secondary
specjalne przysposabiające do pracy	x	431	484	529	special job-training
zasadnicze zawodowe	47883	22429	23067	23793	basic vocational
licea ogólnokształcące	76127	65278	64520	63068	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	x	9	77	85	supplementary general secondary

^a Dające uprawnienia zawodowe; patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 193. ^b Ponadto 13 szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne. ^c Dotyczy dzieci w wieku 6 lat objętych edukacją w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych i przedszkolach, ujętych również w tabl. 30 na str. 219.

^a Leading to professional certification; see general notes, item 3 on page 193. ^b Moreover, 13 art schools giving only artistic education. ^c Concerns children aged 6 attending pre-primary sections of primary schools and nursery schools, also described in table 30 on page 219.

TABL. 1 (119). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA (dok.)**
EDUCATION BY LEVEL (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2007/08	2008/09	SPECIFICATION
UCZNIOWIE I STUDENCI (dok.) PUPILS AND STUDENTS (cont.)					
Szkoły (dok.):					Schools (cont.):
licea profilowane	x	13059	6786	4538	specialized secondary
technika	79974	51628	53869	53600	technical secondary
technika uzupełniające	x	352	176	188	supplementary technical secondary
artystyczne ogólnokształcące ^a ..	1459	1504	1366	1371 ^d	general art ^a
policealne	18566	26080	24291	28303	post-secondary
wyższe	143537	201115	207208	211192	tertiary
dla dorosłych	26341	23995	19423	20613	for adults
podstawowe	8	-	-	-	primary
gimnazja	147	325	247	185	lower secondary
zasadnicze zawodowe	701	444	277	263	basic vocational
licea ogólnokształcące	8700	8270	6585	7355	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	x	4879	6497	8015	supplementary general secondary
licea profilowane	x	102	127	93	specialized secondary
technika	16785	5539	1023	707	technical secondary
technika uzupełniające	x	4436	4667	3995	supplementary technical secondary
ABSOLWENCI GRADUATES					
Szkoły:					Schools:
podstawowe	48980	42932	39114	.	primary
gimnazja	x	46973	44182	.	lower secondary
specjalne przysposabiające do pracy	x	60	132	.	special job-training
zasadnicze zawodowe	15094	7719	6989	.	basic vocational
licea ogólnokształcące	15775	20879	20953	.	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	x	x	19	.	supplementary general secondary
licea profilowane	x	4812	2875	.	specialized secondary
technika	16558	11020	11002	.	technical secondary
technika uzupełniające	x	x	112	.	supplementary technical secondary
artystyczne ogólnokształcące ^a ..	225	286	228 ^e	.	general art ^a
policealne	7617	8800	7149	.	post-secondary
wyższe	25424	34509	38610	.	tertiary
dla dorosłych	7581	9366	4829	.	for adults
podstawowe	4	-	-	.	primary
gimnazja	x	85	63	.	lower secondary
zasadnicze zawodowe	256	127	76	.	basic vocational
licea ogólnokształcące	3056	3885	1400	.	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	x	1284	1999	.	supplementary general secondary
licea profilowane	x	x	31	.	specialized secondary
technika	4265	3985	235	.	technical secondary
technika uzupełniające	x	x	1025	.	supplementary technical secondary

^a Dające uprawnienia zawodowe; patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 193. ^d, ^e Ponadto realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne w szkołach artystycznych: ^d - 1186 uczniów, ^e - 228 absolwentów.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej - z wyjątkiem szkół wyższych.

^a Leading to professional certification; see general notes, item 3 on page 193. ^d, ^e Moreover, giving only artistic education in art schools: ^d - 1186 students, ^e - 228 graduates.

Source: data of the Ministry of National Education - with the exception of the higher education institutions.

TABL. 2 (120).

SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2007/08	2008/09	2007/08	2008/09	2006/07	2007/08
	szkoły schools		uczniowie i studenci pupils and students		absolwenci graduates	
Szkoły podstawowe	1498	1490	217400	211958	43538	39114
<i>Primary schools</i>						
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	2	2	239	243	38	39
<i>Central (government) administration entities</i>						
Jednostki samorządu terytorialnego	1418	1406	211060	205187	42606	38132
<i>Local self-government entities</i>						
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	43	46	2776	3047	382	465
<i>Social organizations and associations</i>						
Organizacje wyznaniowe	9	9	1563	1623	241	246
<i>Religious organizations</i>						
Pozostałe	26	27	1762	1858	271	232
<i>Others</i>						
Gimnazja	718	730	129572	124014	46965	44182
<i>Lower secondary schools</i>						
Jednostki samorządu terytorialnego	649	658	124553	118784	45579	42618
<i>Local self-government entities</i>						
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	35	37	2146	2199	662	735
<i>Social organizations and associations</i>						
Organizacje wyznaniowe	11	12	1591	1665	477	487
<i>Religious organizations</i>						
Pozostałe	23	23	1282	1366	247	342
<i>Others</i>						
Zasadnicze szkoły zawodowe ^a	182	182	23551	24322	7327	7121
<i>Basic vocational schools ^a</i>						
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	-	2	-	74	-	40
<i>Central (government) administration entities</i>						
Jednostki samorządu terytorialnego	158	155	20208	20651	6480	6169
<i>Local self-government entities</i>						
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	5	7	747	1144	206	244
<i>Social organizations and associations</i>						
Organizacje wyznaniowe	3	3	252	283	66	65
<i>Religious organizations</i>						
Pozostałe	16	15	2344	2170	575	603
<i>Others</i>						
Licea ogólnokształcące ^b	204	201	64597	63153	20597	20972
<i>General secondary schools ^b</i>						
Jednostki samorządu terytorialnego	168	165	61310	59659	19621	20001
<i>Local self-government entities</i>						
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	11	12	765	895	225	180
<i>Social organizations and associations</i>						
Organizacje wyznaniowe	9	9	1334	1374	430	431
<i>Religious organizations</i>						
Pozostałe	16	15	1188	1225	321	360
<i>Others</i>						
Licea profilowane	86	68	6786	4538	4019	2875
<i>Specialized secondary schools</i>						
Jednostki samorządu terytorialnego	82	64	6668	4449	3938	2821
<i>Local self-government entities</i>						
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	2	2	34	34	30	18
<i>Social organizations and associations</i>						
Organizacje wyznaniowe	1	1	25	29	2	8
<i>Religious organizations</i>						
Pozostałe	1	1	59	26	49	28
<i>Others</i>						

a, b Łącznie ze szkołami: a - specjalnymi przysposabiającymi do pracy, b - uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi.

a, b Including: a - special job-training schools, b - supplementary general secondary schools.

TABL. 2 (120). **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (dok.)**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2007/08	2008/09	2007/08	2008 09	2006/07	2007/08
	szkoły schools		uczniowie i studenci pupils and students		absolwenci graduates	
Technika^c Technical secondary schools^c	204	196	55411	55159	11368	11342
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	7	10	1041	1696	248	309
Central (government) administration entities						
Jednostki samorządu terytorialnego	183	171	53065	51889	10937	10825
Local self-government entities						
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	2	2	126	135	-	15
Social organizations and associations						
Organizacje wyznaniowe	2	2	244	267	46	47
Religious organizations						
Pozostałe	10	11	935	1172	137	146
Others						
Szkoły policealne Post-secondary schools	259	263	24291	28303	7490	7149
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	1	1	153	177	166	112
Central (government) administration entities						
Jednostki samorządu terytorialnego	72	76	6383	6800	2469	2314
Local self-government entities						
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	18	19	1387	1478	479	437
Social organizations and associations						
Pozostałe	168	167	16368	19848	4376	4286
Others						
Szkoły wyższe Tertiary education	32	32	207208	211192	37483	38610
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	14	14	159193	162487	29740	29698
Central (government) administration entities						
Organizacje wyznaniowe	2	2	5376	5546	922	1114
Religious organizations						
Pozostałe	16	16	42639	43159	6821	7798
Others						
Szkoły dla dorosłych Schools for adults	296	279	19423	20613	5125	4829
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	4	4	122	114	59	44
Central (government) administration entities						
Jednostki samorządu terytorialnego	119	100	7389	6168	2393	1965
Local self-government entities						
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	34	31	2119	2076	396	479
Social organizations and associations						
Organizacje wyznaniowe	1	1	49	50	19	11
Religious organizations						
Pozostałe	138	143	9744	12205	2258	2330
Others						

^c Łącznie ze szkołami artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe oraz technikami uzupełniającymi.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej - z wyjątkiem szkół wyższych.

^c Including general art schools leading to professional certification and supplementary technical secondary schools.

Source: data of the Ministry of National Education - with the exception of the higher education institutions.

TABL. 3 (121).

UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH^a W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH

Stan w dniu 30 IX

PUPILS AND STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES^a IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS

As of 30 IX

L A T A Y E A R S JĘZYKI OBCIE FOREIGN LANGUAGES	Ogół- tem <i>Grand total</i>	W % ogółu uczniów w szkołach			In % of total pupils and students in schools					
		podstawowych		<i>primary</i>	gimna- zjach <i>lower secoun- dary</i>	zasad- niczych zawo- do- wych ^b <i>basic voca- tional^b</i>	liceach ogólno- kształ- cą- cych ^c <i>general secoun- dary^c</i>	liceach profi- lowa- nych <i>spe- cialized secoun- dary</i>	techni- kach ^d <i>techni- cal secoun- dary^d</i>	poli- ceal- nych ^e <i>post- secoun- dary^e</i>
		razem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>							
NAUCZANIE OBOWIĄZKOWE OBLIGATORY EDUCATION										
Angielski..... 2007/08 <i>English</i> 2008/09	399746 425280	73,5 ^f 88,9	75,7 ^f 89,2	71,9 ^f 88,6	83,1 85,5	42,3 45,7	97,5 97,6	98,3 98,7	95,3 96,5	27,8 25,3
Francuski.... 2007/08 <i>French</i> 2008/09	19929 18511	0,3 0,5	0,6 0,7	0,2 0,3	1,2 1,1	1,3 2,0	16,1 15,4	14,2 14,9	10,6 9,5	2,6 1,4
Niemiecki.... 2007/08 <i>German</i> 2008/09	147705 139421	9,3 7,9	7,3 6,5	10,9 9,0	23,0 22,6	35,3 36,2	64,4 64,9	73,8 69,7	77,2 76,0	4,2 1,0
Rosyjski..... 2007/08 <i>Russian</i> 2008/09	13667 11540	0,1 0,0	0,2 0,0	0,1 0,1	0,5 0,2	13,3 11,4	6,2 5,4	9,3 9,0	9,0 8,6	2,0 0,5
Włoski..... 2007/08 <i>Italian</i> 2008/09	2231 2271	- -	- -	- -	0,1 0,0	0,4 0,3	2,8 3,0	- -	0,5 0,5	- -
Łacina..... 2007/08 <i>Latin</i> 2008/09	4364 3629	- -	- -	- -	- -	- -	6,8 5,6	- -	- -	- 3,9
Hiszpański.. 2007/08 <i>Spanish</i> 2008/09	1112 1551	0,0 0,0	0,1 0,1	- -	0,1 0,1	- -	1,4 2,0	- -	0,0 0,0	- -
Inne 2007/08 <i>Others</i> 2008/09	177 308	0,1 0,1	0,0 -	0,1 0,2	- 0,0	- -	0,1 0,1	- -	0,0 0,0	- -

**NAUCZANIE OBOWIĄZKOWE
OBLIGATORY EDUCATION****NAUCZANIE DODATKOWE^g
ADDITIONAL EDUCATION^g**

Angielski..... 2007/08	56639	16,9 ^f	17,4 ^f	16,6 ^f	12,6	0,6	4,6	3,3	0,3	8,7
<i>English</i> 2008/09	30613	7,0	8,0	6,2	10,0	0,0	4,0	7,2	1,0	3,5
Francuski.... 2007/08	4999	0,5	0,6	0,5	2,4	-	0,9	1,1	0,2	-
<i>French</i> 2008/09	5065	0,6	0,9	0,4	2,2	-	0,8	1,1	0,9	-
Niemiecki.... 2007/08	66339	6,2	5,9	6,5	38,2	-	3,7	4,5	1,2	0,8
<i>German</i> 2008/09	59162	5,6	5,9	5,4	35,1	-	2,8	9,1	2,6	-
Inne 2007/08	5575	0,4	0,6	0,3	1,3	0,9	3,8	-	0,2	15,2
<i>Others</i> 2008/09	5255	0,2	0,4	0,1	1,1	-	4,8	0,8	0,3	9,2

a W podziale według języków obcych jedna osoba może być wykazana więcej niż jeden raz. b-d Łącznie ze szkołami: b - specjalnymi przysposabiającymi do pracy, c - uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, d - technikami uzupełniającymi oraz artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. e Bez kolegów nauczycielskich i nauczycielskich kolegów języków obcych. f W systemie informacji oświatowej część szkół wykazała jako zajęcia obowiązkowe prowadzone w ramach godzin będących do dyspozycji dyrektora szkoły oraz w ramach programu Ministra Edukacji Narodowej w klasach pierwszych szkoły podstawowej.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a The division by foreign languages may include one person more than once. b-d Including: b - special job-training schools, c - supplementary general secondary schools, c - supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification. e Excluding teacher training colleges and foreign language teacher training colleges. f In the educational information collection, some schools indicated as the obligatory classes the classes conducted during the hours which are at the disposal of headperson, as well as the classes conducted within the Minister of National Education programme in the first classes of primary school.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 4 (122).

UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DOROSŁYCH^a

Stan w dniu 30 IX

STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR ADULTS^a

As of 30 IX

L A T A Y E A R S JĘZYKI OBCE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem Grand total	W % ogółu uczniów w szkołach In % of total pupils and students in schools						
		podsta- wowych primary	gimna- zjach lower second- ary	zasad- niczych zawodo- wych basic vocational	liceach ogólno- kształcą- cych ^b general second- ary ^b	liceach profi- lowanych special- ized second- ary	techni- kach ^c technical second- ary ^c	policeal- nych post- seconda- ry
Angielski 2007/08	26592	-	64,8	42,2	74,5	70,9	50,0	57,5
English 2008/09	29829	-	82,2	42,2	81,0	75,3	56,3	55,3
Francuski 2007/08	596	-	-	-	2,0	-	0,9	1,2
French 2008/09	481	-	-	-	2,1	-	2,1	0,2
Niemiecki 2007/08	7527	-	34,8	57,8	17,0	-	34,3	12,9
German 2008/09	4831	-	16,8	57,8	12,8	-	33,1	4,1
Rosyjski 2007/08	1974	-	0,4	-	7,3	-	10,4	1,8
Russian 2008/09	1342	-	1,1	-	5,3	-	6,4	0,8
Inny 2007/08	114	-	-	-	0,0	-	0,3	0,4
Other 2008/09	666	-	-	-	-	-	0,2	2,5

a Tylko nauczanie obowiązkowe. b, c Łącznie z uzupełniającymi: b - liceami ogólnokształcącymi, c - technikami.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a Only obligatory teaching. b, c Including supplementary schools: b - general secondary, c - technical secondary.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 5 (123).

KSZTAŁCENIE OSÓB ZE SPECJALNYMI POTRZEBAMI EDUKACYJNYMI^a**EDUCATION FOR PEOPLE WITH SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007/08	2008/09	2006/07	2007/08	SPECIFICATION
	uczniowie pupils and students		absolwenci graduates		
Szkoły podstawowe	5197	4875	1152	1066	Primary schools
w tym specjalne	1422	1361	314	305	of which special
Gimnazja ^b	4744	4536	1466	1375	Lower secondary schools ^b
w tym specjalne	2070	1928	629	606	of which special
Specjalne szkoły przysposabiające do pracy	484	530	69	132	Special job-training schools
Zasadnicze szkoły zawodowe	1521	1513	608	422	Basic vocational schools
w tym specjalne	1328	1287	570	391	of which special
Licea ogólnokształcące ^c	317	480	82	82	General secondary schools ^c
w tym specjalne	139	215	35	41	of which special

a Patrz uwagi ogólne, ust. 11 na str. 196. b W tym 56 uczniów w roku szkolnym 2007/08 i 56 uczniów w roku szkolnym 2008/09 oraz 14 absolwentów w roku szkolnym 2006/07 i 16 absolwentów w roku szkolnym 2007/08 w gimnazjach specjalnych z oddziałami przysposabiającymi do pracy na podbudowie programowej VI klasy szkoły podstawowej. c Łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi.

a See general notes, item 11 on page 196. b Of which 56 pupils in 2007/08 school year and 56 pupils in 2008/09 school year as well as 14 graduates in 2006/07 school year and 16 graduates in 2007/08 school year in special job-training schools based on the programme of 6th grade of primary school. c Including supplementary general secondary schools.

TABL. 5 (123). **KSZTAŁCENIE OSÓB ZE SPECJALNYMI POTRZEBAMI EDUKACYJNYMI^a**
(dok.)

EDUCATION FOR PEOPLE WITH SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007/08	2008/09	2006/07	2007/08	SPECIFICATION
	uczniowie <i>pupils and students</i>		absolwenci <i>graduates</i>		
Licea profilowane	109	112	41	28	<i>Specialized secondary schools</i>
w tym specjalne	79	78	31	23	<i>of which special</i>
Technika ^d	309	332	62	58	<i>Technical secondary schools^d</i>
w tym specjalne	202	213	43	43	<i>of which special</i>
Szkoły artystyczne	5	4	-	-	<i>Art schools</i>
Szkoły policealne	177	164	65	87	<i>Post-secondary schools</i>
w tym specjalne	177	67	65	40	<i>of which special</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 11 na str. 196. ^d Łącznie z technikami uzupełniającymi.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a See general notes, item 11 on page 196. ^d Including supplementary technical secondary schools.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 6 (124). **SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE
OŚRODKI WYCHOWAWCZE I OŚRODKI REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE**

Stan w dniu 30 IX

*SPECIAL EDUCATION CENTRES, YOUTH EDUCATION CENTRES AND
REHABILITATION-EDUCATION CENTRES*

As of 30 IX

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000 ^a	2005 ^a	2007	2008	SPECIFICATION
------------------	-------------------	-------------------	------	------	---------------

SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE^b

SPECIAL EDUCATION CENTRES^b

Ośrodki	34	29	29	28	<i>Centres</i>
Miejsca	2459	2261	2306	2184	<i>Places</i>
Wychowankowie	2754	2004	1734	1685	<i>Residents</i>
w tym:					<i>of which:</i>
niewidomi i słabo widzący	243	255	172	169	<i>blind and sight impaired</i>
niesłyszący i słabo słyszący	220	322	281	218	<i>deaf and hearing impaired</i>
przewlekłe chorzy	78	4	15	1	<i>chronically ill</i>
z niepełnosprawnością ruchową	3	11	-	2	<i>motor-skill impaired</i>
z upośledzeniem umysłowym .	1591	1115	991	941	<i>mentally disabled</i>
zagrożeni niedostosowaniem społecznym	208	61	-	13	<i>socially maladjusted</i>

MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE

YOUTH EDUCATION CENTRES

Placówki	-	3	4	4	<i>Centres</i>
Miejsca	-	192	227	226	<i>Places</i>
Wychowankowie	-	192	223	222	<i>Residents</i>

^a Stan w dniu 31 X. ^b Łącznie ze specjalnym ośrodkiem wychowawczym (w 2008 r. 1 ośrodek z 33 wychowankami).

^a As of 31 X. ^b Including special education centre (in 2008 1 centre with 33 residents).

TABL. 6 (124). **SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE I OŚRODKI REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE (dok.)**
Stan w dniu 30 IX
SPECIAL EDUCATION CENTRES, YOUTH EDUCATION CENTRES AND REHABILITATION-EDUCATION CENTRES (cont.)
As of 30 IX

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000 ^a	2005 ^a	2007	2008	SPECIFICATION
OŚRODKI REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE^c REHABILITATION-EDUCATION CENTRES					
Ośrodki	5	7	8	9	Centres
Miejsca	315	361	453	490	Places
Wychowankowie	321	365	408	447	Residents
w tym:					of which:
z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim	82	113	161	178	mental retardation-profound
z autyzmem	-	8	6	1	with autism
z zaburzeniami sprzężonymi ..	204	115	176	197	associated with defects

^a Stan w dniu 31 X. ^c Do 2002 r. określane jako ośrodki rehabilitacyjno-wychowawcze.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a As of 31 X.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 7 (125). **INTERNATY I BURSZY SZKÓŁ DLA DZIECI I MŁODZIEŻY W ROKU SZKOLNYM 2008/09**
Stan w dniu 30 IX
BOARDING SCHOOLS AND DORMITORIES FOR CHILDREN AND YOUTH IN 2008/09 SCHOOL YEAR
As of 30 IX

SZKOŁY	Internaty i bursy <i>Boarding schools and dormitories</i>	Miejsca <i>Beds</i>	Korzystający <i>Boarders</i>		SCHOOLS
			ogółem <i>total</i>	na 100 miejsc <i>per 100 beds</i>	
OGÓŁEM	61	6212	4937	79	TOTAL
Internaty	46	4433	3398	77	Boarding schools
liceów ogólnokształcących	17	1314	1186	90	general secondary
szkół zawodowych	29	3119	2212	71	vocational secondary
Bursy	15	1779	1539	87	Dormitories

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 8 (126). **SZKOŁY ARTYSTYCZNE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY**
ART SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2007/08	2008/09	SPECIFICATION
SZKOŁY ARTYSTYCZNE NIEDAJĄCE UPRAWNIENIŃ ZAWODOWYCH ART SCHOOLS NOT LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION					
Szkoły	26	29	41	38	Schools
w tym kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych	22	24	36	33	of which schooling only in the scope of art subjects
Uczniowie	5061	5429	3993	3182	Pupils
w tym kobiety	3064	3340	2580	2045	of which females
Absolwenci	637	709	414	.	Graduates
w tym kobiety	443	413	271	.	of which females

TABL. 8 (126). **SZKOŁY ARTYSTYCZNE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (dok.)****ART SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (cont.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2007/08	2008/09	SPECIFICATION
SZKOŁY ARTYSTYCZNE DAJĄCE UPRAWNIENIA ZAWODOWE ART SCHOOLS LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION					
Szkoły	15	21	22	24	Schools
Uczniowie	2203	2403	2503	2557	Students
w tym kobiety	1437	1571	1577	1624	of which females
Absolwenci	369	394	331	.	Graduates
w tym kobiety	264	259	236	.	of which females
W tym OGÓLNOKSZTAŁCĄCE SZKOŁY ARTYSTYCZNE DAJĄCE UPRAWNIENIA ZAWODOWE Of which GENERAL ART SCHOOLS LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION					
Szkoły	9	12	11	11	Schools
Uczniowie	1549	1504	1366	1371	Students
w tym kobiety	993	1019	953	970	of which females
Absolwenci	225	286	228	.	Graduates
w tym kobiety	170	194	167	.	of which females

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 9 (127). **KOMPUTERY W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY****ORAZ POLICEALNYCH W ROKU SZKOLNYM 2008/09****PERSONAL COMPUTERS IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH
AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS IN 2008/09 SCHOOL YEAR**

SZKOŁY SCHOOLS	Szkoły posiadające komputery w % danej grupy szkół Schools equipped with personal computers in % of a given group of schools	Komputery ^a w szkołach Personal computers ^a in schools			
		ogółem grand total	w tym przeznaczone do użytku uczniów of which used by pupils and students		
			razem total	w tym z dostępem do Internetu of which with the Internet access	
				razem total	w tym szerokopasmowy of which broadband connection
Podstawowe	95,7	26896	21236	18654	9782
Primary					
Gimnazja	80,0	13109	10481	10077	5904
Lower secondary					
Zasadnicze zawodowe	27,8	888	721	675	336
Basic vocational					
Licea ogólnokształcące ^b	78,1	7146	5585	5449	3933
General secondary ^b					
Licea profilowane	38,2	691	579	579	477
Specialized secondary					
Technika ^c	75,0	8782	6975	6692	4889
Technical secondary ^c					
Policealne	38,4	2132	1728	1555	867
Post-secondary					

a W przypadku wspólnego użytkowania komputerów przez kilka szkół - wykazane tylko raz. b, c Łącznie ze szkołami: b - uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, c - technikami uzupełniającymi oraz ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a Computers used jointly by a number of schools are presented only once. b, c Including: b - supplementary general secondary schools, c - supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 10 (128). **WYCHOWANIE POZASZKOLNE**
Stan w dniu 30 IX
EXTRACURRICULAR EDUCATION
As of 30 IX

RODZAJE PLACÓWEK KIND OF INSTITUTIONS	Pla- cówki Institu- tions	Uczestnicy stałych i okresowych form zajęć ^a Participants of permanent and temporary forms of pursuits ^a							
		ogółem total	informa- tycz- nych com- puter	tech- nicz- nych tech- nical	przed- mioto- wych ^b sub- ject ^b	artysty- cznych arts	sporto- wych sports	tury- stycz- no-kra- jozna- wcznych tourist and sight- seeing	innych other
OGÓŁEM 2000 ^c	47	210907	-	4165	17379	30610	-	-	-
TOTAL 2005 ^c	49	207660	-	2899	35994	55148	-	-	-
..... 2007	56	184742	1334	2379	19746	48893	77463	10813	24114
2008	57	203098	1391	3664	32130	61402	66803	16012	21696
Pałace młodzieży Youth centres	5	43109	88	1301	14873	11231	11881	100	3635
Młodzieżowe domy kultury Youth community centres	19	90726	982	1608	3994	48366	6948	15584	13244
Ogniska pracy pozaszkolnej Extracurricular interest groups	4	1630	105	275	214	772	100	68	96
Międzyszkolne ośrodki sportowe . Inter-school sport centres	15	47491	-	-	-	-	47491	-	-
Pozostałe placówki Other institutions	14	20142	216	480	13049	1033	383	260	4721

^a Biorący systematyczny udział w pracy kół w okresie od 1 X (w latach 2000-2006 - od 1 XI) roku poprzedzającego rok badany do 30 IX (w latach 2000-2006 - do 31 X) roku badanego. ^b Do 2006 r. określane jako naukowe. ^c Stan w dniu 31 X.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Systematic participation in extracurricular activities in period from 1 X (in 2000-2006 - from 1 XI) of the year preceding the surveyed year to 30 IX (in 2000-2006 - to 31 X) of the surveyed year. ^b Until 2006 defined as science. ^c As of 31 X.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 11 (129). **SZKOŁY PODSTAWOWE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
PRIMARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000/01			2005/06			2007/08			2008/09		
	ogółem total	mia- sta ur- ban areas	wieś rural areas	ogółem total	mia- sta ur- ban areas	wieś rural areas	ogółem total	mia- sta ur- ban areas	wieś rural areas	ogółem total	mia- sta ur- ban areas	wieś rural areas
Szkoły Schools	1595	365	1230	1475	302	1173	1446	304	1142	1440	304	1136
w tym: of which:												
sportowe i mistrzostwa sportowego sports and athletic	3	3	-	4	4	-	7	7	-	7	7	-
filialne branch	119	3	116	77	2	75	58	2	56	52	-	52
„małe szkoły” “small schools”	x	x	x	12	-	12	x	x	x	x	x	x
artystyczne ^a art ^a	4	4	-	5	5	-	5	5	-	5	5	-

^a Dotyczy szkół realizujących jednocześnie program szkoły podstawowej.

^a Concerns schools simultaneously conducting the primary school programme.

TABL. 11 (129). **SZKOŁY PODSTAWOWE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (dok.)**
PRIMARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000/01			2005/06			2007/08			2008/09		
	ogółem total	mia- sta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	mia- sta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	mia- sta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	mia- sta urban areas	wieś rural areas
Pomieszczenia szkolne	14788	5126	9662	14336	4824	9512	16059	5543	10516	16073	5516	10557
<i>Classrooms</i>												
Oddziały	13632	5313	8319	12057	4401	7656	11775	4274	7501	11609	4231	7378
<i>Sections</i>												
Uczniowie	280569	125429	155140	233261	99300	133961	215978	92183	123795	210597	90448	120149
<i>Pupils</i>												
w tym I klasa .. <i>of which 1st grade</i>	43209	18533	24676	35696	15282	20414	34494	15034	19460	33153	14458	18695
w tym kobiety <i>of which females</i>	136632	61204	75428	113942	48543	65399	105407	45212	60195	102874	44357	58517
w tym szkoły: <i>of which schools:</i>												
sportowe i mistrzostwa sportowego . <i>sports and athletic</i>	1554	1554	-	1704	1704	-	2844	2844	-	2875	2875	-
filialne	2830	93	2737	1709	41	1668	1245	31	1214	1107	-	1107
<i>branch</i>												
„małe szkoły”	x	x	x	167	-	167	x	x	x	x	x	x
<i>“small schools”</i>												
artystyczne ^a	810	810	-	903	903	-	902	902	-	919	919	-
<i>art ^a</i>												
Absolwenci	48401	22624	25777	42539	18161	24378	38809	16537	22272	.	.	.
<i>Graduates</i>												
w tym kobiety <i>of which females</i>	23528	11057	12471	20897	8915	11982	18928	8080	10848	.	.	.
w tym szkoły: <i>of which schools:</i>												
sportowe i mistrzostwa sportowego . <i>sports and athletic</i>	364	364	-	345	345	-	475	475	-	.	.	.
filialne	38	-	38	36	-	36	65	-	65	.	.	.
<i>branch</i>												
artystyczne ^a	127	127	-	140	140	-	143	143	-	.	.	.
<i>art ^a</i>												
Liczba uczniów na: <i>Number of pupils per:</i>												
1 szkołę	176	344	126	158	329	114	149	303	108	146	298	106
<i>school</i>												
1 pomieszczenie szkolne	19	24	16	16	21	14	13	17	12	13	16	11
<i>classroom</i>												
1 oddział	21	24	19	19	23	17	18	22	17	18	21	16
<i>section</i>												

^a Dotyczy szkół realizujących jednocześnie program szkoły podstawowej.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Concerns schools simultaneously conducting the primary school programme.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 12 (130). **GINNAZJA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
LOWER SECONDARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000/01			2005/06			2007/08			2008/09		
	ogółem total	mia- sta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	mia- sta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	mia- sta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	mia- sta urban areas	wieś rural areas
Gimnazja	504	188	316	654	215	439	667	221	446	681	226	455
Lower secondary												
w tym szkoły:												
of which schools:												
sportowe i mistrzo-												
stwa sportowego .	5	5	-	8	8	-	8	6	2	8	8	-
sports and athletic												
przysposabiające do												
pracy ^a	1	1	-	4	3	1	2	1	1	3	3	-
job-training ^a												
Pomieszczenia												
szkolne	3868	2086	1782	5839	2793	3046	6512	3100	3412	6596	3128	3468
Classrooms												
Oddziały	4032	2109	1923	5695	2682	3013	5376	2489	2887	5243	2411	2832
Sections												
Uczniowie	99616	54135	45481	139193	68391	70802	127502	61770	65732	122086	58949	63137
Pupils												
w tym I klasa ..	49421	26615	22806	44985	21695	23290	41189	20098	21091	38996	18640	20356
of which 1st												
grade												
w tym kobiety	48231	26221	22010	67474	33254	34220	62099	30022	32077	59530	28743	30787
of which females												
w tym szkoły:												
of which schools:												
sportowe i mistrzo-												
stwa sportowego .	642	642	-	1733	1733	-	1511	1030	481	1359	1359	-
sports and athletic												
przysposabiające do												
pracy ^a	59	59	-	924	516	408	423	94	329	271	271	-
job-training ^a												
Absolwenci	x	x	x	46223	23110	23113	43576	21030	22546	.	.	.
Graduates												
w tym kobiety	x	x	x	22497	11305	11192	21333	10324	11009	.	.	.
of which females												
w tym szkoły:												
of which schools:												
sportowe i mistrzo-												
stwa sportowego .	x	x	x	563	563	-	490	490	-	.	.	.
sports and athletic												
przysposabiające do												
pracy ^a	x	x	x	286	151	135	68	68	-	.	.	.
job-training ^a												
Liczba uczniów na:												
Number of pupils per:												
1 szkołę	198	288	144	213	318	161	191	280	147	179	261	139
school												
1 pomieszczenie												
szkolne	26	26	26	24	24	23	20	20	19	19	19	18
classroom												
1 oddział	25	26	24	24	26	23	24	25	23	23	24	22
section												

^a Na podbudowie programowej VI klasy szkoły podstawowej.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Based on 6th grade primary school.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 13 (131). **ZASADNICZE SZKOŁY ZAWODOWE DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
BASIC VOCATIONAL SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools)

BASIC VOCATIONAL SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools)				
WYSZCZEGÓLNIENIE	2007/08	2008/09		SPECIFICATION
	ogółem total		w tym miasta of which urban areas	
Szkoły	135	132	105	Schools
Oddziały	937	932	809	Sections
Uczniowie	21728	22498	19669	Students
w tym I klasa	9594	9402	8247	of which 1st grade
w tym kobiety	5759	5928	5157	of which females
Absolwenci	6596 ^a	.	.	Graduates
w tym kobiety	2043 ^b	.	.	of which females

a, b W tym absolwentów w miastach: a - 5635, b - 1764.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a, b Of which graduates in urban areas: a - 5635, b - 1764.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 14 (132). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych) WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**
STUDENTS AND GRADUATES OF BASIC VOCATIONAL SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2007/08	2008/09	2006/07	2007/08	FIELDS OF EDUCATION ^a
	uczniowie students		absolwenci graduates		
OGÓŁEM	21728	22498	6694	6596	TOTAL
w tym:					of which:
Artystyczne	90	89	29	26	Arts
Ekonomiczne i administracyjne	2111	2055	960	879	Business and administration
Inżynieryjno-techniczne	7379	7969	1988	1918	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa	3860	3070	1204	1178	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa	3213	3975	806	686	Architecture and building
Rolnicze, leśne i rybactwa	132	85	76	54	Agriculture, forestry and fishery
Usług dla ludności	4943	5219	1631	1820	Personal services

a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97).

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97).

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 15 (133). **LICEA OGÓLNOKSZTAŁCĄCE DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
GENERAL SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools)

GENERAL SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools)				
WYSZCZEGÓLNIENIE	2007/08	2008/09		SPECIFICATION
	ogółem total		w tym miasta of which urban areas	
Szkoły	195	192	169	Schools
Oddziały	2147	2128	2001	Sections
Uczniowie	64395	62938	59656	Students
w tym I klasa	21957	20787	19619	of which 1st grade
w tym kobiety	40181	39476	37439	of which females
Absolwenci	20923 ^a	.	.	Graduates
w tym kobiety	13048 ^b	.	.	of which females

a, b W tym absolwentów w miastach: a - 19906, b - 12409.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a, b Of which graduates in urban areas: a - 19906, b - 12409.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 16 (134). **LICEA PROFILOWANE DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
SPECIALIZED SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007/08	2008/09		SPECIFICATION
	ogółem total		w tym miasta of which urban areas	
Szkoły	83	65	58	Schools
Oddziały	257	177	169	Sections
Uczniowie	6707	4460	4301	Students
w tym I klasa	1462	1123	1123	of which 1st grade
w tym kobiety	4029	2755	2663	of which females
Absolwenci	2852 ^a	.	.	Graduates
w tym kobiety	1685 ^b	.	.	of which females

^{a, b} W tym absolwentów w miastach: ^a - 2630, ^b - 1559.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^{a, b} Of which graduates in urban areas: ^a - 2630, ^b - 1559.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 17 (135). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI LICEÓW PROFILOWANYCH DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych) WEDŁUG PROFILI KSZTAŁCENIA**
STUDENTS AND GRADUATES OF SPECIALIZED SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools) BY EDUCATIONAL PROFILE

PROFILE KSZTAŁCENIA ^a	2007/08	2008/09	2006/07	2007/08	EDUCATION PROFILE ^a
	uczniowie students		absolwenci graduates		
OGÓŁEM	6707	4460	3988	2852	TOTAL
Ekonomiczno-administracyjny	1804	1098	1088	839	Business and administration
Elektroniczny	79	-	96	78	Electronics
Elektrotechniczny	20	-	29	20	Electrotechnics
Kreowanie ubiorów	84	75	30	35	Fashion design
Kształtowanie środowiska	270	142	190	131	Shaping the environment
Leśnictwo i technologia drewna	92	42	76	45	Forestry and wood technology
Mechatroniczny	27	-	167	15	Mechatronics
Rolniczo-spożywczy	-	-	18	-	Agricultural and food processing
Socjalny	1184	889	420	402	Social
Transportowo-spedycyjny	65	40	44	17	Transport and dispatching
Usługowo-gospodarczy	564	367	486	236	Services and economics
Zarządzanie informacją	2518	1807	1344	1034	Information management

^a Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 26 II 2002 r. (Dz. U. Nr 50, poz. 451, z późniejszymi zmianami).

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a According to a decree of the Minister of National Education and Sport, dated 26 II 2002 (Journal of Laws No. 50, item 451, with later amendments).

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 18 (136). **TECHNIKA DLA MŁODZIEŻY^a (bez szkół specjalnych)**
TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH^a (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007/08	2008/09		SPECIFICATION
	ogółem total		w tym miasta of which urban areas	
Szkoły	190	182	142	Schools
Oddziały	2016	2053	1806	Sections
Uczniowie	53834	53575	47677	Students
w tym I klasa	16209	15098	13660	of which 1st grade
w tym kobiety	21471	21475	18633	of which females
Absolwenci	11069 ^b	.	.	Graduates
w tym kobiety	4772 ^c	.	.	of which females

^a Łącznie z technikami uzupełniającymi. ^b, ^c W tym absolwentów w miastach: ^b - 9480, ^c - 3993.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Including supplementary technical schools. ^b, ^c Of which graduates in urban areas: ^b - 9480, ^c - 3993.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 19 (137). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI TECHNIKÓW DLA MŁODZIEŻY^a (bez szkół specjalnych) WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**
STUDENTS AND GRADUATES OF TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH^a (excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^b	2007/08	2008/09	2006/07	2007/08	FIELDS OF EDUCATION ^b
	uczniowie students		absolwenci graduates		
OGÓŁEM	53834	53575	11021	11069	TOTAL
w tym:					of which:
Artystyczne	227	190	61	45	Arts
Społeczne	9096	7463	2266	2170	Social and behavioural science
Ekonomiczne i administracyjne	4467	3018	920	630	Business and administration
Fizyczne ^c	188	200	50	41	Physical sciences ^c
Informatyczne	3926	5416	-	84	Computing
Inżynieryjno-techniczne	13333	11642	3710	3045	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa	2589	2181	557	542	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa	6234	6751	929	1160	Architecture and building
Rolnicze, leśne i rybactwa	731	1411	131	405	Agriculture, forestry and fishery
Weterynaryjne	169	176	22	26	Veterinary
Usług dla ludności	11383	13796	1993	2290	Personal services
Usług transportowych	367	347	68	71	Transport services
Ochrony środowiska	1124	962	314	411	Environmental protection

^a Łącznie z technikami uzupełniającymi. ^b Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97).

^c Między innymi: fizyka, chemia, geologia.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Including supplementary technical secondary schools. ^b According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97). ^c Among others: physics, chemistry, geology.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 20 (138). **SZKOŁY POLICEALNE (bez szkół specjalnych)**
POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2007/08	2008/09	SPECIFICATION
Szkoły	200	294	255	262	Schools
Oddziały	726	1034	995	1132	Sections
Uczniowie	18370	25776	24008	28236	Students
w tym kobiety	12131	13796	11183	11365	of which females
Absolwenci	7551	8659	7109	.	Graduates
w tym kobiety	5206	5304	4260	.	of which females

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 21 (139). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI SZKÓŁ POLICEALNYCH (bez szkół specjalnych) WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**
STUDENTS AND GRADUATES OF POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2007/08	2008/09	2006/07	2007/08	FIELDS OF EDUCATION ^a
	uczniowie students		absolwenci graduates		
OGÓŁEM	24008	28236	7374	7109	TOTAL
w tym:					of which:
Pedagogiczne	925	783	384	285	Education science and teacher training
Artystyczne	591	932	213	204	Arts
Spoleczne	747	640	358	175	Social and behavioural science
Dziennikarstwa i informacji	-	-	20	-	Journalism and information
Ekonomiczne i administracyjne	5009	6117	1603	1004	Business and administration
Fizyczne ^b	14	-	-	-	Physical sciences ^b
Informatyczne	4772	4263	1125	927	Computing
Inżynierjno-techniczne	478	788	109	124	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa	71	208	-	8	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa	643	945	77	90	Architecture and building
Rolnicze, leśne i rybactwa	365	547	69	154	Agriculture, forestry and fishery
Medyczne	1840	2301	674	791	Health
Opieki społecznej	506	181	307	172	Social services
Usług dla ludności	6001	7163	1834	1615	Personal services
Usług transportowych	-	42	-	-	Transport services
Ochrony środowiska	173	142	28	33	Environmental protection
Ochrony i bezpieczeństwa	1873	2333	573	500	Security services

^a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97). ^b Między innymi: fizyka, chemia, geologia.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97). ^b Among others: physics, chemistry, geology.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 22 (140). **SZKOŁY WYŻSZE**
HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Szkoły <i>Schools</i>	Nauczyciele akademicy <i>Academic teachers</i>	Studenci <i>Students</i>	Absolwenci ^a <i>Graduates^a</i>	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M 2000/01	23	9793	143537	25424	TOTAL
2005/06	34	11874	201115	34509	
2007/08	32	12206	207208	38610	
2008/09	32	12375	211192	.	
Uniwersytety	1	3686	46542	8474	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne	2	3293	46590	6426	<i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły rolnicze	1	748	12518	2099	<i>Agricultural academies</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne	7	1101	37333	7412	<i>Academies of economics</i>
Wyższe szkoły pedagogiczne	2	976	19431	4540	<i>Teacher education schools</i>
Akademie medyczne	-	-	-	-	<i>Medical academies</i>
Akademie wychowania fizycznego	1	338	4629	840	<i>Physical academies</i>
Wyższe szkoły artystyczne	3	590	2165	350	<i>Fine arts academies</i>
Wyższe szkoły teologiczne	1	197	2603	546	<i>Theological academies</i>
Wyższe szkoły zawodowe	14	1446	39381	7923	<i>Higher vocational schools</i>

^a W podziale według typów szkół - z roku szkolnego 2007/08.

^a According to type of schools - for 2007/08 school year.

TABL. 23 (141). **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY FORMS AND TYPE OF SCHOOLS

TYPY SZKÓŁ	Ogółem <i>Total</i>	Formy studiów <i>Study forms</i>		TYPE OF SCHOOLS
		stacjonarne <i>full-time programmes</i>	niestacjonarne <i>part-time programmes</i>	

O G Ó Ł E M
TOTAL

O G Ó Ł E M 2000/01	143537	77831	65706	TOTAL
2005/06	201115	112053	89062	
2007/08	207208	117557	89651	
2008/09	211192	119092	92100	
Uniwersytety	46542	30393	16149	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne	46590	32412	14178	<i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły rolnicze	12518	8505	4013	<i>Agricultural academies</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne	37333	13003	24330	<i>Academies of economics</i>
Wyższe szkoły pedagogiczne	19431	10226	9205	<i>Teacher education schools</i>
Akademie medyczne	-	-	-	<i>Medical academies</i>
Akademie wychowania fizycznego ...	4629	2594	2035	<i>Physical academies</i>
Wyższe szkoły artystyczne	2165	1767	398	<i>Fine arts academies</i>
Wyższe szkoły teologiczne	2603	2306	297	<i>Theological academies</i>
Wyższe szkoły zawodowe	39381	17886	21495	<i>Higher vocational schools</i>

TABL. 23 (141). **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ (dok.)**
STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY FORMS AND TYPE OF SCHOOLS (cont.)

TYPY SZKÓŁ	Ogółem <i>Total</i>	Formy studiów <i>Study forms</i>		TYPE OF SCHOOLS	
		stacjonarne <i>full-time programmes</i>	niestacjo- narne <i>part-time programmes</i>		
W tym KOBIETY <i>Of which FEMALES</i>					
RAZEM	2000/01	78271	40665	37606	TOTAL
	2005/06	112007	60485	51522	
	2007/08	115892	64750	51142	
	2008/09	119507	66148	53359	
Uniwersytety		31747	20088	11659	Universities
Wyższe szkoły techniczne		13584	10342	3242	Technical universities
Wyższe szkoły rolnicze		7240	5471	1769	Agricultural academies
Wyższe szkoły ekonomiczne		22824	7328	15496	Academies of economics
Wyższe szkoły pedagogiczne		14625	7798	6827	Teacher education schools
Akademie medyczne		-	-	-	Medical academies
Akademie wychowania fizycznego ...		2642	1520	1122	Physical academies
Wyższe szkoły artystyczne		1344	1068	276	Fine arts academies
Wyższe szkoły teologiczne		1363	1129	234	Theological academies
Wyższe szkoły zawodowe		24138	11404	12734	Higher vocational schools

TABL. 24 (142). **ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
GRADUATES OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY FORMS AND TYPE OF SCHOOLS

AND TYPE OF SCHOOLS					
TYPY SZKÓŁ	Ogółem <i>Total</i>	Formy studiów <i>Study forms</i>		TYPE OF SCHOOLS	
		stacjonarne <i>full-time programmes</i>	niestacjo- narne <i>part-time programmes</i>		
OGÓŁEM TOTAL					
OGÓŁEM	2000/01	25424	12150	13274	GRAND TOTAL
	2004/05	33087	16847	16240	
	2006/07	37483	19694	17789	
	2007/08	38610	20758	17852	
Uniwersytety		8474	5074	3400	Universities
Wyższe szkoły techniczne		6426	4331	2095	Technical universities
Wyższe szkoły rolnicze		2099	1264	835	Agricultural academies
Wyższe szkoły ekonomiczne		7412	2496	4916	Academies of economics
Wyższe szkoły pedagogiczne		4540	1989	2551	Teacher education schools
Akademie medyczne		-	-	-	Medical academies
Akademie wychowania fizycznego ...		840	418	422	Physical academies
Wyższe szkoły artystyczne		350	263	87	Fine arts academies
Wyższe szkoły teologiczne		546	524	22	Theological academies
Wyższe szkoły zawodowe		7923	4399	3524	Higher vocational schools

TABL. 24 (142). **ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ (dok.)**
GRADUATES OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY FORMS AND TYPE OF SCHOOLS (cont.)

AND TYPE OF SCHOOLS (cont.)

TYPY SZKÓŁ	Ogółem <i>Total</i>	Formy studiów <i>Study forms</i>		TYPE OF SCHOOLS	
		stacjonarne <i>full-time programmes</i>	niestacjo- narne <i>part-time programmes</i>		
W tym KOBIETY <i>Of which FEMALES</i>					
RAZEM	2000/01	15972	7097	8875	TOTAL
	2004/05	21380	10301	11079	
	2006/07	24104	11804	12300	
2007/08	25012	12624	12388		
Uniwersytety	6393	3607	2786		<i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne	2191	1492	699		<i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły rolnicze	1231	770	461		<i>Agricultural academies</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne	5100	1540	3560		<i>Academies of economics</i>
Wyższe szkoły pedagogiczne	3552	1578	1974		<i>Teacher education schools</i>
Akademie medyczne	-	-	-		<i>Medical academies</i>
Akademie wychowania fizycznego ...	508	256	252		<i>Physical academies</i>
Wyższe szkoły artystyczne	219	157	62		<i>Fine arts academies</i>
Wyższe szkoły teologiczne	165	144	21		<i>Theological academies</i>
Wyższe szkoły zawodowe	5653	3080	2573		<i>Higher vocational schools</i>

TABL. 25 (143). **CUDZOZIEMCY^a — STUDENCI I ABSOLWENCI WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
FOREIGNERS^a — STUDENTS AND GRADUATES BY STUDY FORMS AND TYPE OF SCHOOLS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Studenci <i>Students</i>		Absolwenci ^b <i>Graduates^b</i>		SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	
OGÓŁEM	2000/01 1098	594	144	85	TOTAL
	2005/06 1542	830	191	113	
	2007/08 1733	948	288	171	
	2008/09 1936	1047	-	-	
studia: stacjonarne	1796	974	263	156	<i>studies: full-time programmes</i>
niestacjonarne	140	73	25	15	<i>part-time programmes</i>
Uniwersytety	1231	715	191	113	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne	161	50	15	4	<i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły rolnicze	11	10	1	-	<i>Agricultural academies</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne	284	143	49	33	<i>Academies of economics</i>
Wyższe szkoły pedagogiczne	47	25	11	10	<i>Teacher education schools</i>
Akademie medyczne	-	-	-	-	<i>Medical academies</i>
Akademie wychowania fizycznego	9	4	3	1	<i>Physical academies</i>
Wyższe szkoły artystyczne	66	40	9	3	<i>Fine arts academies</i>
Wyższe szkoły teologiczne	48	15	2	2	<i>Theological academies</i>
Wyższe szkoły zawodowe	79	45	7	5	<i>Higher vocational schools</i>

^a Ujęci również w pozostałych tablicach dotyczących studentów i absolwentów. ^b W podziale według form studiów i typów szkół - z roku szkolnego 2007/08.

^a Also shown in the other tables regarding students and graduates. ^b According to study forms and type of schools - for 2007/08 school year.

TABL. 26 (144). **STUDIA PODYPLOMOWE I STUDIA DOKTORANCKIE**
POSTGRADUATE AND DOCTORAL STUDIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2007/08	2008/09	SPECIFICATION
STUDIA PODYPLOMOWE ^a					
POSTGRADUATE STUDIES ^a					
Sluchacze ogółem	10656	10495	16005	15967	<i>Total students</i>
w tym kobiety	7455	7194	10765	10604	<i>of which females</i>
Wydane świadectwa	5414	7729	8693	11555	<i>Issued certificates</i>
w tym kobietom	3628	5304	5729	7819	<i>of which for females</i>
STUDIA DOKTORANCKIE ^a					
DOCTORAL STUDIES ^a					
Uczestnicy studiów - ogółem	4420	4415	4193	4392	<i>Students of studies - total</i>
stacjonarnych	3617	3998 ^b	3768 ^b	3929 ^b	<i>full-time programmes</i>
w tym kobiety	1578	2052	1901	2063	<i>of which females</i>
niestacjonarnych	803	290 ^b	302 ^b	341 ^b	<i>part-time programmes</i>
w tym kobiety	403	154	166	181	<i>of which females</i>
Liczba otwartych przewodów					
doktorskich	754	1017	902	1106	<i>Number of open PhD courses</i>
w tym kobiety	349	514	462	618	<i>of which females</i>
Liczba obcokrajowców przeprowa-					
dających przewody doktorskie					<i>Number of foreigners carrying out</i>
w Polsce	97	49	61	58	<i>PhD courses in Poland</i>

^a Łącznie z instytutami naukowo-badawczymi i instytutem PAN. ^b Bez cudzoziemców.

^a Including research institutes and the Polish Academy of Sciences. ^b Excluding foreigners.

TABL. 27 (145). **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH OTRZYMUJĄCY STYPENDIA ^a**
 Stan w dniu 30 XI
STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS RECEIVING
SCHOLARSHIPS ^a
 As of 30 XI

SZKOŁY	2000/01	2005/06	2007/08	2008/09			SCHOOLS	
				ogółem ^b total ^b	w tym stypendia of which scholar- ships			
					o cha- rakterze socjal- nym social	za wyniki w nauce lub sporcie for achievements in learning and sports		
otrzy- mujący stypen- dia w % ogółu stu- dentów scholar- ship re- cipients in % of total students								
OGÓŁEM	26609	59438	52319	49508	24475	27070	23,4	TOTAL
w tym:								of which:
Uniwersytety	6021	13271	9757	9567	4224	5188	20,6	Universities
Wyższe szkoły tech- niczne	9402	11939	10881	10950	4147	7399	23,5	Technical universities
Wyższe szkoły rolnicze ..	2587	4326	3879	3218	2202	1259	25,7	Agricultural academies
Wyższe szkoły ekono- miczne	3090	13625	11856	8877	4740	4418	23,8	Academies of econom- ics
Wyższe szkoły pedago- giczne	1955	5717	4924	5579	2597	3476	28,7	Teacher education schools
Akademie medyczne	-	-	-	-	-	-	-	Medical academies
Akademie wychowania fizycznego	467	1044	1382	1393	858	580	30,1	Physical academies
Wyższe szkoły arty- styczne	877	1184	1063	892	282	662	41,2	Fine arts academies

^a Do roku akademickiego 2003/2004 tylko studenci studiów stacjonarnych; bez cudzoziemców; od roku akademickiego 2005/2006 z cudzoziemcami. ^b W podziale według rodzajów stypendiów jedna osoba może być wykazana więcej niż jeden raz.

^a Until the academic year 2003/2004 only students of intramural studies; excluding foreigners; since 2005/2006 academic year including foreigners. ^b In the division according to kind of scholarships one person may be shown more than once.

TABL. 28 (146). **DOMY I STOŁÓWKI STUDENCKIE**
STUDENT DORMITORIES AND CANTEENS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2007/08	2008/09	SPECIFICATION
DOMY STUDENCKIE ^a — stan w dniu 31 XII STUDENT DORMITORIES ^a — as of 31 XII					
Domy	51	53	52	56	Dormitories
Miejsca	19936	20263	20923	21469	Beds
Studenci korzystający	21171	17840	18756	18269	Students - boarders
w % ogółu studentów ^b	27,6	8,9	9,1	8,7	in % of total students ^b
STOŁÓWKI STUDENCKIE — stan w listopadzie STUDENT CANTEENS — as of November					
Stołówki	19	8	7	10	Canteens
Miejsca konsumenckie	3135	1490	1482	2239	Places for consumers

a, b W roku szkolnym 2000/01: a - dla studentów studiów dziennych, b - w % studentów studiów dziennych.

a, b In 2000/01 school year: a - for students of day studies, b - in % of students of day studies.

TABL. 29 (147). **SZKOŁY DLA DOROSŁYCH**
SCHOOLS FOR ADULTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Szkoly Schools	Oddziały Sections	Uczniowie	Students	Absolwenci	Graduates
			ogółem total	w tym kobiety of which females	ogółem total	w tym kobiety of which females
Szkoly podstawowe 2007/08	-	-	-	-	-	-
Primary schools 2008/09	-	-	-	-	-	-
Gimnazja 2007/08	4	14	247	70	63	17
Lower secondary schools 2008/09	3	9	185	47	.	.
Zasadnicze zawodowe 2007/08	7	14	277	48	76	15
Basic vocational schools 2008/09	8	16	263	48	.	.
Licea ogólnokształcące ^a 2007/08	190	478	13082	5074	3399	1665
General secondary schools ^a 2008/09	192	558	15370	5641	.	.
Licea profilowane 2007/08	2	6	127	44	31	18
Specialized secondary 2008/09	2	5	93	36	.	.
schools						
Technika ^b 2007/08	93	281	5690	1220	1260	388
Technical secondary schools ^b 2008/09	74	248	4702	878	.	.

a, b Łącznie z uzupełniającymi: a - liceami ogólnokształcącymi, b - technikami.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a, b Including supplementary schools: a - general secondary, b - technical secondary.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 30 (148). **WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE**
PRE-PRIMARY EDUCATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Placówki	1837	1816	1749	1801	Establishments
miasta	530	557	555	573	urban areas
wieś	1307	1259	1194	1228	rural areas
Przedszkola	809	794	792	828	Nursery schools
w tym specjalne	9	12	7	7	of which special
miasta	392	394	394	407	urban areas
wieś	417	400	398	421	rural areas

TABL. 30 (148). **WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE (dok.)**
PRE-PRIMARY EDUCATION (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Placówki (dok.)					Establishments (cont.)
Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	1028	1022	957	960	Pre-primary sections of primary schools
Zespoły wychowania przedszkolnego ^a	x	x	x	1	Pre-primary education groups ^a
Punkty przedszkolne ^a	x	x	x	12	Pre-primary points ^a
Miejsca					Places
Przedszkola	58972	60547	61464	64941	Nursery schools
w tym specjalnych	394	544	178	186	of which special
miasta	39252	40495	40497	42031	urban areas
wieś	19720	20052	20967	22910	rural areas
Zespoły wychowania przedszkolnego ^a	x	x	x	42	Pre-primary education groups ^a
Punkty przedszkolne ^a	x	x	x	319	Pre-primary points ^a
Dzieci	78483	77172	78531	82836	Children
miasta	43503	43906	45244	46791	urban areas
wieś	34980	33266	33287	36045	rural areas
w tym w wieku 6 lat	41062	34494	31642	30924	of which aged 6
Przedszkola	57628	58212	61499	64906	Nursery schools
w tym specjalne	239	271	167	175	of which special
miasta	38915	39171	40768	42048	urban areas
wieś	18713	19041	20731	22858	rural areas
w tym w wieku 6 lat	22386	18167	17893	17132	of which aged 6
Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	20855	18960	17032	17658	Pre-primary sections of primary schools
w tym w wieku 6 lat	18676	16327	13749	13792	of which aged 6
Zespoły wychowania przedszkolnego ^a	x	x	x	42	Pre-primary education groups ^a
w tym w wieku 6 lat	x	x	x	-	of which aged 6
Punkty przedszkolne ^a	x	x	x	230	Pre-primary points ^a
w tym w wieku 6 lat	x	x	x	-	of which aged 6
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1000 dzieci w wieku:					Children attending pre-primary education establishments per 1000 children aged:
3—6 lat	489	547	582	625	3—6
3—5	310	400	458	516	3—5
6 lat	981	972	935	946	6
Dzieci w przedszkolach na:					Children attending nursery schools per:
1000 dzieci w wieku:					1000 children aged:
3—6 lat	358	412	460	492	3—6
6 lat	535	512	529	524	6
1 przedszkole	71	73	78	78	Nursery school
100 miejsc	98	96	100	100	100 places

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 16 na str. 197.

U w a g a. W latach szkolnych 2007/08 i 2008/09 bez wychowania przedszkolnego przy zakładach opieki zdrowotnej, z którego w roku szkolnym 2005/06 nie były uwzględniane wyłącznie dzieci w podziale według wieku.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a See general notes, item 16 on page 197.

N o t e. In 2007/08 and 2008/09 school years - excluding pre-primary education in health care institutions, in 2005/06 school year excluded only in position pertaining to children by age.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

DZIAŁ XI

OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA

Uwagi ogólne

1. Prezentowane w dziale dane obejmują informacje z obszaru ochrony zdrowia w publicznych i niepublicznych jednostkach opieki zdrowotnej z wyłączeniem jednostek resortu obrony narodowej, resortu spraw wewnętrznych i administracji, a także ochrony zdrowia w zakładach karnych.

2. Podstawę przemian w systemie opieki zdrowotnej stanowią:

- 1) ustawa z dnia 30 VIII 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (Dz. U. Nr 91, poz. 408, z późniejszymi zmianami), na mocy której mogą być tworzone **publiczne** i **niepubliczne** zakłady opieki zdrowotnej;
- 2) ustawa z dnia 5 VII 1996 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (jednolity tekst, Dz. U. 2001 Nr 57, poz. 602, z późniejszymi zmianami), na mocy której pielęgniarka lub położna może wykonywać indywidualną praktykę albo indywidualną praktykę specjalistyczną, po uzyskaniu zezwolenia właściwej, ze względu na miejsce wykonywania praktyki, okręgowej rady pielęgniarek i położnych;
- 3) ustawa z dnia 5 XII 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentystry (jednolity tekst, Dz. U. 2005 Nr 226, poz. 1943, z późniejszymi zmianami), na mocy której tworzy się **praktyki lekarskie: indywidualne, indywidualne specjalistyczne i grupowe**. Istotą tej formy jest realizowanie przez prywatne podmioty świadczeń zdrowotnych dla ogółu ludności.

Dane o praktykach lekarskich obejmują te podmioty, które świadczą usługi zdrowotne **wyłącznie w ramach środków publicznych**;

- 4) ustawa z dnia 27 VIII 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. Nr 210, poz. 2135) z mocą obowiązującą od 1 X 2004 r., która reguluje zakres i warunki udzielania świadczeń zdrowotnych, zasady i tryb ich finansowania oraz działalność Narodowego Funduszu Zdrowia. Ustawa ta zastąpiła ustawę z dnia 23 I 2003 r. o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia, utworzonym z dniem 1 IV 2003 r., który zastąpił działające od 1 I 1999 r. kasy chorych.

CHAPTER XI

HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE

General notes

1. The data presented in this chapter within the scope of health care include information concerning public and non-public activities of the health care services excluding health care services of the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration as well as health care in prisons.

2. The legal bases of changes in the health care system are:

- 1) the Law on Health Care Facilities, dated 30 VIII 1991 (Journal of Laws No. 91, item 408, with later amendments), on the basis of which **public** and **non-public** health care facilities can be established;
- 2) the Law on the Nursing and Midwifery Professions, dated 5 VII 1996 (the uniform text Journal of Laws 2001 No. 57, item 602, with later amendments), on the basis of which a nurse, midwife may establish a private practice or private specialized practice after obtaining the appropriate permit from the respective district council of nurses and midwives;
- 3) the Law on the Occupations of Doctor and Dentist, dated 5 XII 1996 (uniform text, Journal of Laws 2005 No. 226, item 1943, with later amendments), on the basis of which **individual medical practices, specialized medical practices and group practices** are created. These forms of activity are conducted by private entities rendering health care services for the general population.

Data concerning medical practices include those entities that render health care services **exclusively within the framework of public funds**;

- 4) the Law on Health Care Services Financed from Public Funds, dated 27 VIII 2004 (Journal of Laws No. 210, item 2135) with the effect from 1 X 2004, with the scope and condition for providing health services, the rules and procedure of financing them and activity of the National Health Fund. The law replaced the Law of 23 I 2003 on the Common Insurance in the National Health Fund. The National Health Fund, created on 1 IV 2003, replaced health funds, working since 1 I 1999.

Na mocy obowiązujących przepisów pacjent ma prawo wyboru lekarza, pielęgniarki i położnej podstawowej opieki zdrowotnej, jak również - na podstawie skierowania od lekarza podstawowej opieki zdrowotnej - świadczeniodawcy ambulatoryjnych świadczeń specjalistycznych oraz szpitala. Skierowanie nie jest wymagane w przypadku świadczeń w zakresie m.in.: dermatologii, ginekologii, leczenia odwykowego, okulistyki, onkologii, psychiatrii, stomatologii.

3. Dane o pracownikach medycznych ochrony zdrowia obejmują osoby pracujące w wymiarze pełnego etatu, w wymiarze godzin przekraczającym pełny etat oraz w niepełnym wymiarze godzin w stosunku do czasu pracy określonego obowiązującymi przepisami dla danego rodzaju pracy, w przypadku jeśli ta praca ma dla nich charakter podstawowy; osoby te niezależnie od wymiaru czasu pracy są liczone raz.

Lekarzy, pielęgniarki, położne oraz farmaceutów wykazano łącznie z osobami odbywającymi staż podyplomowy.

Od 2005 r. dane o pracownikach medycznych obejmują osoby pracujące bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, opieka społeczna, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ.

4. Dane o zakładach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej obejmują przychodnie, ośrodki zdrowia i od 2001 r. poradnie (samodzielne). Udzielone porady podaje się w zakresie ww. zakładów. **Porady udzielone** przez lekarzy i lekarzy dentyistów w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej podaje się łącznie z badaniami profilaktycznymi i z poradami lekarskimi udzielonymi w izbach przyjęć szpitali ogólnych oraz z poradami udzielonymi przez lekarzy i lekarzy dentyistów prowadzących praktykę lekarską.

5. Informacje o szpitalach podano łącznie z filiami szpitali (do 2004 r. określane jako zamiejscowe oddziały szpitalne); oznacza to, że filie te nie są wykazane jako odrębne zakłady, a dane o ich działalności zaliczono do macierzystego szpitala.

6. Dane o łóżkach w zakładach stacjonarnej opieki zdrowotnej dotyczą łóżek znajdujących się stale w salach dla chorych (z pełnym wyposażeniem), zajętych przez chorych lub przygotowanych na ich przyjęcie.

According to regulations in power the patient has the right to choose basic health care doctor, nurse and midwife, as well as - on the basis of a referral from the basic health care doctor - provider of out-patient specialized health care services and hospital. The referral is not required for services in the scope of, among other, dermatology, gynaecology, addiction recovery, ophthalmology, oncology, psychiatry, dentistry.

3. Data regarding medical personnel of the health service include persons working full-time, overtime as well as part-time in relation to work time defined in the obligatory regulations for a given type of work, when this work has a basic character; these persons are counted once regardless of the time worked.

Doctors, nurses, midwives and pharmacists were listed together with persons undergoing training.

Since 2005 data regarding medical personnel include persons working directly with patients, i.e. excluding persons for whom the primary workplace is university, social assistance, units of state or local self-government administration and National Health Fund.

*4. Data concerning facilities of the out-patient health care include out-patient departments, health centres and since 2001 out-patient clinics (independent). Consultations provided are presented within the scope of above mentioned facilities. **Consultations provided** by doctors and dentists within the scope of out-patient health care are presented together with preventive examinations and together with consultations provided by doctors in admission rooms in general hospitals as well as consultations provided by doctors and dentists conducting medical practice.*

5. Information regarding hospitals is given together with hospital branches, located in other places; i.e., these branches are not listed as separate facilities, and data concerning their activity is included in those of the main hospital.

6. Data regarding beds in in-patient health care facilities concern permanent beds in patient wards (fully equipped), either occupied or prepared to receive patients.

Do 2007 r. dane o **łóżkach w szpitalach ogólnych** nie obejmowały miejsc (łóżek i inkubatorów) dla noworodków oraz miejsc na oddziałach dziennego pobytu. Od 2008 r. łącznie z inkubatorami oraz miejscami dla noworodków. Do 2003 r. dane obejmowały również łóżka na oddziałach szpitalnych przy stacjach pogotowia ratunkowego i innych samodzielnych oddziałach.

7. W szpitalach ogólnych (tabl. 5) rodzaje oddziałów podano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 16 VII 2004 r. (Dz. U. Nr 238, poz. 2402, z późniejszymi zmianami). Do **oddziałów chirurgicznych** zaliczono: chirurgię ogólną, dziecięcą, urazowo-ortopedyczną, neurochirurgię, urologię, chirurgię szczękową i kardiochirurgię oraz inne o charakterze chirurgicznym; do **oddziałów zakaźnych** - oddziały obserwacyjno-zakaźne; do **oddziałów gruźlicy i chorób płuc** - oddziały pulmonologiczne.

8. Zakłady opiekuńczo-lecznicze i zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze udzielają całodobowych świadczeń zdrowotnych w zakresie pielęgnacji i rehabilitacji osób niewymagających hospitalizacji oraz zapewniają im środki farmaceutyczne i materiały medyczne.

9. Lecznictwo uzdrowiskowe obejmuje szpitale i sanatoria wykorzystujące w leczeniu, rehabilitacji i profilaktyce przede wszystkim naturalne surowce i właściwości lecznicze klimatu na terenach, na których są położone.

10. Dane dotyczące **ratownictwa medycznego i pomocy doraźnej** (ustawa z dnia 8 IX 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym, Dz. U. Nr 191, poz. 1410, z późniejszymi zmianami; do 2005 r. - ustawa z dnia 25 VII 2001 r., Dz. U. Nr 113, poz. 1207, z późniejszymi zmianami) obejmują jednostki systemu (m.in. zespoły ratownictwa medycznego, w tym lotnicze zespoły ratownictwa medycznego i szpitalne oddziały ratunkowe) oraz świadczenia opieki zdrowotnej w nagłych przypadkach zagrożenia zdrowotnego (z wyjątkiem zachorowań) udzielone w warunkach pozaszpitalnych przez jednostkę systemu.

11. Działalność **aptek ogólnodostępnych i punktów aptecznych** unormowana jest ustawą z dnia 6 IX 2001 r. Prawo farmaceutyczne (Dz. U. 2008 Nr 45, poz. 271, z późniejszymi zmianami).

12. Dane o **zachorowaniach** podaje się zgodnie z „Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych” obowiązującą od dnia 1 I 1997 r. (X Rewizja).

Until 2007 data regarding beds in general hospitals did not include places (beds and incubators) for newborns as well as places in day wards. Since 2008 including incubators as well as places for newborns. Until 2003 data also included beds in hospital wards located near emergency stations and in other independent wards.

7. In general hospitals (table 5), types of wards are given in accordance with the decree of the Minister of Health, dated 16 VII 2004 (Journal of Laws No. 238 item 2402, with later amendments). Included in surgical wards are: general surgery, paediatric surgery, orthopaedic trauma surgery, neurosurgery, urology, maxillo-facial and cardiosurgery as well as other surgical wards; in communicable diseases wards - communicable diseases wards; in tubercular and pulmonary wards - pulmonology wards.

8. Chronic medical care home and nursing homes provide 24-hour health services within the scope of nursing and rehabilitating persons not requiring hospitalization as well as assure them pharmaceutical agents and medical materials.

9. Health resort treatment includes services rendered by hospitals and sanatoria using in the rehabilitation and preventive therapy primarily natural materials and the healing properties of the climate where the facility is located.

10. Data concerning emergency medical services and first-aid (Law on the State Emergency Medical Services, dated 8 IX 2006, Journal of Laws No. 191, item 1410, with later amendments; until 2005 - law dated 25 VII 2001, Journal of Laws No. 113, item 1207, with later amendments) include units reported to the rescue system (among others emergency medical services, hospital emergency wards, medical air rescue) and health care services rendered by emergency medical services and medical air rescue in emergency situations with risk to life or health (except cases of illness) in the place of occurrence.

11. The activity of public pharmacies and pharmaceutical outlets is normalized by Pharmaceutical Law, dated 6 IX 2001 (Journal of Laws 2008 No. 45, item 271, with later amendments).

12. Data regarding incidence of illnesses is given in accordance with the "International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems" valid since 1 I 1997 (ICD-10 Revision).

13. Placówki opiekuńczo-wychowawcze dla dzieci i młodzieży prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r. (Dz. U. 2008 r. Nr 115, poz. 728).

Placówka zapewnia dziecku całodobową ciągłą lub okresową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby bytowe, rozwojowe, w tym emocjonalne, społeczne, religijne, a także zapewnia korzystanie z przysługujących na podstawie odrębnych przepisów świadczeń zdrowotnych i kształcenia.

Wyróżnia się placówki:

- **interwencyjne** - zapewniające na czas trwania sytuacji kryzysowej doraźną opiekę i wychowanie, kształcenie dostosowane do wieku i możliwości rozwojowych, przygotowujące diagnozę dziecka i jego sytuacji rodzinnej oraz ustalające wskazania do dalszej pracy z dzieckiem,
- **rodzinne** - tworzące wielodzietną rodzinę, umożliwiające całodobową opiekę i wychowanie (np. licznemu rodzeństwu), zapewniające kształcenie, wyrównywanie opóźnień rozwojowych i szkolnych,
- **socjalizacyjne** - zapewniające całodobową opiekę, wychowanie i kształcenie oraz zaspokojenie niezbędnych potrzeb dziecka, zapewniające zajęcia korekcyjne, kompensacyjne, logopedyczne i terapeutyczne, rekompensujące brak wychowania w rodzinie i przygotowujące do życia społecznego, a dzieciom niepełnosprawnym - odpowiednią rehabilitację i zajęcia specjalistyczne,
- **wielofunkcyjne** - zapewniające dzienną i całodobową opiekę oraz wychowanie poprzez realizację zadań przewidzianych dla placówki: wsparcia dziennego, interwencyjnej i socjalizacyjnej, a także łączące dzienne i całodobowe działania terapeutyczne, interwencyjne i socjalizacyjne skierowane na dziecko i rodzinę dziecka,
- **wsparcia dziennego** - działające w najbliższym środowisku dziecka, wspierające funkcje opiekuńcze rodziny, w tym:
 - opiekuńcze - prowadzone w formie kół zainteresowań, świetlic, klubów, ognisk wychowawczych, które pomagają dzieciom w pokonywaniu trudności szkolnych i organizowaniu czasu wolnego,
 - specjalistyczne - realizujące program psychokorekcyjny lub psychoprofilaktyczny, w tym terapię pedagogiczną, psychologiczną, rehabilitację, resocjalizację.

13. Care and education centres for children and young people are presented in accordance with the Law on Social Welfare of 12 III 2004 (Journal of Laws 2008 No. 115, item 728).

The centre provides the child with round-the-clock permanent or temporary care and also secures the necessary livelihood, developmental - including emotional, social and religious - needs of the child, and secures the child's benefiting from services to which he/she is entitled on the basis of separate regulations on health care services and education.

There are following types of such centres:

- **intervention centres** - providing short-term care during a crisis situation, education adapted to the age and developmental capabilities, preparing diagnosis of a child and the child's family condition and establishing recommendations for the further course of working with the child,
- **family centres** - creating family with many children, allowing for 24-hour care for e.g. numerous brothers and sisters, providing education, compensating for worse development and performance at school,
- **socialization centres** - providing 24-hour care and education as well as fulfilling the necessary needs of the child, providing corrective activities, compensatory classes, speech therapy classes, therapeutic classes compensating lack of family care and preparing for life in society, and providing appropriate rehabilitation and specialized activities for children with disabilities,
- **multi-functional centres** - providing daytime and 24-hour care by performing tasks of: daytime assistance centre, intervention and socialization centre, as well as by combining daytime and 24-hour therapeutic, intervention and socialization activity, directed to child and child's family,
- **day-support centres** - operating in the immediate vicinity of the child, supporting the family in its protective functions, including:
 - care - in the form of extracurricular activities, after-school clubs, clubs, childcare centres, assisting children in overcoming difficulties at school and organizing their spare time,
 - specialized - implementing psychocorrective or psychoprofilactic programme, including pedagogical therapy, psychological therapy, rehabilitation, resocialization.

14. Rodzina zastępcza zapewnia opiekę i wychowanie dziecku pozbawionemu całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej.

Rodziny zastępcze dzielą się na: spokrewnione i niespokrewnione z dzieckiem, zawodowe niespokrewnione z dzieckiem: wielodzietne, specjalistyczne, o charakterze pogotowia rodzinnego.

15. Dane o domach i zakładach pomocy społecznej dotyczą placówek, dla których organami prowadzącymi są: jednostki samorządu terytorialnego, stowarzyszenia, organizacje społeczne, kościoły i związki wyznaniowe, fundacje, osoby fizyczne i prawne.

Rodzaje domów i zakładów pomocy społecznej prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r.

16. Dane o świadczeniach pomocy społecznej prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r. (Dz. U. 2008 r. Nr 115, poz. 728), według której dokonano podziału na świadczenia pieniężne i niepieniężne. Do świadczeń pieniężnych zalicza się m.in.:

- **zasiłek stały** - wypłacany z tytułu całkowitej niezdolności do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności,
- **zasiłek okresowy** - przysługuje osobie lub rodzinie ze względu na długotrwłą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego,
- **zasiłek celowy** - przyznawany w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, pokrycia części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne, zakupu żywności, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, wykonania drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, pokrycia kosztów pogrzebu. Może być przyznany osobie lub rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Dane dla roku 2000 doprowadzono do porównywalności na podstawie ustawy o rencie socjalnej z dnia 27 VI 2003 r. (Dz. U. Nr 135, poz. 1268, z późniejszymi zmianami), zgodnie z którą sprawy rent socjalnych przejął ZUS oraz na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych z dnia 28 XI 2003 r. (Dz. U. Nr 228, poz. 2255, z późniejszymi zmianami), zgodnie z którą zasiłki macierzyńskie okresowe i jednorazowe wypłacane przez gminne ośrodki pomocy społecznej zostały z ich gestii wyłączone.

14. Foster family provides care and upbringing of a child deprived in part or in full of parental care.

Foster families are divided into related and not related to the child, professional families not related to the child: families with many children, specialized families, emergency foster families.

15. Data concerning social welfare homes and facilities are related to the institutions, for which the founding bodies are: local self-government entities, associations, social organizations, churches and religious associations, foundations, natural and legal persons.

Types of social welfare homes and facilities are presented according to the Law on Social Welfare of 12 III 2004.

16. Data on social benefits are presented according to the Law on Social Welfare of 12 III 2004 (Journal of Laws 2008 No. 115, item 728), following which the division into monetary and non-monetary assistance was made. Monetary assistance includes, among others:

- **permanent benefit** - paid in respect of complete inability to work because of age or disability,
- **temporary benefit** - entitled to a person or a family because of long illness, disability, unemployment, perspective of remaining or becoming entitled to benefits from other systems of social security,
- **appropriated benefit** - offered in order to fulfill a necessary livelihood need, covering part or whole of expenditures on health treatment, purchase of food, fuel, clothing, indispensable objects for home use, small renovations and repairs in an apartment, covering burial costs. May be given to a person or a family, which incurred losses in result of fortuitous event, or natural or ecological disaster.

Data for 2000 year have been made comparable on the basis of the Law on Disability Welfare Pension dated 27 VI 2003 (Journal of Laws No. 135, item 1268, with later amendments), according to which cases of disability welfare pensions have been taken over by Social Insurance Office, as well as on the basis of the Law on Family Benefits dated 28 XI 2003 (Journal of Laws, No. 228, item 2255, with later amendments), according to which temporary and one-off maternity benefits are not longer paid by gmina social assistance centres.

TABL. 1 (149). **PRACOWNICY MEDYCZNI^a**
Stan w dniu 31 XII
MEDICAL PERSONNEL^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Lekarze	6874	6788	7099	6952	Doctors
w tym kobiety.....	4063	3926	4050	4029	of which women
Lekarze dentyści	1194	1185	1259	1146	Dentists
w tym kobiety.....	908	919	979	879	of which women
Farmaceuci	2025	2142	2176	2233	Pharmacists
w tym kobiety.....	1820	1885	1879	1929	of which women
Fizjoterapeuci	1545	1547	1667	Physiotherapists
Pielęgniarki.....	15804	15447	15504	15787	Nurses
w tym mgr pielęgniarstwa	335	512	645	862	of which master of nursing
Położne	1960	1750	1819	1826	Midwives

^a Od 2002 r. łącznie z indywidualnymi praktykami lekarskimi i pielęgniarskimi zarejestrowanymi w Izbach Lekarskich, Pielęgniarskich. Od 2005 r. pracujący bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, opieka społeczna, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia, w zakresie farmaceutów - łącznie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego.

^a Since 2002 including individual medical practices and nurses practices registered at Chamber of Physicians, Nurses. Since 2005 persons working directly with patients, i.e. excluding persons for whom the primary workplace is university, social assistance, units of state or local self-government administration and National Health Fund.

Source: data of the Ministry of Health, in the scope of pharmacists - including data of the Central Statistical Office.

TABL. 2 (150). **AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA^a**
OUT-PATIENT HEALTH CARE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Zakłady opieki zdrowotnej (stan w dniu 31 XII)	719	1168	1280	1304	Health care institutions (as of 31 XII)
miasta	408	764	843	857	urban areas
wieś	311	404	437	447	rural areas
Praktyki lekarskie ^b (stan w dniu 31 XII)	311	390	455	285	Medical practices ^b (as of 31 XII)
miasta	244	244	280	158	urban areas
wieś	67	146	175	127	rural areas
Porady udzielone ^c w tys.	21164,6	23712,9	24997,0	24994,7	Consultations provided ^c in thous.
lekarskie	18540,2	21239,3	22165,5	22389,4	medical
w tym specjalistyczne	6197,3	8541,1	9128,1	9366,1	of which specialized
stomatologiczne	2624,4	2473,6	2831,5	2605,3	dental

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 222. ^b Dane obejmują podmioty, które podpisały kontrakt „praktyka lekarska—Narodowy Fundusz Zdrowia” lub „praktyka lekarska—zakład opieki zdrowotnej” (patrz uwagi ogólne, ust. 2, pkt 3) na str. 221); łącznie z praktykami lekarskimi przeprowadzającymi badania profilaktyczne w zakresie służby medycyny pracy (w 2000 r. — tylko w miastach). ^c Od 2000 r. dotyczy porad refundowanych przez kasy chorych, a od 1 IV 2003 r. - przez NFZ (środki publiczne), jak i opłacanych przez pacjentów (środki niepubliczne).

^a See general notes, item 4 on page 222. ^b Data concern entities that have signed a “medical practice—National Health Fund” contract or a “medical practice—health care facility” contract (see general notes, item 2, point 3) on page 221); including medical practices conducted within the framework of occupational medicine (in 2000 — only in urban areas). ^c Since 2000 concern consultations refunded by health funds, since 1 IV 2003 - National Health Fund (public funds) and paid by patients (non-public funds).

TABL. 3 (151). **SŁUŻBA MEDYCYNY PRACY^a**
OCCUPATIONAL MEDICINE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Zakłady opieki zdrowotnej (stan w dniu 31 XII)	55	60	39	309	Health care Institutions (as of 31 XII)
Praktyki lekarskie ^b	187	217	97	16	Medical practices ^b
Porady udzielone w tys.	815,0	1130,9	766,6	657,2	Consultations provided in thous.
przez: lekarzy	784,2	1006,9	730,6	656,4	by: doctors
lekarzy dentystów	30,8	124,0	36,0	0,7	dentists
w tym w ramach badań profilaktycznych	617,6	809,2	422,9	421,0	of which within the framework of pre- ventive examinations
Porady udzielone na 100 osób objętych opieką przychodni przez:					Consultations provided per 100 persons in a given out-patient department by:
lekarzy	185,7	225,6	172,8	155,9	doctors
lekarzy dentystów	7,3	27,8	8,5	0,2	dentists

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 222. ^b Patrz notka b do tablicy 2 na str. 226.

^a See general notes, item 4 on page 222. ^b See footnote b to table 2 on page 226.

TABL. 4 (152). **STACJONARNA OPIEKA ZDROWOTNA**
IN-PATIENT HEALTH CARE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
ZAKŁADY — stan w dniu 31 XII FACILITIES — as of 31 XII					
Szpitala ogólne	50	75	63	61	General hospitals
Zakłady opiekuńczo-lecznicze	10	23	25 ^a	29 ^a	Chronic medical care homes
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^b	2	2	2	2	Nursing homes ^b
Hospicja	5	4	5	4	Hospice
Lecznictwo uzdrowiskowe:					Health resort treatment:
sanatoria	39	37	35	34	sanatoria
szpitale	15	9	8	7	hospitals
ŁÓŻKA W ZAKŁADACH — stan w dniu 31 XII BEDS IN FACILITIES — as of 31 XII					
Szpitala ogólne	14924	13900	13623	14536 ^c	General hospitals
Zakłady opiekuńczo-lecznicze	950	1635	1860 ^a	1993 ^a	Chronic medical care homes
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^b	70	95	99	97	Nursing homes ^b
Hospicja	120	73	93	83	Hospice
Lecznictwo uzdrowiskowe:					Health resort treatment:
sanatoria	4676	4439	4216	4258	sanatoria
szpitale	1834	1255	1247	1127	hospitals
LECZENI IN-PATIENTS					
Szpitala ogólne ^d	435147	511335	530659	558663	General hospitals ^d
Zakłady opiekuńczo-lecznicze	927	3486	3850 ^a	4316 ^a	Chronic medical care homes
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^b	70	210	187	156	Nursing homes ^b
Hospicja	986	651	839	990	Hospice
Lecznictwo uzdrowiskowe – kura- cje	60657	72139	77103	70342	Health resort treatment patients
w sanatoriach	45232	56666	61076	56033	in sanatoria
w szpitalach	15425	15473	16027	14309	in hospitals

^a Łącznie z zakładami o profilu psychiatrycznym. ^b W latach 2000 i 2001 - łącznie z zakładami leczniczo-wychowawczymi. ^c Łącznie z inkubatorami oraz miejscami dla noworodków. ^d Bez międzyoddziałowego ruchu chorych.

Źródło: od 2004 r. dane Ministerstwa Zdrowia.

^a Including nursing homes psychiatry types. ^b In 2000 and 2001 - including treatment and education homes. ^c Including incubators as well as places for newborns. ^d Excluding inter-ward patient transfers.

Source: since 2004 data of the Ministry of Health.

TABL. 5 (153). **SZPITALE OGÓLNE**
GENERAL HOSPITALS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Szpitala (stan w dniu 31 XII)	50	75	63	61	Hospitals (as of 31 XII)
Publiczne	42	44	39	37	Public
Niepubliczne	8	31	24	24	Non-public
Łóżka (stan w dniu 31 XII)	14924	13900	13623	14536^a	Beds (as of 31 XII)
w szpitalach: publicznych	14657	13414	12945	13643	in: public hospitals
niepublicznych	267	486	678	893	non-public hospitals
na 10 tys. ludności	46,2	42,6	41,5	44,2	per 10 thous. population
w tym na oddziałach:					of which in specified wards:
Chorób wewnętrznych	2902	2931	2906	2920	Internal diseases
w tym kardiologicznych ^b	636	666	627	627	of which cardiological ^b
Chirurgicznych	3663	3435	3204	3138	Surgical
Pediatrycznych	752	756	770	770	Paediatric
Ginekologiczno-położniczych	1728	1506	1453	1491	Gynaecological-obstetric
Onkologicznych	291	192	238	270	Oncological
Intensywnej terapii	169	197	194	208	Intensive therapy
Zakaźnych	509	455	442	371	Communicable
Gruźlicy i chorób płuc	975	801	783	776	Tubercular and pulmonary
Dermatologicznych	159	141	133	133	Dermatology
Neurologicznych	554	611	574	574	Neurological
Psychiatrycznych	424	452	513	442	Psychiatric
Ruch chorych					Patients
Leczeni ^c w tys.	435,1	511,3	530,7	558,7	In-patients ^c in thous.
w szpitalach: publicznych	425,8	489,6	502,5	524,1	in: public hospitals
niepublicznych	9,4	21,8	28,2	34,6	non-public hospitals
w tym na oddziałach ^d :					of which in specified wards ^d :
chorób wewnętrznych	99,3	124,3	125,8	131,4	internal diseases
w tym kardiologicznych ^b	21,0	31,3	30,9	34,1	of which cardiological ^b
chirurgicznych	118,3	142,0	141,6	150,4	surgical
pediatrycznych	25,9	31,1	36,1	36,9	paediatric
ginekologiczno-położniczych	76,0	79,6	81,1	87,8	gynaecological-obstetric
onkologicznych	12,1	8,8	12,8	14,2	oncological
intensywnej terapii	6,0	9,0	9,0	9,2	intensive therapy
zakaźnych	12,2	14,8	17,4	14,6	communicable
gruźlicy i chorób płuc	19,1	20,6	20,7	23,4	tubercular and pulmonary
dermatologicznych	3,7	4,5	4,2	4,4	dermatology
neurologicznych	16,0	20,2	19,6	21,3	neurological
psychiatrycznych	4,5	5,0	6,3	5,4	psychiatric
Wypisani w tys.	412,0	489,8	509,4	537,3	Discharges in thous.
Zmarli w tys.	14,0	14,0	14,0	14,2	Deaths in thous.
Leczeni na: 10 tys. ludności	1353,4	1567,1	1620,5	1702,0	In-patients per: 10 thous. population
1 łóżko	29,2	38,0	40,3	38,4	bed
Przeciętny pobyt chorego w dniach	9,8	7,2	6,8	6,4	Average patient stay in days
Przeciętne wykorzystanie łóżka w dniach	287	271	273	270	Average bed use in days

a Łącznie z inkubatorami oraz miejscami dla noworodków. b Łącznie z oddziałami intensywnego nadzoru kardiologicznego. c Bez międzyoddziałowego ruchu chorych. d Łącznie z międzyoddziałowym ruchem chorych.

Źródło: od 2004 r. dane Ministerstwa Zdrowia.

a Including incubators as well as places for newborns. b Including intensive cardiological care wards. c Excluding inter-ward patient transfers. d Including inter-ward patient transfers.

Source: since 2004 data of the Ministry of Health.

TABL. 6 (154). **RATOWNICTWO MEDYCZNE I POMOC DORAŻNA^a**

Stan w dniu 31 XII

EMERGENCY MEDICAL SERVICES AND FIRST AID^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2003	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Zespoły wyjazdowe ratownictwa medycznego	74	76	109	117	<i>Ambulance emergency rescue teams</i>
w tym: specjalistyczne	-	-	4	30	<i>of which: specialization</i>
podstawowe	-	-	5	40	<i>basic</i>
wypadkowe	37	38	59	21	<i>accident</i>
reanimacyjne	37	35	35	20	<i>reanimation</i>
Szpitalny oddział ratunkowy ^b	8	20	22	21	<i>Hospital emergency ward^b</i>
Izba przyjęć	13	8	9	4	<i>Admission room</i>
Lotnicze pogotowie ratunkowe ^c	1	1	2	1	<i>Medical air rescue^c</i>
Wyjazdy na miejsce zdarzenia ^d (w ciągu roku)	222772	228214	229858	214018	<i>Calls to the occurrence places^d (during the year)</i>
na 1000 ludności	68,6	69,9	70,1	65,2	<i>per 1000 population</i>
Osoby, którym udzielono świadczenia zdrowotnego ^d (w ciągu roku)	225526	230875	230679	218272	<i>Persons who received health care benefits^d (during the year)</i>
na 1000 ludności	69,4	70,8	70,4	66,5	<i>per 1000 population</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 10 na str. 223. ^b Oddział szpitalny będący komórką organizacyjną szpitala w rozumieniu przepisów o zakładach opieki zdrowotnej, zarejestrowany w systemie ratownictwa medycznego. ^c Samolot lub śmigłowiec wraz z załogą, tj. pilotem i osobami udzielającymi pierwszej pomocy lub podejmującymi medyczne działania ratownicze. ^d W danych tych nie ujęto zachorowań u osób, którym udzielono świadczenia zdrowotnego w trybie ambulatoryjnym (w izbie przyjęć lub szpitalnym oddziale ratunkowym).

^a See general notes, item 10 on page 223. ^b Hospital ward that is organization cell of hospital in accordance with the Law on Health Care Facilities, hospital ward registered in the system of the emergency medical services. ^c Airplane or helicopter, including crew, i.e. pilot and people giving first aid or acting as medical rescue. ^d Excluding the diseases of people who received health care benefits in ambulatory mode (in admission room or in hospital emergency ward).

TABL. 7 (155). **APTEKI OGÓLNODOSTĘPNE I PUNKTY APTECZNE^a**

Stan w dniu 31 XII

PUBLIC PHARMACIES AND PHARMACEUTICAL OUTLETS^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Apteki	763	930	941	930	<i>Pharmacies</i>
w tym prywatne	735	929	937	928	<i>of which private</i>
w tym na wsi	179	210	216	212	<i>of which in rural areas</i>
Punkty apteczne ^b	11	91	101	97	<i>Pharmaceutical outlets^b</i>
w tym na wsi	10	91	100	95	<i>of which in rural areas</i>
Liczba ludności na:					<i>Population per:</i>
1 aptekę i punkt apteczny ^b	4172	3199	3147	3201	<i>pharmacy and pharmaceutical outlet^b</i>
1 aptekę	4232	3512	3485	3535	<i>pharmacy</i>
w tym na wsi	8917	7842	7682	7877	<i>of which in rural areas</i>
Farmaceuci pracujący ^c w aptekach i w punktach aptecznych ^b	1542	2001	2037	2094	<i>Pharmacists employed^c in pharmacies and pharmaceutical outlets^b</i>

^a Bez aptek w stacjonarnych zakładach opieki zdrowotnej, np. w szpitalach, w sanatoriach. ^b Od 2002 r. nie określa się typu punktów aptecznych. ^c W 2000 r. - w przeliczeniu na pełne etaty; od 2002 r. - w osobach.

^a Excluding pharmacies in in-patient health care facilities, e.g., in hospitals and sanatoria. ^b Since 2002 the types of pharmaceutical outlet are not defined. ^c In 2000 - calculated as full-time employment; since 2002 - in persons.

TABL. 8 (156). **KRWIODAWSTWO**
BLOOD DONATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Regionalne centra (stan w dniu 31 XII)	1	1	1	1	Regional centres (as of 31 XII)
Oddziały terenowe (stan w dniu 31 XII)	20	18	17	17	Local branches (as of 31 XII)
Krwiodawcy	29323	37428	41612	44649	Blood donors
w tym honorowi	28848	37082	41384	44489	of which honorary blood donors
Pobrana krew w jednostkach krwi pełnej ^a	54320	66496	69121	74964	Blood taken in units of whole blood ^a
Pobrane osocze w jednostkach świeżo mrożonego osocza (FFP) ^b	60809	66415	69026	74625	Plasma taken in units of freshly frozen plasma (FFP) ^b

^a Jedna jednostka krwi pełnej równa się 450 ml, jeden litr krwi pełnej w przybliżeniu równa się 2,22 jednostki. ^b Jedna jednostka świeżo mrożonego osocza równa się 200 ml, jeden litr osocza równa się 5 jednostkom.

U w a g a. Nie uwzględniono danych Ministerstwa Obrony Narodowej i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Ź r ó d ł o: dane Instytutu Hematologii i Transfuzjologii.

^a One unit of whole blood equals 450 ml, one litre of whole blood equals approximately 2,22 units. ^b One unit of freshly frozen plasma equals 200 ml, one litre of plasma equals 5 units.

N o t e. Excluding data of the Ministry of National Defence and the Ministry of the Interior and Administration.

S o u r c e: data of the Haematology and Transfusiology Institute.

TABL. 9 (157). **ZACHOROWANIA NA NIEKTÓRE CHOROBY ZAKAŻNE I ZATRUCIA**
INCIDENCE OF INFECTIOUS DISEASES AND POISONINGS

CHOROBY	2000	2005	2007	2008	2000	2005	2007	2008	DISEASES
	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>				na 100 tys. ludności <i>per 100 thous. population</i>				
Tęžec.....	1	4	3	5	0,0	0,1	0,1	0,2	<i>Tetanus</i>
Krztusiec.....	62	62	165	177	1,9	1,9	5,0	5,4	<i>Whooping cough</i>
Odra	9	3	2	3	0,3	0,1	0,1	0,1	<i>Measles</i>
Wzw typu B	214	85	49	43	6,6	2,6	1,5	1,3	<i>Viral hepatitis type B</i>
Wzw typu C	109	83	34	32	3,4	2,5	1,0	1,0	<i>Viral hepatitis type C</i>
Wzw typu A	29	6	3	9	0,9	0,2	0,1	0,3	<i>Viral hepatitis type A</i>
Różyczka.....	4971	428	2275	645	154,3	13,1	69,5	19,7	<i>Rubella</i>
AIDS ^a	-	6	5	8	-	0,2	0,2	0,2	<i>AIDS ^a</i>
Salmonellozy	1377	1127	1062	822	42,7	34,5	32,4	25,0	<i>Salmonella infections</i>
Czerwonka bakteryjna	9	4	4	5	0,3	0,1	0,1	0,2	<i>Shigellosis</i>
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe	260	375	316	303	8,1	11,5	9,6	9,2	<i>Other bacterial food borne intoxications</i>
Biegunki u dzieci do lat 2 ^b	1126	1103	1911	2021	157,9	171,5	290,3	295,7	<i>Diarrhoea and gastroenteritis of presumed of infections origin (under 2 years) ^b</i>
Szkarlatyna (płonica)	633	909	811	836	19,6	27,9	24,8	25,5	<i>Scarlet fever</i>
Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu ...	107	84	92	116	3,3	2,6	2,8	3,5	<i>Bacterial meningitis and/or encephalitis</i>
Wirusowe zapalenie opon mózgowych	152	101	193	83	4,7	3,1	5,9	2,5	<i>Viral meningitis</i>
Wirusowe zapalenie mózgu	14	4	36	25	0,4	0,1	1,1	0,8	<i>Viral encephalitis</i>
Świnka (zapalenie przyusznicy nagminne)	1554	4699	222	277	48,2	144,0	6,8	8,4	<i>Mumps</i>
Toksoplazmoza	5	30	15	7	0,2	0,9	0,5	0,2	<i>Toxoplasmosis</i>
Tasiemczyce	31	14	6	7	1,0	0,4	0,2	0,2	<i>Cestode infestations</i>
Włośnica	-	-	2	-	-	-	0,1	-	<i>Trichinellosis</i>
Świerzb	907	726	472	525	28,2	22,2	14,4	16,0	<i>Scabies</i>
Grypa i podejrzenia zachorowań na grypę	97613	58529	57954	20586	3029,6	1793,8	1769,8	627,2	<i>Influenza and influenza-like illness</i>
Szczepieni przeciw wściekliznie	1081	894	817	782	33,6	27,4	24,9	23,8	<i>Rabies vaccinations</i>

^a Dane nieostateczne z uwagi na specyfikę choroby. ^b Wskaźnik obliczono na 10 tys. dzieci w wieku do lat 2.

Ź r ó d ł o: dane Państwowego Zakładu Higieny.

^a Preliminary data because of specific features of the disease. ^b Ratio calculated per 10 thous. children up to the age of 2.

S o u r c e: data of the National Institute of Hygiene.

TABL. 10 (158). **ŻŁOBKI^a**
Stan w dniu 31 XII
NURSERIES^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Żłobki	38	34	34	33	<i>Nurseries</i>
Oddziały żłobkowe	1	1	1	1	<i>Nursery wards</i>
Miejsca w żłobkach ^b	2370	2110	2259	2374	<i>Places in nurseries^b</i>
Dzieci przebywające w żłobkach ^b (w ciągu roku)	4224	4096	4422	4611	<i>Children staying in nurseries^b (during the year)</i>
Miejsca w żłobkach ^b na 1000 dzieci w wieku do lat 3 w miastach	53,2	49,6	50,8	51,0	<i>Places in nurseries^b per 1000 children up to age 3 in urban areas</i>
Dzieci przebywające w żłobkach ^b na 1000 dzieci w wieku do lat 3	18,1	20,0	23,6	24,1	<i>Children staying in nurseries^b per 1000 children up to age 3</i>

a Do 2005 r. łącznie ze żłobkami tygodniowymi. *b* Łącznie z oddziałami żłobkowymi.

a Until 2005 including weekly nurseries. *b* Including nursery wards.

TABL. 11 (159). **CAŁODOBOWE PLACÓWKI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE DLA DZIECI
I MŁODZIEŻY^a**
Stan w dniu 31 XII
**ROUND-THE-CLOCK CARE AND EDUCATION CENTRES FOR CHILDREN
AND YOUNG PEOPLE^a**
As of 31 XII

WYSZCZEGÓL- NIENIE	2005	2007	2008	2005	2007	2008	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	placówki centres			wychowankowie residents			wolontariusze volunteers			
OGÓŁEM	50	52	53	1157	1132	1165	231	255	257	TOTAL
placówki:										centres:
Interwencyjne	4	5	5	123	97	130	1	5	11	Intervention
Rodzinne	15	16	17	115	115	133	16	34	26	Family
Socjalizacyjne	24	26	27	721	759	784	151	116	136	Socialization
Wielofunkcyjne	7	5	4	198	161	118	63	100	84	Multi-functional

a Patrz uwagi ogólne, ust. 13 na str. 223.

a See general notes, item 13 on page 223.

TABL. 12 (160). **PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO^a**
DAY-SUPPORT CENTRES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	CENTRES			2005	2007	2008	SPECIFICATION
	placówki (stan w dniu 31 XII) centres (as of 31 XII)			wychowankowie residents			
	2005	2007	2008	2005	2007	2008	
OGÓŁEM	112	237	223	8277	13061	11494	TOTAL
Opiekuńcze	88	205	195	5493	9960	8330	Care
Specjalistyczne	24	32	28	2784	3101	3164	Specialized

a Ponadto w 2008 r. spośród całodobowych placówek wielofunkcyjnych 3 pełniły również funkcję wsparcia dziennego, przebywało w nich w ciągu roku 102 wychowanków.

a Moreover, in 2008 among 24-hour multi-functional centres, 3 centres also had the function of day-support. During the year there were 102 children staying in them.

TABL. 13 (161). **RODZINY ZASTĘPCZE**

Stan w dniu 31 XII

FOSTER FAMILIES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Rodziny zastępcze	2324	2199	2255	Foster families
Spokrewnione z dzieckiem	1961	1810	1861	Related to the child
Niespokrewnione z dzieckiem	288	291	284	Not related to the child
Zawodowe niespokrewnione z dzieckiem	75	98	110	Professional not related to the child
wielodzietne	15	36	45	with many children
specjalistyczne	3	8	12	specialized
o charakterze pogotowia rodzinnego	57	54	53	emergency type
Dzieci w rodzinach zastępczych ^a	3227	3224	3263	Children in foster families ^a
w tym w wieku 0-3 lata	264	253	253	of which at age 0-3
w tym posiadające orzeczenie o niepełnosprawności	308	281	296	of which children with legal confirmation of disability
Spokrewnionych z dzieckiem	2550	2441	2455	Related to the child
Niespokrewnionych z dzieckiem	452	441	432	Not related to the child
Zawodowych niespokrewnionych z dzieckiem	225	342	376	Professional not related to the child
wielodzietnych	74	184	218	with many children
specjalistycznych	6	15	22	specialized
o charakterze pogotowia rodzinnego	145	143	136	emergency type

^a Dzieci do lat 18.

U w a g a. W ciągu 2008 r. 363 dzieci do lat 18 opuściło rodziny zastępcze, w tym 82 dzieci zostało przekazanych do adopcji.

^a Children up to age 18.

N o t e. Within 2008, 363 children up to age 18 left their foster families, of which 82 children were adopted.

TABL. 14 (162). **POMOC SPOŁECZNA STACJONARNA ^a**

Stan w dniu 31 XII

STATIONARY SOCIAL WELFARE ^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii)	92	111	116	116	Homes and facilities (excluding branches)
Miejsca					Places
ogółem	7641	8522	8559	8740	total
na 10 tys. ludności	23,7	26,1	26,1	26,6	per 10 thous. population
Mieszkańcy					Residents
ogółem	7553	8304	8394	8618	total
w tym do lat 18	228	184	207	303	of which up to age 18
w tym umieszczeni w ciągu roku ...	1492	1928	2181	1899	of which placed within the year
na 10 tys. ludności	23,4	25,4	25,6	26,2	per 10 thous. population
Osoby oczekujące na umieszczenie ...	903	376	524	341	Persons awaiting a place

^a Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy.^a Including community self-help homes.

TABL. 15 (163). **PLACÓWKI STACJONARNE POMOCY SPOŁECZNEJ ORAZ MIESZKAŃCY WEDŁUG GRUP MIESZKAŃCÓW**

Stan w dniu 31 XII

STATIONARY SOCIAL WELFARE FACILITIES AND RESIDENTS BY GROUPS OF RESIDENTS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii), w których mogą przebywać ^a:			Homes and facilities (excluding branches) in which may be ^a:
osoby w podeszłym wieku	40	38	aged persons
przewlekłe somatycznie chorzy	25	24	chronically ill with somatic disorders
dorośli niepełnosprawni intelektualnie	18	17	mentally retarded
dzieci i młodzież niepełnosprawna intelektualnie	8	8	children and young mentally retarded
przewlekłe psychicznie chorzy	26	26	chronically mentally ill
matki z małoletnimi dziećmi i kobiety w ciąży	5	5	mothers with dependent children and pregnant women
bezdomni	7	7	homeless
Mieszkańcy domów i zakładów:			Residents of homes and facilities:
osoby w podeszłym wieku	1669	1798	aged persons
przewlekłe somatycznie chorzy	2185	2137	chronically ill with somatic disorders
dorośli niepełnosprawni intelektualnie	1260	1097	mentally retarded
dzieci i młodzież niepełnosprawna intelektualnie	485	502	children and young mentally retarded
przewlekłe psychicznie chorzy	2323	2467	chronically mentally ill
matki z małoletnimi dziećmi i kobiety w ciąży	160	313	mothers with dependent children and pregnant women
bezdomni	312	304	homeless

a W dalszym podziale placówki mogą być wykazane kilkakrotnie, gdyż jedna placówka może być przeznaczona dla kilku grup mieszkańców.

a In the further division facilities may be shown several times, because one facility may be destined for several groups of residents.

TABL. 16 (164). **ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ ^a**
SOCIAL ASSISTANCE BENEFITS ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Korzystający Beneficiaries	Udzielone świadczenia w tys. zł Benefits granted in thous. zł	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	156861 ^b 177766 ^c	147679,4	T O T A L
2005	166852 ^b 218919 ^c	184637,0	
2007	157429 ^b 202940 ^c	217714,0	
2008	143420 ^b 182437 ^c	220102,3	
Pomoc pieniężna	104055	163977,8	Monetary assistance
w tym:			of which:
Zasiłek: stały	13262	44280,1	Benefits: permanent
okresowy	22481	31460,2	temporary
celowy ^d	62182	48668,4	appropriated ^d
Pomoc niepieniężna	78382	56124,5	Non-monetary assistance
w tym:			of which:
Schronienie	834	2519,7	Shelter
Posilek	68579	28561,4	Meals
Ubranie	172	24,9	Clothing
Sprawienie pogrzebu	217	453,7	Burial

a Organizowanej i świadczonej przez Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej i Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie; bez pomocy GOPS w formie odpłatności za pobyt w domach pomocy społecznej, której w 2005 r. udzielono 487 osobom na kwotę 4006,3 tys. zł, w 2007 r. - 1232 osobom na kwotę 14520,7 tys. zł, a w 2008 r. - 1633 osobom na kwotę 20277,7 tys. zł. b Liczeni jednorazowo, bez względu na formę i rodzaj świadczeń. c Liczeni tyle razy z ilu form pomocy skorzystali. d Łącznie z zasiłkiem celowym i w naturze.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

a Organized and rendered by Gmina Social Assistance Centres and Powiat Centres for Family Support; excluding assistance of GSAC in form of payments for residence in social welfare homes, which in 2005 was given to 487 persons for an amount of 4006,3 thous. zł, in 2007 - 1232 persons for an amount of 14520,7 thous. zł and in 2008 - 1633 persons for an amount of 20277,7 thous. zł. b Listed once, regardless of the form and kind of benefits. c Listed as many times as forms of granted assistance. d Including benefit appropriated and in kind.

S o u r c e: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

DZIAŁ XII

KULTURA. TURYSTYKA. SPORT

Uwagi ogólne

Kultura

1. Do **księgozbioru** bibliotek publicznych zaliczono książki i broszury oraz gazety i czasopiśma.

Za **czytelnika** uważa się osobę, która w ciągu roku sprawozdawczego została zarejestrowana w bibliotece i dokonała co najmniej jednego wypożyczenia.

2. W muzeach jako **muzealia** wykazano rzeczy ruchome i nieruchomości wpisane do inwentarza muzealiów.

3. Informacje dotyczące **galerii sztuki** obejmują jednostki, których podstawowym rodzajem działalności jest wystawiennictwo.

4. Informacje o **teatrach i instytucjach muzycznych** dotyczą profesjonalnych jednostek artystycznych i rozrywkowych prowadzących regularną działalność sceniczną.

W liczbie teatrów uwzględniono jednostki wyodrębnione pod względem prawnym, organizacyjnym i ekonomiczno-finansowym, prowadzące jednorodną działalność sceniczną, niezależnie od liczby posiadanych scen.

Jednostki pogrupowano wyodrębniając:

- działalność **teatrów dramatycznych**, obejmującą dramatyczne i lalkowe przedstawienia teatralne,
- działalność **teatrów muzycznych**, obejmującą działalność sceniczną oper, operetek, musicali i baletów (przedstawienia baletowe i musicalowe podano łącznie z operetkowymi),
- działalność koncertową **filharmonii, orkiestr i chórów**.

5. Informacje o działalności **domów i ośrodków kultury, klubów i świetlic** opracowano na podstawie badania cyklicznego przeprowadzonego co dwa lata.

6. Informacje o **kinach** dotyczącą działalności kin ogólnie dostępnych, tj. powołanych do publicznego udostępniania filmów w formie projekcji na seansach filmowych, bez względu na rodzaj stosowanego nośnika filmu (taśma światłoczuła, taśma magnetyczna eksploatowana w technice wideo).

7. Dane o **abonentach radiowych i telewizyjnych** dotyczą osób i instytucji, które uiściły opłaty abonamentowe uprawniające do korzystania z urządzeń odbiorczych radiofonii bezprzewodowej oraz z odbiorczych urządzeń telewizyjnych.

CHAPTER XII

CULTURE. TOURISM. SPORT

General notes

Culture

1. Books and pamphlets as well as newspapers and magazines constitute the **collection** of public libraries.

A borrower is a person who in the course of a reporting year was registered at a library and checked out at least one item.

2. Movable subjects and real estate registered in exhibit inventory are presented as **exhibits** in museums.

3. Information concerning **art galleries** includes entities, in which exhibiting is the basic type of activity.

4. Information regarding **theatres and music institutions** concerns professional, artistic and entertainment entities conducting regular performances.

Theatres include entities, independent in regard to their legal, organizational, economic and financial status, conducting uniform performing activity, regardless of the number of stages possessed.

Entities are grouped comprising:

- the activity of **dramatic theatres**, including dramatic and puppet theatrical performances,
- the activity of **music theatres**, including opera, operetta, musical and ballet performances (ballet and musical performances are presented together with operettas),
- the concert activity of **philharmonic halls, orchestras and choirs**.

5. Information regarding the activity of **cultural centres and establishments, clubs and community centres** was compiled on the basis of periodic surveys conducted every two years.

6. Information regarding **cinemas** concerns the activity of public cinemas, i.e., established for the purpose of public film screenings, regardless of the film carrier used (light-sensitive and magnetic tape).

7. Data regarding **radio and television subscribers** concern persons and institutions, which paid the subscription fee in order to use wireless radio and television receivers. The data also concern persons exempt, on the basis of special

Dane dotyczą także osób korzystających - na mocy szczególnych przepisów - z prawa do bezpłatnego korzystania z urządzeń odbiorczych (np. inwalidów wojennych i wojskowych).

Dane obejmują również instytucje opłacające abonament za korzystanie z odbiorników radiowych i telewizyjnych w samochodach.

Turystyka

1. Termin turystyka - zgodnie z definicją Światowej Organizacji Turystyki - obejmuje czynności osób podróżujących w celach innych niż podjęcie pracy zarobkowej, tj. głównie w celach wypoczynkowych, służbowych, religijnych itp. i pozostających poza swoim codziennym środowiskiem nie dłużej niż 1 rok.

2. Baza noclegowa turystyki dotyczy turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania, tj. nie obejmuje pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych.

Do pozostałych niesklasyfikowanych zaliczono obiekty wykorzystywane dla potrzeb turystyki (np. domy studenckie, internaty, hotele robotnicze). Do 2004 r. do tej grupy zaliczano również obiekty, które nie spełniają wymogów klasyfikacyjno-kategoryzacyjnych dla poszczególnych rodzajów obiektów.

3. Dane o miejscach noclegowych wykazano według stanu w dniu 31 VII; dotyczą miejsc całorocznych i sezonowych. W informacjach nie uwzględnia się miejsc w obiektach przejściowo nieczynnych z powodu przebudowy, remontu itp.

4. Placówki gastronomiczne w obiektach turystycznych zbiorowego zakwaterowania obejmują zakłady i punkty gastronomiczne stałe i sezonowe zlokalizowane na terenie danego obiektu. Do barów i kawiarni zaliczono także: winiarnie, piwiarnie, jadalalnie itp.; do punktów gastronomicznych - także smażalnie, pijalnie, lodziarnie, bufety itp.

Sport

1. Dane o klubach sportowych dotyczą głównie sportu, w tym sportu wyczynowego.

2. W kategorii ćwiczących jedna osoba może być wykazywana wielokrotnie, jeśli uprawia kilka dyscyplin sportu. W zależności od wieku osoby ćwiczące zaliczane są do kategorii juniorów lub seniorów; dla poszczególnych dyscyplin sportowych stosuje się różne granice wieku.

3. W kategorii trenerów i instruktorów sportowych, jedna osoba może być wykazywana wielokrotnie, jeśli prowadzi zajęcia w kilku dyscyplinach sportu.

regulations, from paying the subscription fee (e.g., disabled war and military veterans).

Data also concern institutions paying the subscription for using radio and television receivers in vehicles.

Tourism

1. Tourism, in accordance with the definition of the World Tourism Organization (UNWTO), includes activities of persons travelling for purposes other than that connected with earning income, i.e., mainly for recreational, work-related, religious and other purposes, and remaining outside their normal environment not longer than 1 year.

2. Tourist accommodation facilities include collective tourist accommodation establishments (i.e., do not include rooms for rent and agrotourism lodgings).

Other non-classified facilities include facilities used by the tourism industry (e.g. student dormitories, boarding schools, employee boarding houses). Until 2004 this group included also facilities which do not meet requirements for individual categories of facilities.

3. Data on number of beds are presented as of 31 VII; these data concern whole year's and seasonal places. Places in temporary inactive facilities due to expansion, renovation, etc., are not included.

4. Catering establishments in collective tourist accommodation establishments include permanent and seasonal catering facilities and outlets located on the premises of a given tourist accommodation establishment. Catering facilities and cafes also include: wine houses, beer halls, canteens, etc.; catering outlets also include fry houses, drink bars, ice cream parlours and snack-bars.

Sport

1. Data regarding sports clubs mainly concern sports, including record-seeking sports.

2. In the category of persons practising sports, one person may be indicated more than once depending upon the number of disciplines practised. Persons practising sports are classified as either juniors or seniors, depending on age; various age groups are applied for individual disciplines.

3. In the category coaches and sports instructors, one person may be indicated more than once depending upon the number of sports disciplines taught.

Kultura

Culture

TABL. 1 (165). **BIBLIOTEKI PUBLICZNE (z filiami)**
PUBLIC LIBRARIES (with branches)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Biblioteki (stan w dniu 31 XII)	778	766	763	763	<i>Libraries (as of 31 XII)</i>
w tym na wsi	576	566	561	562	<i>of which in rural areas</i>
Punkty biblioteczne (stan w dniu 31 XII)	91	69	65	69	<i>Library service points (as of 31 XII)</i>
w tym na wsi.....	55	42	34	30	<i>of which in rural areas</i>
Księgozbiór (stan w dniu 31 XII) w tys. wol.	10685,4	10780,3	10846,7	10868,3	<i>Collection (as of 31 XII) in thous. vol.</i>
w tym na wsi.....	5322,2	5411,0	5477,0	5523,9	<i>of which in rural areas</i>
Czytelnicy ^a w tys.	648,5	710,6	682,4	671,2	<i>Borrowers^a in thous.</i>
w tym na wsi.....	208,5	218,8	207,8	203,2	<i>of which in rural areas</i>
Wypożyczenia ^{a b} :					<i>Loans^{a b}:</i>
w tysiącach woluminów.....	12653,8	12741,1	11882,2	11476,0	<i>in thousand volumes</i>
w tym na wsi.....	4202,4	4267,9	3965,5	3812,6	<i>of which in rural areas</i>
na 1 czytelnika w wol.	19,5	17,9	17,4	17,1	<i>per borrower in vol.</i>
w tym na wsi.....	20,2	19,5	19,1	18,8	<i>of which in rural areas</i>

a łącznie z punktami bibliotecznymi. *b* Bez wypożyczeń międzybibliotecznych.

a Including library service points. *b* Excluding interlibrary lending.

TABL. 2 (166). **MUZEA**
MUSEUMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Muzea i oddziały muzealne ^a <i>Museums and branches ^a</i>	Muzealia ^a w tys. <i>Museum exhibits ^a in thous.</i>	Wystawy czasowe <i>Temporary exhibitions</i>		Zwiedzający w tys. <i>Visitors in thous.</i>		SPECIFICATION	
			ogółem <i>total</i>	w tym młodzież szkolna ^d <i>of which primary and secondary school students ^d</i>				
					własne ^b <i>own ^b</i>	obce ^c <i>exterior ^c</i>		
OGÓŁEM 2000	100	3778,8	244	160	4172,3	1371,7	TOTAL	
2005	104	3922,4	344	121	5644,4	1741,5		
2007	106	3478,3	316	140	6012,0	1893,3		
2008	108	3499,7	328	170	6113,7	1771,5		
Archeologiczne.....	2	28,1	8	7	80,1	31,0		<i>Archaeological</i>
Artystyczne.....	23	801,7	53	37	1856,0	275,7		<i>Art</i>
Biograficzne	7	3,5	7	1	380,3	15,4		<i>Biographical</i>
Etnograficzne	7	87,1	46	13	198,9	66,4		<i>Ethnographic</i>
Historyczne	19	158,5	41	26	759,6	192,1		<i>Historical</i>
Martyrologiczne.....	2	97,4	8	-	1132,0	712,1		<i>Martyrological</i>
Przyrodnicze	6	2021,2	16	1	33,5	8,6	<i>Natural history</i>	
Regionalne	26	134,8	98	30	249,4	94,6	<i>Regional</i>	
Techniki	4	29,7	25	1	222,5	60,2	<i>Technical</i>	
Inne	12	137,8	26	54	1201,4	315,3	<i>Others</i>	

a Stan w dniu 31 XII. *b* W kraju. *c* Krajowe i z zagranicy. *d* Zwiedzająca muzea w zorganizowanych grupach.

a As of 31 XII. *b* In Poland. *c* Domestic and foreign. *d* Visiting museums in organized groups.

TABL. 3 (167). **GALERIE SZTUKI**
ART GALLERIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008			SPECIFICATION
				ogółem total	sektor pu- bliczny public sector	sektor pry- watny private sector	
Galerie (stan w dniu 31 XII) ..	78	66	63	74	32	42	Galleries (as of 31 XII)
Wystawy ^a	849	727	654	742	449	293	Exhibitions ^a
w tym z zagranicy	66	69	53	50	25	25	of which foreign
Ekspozycje ^a	891	797	694	777	474	303	Expositions ^a
Zwiedzający w tys.	473,0	452,0	503,0	402,3	297,1	105,2	Visitors in thous.

^a W kraju.

^a In Poland.

TABL. 4 (168). **TEATRY, INSTYTUCJE MUZYCZNE, PRZEDSIĘBIORSTWA ESTRADOWE**
THEATRES, MUSIC INSTITUTIONS, ENTERTAINMENT ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE	Instytucje ^a <i>Institutions</i> ^a	Miejsca na widowni w stałej sali ^a <i>Seats in fixed halls</i> ^a	Przedsta- wienia i koncerty ^b <i>Perform- ances and concerts</i> ^b	Widzowie i słuchacze ^b w tys. <i>Audience</i> ^b <i>in thous.</i>	SPECIFICATION
TEATRY I INSTYTUCJE MUZYCZNE 2000	20	5578	4217	748,5	THEATRES AND MUSIC INSTITUTIONS
2005	20	5191	4072	717,6	
2007	19	5082	4078	774,7	
2008	20	5182	4243	959,0	
Teatry dramatyczne 14	14	4209	3513	758,3	<i>Dramatic theatres</i>
dramatyczne 12	12	3585	2778	600,8	<i>dramatic</i>
lalkowe 2	2	624	735	157,5	<i>puppet</i>
Teatry muzyczne..... 2	2	280	174	68,2	<i>Music theatres</i>
Filharmonie 1	1	693	464	85,0	<i>Philharmonic halls</i>
Orkiestry symfoniczne i kameralne 3	3	-	92	47,4	<i>Symphonic and chamber orchestras</i>
Zespoły pieśni i tańca -	-	-	-	-	<i>Song and dance ensembles</i>
PRZEDSIĘBIORSTWA ESTRADOWE 2000	-	-	-	-	ENTERTAINMENT ENTERPRISES
2005	-	-	-	-	
2007	-	-	-	-	
2008	3	x	201	655,3	

^a Stan w dniu 31 XII. ^b Według siedziby.

^a As of 31 XII. ^b According to the seat.

TABL. 5 (169). **KINA STAŁE**
FIXED CINEMAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Kina (stan w dniu 31 XII)	58	49	47	45	Cinemas (as of 31 XII)
w tym miasta	55	47	46	44	of which urban areas
Salę projekcyjne (stan w dniu 31 XII) ...	61	98	97	93	Screens (as of 31 XII)
w tym miasta	58	96	96	92	of which urban areas
Miejsca na widowni (stan w dniu 31 XII) w tys.	15,5	22,3	22,0	21,6	Seats (as of 31 XII) in thous.
w tym miasta	15,0	21,9	21,6	21,3	of which urban areas

TABL. 5 (169). **KINA STAŁE (dok.)**
FIXED CINEMAS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Seanse:					<i>Screenings:</i>
w tysiącach	40,4	109,7	118,4	120,4	<i>in thousands</i>
w tym miasta	40,1	109,6	118,4	120,4	<i>of which urban areas</i>
na 1 kino	696	2238	2520	2675	<i>per cinema</i>
Widzowie:					<i>Audience:</i>
w tysiącach	1749,8	2539,5	3301,9	3317,0	<i>in thousands</i>
w tym miasta	1743,7	2537,8	3301,5	3315,5	<i>of which urban areas</i>
na 1 kino	30169	51827	70254	73710	<i>per cinema</i>
na 1 seans	43	23	28	28	<i>per screening</i>

TABL. 6 (170). **ABONENCI RADIOWI I TELEWIZYJNI**
Stan w dniu 31 XII
RADIO AND TELEVISION SUBSCRIBERS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000 2005 2007 2008 2000 2005 2007 2008								SPECIFICATION
	w tysiącach in thousands				na 1000 ludności per 1000 population				
Abonenci radiowi	714,7	649,5	543,6	503,6	221	199	166	153	Radio subscribers
miasta	450,0	405,4	346,1	324,1	276	250	214	200	urban areas
wieś	264,7	244,1	197,5	179,5	166	148	119	108	rural areas
Abonenci telewizyjni ...	686,6	626,3	524,4	484,7	213	192	160	147	Television subscribers
miasta	432,6	390,3	333,1	311,2	265	241	206	192	urban areas
wieś	254,0	236,0	191,2	173,5	159	143	115	104	rural areas

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Poczty Polskiej.
Source: data of the Polish Post General Directorate.

Turystyka

Tourism

TABL. 7 (171). **TURYSTYCZNE OBIEKTY ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA**
COLLECTIVE TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Obiekty (stan w dniu 31 VII)	911	825	843	872	Facilities (as of 31 VII)
Hotele	77	152	180	204	<i>Hotels</i>
Motele	9	11	11	9	<i>Motels</i>
Pensjonaty	111	62	60	64	<i>Boarding houses</i>
Inne obiekty hotelowe	x	17	35	37	<i>Other hotel facilities</i>
Domy wycieczkowe	31	17	13	10	<i>Excursion hostels</i>
Schroniska	28	21	26	24	<i>Shelters</i>

TABL. 7 (171). **TURYSTYCZNE OBIEKTY ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA (cd.)**
COLLECTIVE TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Obiekty (stan w dniu 31 VII) (dok.)					Facilities (as of 31 VII) (cont.)
Schroniska młodzieżowe	56	11	6	9	Youth hostels
Szkolne schroniska młodzieżowe ...	x	33	36	33	School youth hostels
Ośrodki wczasowe	178	155	133	129	Holiday centres
Ośrodki kolonijne	16	12	11	10	Holiday youth centres
Ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	53	66	68	70	Training-recreational centres
Domy pracy twórczej	20	15	13	13	Creative arts centres
Zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych	25	15	14	14	Public tourist cottages
Kempingi	13	13	13	13	Camping sites
Pola biwakowe	25	16	13	12	Tent camp sites
Ośrodki do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego	6	6	6	6	Weekend and holiday accommodation establishments
Zakłady uzdrowiskowe	38	41	37	36	Health establishments
Pozostałe niesklasyfikowane	225	162	168	179	Other non-classified facilities
Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII)	65400	61509	64127	68809	Number of beds (as of 31 VII)
w tym całoroczne	52865	54193	55044	58592	of which open all year
Hotele	9680	15609	20425	22995	Hotels
Motele	304	497	436	368	Motels
Pensjonaty	8583	3725	3077	3603	Boarding houses
Inne obiekty hotelowe	x	902	1859	1974	Other hotel facilities
Domy wycieczkowe	2283	1366	807	688	Excursion hostels
Schroniska	1568	1178	1350	1280	Shelters
Schroniska młodzieżowe	3000	834	537	651	Youth hostels
Szkolne schroniska młodzieżowe ...	x	1934	2132	1988	School youth hostels
Ośrodki wczasowe	11732	10067	9249	9127	Holiday centres
Ośrodki kolonijne	949	652	604	511	Holiday youth centres
Ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	4347	5591	5605	5578	Training-recreational centres
Domy pracy twórczej	754	473	405	424	Creative arts centres
Zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych	1174	905	866	855	Public tourist cottages
Kempingi	1309	1737	1570	1733	Camping sites
Pola biwakowe	3089	1497	963	860	Tent camp sites
Ośrodki do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego	130	500	495	496	Weekend and holiday accommodation establishments
Zakłady uzdrowiskowe	4938	5006	4756	4476	Health establishments
Pozostałe niesklasyfikowane	11560	9036	8991	11202	Other non-classified facilities

TABL. 7 (171). **TURYSTYCZNE OBIEKTY ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA (dok.)**
COLLECTIVE TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Korzystający z noclegów	1964062	2493045	2830461	2711416	Tourists accommodated
w tym turyści zagraniczni	507191	889479	979429	828956	of which foreign tourists
Hotele	726655	1308323	1572275	1493846	Hotels
Motele	18712	26131	26993	25790	Motels
Pensjonaty	217020	111875	114111	118792	Boarding houses
Inne obiekty hotelowe	x	35828	76421	88207	Other hotel facilities
Domy wycieczkowe	84172	50929	24829	19292	Excursion hostels
Schroniska	60145	68135	65233	57436	Shelters
Schroniska młodzieżowe	87292	39728	44153	42302	Youth hostels
Szkolne schroniska młodzieżowe ...	x	46987	60993	53831	School youth hostels
Ośrodki wczasowe	186094	200476	219753	220758	Holiday centres
Ośrodki kolonijne	8019	5285	6420	5835	Holiday youth centres
Ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	118509	167506	175973	170138	Training-recreational centres
Domy pracy twórczej	15232	11790	11248	9306	Creative arts centres
Zespoły ogólnodostępnych domków turyistycznych	13160	16648	14938	16099	Public tourist cottages
Kempingi	15648	27828	23469	19422	Camping sites
Pola biwakowe	12564	8252	4607	3901	Tent camp sites
Ośrodki do wypoczynku sobotnio- niedzielnego i świątecznego	1231	38242	17547	14676	Weekend and holiday accommo- dation establishments
Zakłady uzdrowiskowe	90424	95210	91733	89354	Health establishments
Pozostałe niesklasyfikowane	309185	233872	279765	262431	Other non-classified facilities
Udzielone noclegi	6680531	7375810	8014017	7953631	Nights spent (overnight stay)
w tym turystom zagranicznym	1132493	2021651	2268918	1985679	of which foreign tourists
Hotele	1405348	2699842	3267189	3184357	Hotels
Motele	30626	36499	41046	36732	Motels
Pensjonaty	962926	457686	424827	444578	Boarding houses
Inne obiekty hotelowe	x	82045	166133	192706	Other hotel facilities
Domy wycieczkowe	231230	146868	81156	62492	Excursion hostels
Schroniska	123767	116568	118446	102134	Shelters
Schroniska młodzieżowe	196570	83011	89396	85122	Youth hostels
Szkolne schroniska młodzieżowe ...	x	107699	144306	127942	School youth hostels
Ośrodki wczasowe	1059138	889959	926688	1009189	Holiday centres
Ośrodki kolonijne	62093	44762	50358	45256	Holiday youth centres
Ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	447483	647164	633932	613992	Training-recreational centres
Domy pracy twórczej	84643	57599	53022	50524	Creative arts centres
Zespoły ogólnodostępnych domków turyistycznych	72505	62259	57283	58645	Public tourist cottages
Kempingi	49649	59111	55246	46683	Camping sites
Pola biwakowe	43247	25419	12460	11264	Tent camp sites
Ośrodki do wypoczynku sobotnio- niedzielnego i świątecznego	7819	56659	30056	26281	Weekend and holiday accommo- dation establishments
Zakłady uzdrowiskowe	1061238	1174206	1172308	1167333	Health establishments
Pozostałe niesklasyfikowane	842249	628454	690165	688401	Other non-classified facilities

TABL. 8 (172).

**PLACÓWKI GASTRONOMICZNE W TURYSTYCZNYCH OBIEKTACH
ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA**

Stan w dniu 31 VII

**CATERING ESTABLISHMENTS IN COLLECTIVE TOURIST ACCOMMODATION
ESTABLISHMENTS**

As of 31 VII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Restau- racje <i>Restau- rants</i>	Bary i kawiarnie <i>Bars and cafes</i>	Stołówki <i>Canteens</i>	Punkty gastro- nomiczne <i>Food stands</i>	SPECIFICATION
OGÓŁEM 2000	178	281	442	73	TOTAL
..... 2005	213	295	316	38	
..... 2007	267	274	312	41	
2008	273	316	331	62	
Hotele	200	164	—	—	<i>Hotels</i>
Motele	8	4	—	—	<i>Motels</i>
Pensjonaty	13	25	46	4	<i>Boarding houses</i>
Inne obiekty hotelowe	19	16	19	18	<i>Other hotel facilities</i>
Domy wycieczkowe	—	3	7	—	<i>Excursion hostels</i>
Schroniska	1	5	9	14	<i>Shelters</i>
Schroniska młodzieżowe	—	—	1	2	<i>Youth hostels</i>
Szkolne schroniska młodzieżowe	—	—	10	—	<i>School youth hostels</i>
Ośrodki wczasowe	3	24	89	4	<i>Holiday centres</i>
Ośrodki kolonijne	—	—	10	—	<i>Holiday youth centres</i>
Ośrodki szkoleniowo-wypoczyn- kowe	5	27	40	1	<i>Training-recreational centres</i>
Domy pracy twórczej	—	—	4	—	<i>Creative arts centres</i>
Zespoły ogólnodostępnych dom- ków turystycznych	2	3	2	2	<i>Public tourist cottages</i>
Kempingi	—	4	—	2	<i>Camping sites</i>
Pola biwakowe	—	—	1	1	<i>Tent camp sites</i>
Ośrodki do wypoczynku sobotnio- niedzielnego i świątecznego	1	2	—	—	<i>Weekend and holiday accommo- dation establishments</i>
Zakłady uzdrowiskowe	—	17	37	—	<i>Health establishments</i>
Pozostałe niesklasyfikowane	21	22	56	14	<i>Other non-classified facilities</i>

TABL. 9 (173).

**TURYŚCI ZAGRANICZNI KORZYSTAJĄCY Z TURYSTYCZNYCH OBIEKTÓW
ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA**
**FOREIGN TOURISTS ACCOMMODATED IN COLLECTIVE TOURIST
ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Korzystający z noclegów	507191	889479	979429	828956	Tourists accommodated
Hotele	379751	727401	805236	673393	<i>Hotels</i>
Motele	4125	8385	10116	9431	<i>Motels</i>
Pensjonaty	17959	16765	11950	10611	<i>Boarding houses</i>
Inne obiekty hotelowe	x	6579	16939	22865	<i>Other hotel facilities</i>
Domy wycieczkowe	13640	9114	2691	2083	<i>Excursion hostels</i>
Schroniska	3059	5565	5011	4124	<i>Shelters</i>

TABL. 9 (173). **TURYŚCI ZAGRANICZNI KORZYSTAJĄCY Z TURYSTYCZNYCH OBIEKTÓW ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA (dok.)**
FOREIGN TOURISTS ACCOMMODATED IN COLLECTIVE TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Korzystający z noclegów (dok.)					Tourists accommodated (cont.)
Schroniska młodzieżowe	10643	10170	10755	9092	Youth hostels
Szkolne schroniska młodzieżowe	x	3127	2784	2544	School youth hostels
Ośrodki wczasowe	3149	8646	8010	6602	Holiday centres
Ośrodki kolonijne	–	–	7	–	Holiday youth centres
Ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	7568	10278	11317	9792	Training-recreational centres
Domy pracy twórczej	644	513	480	315	Creative arts centres
Zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych	954	1827	1549	1194	Public tourist cottages
Kempingi	6546	18931	16185	10886	Camping sites
Pola biwakowe	352	772	545	278	Tent camp sites
Ośrodki do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego	4	2098	2926	1893	Weekend and holiday accommodation establishments
Zakłady uzdrowiskowe	1246	985	1018	552	Health establishments
Pozostałe niesklasyfikowane	57551	58323	71910	63301	Other non-classified facilities
Udzielone noclegi	1132493	2021651	2268918	1985679	Nights spent (overnight stay)
Hotele	783040	1597646	1826144	1598144	Hotels
Motele	8261	13168	12481	11819	Motels
Pensjonaty	68484	55078	46468	36613	Boarding houses
Inne obiekty hotelowe	x	17129	39440	56302	Other hotel facilities
Domy wycieczkowe	24106	18555	7057	6266	Excursion hostels
Schroniska	9685	7439	6790	5787	Shelters
Schroniska młodzieżowe	25270	22303	25917	20446	Youth hostels
Szkolne schroniska młodzieżowe	x	8751	8694	5970	School youth hostels
Ośrodki wczasowe	15047	36102	34015	29552	Holiday centres
Ośrodki kolonijne	–	–	13	–	Holiday youth centres
Ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	32144	36424	39448	31742	Training-recreational centres
Domy pracy twórczej	1977	1586	1218	886	Creative arts centres
Zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych	3818	6976	6024	4790	Public tourist cottages
Kempingi	13824	37615	35014	24942	Camping sites
Pola biwakowe	1067	2075	1312	787	Tent camp sites
Ośrodki do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego	28	4083	5431	2991	Weekend and holiday accommodation establishments
Zakłady uzdrowiskowe	12757	7109	7886	4098	Health establishments
Pozostałe niesklasyfikowane	132985	149612	165566	144544	Other non-classified facilities

TABL. 10 (174). **TURYŚCI ZAGRANICZNI KORZYSTAJĄCY Z TURYSTYCZNYCH OBIEKTÓW ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA WEDŁUG MIEJSCA STAŁEGO ZAMIESZKANIA TURYSTÓW**
FOREIGN TOURISTS ACCOMMODATED IN COLLECTIVE TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS BY PERMANENT RESIDENCE OF TOURISTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2007	2008	SPECIFICATION
	korzystający z noclegów tourists accommodated		udzielone noclegi nights spent (overnight stays)		
O G Ó Ł E M	979429	828956	2268918	1985679	T O T A L
EUROPA	794211	679596	1860745	1652816	EUROPE
Unia Europejska	651760	562444	1530408	1381317	European Union
Austria	16523	14861	37756	34372	Austria
Belgia	17235	14521	42955	37378	Belgium
Bułgaria	1164	1163	2615	3704	Bulgaria
Cypr	913	327	1444	807	Cyprus
Czechy	16165	15494	28047	28203	Czech Republic
Dania	12552	10140	34578	28952	Denmark
Estonia	2536	1936	3817	3265	Estonia
Finlandia	11280	8761	28320	22404	Finland
Francja	51598	45061	118308	102333	France
Grecja	2901	3136	6754	8090	Greece
Hiszpania	32028	26562	68955	63066	Spain
Irlandia	29080	22397	77146	62219	Ireland
Litwa	14202	12834	20328	18619	Lithuania
Luksemburg	468	334	1008	864	Luxembourg
Łotwa	6253	4827	8039	6451	Latvia
Malta	353	467	1395	1807	Malta
Niderlandy	19164	17805	45773	45524	Netherlands
Niemcy	108706	95448	263254	236074	Germany
Portugalia	5721	4510	11684	11110	Portugal
Rumunia	4236	4831	7402	10673	Romania
Słowacja	10036	11305	18580	18499	Slovakia
Słowenia	3028	2288	5407	4812	Slovenia
Szwecja	22496	22390	53784	57710	Sweden
Węgry	28503	26097	60177	57074	Hungary
Wielka Brytania	167658	147347	434981	405654	United Kingdom
Włochy	66961	47602	147901	111653	Italy
Pozostałe kraje	142451	117152	330337	271499	Other countries
w tym:					of which:
Białoruś	7680	3709	13543	7799	Belarus
Chorwacja	3162	3008	7891	8485	Croatia
Islandia	840	663	2174	2114	Iceland
Norwegia	42681	41155	107737	107120	Norway
Rosja	29119	25519	61250	52665	Russia
Szwajcaria i Lichtenstein	5729	5093	13716	11985	Switzerland and Lichtenstein
Turcja	1416	1630	3271	3889	Turkey
Ukraina	50312	35237	116860	74880	Ukraine
AFRYKA	1580	1223	3708	3969	AFRICA
AMERYKA PÓŁNOCNA	76663	56397	188185	144421	NORTH AMERICA
AMERYKA POŁUDNIOWA I CENTRALNA	5479	6888	14083	16189	SOUTH AND CENTRAL AMERICA
AZJA	81637	66624	158666	129562	ASIA
OCEANIA	8990	8714	20579	19745	OCEANIA
NIEUSTALONE	10869	9514	22952	18977	UNKNOWN

TABL. 11 (175). **POLSKIE TOWARZYSTWO TURYSTYCZNO-KRAJOZNAWCZE**
THE POLISH TOURIST COUNTRY-LOVERS' SOCIETY

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Członkowie (stan w dniu 31 XII)	8262	6484	6123	6829	<i>Members (as of 31 XII)</i>
w tym:					<i>of which:</i>
przewodnicy turystyczni ^a	1488	1219	1188	1255	<i>tour guides ^a</i>
górcy	992	783	795	889	<i>mountain</i>
terenowi	345	301	321	287	<i>field</i>
miejscy	151	135	72	79	<i>city</i>
piloci wycieczek	677	533	630	633	<i>excursion guides</i>
Turystyka wycieczkowa:					<i>Tourist excursions:</i>
wycieczki	7772	7325	6886	6787	<i>excursions</i>
kwalifikowane ^b	2887	2471	2388	2357	<i>professional ^b</i>
zwykle	4885	4854	4498	4430	<i>regular</i>
uczestnicy wycieczek w tys.	216	212	184	224	<i>excursion participants in thous.</i>
kwalifikowanych ^b	76	72	67	72	<i>professional ^b</i>
zwykłych	141	140	117	152	<i>regular</i>

^a Przewodnik może być wykazany więcej niż jeden raz ze względu na posiadane uprawnienia. ^b Turystyka wymagająca specjalnego przygotowania kondycyjnego i umiejętności posługiwania się sprzętem turystycznym.

U w a g a. W wierszu „członkowie” wykazano członków kół i klubów Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego.

^a A guide may be indicated more than once due to qualifications possessed. ^b Tourism requiring special physical training and skills in using tourist equipment.

N o t e. In the row/line “members”, members of circles and clubs of the Polish Tourist Country-Lovers' Society have been shown.

Sport

TABL. 12 (176). **KLUBY SPORTOWE ^a**
Stan w dniu 31 XII
SPORTS CLUBS ^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2006	2008	SPECIFICATION
Jednostki organizacyjne	422	637	716	<i>Organizational entities</i>
Członkowie	53803	65608	62469	<i>Members</i>
Ćwiczący	41188	53738	58848	<i>Persons practising sports</i>
w tym juniorzy i juniorki .	24517	31404	36392	<i>of which juniors</i>
mężczyźni	33866	46559	49367	<i>males</i>
kobiety	7322	7179	9481	<i>females</i>
Sekcje sportowe	974	1258	1212	<i>Sports sections</i>
Trenerzy	435	554	685	<i>Coaches</i>
klasy M	20	27	52	<i>class M</i>
klasy I	80	81	137	<i>class I</i>
klasy II	335	446	496	<i>class II</i>
Instruktorzy sportowi	888	1086	1342	<i>Sports instructors</i>

^a Bez uczniowskich klubów sportowych (UKS) i klubów wyznaniowych.

^a Excluding student sports clubs (UKS) and religious clubs.

TABL. 13 (177).

WYBRANE DZIEDZINY I DYSCYPLINY SPORTOWE W KLUBACH SPORTOWYCH^a W 2008 R.

Stan w dniu 31 XII

SELECTED SPORTS FIELDS AND DISCIPLINES IN SPORTS CLUBS^a IN 2008

As of 31 XII

DZIEDZINY I DYSCYPLINY SPORTOWE SPORTS FIELDS AND DISCIPLINES	Sekcje Sections	Ćwiczący Persons practising sports				Trenerzy Coaches	Instruktorzy Instructors
		ogółem grand total	z liczby ogółem of grand total				
			juniorzy i juniorki juniors	kobiety females			
				razem total	w tym juniorki of which juniors		
Alpinizm ^b Climbing ^b	18	970	140	202	25	1	43
Badminton Badminton	7	112	59	52	28	1	6
Biathlon ^b Biathlon ^b	4	154	142	71	67	6	6
Bieg na orientację Orienteering races	3	124	114	49	47	1	4
Boks Boxing	8	326	249	29	20	4	9
Brydż sportowy Bridge	6	49	-	8	-	-	4
Gimnastyka ^b Gymnastics ^b	7	524	488	352	323	16	9
Hokej na lodzie Ice hockey	8	427	238	-	-	12	5
Jeździectwo ^b Equestrian sport ^b	23	808	450	596	325	10	35
Judo	9	766	659	147	127	5	15
Kajakarstwo ^b Canoeing ^b	13	520	364	137	106	12	23
Karate ^b Karate ^b	18	1820	1284	497	366	6	57
Kolarstwo ^b Cycling ^b	28	637	454	98	72	6	28
Koszykówka Basketball	34	1440	1083	522	393	42	31
Kulturystyka i trójbój siłowy ^b Body-building and strength triathlon ^b	14	343	58	102	15	6	8
Lekkoatletyka Athletics	23	1139	688	462	320	38	21
Łucznictwo Archery	5	192	143	92	71	3	9

^a Bez uczniowskich klubów sportowych (UKS) i klubów wyznaniowych. ^b Dziedzina sportu (obejmuje kilka pokrewnych dyscyplin sportu).

^a Excluding student sports clubs (UKS) and religious clubs. ^b A sports field (consists of a number of related sports disciplines).

TABL. 13 (177). **WYBRANE DZIEDZINY I DYSCYPLINY SPORTOWE W KLUBACH SPORTOWYCH^a W 2008 R. (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
SELECTED SPORTS FIELDS AND DISCIPLINES IN SPORTS CLUBS^a
IN 2008 (cont.)
As of 31 XII

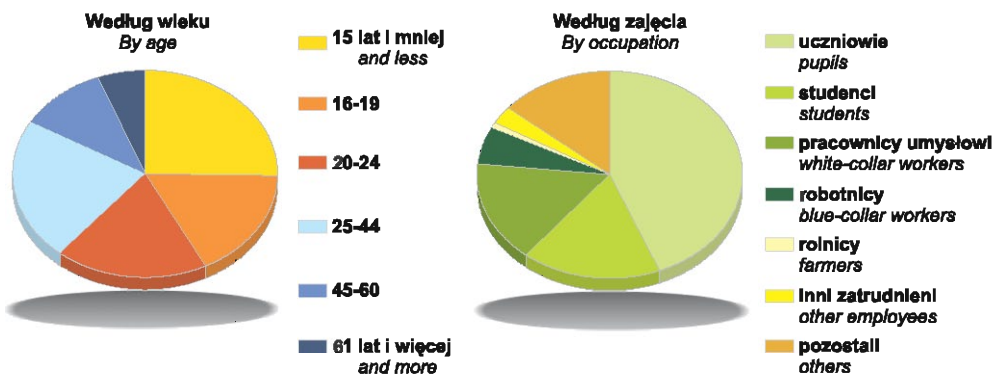
DZIEDZINY I DYSCYPLINY SPORTOWE SPORTS FIELDS AND DISCIPLINES	Sekcje Sections	Ćwiczący Persons practising sports				Trene- rzy Coa- ches	Instruk- torzy Instruc- tors
		ogółem grand total	z liczby ogółem of grand total				
			juniorzy i juniorki juniors	kobiety	females		
				razem total	w tym juniorki of which juniors		
Łyżwiarstwo szybkie ^b Speed skating ^b	5	91	77	32	28	6	2
Narciarstwo alpejskie Alpine skiing	20	915	781	408	350	26	32
Narciarstwo klasyczne Classic skiing	20	633	565	235	223	19	29
Piłk nożna ^b Football ^b	560	34159	21563	520	395	296	632
Piłk ręczna Handball	18	584	270	273	108	20	8
Piłk siatkowa ^b Volleyball ^b	95	4191	2941	2020	1610	51	100
Pływanie Swimming	17	972	757	438	327	20	15
Snowboard Snowboard	4	120	95	47	41	1	5
Sport lotniczy ^b Air sport ^b	19	713	178	69	24	2	42
Sport motorowy ^b Motorsport ^b	15	629	104	64	10	21	21
Strzelectwo sportowe ^b Sport shooting ^b	6	546	177	91	49	-	15
Szachy Chess	27	589	384	171	134	7	11
Tenis Tennis	15	593	456	187	124	8	17
Tenis stołowy Table tennis	70	1612	1113	451	328	10	58
Zapasy ^b Wrestling ^b	3	112	80	4	4	-	4
Żeglarsstwo ^b Sailing ^b	8	304	73	83	22	4	16

^a Bez uczniowskich klubów sportowych (UKS) i klubów wyznaniowych. ^b Dziedzina sportu (obejmuje kilka pokrewnych dyscyplin sportu).

^a Excluding student sports clubs (UKS) and religious clubs. ^b A sports field (consists of a number of related sports disciplines).

STRUKTURA CZYTELNIKÓW BIBLIOTEK PUBLICZNYCH * W 2008 R.

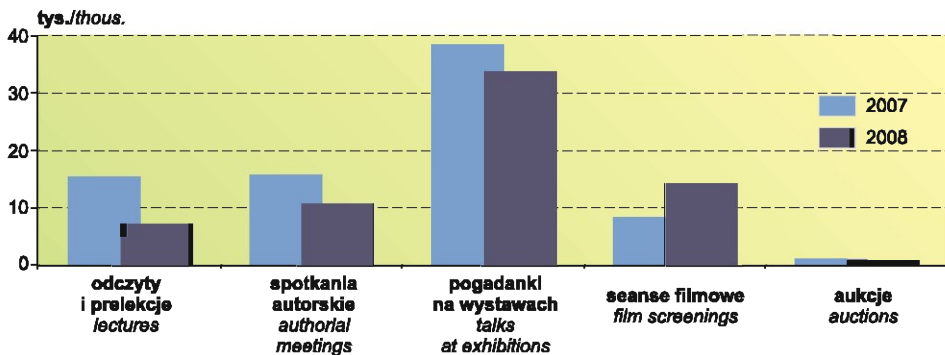
STRUCTURE OF BORROWERS OF PUBLIC LIBRARIES * IN 2008

a Łącznie z punktami bibliotecznymi.
a Including library service points.

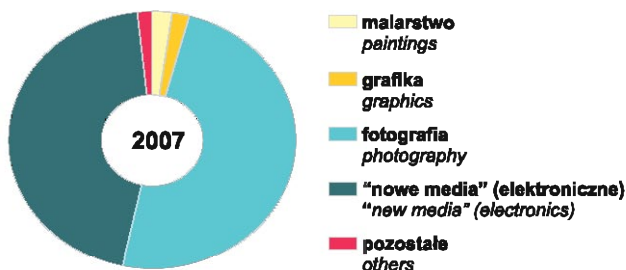
UCZESTNICY WYBRANYCH FORM DZIAŁALNOŚCI OŚWIATOWEJ

PARTICIPANTS OF SELECTED FORMS OF EDUCATIONAL ACTIVITY

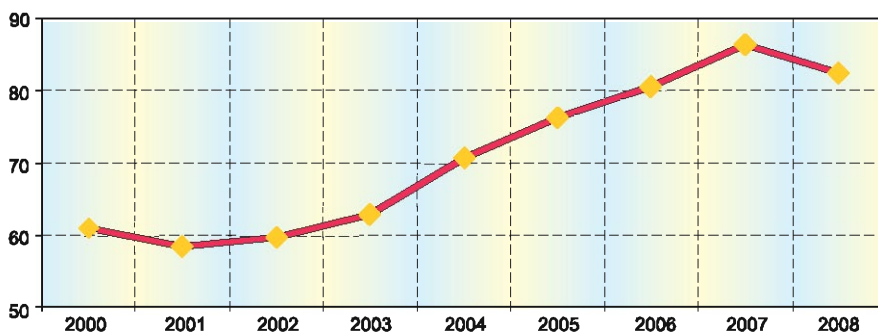
STRUKTURA ZBIORÓW WŁASNYCH GALERII Stan w dniu 31 XII

STRUCTURE OF OWN COLLECTIONS OF GALLERIES As of 31 XII

**WSKAŹNIK INTENSYWNOŚCI
RUCHU TURYSTYCZNEGO
(wskaźnik SCHNEIDERA) ***

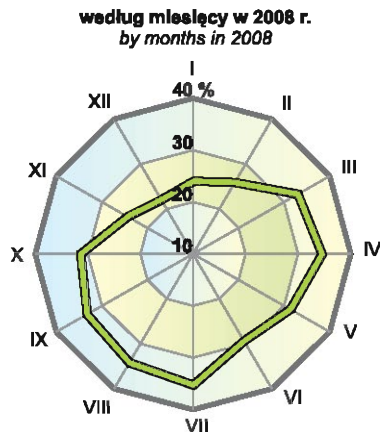
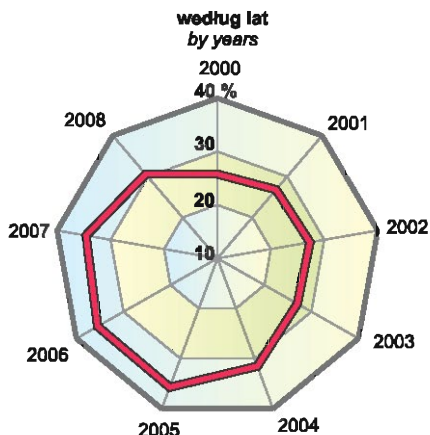
**TOURIST TRAFFIC
INTENSITY RATE
(SCHNEIDER'S rate) ***

a Liczba korzystających z noclegów na 100 mieszkańców.
a The number of tourists accommodated per 100 residents.

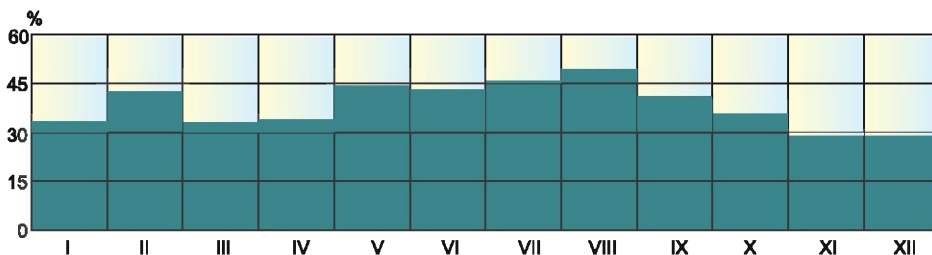
**UDZIAŁ TURYSTÓW ZAGRANICZNYCH
W OGÓLNEJ LICZBIE KORZYSTAJĄCYCH
Z NOCLEGÓW**

**SHARE OF FOREIGN
TOURISTS IN TOTAL NUMBER OF
TOURISTS ACCOMMODATED**

**STOPIEŃ WYKORZYSTANIA MIEJSC
NOCLEGOWYCH W TURYSTYCZNYCH
OBIEKTACH ZBIOROWEGO
ZAKWATEROWANIA WEDŁUG MIESIĘCY
W 2008 R.**

**OCCUPANCY RATE OF BED
PLACES IN COLLECTIVE
TOURIST ACCOMMODATION
ESTABLISHMENTS
BY MONTHS IN 2008**

DZIAŁ XIII

NAUKA I TECHNIKA. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE

Uwagi ogólne

Nauka i technika

1. Działalność badawcza i rozwojowa (badania i eksperymentalne prace rozwojowe, w skrócie B+R) są to systematycznie prowadzone prace twórcze, podjęte dla zwiększenia zasobu wiedzy, w tym wiedzy o człowieku, kulturze i społeczeństwie, jak również dla znalezienia nowych zastosowań dla tej wiedzy.

Obejmuje ona **badania podstawowe i przemysłowe** (do 2006 r. określane jako stosowane, zgodnie z ustawą z dnia 15 czerwca 2007 r. o zmianie ustawy o zasadach finansowania nauki, Dz. U. Nr 115, poz. 795) **oraz prace rozwojowe**.

Informacje dotyczące działalności badawczej i rozwojowej obejmują następujące grupy jednostek:

- 1) **jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe** (tj. jednostki, których podstawowym rodzajem działalności jest prowadzenie prac badawczo-rozwojowych):
 - a) placówki naukowe Polskiej Akademii Nauk,
 - b) jednostki badawczo-rozwojowe, tj. jednostki państwowe działające na podstawie ustawy z dnia 25 VII 1985 r. o jednostkach badawczo-rozwojowych (jednolity tekst Dz. U. 2001 Nr 33, poz. 388, z późniejszymi zmianami),
 - c) inne, tj. jednostki prywatne, zaklasyfikowane według PKD do działu 73 „Działalność badawczo-rozwojowa”;
- 2) **jednostki obsługi nauki** (biblioteki naukowe, archiwa naukowe, stowarzyszenia naukowe i inne jednostki obsługi nauki);
- 3) **jednostki rozwojowe**, tj. podmioty gospodarcze, przede wszystkim przedsiębiorstwa przemysłowe, posiadające na ogół własne zaplecze badawczo-rozwojowe (laboratoria, biura konstrukcyjne, zakłady rozwoju techniki itp.), prowadzące działalność B+R, głównie o charakterze prac rozwojowych, obok swojej podstawowej działalności;
- 4) **szkoły wyższe**;
- 5) **pozostałe jednostki** - m.in. szpitale prowadzące prace badawczo-rozwojowe obok swojej podstawowej działalności, z wyjątkiem klinik akademii medycznych (uniwersytetów)

CHAPTER XIII

SCIENCE AND TECHNOLOGY. INFORMATION SOCIETY

General notes

Science and technology

1. Research and development activity (i.e., research and experimental development work - R&D) includes systematically conducted creative work, undertaken in order to increase knowledge, including knowledge about man, culture and society as well as for discovering new uses for this knowledge.

Research and development activity includes **basic research and industrial research** (until 2006 defined as applied research, according to the Law on change of principles of financing science dated 15 June 2007, Journal of Laws No. 115, item 795) **as well as applied research**.

Information regarding research and development activity includes the following groups of entities:

- 1) **scientific and research-development units** (i.e. units whose main activity is performing R&D activity):
 - a) *scientific units of the Polish Academy of Sciences,*
 - b) *branch research-development units, i.e. state owned units - subordinate to different ministries - working on the basis of the Law of 25 VII 1985 on the Branch R&D Units (uniform text Journal of Laws 2001 No. 33, item 388, with later amendments),*
 - c) *others, i.e. private units whose main activity is performing R&D (NACE rev. 1.1, division 73 “Research and development”);*
- 2) **science support units** (scientific libraries, scientific archives, scientific societies and other “auxiliary” units);
- 3) **development units**, i.e. economic entities, primarily industrial enterprises, in most cases with their own R&D facilities (laboratories, design offices, technical development plants, etc.), performing R&D activity mainly with an experimental development character along with their principal activity;
- 4) **higher education institutions**;
- 5) **other units** - among others cover hospitals conducting R&D activity along with their principal activity, excluding clinics of medical academies (universities) and the Medical

i Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego ujętych w kategorii „szkoły wyższe” oraz szpitale posiadających status instytutów naukowo-badawczych ujętych w kategorii „jednostki badawczo-rozwojowe”.

2. Dane dotyczące zatrudnienia w działalności badawczej i rozwojowej obejmują wyłącznie pracowników bezpośrednio z nią związanych, poświęcających na tę działalność co najmniej 10% nominalnego czasu pracy.

Ekwiwalenty pełnego czasu pracy (EPC) są to jednostki przeliczeniowe służące do ustalenia faktycznego zatrudnienia w działalności badawczo-rozwojowej. Jeden ekwiwalent pełnego czasu pracy oznacza jeden osoborok poświęcony wyłącznie na działalność badawczo-rozwojową.

3. Nakłady na działalność badawczo-rozwojową obejmują nakłady bieżące poniesione na badania podstawowe, przemysłowe i prace rozwojowe oraz nakłady inwestycyjne na środki trwałe związane z działalnością B+R, niezależnie od źródła pochodzenia środków finansowych.

Nakłady inwestycyjne na środki trwałe związane z działalnością B+R od 2003 r. podaje się łącznie z kosztami zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej, niezbędnej do wykonania określonych prac B+R, spełniającej kryteria zaliczania do środków trwałych, lecz zgodnie z obowiązującymi przepisami do czasu zakończenia tych prac nieujętej w ewidencji środków trwałych (rozporządzenie Przewodniczącego KBN z 30 XI 2001 r., Dz. U. Nr 146, poz. 1642, § 13); do 2002 r. koszty te ujmowane są w nakładach bieżących na działalność badawczą i rozwojową.

4. Działalność innowacyjna w przemyśle polega na opracowywaniu i wdrażaniu nowych lub istotnie ulepszonych produktów (wyrobów, usług) i procesów, przy czym produkty te i procesy są nowe przynajmniej z punktu widzenia wprowadzającego je przedsiębiorstwa. Obejmuje szereg działań o charakterze badawczym (naukowym), technicznym, organizacyjnym, finansowym i handlowym.

5. Nakłady na działalność innowacyjną obejmują nakłady na: prace badawcze i rozwojowe (B+R) wykonane przez własne zaplecze badawcze przedsiębiorstw, jak również nabyte od innych jednostek, zakup wiedzy ze źródeł zewnętrznych (patenty, wynalazki nieopatentowane, licencje, ujawnienia know-how, znaki towarowe itp.), zakup oprogramowania, nakłady inwestycyjne na środki trwałe niezbędne do wprowadzenia innowacji (maszyny, urządzenia techniczne, narzędzia, środki transportu, budynki, budowle oraz grunty), prace wdrożeniowe poprzedzające uruchomienie

Centre for Postgraduate Education included in the category “higher education institutions” as well as hospitals having the status of research institutes included in the category “branch research-development units”.

2. Data regarding employment in R&D activity include exclusively persons employed directly in this activity (or providing direct services for R&D) and spending at least 10 per cent of their normal working time on R&D.

Full-time equivalents (FTE) are calculating units used to establish the actual time spent on research and development work. One FTE equals one person-year spent exclusively on R&D.

3. Expenditures on research and development activity include current expenditures borne on basic research, industrial research and development work as well as capital expenditures on fixed assets connected with R&D regardless of the origin (source) of the financial funds.

Since 2003, **capital expenditures on fixed assets connected with R&D** comprise expenditures on purchase or manufacture of research equipment, necessary for performing particular R&D projects, meeting the criteria for inclusion in fixed assets, but - according to the regulation in force - until completion of the projects not included in fixed assets but treated as current assets (decree of the Chairman of the State Committee for Scientific Research from 30 XI 2001, Journal of Laws No. 146, item 1642, § 13); until 2002, expenditures on such equipment are included in current expenditures on R&D.

4. Innovation activity in industry consists in elaborating and implementing of new or significantly improved products (goods and services) and processes which are novel at least for the enterprise. It comprises many different scientific, technological, organizational, financial and commercial steps.

5. Expenditures on innovations include expenditures on: R&D activity (intramural and extramural), acquisition of external knowledge (patents, non-patented inventions, licenses, disclosures of know-how, trademarks etc.), acquisition of software, acquisition of fixed assets required for introduction of innovations (instruments and equipment and land and buildings), training directly linked to implementing innovations, marketing for introduction of new and significantly improved products and other preparation for the implementation of innovations.

produkcji na skalę przemysłową, szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną oraz marketing dotyczący nowych i istotnie ulepszonych produktów.

6. Środki automatyzacji procesów produkcyjnych są to urządzenia (lub zestawy maszyn i urządzeń) wykonujące określone czynności bez udziału człowieka, stosowane w celu samoczynnego sterowania, regulowania urządzeń technicznych oraz kontrolowania przebiegu procesów technologicznych.

7. Wynalazek podlegający opatentowaniu jest to nowe rozwiązanie o charakterze technicznym, niewynikające w sposób oczywisty ze stanu techniki i mogące się nadawać do stosowania.

8. Wzór użytkowy podlegający ochronie jest to nowe i użyteczne rozwiązanie o charakterze technicznym, dotyczące kształtu, budowy lub zestawienia przedmiotu o trwałej postaci.

Społeczeństwo informacyjne

1. Prezentowane informacje opracowano na podstawie uogólnionych wyników badań reprezentacyjnych przeprowadzanych w ramach tematu „Wskaźniki społeczeństwa informacyjnego”.

2. Dane dotyczące **przedsiębiorstw wyposażonych w technologie informacyjno-telekomunikacyjne (ICT)** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i zaliczanych do sekcji: przetwórstwo przemysłowe, budownictwo, handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych i motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego, hotele i restauracje (w zakresie hoteli i pozostałych obiektów noclegowych turystyki i innych miejsc krótkotrwałego zakwaterowania), transport, gospodarka magazynowa i łączność, obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej, działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała (w zakresie działalności związanej z filmem, przemysłem wideo oraz działalności radiowej i telewizyjnej).

3. Wewnętrzna sieć komputerowa (LAN) to rodzaj sieci zlokalizowanej na stosunkowo niedużym obszarze, często w obrębie jednego budynku lub grupy zabudowań. LAN może liczyć od dwóch do kilkuset komputerów. Sieć ta może być przewodowa lub bezprzewodowa.

4. Intranet to wewnętrzna, wydzielona sieć przedsiębiorstwa oparta na rozwiązaniach stosowanych w Internecie, tj. tych samych standardach, protokołach i programach, obejmująca swym zasięgiem wszystkie jednostki przedsiębiorstwa (biura, zakłady, filie).

6. Means for automating production processes include the equipment (or combinations of machinery and equipment) which performs defined tasks without human participation, and is used in order to automatically control and regulate other equipment as well as to control technological processes.

7. A patentable invention - any new solution of a technical character which does not obviously result from the prior art and which is capable of practical application.

8. A utility model eligible for protection - any new and useful solution of a technical nature affecting shape, construction or permanent assembly of an object.

Information society

1. The presented information has been compiled on the basis of generalized results of representative surveys conducted within the scope of subject "Information society indicators".

2. Data regarding **enterprises equipped with Information Communication Technology (ICT)**, concerns economic entities employing more than 9 persons and belonging to sections: manufacturing, construction, wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods, hotels and restaurants (hotels and camping sites and other provision of short-stay accommodation), transport, storage and communication, real estate, rental and business activities, other community, social and personal service activities (motion picture and video activities, radio and television activities).

3. Local area network (LAN) is a type of a network located on a relatively small area, often within one building or group of buildings. LAN can have from two to several hundred computers. This network can be wire-based or wireless.

4. Intranet is an inner, isolated enterprise network based on solutions used in the Internet, i.e., the same standards, protocols and programmes; covering all elements of an enterprise (offices, plants, branches).

Nauka i technika

Science and technology

TABL. 1 (178). **JEDNOSTKI ORAZ ZATRUDNIENI W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ**

UNITS AND EMPLOYMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2007	2008	2000	2005	2007	2008			
	jednostki (stan w dniu 31 XII) units (as of 31 XII)				zatrudnieni ^a personnel ^a						
					ogółem total				praco- wni- cy nauko- wo- -bada- wczy research- ers	techni- cy i praco- wnicy równorzę- dni techni- cians and equi- valent staff	po- zos- tały per- so- nel other sup- port- ing staff
OGÓŁEM	65	100	102	94	8835	10063	8405	7362	6544	534	285
w tym: of which:											
Jednostki naukowe i badawczo- -rozwojowe	27	31	30	27	2373	1827	1910	1672	1262	246	164
Scientific and research- -development units											
Placówki naukowe Polskiej Akademii Nauk	11	11	12	12	809	638	936	966	712	140	114
Scientific units of the Polish Academy of Sciences											
w tym of which											
instytuty naukowe	9	11	12	12	736	638	936	966	712	140	114
scientific institutes											
Jednostki badawczo-rozwojowe ...	15	16	14	9	1560	1146	933	600	455	104	41
Branch research-development units											
w tym: of which:											
instytuty naukowo-badawcze	6	9	8	5	1239	978	807	532	416	91	25
research institutes											
ośrodki badawczo-rozwojowe	7	6	5	4	256	149	108	67	39	13	15
research-development centres											
Inne	#	4	4	6	#	43	42	106	95	2	9
Others											
Jednostki rozwojowe	25	47	53	44	335	1129	1160	474	365	84	25
Development units											
Szkoły wyższe	11	16	15	18	6127	7070	5225	5194	4901	199	94
Higher education institutions											

a W tzw. ekwiwalentach pełnego czasu pracy.

a In full-time equivalents.

TABL. 2 (179).

ZATRUDNIENI W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA

Stan w dniu 31 XII

EMPLOYMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY BY EDUCATIONAL LEVEL

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Z wykształceniem Education					pozosta- łym other
			wyższym higher				z tytułem zawodo- wym magistra, inżyniera, lekarza, licencjata with tertiary degrees below the PhD level (Master's degree, Bachelor's degree and equi- valent)	
			z tytułem naukowym profesora with title of professor	ze stopniem naukowym with scientific degree of				
				doktora habilito- wanego habili- tated doctor ^a (HD)	doktora doctor (PhD)			
OGÓŁEM	2007	13803	1374	1498	5505	4340	1086	
TOTAL	2008	13512	1372	1551	5627	4032	930	
w tym: of which:								
Jednostki naukowe i badawczo- -rozwojowe	2007	2368	137	133	639	1071	388	
Scientific and research- -development units	2008	1966	116	124	578	832	316	
Placówki naukowe Polskiej Akademii Nauk Scientific units of the Polish Academy of Sciences		1106	93	101	396	342	174	
w tym of which								
instytuty naukowe		1106	93	101	396	342	174	
scientific institutes								
Jednostki badawczo-rozwojowe		720	23	21	155	384	137	
Branch research-development units								
w tym: of which:								
instytuty naukowo-badawcze		609	23	21	145	324	96	
research institutes								
ośrodki badawczo-rozwojowe		111	-	-	10	60	41	
research-development centres								
Inne		140	-	2	27	106	5	
Others								
Jednostki rozwojowe	2007	1312	-	-	28	1004	280	
Development units	2008	1415	6	-	16	1137	256	
Szkoły wyższe	2007	10122	1237	1365	4838	2265	417	
Higher education institutions	2008	10121	1250	1427	5033	2056	355	

^a The habilitated doctor's degree (HD), which is higher than a doctorate (second doctorate), is peculiar to Poland. The degree is awarded on the basis of an appropriate dissertation and is necessary for obtaining the title of professor and a professorial post in scientific institutions.

TABL. 3 (180).

NAKLADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ (ceny bieżące)
GROSS DOMESTIC EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT
ACTIVITY (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008					SPECIFICATION
	ogółem <i>grand total</i>				nakłady expenditures				
					bieżące ^b <i>current^b</i>		inwestycyjne na środki trwałe <i>capital</i>		
					razem <i>total</i>	w tym osobowe of which labour costs	razem <i>total</i>	w tym maszyn, urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu of which instruments and equipment	
w mln zł in mln zł									
OGÓŁEM	437,4	731,9	799,8	895,3	646,2	365,8	249,1	157,6	TOTAL
w tym:									of which:
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe	173,0	222,2	246,2	256,7	223,7	116,4	32,9	22,6	Scientific and research-development units
Placówki naukowe Polskiej Akademii Nauk	59,8	100,2	131,4	136,2	118,9	63,5	17,3	12,3	Scientific units of the Polish Academy of Sciences
w tym									of which
instytuty naukowe	53,9	100,2	131,4	136,2	118,9	63,5	17,3	12,3	scientific institutes
Jednostki badawczo-rozwojowe	113,1	112,2	97,0	99,6	84,2	42,2	15,4	10,2	Branch research-development units
w tym:									of which:
instytuty naukowo-badawcze	94,6	102,9	85,1	90,7	75,8	36,3	14,9	9,7	research institutes
ośrodki badawczo-rozwojowe ..	15,4	8,4	10,7	8,9	8,4	5,9	0,5	0,5	research-development centres
Inne	#	9,8	17,8	20,8	20,6	10,6	0,2	0,2	Others
Jednostki rozwojowe	30,9	185,4	121,9	216,4	128,7	91,1	87,7	81,1	Development units
Szkoły wyższe	233,2	318,0	426,4	416,9	288,4	153,6	128,4	53,8	Higher education institutions

a Bez amortyzacji środków trwałych. b Łącznie z kosztami zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej (do 2001 r. określanej jako aparatura specjalna); patrz notka a do tabl. 4 na str. 253.

a Excluding depreciation of fixed assets. b Including expenditures on purchase or manufacture of research equipment (until 2001 defined as so-called special research equipment); see footnote a to the table 4 on page 253.

TABL. 4 (181).

NAKŁADY BIEŻĄCE^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG RODZAJÓW BADAŃ (ceny bieżące)**CURRENT EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY BY TYPE OF ACTIVITY (current prices)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Badania <i>Research</i>		Prace rozwo- jowe <i>Exper- imental develop- ment</i>	SPECIFICATION
		podsta- wowe <i>basic</i>	przemys- łowe ^b <i>indu- strial^b</i>		
		w mln zł <i>in mln zł</i>			
O G Ó Ł E M 2000	365,3	180,7	75,9	108,7	T O T A L
..... 2005	565,8	231,8	104,6	229,4	
..... 2007	591,4	293,2	107,5	190,7	
2008	646,2	301,4	134,4	210,4	
w tym:					<i>of which:</i>
Jednostki naukowe i badawczo- rozwojowe	223,7	129,3	56,8	37,6	Scientific and research- -development units
w tym:					<i>of which:</i>
Placówki naukowe Polskiej Akade- mii Nauk	118,9	101,7	10,2	7,0	<i>Scientific units of the Polish Acad- emy of Sciences</i>
Jednostki badawczo-rozwojowe	84,2	24,1	46,5	13,5	<i>Branch research-development units</i>
Jednostki rozwojowe	128,7	3,7	8,7	116,3	Development units
Szkoły wyższe	288,4	168,1	63,9	56,4	Higher education institutions

^a Bez amortyzacji środków trwałych; łącznie z kosztami zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej (do 2001 r. określanej jako aparatura specjalna), niezbędnej do wykonania określonych prac B+R, spełniającej kryteria zaliczania do środków trwałych, lecz zgodnie z obowiązującymi przepisami do czasu zakończenia tych prac nieujętej w ewidencji środków trwałych (rozporządzenie Przewodniczącego KBN z 30 XI 2001 r., Dz. U. Nr 146, poz. 1642, § 13). ^b Do 2006 r. określane jako stosowane, patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 247.

^a Excluding depreciation of fixed assets; including expenditures on purchase or manufacture of research equipment (until 2001 defined as so-called special research equipment), necessary for performing particular R&D projects, meeting the criteria for inclusion in fixed assets but - according to the regulation in force - until completion of the projects not included in fixed assets but treated as current assets (decree of the Chairman of the State for Scientific Research from 30 XI 2001, Journal of Laws No. 146, item 1642, § 13). ^b Until 2006 defined as applied, see general notes, item 1 on page 247.

TABL. 5 (182).

STOPIEŃ ZUŻYCIA APARATURY NAUKOWO-BADAWCZEJ W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ

Stan w dniu 31 XII

DEGREE OF CONSUMPTION OF RESEARCH EQUIPMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	stopień zużycia w %				
	degree of consumption in %				
O G Ó Ł E M	67,7	77,7	76,5	78,3	T O T A L
w tym:					of which:
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe	68,7	81,4	75,2	72,9	Scientific and research-development units
w tym:					of which:
Placówki naukowe Polskiej Akademii Nauk	81,2	78,2	76,7	79,2	Scientific units of the Polish Academy of Sciences
Jednostki badawczo-rozwojowe	61,7	83,4	73,9	64,6	Branch research-development units
Jednostki rozwojowe	63,3	69,7	68,6	66,6	Development units
Szkoły wyższe	67,5	77,5	78,1	82,0	Higher education institutions

TABL. 6 (183).

NAKŁADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ W PRZEMYSŁE ^a
WEDŁUG RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI INNOWACYJNEJ (ceny bieżące)
EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITIES IN INDUSTRY ^a
BY TYPE OF INNOVATION ACTIVITY (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym nakłady				Of which expenditures			
		na działalność badawczą i rozwojową on research and development activity	na zakup wiedzy ze źródeł zewnętrznych on the acquisition of external knowledge	inwestycyjne		investment		na szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną on training directly linked to technological innovations	na marketing dotyczący nowych lub istotnie ulepszonych produktów on the marketing for technologically new or significantly improved products
				na budynki i budowle oraz grunty on land and buildings	na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu on the acquisition of instruments and equipment				
					razem total	w tym z importu of which imported			
w mln zł in mln zł									
OGÓŁEM 2000 TOTAL	1058,1	52,9	7,1	.	649,2	.	.	.	
2005	869,4	202,8	16,7	128,4	459,1	221,3	1,1	8,3	
2007	1188,1	183,0	33,3	295,8	634,2	198,3	2,4	9,1	
2008	1345,0	158,6	30,4	320,3	784,8	416,2	5,5	13,1	
sektor publiczny public sector	121,2	3,8	3,3	50,0	51,8	13,1	3,0	0,1	
sektor prywatny private sector	1223,8	154,9	27,1	270,3	732,9	403,1	2,5	13,0	
w tym: of which:									
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	1195,4	157,0	29,6	262,0	706,1	404,1	2,7	13,1	
w tym: of which:									
Produkcja artykułów spożywczych i napojów Manufacture of food products and beverages	135,1	4,7	0,1	15,5	107,9	61,7	0,2	5,8	
Produkcja drewna i wyrobów z drewna oraz ze słomy i wikliny ^Δ Manufacture of wood and wood, straw and wicker products ^Δ	4,3	2,5	-	0,1	1,5	1,0	0,0	-	
Produkcja masy włóknistej oraz papieru ^Δ Manufacture of pulp and paper ^Δ	3,6	-	-	1,3	1,8	0,8	-	0,5	

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 49 persons.

TABL. 6 (183).

NAKŁADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ W PRZEMYSŁE ^a
WEDŁUG RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI INNOWACYJNEJ (cd.)
EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITIES IN INDUSTRY ^a
BY TYPE OF INNOVATION ACTIVITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym nakłady Of which expenditures						
		na działalność badawczą i rozwój on research and development activity	na zakup wiedzy ze źródeł zewnętrznych on the acquisition of external knowledge	inwestycyjne investment		na szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną on training directly linked to technological innovations	na marketing dotyczący nowych lub istotnie ulepszonych produktów on the marketing for technologically new or significantly improved products	
				na budynki i budowle oraz grunty on land and buildings	na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu on the acquisition of instruments and equipment			
					razem total			w tym z importu of which imported
w mln zł in mln zł								
Przetwórstwo przemysłowe (cd.) Manufacturing (cont.)								
w tym (cd.): of which (cont.):								
Działalność wydawnicza; poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji Publishing, printing and reproduction of recorded media	28,6	1,1	-	-	26,5	24,8	0,0	0,3
Produkcja wyrobów chemicznych..... Manufacture of chemicals and chemical products	117,3	23,4	2,6	46,5	36,3	5,4	0,2	2,0
Produkcja wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych Manufacture of rubber and plastic products	69,5	1,8	0,0	37,1	29,0	11,7	0,2	1,0
Produkcja wyrobów z pozostałych surowców niemetalicznych Manufacture of other non-metallic mineral products	186,3	5,3	14,7	42,4	122,7	80,8	0,5	0,1
Produkcja wyrobów z metali ^Δ Manufacture of metal products ^Δ	34,0	2,0	0,0	1,4	27,1	12,8	0,4	0,6
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	32,4	12,8	2,9	3,4	9,6	1,7	0,3	1,4
Produkcja maszyn biurowych i komputerów Manufacture of office machinery and computers	7,0	1,4	-	0,1	5,3	3,5	0,0	0,0

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 49 persons.

TABL. 6 (183).

NAKLADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ W PRZEMYSŁE ^a
WEDŁUG RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI INNOWACYJNEJ (dok.)
EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITIES IN INDUSTRY ^a
BY TYPE OF INNOVATION ACTIVITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym nakłady				Of which expenditures		
		na działalność badawczą i rozwój on research and development activity	na zakup wiedzy ze źródeł zewnętrznych on the acquisition of external knowledge	inwestycyjne investment		na szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną on training directly linked to technological innovations	na marketing dotyczący nowych lub istotnie ulepszonych produktów on the marketing for technologically new or significantly improved products	
				na budynki i budowle oraz grunty on land and buildings	na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu on the acquisition of instruments and equipment			
					razem total			w tym z importu of which imported
w mln zł in mln zł								
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.)								
w tym (dok.): of which (cont.):								
Produkcja maszyn i aparatury elektrycznej ^Δ	112,1	6,3	0,0	13,2	91,7	57,7	0,0	0,0
Manufacture of electrical machinery and apparatus n.e.c.								
Produkcja instrumentów medycznych, precyzyjnych i optycznych, zegarów i zegarków	7,2	0,2	-	4,7	2,1	0,5	0,0	0,1
Manufacture of medical, precision and optical instruments, watches and clocks								
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego.....	35,7	5,0	2,2	8,5	19,6	10,3	-	-
Manufacture of other transport equipment								
Produkcja mebli; pozostała działalność produkcyjna ^Δ	6,5	0,2	-	2,3	3,9	2,3	0,0	0,0
Manufacture of furniture; manufacturing n.e.c.								
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę Electricity, gas and water supply	146,0	1,6	0,5	57,2	76,5	12,1	2,8	-

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 49 persons.

TABL. 7 (184).

ŚRODKI AUTOMATYZACJI PROCESÓW PRODUKCYJNYCH W PRZEMYSŁE ^a

Stan w dniu 31 XII

MEANS FOR AUTOMATING PRODUCTION PROCESSES IN INDUSTRY ^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Środki automatyzacji procesów produkcyjnych w szt Means for automating production processes in units					
	linie produkcyjne production lines		centra obróbkowe machining centres	roboty i manipulatory przemysłowe industrial robots and manipulators		komputery ^b computers ^b
	automa- tyczne automatic	sterowane kom- puterem computer controlled		ogółem total	w tym roboty of which robots	
OGÓŁEM	662	513	125	52	17	843
TOTAL	898	615	205	134	58	1670
2005	1031	866	336	231	162	1890
2007	966	957	390	252	141	1882
2008	41	68	13	2	-	313
sektor publiczny						
public sector	925	889	377	250	141	1569
sektor prywatny						
private sector	22	7	-	-	-	5
Górnictwo						
Mining and quarrying	928	930	389	252	141	1672
Przetwórstwo przemysłowe						
Manufacturing						
w tym:						
of which:						
Produkcja artykułów spożyw- czych i napojów	162	104	3	9	3	117
Manufacture of food products and beverages						
Włókiennictwo	8	4	5	-	-	13
Manufacture of textiles						
Produkcja odzieży i wyrobów futrarskich	1	2	-	-	-	9
Manufacture of wearing apparel and furriery ^Δ						
Produkcja drewna i wyrobów z drewna oraz ze słomy i wikliny ^Δ	25	9	7	-	-	18
Manufacture of wood and wood, straw and wicker products ^Δ						
Produkcja masy włóknistej oraz papieru ^Δ	28	21	-	-	-	-
Manufacture of pulp and paper ^Δ						
Działalność wydawnicza; poli- grafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	52	60	-	-	-	57
Publishing, printing and repro- duction of recorded media						
Produkcja wyrobów chemicznych Manufacture of chemicals and chemical products	140	126	-	1	-	175
Produkcja wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych	101	62	9	25	19	76
Manufacture of rubber and plastic products						

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. ^b Komputery duże, mini-komputery i mikrokomputery do sterowania i regulacji procesami technologicznymi.

^a Data concern economic entities employing more than 49 persons. ^b Mainframe computers, minicomputers and microcomputers for the control and regulation of technological processes.

TABL. 7 (184).

ŚRODKI AUTOMATYZACJI PROCESÓW PRODUKCYJNYCH W PRZEMYŚLE ^a (dok.)

Stan w dniu 31 XII

MEANS FOR AUTOMATING PRODUCTION PROCESSES IN INDUSTRY ^a

(cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Środki automatyzacji procesów produkcyjnych w szt Means for automating production processes in units					
	linie produkcyjne production lines		centra obróbkowe machining centres	roboty i manipulatory przemysłowe industrial robots and manipulators		komputery ^a computers ^a
	automa- tyczne automatic	sterowane kom- puterem computer controlled		ogółem total	w tym roboty of which robots	
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.)						
w tym (dok.): of which (cont.):						
Produkcja wyrobów z pozostałych surowców niemetalicznych Manufacture of other non- -metallic mineral products	38	90	6	23	2	56
Produkcja metali Manufacture of basic metals	71	65	9	6	-	158
Produkcja wyrobów z metali ^Δ Manufacture of metal products ^Δ	118	58	62	27	10	128
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	19	18	140	12	6	143
Produkcja maszyn i aparatury elektrycznej ^Δ Manufacture of electrical ma- chinery and apparatus n.e.c.	88	158	30	9	9	307
Produkcja pojazdów samocho- dowych, przyczep i naczep Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	48	105	87	47	29	299
Produkcja mebli; pozostała działalność produkcyjna ^Δ Manufacture of furniture; manu- facturing n.e.c	6	6	17	-	-	11
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę Electricity, gas and water supply	16	20	1	-	-	205
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę Electricity, gas, steam and hot water supply	5	10	1	-	-	191
Pobór, uzdatnianie i rozprowa- dzanie wody Collection, purification and distri- bution of water	11	10	-	-	-	14

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. ^b Komputery duże, minikomputery i mikrokomputery do sterowania i regulacji procesami technologicznymi.

^a Data concern economic entities employing more than 49 persons. ^b Mainframe computers, minicomputers and microcomputers for the control and regulation of technological processes.

TABL. 8 (185).

**PRODUKCJA SPRZEDANA ORAZ PRZYCHODY NETTO ZE SPRZEDAŻY
PRODUKTÓW NOWYCH LUB ISTOTNIE ULEPSZONYCH
W PRZEDSIĘBIORSTWACH PRZEMYSŁOWYCH ^a W 2008 R.
SOLD PRODUCTION AND NET REVENUES FROM SALES OF NEW OR
SIGNIFICANTLY IMPROVED PRODUCTS IN INDUSTRIAL ENTERPRISES ^a
IN 2008**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Udział produkcji sprzedanej wy- robów ^b nowych lub istotnie ule- pszonych w % produkcji sprze- danej wyrobów ogółem <i>Share of sales of new or significantly improved products ^b in % of sold produc- tion of industrial products</i>	Przychody netto ze sprzedaży produktów ^b nowych lub istotnie ulepszonych w % przychodów netto ze sprzedaży ogółem ^c <i>Net revenues from sales of new or significantly improved products ^b in % of total turnover ^c</i>			
		z tego		nowe lub istotnie ulep- szone tylko dla przedsiębior- stwa <i>new or signifi- cantly improved only for the enterprise</i>	w tym eksport <i>of which export</i>
		ogółem <i>total</i>	nowe lub istotnie ulep- szone dla rynku <i>new or signifi- cantly improved for the market</i>		
OGÓŁEM TOTAL	15,7	15,7	11,3	4,3	8,7
sektor publiczny	4,7	19,9	1,7	0,2	0,2
<i>public sector</i>					
sektor prywatny	16,5	17,5	12,6	4,9	9,8
<i>private sector</i>					
W tym przetwórstwo przemysłowe . Of which manufacturing	16,4	19,6	14,2	5,4	11,0
w tym: <i>of which:</i>					
Produkcja artykułów spożywczych i napojów	9,3	7,7	5,0	2,7	1,0
<i>Manufacture of food products and beverages</i>					
Produkcja masy włóknistej oraz papieru ^Δ	54,4	51,5	7,0	44,5	30,6
<i>Manufacture of pulp and paper ^Δ</i>					
Działalność wydawnicza; poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	5,8	2,5	2,4	0,1	0,5
<i>Publishing, printing and reproduction of recorded media</i>					
Produkcja wyrobów chemicznych	3,6	4,3	2,7	1,5	0,4
<i>Manufacture of chemicals and chemi- cal products</i>					
Produkcja wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych	31,1	28,7	13,7	15,0	3,0
<i>Manufacture of rubber and plastic products</i>					
Produkcja wyrobów z pozostałych surowców niemetalicznych	6,0	6,4	3,0	3,5	1,9
<i>Manufacture of other non--metallic mineral products</i>					
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	18,0	16,8	6,7	10,1	6,8
<i>Manufacture of metal products ^Δ</i>					

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. ^b Wprowadzonych na rynek w latach 2006-2008. ^c Ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów.

^a Data concern economic entities employing more than 49 persons. ^b Introduced into the market during 2006-2008. ^c Net revenues from sales of products, goods and materials.

TABL. 8 (185).

**PRODUKCJA SPRZEDANA ORAZ PRZYCHODY NETTO ZE SPRZEDAŻY
PRODUKTÓW NOWYCH LUB ISTOTNIE ULEPSZONYCH
W PRZEDSIĘBIORSTWACH PRZEMYSŁOWYCH^a W 2008 R. (dok.)**
**SOLD PRODUCTION AND NET REVENUES FROM SALES OF NEW OR
SIGNIFICANTLY IMPROVED PRODUCTS IN INDUSTRIAL ENTERPRISES^a**
IN 2008 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Udział produkcji sprzedanej wy- robów ^b nowych lub istotnie ule- pszonych w % produkcji sprze- danej wyrobów ogółem <i>Share of sales of new or significantly improved products^b in % of sold produc- tion of industrial products</i>	Przychody netto ze sprzedaży produktów ^b nowych lub istotnie ulepszonych w % przychodów netto ze sprzedaży ogółem ^c <i>Net revenues from sales of new or significantly improved products^b in % of total turnover^c</i>			
		ogółem <i>total</i>	z tego <i>of which</i>		w tym eksport <i>of which export</i>
			nowe lub istotnie ule- pszone dla rynku <i>new or signifi- cantly improved for the market</i>	nowe lub istotnie ule- pszone tylko dla przedsiębior- stwa <i>new or signifi- cantly improved only for the enterprise</i>	
W tym przetwórstwo przemysłowe (dok.) Of which manufacturing (cont.)					
w tym (dok.): <i>of which (cont.):</i>					
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>	22,3	17,8	13,2	4,6	8,3
Produkcja sprzętu i urządzeń radio- wych, telewizyjnych i telekomunika- cyjnych <i>Manufacture of radio, television and communication equipment and ap- paratus</i>	15,0	9,0	4,7	4,3	1,3
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>	30,1	60,1	50,6	9,5	53,5

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. b Wprowadzonych na rynek w latach 2006-2008. c Ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów.

a Data concern economic entities employing more than 49 persons. b Introduced into the market during 2006-2008. c Net revenues from sales of products, goods and materials.

TABL. 9 (186).

WYNAZDKI I WZORY UŻYTKOWE KRAJOWE
NATIONAL INVENTIONS AND UTILITY MODELS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Wynalazki:					
zgłoszone	195	201	186	204	<i>Patent applications</i>
udzielone patenty	99	86	154	140	<i>Patents granted</i>
Wzory użytkowe:					
zgłoszone	58	57	63	<i>Utility model applications</i>
udzielone prawa ochronne	95	80	73	<i>Rights of protection granted</i>

Źródło: dane Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej.

Source: data of the Patent Office of the Republic of Poland.

TABL. 10 (187). **POLSKA AKADEMIA UMIEJĘTNOŚCI W KRAKOWIE**
THE POLISH ACADEMY OF ARTS AND SCIENCES IN KRAKÓW

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Członkowie ogółem ^a	440	471	484	483	Total members ^a
Krajowi	290	302	304	299	National
czynni	156	151	151	147	active
korespondenci	134	151	153	152	corresponding
Zagraniczni	148	168	178	182	Foreign
Honorowi	2	1	2	2	Honorary
Z ogółem w działach nauk ^b:					Of total in the field of ^b:
filologicznych	88	91	96	95	philologies
historyczno-filozoficznych	98	100	100	94	history and philosophy
matematyczno-fizyczno-chemicznych ..	68	84	88	88	mathematics, physics and chemistry
przyrodniczych	82	89	88	90	natural sciences
lekarskich	76	80	83	87	medical sciences
twórczości artystycznej	26	26	28	27	creative activity
Komisje naukowe:					Scientific commissions:
Jednostki organizacyjne	17	24	25	26	Organizational units
Członkowie komisji:					Members of commissions:
Komisja Filologii Klasycznej PAU	42	41	46	35	PAU Commission on Classical Philology
Komisja Historii Sztuki PAU	32	40	47	46	PAU Commission on Art History
Komisja Kultury Słowian PAU	24	40	39	39	PAU Commission on Slavonian Culture
Komisja Neofilologiczna PAU	31	31	35	37	PAU Commission on Modern Philology
Komisja Środkowoeuropejska PAU	34	35	38	38	PAU Commission on Central Europe
Komisja Wschodnioeuropejska PAU	54	41	40	39	PAU Commission on Eastern Europe
Komisja Prawnicza PAU	34	30	30	30	PAU Commission on Law
Komisja Historii i Kultury Żydów PAU ...	41	33	35	40	PAU Commission on the History and Culture of the Jews
Komisja Prehistorii Karpat PAU	21	24	25	26	PAU Commission on the Prehistory of the Carpathians
Komisja Nauk Ekonomicznych PAU	-	36	33	33	PAU Commission for Economic Sciences
Komisja Historii Wojen i Wojskowości PAU	-	38	37	36	PAU Commission for War and Military History
Komisja Astrofizyki PAU	35	36	35	35	PAU Commission on Astrophysics
Komisja Embriologii i Morfologii PAU	16	19	18	18	PAU Commission on Embryology and Morphology
Komisja Geoinformatyki PAU	38	40	41	41	PAU Commission on Geoinformation
Komisja Paleogeografii Czwartorzędu PAU	72	48	49	47	PAU Commission on Quaternary Palaeogeography
Komisja Nauk Rolniczych, Leśnych i Weterynaryjnych PAU	20	22	23	24	PAU Commission on Agricultural, Forestry and Veterinary Sciences
Komisja Etyki Medycznej PAU	19	22	22	21	PAU Commission on Medical Ethics
Komisja PAU „Fides et Ratio”	-	-	24	27	“Fides et Ratio” PAU Commission
Komisja Filozofii Nauk Przyrodniczych PAU	-	23	33	35	PAU Commission for Natural Sciences Philosophy
Komisja Historii Nauki PAU	27	40	46	46	PAU Commission on the History of Science

a Stan w dniu 31 XII. b W podziale na działy nie uwzględniono członków honorowych.

a As of 31 XII. b In the division into departments honorary members are not included.

TABL. 10 (187). **POLSKA AKADEMIA UMIEJĘTNOŚCI W KRAKOWIE (dok.)**
THE POLISH ACADEMY OF ARTS AND SCIENCES IN KRAKÓW (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Komisje naukowe (dok.):					Scientific commissions (cont.):
Członkowie komisji (dok.):					<i>Members of commissions (cont.):</i>
Komisja Nauk Technicznych PAU	-	84	92	89	<i>PAU Commission of Technical Sciences</i>
Komisja PAU do Oceny Podręczników Szkolnych	-	55	58	58	<i>PAU Commission on the Evaluation of Textbooks</i>
Komisja Spraw Europejskich PAU	-	16	17	23	<i>PAU Commission for European Matters</i>
Komisja Zagrożeń Cywilizacyjnych PAU	46	43	42	42	<i>PAU Commission on Threats to Civilization</i>
Komisja Rozwoju Miasta Krakowa PAU i PAN	-	40	40	40	<i>PAU and PAN Commission for the Development of the City of Cracow</i>
Posiedzenia naukowe i sesje	175	210	204	223	<i>Scientific sittings and sessions</i>
Działalność wydawnicza - tytuły	42	34	39	53^c	Publishing activity - titles

^c Obejmuje 10 czasopism w 27 woluminach i 43 pozycje książkowe. Łącznie wydano 70 woluminów; 1495,30 arkuszy wydawniczych (w tym 381,25 arkuszy wydawniczych w kooperacji z UJ, AGH, Uniwersytetem Warszawskim i Muzeum Historycznym w Sanoku). W ogólnej liczbie 53 tytułów mieści się 12 publikacji obcojęzycznych.

Źródło: dane Polskiej Akademii Umiejętności w Krakowie.

^c Including 10 periodicals in 27 volumes and 43 books. Altogether, 70 volumes; 1495,30 publisher's sheets (of which 381,25 publisher's sheets in co-operation with Jagiellonian University, AGH University of Science and Technology, University of Warsaw and Historical Museum in Sanok). Total number of 53 titles includes 12 publications in foreign languages.

Source: data of the Polish Academy of Arts and Sciences in Kraków.

TABL. 11 (188). **POLSKA AKADEMIA NAUK**
Oddział w Krakowie
THE POLISH ACADEMY OF SCIENCES
Department in Kraków

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Członkowie ogółem ^a	54	53	54	53	Total members ^a
rzeczywiści	38	35	35	35	<i>full</i>
korrespondenci	16	18	19	18	<i>corresponding</i>
Z ogółem w działach nauk:					Of total in the field of:
społecznych	3	4	4	4	<i>social sciences</i>
biologicznych	8	9	8	8	<i>biology</i>
matematyczno-fizyczno-chemicznych	12	11	13	13	<i>mathematics, physics and chemistry</i>
technicznych	7	6	5	5	<i>technical sciences</i>
rolniczych, leśnych i weterynaryjnych	1	2	3	3	<i>agricultural, forest and veterinary sciences</i>
medycznych	9	10	11	10	<i>medical sciences</i>
nauk o ziemi i górniczych	14	11	10	10	<i>sciences on Earth and mining</i>
Komisje naukowe i ośrodki:					Scientific commissions and centres:
Jednostki organizacyjne	34	34	33	33	<i>Organizational units</i>
Członkowie	1201	1121	1108	1103	<i>Members</i>
Posiedzenia naukowe i sesje	223	147	145	141	<i>Scientific sittings and sessions</i>
Działalność wydawnicza - tytuły	45	12	17	21	Publishing activity - titles

^a Stan w dniu 31 XII.

Źródło: dane Polskiej Akademii Nauk Oddział w Krakowie.

As of 31 XII.

Source: data of the Polish Academy of Sciences Department in Kraków.

Spółeczeństwo informacyjne

Information society

TABL. 12 (189). **PRZEDSIĘBIORSTWA^a WYKORZYSTUJĄCE INTERNET**

Stan w styczniu

ENTERPRISES^a USING INTERNET

As of January

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	SPECIFICATION
	udział jednostek w całej populacji w % <i>the proportion of entities in percent of total population</i>		
Dostęp do Internetu	90,7	92,7	Internet access
Połączenie z Internetem przez:			Internet access via:
łącze szerokopasmowe ^b	51,2	62,5	broadband connection ^b
modem analogowy (zwykła linia telefoniczna) lub cyfrowy (ISDN)	53,4	39,6	analogue modem (connection over plain telephone line) or digital modem (ISDN)
łącze bezprzewodowe (np. GSM, GPRS, UMTS, itp.)	18,6	25,1	wireless connection (e.g. GSM, GPRS, UMTS)
Własną stronę internetową	55,1	62,3	Own Website

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b W technologii DSL (xDSL, ADSL, SDSL, itp.) lub inne łącze stałe (np. sieć telewizji kablowej, energetyczną - PLC).

^a Data concerns enterprises with more than 9 persons employed. ^b DSL connections (xDSL, ADSL, SDSL, etc.) or other fixed broadband connections (e.g. via cable TV network, via power supply traction - PLC).

TABL. 13 (190). **PRZEDSIĘBIORSTWA^a WYKORZYSTUJĄCE WYBRANE TECHNOLOGIE TELEINFORMATYCZNE**

Stan w styczniu

ENTERPRISES^a USING SELECTED ICT SYSTEMS

As of January

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	SPECIFICATION
	udział jednostek w całej populacji w % <i>the proportion of entities in percent of total population</i>		
Komputery	94,1	95,1	<i>Computers</i>
Sieć wewnętrzną LAN	64,1	62,5	<i>Local area network (LAN)</i>
w tym bezprzewodową	17,9	23,7	<i>of which wireless</i>
Intranet	32,9	26,2	<i>Intranet</i>
Bezpłatne oprogramowanie, systemy open source, jak np. Linux	21,2	18,3	<i>Free, open source software and operating systems, like Linux</i>
ERP - system informatyczny do planowania zasobów przedsiębiorstwa	11,1	15,1	<i>Enterprise Resource Planning system</i>
CRM - oprogramowanie do zarządzania informacjami o klientach zapewniające dostęp do nich innym komórkom przedsiębiorstwa	18,0	20,5	<i>Customer Relationship Management system</i>

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concerns enterprises with more than 9 persons employed.

DZIAŁ XIV

CENY

Uwagi ogólne

1. Podstawę do opracowania **wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych** stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług.

Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych obliczono przy przyjęciu systemu wag z roku poprzedzającego rok badany.

Systemy wag opracowano na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego) gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych, uzyskanej z badania budżetów domowych. Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu zaadaptowanej na potrzeby HICP (COICOP/HICP).

2. Informacje o **cenach detalicznych** są wynikiem badania cen prowadzonego w zakresie:

- towarów i usług konsumpcyjnych,
- towarów i usług niekonsumpcyjnych nabywanych przez ludność na cele produkcyjno-inwestycyjne związane głównie z rolnictwem.

Źródłem informacji o cenach detalicznych towarów i usług są notowania cen dokonywane przez ankietatorów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania.

Ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach, z wyjątkiem cen niektórych artykułów, które obliczono jako średnie ważone współczynnikami wyrażającymi udział zakupów dokonywanych przez ludność w poszczególnych miesiącach.

3. Dane o **cenach skupu** dotyczą przeciętnych rocznych cen (obliczonych jako iloraz wartości i ilości poszczególnych produktów) płaconych przez podmioty gospodarcze skupujące produkty rolne bezpośrednio od producentów rolnych.

4. Źródłem informacji o cenach produktów rolnych uzyskiwanych przez rolników na targowiskach od 1 stycznia 2005 r. są notowania cen wybranych produktów prowadzone przez sieć stałych ankietatorów GUS na 450 targowiskach rolnych na terenie całego kraju. Do 31 grudnia 2004 r. informacje o cenach targowiskowych uzyskiwane były od korespondentów rolnych. Przeciętne ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

CHAPTER XIV

PRICES

General notes

1. The basis for compiling the **price indices of consumer goods and services** is price observation of representatives of goods and services.

Price indices of consumer goods and services have been calculated applying the system of weights from the year preceding the one under the survey.

Weight systems were based on the structure of households' expenditure (excluding own consumption) on purchasing consumer goods and services, derived from the household budget survey. The grouping of consumer goods and services is presented on the basis of the Classification of Individual Consumption by Purpose adapted to the needs of the HICP (COICOP/HICP).

2. Information about **retail prices** comes from the following price surveys:

- consumer goods and services,
- non-consumer goods and services purchased by population for production and investment purposes, connected mainly with agriculture.

The sources of information on retail prices of goods and services are quotations conducted by price collectors in selected sales outlets, in selected price survey regions.

Annual prices have been calculated as the arithmetic means of the average monthly prices apart from annual prices of selected goods which have been compiled as the means weighted by shares of purchases made by population in particular months.

3. Data on **procurement prices** concern average annual prices (computed as a quotient of value and quantity of each product) paid by economic entities purchasing agricultural products directly from agricultural producers.

4. Price quotations of selected products assembled by a network of regular pollers of the Central Statistical Office on 450 agricultural market-places throughout the country constitute the source of information on prices of agricultural products received by farmers on market-places since 1 January 2005. Until 31 December 2004 information on market-place prices was collected from agricultural correspondents. Average annual prices have been computed as the arithmetic mean of average monthly prices.

TABL. 1 (191). **WSKAŹNIKI CEN TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH**
PRICE INDICES OF CONSUMER GOODS AND SERVICES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	rok poprzedni = 100 previous year = 100				
OGÓŁEM	110,5	102,2	102,4	104,3	TOTAL
w tym:					of which:
Żywność i napoje bezalkoholowe ...	110,5	101,7	104,5	106,2	Food and non-alcoholic beverages
Napoje alkoholowe i wyroby tyto- niowe	107,6	102,3	103,3	106,4	Alcoholic beverages, tobacco
Odzież i obuwie	105,2	94,9	92,1	91,4	Clothing and footwear
Użytkowanie mieszkania i nośniki energii	112,6	103,8	103,8	108,3	Housing, water, electricity, gas and other fuels
Zdrowie	111,6	102,3	102,7	103,4	Health
Transport	120,8	106,1	102,3	103,6	Transport
Rekreacja i kultura	107,8	100,4	100,4	99,9	Recreation and culture
Edukacja	110,9	102,9	100,9	103,8	Education

TABL. 2 (192). **CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG**
RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ryż — za 1 kg	2,33	2,57	2,91	4,10	Rice — per kg
Chleb pszenno-żytni — za 0,5 kg ^a ..	1,61	1,53	1,78	1,97	Wheat-rye bread — per 0,5 kg ^a
Makaron jajeczny — za 400 g ^b	3,25	4,09	2,89	3,65	Egg pasta — per 400 g ^b
Mąka pszenna „Poznańska” — za 1 kg	1,64	1,52	1,76	2,09	Wheat flour "Poznańska" — per kg
Mięso wołowe z kością (rostbef) — za 1 kg	9,98	15,75	16,34	16,79	Beef meat, bone-in (roast beef) — per kg
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) — za 1 kg	13,78	13,61	13,48	14,19	Pork meat, bone-in (centre loin) — per kg
Kurczęta patroszone — za 1 kg	6,01	5,77	6,33	6,40	Disembowelled chicken — per kg
Szynka wieprzowa gotowana — za 1 kg	17,89	19,89	18,46	19,43	Pork ham, boiled — per kg
Kielbasa „Toruńska” — za 1 kg	10,54	11,20	11,20	11,92	Sausage "Toruńska" — per kg
Filety z morskczuka mrożone — za 1 kg	12,89	13,12	13,87	13,98	Fillets of hake, frozen — per kg
Karp świeży — za 1 kg	10,03	12,22	12,59	13,41	Fresh carp — per kg
Śledź solony odgłowiony — za 1 kg	6,29	9,56	9,64	9,89	Salted herring, headless — per kg
Mleko krowie spożywcze o zawarto- ści tłuszczu 3—3,5%, sterylizo- wane — za 1 l	2,14	2,44	2,53	2,80	Cows' milk, fat content 3—3,5%, sterilized — per l

a W 2000 r. — za 0,6 kg. b W 2007 r. zmiana producenta.

a In 2000 — per 0,6 kg. b In 2007 the change of a producer.

TABL. 2 (192). **CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG (cd.)**
RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Śmietana o zawartości tłuszczu 18% — za 200 ml	1,23	1,27	1,22	1,60	Sour cream, fat content 18% — per 200 ml
Ser twarogowy półtłusty — za 1 kg...	8,15	9,30	10,42	11,54	Semi-fat cottage cheese — per kg
Ser dojrzewający „Gouda” — za 1 kg	16,07	16,12	17,80	18,33	Ripening "Gouda" cheese — per kg
Jaja kurze świeże — za 1 szt	0,35	0,32	0,35	0,39	Hen eggs, fresh — per piece
Masło świeże o zawartości tłuszczu 82,5% — za 200 g	2,75	3,05	3,24	3,60	Fresh butter, fat content 82,5% — per 200 g
Olej rzepakowy produkcji krajowej — za 1 l	4,28	4,92	5,17	6,38	Rape-oil, domestic production — per l
Pomarańcze — za 1 kg	4,14	4,96	5,38	5,22	Oranges — per kg
Jabłka ^{c d} — za 1 kg	2,58	2,14	2,88	3,14	Apples ^{c d} — per kg
Buraki ^c — za 1 kg	1,15	1,10	1,30	1,57	Beetroots ^c — per kg
Marchew ^c — za 1 kg	1,30	1,41	1,67	1,86	Carrots ^c — per kg
Ziemniaki ^c — za 1 kg	0,73	0,72	1,15	0,89	Potatoes ^c — per kg
Cukier biały kryształ — za 1 kg	2,88	3,05	2,97	2,65	White sugar, crystallized — per kg
Kawa naturalna mielona „Tchibo Family” — za 250 g	6,91	4,66	5,50	6,02	Natural coffee "Tchibo Family", ground — per 250 g
Herbata „Madras” — za 100 g	2,13	2,31	2,37	2,60	Tea "Madras" — per 100 g
Wódka czysta „Polonaise — Polish Vodka” 40% ^e — za 0,5 l	24,13	18,99	17,64	18,61	Vodka pure "Polonaise — Polish Vodka" 40% ^e — per 0,5 l
Papierosy „Mars” — za 20 szt	4,43	5,32	6,02	6,86	Cigarettes "Mars" — per 20 pcs
Ubranie męskie 2-częściowe, z elanowelny — za 1 kpl	472,11	492,62	480,64	463,99	Men's suit, polyester staple fibres and wool — per set
Półbuty męskie skórzane, na podszwie nieskórzanej — za 1 parę	122,34	154,42	154,78	153,84	Men's low leather shoes with non-leather sole — per pair
Półbuty damskie skórzane, na podszwie nieskórzanej — za 1 parę	113,12	136,77	143,13	149,63	Women's low leather shoes with non-leather sole — per pair
Podzelowanie obuwia męskiego — za 1 parę	21,69	26,97	29,37	29,84	Resoling men's shoes — per pair
Zimna woda z miejskiej sieci wodociągowej — za 1 m ³	1,61	2,40	2,57	2,73	Cold water by municipal water-system — per m ³
Energia elektryczna ^f dla gospodarstw domowych (taryfa całodobowa) — za 1 kW·h	0,29	0,43	0,45	0,49	Electricity ^f for households (all-day tariff) — per kW·h
Gaz ziemny wysokometanowy ^g z sieci dla gospodarstw domowych — za 1 m ³	0,92	1,52	2,05	2,25	Natural net-gas, high-methanated ^g for households — per m ³

c Średnie ceny roczne obliczono przy zastosowaniu współczynników wyrażających udział zakupów dokonanych przez ludność w poszczególnych miesiącach roku. d, e W 2000 r.: d — droższe, e — 50%. f Od 2001 r. zawiera opłatę za energię elektryczną, stawkę systemową, składniki stały i zmienny stawki sieciowej oraz opłatę abonamentową przy zużyciu miesięcznym 100 kW·h energii elektrycznej. g Zawiera opłatę za gaz i usługę przesyłową (stałą i zmienną) oraz opłatę abonamentową przy zużyciu miesięcznym 18,25 m³ gazu.

c Annual average prices were calculated with the use of coefficients expressing monthly shares of purchases made by consumers in particular months of a year. d, e In 2000: d — dessert apples, e — 50%. f Since 2001 including charge for electricity, system rate, standing and variable elements of electricity network rate and subscription fee with the monthly use of 100 kW·h of electricity. g Including charge for gas and gas transmitting (standing and variable) and subscription fee with the monthly use of 18,25 m³ of gas.

TABL. 2 (192). **CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG (dok.)**
RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Węgiel kamienny — za 1 t.....	376,13	443,02	499,64	588,09	Hard coal — per t
Ciepła woda — za 1 m ³	9,52	12,13	13,47	14,19	Hot water — per m ³
Centralne ogrzewanie lokali mieszkalnych — za 1 m ² p u.....	2,36	2,73	2,96	3,05	Heating of dwellings — per m ² of usable floor space
Chłodziarko-zamrażarka typu domowego, poj. ok. 300 l.....	1958	1423	1241	1235	Fridge-freezer, capacity about 300 l
Pralka automatyczna typu domowego, na 5 kg suchej bielizny ^h	1466	1263	1198	1180	Automatic washing machine, dry-linen capacity not exceeding 5 kg ^h
Odkurzacz typu domowego ⁱ	359,33	316,59	323,71	322,68	Vacuum cleaner ⁱ
Żelazko z nawilżaczem.....	151,94	152,23	162,99	160,07	Iron with duschsystem
Proszek do prania — za 400 g ^k	5,36	4,43	5,07	5,38	Washing powder — per 400 g ^k
Benzyna silnikowa „Euro-Super” — za 1 l.....	3,15	4,06	4,27	4,39	Motor petrol “Euro-Super” — per l
Bilet normalny na przejazd jednorazowy autobusem miejskim.....	1,74	2,03	2,04	2,15	Regular ticket for travelling by intra-urban bus
Przejazd taksówką osobową, taryfa dzienna — za 5 km.....	12,67	14,36	15,10	16,32	Taxi daily fare — for 5 km distance
Bilet normalny do kina.....	11,15	13,32	13,67	13,74	Regular cinema ticket
Ondulacja na zimno włosów damskich.....	46,89	53,23	53,88	55,61	Women’s cold wave
Ciągnik „Ursus 2812”.....	34230	63519	72165	74213	Tractor “Ursus 2812”
Mocznik nawozowy 46% N — za 25 kg.....	14,32	24,23	28,39	38,24	Urea, nutritive content 46% N — per 25 kg
Przemiał pszenicy — za 1 dt.....	12,13	16,34	16,65	17,89	Grinding of wheat — per dt
Badanie kliniczne krowy.....	20,90	25,31	28,00	28,35	Cow’s clinical examination

^{h, i} Od 2002 r. różni producenci; w 2000 r.: ^h — producent „Polar”, ⁱ — producent „Zelmer”. ^k W latach 2000-2006 - za 600 g.

^{h, i} Since 2002 different producers; in 2000: ^h — produced by “Polar”, ⁱ — produced by “Zelmer”. ^k In years 2000-2006 - for 600 g.

TABL. 3 (193). **PRZECIĘTNE CENY SKUPU WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH^a**
AVERAGE PROCUREMENT PRICES OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS^a

AVERAGE PROCUREMENT PRICES OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS					
WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ziarno zbóż (bez siewnego) — za 1 dt:					Cereal grain (excluding sowing seed) — per dt:
pszenicy	51,57	34,45	66,67	67,58	wheat
żyta	43,37	28,84	63,41	58,99	rye
jęczmienia	52,27	34,99	64,95	70,83	barley
owsa i mieszanek zbożowych.....	50,75	31,96	54,39	55,52	oats and cereal mixed
pszenżyta	43,59	27,28	50,63	63,00	triticale
Ziemniaki — za 1 dt.....	43,91	38,90	59,59	40,88	Potatoes — per dt
w tym jadalne (bez wczesnych)	40,63	35,97	58,71	34,79	of which edible (excluding early kinds)

^a Ceny bieżące bez VAT.

^a Current prices excluding VAT.

TABL. 3 (193). **PRZECIĘTNE CENY SKUPU WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH^a (dok.)**
AVERAGE PROCUREMENT PRICES OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS^a
 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Buraki cukrowe — za 1 dt.....	11,37	16,95	10,41	10,36	<i>Sugar beets — per dt</i>
Rzepak i rzepik przemysłowy — za 1 dt	78,12	75,23	93,96	127,29	<i>Industrial rape and agrimony — per dt</i>
Liście tytoniu — za 1 dt.....	445,61	282,28	135,40	203,75	<i>Raw tobacco — per dt</i>
Żywiec rzeźny — za 1 kg:					<i>Animals for slaughter — per kg:</i>
bydło (bez cieląt)	2,98	3,93	3,83	4,05	<i>cattle (excluding calves)</i>
cielęta	6,29	10,05	9,73	8,66	<i>calves</i>
trzoda chlewna	3,80	3,78	3,53	3,98	<i>pigs</i>
Mleko krowie — za 1 l.....	0,68	0,80	0,94	0,96	<i>Cows' milk — per l</i>
Jaja kurze spożywcze — za 1 szt.....	0,24	0,21	0,22	0,23	<i>Consumer hen eggs — per piece</i>

^a Ceny bieżące bez VAT.

^a Current prices excluding VAT.

TABL. 4 (194). **PRZECIĘTNE CENY UZYSKIWANE PRZEZ ROLNIKÓW NA TARGOWISKACH**
AVERAGE MARKET-PLACE PRICES RECEIVED BY FARMERS

AVERAGE MARKET PLACE PRICES RECEIVED BY FARMERS					
WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ziemiopłody — za 1 dt					Crops — per dt
Ziarno zbóż: pszenicy	58,61	46,20	76,37	81,08	Cereal grain of: wheat
żyta	45,52	41,16	70,25	71,86	rye
jęczmienia	50,02	43,43	71,14	75,08	barley
owsa	47,18	41,26	67,48	70,05	oats
Ziemniaki (bez jadalnych wcze- snych)	43,83	50,38	93,56	61,92	Potatoes (excluding edible early kinds)
Siano: łąkowe	22,95	28,64	27,80	26,25	Hay: meadow
koniczyny	27,53	36,05	29,24	-	clover
Słoma zbóż ozimych	16,17	25,62	25,52	26,25	Straw of winter cereals
Zwierzęta gospodarskie — za 1 szt					Livestock — per head
Krowa dojna	1376	2062	2189	2200	Dairy cow
Jałówka 1-letnia	896,34	1403	1479	1450	One-year heifer
Prosię na chów	102,39	139,03	103,37	121,25	Piglet
Maciora owcza na chów	138,92	138,33	213,45	178,52	Ewe
Koń roboczy	3050	3320	3972	4117	Farm horse
Żrebię 1-letnie	1657	2590	2715	2378	One-year colt
Żywiec rzeźny — za 1 kg					Animals for slaughter — per kg
Bydło (bez cieląt) ^a	2,11	3,50	3,43	3,65	Cattle (excluding calves) ^a
Cielęta	5,21	7,54	8,51	8,38	Calves
Trzoda chlewna	3,65	4,05	3,69	4,18	Pigs

^a Średnia ważona cena bydła rzeźnego obliczona przy przyjęciu struktury ilości skupu młodego bydła i krów rzeźnych.

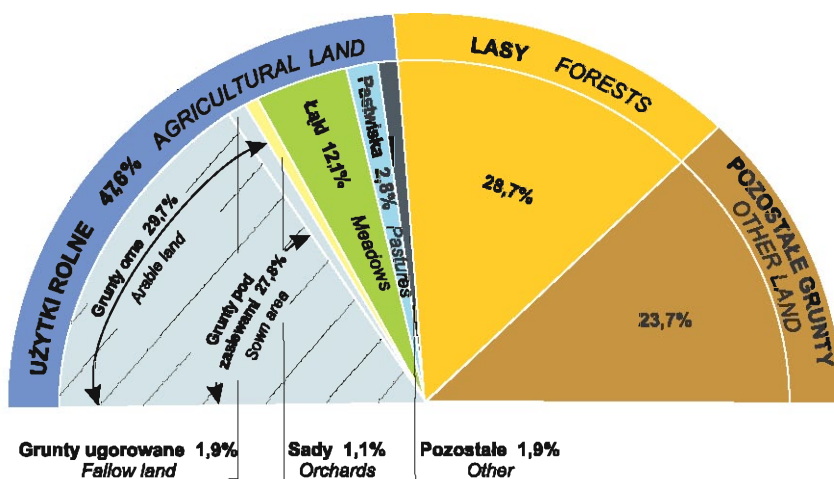
^a Average weighted price of cattle for slaughter calculated with the adoption of the structure of procurement quantity of young cattle and cows for slaughter.

UŻYTKOWANIE GRUNTÓW * W 2008 R.

Stan w czerwcu

LAND USE * IN 2008

As of June

a Według siedziby użytkownika.

a By the official residence of the land user.

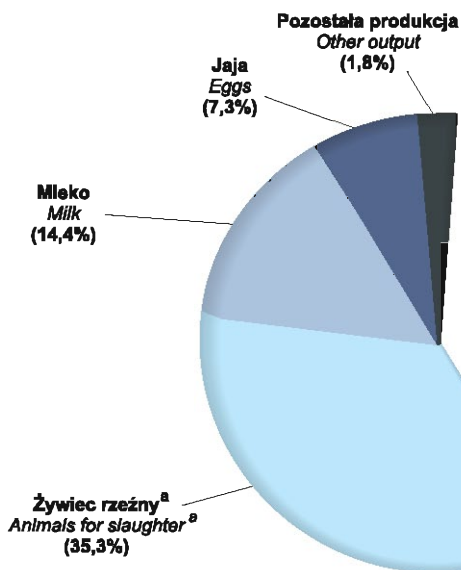
STRUKTURA TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ W 2007 R.

(w cenach stałych)

STRUCTURE OF MARKET AGRICULTURAL OUTPUT IN 2007

(in constant prices)

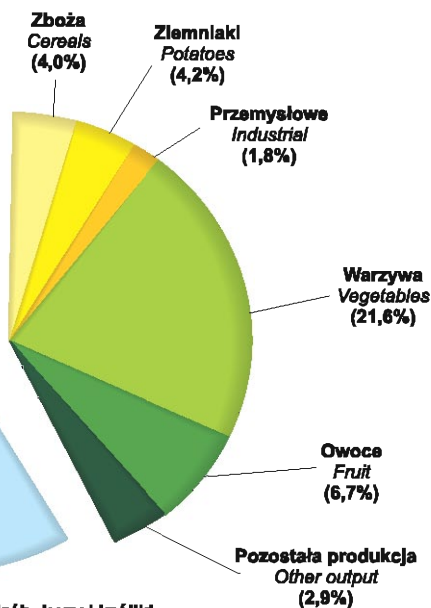
PRODUKCJA ZWIERZĘCA ANIMAL OUTPUT

a Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.

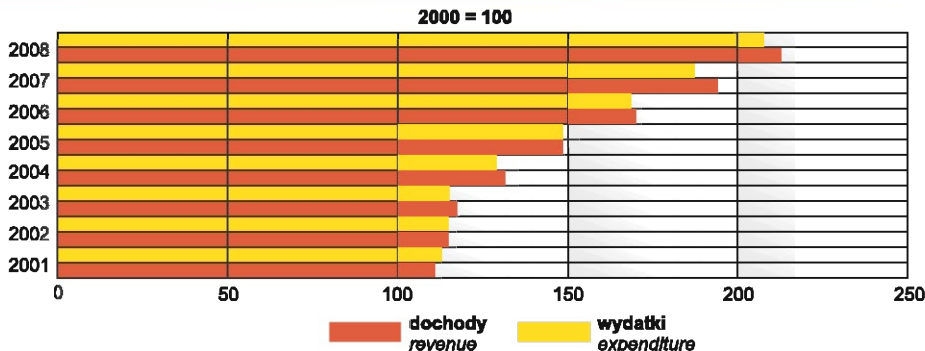
a Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

PRODUKCJA ROŚLINNA CROP OUTPUT

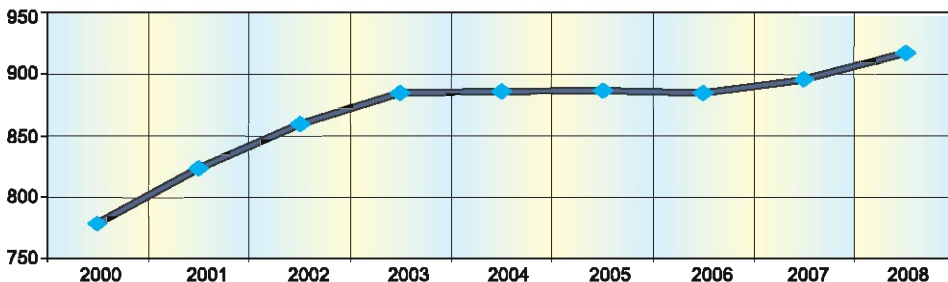
DOCHODY I WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

REVENUE AND EXPENDITURE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS

WSKAŹNIK PRZEDSIĘBIORCZOŚCI * Stan w dniu 31 XII

RATE OF ENTREPRENEURSHIP * As of 31 XII

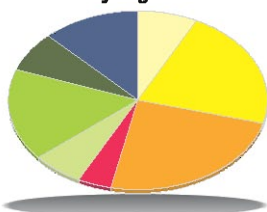
a Liczba podmiotów gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 10 tys. ludności.

a Number of entities of the national economy in the REGON register per 10 thous. population.

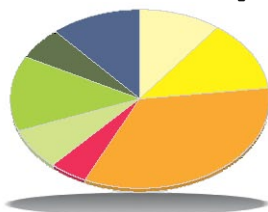
STRUKTURA PODMIOTÓW GOSPODARKI NARODOWEJ NOWOZAREJESTROWANYCH I WYREJESTROWANYCH WEDŁUG SEKCJI PKD W 2008 R.

STRUCTURE OF NEWLY REGISTERED AND REMOVED FROM THE REGISTER ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY BY NACE SECTIONS IN 2008

Nowozarejestrowane
Newly registered

Wyrejestrowane
Removed from the register

Przetwórstwo przemysłowe
Manufacturing

Budownictwo
Construction

Handel i naprawy^Δ
Trade and repair^Δ

Hotele i restauracje
Hotels and restaurants

Transport, gospodarka
magazynowa i łączność
Transport, storage and communication

Obsługa nieruchomości i firm^Δ
Real estate, renting
and business activities

Działalność usługowa komunalna, społeczna
i indywidualna, pozostała
Other community, social and personal service activities

Pozostałe sekcje
Other sections

DZIAŁ XV

ROLNICTWO I LEŚNICTWO

Uwagi ogólne

Rolnictwo

1. Dział zawiera dane dotyczące: użytkowania gruntów, powierzchni zasiewów, produkcji roślinnej, pogłowia zwierząt gospodarskich, produkcji zwierzęcej, skupu produktów rolnych oraz wyposażeń rolnictwa w środki produkcji.

2. Prezentowane informacje opracowano **metodą rodzaju działalności** i dotyczą działalności rolniczej w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej prowadzonej przez podmioty gospodarcze niezależnie od sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności, do której są zaliczane.

3. Dane pogrupowano według sektora publicznego i prywatnego.

Sektor publiczny obejmuje gospodarstwa:

- własności państwowej (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych),
- własności jednostek samorządu terytorialnego,
- własności mieszanej z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego.

Sektor prywatny obejmuje gospodarstwa:

- własności prywatnej krajowej,
- własności zagranicznej,
- własności mieszanej z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego i brakiem przewagi sektorowej w kapitale (mieniu) podmiotu z wyodrębnieniem **gospodarstw rolnych w użytkowaniu indywidualnym**.

4. **Gospodarstwo rolne** oznacza grunty rolne wraz z gruntami leśnymi, budynkami lub ich częściami, urządzeniami i inwentarzem, jeżeli stanowią lub mogą stanowić zorganizowaną całość gospodarczą oraz prawami i obowiązkami związanymi z prowadzeniem gospodarstwa rolnego.

5. **Gospodarstwa rolne** w użytkowaniu indywidualnym obejmują:

- 1) gospodarstwa indywidualne o powierzchni powyżej 1 ha użytków rolnych, prowadzone przez rolników na gruntach własnych i niewłasnych;
- 2) gospodarstwa indywidualne o powierzchni do 1 ha użytków rolnych (działki rolne, w tym np. działki służbowe) użytkowane rolniczo przez osoby fizyczne oraz właścicieli zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych.

CHAPTER XV

AGRICULTURE AND FORESTRY

General notes

Agriculture

1. This chapter contains data on: land use, sown area, crop output, livestock population, animal output and procurement of agricultural products as well as means of production in farming.

2. The presented information was compiled using the **kind of activity method** and concerns agricultural activity in the area of crop and animal production conducted by economic entities regardless of the sections of the NACE rev. 1.1 in which they are included.

3. Data were given separately for public and private sector.

The public sector includes farms:

- state ownership (of the State Treasury and state legal persons),
- local self-government entity ownership,
- mixed ownership with a predominance of capital (property) of public sector entities.

The private sector includes farms:

- private domestic ownership,
- foreign ownership,
- mixed ownership with a predominance of capital (property) of private sector entities and lack of predominance of public or private sector in capital (property) of the entity with separation of **private farms**.

4. An **agricultural holding** is understood as an agricultural area, including forest land, buildings or their parts, equipment and stock if they constitute or may constitute an organized economic unit as well as rights and obligations related to running a holding.

5. **Agricultural holdings** in private use include:

- 1) private farms exceeding 1 ha of agricultural land, tended by farmers on their own or rented land;
- 2) private farms up to 1 ha of agricultural land (agricultural plots, of which e.g. company plots) used for agricultural purposes by natural persons as well as individual owners of livestock who do not possess agricultural land.

6. Dane o **gruntach** wykazano według granic administracyjnych województwa oraz według siedziby użytkownika.

Od 2007 r. zgodnie z metodologią Eurostatu dokonano dodatkowego podziału użytków rolnych. Do użytków rolnych zalicza się grunty orne, sady, łąki i pastwiska w dobrej kulturze rolnej utrzymywane zgodnie z normami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 12 III 2007 r. w sprawie minimalnych norm (Dz. U. Nr 46, poz. 306) oraz użytki rolne pozostałe (bez podziału na rodzaje), tj. użytki rolne obecnie nie użytkowane i nie będące w dobrej kulturze.

Dane o powierzchni użytków rolnych ogółem oraz według rodzajów użytków prezentuje się bez gruntów niestanowiących gospodarstw rolnych.

Do **sadów** zaliczono grunty o powierzchni nie mniejszej niż 0,1 ha zasadzone drzewami, krzewami owocowymi oraz szkółki drzew i krzewów owocowych.

Łąki i pastwiska są to łąki i pastwiska trwałe, do których nie zalicza się gruntów ornich obsianych trawami w ramach płodozmianu.

W pozycji „pozostałe grunty” zawarto również użytki rolne nieużytkowane rolniczo, tj. tereny budowlane, rekreacyjne itp.

7. Globalna produkcja rolnicza obejmuje:

- 1) **produkcję roślinną**, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku);
- 2) **produkcję zwierzęcą**, tj. produkcję żywca rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego - stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego - stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu oraz na targowiskach.

6. Data on **land** are presented according to administrative borders within the voivodship and the official residence of the land user.

Since 2007 according to Eurostat methodology an additional division of agricultural land has been made. Agricultural land includes arable land, orchards, meadows and pastures in good agricultural condition maintained in accordance with norms defined in the Regulation of Minister of Agriculture and Rural Development, dated 12 III 2007 about minimal norms (Journal of Laws No. 46, item 306) as well as other agricultural land (without division on kinds), i.e., agricultural land at present not used and not being in good condition.

Data regarding the total area of agricultural land and area by type of agricultural land are presented excluding non-farm land.

Orchards are understood as land not smaller than 0,1 ha planted with fruit-bearing trees, bushes and tree nurseries.

Meadows and pastures are understood as permanent meadows and pastures, and do not include arable land sown with grass as part of crop rotation.

Item "other land" includes non-farm land, i.e. occupied by buildings, pleasure gardens.

7. Gross agricultural output includes:

- 1) **crop output**, i.e., raw (not processed) products of plant origin (harvests for a given year);
- 2) **animal output**, i.e., production of animals for slaughter, raw (not processed) products of animal origin as well as the increase in farm animal stocks (livestock - the basic and working herd), which include: cattle, pigs, sheep, horses and poultry.

Final agricultural output is the sum of the following values: market output, own consumption of agricultural products from own production, increases in inventories products of plant and animal origin and the increase in farm animal stocks (livestock - the basic and working herd). Final output, as opposed to gross output, does not include those products from own output that were utilized for production purposes, e.g. feed, sown material, manure.

Agricultural market output is the sum of agricultural product sales at procurement centres and on marketplaces.

8. Dane o **produkcji, plonach i skupie** zbóż, strączkowych i oleistych dotyczą ziarna. Dane dotyczące **zbóż** obejmują: zboża podstawowe, mieszanki zbożowe, kukurydzę na ziarno, grykę, proso i inne zbożowe. Dane dotyczące **zbóż podstawowych**, tj. pszenicy, żyta, jęczmienia, owsa i pszenżyta - jeśli nie zaznaczono inaczej - nie obejmują mieszanek zbożowych.

Strączkowe na ziarno obejmują: konsumpcyjne (groch, fasola, bób oraz pozostałe) i pastewne (wyka, łubin, bobik oraz pozostałe, np. peluszką, mieszanki strączkowe).

Do upraw **przemysłowych** zalicza się: buraki cukrowe, uprawy roślin oleistych (rzepak, rzepik, mak, słonecznik, soja, gorczyca i od 2003 r. len oleisty), włóknistych (len, konopie) i innych przemysłowych (tj. tytoń, chmiel, cykorja). Uprawy **pastewne** obejmują: strączkowe pastewne, motylkowe drobnonasienne (w tym wieloletnie, tj. koniczyna, lucerna i esparceta) z innymi pastewnymi i trawami, a także okopowe pastewne (buraki pastewne, brukiew, marchew pastewna, kapusta pastewna, rzepa itp.) oraz kukurydzę na pasze.

9. Dane o **ciągnikach rolniczych** dotyczą ciągników 4-kołowych i gąsienicowych.

10. Jako **jednostkę siły pociągowej** w rolnictwie przyjęto 1 konia roboczego. W danych o zasobach **żywej siły pociągowej** wykazano konie robocze, tj. konie 3-letnie i starsze. Przeliczeń **mechanicznej siły pociągowej** dokonano, przyjmując jako jednostkę siły pociągowej moc ciągnika na zaczepie równą 2,2 kW.

11. **Skup produktów rolnych** dotyczy ilości i wartości produktów rolnych (roślinnych i zwierzęcych) skupionych przez podmioty gospodarcze bezpośrednio od producentów.

12. Dane o użytkowaniu gruntów, powierzchni zasiewów, zbiorach i plonach ziemiopłodów, zwierzętach gospodarskich i produkcji zwierzęcej oraz o ciągnikach opracowano na podstawie sprawozdawczości, wyników badań reprezentacyjnych, szacunków oraz ocen prowadzonych przez rzeczoznawców szczebla terenowego dla danych nie objętych sprawozdawczością.

13. Dane za 2002 r. w zakresie użytkowania gruntów, powierzchni zasiewów, pogłowia zwierząt gospodarskich i ciągników opracowano na podstawie wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2002 według stanu w dniu 20 V.

14. Do przeliczeń wyników i czynników produkcji na jednostkę powierzchni przyjęto użytki rolne rozliczane według siedziby użytkownika gospodarstwa - stan w czerwcu, w 2002 r. na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 20 V.

8. Data regarding the **production, yields and procurement** of pulses and oil-bearing plants as well as cereals concern grain. Data concerning **cereals** include: basic cereals, cereal mixed, maize for grain, buckwheat, millet and other cereals. Data regarding **basic cereals**, i.e. wheat, rye, barley, oats and triticale, do not include cereal mixed, unless otherwise stated.

Pulses for grain include: edible pulses (peas, beans, broad beans and others) and feed pulses (vetch, lupine, field beans and others, e.g. field peas, pulses mixed).

Industrial crops include: sugar beets, oil-bearing crops (rape, agrimony, poppy, sunflower, soya, mustard and since 2003 oil-flax), fibrous plants (flax, hemp) and other industrial plants (i.e. tobacco, hop, chicory). **Feed plants** include: pulses, legumes (of which perennial legumes: clover, lucerne and sainfoin) with other feed plants and field grasses, as well as root plants (fodder beet, rutabaga, fodder carrot, fodder cabbage, turnip) and maize for feeds.

9. Data regarding **agricultural tractors** concern 4-wheeled and tracked tractors.

10. One draft horse was assumed as the **unit of draft force** in agriculture. Data regarding **live draft force** comprise draft horses, i.e., horses aged 3 years and older. Calculations of **mechanical draft force** were carried out assuming 2,2 kW of tractor engine power as the unit of draft force.

11. **Procurement of agricultural products** includes the quantity and value of agricultural products (crop and animal origin) purchased by economic entities directly from producers.

12. Data regarding land use, sown area, crop production and yields, livestock and animal-based production, as well as tractors were compiled on the basis of reports, results of sample surveys, estimates and evaluations made by field experts for data not included in reports.

13. Data for 2002 in the scope of land use, sown area, livestock and tractors were compiled on the basis of the results of the Agricultural Census 2002 as of 20 V.

14. Agricultural land calculated by the official residence of the land user was assumed for calculating results and production factors per area unit - as of June, in 2002 on the basis of the results of the Agricultural Census as of 20 V.

15. Lata gospodarcze obejmują okres od 1 VII do 30 VI (np. rok gospodarczy 2007/08 oznacza okres od 1 VII 2007 r. do 30 VI 2008 r.).

16. Dane - jeśli nie zaznaczono inaczej - prezentuje się według siedziby użytkownika.

Leśnictwo

1. Informacje w zakresie leśnictwa dotyczą:

1) **lasów publicznych** stanowiących własność:

- a) Skarbu Państwa - zarządzanych oraz użytkowanych czasowo lub wieczysto przez:
 - Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe (w skrócie „Lasy Państwowe”) nadzorowane przez Ministra Środowiska,
 - jednostki ochrony przyrody (parki narodowe),
 - jednostki organizacyjne innych ministrów, wojewodów, gmin lub związków komunalnych i Agencję Nieruchomości Rolnych (do 15 VII 2003 r. - Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa),
- b) gmin (w tym gmin mających od 1999 r. również status miasta na prawach powiatu);

2) **lasów prywatnych** stanowiących własność:

- a) osób fizycznych,
- b) wspólnot gruntowych będących własnością wszystkich lub części mieszkańców wsi,
- c) spółdzielni produkcji rolniczej,
- d) innych osób prawnych.

2. Powierzchnia gruntów leśnych obejmuje powierzchnię lasów oraz gruntów związanych z gospodarką leśną.

Do **powierzchni lasów** zalicza się grunty o zwartej powierzchni co najmniej 0,1 ha:

- pokryte roślinnością leśną (powierzchnia zalesiona),
- przejściowo pozbawione roślinności leśnej (zręby, halizny, płazowiny, plantacje choinek i krzewów oraz poletka łowieckie).

Są to grunty przeznaczone do produkcji leśnej lub wchodzące w skład rezerwatów przyrody i parków narodowych albo wpisane do rejestrów zabytków.

Do **gruntów związanych z gospodarką leśną** zalicza się grunty zajęte pod wykorzystywane dla potrzeb gospodarki leśnej: budynki i budowle, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, szkółki leśne, miejsca składowania drewna itp.

Zręby są to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu w ciągu ostatnich 2 lat i przewidziane do odnowienia w najbliższych latach.

15. Farming years cover the period from 1 VII to 30 VI (e.g. the 2007/08 farming year covers the period from 1 VII 2007 to 30 VI 2008).

16. Data, unless otherwise stated, are presented by the official residence of the land user.

Forestry

1. Information within the scope of forestry concerns:

1) **public forests** owned by:

- a) the State Treasury - managed and utilized temporarily or perpetually by:
 - State Forests National Forest Holding (abbreviated as "State Forests") supervised by the Minister of Environment,
 - nature protection units (national parks),
 - organizational units supervised by different ministers, voivods, gminas or municipal associations and the Agricultural Property Agency (until 15 VII 2003 - the Agricultural Property Agency of the State Treasury),
- b) gminas (of which gminas which are also cities with powiat status since 1999);

2) **private forests** owned by:

- a) natural persons,
- b) land held in common by all or part of the residents of a village,
- c) agricultural production co-operatives,
- d) other legal persons.

2. Forest land includes areas of forest as well as land connected with silviculture.

Forest areas include land with a homogeneous area of at least 0,1 ha:

- covered by forest vegetation (wooded area),
- temporarily devoid of forest vegetation (felling sites, blanks, irregularly stocked open stands, coniferous tree and bush plantations, hunting grounds).

These areas are designated for silviculture production, comprising portions of nature reserves and national parks or are registered as nature monuments.

Land connected with silviculture includes land used for purposes of forest management: buildings and structures, spatial division lines in forests, forest roads, forest nurseries, wood stockpiling areas, etc.

Felling sites are areas temporarily devoid of tree stands within the past 2 years and designated for renewal in coming years.

Halizny są to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu dłużej niż 2 lata oraz uprawy i młodniki I klasy wieku (1-20 lat) o zadrzewieniu niższym niż 0,5 (pełne zadrzewienie - 1,0), przewidywane do odnowienia w najbliższych latach.

Płazowiny są to grunty porośnięte drzewami II klasy wieku (21-40 lat) o zadrzewieniu do 0,3 włącznie albo drzewami III i wyższych klas wieku (41 lat i więcej) o zadrzewieniu do 0,2 włącznie, z wyjątkiem drzewostanów w klasie odnowienia i do odnowienia.

Przez **odnowienia** rozumie się powstawanie młodego drzewostanu w miejsce drzewostanu usuwanego lub usuniętego:

- 1) odnowienia sztuczne są to uprawy leśne zakładane przez sadzenie lub siew;
- 2) odnowienia naturalne są to uprawy leśne powstałe na powierzchni lasów z samosiewu i odrośli, uznane za pełnowartościowe i pokrywające co najmniej 50% terenu.

Zalesienia polegają na zakładaniu upraw leśnych na gruntach pozostających poprzednio poza uprawą leśną (niezaliczonych do powierzchni lasów).

Zadrzewienia są to produkcyjne i ochronne skupiska drzew i krzewów na terenach poza lasami. Występują wzdłuż tras komunikacyjnych i cieków wodnych, wśród upraw rolnych, przy domach i budynkach gospodarczych oraz w obrębie i przy zakładach przemysłowych. Do zadrzewień nie zalicza się: sadów, plantacji, szkółek drzew i krzewów, cmentarzy, urządzonej zieleni komunalnej w miastach, ogrodów działkowych, skupisk drzew otaczających obiekty zabytkowe.

3. Wskaźnik **lesistości** (lesistość) obliczono jako stosunek procentowy powierzchni lasów do ogólnej powierzchni województwa.

Udział powierzchni gruntów leśnych w powierzchni lądowej województwa obliczono jako stosunek powierzchni lasów i gruntów związanych z gospodarką leśną do powierzchni ogólnej województwa pomniejszonej o grunty pod wodami (obejmujące powierzchniowe wody płynące oraz stojące); od 2002 r. - zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 III 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. Nr 38, poz. 454) - do powierzchni lądowej województwa zalicza się grunty pod stawami oraz rowy użytkowane rolniczo.

4. Dane o **pozyskaniu drewna** w układzie sortymentowym zaprezentowano według klasyfikacji jakościowo-wymiarowej określonej Polskimi Normami.

Blanks are areas temporarily devoid of tree stands for longer than 2 years as well as crops and greenwoods in the age I category (1-20 years), with plantings at less than 0,5 (full planting at 1,0), designated for renewal in coming years.

Irregularly stocked open stands are areas planted with trees in the age II category (21-40 years) with plantings of up to 0,3 inclusive, or planted with trees in the III, or higher, age category (41 years or more) with plantings of up to 0,2 inclusive, excluding tree stands in the renewal and to be renewed classes.

Renewals are understood as new tree stands forming in place of removed stands:

- 1) artificial renewals are tree crops established through planting or sowing;
- 2) natural renewals are tree crops formed in woodland areas through self-seeding and offshoots, considered full-value and covering at least 50% of the area.

Afforestation consists in establishing woodland crops on land previously outside silviculture (not included in forest area).

Plantings are productive and protective clusters of trees and shrubs outside the forest. The term includes trees along roads, rivers, canals and among agricultural crops, on farmlands and within plants area. The term excludes orchards, plantations, forest and shrub nurseries, cemeteries and estate green belts within cities, home gardens and allotments, trees and shrubs surrounding monumental places.

3. The **forest cover indicator** (forest cover) was calculated as the percentage ratio of forest area to the total area of the voivodship.

Share of forest land in land area of the voivodship is calculated as the percentage ratio of forest area (including land connected with silviculture) to the total area of the voivodship without lands under waters (i.e. surface flowing waters and surface standing waters). According to the regulation of the Ministry of Regional Development and Construction from 29 III 2001 in regard to the registration of land and buildings (Journal of Laws No. 38, item 454) - since 2002 land under ponds as well as ditches used for agricultural purposes have been calculated to land area.

4. Data on **removals** in assortment order were presented according to the quality and size classification defined by the Polish Norms.

Rolnictwo

Agriculture

TABL. 1 (195).

UWARUNKOWANIA I WAŻNIEJSZE WYNIKI EKONOMICZNO-PRODUKCYJNE W ROLNICTWIE

TRENDS AND MAJOR ECONOMIC AND PRODUCTION RESULTS IN AGRICULTURE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Powierzchnia użytków rolnych ^a (stan w czerwcu) w tys. ha	842,1	711,4	717,5	722,2	Agricultural land area ^a (as of June) in thous. ha
w tym gospodarstwa indywidualne ..	815,4	687,8	695,4	700,9	of which private farms
Udział w ogólnej powierzchni zasiewów (stan w czerwcu) w %:					Share in total sown area (as of June) in %:
zbóż podstawowych	46,2	50,8	50,6	50,4	basic cereals
w tym gospodarstwa indywidualne	46,0	50,8	50,6	50,4	of which private farms
ziemniaków	17,1	12,2	12,5	11,0	potatoes
w tym gospodarstwa indywidualne	17,6	12,6	12,8	11,3	of which private farms
rzepaku i rzepiku	0,4	0,7	1,0	1,1	rape and agrimony
w tym gospodarstwa indywidualne	0,1	0,4	0,5	0,5	of which private farms
Plony z 1 ha w dt:					Yields per 1 ha in dt:
zbóż podstawowych	27,6	32,1	31,5	32,9	of basic cereals
w tym gospodarstwa indywidualne	27,2	31,7	31,1	32,3	of which private farms
ziemniaków.....	178	178	177	173	of potatoes
w tym gospodarstwa indywidualne	178	178	177	173	of which private farms
rzepaku i rzepiku	26,5	29,0	30,5	29,3	of rape and agrimony
w tym gospodarstwa indywidualne	20,1	26,0	29,3	29,0	of which private farms
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie w przeliczeniowych sztukach dużych (stan w czerwcu) ^b na 100 ha użytków rolnych	53,0	46,6	44,6	39,8	Cattle, pigs, sheep and horses in terms of large heads (as of June) ^b per 100 ha of agricultural land
w tym gospodarstwa indywidualne ..	53,9	46,9	44,9	39,9	of which private farms

^a Według granic administracyjnych. ^b Patrz uwaga do tabl. 10 na str. 286; trzoda chlewna — stan w końcu lipca.

^a By administrative borders. ^b See note to table 10 on page 286; pigs — as of the end of July.

TABL. 1 (195). **UWARUNKOWANIA I WAŻNIEJSZE WYNIKI EKONOMICZNO-PRODUKCYJNE
W ROLNICTWIE (dok.)**
*TRENDS AND MAJOR ECONOMIC AND PRODUCTION RESULTS
IN AGRICULTURE (cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Udział krów w pogłowie bydła (stan w czerwcu) w %	59,9	58,9	56,9	56,7	Share of cows in cattle stocks (as of June) in %
w tym gospodarstwa indywidualne	60,1	59,2	57,0	57,0	of which private farms
Udział loch w pogłowie trzody chlewnej (stan w końcu lipca) w %	11,1	13,2	10,9	10,1	Share of sows in pig stocks (as of the end of July) in %
w tym gospodarstwa indywidualne	11,0	13,1	10,9	10,1	of which private farms
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^c na 1 ha użytków rolnych w kg	159,8	193,3	233,8	186,3	Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck) ^c per 1 ha of agricultural land in kg
Produkcja mleka krowiego w l:					Production of cows' milk in l:
na 1 ha użytków rolnych	900	723	653	640	per 1 ha of agricultural land
w tym gospodarstwa indywidualne	846	721	649	635	of which private farms
na 1 krowę	3274	3140	3244	3437	per cow
w tym gospodarstwa indywidualne	3253	3094	3193	3374	of which private farms
Ciągniki rolnicze (stan w czerwcu) ^d na 100 ha użytków rolnych w szt	11,6	16,4	17,9	17,6	Agricultural tractors (as of June) ^d per 100 ha of agricultural land in units
w tym gospodarstwa indywidualne	11,8	16,8	18,3	17,8	of which private farms
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi) w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych ^e w kg	73,7	93,8	70,9	70,5	Consumption of mineral or chemical fertilizers (including mixed fertilizers) in terms of pure ingredient per 1 ha of agricultural land ^e in kg
w tym gospodarstwa indywidualne	73,1	91,9	68,9	68,2	of which private farms

^c Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie, drobiowe, kozie, królicze i dziczyzna; w wadze poubojowej cieplej.
^d Do 2004 r. - stan w dniu 31 XII. ^e Dotyczy odpowiednio lat gospodarczych 1999/2000, 2004/05, 2006/07, 2007/08.

^c Beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; in post-slaughter warm weight. ^d Until 2004 - as of 31 XII. ^e Concerns respectively the 1999/2000, 2004/05, 2006/07, 2007/08 farming years.

TABL. 2 (196). UŻYTKOWANIE GRUNTÓW ^a WEDŁUG SEKTORÓW

Stan w czerwcu

LAND USE ^a BY SECTORS

As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem <i>Grand total</i>	Sektor publiczny <i>Public sector</i>	Sektor prywatny <i>Private sector</i>		SPECIFICATION
				razem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
WEDŁUG GRANIC ADMINISTRACYJNYCH BY ADMINISTRATIVE BORDERS						
Powierzchnia ogólna .	2000	1514410	402487	1111923	1063163	Total area
	2005	1518974	408154	1110821	864155	
	2007	1518287	.	.	873193	
	2008	1518279	407448	1110831	860863	
Użytki rolne	2000	842123	16097	826026	815408	<i>Agricultural land</i>
	2005	711371	13651	697720	687840	
	2007	717452	.	.	695402	
	2008	722197	12866	709330	700857	
grunty orne	2000	581064	10746	570318	562383	<i>arable land</i>
	2005	453405	8998	444408	436797	
	2007	419428	.	.	404420	
	2008	451078	7827	443251	436896	
sady	2000	21906	115	21791	21747	<i>orchards</i>
	2005	15878	82	15796	15780	
	2007	16272	.	.	16166	
	2008	15932	92	15840	15825	
łąki	2000	167529	2854	164675	163648	<i>meadows</i>
	2005	192999	2432	190567	189508	
	2007	193884	.	.	190862	
	2008	184445	2416	182029	181135	
pastwiska	2000	71624	2382	69242	67630	<i>pastures</i>
	2005	49089	2139	46950	45755	
	2007	42601	.	.	39651	
	2008	42126	1937	40190	39371	
pozostałe	2007	45268	.	.	44303	<i>others</i>
	2008	28615	595	28020	27630	
Lasy ^b	2000	440586	248331	192255	179084	<i>Forests ^b</i>
	2005	444750	255511	189239	112966	
	2007	435705	.	.	117170	
	2008	436928	249718	187209	108240	
Pozostałe grunty ^c	2000	231701	138059	93642	68671	<i>Other land ^c</i>
	2005	362853	138992	223862	63349	
	2007	365130	.	.	60621	
	2008	359155	144864	214291	51767	

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 270. ^b Łącznie z gruntami związanymi z gospodarką leśną. ^c Pod zabudowaniami, podwórzami, drogi, wody i inne grunty użytkowe oraz nieużytki.

^a See general notes, item 6 on page 270. ^b Including land connected with silviculture. ^c For buildings, courts, roads, waters and other usable land as well as wasteland.

TABL. 2 (196). UŻYTKOWANIE GRUNTÓW ^a WEDŁUG SEKTORÓW (dok.)

Stan w czerwcu

LAND USE ^a BY SECTORS (cont.)

As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Grand total</i>	Sektor publiczny <i>Public sector</i>	Sektor prywatny <i>Private sector</i>		SPECIFICATION
			razem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
			w ha <i>in ha</i>		

WEDŁUG SIEDZIBY UŻYTKOWNIKA
BY THE OFFICIAL RESIDENCE OF THE LAND USER

Powierzchnia ogólna	2000	1515843	403422	1112421	1062999	Total area
	2005	1516411	402898	1113514	865737	
	2007	1516114	403499	1112615	874986	
	2008	1518131	404713	1113418	862644	
Użytki rolne	2000	843047	16625	826422	815542	Agricultural land
	2005	709180	8945	700236	689310	
	2007	715480	8987	706493	697019	
	2008	722157	10413	711744	702499	
grunty orne	2000	581628	11304	570324	562140	arable land
	2005	451912	5919	445994	437664	
	2007	417862	5572	412290	405258	
	2008	451439	6755	444684	437756	
sady	2000	21543	115	21428	21384	orchards
	2005	15895	83	15812	15797	
	2007	16313	91	16222	16207	
	2008	15975	92	15883	15868	
łąki	2000	167557	2849	164708	163678	meadows
	2005	192693	1325	191367	190032	
	2007	193774	1271	192503	191485	
	2008	184207	1428	182780	181703	
pastwiska	2000	72319	2357	69962	68340	pastures
	2005	48680	1618	47062	45816	
	2007	42231	1441	40789	39715	
	2008	41801	1524	40277	39449	
pozostałe	2007	45301	612	44688	44354	others
	2008	28735	615	28120	27724	
Lasy ^b	2000	440851	248329	192522	178987	Forests ^b
	2005	444629	255248	189380	113087	
	2007	435685	248362	187323	117365	
	2008	436883	249485	187398	108415	
Pozostałe grunty ^c	2000	231945	138468	93477	68470	Other land ^c
	2005	362603	138705	223898	63340	
	2007	364949	146150	218798	60603	
	2008	359091	144815	214276	51729	

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 270. ^b Łącznie z gruntami związanymi z gospodarką leśną. ^c Pod zabudowaniami, podwórzami, drogi, wody i inne grunty użytkowe oraz nieużytki.

^a See general notes, item 6 on page 270. ^b Including land connected with silviculture. ^c For buildings, courts, roads, waters and other usable land as well as wasteland.

TABL. 3 (197). **DYNAMIKA GLOBALNEJ, KOŃCOWEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe^a)**
INDICES OF GROSS, FINAL AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices^a)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2000	2005	2007	SPECIFICATION
	ogółem total			w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms			
	rok poprzedni = 100 previous year = 100						
Produkcja globalna	102,8	97,1	111,5	102,9	97,4	111,9	Gross output
roślinna	104,3	96,5	109,6	104,3	96,7	109,9	crop
zwierzęca	101,0	97,8	113,6	101,2	98,1	114,1	animal
Produkcja końcowa	105,5	97,0	115,5	105,7	97,5	116,0	Final output
roślinna	110,8	95,4	116,6	110,8	96,0	117,0	crop
zwierzęca	102,1	98,3	114,8	102,3	98,7	115,3	animal
Produkcja towarowa	108,6	99,2	103,3	109,2	99,8	103,5	Market output
roślinna	116,4	99,3	101,6	117,0	99,7	101,5	crop
zwierzeca	103,1	99,2	104,6	103,6	100,0	104,9	animal

a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 10, pkt 1) na str. 26.

a See general notes to the Yearbook, item 10, point 1) on page 26.

TABL. 4 (198). **STRUKTURA GLOBALNEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe^a)**
STRUCTURE OF GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices^a)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	SPECIFICATION
	w odsetkach <i>in percent</i>			

PRODUKCJA GLOBALNA
GROSS OUTPUT

OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Produkcja roślinna	55,6	54,6	51,1	Crop output
Zboża	9,9	11,9	10,0	<i>Cereals</i>
w tym zboża podstawowe	8,5	9,5	7,6	<i>of which basic cereals</i>
w tym: pszenica	5,3	5,5	4,4	<i>of which: wheat</i>
żyto	0,5	0,3	0,3	<i>rye</i>
jęczmień	1,5	2,3	1,8	<i>barley</i>
Ziemniaki	12,9	7,4	9,0	<i>Potatoes</i>
Przemysłowe	0,7	1,3	1,1	<i>Industrial</i>
w tym buraki cukrowe	0,2	0,5	0,3	<i>of which sugar beets</i>
Warzywa	12,9	17,3	17,1	<i>Vegetables</i>
Owoce	7,7	6,1	5,1	<i>Fruit</i>
Siano łąkowe	3,2	4,2	3,6	<i>Meadow hay</i>
Pozostałe	8,3	6,4	5,2	<i>Others</i>

a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 10, pkt 1) na str. 26.

a See general notes to the Yearbook, item 10, point 1) on page 26.

TABL. 4 (198). **STRUKTURA GLOBALNEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (dok.)**
STRUCTURE OF GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	SPECIFICATION
	w odsetkach in percent			
PRODUKCJA GLOBALNA (dok.) GROSS OUTPUT (cont.)				
Produkcja zwierzęca.....	44,4	45,4	48,9	Animal output
Żywiec rzeźny ^b	20,0	22,8	24,9	Animals for slaughter ^b
w tym:				of which:
bydło (bez cieląt).....	3,8	3,7	5,9	cattle (excluding calves)
cielęta	1,4	1,1	1,7	calves
trzoda chlewna	9,2	10,6	10,1	pigs
owce.....	0,2	0,2	0,2	sheep
drób	3,8	6,0	6,1	poultry
Przyrost stada (podstawowego i obrotowego)	-1,3	-0,6	0,6	Increase in herd (basic and working)
Mleko krowie	17,6	14,9	14,3	Cows' milk
Jaja kurze.....	4,7	5,6	6,2	Hen eggs
Obornik.....	2,1	1,6	1,1	Manure
Pozostałe	1,3	1,1	1,8	Others
PRODUKCJA TOWAROWA MARKET OUTPUT				
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	T O T A L
Produkcja roślinna	44,5	43,8	41,2	Crop output
Zboża	4,1	5,0	4,0	Cereals
w tym zboża podstawowe	3,8	4,6	3,4	of which basic cereals
w tym: pszenica	3,1	3,7	2,8	of which: wheat
żyto	0,3	0,4	0,2	rye
jęczmień	0,2	0,2	0,2	barley
Ziemniaki	5,2	2,4	4,2	Potatoes
Przemysłowe	2,2	1,7	1,8	Industrial
w tym buraki cukrowe	0,4	0,8	0,5	of which sugar beets
Warzywa	19,4	22,7	21,6	Vegetables
Owoce	12,2	9,1	6,7	Fruit
Pozostałe	1,4	2,9	2,9	Other
Produkcja zwierzęca.....	55,5	56,2	58,8	Animal output
Żywiec rzeźny ^b	29,4	33,6	35,3	Animals for slaughter ^b
w tym:				of which:
bydło (bez cieląt).....	6,6	6,1	9,5	cattle (excluding calves)
cielęta	1,2	1,4	2,1	calves
trzoda chlewna	12,6	15,3	14,3	pigs
owce.....	0,2	0,2	0,2	sheep
drób	6,2	9,0	8,0	poultry
Mleko krowie	19,3	15,1	14,4	Cows' milk
Jaja kurze.....	6,3	6,9	7,3	Hen eggs
Pozostałe	0,5	0,6	1,8	Others

^b Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.

^b Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

TABL. 5 (199). **POWIERZCHNIA ZASIEWÓW**

Stan w czerwcu

SOWN AREA

As of June

ZIEMIOPŁODY	2000	2005	2007	2008			CROPS
				ogółem <i>grand total</i>	w tym sektor prywatny <i>of which private sector</i>		
					razem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
w ha in ha							
O G Ó Ł E M	525261	402092	401348	421864	415490	409077	T O T A L
Zboża	287966	255883	260658	274640	271129	266423	Cereals
zboża podstawowe.....	242836	204320	203237	212470	209581	206112	basic cereals
pszenica	128159	104648	102848	111462	109602	107469	wheat
żyto	21613	9780	8899	9406	9320	9168	rye
jęczmień	45762	48636	52045	52776	52168	51333	barley
owies	29351	23178	24299	20922	20755	20688	oats
pszenżyto	17951	18078	15146	17904	17736	17454	triticale
mieszanek zbożowe	36995	38237	45239	47443	47384	47309	cereal mixed
gryka i proso ^a	112	93	117	87	87	13	buckwheat and millet ^a
kukurydza na ziarno	8023	13234	12063	14640	14077	12989	maize for grain
Strączkowe.....	3306	4222	4211	4303	4246	4246	Pulses
konsumpcyjne	1892	1367	1396	1343	1318	1318	edible
pastewne ^b	1414	2855	2815	2960	2929	2929	feed ^b
Ziemniaki	89937	49075	50074	46440	46430	46397	Potatoes
Przemysłowe	5952	6695	7664	7621	6089	4911	Industrial
w tym:							of which:
buraki cukrowe	1753	1747	1198	1034	861	789	sugar beets
oleiste	2535	3176	4418	4573	3243	2138	oil-bearing
w tym rzepak i rzepik	2281	2823	4105	4457	3157	1982	of which rape and agrimony
Pastewne	103419	51931	49040	61177	60290	59810	Feed
w tym:							of which:
okopowe	18785	5637	4662	4404	4403	4399	root plants
kukurydza na paszę	5381	3995	4460	4711	4157	3754	maize for feeds
Pozostałe uprawy ^c	34681	34286	29703	27685	27308	27292	Other crops ^c
w tym warzywa grun- towe ^d	20380	23002	20265	17427	17301	17296	of which field vegeta- bles ^d

a Łącznie z pozostałymi zbożowymi. b Łącznie z mieszkankami zbożowo-strączkowymi na ziarno. c Warzywa, truskawki, uprawy na nawozy zielone, wysadki okopowych itp. d Od 2005 r. łącznie z powierzchnią upraw warzyw w ogrodach przydomowych.

a Including other cereals. b Including cereal and pulse mixed for grain. c Vegetables, strawberries, green fertilizer crops, root plant planting etc. d Since 2005 including vegetable crops area in gardens adjacent to houses.

TABL. 6 (200).

ZBIORY I PLONY WYBRANYCH ZIEMIOPŁODÓW**SELECTED CROP PRODUCTION AND YIELDS**

SELECTED CROP PRODUCTION AND YIELDS							
ZIEMIOPŁODY	2000	2005	2007	2008			CROPS
				ogółem <i>grand total</i>	w tym sektor prywatny <i>of which private sector</i>		
					razem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	

ZBIORY w t
PRODUCTION in t

Zboża	807996	852726	853358	933199	912960	885731	<i>Cereals</i>
w tym:							<i>of which:</i>
zboża podstawowe ..	669946	656404	640477	698310	682617	665146	<i>basic cereals</i>
pszenica	372284	360312	342578	388530	377473	365126	<i>wheat</i>
żyto	52302	25722	23824	26077	25702	25120	<i>rye</i>
jęczmień	132488	161624	169294	179057	176230	173063	<i>barley</i>
owies	67348	57236	61390	52002	51482	51306	<i>oats</i>
pszenżyto	45523	51510	43391	52644	51730	50531	<i>triticale</i>
mieszanki zbożowe	96572	114254	136078	140453	140270	140035	<i>cereal mixed</i>
Ziemniaki	1601032	873555	888787	803151	802965	801770	<i>Potatoes</i>
Buraki cukrowe	68848	85781	74942	65002	51420	46026	<i>Sugar beets</i>
Rzepak i rzepik	6039	8184	12515	13080	8959	5965	<i>Rape and agrimony</i>
Siano łąkowe	779846	917217	863679	835616	831995	828370	<i>Meadow hay</i>

PLONY z 1 ha w dt
YIELDS per 1 ha in dt

Zboża	28,1	33,3	32,7	34,0	33,7	33,2	<i>Cereals</i>
w tym:							<i>of which:</i>
zboża podstawowe ..	27,6	32,1	31,5	32,9	32,6	32,3	<i>basic cereals</i>
pszenica	29,0	34,4	33,3	34,9	34,4	34,0	<i>wheat</i>
żyto	24,2	26,3	26,8	27,7	27,6	27,4	<i>rye</i>
jęczmień	29,0	33,2	32,5	33,9	33,8	33,7	<i>barley</i>
owies	22,9	24,7	25,3	24,9	24,8	24,8	<i>oats</i>
pszenżyto	25,4	28,5	28,6	29,4	29,2	29,0	<i>triticale</i>
mieszanki zbożowe .	26,1	29,9	30,1	29,6	29,6	29,6	<i>cereal mixed</i>
Ziemniaki	178	178	177	173	173	173	<i>Potatoes</i>
Buraki cukrowe	393	491	626	629	618	606	<i>Sugar beets</i>
Rzepak i rzepik	26,5	29,0	30,5	29,3	28,4	29,0	<i>Rape and agrimony</i>
Siano łąkowe	46,5	47,6	44,6	45,4	45,5	45,6	<i>Meadow hay</i>

TABL. 7 (201).

POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY WARZEW GRUNTOWYCH^a
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF GROUND VEGETABLES^a

AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF GROUND VEGETABLES							
ZIEMIOPŁODY	2000	2005	2007	2008			CROPS
				ogółem <i>grand total</i>	w tym sektor prywatny <i>of which private sector</i>		
					razem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	

POWIERZCHNIA w ha — stan w czerwcu
 AREA in ha — as of June

OGÓŁEM	20380	23002	20265	17427	17301	17296	TOTAL
Kapusta	6242	5884	5225	4452	4450	4450	Cabbages
Kalafiory	1767	2120	1950	2209	2209	2209	Cauliflowers
Cebula	2793	2460	2149	1783	1735	1734	Onions
Marchew jadalna	2237	2574	2210	1903	1859	1859	Carrots
Buraki ćwikłowe	1904	1821	1559	1239	1233	1233	Beetroots
Ogórki	1956	1520	1050	1195	1195	1195	Cucumbers
Pomidory	1056	490	370	295	295	295	Tomatoes
Pozostałe ^b	2425	6133	5752	4351	4324	4321	Others ^b

ZBIORY w t
 PRODUCTION in t

OGÓŁEM	568818	614616	546236	480575	476690	476619	TOTAL
Kapusta	292657	266436	233984	204743	204702	204700	Cabbages
Kalafiory	36159	55544	52652	59645	59643	59643	Cauliflowers
Cebula	55180	52357	40695	35072	32967	32946	Onions
Marchew jadalna	58841	65435	60669	53134	52054	52052	Carrots
Buraki ćwikłowe	45782	44140	38381	32255	32060	32058	Beetroots
Ogórki	30365	20827	16587	19121	19121	19120	Cucumbers
Pomidory	15637	6517	5641	4426	4425	4425	Tomatoes
Pozostałe ^b	34198	103360	97630	72180	71718	71675	Others ^b

PLONY z 1 ha w dt
 YIELDS per 1 ha in dt

Kapusta	469	453	448	460	460	460	Cabbages
Kalafiory	205	262	270	270	270	270	Cauliflowers
Cebula	198	213	189	197	190	190	Onions
Marchew jadalna	263	254	275	279	280	280	Carrots
Buraki ćwikłowe	240	242	246	260	260	260	Beetroots
Ogórki	155	137	158	160	160	160	Cucumbers
Pomidory	148	133	152	150	150	150	Tomatoes
Pozostałe ^b	141	169	170	166	166	166	Others ^b

^a Od 2005 r. łącznie z uprawą warzyw w ogrodach przydomowych. ^b Pietruszka, pory, selery, rzodkiewka, sałata, rabarbar itp.

^a Since 2005 including vegetable crops in gardens adjacent to houses. ^b Parsley, leeks, celeries, radish, salad, rhubarb etc.

TABL. 8 (202).

POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY OWOCÓW Z DRZEW**AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF TREE FRUIT**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008			SPECIFICATION
				ogółem <i>grand total</i>	w tym sektor prywatny <i>of which private sector</i>		
					razem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	

POWIERZCHNIA w ha — stan w czerwcu
 AREA in ha — as of June

OGÓŁEM	25164	15298	15307	15065	14995	14984	TOTAL
Jablonie	14429	9154	9288	9131	9077	9070	<i>Apples</i>
Grusze	2102	1037	1021	988	985	984	<i>Pears</i>
Śliwy	4322	2568	2309	2265	2258	2255	<i>Plums</i>
Wiśnie	2058	1211	1190	1192	1191	1190	<i>Cherries</i>
Czereśnie	1345	861	831	822	820	820	<i>Sweet cherries</i>
Pozostałe ^a	908	466	668	666	665	665	<i>Others^a</i>

ZBIORY w t
 PRODUCTION in t

OGÓŁEM	139633	133002	91350	157306	156492	156443	TOTAL
Jabłka	112225	110104	73739	133861	133110	133083	<i>Apples</i>
Gruszki	6324	4873	3172	5192	5165	5164	<i>Pears</i>
Śliwki	10996	8998	7202	8862	8829	8811	<i>Plums</i>
Wiśnie	6209	5032	4581	5270	5268	5267	<i>Cherries</i>
Czereśnie	2745	2999	2191	2756	2755	2754	<i>Sweet cherries</i>
Pozostałe ^a	1135	995	467	1366	1365	1364	<i>Others^a</i>

PLONY z 1 ha w dt
 YIELDS per 1 ha in dt

Jabłka	78	120	79	147	147	147	<i>Apples</i>
Gruszki	30	47	31	53	52	52	<i>Pears</i>
Śliwki	25	35	31	39	39	39	<i>Plums</i>
Wiśnie	30	42	38	44	44	44	<i>Cherries</i>
Czereśnie	20	35	26	34	34	34	<i>Sweet cherries</i>
Pozostałe ^a	12	21	7	21	21	21	<i>Others^a</i>

^a Brzoskwinie, morele, orzechy włoskie.
^a *Peaches, apricots, walnuts.*

TABL. 9 (203).

**POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY Z KRZEWÓW OWOCOWYCH
I PLANTACJI JAGODOWYCH****AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF BERRY FRUIT**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008			SPECIFICATION
				ogółem <i>grand total</i>	w tym sektor prywatny <i>of which private sector</i>		
					razem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	

POWIERZCHNIA w ha — stan w czerwcu
AREA in ha — as of June

O G Ó Ł E M	8820	6833	6398	6708	6685	6680	T O T A L
Truskawki ^a	2693	2737	2539	2868	2861	2861	Strawberries ^a
Maliny ^b	894	604	588	585	580	580	Raspberries ^b
Porzeczki	3836	2399	2271	2280	2270	2270	Currants
Agrest	1115	681	594	591	590	590	Gooseberries
Pozostałe ^c	282	412	406	385	383	379	Others ^c

ZBIORY w t
PRODUCTION in t

O G Ó Ł E M	37693	30805	26260	29017	29010	29006	T O T A L
Truskawki ^a	11052	10921	10662	11445	11444	11444	Strawberries ^a
Maliny ^b	3020	1857	1786	1762	1758	1757	Raspberries ^b
Porzeczki	15769	11884	8627	9770	9768	9767	Currants
Agrest	5807	4167	3322	3978	3978	3977	Gooseberries
Pozostałe ^c	2044	1976	1863	2063	2062	2060	Others ^c

PLONY z 1 ha w dt
YIELDS per 1 ha in dt

Truskawki ^a	41	40	42	40	40	40	Strawberries ^a
Maliny ^b	34	31	30	30	30	30	Raspberries ^b
Porzeczki	41	50	38	43	43	43	Currants
Agrest	52	61	56	67	67	67	Gooseberries
Pozostałe ^c	72	48	46	54	54	54	Others ^c

^a Od 2005 r. łącznie z uprawą truskawek w ogrodach przydomowych. ^b Łącznie z jeżyną bezkolcową. ^c Aronia, borówka wysoka i inne.

^a Since 2005 including strawberry crops in gardens adjacent to houses. ^b Including thornless blackberry. ^c Aronia, highbush blueberry and others.

TABL. 10 (204). **BYDŁO, TRZODA CHLEWNA, OWCE I KONIE**

Stan w czerwcu

CATTLE, PIGS, SHEEP AND HORSES

As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Grand total</i>	W tym sektor prywatny <i>Of which private sector</i>		SPECIFICATION
		razem <i>total</i>	w tym gospo- darstwa indywi- dualne <i>of which private farms</i>	
W SZTUKACH IN HEADS				
Bydło 2000	391254	388372	386745	Cattle
..... 2005	272662	269928	267201	
..... 2007	266134	263553	261366	
2008	228939	225751	223484	
w tym krowy 2000	234299	233107	232265	of which cows
..... 2005	160692	159414	158148	
..... 2007	151385	150205	149095	
2008	129856	128465	127401	
Trzoda chlewna ^a 2000	478185	474867	459455	Pigs ^a
..... 2005	494633	492832	482279	
..... 2007	459566	457894	447136	
2008	436263	434827	425608	
w tym lochy 2000	53179	52783	50475	of which sows
..... 2005	65108	64945	63378	
..... 2007	50275	50087	48681	
2008	44125	43960	42766	
Owce 2000	60658	59573	59573	Sheep
..... 2005	84855	84156	84156	
..... 2007	98723	98104	97548	
2008	107153	106270	105840	
w tym maciorki 2000	39895	39318	39318	of which ewes
..... 2005	61041	60641	60641	
..... 2007	62288	61917	61517	
2008	72302	71956	71606	
Konie ^b 2000	56858	56413	56400	Horses ^b
..... 2005	30939	30615	30500	
..... 2007	29655	29294	29284	
2008	29897	29508	29500	
W przeliczeniowych sztu- 2000	446442	443107	439480	In terms of large heads (cattle, pigs, sheep and horses)
kach dużych (bydło, trzoda 2005	330052	327214	323335	
chlewna, owce i konie) 2007	319395	316668	313251	
2008	287059	283835	280595	

^a Stan w końcu lipca. ^b Dane szacunkowe.^a As of the end of July. ^b Estimated data.

TABL. 10 (204). **BYDŁO, TRZODA CHLEWNA, OWCE I KONIE (dok.)**

Stan w czerwcu

CATTLE, PIGS, SHEEP AND HORSES (cont.)

As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Grand total</i>	W tym sektor prywatny <i>Of which private sector</i>		SPECIFICATION	
		razem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>		
NA 100 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w szt PER 100 ha OF AGRICULTURAL LAND in heads					
Bydło	2000	46,4	47,0	47,4	Cattle
	2005	38,4	38,5	38,8	
	2007	37,2	37,3	37,5	
	2008	31,7	31,7	31,8	
w tym krowy	2000	27,8	28,2	28,5	of which cows
	2005	22,7	22,8	22,9	
	2007	21,2	21,3	21,4	
	2008	18,0	18,0	18,1	
Trzoda chlewna ^a	2000	56,7	57,5	56,3	Pigs ^a
	2005	69,7	70,4	70,0	
	2007	64,2	64,8	64,1	
	2008	60,4	61,1	60,6	
w tym lochy	2000	6,3	6,4	6,2	of which sows
	2005	9,2	9,3	9,2	
	2007	7,0	7,1	7,0	
	2008	6,1	6,2	6,1	
Owce	2000	7,2	7,2	7,3	Sheep
	2005	12,0	12,0	12,2	
	2007	13,8	13,9	14,0	
	2008	14,8	14,9	15,1	
w tym maciorki	2000	4,7	4,8	4,8	of which ewes
	2005	8,6	8,7	8,8	
	2007	8,7	8,8	8,8	
	2008	10,0	10,1	10,2	
Konie ^b	2000	6,8	6,8	6,9	Horses ^b
	2005	4,4	4,4	4,4	
	2007	4,1	4,1	4,2	
	2008	4,1	4,1	4,2	
W przeliczeniowych sztukach dużych (bydło, trzoda chlewna, owce i konie)	2000	53,0	53,6	53,9	In terms of large heads (cattle, pigs, sheep and horses)
	2005	46,6	46,8	46,9	
	2007	44,6	44,8	44,9	
	2008	39,8	39,9	39,9	

^a Stan w końcu lipca. ^b Dane szacunkowe.

U w a g a. Przeliczenia pogłowia zwierząt ze sztuk fizycznych na przeliczeniowe sztuki duże dokonuje się przy wykorzystaniu następujących współczynników: dla bydła — 0,8, dla trzody chlewnej — 0,15, dla owiec — 0,08, dla koni — 1,0.

^a As of the end of July. ^b Estimated data.

N o t e. The following ratios are used in calculating livestock in physical units per head in terms of large heads: for cattle — 0,8, for pigs — 0,15, for sheep — 0,08, for horses — 1,0.

TABL. 11 (205). **DRÓB^a**
Stan w końcu roku
POULTRY^a
End of year

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
Kury w tys. szt	3844,2	4669,5	5009,8	4786,3	4743,8	<i>Hens in thous. heads</i>
w tym nioski	3394,0	2888,7	2824,5	2490,0	2463,8	<i>of which laying hens</i>
Gęsi w tys. szt	25,3	17,1	13,8	14,5	14,2	<i>Geese in thous. heads</i>
Indyki w tys. szt	75,5	92,1	61,7	70,6	42,6	<i>Turkeys in thous. heads</i>
Kaczki ^b w tys. szt	407,0	221,9	287,9	251,3	251,3	<i>Ducks ^b in thous. heads</i>
Kury na 100 ha użytków rolnych w szt	456	658	700	663	675	<i>Hens per 100 ha of agricultural land in heads</i>
w tym nioski	403	407	395	345	351	<i>of which laying hens</i>

^a Dla 2000 r. — w wieku 6 miesięcy i więcej; dla lat 2005-2008 — w wieku powyżej 2 tygodni. ^b Łącznie z drobiem pozostałym.

^a For 2000 — aged 6 months and more; for 2005-2008 — more than 2 weeks old. ^b Including other poultry.

TABL. 12 (206). **PRODUKCJA ŻYWCA RZEŻNEGO^a**
PRODUCTION OF ANIMALS FOR SLAUGHTER^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
------------------	------	------	------	------	---------------

W TYSIĄCACH SZTUK
IN THOUSAND HEADS

Bydło (bez cieląt)	100,9	67,9	97,8	77,6	<i>Cattle (excluding calves)</i>
Cielęta	85,8	49,1	59,7	60,4	<i>Calves</i>
Trzoda chlewna	767,8	721,9	848,0	626,3	<i>Pigs</i>
Owce	55,4	53,1	53,6	55,2	<i>Sheep</i>
Konie	18,6	9,6	8,6	4,9	<i>Horses</i>

W TYSIĄCACH TON ŻYWEJ WAGI
IN THOUSAND TONNES OF LIVE WEIGHT

Bydło (bez cieląt)	42,4	35,3	49,7	38,6	<i>Cattle (excluding calves)</i>
Cielęta	8,0	5,4	6,1	6,6	<i>Calves</i>
Trzoda chlewna	88,3	82,0	95,9	72,4	<i>Pigs</i>
Owce	1,1	1,1	1,1	1,4	<i>Sheep</i>
Konie	8,7	5,2	4,2	2,7	<i>Horses</i>
Drób	35,2	56,5	69,9	61,1	<i>Poultry</i>
Kozy i króliki	1,5	1,0	1,3	1,1	<i>Goats and rabbits</i>

^a Dane obejmują skup żywca rzeźnego (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu) oraz ubój gospodarczy.

^a Data include purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding) and farming slaughter.

TABL. 13 (207). **PRODUKCJA MIĘSA^a, TŁUSZCZÓW I PODROBÓW**
PRODUCTION OF MEAT^a, FATS AND PLUCK

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
W TYSIĄCACH TON IN THOUSAND TONNES					
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łą- cznie z tłuszczami i podrobami)					Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck)
mięso i tłuszcze	126,9	129,4	157,4	126,4	meat and fats
wołowe	22,1	18,5	26,1	20,3	beef
cielęce	4,8	3,3	3,7	3,9	veal
wieprzowe	68,9	63,9	74,8	56,5	pork
baranie	0,5	0,5	0,5	0,7	mutton
końskie	4,7	2,9	2,3	1,5	horseflesh
drobiowe	24,7	39,5	48,9	42,7	poultry
kozy i królicze ^b	1,2	0,8	1,1	0,8	goat and rabbit ^b
podroby	7,8	7,7	9,9	8,1	pluck
NA 100 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w dt PER 100 ha OF AGRICULTURAL LAND in dt					
OGÓŁEM	159,8	193,3	233,8	186,3	TOTAL

^a W wadze poubojowej ciepłej. Dane obejmują skup żywca rzeźnego (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu) oraz ubój gospodarczy. ^b łącznie z dziczyzną.

^a In post-slaughter warm weight. Data include purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding) and farming slaughter. ^b Including game.

TABL. 14 (208). **PRODUKCJA MLEKA I JAJ**
PRODUCTION OF MILK AND EGGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospo- darstwa indywi- dualne of which private farms	
Produkcja mleka krowiego:						Cows' milk production:
w milionach litrów	758,9	512,7	467,4	462,4	445,8	in million litres
na 100 ha użytków rolnych w tys. l	90,0	72,3	65,3	64,0	63,5	per 100 ha of agricultural land in thous. l
Przeciętny roczny udój mleka od 1 krowy w l	3274	3140	3244	3437	3374	Average annual quantity of milk per cow in l
Produkcja jaj kurzych w mln szt	595,9	626,4	718,1	552,4	545,5	Hen egg production in mln units
Przeciętna roczna liczba jaj od 1 kury noski w szt	177	205	233	194	193	Average annual number of eggs per laying hen in units

TABL. 15 (209). **MELIORACJE UŻYTKÓW ROLNYCH**
Stan w dniu 31 XII
DRAINAGE OF AGRICULTURAL LAND
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Użytki rolne zmeliorowane:					<i>Drained agricultural land:</i>
w tysiącach hektarów	204,4	204,2	204,0	204,0	<i>in thousand hectares</i>
grunty orne	172,6	172,4	172,3	172,3	<i>arable land</i>
w tym: zdrenowane	149,3	149,0	148,9	148,8	<i>of which: drained</i>
nawadniane	0,3	0,2	0,2	0,2	<i>watered</i>
łąki i pastwiska	31,8	31,8	31,7	31,7	<i>meadows and pastures</i>
w tym: zdrenowane	10,0	9,9	9,9	9,9	<i>of which: drained</i>
nawadniane	0,7	0,7	0,7	0,7	<i>watered</i>
w % ogólnej powierzchni użytków rolnych	23,1	28,8	28,5	28,3	<i>in % of total agricultural land</i>

Źródło: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Source: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 16 (210). **CIĄGNIKI ROLNICZE^a**
AGRICULTURAL TRACTORS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	W tym gospodar- stwa indywidualne <i>Of which private farms</i>	SPECIFICATION
W sztukach			<i>In units</i>
2000	97461	96377	
2005	116594	116120	
2007	127948	127416	
2008	126874	125157	
Powierzchnia użytków rolnych na 1 ciągnik w ha			<i>Agricultural land area per tractor in ha</i>
2000	8,7	8,5	
2005	6,1	5,9	
2007	5,6	5,5	
2008	5,7	5,6	

a Do roku 2004 — stan w dniu 31 XII, od 2005 r. — stan w czerwcu.

a Until 2004 — as of 31 XII, since 2005 — as of June.

TABL. 17 (211). **ZASOBY SIŁY POCIĄGOWEJ^a**
DRAFT FORCE RESOURCES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
W tysiącach jednostek pociągo- wych	769	748	829	956	<i>In thousand draft units</i>
siła pociągowa:					<i>draft force:</i>
Żywa	51	28	23	25	<i>Live</i>
Mechaniczna	718	720	805	931	<i>Mechanical</i>
Na 100 ha użytków rolnych w jednostkach pociągowych	91,3	105,5	115,8	132,4	<i>Per 100 ha of agricultural land</i>
siła pociągowa:					<i>draft force:</i>
Żywa	6,1	3,9	3,3	3,4	<i>Live</i>
Mechaniczna	85,2	101,6	112,6	129,0	<i>Mechanical</i>

a Dane dotyczące żywej siły pociągowej wykazano według stanu w czerwcu; mechanicznej — do roku 2004 według stanu w dniu 31 XII, a od 2005 r. — według stanu w czerwcu.

a Data concerning live draft force are shown as of June, for mechanical — until 2004 as of 31 XII, and since 2005 — as of June.

TABL. 18 (212). **ZUŻYCIE NAWOZÓW MINERALNYCH LUB CHEMICZNYCH ORAZ WAPNIOWYCH W PRZELICZENIU NA CZYSTY SKŁADNIK**
CONSUMPTION OF MINERAL OR CHEMICAL AND LIME FERTILIZERS IN TERMS OF PURE INGREDIENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	1999/2000	2004/05	2006/07	2007/08		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	

W TONACH
IN TONNES

Nawozy mineralne lub chemiczne ^a	62150	66498	50707	50925	47880	Mineral or chemical fertilizers ^a
azotowe	29613	30829	24413	23293	21680	nitrogenous
fosforowe	15832	16153	12841	13382	12714	phosphatic
potasowe	16705	19516	13453	14250	13486	potassic
Nawozy wapniowe ^b	88861	51706	5861	5594	4056	Lime fertilizers ^b

NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w kg
PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND in kg

Nawozy mineralne lub chemiczne ^a	73,7	93,8	70,9	70,5	68,2	Mineral or chemical fertilizers ^a
azotowe	35,1	43,5	34,1	32,3	30,9	nitrogenous
fosforowe	18,8	22,8	17,9	18,5	18,1	phosphatic
potasowe	19,8	27,5	18,8	19,7	19,2	potassic
Nawozy wapniowe ^b	105,4	72,9	8,2	7,8	5,8	Lime fertilizers ^b

a Łącznie z wieloskładnikowymi. b Przeważnie w postaci wapna palonego; łącznie z wapnem defekacyjnym.

a Including mixed fertilizers. b Most frequently in the form of quicklime; including defecated lime.

TABL. 19 (213). **WARTOŚĆ SKUPU PRODUKTÓW ROLNYCH (ceny bieżące ^a)**
VALUE OF AGRICULTURAL PRODUCTS PROCUREMENT (current prices ^a)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym od gospodarstw indywidualnych of which from private farms	

W MILIONACH ZŁOTYCH
IN MILLION ZLOTYS

OGÓŁEM	680,8	802,5	988,7	862,0	819,2	TOTAL
Produkty: roślinne	139,2	156,2	227,8	206,8	189,2	Products: crop
zwierzęce	541,6	646,3	760,9	655,2	630,0	animal

NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w zł
PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND in zł

OGÓŁEM	808	1131	1382	1194	1166	TOTAL
Produkty: roślinne	165	220	318	286	269	Products: crop
zwierzęce	643	911	1063	907	897	animal

a Płacone dostawcom; bez podatku VAT.

a Paid to suppliers; excluding VAT.

TABL. 20 (214). **SKUP WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH**
PROCUREMENT OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

PRODUKTY ROLNE	2000	2005	2007	2008			AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem <i>grand total</i>	w tym od sektora prywatnego <i>of which from private sector</i>		
					razem <i>total</i>	w tym od gospodarstw indywidualnych <i>of which from private farms</i>	
Zboża w t	51551	60933	68665	64140	63705	56538	<i>Cereals in t</i>
w tym zboża podstawowe	41325	41632	42993	37069	36652	32863	<i>of which basic cereals</i>
pszenica	34583	36896	37003	31666	31308	27892	<i>wheat</i>
żyto	2115	1617	804	702	697	640	<i>rye</i>
jęczmień	4003	2588	4370	4145	4127	3811	<i>barley</i>
owies i mieszanki zbożowe	201	97	278	40	35	35	<i>oats and cereal mixed</i>
pszenżyto	423	434	538	516	485	485	<i>triticale</i>
w tym zboża konsumpcyjne i paszowe	50542	60879	68282	63711	63343	56176	<i>of which consumer and for feeds cereals</i>
w tym zboża podstawowe	40316	41578	42614	36669	36312	32523	<i>of which basic cereals</i>
pszenica	33916	36883	36960	31592	31235	27819	<i>wheat</i>
żyto	2115	1617	765	660	660	603	<i>rye</i>
jęczmień	3933	2582	4272	4021	4021	3705	<i>barley</i>
owies i mieszanki zbożowe	157	66	160	35	35	35	<i>oats and cereal mixed</i>
pszenżyto	195	430	457	361	361	361	<i>triticale</i>
Strączkowe konsumpcyjne ^a w t	913	768	599	601	601	601	<i>Edible pulses ^a in t</i>
Ziemniaki w t	10956	8274	9830	10200	10196	10186	<i>Potatoes in t</i>
Buraki cukrowe w t	68848	85782	74942	65002	51419	46026	<i>Sugar beets in t</i>
Rzepak i rzepik ^a w t	4903	6146	12102	10009	6074	3655	<i>Rape and agrimony ^a in t</i>
Warzywa w t	45546	89305	86819	95439	94928	94370	<i>Vegetables in t</i>
Owoce w t	78785	45552	59865	49481	49481	49412	<i>Fruit in t</i>
Żywiec rzeźny ^b w t	113190	136625	165892	132448	132422	128846	<i>Animals for slaughter ^b in t</i>
bydło (bez cieląt)	31914	31586	45652	30430	30420	29011	<i>cattle (excluding calves)</i>
cielęta	993	1784	2213	1401	1401	1226	<i>calves</i>
trzoda chlewna	48011	57153	73588	50350	50334	48747	<i>pigs</i>
owce	499	345	379	239	239	239	<i>sheep</i>
konie	6141	3133	2206	1403	1403	1403	<i>horses</i>
drób	25632	42624	41854	48625	48625	48220	<i>poultry</i>
Żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^c w t	76399	93980	113546	91102	91085	88720	<i>Animals for slaughter in terms of meat (including fats) ^c in t</i>
Mleko krowie w tys. l	180611	155374	140341	149535	143579	141410	<i>Cows' milk in thous. l</i>
Jaja kurze konsumpcyjne w tys. szt.	8487	32694	44569	57248	57248	56984	<i>Consumer hen eggs in thous. units</i>

^a Bez materiału siewnego. ^b W wadze żywej. ^c Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie i drobiowe; w wadze poubojowej ciepłej.

^a Excluding sowing. ^b In live weight. ^c Beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in post-slaughter warm weight.

TABL. 21 (215).

**WARTOŚĆ SKUPU WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH
(ceny bieżące^a)****VALUE OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS PROCUREMENT
(current prices^a)**

PRODUKTY ROLNE	2000	2005	2007	2008			AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem <i>grand total</i>	w tym od sektora prywatnego <i>of which from private sector</i>		
					razem <i>total</i>	w tym od gospo- darstw indywi- dualnych <i>of which from private farms</i>	
w tys. zł <i>in thous. zł</i>							
Zboża	25401	21432	46034	41447	41105	36163	<i>Cereals</i>
w tym zboża pod- stawowe	21346	14252	28514	25170	24885	22056	<i>of which basic ce- reals</i>
pszenica	17991	12717	24685	21416	21208	18645	<i>wheat</i>
żyto	917	466	508	418	410	366	<i>rye</i>
jęczmień	2105	909	2856	2959	2929	2707	<i>barley</i>
owies i mieszanki zbożowe	100	40	185	29	19	19	<i>oats and cereal mixed</i>
pszenżyto	234	120	280	347	318	318	<i>triticale</i>
w tym zboża kon- sumpcyjne i pa- szowe	24683	21396	45706	41014	40798	35855	<i>of which consumer and for feeds ce- reals</i>
w tym zboża pod- stawowe	20629	14216	28220	24834	24628	21799	<i>of which basic ce- reals</i>
pszenica	17491	12707	24642	21350	21143	18581	<i>wheat</i>
żyto	917	466	485	389	389	345	<i>rye</i>
jęczmień	2056	904	2775	2848	2848	2626	<i>barley</i>
owies i mieszanki zbożowe	80	21	87	19	19	19	<i>oats and cereal mixed</i>
pszenżyto	85	117	231	227	227	227	<i>triticale</i>
Strączkowe kon- sumpcyjne ^b	3566	3071	3625	3908	3908	3908	<i>Edible pulses ^b</i>
Ziemniaki	4810	3218	5858	4170	4165	4161	<i>Potatoes</i>
Buraki cukrowe	7825	14536	7804	6737	5336	4786	<i>Sugar beets</i>
Rzepak i rzepik ^b	3830	4623	11371	12740	7733	4591	<i>Rape and agrimony ^b</i>
Warzywa	34064	68491	76522	89956	88394	88101	<i>Vegetables</i>
Owoce	36539	28165	63607	33914	33914	33701	<i>Fruit</i>
Żywiec rzeźny ^c	399904	502292	608651	495132	495071	480153	<i>Animals for slaughter ^c</i>
bydło (bez cieląt)	95030	124037	174711	123173	123142	118075	<i>cattle (excluding calves)</i>
cielęta	6249	17932	21523	12128	12128	10588	<i>calves</i>
trzoda chlewna	182364	216020	260006	200168	200138	193410	<i>pigs</i>
owce	3273	3088	3338	2004	2004	2004	<i>sheep</i>
konie	26751	15229	10464	6487	6487	6487	<i>horses</i>
drób	86238	125986	138609	151172	151172	149589	<i>poultry</i>
Mleko krowie	121913	124716	131425	143561	135936	133449	<i>Cows' milk</i>
Jaja kurze konsump- cyjne	2004	6953	9652	13091	13091	13030	<i>Consumer hen eggs</i>

a Płacone dostawcom; bez podatku VAT. b Bez materiału siewnego. c W wadze żywej.

a Paid to suppliers; excluding VAT. b Excluding sowing. c In live weight.

Leśnictwo

Forestry

TABL. 22 (216). **POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH**

Stan w dniu 31 XII

FOREST LAND

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
OGÓŁEM w ha.....	433958	435752	436928	437503	TOTAL in ha
Lasy.....	429399	431138	432047	432264	Forests
Publiczne	243575	243639	244854	245190	Public
zalesione	241964	242197	243400	243730	wooded
niezalesione	1611	1441	1454	1460	non-wooded
własność Skarbu Państwa	231794	231842	233211	233478	owned by the State Treasury
zalesione	230567	230633	231981	232302	wooded
niezalesione	1227	1209	1230	1176	non-wooded
w tym:					of which:
w zarządzie Lasów Państwo- wych	197810	198303	198726	198826	managed by State Forests
zalesione	196658	197182	197573	197723	wooded
niezalesione	1152	1121	1152	1103	non-wooded
parki narodowe	26066	26165	27131	27137	national parks
zalesione	26016	26112	27082	27088	wooded
niezalesione	50	53	49	49	non-wooded
własność gmin ^a	11781	11797	11643	11712	gmina owned ^a
zalesione	11397	11565	11419	11428	wooded
niezalesione	384	232	224	283	non-wooded
Prywatne	185824	187500	187193	187074	Private
zalesione	184921	186789	186513	186456	wooded
niezalesione	903	711	680	618	non-wooded
Grunty związane z gospodarką leśną	4559	4614	4881	5239	Land connected with silviculture
LESISTOŚĆ w %	28,4	28,4	28,5	28,5	FOREST COVER in %
UDZIAŁ POWIERZCHNI GRUNTÓW LEŚNYCH W POWIERZCHNI ŁĄDOWEJ WOJEWÓDZTWA w %	29,1	29,1	28,8	28,8	SHARE OF FOREST LAND IN LAND AREA OF THE VOIVODSHIP in %

a Dotyczy także gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a It concerns as well gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 23 (217). **ODNOWIENIA, ZALESIENIA I INNE PRACE HODOWLANE**
RENEWALS, AFFORESTATIONS AND OTHER FOREST BREEDING WORK

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008				SPECIFICATION
				ogółem <i>grand total</i>	lasy publiczne <i>public forests</i>		lasy prywatne ^a <i>private forests^a</i>	
					razem <i>total</i>	w tym własność Skarbu Państwa <i>of which owned by the State Treasury</i>		
w ha in ha								
Powierzchnia produkcyjna szkółek leśnych (stan w dniu 31 XII).....	133	94	88	80	80	80	-	<i>Production area of forest nurseries (as of 31 XII)</i>
Odnowienia i zalesienia ^b	2935	1723	1793	1866	1385	1153	482	<i>Renewals and afforestations^b</i>
sztuczne ^b	2217	1105	1053	1027	751	715	276	<i>artificial^b</i>
zrębów ^{b c}	1120	834	835	896	731	695	165	<i>felling sites^{b c}</i>
halizn i płazowin ...	501	77	60	15	5	5	10	<i>blanks and irregularly stocked open stands</i>
użytków rolnych ^d i nieużytków	596	194	158	116	15	15	101	<i>agricultural land^d and wasteland</i>
naturalne	718	618	739	839	634	438	205	<i>natural</i>
Poprawki i uzupełnienia ^e	280	207	213	171	138	133	33	<i>Corrections and supplements^e</i>
Pielęgnowanie ^f	16165	11708	11672	11132	9760	9465	1372	<i>Tending^f</i>
w tym:								<i>of which:</i>
upraw	11418	8144	8018	7707	6409	6139	1298	<i>crops</i>
młodników	4505	3511	3622	3260	3260	3260	-	<i>greenwoods</i>
wprowadzanie podszytów ^g	2	-	1	-	-	-	-	<i>introduction of undergrowth^g</i>
Melioracje	1192	1192	1038	1170	1170	1170	-	<i>Drainage</i>

a Dane szacunkowe. b Bez dolesień luk w drzewostanach i wprowadzania II piętra. c Łącznie z odnowieniami pod osłoną drzewostanów. d Przeznaczonych do zalesienia w planie zagospodarowania przestrzennego. e Dodatkowe wprowadzanie sadzonek w uprawach i młodnikach w powstałych lukach i przerzedzeniach. f Prace hodowlane związane z pielęgnowaniem gleby i drzewostanu w wieku do 20 lat. g Sadzenie krzewów lub drzew stałe znajdujących się w dolnej warstwie drzewostanu, spełniających rolę pielęgnacyjną.

a Estimated data. b Excluding the afforestation of tree stand gaps and introduction of the second layer. c Including renewals protected by tree stands. d Designated for afforestation in land development plan. e Additional introduction of seedlings into crops and greenwoods as well as into gaps and thinnings. f Forest breeding work connected with tending soils and tree islands aged up to 20 years. g Planting bushes or trees remaining in lower layers of a tree stand and serving a tending role.

TABL. 24 (218). **POZYSKANIE DREWNA^a**
REMOVALS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008				SPECIFICATION
				ogółem <i>grand total</i>	lasy publiczne <i>public forests</i>		lasy prywatne <i>private forests</i>	
					razem <i>total</i>	w tym własność Skarbu Państwa <i>of which owned by the State Treasury</i>		
OGÓŁEM w dam ³	1060,5	1231,4	1277,7	1230,7	1005,6	978,8	225,1	TOTAL in dam ³
Grubizna	1031,4	1204,2	1252,6	1203,4	978,3	951,5	225,1	Timber
Grubizna iglasta	638,8	839,4	865,6	788,6	595,2	576,2	193,4	Coniferous
w tym drewno:								of which:
wielkowymiarowe	480,1	563,8	622,3	555,1	372,9	361,0	182,2	large-size wood
średniowymiarowe do przerobu przemysłowego	114,1	219,0	189,6	178,1	171,5	167,2	6,6	medium-size wood for industrial uses
Grubizna liściasta	392,6	364,7	387,0	414,8	383,1	375,3	31,7	Non-coniferous
w tym drewno:								of which:
wielkowymiarowe	199,7	183,1	191,9	194,1	170,9	166,8	23,2	large-size wood
średniowymiarowe do przerobu przemysłowego	147,8	135,6	154,7	175,4	171,7	170,1	3,7	medium-size wood for industrial uses
Drewno małowymiarowe ^b	29,1	27,2	25,2	27,3	27,3	27,3	-	Slash ^b
Do przerobu przemysłowego	2,1	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	-	Slash for industrial uses
Opałowe	27,0	26,7	24,7	26,9	26,9	26,9	-	Slash for fuel
Karpina ^b	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-	Stump wood ^b
GRUBIZNA NA 100 ha POWIERZCHNI LASÓW w m ³	240,2	279,3	289,9	278,4	399,0	407,5	120,3	TIMBER PER 100 ha OF FOREST AREAS in m ³

a Bez pozyskania drewna (grubizny) z zadrzewień; patrz tabl. 25. b Wyłącznie w lasach publicznych.

a Excluding logging (large timber) from plantings; see table 25. b Exclusively in public forests.

TABL. 25 (219). **ZADRZEWIENIA I POZYSKANIE DREWNA Z ZADRZEWIEN^a**
TREES AND SHRUBS OUTSIDE THE FOREST AND REMOVALS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym na gruntach prywatnych <i>of which on private land</i>	
Powierzchnia produkcyjna szkółek zadrzewieniowych ^a w ha	5	4	19	19	-	Production area of nurseries ^a in ha
Sadzenie w szt. drzew	242634	99547	88480	88546	68796	Plantings in units of: trees
krzewów	33761	22135	30284	28895	11124	bushes
Pozyskanie drewna (grubizny) ^b w m ³	31224	29889	34238	45197	33180	Removals (timber) ^b in m ³
grubizna iglasta	1818	3686	4616	6999	4805	coniferous
w tym drewno wielkowymiarowe ogólnego przeznaczenia	991	1933	2528	3792	2643	of which large-size general purpose wood
grubizna liściasta	29406	26203	29622	38198	28375	non-coniferous
w tym drewno wielkowymiarowe ogólnego przeznaczenia	8480	8460	9102	12475	9931	of which large-size general purpose wood

a Stan w dniu 31 XII. b Dane szacunkowe; nie uwzględniono w danych o ogólnym pozyskaniu drewna (grubizny).

a As of 31 XII. b Estimated data; excluded from data on total removals (timber).

DZIAŁ XVI

PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO

Uwagi ogólne

Przemysł

1. Informacje w zakresie **przemysłu** dotyczą podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD) do sekcji: „Górnictwo”, „Przetwórstwo przemysłowe” oraz „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę”.

W tabl. 1 i 4 uwzględniono jednostki i zakłady budżetowe oraz gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych (zaliczonych do wyżej wymienionych sekcji), a ponadto w tabl. 4 dane o produkcji wyrobów obejmują również działalność podmiotów produkujących wyroby przemysłowe, a zaliczanych do innych sekcji niż: „Górnictwo”, „Przetwórstwo przemysłowe” oraz „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę”.

2. Dane opracowano **metodą przedsiębiorstw**, z wyjątkiem informacji o ilości produkcji wyrobów, które opracowano metodą zakładową, tj. według rzeczywistej lokalizacji produkcji, a nie według miejsca siedziby przedsiębiorstwa. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 5 na str. 24.

3. Przedstawione w tabl. 4 wyroby prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Wyrobów i Usług (PKWiU).

W niektórych przypadkach wprowadzono tzw. „pozycje umowne” niezgodne z grupowaniami PKWiU, które stanowią:

- sumę niektórych pozycji PKWiU lub ich części,
- pozycję zbiorczą utworzoną w oparciu o inne niż występujące w PKWiU, kryteria.

Ponadto w niektórych wyrobach zastosowano również skrócone nazwy.

4. **Produkcja sprzedana** dotyczy całokształtu działalności podmiotu gospodarczego, tj. zarówno działalności przemysłowej, jak i nieprzemysłowej.

Produkcja sprzedana przemysłu obejmuje:

- 1) wartość sprzedanych wyrobów gotowych (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty), półfabrykatów i części własnej produkcji;

CHAPTER XVI

INDUSTRY AND CONSTRUCTION

General notes

Industry

1. Information within the scope of **industry** concerns economic entities included, in accordance with NACE rev. 1.1, in the sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing” and “Electricity, gas and water supply”.

In tables 1 and 4 were included budgetary entities and establishments and auxiliary units of budgetary entities (included in the above mentioned sections), and moreover, in table 4 data regarding the production of products also include the activity of entities producing industrial products and included in sections other than “Mining and quarrying”, “Manufacturing” and “Electricity, gas and water supply”.

2. Data were compiled using **the enterprise method**, excluding information concerning the quantity of production of goods, which were compiled using the company method, i.e. by real location of production, not by the seat of enterprise. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 5 on page 24.

3. Products in table 4 are presented according to the Polish Classification of Products and Services (PKWiU).

In some cases the so-called inconsistent with PKWiU codes items were introduced. They comprise however:

- the sum of some PKWiU positions or the sum of their parts,
- collective item based on other criteria than the ones which are in PKWiU.

Moreover, abbreviated names were used for some products.

4. **Sold production** concerns the total activity of an economic entity, i.e., both industrial and non-industrial production.

Sold production of industry includes:

- 1) the value of finished products sold (regardless of whether or not payments due were received for them), semi-finished products and parts of own production;

- 2) wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych jak i nieprzemysłowych;
- 3) zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- 4) wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- 5) produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Produkcję sprzedaną przemysłu prezentuje się w cenach bazowych. Definicję **ceny bazowej** podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 9 na str. 25.

Jako **cenę stałą** od 2001 r. przyjęto ceny stałe 2000 r. (średnie ceny bieżące 2000 r.).

5. W danych dotyczących produkcji uwzględniono wartość pracy nakładczej.

Praca nakładcza w przemyśle jest to zarobkowe wykonywanie przez osoby fizyczne - na zlecenie i na rachunek podmiotów gospodarczych (nakładców) - czynności polegających na wytwarzaniu wyrobów lub ich części z materiałów powierzonych przez nakładców oraz z surowców własnych lokalnego pochodzenia, np.: słoma, wiklina, trzcina, glina, a także na wykończeniu, uszlachetnianiu, naprawie i konserwacji wyrobów lub ich części oraz świadczeniu innych usług zleconych przez nakładców.

6. Dane dotyczące zatrudnienia w przemyśle obejmują zatrudnionych na podstawie stosunku pracy.

Do zatrudnionych w przemyśle nie zaliczono:

- 1) uczniów, którzy zawarli z zakładem pracy umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego;
- 2) agentów;
- 3) osób wykonujących pracę nakładczą.

Dane dotyczące przeciętnego zatrudnienia i przeciętnych wynagrodzeń wykazano w przeliczeniu niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych.

Budownictwo

1. Informacje w dziale dotyczą działalności podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD) do sekcji „Budownictwo”, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

2. Dane według grup PKD opracowano metodą przedsiębiorstw. Definicję metody przedsię-

2) the value of paid work and services rendered, i.e., both industrial and non-industrial;

3) lump sum agent fees in the case of concluding an agreement on commission terms and full agent fees in the case of concluding an agency agreement;

4) the value of products in the form of settlements in kind;

5) products designated for increasing the value of own fixed assets.

*Sold production of industry is presented in basic prices. The definition of **basic price** is given in the general notes to the Yearbook, item 9 on page 25.*

*As **constant prices** since 2001 were adopted 2000 constant prices (2000 average current prices).*

5. In data concerning production, the value of outwork is included.

Outwork in industry is the paid execution, by natural persons, on the order of and for the benefit of economic entities (outworkers), of activities consisting in the manufacturing of products or their parts from materials supplied by the work provider as well as from raw materials of local origin, e.g.: straw, wicker, reed, clay, and in fishing, refining, repairing and conserving products or their parts as well as in the rendering of other services ordered by the work provider.

6. Data concerning the employment in industry include employees hired on the basis of employment contracts.

Employees in industry do not include:

- 1) apprentices, who concluded a labour contract with an employer for the purpose of vocational training;*
- 2) agents;*
- 3) outworkers.*

Data concerning the average paid employment and average wages and salaries are given after converting part-time paid employees into full-time paid employees.

Construction

1. Information in the chapter concerns activities of economic entities included, in accordance with NACE rev. 1.1, in the section “Construction”, employing more than 9 persons.

2. Data according to NACE rev. 1.1 groups were compiled using the enterprise method. The

biorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika ust. 5 na str. 24.

3. Produkcja budowlano-montażowa dotyczy działalności zrealizowanej na terenie kraju i obejmuje roboty budowlane o charakterze inwestycyjnym, remontowym i konserwacyjnym oraz budownictwo tymczasowe na placach budów - wykonane siłami własnymi systemem zleceń - w tym przez podmioty budowlane na rzecz obcych zleceńodawców.

4. Podziału produkcji budowlano-montażowej według rodzajów obiektów budowlanych oraz podziału budynków oddanych do użytkowania według rodzajów budynków dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (PKOB).

5. Dane o budynkach oddanych do użytkowania (przez wszystkich inwestorów) dotyczą:

- w zakresie liczby budynków - budynków nowo wybudowanych,
- w zakresie kubatury budynków - budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

Domy letnie, domy wypoczynkowe oraz rezydencje wiejskie nieprzystosowane do stałego zamieszkania w 2000 r. zostały ujęte w budynkach niemieszkalnych, a w latach 2005-2008 w budynkach mieszkalnych.

6. Dane o przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnym wynagrodzeniu miesięcznym dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie lub wybór) i obejmują pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych - na terenie kraju - w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 5 on page 24.

3. Construction and assembly production concerns activity realized domestically and includes construction works with an investment and a restoration - conservation character as well as temporary construction on construction sites realized by construction entities on the basis of the contract system for outside clients.

4. The division of construction and assembly production by type of constructions as well as the division of buildings completed by type of buildings was made on the basis of the Polish Classification of Types of Constructions (PKOB).

5. Data regarding buildings completed (by all investors) concern:

- within the scope of the number of buildings - newly built buildings,
- within the scope of the cubic volume of buildings - newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

Summer homes, holiday cottages as well as rural residences not adapted for permanent residence in 2000, were included in non-residential buildings and in 2005-2008 in residential buildings.

6. Data regarding the average paid employment and average monthly wages and salaries concern hired employees, i.e., persons on the basis of an employment contract (labour contract, posting, appointment or election) and include full-time and part-time paid employees, within the country, in terms of full-time paid employees.

Przemysł Industry

TABL. 1 (220). **PODSTAWOWE DANE O PRZEMYSŁE**
BASIC DATA ON INDUSTRY

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008		SPECIFICATION
				ogółem total	2007 = = 100	
Produkcja sprzedana (ceny bieżące) w mln zł	35308,4	47063,1	58305,7	61538,0	112,3 ^a	Sold production (current prices) in mln zł
Pracujący ^b	230713	209122	225051	226491	100,6	Employed persons ^b
Przeciętne zatrudnienie	204950	190180	201286	210485	104,6	Average paid employment
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto ^c w zł	1823,86	2230,23	2581,55	2814,84	109,0	Average monthly gross wages and salaries ^c in zł

a Ceny stałe. b Stan w dniu 31 XII; według faktycznego miejsca pracy. c Bez zatrudnionych za granicą.

a Constant prices. b As of 31 XII; by actual workplace. c Excluding persons employed abroad.

TABL. 2 (221). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a (ceny bieżące)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2007	2008		
	w mln zł in mln zł				2007 = 100 (ceny stałe) (constant prices)	w odsetkach in percent
OGÓŁEM	31380,8	39933,2	53217,3	55615,3	111,2	100,0
TOTAL						
sektor publiczny	9368,7	4957,5	5940,5	6867,2	x	12,3
public sector						
sektor prywatny	22012,1	34975,7	47276,8	48748,1	x	87,7
private sector						
Górnictwo	439,5	584,4	1061,6	993,0	105,4	1,8
Mining and quarrying						
w tym pozostałe górnictwo	241,6	283,7	412,1	470,0	102,4	0,8
of which other mining and quarrying						
Przetwórstwo przemysłowe	28790,6	35810,7	48167,7	49614,5	111,5	89,2
Manufacturing						
w tym: of which:						
Produkcja artykułów spożywczych i napojów	4453,7	6036,4	7361,9	7808,4	100,2	14,0
Manufacture of food products and beverages						
Włókiennictwo	237,2	265,5	347,3	209,3	57,2	0,4
Manufacture of textiles						

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 2 (221). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a (cd.)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2007	2008		
	w mln zł in mln zł				2007 = 100 (ceny stałe) (constant prices)	w odset- kach in percent
Przetwórstwo przemysłowe (cd.) Manufacturing (cont.) w tym (cd.): of which (cont.):						
Produkcja odzieży i wyrobów futrzarskich <i>Manufacture of wearing apparel and furriery^Δ</i>	459,7	351,6	399,2	489,6	130,5	0,9
Produkcja skór wyprawionych i wyrobów z nich ^Δ <i>Processing of leather and manufacture of leather products^Δ</i>	368,2	392,6	433,1	509,0	123,5	0,9
Produkcja drewna i wyrobów z drewna oraz ze słomy i wikliny ^Δ <i>Manufacture of wood and wood, straw and wicker products^Δ</i>	428,5	693,6	897,3	945,7	105,0	1,7
Produkcja masy włóknistej oraz papieru ^Δ <i>Manufacture of pulp and paper^Δ</i>	281,9	478,3	574,2	517,2	88,3	0,9
Działalność wydawnicza; poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji <i>Publishing, printing and reproduction of recorded media</i>	1092,2	1894,4	2042,3	1976,9	116,6	3,6
Produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej ^Δ <i>Manufacture of coke, refined petroleum products^Δ</i>	2711,0	#	#	#	#	#
Produkcja wyrobów chemicznych <i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>	2814,2	3632,3	4054,9	4423,9	111,6	8,0
Produkcja wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych <i>Manufacture of rubber and plastic products</i>	794,5	1634,1	2362,2	2318,1	112,5	4,2
Produkcja wyrobów z pozostałych surowców niemetalicznych <i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>	1452,3	1635,0	2555,0	2548,9	96,1	4,6
Produkcja metali <i>Manufacture of basic metals</i>	5154,9	2428,3	4071,4	4293,4	124,5	7,7
Produkcja wyrobów z metali ^Δ <i>Manufacture of metal products^Δ</i>	1961,8	3189,1	4528,7	4940,7	110,9	8,9
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>	1335,6	1656,1	2035,1	2358,2	120,4	4,2

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 2 (221). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a (dok.)****SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a (cont.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2007	2008		
	w mln zł in mln zł				2007 = 100 (ceny stałe) (constant prices)	w odsetkach in percent
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.)						
w tym (dok.): of which (cont.):						
Produkcja maszyn biurowych i komputerów	#	384,2	336,0	363,6	111,6	0,7
<i>Manufacture of office machinery and computers</i>						
Produkcja maszyn i aparatury elektrycznej ^Δ	1525,7	#	#	#	#	#
<i>Manufacture of electrical machinery and apparatus n.e.c.</i>						
Produkcja sprzętu i urządzeń radiowych, telewizyjnych i telekomunikacyjnych	102,2	118,9	122,1	148,2	127,4	0,3
<i>Manufacture of radio, television and communication equipment and apparatus</i>						
Produkcja instrumentów medycznych, precyzyjnych i optycznych, zegarów i zegarków	201,4	275,7	358,4	363,5	95,0	0,7
<i>Manufacture of medical, precision and optical instruments, watches and clocks</i>						
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep	434,0	3349,9	4736,8	6993,6	158,4	12,6
<i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>						
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	281,5	301,2	390,6	502,5	118,3	0,9
<i>Manufacture of other transport equipment</i>						
Produkcja mebli; pozostała działalność produkcyjna ^Δ	406,9	666,7	762,0	724,4	92,7	1,3
<i>Manufacture of furniture; manufacturing n.e.c.</i>						
Przetwarzanie odpadów	149,2	349,4	510,1	507,7	87,6	0,9
<i>Recycling</i>						
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę .. Electricity, gas and water supply	2150,8	3538,1	3988,0	5007,8	107,9	9,0
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	1829,1	3077,9	3490,6	4441,6	108,0	8,0
<i>Electricity, gas, steam and hot water supply</i>						
Pobór, uzdatnianie i rozprowadzanie wody	321,7	460,2	497,4	566,2	107,0	1,0
<i>Collection, purification and distribution of water</i>						

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 3 (222).

**PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a WEDŁUG LICZBY ZATRUDNI-
NYCH W PODMIOTACH GOSPODARCZYCH W PRZEMYSŁE
(ceny bieżące)**

**SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a BY NUMBER OF PAID EMPLOYEES
IN ECONOMIC ENTITIES IN INDUSTRY (current prices)**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Podmioty o liczbie zatrudnionych Entities with the following number of paid employees				
			10-49	50-249	250-499	500-999	1000 i więcej and more
			w mln zł		in mln zł		
OGÓŁEM	2000	31380,8	3318,3	6551,0	4008,7	6687,6	10815,2
TOTAL	2005	39933,2	5161,1	9913,2	4135,6	5776,1	14947,2
	2007	53217,3	5905,6	13559,4	5128,4	6306,1	22317,8
	2008	55615,3	6760,3	13599,9	5922,3	8838,2	20494,5
sektor publiczny		6867,2	105,3	633,8	449,3	344,7	5334,1
public sector							
sektor prywatny		48748,1	6655,0	12966,1	5473,0	8493,6	15160,4
private sector							
Górnictwo		993,0	95,0	258,8	126,6	166,8	345,9
Mining and quarrying							
w tym pozostałe górnictwo		470,0	84,6	258,8	126,6	-	-
of which other mining and quarrying							
Przetwórstwo przemysłowe		49614,5	6549,8	12696,0	5365,7	8152,2	16850,8
Manufacturing							
w tym:							
of which:							
Produkcja artykułów spożywczych i napojów		7808,4	1799,6	2894,3	1050,5	1257,1	806,9
Manufacture of food products and beverages							
Włókiennictwo		209,3	70,9	138,3	-	-	-
Manufacture of textiles							
Produkcja odzieży i wyrobów futrzarskich		489,6	214,1	197,5	78,0	-	-
Manufacture of wearing apparel and furriery ^Δ							
Produkcja skór wyprawionych i wyrobów z nich ^Δ		509,0	238,9	161,1	109,0	-	-
Processing of leather and manufacture of leather products ^Δ							
Produkcja drewna i wyrobów z drewna oraz ze słomy i wikliny ^Δ		945,7	280,8	309,6	83,2	-	272,0
Manufacture of wood and wood, straw and wicker products ^Δ							
Produkcja masy włóknistej oraz papieru ^Δ		517,2	103,6	276,4	137,3	-	-
Manufacture of pulp and paper ^Δ							
Działalność wydawnicza; poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji		1976,9	360,5	484,9	231,2	900,3	-
Publishing, printing and reproduction of recorded media							
Produkcja wyrobów chemicznych		4423,9	161,6	701,1	357,9	362,1	2841,1
Manufacture of chemicals and chemical products							
Produkcja wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych		2318,1	466,0	892,3	372,9	586,9	-
Manufacture of rubber and plastic products							

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 3 (222).

PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a WEDŁUG LICZBY ZATRUDNIONYCH W PODMIOTACH GOSPODARCZYCH W PRZEMYŚLE (dok.)**SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a BY NUMBER OF PAID EMPLOYEES IN ECONOMIC ENTITIES IN INDUSTRY (cont.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Podmioty o liczbie zatrudnionych Entities with the following number of paid employees				
		10-49	50-249	250-499	500-999	1000 i więcej and more
		w mln zł		in mln zł		
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.)						
w tym (dok.): of which (cont.):						
Produkcja wyrobów z pozostałych surowców niemetalicznych Manufacture of other non-metallic mineral products	2548,9	464,1	624,5	524,2	874,9	61,2
Produkcja metali Manufacture of basic metals	4293,4	86,8	631,7	626,0	106,8	2842,0
Produkcja wyrobów z metali ^Δ Manufacture of metal products ^Δ	4940,7	1041,7	1851,0	434,8	360,5	1252,6
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	2358,2	353,4	749,0	487,9	294,5	473,4
Produkcja maszyn biurowych i komputerów Manufacture of office machinery and computers	363,6	5,8	83,3	12,5	262,0	-
Produkcja sprzętu i urządzeń radiowych, telewizyjnych i telekomunikacyjnych Manufacture of radio, television and communication equipment and apparatus	148,2	66,5	81,7	-	-	-
Produkcja instrumentów medycznych, precyzyjnych i optycznych, zegarów i zegarków Manufacture of medical, precision and optical instruments, watches and clocks	363,5	65,6	273,1	24,8	-	-
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	6993,6	111,6	276,6	94,9	2777,5	3733,0
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego ... Manufacture of other transport equipment	502,5	19,2	17,2	-	169,6	296,5
Produkcja mebli; pozostała działalność produkcyjna ^Δ Manufacture of furniture; manufacturing n.e.c.	724,4	353,1	283,8	87,6	-	-
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę Electricity, gas and water supply	5007,8	115,5	645,2	430,0	519,3	3297,8
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę Electricity, gas, steam and hot water supply	4441,6	61,7	477,7	337,7	519,3	3045,2
Pobór, uzdatnianie i rozprowadzanie wody Collection, purification and distribution of water	566,2	53,9	167,5	92,3	-	252,6

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 4 (223). **PRODUKCJA WAŻNIEJSZYCH WYROBÓW^a**
PRODUCTION OF MAJOR PRODUCTS^a

WYROBY	2000	2005	2007	2008		PRODUCTS
				ogółem total	udział w produkcji krajowej w % share in domestic produc- tion in %	
Dolomity w t	471587	582146	895577	904382	40,1	Dolomites in t
Produkty uboju ^b wliczane do wydaj- ności poubojowej w tys. t	38	36	79	32	2,7	Slaughter products ^b included in slaughter capacity in thous. t
bydła i cieląt	14	17	35	20	10,2	cattle and calves
trzody chlewnej	24	19	44	13	1,2	pigs
Świeże lub schłodzone mięso wołowe i cielęce w tys. t	37	39	23	8,2	Fresh or chilled beef and veal meat in thous. t
Mięso wieprzowe, świeże lub schłodzone w tys. t	49	68	61	3,9	Pork meat, fresh or chilled in thous. t
Wędliny ^c w t	39768	48021	50182	5,6	Cured meat ^c in t
Mleko płynne przetworzone ^d w tys. hl	824	383	372	1217	5,2	Processed liquid milk ^d in thous. t
Sery i twarogi w t	12327	10624	9924	10768	1,5	Cheese and curd in t
Bielizna pościelowa w tys. szt	2194	1619	870	592	2,3	Bed linen in thous. units
Garnitury męskie lub chłopięce i zestawy odzieżowe w tys. szt	243	434	302	435	11,7	Men's or boys' suits and en- sembles in thous. units
Obuwie z wierzchami wykonanymi ze skóry w tys. par	3148	2921	2866	2604	19,0	Footwear with leather uppers in thous. pairs
Tarcica liściasta w m ³	44176	35160	23388	26631	5,5	Deciduous sawnwood in m ³
Cegła ogółem w tys. ceg	56870	49819	57810	7,7	Bricks in thous. bricks
Papa w tys. m ²	9055	9534	13864	14151	15,9	Building paper in thous. m ²
Kontenery specjalne przystosowane do przewozu różnymi środkami transportu w szt	1492	1383	1017	2,2	Containers specially designed to carriage by one or more modes of transport in units
Energia elektryczna w GW·h	8058	8893	9180	7656	5,0	Electricity in GWh
Ciepło w parze lub gorącej wodzie w TJ	40977	39686	40190	40213	7,4	Thermal energy from steam or hot water in TJ

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Obejmują mięso, tłuszcze, podroby oraz części niejadalne (odpady); w wadze poubojowej ciepłej. ^c Bez końskich, drobiowych, z dziczyzny i królików. ^d Łącznie z mlekiem przetworzonym do dalszej produkcji.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons. ^b Including meat, fats, offal and animal parts unfit for human consumption; in post-slaughter warm weight. ^c Excluding horseflesh, poultry, game and rabbit meat. ^d Including milk forwarded for further processing.

TABL. 5 (224). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE W PRZEMYSŁE^a**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT IN INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2007	ogółem total	2008	
					stanowiska robotnicze manual labour	positions nierobotni- cze non-man- ual labour
OGÓŁEM TOTAL	183980	170863	179881	188783	140853	47930
sektor publiczny	48676	28768	25903	25619	16268	9351
public sector						
sektor prywatny	135304	142095	153978	163164	124585	38579
private sector						
Górnictwo Mining and quarrying	4223	3975	3044	3240	2317	923
w tym pozostałe górnictwo	3214	1966	1900	2088	1558	530
of which other mining and quarrying						
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	168388	147390	157732	166545	127320	39225
Produkcja artykułów spożywczych i napojów	27851	26225	27519	29523	23773	5750
Manufacture of food products and beverages						
Produkcja wyrobów tytoniowych	4194	2898	3030	2611	1778	833
Manufacture of tobacco products						
Włókiennictwo	3610	2402	1872	1655	1290	365
Manufacture of textiles						
Produkcja odzieży i wyrobów futrzar- skich	11062	7918	7469	7494	6571	923
Manufacture of wearing apparel and furriery ^Δ						
Produkcja skór wyprawionych i wyro- bów z nich ^Δ	5297	3763	3495	3937	3492	445
Processing of leather and manufacture of leather products ^Δ						
Produkcja drewna i wyrobów z drewna oraz ze słomy i wikliny ^Δ	4498	5225	5515	5960	5247	713
Manufacture of wood and wood, straw and wicker products ^Δ						
Produkcja masy włóknistej oraz papieru ^Δ	1412	1617	1713	1690	1221	469
Manufacture of pulp and paper ^Δ						
Działalność wydawnicza; poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	5652	5661	6306	6732	4105	2627
Publishing, printing and reproduction of recorded media						
Produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej ^Δ	1202	628	446	448	176	272
Manufacture of coke, refined petro- leum products ^Δ						
Produkcja wyrobów chemicznych	10864	8774	9170	9585	5373	4212
Manufacture of chemicals and chemi- cal products						
Produkcja wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych	5903	7651	9211	10257	7792	2465
Manufacture of rubber and plastic products						

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.
a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 5 (224). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE W PRZEMYSŁE^a (dok.)**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT IN INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2007	ogółem total	2008	
					stanowiska robotnicze manual labour	positions nierobotni- cze non-man- ual labour
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.)						
Produkcja wyrobów z pozostałych surowców niemetalicznych	13859	10751	11527	10954	8709	2245
<i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>						
Produkcja metali	19462	5911	6873	8066	6444	1622
<i>Manufacture of basic metals</i>						
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	13559	14409	16689	18841	14609	4232
<i>Manufacture of metal products ^Δ</i>						
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	15474	11538	12128	12019	8933	3086
<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>						
Produkcja maszyn biurowych i komputerów	948	1163	1263	1370	1086	284
<i>Manufacture of office machinery and computers</i>						
Produkcja maszyn i aparatury elektrycznej ^Δ	6875	8484	9388	9770	7573	2197
<i>Manufacture of electrical machinery and apparatus n.e.c.</i>						
Produkcja sprzętu i urządzeń radiowych, telewizyjnych i telekomunikacyjnych	1253	860	887	918	534	384
<i>Manufacture of radio, television and communication equipment and apparatus</i>						
Produkcja instrumentów medycznych, precyzyjnych i optycznych, zegarów i zegarków	2704	2195	2116	1971	1081	890
<i>Manufacture of medical, precision and optical instruments, watches and clocks</i>						
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep	3649	10092	11196	12595	9246	3349
<i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>						
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	3520	2589	2605	2653	2191	462
<i>Manufacture of other transport equipment</i>						
Produkcja mebli; pozostała działalność produkcyjna ^Δ	4853	5575	6062	6033	4952	1081
<i>Manufacture of furniture; manufacturing n.e.c.</i>						
Przetwarzanie odpadów	687	1061	1252	1463	1144	319
<i>Recycling</i>						
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę . Electricity, gas and water supply	11369	19498	19105	18998	11216	7782
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	8456	16377	15936	15490	8813	6677
<i>Electricity, gas, steam and hot water supply</i>						
Pobór, uzdatnianie i rozprowadzanie wody	2913	3121	3169	3508	2403	1105
<i>Collection, purification and distribution of water</i>						

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 6 (225). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W PRZEMYSŁE^a**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2007	2008		
				ogółem total	stanowiska positions	
					robotnicze manual labour	nierobotni- cze non-man- ual labour
w zł in zł						
OGÓŁEM TOTAL	1908,02	2328,92	2722,50	2939,29	2395,70	4536,73
sektor publiczny public sector	2141,20	3055,27	3641,30	3945,38	3524,22	4678,09
sektor prywatny private sector	1824,13	2181,87	2567,94	2781,32	2248,35	4502,46
Górnictwo Mining and quarrying	2702,96	3333,82	3856,26	4290,69	3560,14	6124,58
w tym pozostałe górnictwo of which other mining and quarrying	2281,36	2626,30	3383,99	3666,45	3062,60	5441,53
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	1833,26	2154,09	2549,04	2759,82	2252,20	4407,49
Produkcja artykułów spożywczych i napojów Manufacture of food products and beverages	1529,67	1697,11	1999,37	2136,97	1769,51	3656,20
Produkcja wyrobów tytoniowych Manufacture of tobacco products	3799,02	4945,51	5086,58	4760,29	3715,05	6991,32
Włókiennictwo Manufacture of textiles	1268,16	1631,72	1893,64	1998,38	1706,34	3030,55
Produkcja odzieży i wyrobów futrzar- skich Manufacture of wearing apparel and furriery ^Δ	1107,55	1150,65	1294,69	1445,45	1341,66	2184,34
Produkcja skór wyprawionych i wyro- bów z nich ^Δ Processing of leather and manufacture of leather products ^Δ	1172,88	1393,54	1687,32	1802,76	1672,25	2826,93
Produkcja drewna i wyrobów z drewna oraz ze słomy i wikliny ^Δ Manufacture of wood and wood, straw and wicker products ^Δ	1350,30	1493,00	1837,82	1905,11	1765,21	2934,60
Produkcja masy włóknistej oraz papieru ^Δ Manufacture of pulp and paper ^Δ	1971,46	2673,75	2949,14	3097,59	2243,60	5320,88

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez wynagrodzeń zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding wages and salaries of persons employed abroad.

TABL. 6 (225). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W PRZEMYSŁE^a (cd.)**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2007	2008		
				ogółem total	stanowiska	positions
					robotnicze	nierobotni-
					manual labour	cze non-man- ual labour
	w zł in zł					
Przetwórstwo przemysłowe (cd.) Manufacturing (cont.)						
Działalność wydawnicza; poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji <i>Publishing, printing and reproduction of recorded media</i>	2302,47	2710,42	3064,30	3220,69	2653,40	4107,14
Produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej ^Δ <i>Manufacture of coke, refined petroleum products ^Δ</i>	2763,60	3082,55	4093,33	4500,86	3255,49	5306,68
Produkcja wyrobów chemicznych <i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>	2190,69	2916,94	3430,17	3813,03	2658,94	5285,24
Produkcja wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych <i>Manufacture of rubber and plastic products</i>	1768,25	2035,29	2314,19	2629,62	2255,49	3812,24
Produkcja wyrobów z pozostałych surowców niemetalicznych <i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>	1700,28	2046,89	2355,79	2652,05	2256,60	4186,10
Produkcja metali..... <i>Manufacture of basic metals</i>	2342,63	3183,67	3951,47	4138,63	3619,37	6201,58
Produkcja wyrobów z metali ^Δ <i>Manufacture of metal products ^Δ</i>	1773,62	2167,96	2707,55	2912,83	2398,46	4688,47
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>	1808,14	2255,84	2633,11	3051,10	2655,88	4195,13
Produkcja maszyn biurowych i komputerów <i>Manufacture of office machinery and computers</i>	3920,53	2625,83	2804,73	2993,59	2560,34	4650,32

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez wynagrodzeń zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding wages and salaries of persons employed abroad.

TABL. 6 (225). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W PRZEMYŚLE^a**
(dok.)

AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2007	2008		
				ogółem total	stanowiska	positions
					robotnicze manual labour	nierobotni- cze non-man- ual labour
w zł in zł						
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.)						
Produkcja maszyn i aparatury elektrycznej ^Δ Manufacture of electrical machinery and apparatus n.e.c.	2117,96	2268,81	2857,86	3036,04	2640,45	4399,62
Produkcja sprzętu i urządzeń radio- wych, telewizyjnych i telekomu- nicyjnych Manufacture of radio, television and communication equipment and ap- paratus	1461,01	1793,32	2135,01	2357,64	1714,72	3251,71
Produkcja instrumentów medycznych, precyzyjnych i optycznych, zegarów i zegarków Manufacture of medical, precision and optical instruments, watches and clocks	1822,79	2462,91	2677,02	3073,89	2502,43	3768,00
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	1992,39	2573,73	2972,47	3130,05	2330,38	5337,79
Produkcja pozostałego sprzętu trans- portowego Manufacture of other transport equipment	1574,09	2080,67	2571,60	3134,86	2253,75	7313,44
Produkcja mebli; pozostała działalność produkcyjna ^Δ Manufacture of furniture; manufactu- ring n.e.c.	1379,78	1478,88	1729,99	1801,36	1661,53	2441,91
Przetwarzanie odpadów Recycling	2856,94	2697,42	2861,63	3071,06	2660,82	4542,27
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę .. Electricity, gas and water supply	2719,92	3445,64	3973,95	4282,10	3784,11	4999,84
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę Electricity, gas, steam and hot water supply	2853,22	3545,55	4134,93	4482,27	3973,36	5154,00
Pobór, uzdatnianie i rozprowadzanie wody Collection, purification and distribution of water	2332,97	2921,35	3164,44	3398,22	3090,05	4068,38

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez wynagrodzeń zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding wages and salaries of persons employed abroad.

Budownictwo

Construction

TABL. 7 (226). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG GRUP (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY GROUPS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008		SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł				w odsetkach in percent	
OGÓŁEM	3447,2	3607,1	5286,9	6458,0	100,0	TOTAL
sektor publiczny	432,6	199,9	292,4	376,5	5,8	public sector
sektor prywatny	3014,7	3407,2	4994,5	6081,5	94,2	private sector
w tym:						of which:
Wznoszenie obiektów budowlanych; inżynieria lądowa i wodna ^Δ	2776,4	2943,4	4337,7	5341,3	82,7	Building of constructions; civil engineering ^Δ
Wykonywanie instalacji budowlanych	570,7	507,5	696,2	747,7	11,6	Building installation
Wykonywanie robót budowlanych wykończeniowych	34,3	77,9	141,5	167,0	2,6	Building completion

a Zrealizowana systemem zleceńowym przez podmioty budowlane.

a Realized on the basis of the contract system by construction entities.

TABL. 8 (227). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPE OF CONSTRUCTIONS (current prices)

CONSTRUCTION (current prices)					
WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Roboty o charakterze inwestycyjnym <i>Works with an investment character</i>	Roboty o charakterze remontowym i pozostałe <i>Works with a renovation (restoration) and other character</i>	SPECIFICATION	
	w mln zł in mln zł				
OGÓŁEM	2000	3447,2	2628,5	818,7	TOTAL
	2005	3607,1	2598,6	1008,5	
	2007	5286,9	3789,8	1497,1	
	2008	6458,0	4093,5	2364,5	
sektor publiczny		376,5	303,2	73,3	<i>public sector</i>
sektor prywatny		6081,5	3790,3	2291,2	<i>private sector</i>
Budynki		3373,8	2399,1	974,7	Buildings
Budynki mieszkalne		1309,4	988,1	321,3	<i>Residential buildings</i>
budynki mieszkalne jednorodzinne ..		197,0	135,3	61,7	<i>one-dwelling buildings</i>
budynki o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe		962,1	760,9	201,2	<i>two- and more dwelling buildings</i>
budynki zbiorowego zamieszkania ...		150,3	91,9	58,4	<i>residences for communities</i>

a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa małopolskiego, siłami własnymi bez podwykonawców.

a Realized by enterprises which have a seat of board in the Małopolskie voivodship without subcontractors' participation.

TABL. 8 (227).

PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (dok.)**CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPE OF CONSTRUCTIONS (cont.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Roboty o charakterze inwestycyjnym	Roboty o charakterze remontowym i pozostałe	SPECIFICATION
	<i>Total</i>	<i>Works with an investment character</i>	<i>Works with a renovation (restoration) and other character</i>	
	w mln zł in mln zł			
Budynki (dok.)				Buildings (cont.)
Budynki niemieszkalne	2064,4	1411,0	653,4	<i>Non-residential buildings</i>
hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	195,6	158,4	37,1	<i>hotels and similar buildings</i>
budynki biurowe	233,8	161,7	72,1	<i>office buildings</i>
budynki handlowo-usługowe.....	431,8	301,3	130,5	<i>wholesale and retail trade buildings</i>
budynki transportu i łączności.....	26,7	19,2	7,6	<i>traffic and communication buildings</i>
budynki przemysłowe i magazynowe	580,3	402,2	178,1	<i>industrial buildings and warehouses</i>
ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki o charakterze edukacyjnym, budynki szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynki kultury fizycznej	401,3	269,4	131,9	<i>public entertainment, education, hospital or institutional care buildings</i>
pozostałe budynki niemieszkalne	194,8	98,8	96,0	<i>other non-residential buildings</i>
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej	3084,3	1694,4	1389,9	Civil engineering works
Infrastruktura transportu	1836,0	765,5	1070,4	<i>Transport infrastructures</i>
autostrady, drogi ekspresowe, ulice i drogi pozostałe	1217,5	445,7	771,8	<i>highways, streets and roads</i>
drogi szynowe, drogi kolei napowietrznych lub podwieszanych	232,5	197,7	34,7	<i>railways, suspension and elevated railways</i>
drogi lotniskowe	11,5	3,9	7,5	<i>airfield runways</i>
mosty, wiadukty, estakady, tunele i przejścia nadziemne i podziemne.	294,8	77,5	217,3	<i>bridges, elevated highways, tunnels and subways</i>
budowle wodne	79,7	40,5	39,1	<i>harbours, waterways, dams and other waterworks</i>
Rurociągi, linie telekomunikacyjne i elektroenergetyczne	822,5	642,3	180,2	<i>Pipelines, communication and electricity lines</i>
rurociągi i linie telekomunikacyjne oraz linie elektroenergetyczne przesyłowe	221,6	136,2	85,3	<i>long-distance pipelines, communication and electricity power lines</i>
rurociągi sieci rozdzielczej i linie kablowe rozdzielcze	600,9	506,1	94,9	<i>local pipelines and cables</i>
Kompleksowe budowle na terenach przemysłowych	252,7	195,3	57,5	<i>Complex constructions on industrial sites</i>
Budowle sportowe i rekreacyjne	48,1	35,7	12,4	<i>Sports and recreational buildings</i>
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej pozostałe	125,0	55,6	69,4	<i>Other civil engineering works</i>

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa małopolskiego, siłami własnymi bez podwykonawców.

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the Małopolskie voivodship without subcontractors' participation.

TABL. 9 (228). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA**
BUILDINGS COMPLETED

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Budynki ^a	5390	7301	8600	9570	Buildings ^a
w tym budynki mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe	4062	5815	7099	8070	<i>of which one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings</i>
miasta	2335	2825	2860	2906	<i>urban areas</i>
wieś	3055	4476	5740	6664	<i>rural areas</i>
W tym budynki indywidualne ^b	4919	6677	7767	8393	<i>Of which private buildings ^b</i>
miasta	1917	2300	2256	2268	<i>urban areas</i>
wieś	3002	4377	5511	6125	<i>rural areas</i>
w tym:					<i>of which:</i>
mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe	3872	5559	6673	7271	<i>one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings</i>
niemieszkalne	1044	1115	1090	1120	<i>non-residential</i>
Kubatura ^c w dam³	7065	8399	12679	13013	Cubic volume ^c in dam³
w tym budynki mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe	3999	5375	6602	7766	<i>of which one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings</i>
miasta	4523	4607	6703	7158	<i>urban areas</i>
wieś	2542	3791	5976	5854	<i>rural areas</i>
W tym budynki indywidualne ^b	3785	5461	6955	7277	<i>Of which private buildings ^b</i>
miasta	1611	2137	2180	2571	<i>urban areas</i>
wieś	2174	3324	4775	4706	<i>rural areas</i>
w tym:					<i>of which:</i>
mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe	2997	4200	4980	5446	<i>one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings</i>
niemieszkalne	744	1256	1955	1828	<i>non-residential</i>

^a Nowo wybudowane. ^b Realizowane przez osoby fizyczne, kościoły i związki wyznaniowe z przeznaczeniem na użytek własny inwestora lub na sprzedaż i wynajem. ^c Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

^a Newly built. ^b Realized by natural persons, churches and religious associations, designed for the own use of the investor or for sale and rent. ^c Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

TABL. 10 (229). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG RODZAJÓW BUDYNKÓW**
BUILDINGS COMPLETED BY TYPE OF BUILDINGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
BUDYNKI ^a BUILDINGS ^a					
Budynki mieszkalne	4067	5818	7105	8073	Residential buildings
Budynki jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe	4062	5815	7099	8070	One-dwelling buildings as well as two- and more dwelling buildings
w tym jednorodzinne	3795	5609	6865	7740	of which one-dwelling buildings
Budynki zbiorowego zamieszkania	5	3	6	3	Residences for communities
Budynki niemieszkalne	1323	1483	1495	1497	Non-residential buildings
w tym:					of which:
Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	43	37	42	28	Hotels and similar buildings
Budynki biurowe	46	27	37	46	Office buildings
Budynki handlowo-usługowe	350	346	443	397	Wholesale and retail trade buildings
Budynki łączności, dworców i terminali	6	2	2	3	Communication buildings, stations, terminals and associated buildings
Budynki garaży	492	589	329	423	Garage buildings
Budynki przemysłowe	55	74	94	68	Industrial buildings
Zbiorniki, silosy i budynki magazynowe	74	109	133	129	Reservoirs, silos and warehouses
Ogólnodostępne obiekty kulturalne oraz budynki muzeów i bibliotek	1	10 ^b	7	10	Public entertainment buildings, museums and libraries
Budynki szkół i instytucji badawczych	24	22	34	14	School, university and research buildings
Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	10	17	18	8	Hospital or institutional care buildings
Budynki kultury fizycznej	10	13	20	20	Sport halls
Budynki gospodarstw rolnych	198	224	323	312	Non-residential farm buildings
Budynki przeznaczone do sprawowania kultu religijnego i czynności religijnych	4	12	3	10	Buildings used as places of worship and for religious activities

a Nowo wybudowane. b W 2005 r. były oddane do użytkowania tylko ogólnodostępne obiekty kulturalne (nie było budynków muzeów i bibliotek).

a Newly built. b In 2005 only public entertainment buildings were completed (there were not museums and libraries).

TABL. 10 (229). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG RODZAJÓW BUDYNKÓW (dok.)**

BUILDINGS COMPLETED BY TYPE OF BUILDINGS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
KUBATURA ^c w dam ³ CUBIC VOLUME ^c in dam ³					
Budynki mieszkalne	4057	5386	6642	7775	Residential buildings
Budynki jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe	3999	5375	6602	7766	One-dwelling buildings as well as two- and more dwelling buildings
w tym jednorodzinne	2771	4099	4990	5554	of which one-dwelling buildings
Budynki zbiorowego zamieszkania	57	10	39	8	Residences for communities
Budynki niemieszkalne	3008	3013	6038	5238	Non-residential buildings
w tym:					of which:
Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	96	185	248	224	Hotels and similar buildings
Budynki biurowe	347	108	431	334	Office buildings
Budynki handlowo-usługowe	881	771	1273	966	Wholesale and retail trade buildings
Budynki łączności, dworców i terminali	30	9	1	19	Communication buildings, stations, terminals and associated buildings
Budynki garaży	69	96	78	110	Garage buildings
Budynki przemysłowe	415	353	1530	1096	Industrial buildings
Zbiorniki, silosy i budynki magazynowe	422	625	1495	1493	Reservoirs, silos and warehouses
Ogólnodostępne obiekty kulturalne oraz budynki muzeów i bibliotek	16	34 ^b	61	78	Public entertainment buildings, museums and libraries
Budynki szkół i instytucji badawczych	327	412	296	273	School, university and research buildings
Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	44	27	76	57	Hospital or institutional care buildings
Budynki kultury fizycznej	178	107	195	227	Sport halls
Budynki gospodarstw rolnych	112	163	327	269	Non-residential farm buildings
Budynki przeznaczone do sprawowania kultu religijnego i czynności religijnych	22	110	7	46	Buildings used as places of worship and for religious activities

^b W 2005 r. były oddane do użytkowania tylko ogólnodostępne obiekty kulturalne (nie było budynków muzeów i bibliotek). ^c Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

^b In 2005 only public entertainment buildings were completed (there were not museums and libraries). ^c Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

TABL. 11 (230). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE W BUDOWNICTWIE^a**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT IN CONSTRUCTION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	42169	29851	33684	39449	T O T A L
sektor publiczny	5847	2598	2569	2385	public sector
sektor prywatny	36322	27253	31115	37064	private sector
Na stanowiskach robotniczych	32681	22807	25705	30424	In manual labour positions
Na stanowiskach nierobotniczych	9488	7044	7979	9025	In non-manual labour positions

^a Bez zatrudnionych za granicą.
^a Excluding persons employed abroad.

TABL. 12 (231). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W BUDOWNICTWIE^a**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN CONSTRUCTION^a

AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN CONSTRUCTION					
WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	w zł in zł				
O G Ó Ł E M	1723,81	1853,87	2364,28	2637,75	T O T A L
sektor publiczny	1844,34	2015,64	2566,57	3103,15	public sector
sektor prywatny.....	1704,41	1838,45	2347,57	2607,80	private sector
Na stanowiskach robotniczych	1475,68	1571,95	2010,12	2237,93	In manual labour positions
Na stanowiskach nierobotniczych	2578,50	2766,67	3505,21	3985,59	In non-manual labour positions

^a Bez wynagrodzeń zatrudnionych za granicą.
^a Excluding wages and salaries of persons employed abroad.

TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ

Uwagi ogólne

Transport

1. Dane dotyczące ogólnej długości linii kolejowych eksploatowanych w dniu 31 XII ustalono jako sumę długości linii kolejowych normalnotorowych, wąskotorowych i szerokotorowych (dane o długości tych linii ujęto w długości linii normalnotorowych) czynnych w tym dniu. **Linia kolejowa** jest to element sieci kolejowej pomiędzy dwiema stacjami węzłowymi (lub krańcowymi).

2. Do dróg krajowych zalicza się:

- autostrady i drogi ekspresowe oraz drogi leżące w ich ciągu do czasu wybudowania autostrad i dróg ekspresowych,
- drogi międzynarodowe,
- drogi stanowiące inne połączenia zapewniające spójność sieci dróg krajowych,
- drogi dojazdowe do ogólnodostępnych przejść granicznych obsługujących ruch międzynarodowy osobowy i ciężarowy,
- drogi alternatywne dla autostrad płatnych,
- drogi stanowiące ciągi obwodnicowe dużych aglomeracji miejskich,
- drogi o znaczeniu obronnym.

Do dróg wojewódzkich zalicza się drogi inne niż podano wyżej, stanowiące połączenia między miastami, mające znaczenie dla województwa i drogi o znaczeniu obronnym niezaliczone do dróg krajowych.

Do dróg powiatowych zalicza się drogi inne niż podano wyżej, stanowiące połączenia miast będących siedzibami powiatów z siedzibami gmin i siedzib gmin między sobą.

Do dróg gminnych zalicza się drogi o znaczeniu lokalnym niezaliczone do innych kategorii, stanowiące uzupełniającą sieć dróg służących miejscowym potrzebom, z wyłączeniem dróg wewnętrznych.

Do dróg miejskich zaliczono drogi (ulice) leżące w granicach administracyjnych miast.

Do dróg zamiejskich zaliczono drogi leżące poza granicami administracyjnymi miast.

TRANSPORT AND COMMUNICATIONS

General notes

Transport

1. Data concerning the total length of **railway lines operated** on 31 XII was established as the sum of the length of standard gauge, narrow gauge and wide gauge railway lines (data concerning the length of these lines is given in terms of standard gauge lines) operating on that day. **The railway line** is an element of the rail network between two junction stations (or terminal stations).

2. **National roads** include:

- motorways and expressways as well as roads which are designated to become motorways and expressways,
- international roads,
- roads which are other links ensuring the efficiency of the national road network,
- approach roads to generally accessible border crossings servicing international passenger and freight traffic,
- roads which are an alternative to toll motorways,
- roads which are bypasses around large urban agglomerations,
- roads with a military significance.

Voivodship roads include roads other than those presented above, which are links between cities, have a large significance for the voivodship and roads with a military significance not included among national roads.

Powiat roads include roads other than those mentioned above, which link powiat capital cities with gmina capital cities and gmina capital cities with other such cities.

Gmina roads include roads with a local significance not included in the other categories, which supplement the network of roads servicing local needs, excluding internal roads.

Urban roads include roads (streets) located within the administrative boundaries of cities.

Non-urban roads include roads located outside the administrative boundaries of cities.

3. Linia autobusowa jest stałym połączeniem drogowym dwóch krańcowych miejscowości oraz wybranych miejscowości pośrednich przy użyciu jednego lub kilku autobusów regularnie kursujących między tymi miejscowościami według ogłoszonego rozkładu.

Długość linii autobusowej jest to długość trasy w km pomiędzy dwiema krańcowymi miejscowościami niezależnie od ilości kursów autobusów odbywających się na tej linii.

4. Transport samochodowy zarobkowy obejmuje usługi świadczone odpłatnie przez podmioty, w których transport samochodowy stanowi podstawową działalność gospodarczą (przedsiębiorstwa transportu samochodowego) oraz od 2003 r. w zakresie przewozów ładunków również usługi wykonane odpłatnie przez podmioty prowadzące podstawową działalność gospodarczą inną niż transport samochodowy (np. działalność przemysłową, budowlaną, handlową); dane o przewozach pasażerów nie obejmują przewozów taborom komunikacji miejskiej.

5. Dane o wypadkach drogowych obejmują zdarzenia mające związek z ruchem pojazdów na drogach publicznych, w wyniku których nastąpiła śmierć lub uszkodzenie ciała osób.

Za **śmiertelną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę zmarłą (w wyniku doznanych obrażeń) na miejscu wypadku lub w ciągu 30 dni.

Za **ranną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę, która doznała obrażeń ciała i otrzymała pomoc lekarską.

Łączność

1. Informacje o łączności w ujęciu rzeczowym dotyczą poczty publicznej oraz operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej, tj. sieci służącej do świadczenia usług telekomunikacyjnych (z wyłączeniem sieci wewnętrznej - sieci eksploatowanej przez podmioty wyłącznie na własne potrzeby lub założonej w budynkach niemieszkalnych usytuowanych na terenie jednej nieruchomości gruntowej).

2. Placówki pocztowe obejmują placówki pocztowe, agencje, pośrednictwa, oddziały i kioski (obsługiwane przez pracowników operatora publicznego), a do 2001 r. - uwzględniane były również placówki usług telekomunikacyjnych.

3. Usługi łączności obejmują usługi opłacone, wolne od opłat i służbowe.

3. A bus line is a permanent road link between two terminal locations as well as between selected intermediate locations which involves using one or several buses travelling between these locations on a regular basis according to a defined schedule.

The length of a bus line is the length of the route in km between the two terminal locations regardless of the number of trips made by buses on that line.

4. Road transport for hire or reward includes services for remuneration carried out by entities, for which road transport services are the basic economic activity (road transport entities) and since 2003 also services for remuneration carried out by entities with basic economic activity other than road transport (e.g. industrial, building, trade activity); data regarding transport of passengers do not include carriage by urban road transport fleet.

5. Data regarding road traffic accidents cover events connected with the movement of vehicles on public roads as a result of which death or injury occurred.

A **road traffic accident fatality** is understood as a person who died (as a result of injuries incurred) at the scene of the accident or within the course of 30 days.

A **road traffic accident injury** is understood as a person who incurred injuries and received medical attention.

Communications

1. Information regarding communications, in tangible terms, concerns the public post office as well as operators of the public telecommunication network, i.e., the network used for rendering telecommunications services (excluding internal networks - networks used by entities exclusively for their own needs or installed in non-residential buildings located on a single piece of real estate).

2. Post offices include post offices, agencies, intermediaries, branches and kiosks (run by employees of the public operator) and until 2001 - also telecommunication service offices.

3. Communication services include services paid for, free of charge and official.

Dane dotyczące przesyłek listowych obejmują: listy, kartki pocztowe, druki, druki bezadresowe, ankiety i pakietki nadawane jako przesyłki listowe w rozumieniu cenników za usługi pocztowe (w ruchu krajowym i zagranicznym).

4. Telefoniczne łącza główne obejmują standardowe łącza główne oraz łącza w dostępnym ISDN, tj. telefoniczną sieć cyfrową z integracją usług umożliwiającą wykorzystanie tej samej sieci dla transferu głosu, obrazu, faksów, danych.

5. Odbiorcami usług telekomunikacyjnych są:

- konsumenci - osoby fizyczne wnioskujące o świadczenie publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych lub korzystające z takich usług dla celów niezwiązanych bezpośrednio z ich działalnością gospodarczą lub wykonywaniem zawodu,
- biznes - użytkownicy końcowi z wyłączeniem konsumentów.

Data concerning letters include: letters, post cards, forms, bulk mailings, questionnaires and small packets sent as letters in terms of the price rate for postal services (domestic and foreign mail).

4. Telephone main line includes standard main line and accessible ISDN (Integrated Services Digital Network), i.e., a digital phone network with integrated services making it possible to use the same network to transfer voice, image, fax and data.

5. Telecommunication receivers of services are:

- consumers - natural persons applied for rendering of the public available telecommunication services or used the same services for purposes not directly connected with their economical activities or profession,
- business - final users, excluded consumers.

Transport

Transport

TABL. 1 (232). **LINIE KOLEJOWE EKSPLOATOWANE^a**

Stan w dniu 31 XII

RAILWAY LINES OPERATED^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	w km in km				
O G Ó Ł E M	1141	1116	1108	1108	T O T A L
Normalnotorowe ^b	1141	1116	1108	1108	Standard gauge ^b
w tym zelektryfikowane	920	912	917	912	of which electrified
jednotorowe	668	652	646	646	single track
dwu- i więcej torowe	473	464	462	462	double and more tracks
Wąskotorowe	-	-	-	-	Narrow gauge
Na 100 km² powierzchni ogólnej	7.5	7.3	7.3	7.3	Per 100 km² of total area

a Dane dotyczą Polskich Kolei Państwowych oraz od 2002 r. również innych zarządców infrastruktury kolejowej.
 b Łącznie z szerokotorowymi, których długość w 2008 r. wynosiła 67 km.

a Data concern PKP as well as since 2002 also other entities, which are administrators of railway infrastructure.
 b Including broad gauge, length of which in 2008 was 67 km.

TABL. 2 (233). **DROGI PUBLICZNE O TWARDEJ NAWIERZCHNI**

Stan w dniu 31 XII

HARD SURFACE PUBLIC ROADS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym o na- wierzchni ulepszonej of which improved	
w km in km						
OGÓŁEM	21784	21916	22372	22561	19654	TOTAL
miejskie	4083	4057	4058	4095	3779	urban
zamiejskie	17701	17858	18314	18467	15876	non-urban
Krajowe	978	1016	1023	1024	1024	National
miejskie	303	309	313	313	313	urban
zamiejskie	675	707	710	711	711	non-urban
Wojewódzkie	1399	1401	1410	1414	1414	Voivodship
miejskie	224	224	235	238	238	urban
zamiejskie	1175	1178	1175	1176	1176	non-urban
Powiatowe	6499	6469	6429	6441	6352	Powiat
miejskie	893	887	861	857	856	urban
zamiejskie	5606	5583	5568	5584	5496	non-urban
Gminne	12908	13029	13510	13683	10865	Gmina
miejskie	2663	2638	2649	2687	2372	urban
zamiejskie	10245	10391	10861	10997	8493	non-urban

Ź r ó d ł o: od 2002 r. dane Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.

S o u r c e: since 2002 data of the General Management of National Roads and Motorways.

TABL. 3 (234). **POJAZDY SAMOCHODOWE I CIĄGNIKI ZAREJESTROWANE^a**

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED ROAD VEHICLES AND TRACTORS^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M^b	1150714	1412220	1622821	1754374	T O T A L^b
w tym:					of which:
Samochody osobowe.....	829444	1056755	1233550	1339852	Passenger cars
Autobusy	9117	8637	9329	9637	Buses
Samochody ciężarowe i ciągniki siodłowe ^c	147442	186679	205536	218421	Lorries and road tractors ^c
Ciągniki balastowe i rolnicze	94856	92858	99638	105131	Ballast and agricultural tractors
Motocykle ^d	61241	59618	65741	71465	Motorcycles ^d

a Do 2001 r. według ewidencji prowadzonej przez wojewodów, a od 2002 r. przez starostów, prezydentów miast i burmistrzów. b Bez motorowerów. c Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi. d Do 2002 r. — motocykle i skutery.

a Until 2001 according to registers maintained by voivodes and since 2002 by starosts, presidents of cities and mayors. b Excluding mopeds. c Including vans. d Until 2002 — motorcycles and scooters.

TABL. 4 (235). **LINIE REGULARNEJ KOMUNIKACJI AUTOBUSOWEJ^a**

Stan w dniu 31 XII

REGULAR BUS TRANSPORT LINES^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Krajowe: liczba	1958	982	722	548	National: number
długość w km	71202	53544	39798	30847	length in km
dalekobieżne: liczba	27	39	33	29	long distance: number
długość w km	5776	13733	12697	12027	length in km
regionalne: liczba	210	130	91	63	regional: number
długość w km	18778	12226	8403	5807	length in km
podmiejskie: liczba	1574	813	589	445	suburban: number
długość w km	45015	27585	18588	12574	length in km
miejskie: liczba	147	-	9	11	urban: number
długość w km	1633	-	110	439	length in km
Międzynarodowe: liczba	8	14	18	15	International: number
długość w km ..	8319	17759	19300	16152	length in km

a Przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób prowadzących regularną komunikację w ruchu krajowym i międzynarodowym; bez przedsiębiorstw komunikacji miejskiej.

a Of entities employing more than 9 persons providing regular national and international connections; excluding urban transport enterprises.

TABL. 5 (236). **TRANSPORT SAMOCHODOWY ZAROBKOWY^a****HIRE OR REWARD ROAD TRANSPORT^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Komunikacja krajowa					National traffic
Przewozy ładunków w tys. t	2895,6	2208,9	4257,1	5496,6	Transport of goods in thous. t
Średnia odległość przewozu 1 t ładunku w km	82,6	160,7	224,6	214,2	Average transport distance per one t in km
Przewozy pasażerów w tys. osób ^b	77133	55492	41564	34267	Transport of passengers in thous. ^b
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	29,9	33,6	36,8	49,5	Average transport distance per one passenger in km

a Dane dotyczą przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób. b Bez przedsiębiorstw komunikacji miejskiej.

a Data concern enterprises employing more than 9 persons. b Excluding urban transport enterprises.

TABL. 5 (236). **TRANSPORT SAMOCHODOWY ZAROBKOWY^a (dok.)**
HIRE OR REWARD ROAD TRANSPORT^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Komunikacja międzynarodowa					International traffic
Przewozy ładunków w tys. t	415,0	1527,8	3705,7	5404,2	Transport of goods in thous. t
Średnia odległość przewozu 1 t ładunku w km	1531,0	1329,1	1023,6	1247,8	Average transport distance per one t in km
Przewozy pasażerów w tys. osób ^b ..	101,7	279,8	149,0	175,5	Transport of passengers in thous. ^b
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	1157,0	1083,1	978,9	1179,9	Average transport distance per one passenger in km

a Dane dotyczą przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób. b Bez przedsiębiorstw komunikacji miejskiej.

a Data concern enterprises employing more than 9 persons. b Excluding urban transport enterprises.

TABL. 6 (237). **WYPADKI DROGOWE^a**
ROAD TRAFFIC ACCIDENTS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Wypadki	5426	4438	4721	4676	Total accidents
Na 10 tys. pojazdów samochodowych i ciągników zarejestrowanych ^b	47,2	31,4	29,1	26,7	Per 10 thous. registered motor vehicles and tractors ^b
Ofiary wypadków	7450	5934	6488	6316	Road traffic casualties
Śmiertelne	400	334	341	343	Fatalities
Ranni	7050	5600	6147	5973	Injured

a Zarejestrowane przez Policję. b Pojazdy według stanu w dniu 31 XII; na podstawie ewidencji prowadzonej: do 2001 r. — przez wojewodę, od 2002 r. — przez starostów, prezydentów miast i burmistrzów.

Ź r ó d ł o: dane Komendy Wojewódzkiej Policji w Krakowie.

a Registered by the Police. b Vehicles as of 31 XII; according to registers maintained: until 2001 — by voivod, since 2002 — by starosts, presidents of cities and mayors.

S o u r c e: data of the Voivodship Police Headquarters in Kraków.

TABL. 7 (238). **RUCH PASAŻERÓW W MIĘDZYNARODOWYM PORCIE LOTNICZYM IM. JANA PAWŁA II KRAKÓW-BALICE**
PASSENGER TRAFFIC IN THE JOHN PAUL II INTERNATIONAL AIRPORT KRAKÓW-BALICE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	pasażerowie obsłużeni passengers served				
OGÓŁEM ^a	494688	1568838	3047099	2908721	TOTAL ^a
Ruch krajowy	118041	194641	203460	187133	National traffic
odloty	58500	98285	104703	93072	departures
przyloty	59541	96356	98757	94061	arrivals
Ruch zagraniczny	376647	1374197	2843639	2721588	Foreign traffic
odloty	189042	695170	1437695	1371845	departures
przyloty	187605	679027	1405944	1349743	arrivals

a Bez pasażerów w ruchu tranzytowym.

Ź r ó d ł o: dane Międzynarodowego Portu Lotniczego im. Jana Pawła II Kraków-Balice Sp. z o.o.

a Excluding passengers in transit traffic.

S o u r c e: data of the John Paul II International Airport Kraków-Balice Ltd.

Łączność

Communications

TABL. 8 (239). **PODSTAWOWE USŁUGI ŁĄCZNOŚCI ^a**
BASIC COMMUNICATION SERVICES ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Placówki pocztowe (stan w dniu 31 XII)	651	639	638	636	<i>Post offices (as of 31 XII)</i>
miasta	248	270	271	272	<i>urban areas</i>
wieś	403	369	367	364	<i>rural areas</i>
Przesyłki listowe polecone nadane ^b w tys.	21828	25377	27623	29276	<i>Registered letters mailed ^b in thous.</i>
Paczki i przesyłki listowe z zadeklarowaną wartością nadane ^b w tys.	1183	2269	3083	2620	<i>Packages and letters with declared value mailed ^b in thous.</i>
Przekazy pocztowe zrealizowane ^{b c} w tys.	10319	10832	7587	7278	<i>Postal transfers cashed ^{b c} in thous.</i>
Wpłaty na rachunki bankowe w tys. .	19416	27291	19810	19189	<i>Payments on banking accounts in thous.</i>

^a Dane dotyczą poczty publicznej, w 2000 r. łącznie z placówkami usług telekomunikacyjnych. ^b W obrocie krajowym oraz z Polski za granicę; przesyłki listowe i paczki nie obejmują przesyłek zrealizowanych w systemie EMS-POCZTEX. ^c W 2000 r. razem z przekazami telegraficznymi.

^a Data concern the public post office, in 2000 including telecommunication service offices. ^b In domestic turnover and abroad from Poland; letters and packages do not include EMS-POCZTEX parcels. ^c In 2000 including telegraphic transfers.

TABL. 9 (240). **ABONENCI TELEFONICZNI I APARATY TELEFONICZNE ^a**
Stan w dniu 31 XII
TELEPHONE SUBSCRIBERS AND TELEPHONE SETS ^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Telefoniczne łącza główne w tys.	841,5	952,0	842,0	758,8	<i>Telephone main line in thous.</i>
w tym konsumenci ^b	699,1	729,8	630,3	557,3	<i>of which consumers ^b</i>
miasta	567,1	698,7	607,5	563,5	<i>urban areas</i>
w tym konsumenci ^b	449,3	503,6	423,9	378,4	<i>of which consumers ^b</i>
wieś	274,4	253,3	234,5	195,2	<i>rural areas</i>
w tym konsumenci ^b	249,8	226,2	206,3	178,9	<i>of which consumers ^b</i>
w tym standardowe łącza główne (abonenci telefonii przewodowej)...	829,5	856,3	748,2	668,5	<i>of which standard main line (fixed line telephone subscribers)</i>
miasta	556,1	615,4	524,0	483,0	<i>urban areas</i>
wieś	273,4	240,9	224,1	185,5	<i>rural areas</i>
Aparaty telefoniczne publiczne samoinkasujące	7962	6795	6122	4206	<i>Public pay telephones</i>
miasta	5476	4568	4048	2501	<i>urban areas</i>
wieś	2486	2227	2074	1705	<i>rural areas</i>

^a Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. ^b Do 2006 r. określani jako abonenci prywatni (posiadający aparaty telefoniczne zainstalowane w mieszkaniach prywatnych).

^a Data concern operators of the public telecommunication network. ^b Until 2006 defined as private subscribers (possessing telephones installed in private dwellings).

DZIAŁ XVIII

HANDEL I GASTRONOMIA

Uwagi ogólne

1. Informacje w dziale - jeśli nie zaznaczono inaczej - dotyczą wszystkich jednostek gospodarki narodowej prowadzących działalność handlową.

Przez **przedsiębiorstwa handlowe** rozumie się podmioty gospodarcze, których podstawowym rodzajem działalności jest sprzedaż towarów, zaliczana zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności do sekcji „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego”.

2. Dane o **sprzedaży detalicznej** obejmują:

1) sprzedaż towarów konsumpcyjnych i niekonsumpcyjnych w:

- punktach sprzedaży detalicznej,
- hurtowniach oraz u producentów w ilościach wskazujących na zakup dla potrzeb indywidualnych nabywców;

2) sprzedaż towarów handlowych (konsumpcyjnych) oraz produkcji gastronomicznej w placówkach gastronomicznych.

W wartości sprzedaży detalicznej uwzględniono sprzedaż towarów zarówno ludności, jak i konsumentom zbiorowym, tj. urzędowi, instytucjom, żłobkom, przedszkolom itp., nie uwzględniono natomiast sprzedaży targowiskowej dokonanej przez sprzedawców uiszczających jedynie opłatę placową (np. sprzedaży produktów rolnych dokonanej przez producentów rolników, sprzedaży na giełdach samochodowych).

Dane dotyczące sprzedaży detalicznej w zakresie sprzedaży towarów konsumpcyjnych prezentuje się w dostosowaniu do Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP); patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 7. pkt 3) na str. 25.

3. Podziału towarów na **konsumpcyjne i niekonsumpcyjne** dokonano umownie, zaliczając do niekonsumpcyjnych te towary, których zużycie odbywa się głównie w sferze produkcji. Do towarów niekonsumpcyjnych zaliczono w szczególności towary przeznaczone do produkcji rolniczej (np. maszyny, narzędzia i urządzenia rolnicze, nasiona, pasze, środki ochrony roślin, nawozy sztuczne), materiały budowlane itp.

Podziału towarów konsumpcyjnych na żywność i napoje bezalkoholowe, napoje alkoholowe oraz towary nieżywnościowe dokonano szacunkowo.

CHAPTER XVIII

TRADE AND CATERING

General notes

1. Information in this chapter, unless otherwise noted, concerns all entities of the national economy conducting trade activity.

Trade enterprises are understood as economic entities, the basic activity of which is the sale of commodities, classified in accordance with NACE rev. 1.1 in the section “Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods”.

2. Data concerning **retail sales** include:

1) sales of consumer and non-consumer goods in:

- retail sales outlets,
- wholesale stores as well as at producers in quantities indicating purchases for the individual needs of the purchaser;

2) sales of trade commodities (consumer goods) as well as catering production in catering establishments.

Sales of goods both for the general public as well as for collective consumers, i.e., government offices, institutions, nurseries, nurseries schools etc. are included in the value of retail sales. Not included, however, are marketplace sales made by salesmen only paying a stall fee (e.g., sales of agricultural products conducted by farmer producers, sales at automobile markets).

Data concerning retail sales within the scope of consumer goods sales are presented according to the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP); see general notes to the Yearbook, item 7, point 3) on page 25.

3. The division of commodities into **consumer and non-consumer** goods was made on the following basis; non-consumer goods include those goods, the consumption of which occurs primarily in the sphere of production. In particular, goods designated for agricultural production (e.g., agricultural machinery, tools and equipment, seeds, animal feeding-stuffs, plant protection chemicals, artificial fertilizers), building materials, etc., were included in non-consumer goods.

The division of consumer goods into food and non-alcoholic beverages as well as non-foodstuff goods was made by estimation.

4. Dane o **sprzedaży hurtowej towarów** obejmują sprzedaż z magazynów handlowych własnych bądź użytkowanych, w których składowane towary stanowią własność przedsiębiorstwa handlowego. Do wartości sprzedaży hurtowej zalicza się również wartość sprzedaży zrealizowanej na zasadzie bezpośredniej płatności lub kontraktu (agencji, aukcjonerzy), jak również wartość sprzedaży zrealizowanej przez tranzyt rozliczany, polegający na przekazywaniu towarów bezpośrednio od dostawcy do odbiorcy z pominięciem magazynów, które tę dostawę realizują.

5. Podziału sklepów według form organizacyjnych dokonano na podstawie wielkości powierzchni sprzedażowej sklepów i rodzaju sprzedawanych w nich towarów.

Domy towarowe i handlowe są to sklepy wielodziałowe, prowadzące sprzedaż szerokiego i uniwersalnego asortymentu, głównie towarów nieżywnościowych, o powierzchni sal sprzedażowych: domy towarowe – 2000 m² i więcej, domy handlowe – od 600 do 1999 m².

Supermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 400 m² do 2499 m² prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych oraz artykuły nieżywnościowe częstego zakupu.

Hipermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 2500 m² prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych i nieżywnościowych częstego zakupu, zwykle z parkingiem samochodowym.

Sklepy powszechne są to sklepy prowadzące sprzedaż głównie towarów żywnościowych codziennego użytku, o powierzchni sal sprzedażowych od 120 do 399 m².

Sklepy wyspecjalizowane są to sklepy prowadzące sprzedaż szerokiego asortymentu artykułów do kompleksowego zaspokojenia określonych potrzeb, np. ubioru, wyposażenia mieszkań, sklepy motoryzacyjne, meblowe, sportowe itp.

Do innych sklepów zaliczono sklepy o powierzchni sal sprzedażowych do 119 m².

Podziału sklepów dokonano na podstawie faktycznej lokalizacji sklepu.

6. Sklepy podaje się łącznie z aptekami ogólnodostępnymi.

7. Do **placówek gastronomicznych** zaliczono zakłady i punkty gastronomiczne stałe i sezonowe, których przedmiotem działalności jest przygotowanie oraz sprzedaż posiłków i napojów do spożycia na miejscu i na wynos. Sezonowe pla-

4. Data regarding the **wholesale of commodities** include sales from warehouses, in which the commodities stored account for the property of a trade enterprise. The value of wholesale also includes the value of sales realized on the basis of a direct payment or contract (agents, auctioneers), as well as the value of sales realized by settled transit consisting in the transfer of commodities directly from the supplier to the client, by-passing the warehouses which realize the delivery.

5. The division of stores by organizational form was made on the basis of the area of the sales floor and the types of goods sold.

Department stores and trade stores are stores with multiple departments, selling a broad and universal assortment, primarily non-foodstuff goods, with a sales floor area of 2000 m² and more for department stores and from 600 to 1999 m² for trade stores.

Supermarkets are stores with a sales floor from 400 to 2499 m², selling goods in a self-service system and offering a wide assortment of foodstuff goods and frequently bought non-foodstuff goods.

Hipermarkets are stores with a sales floor above 2500 m², selling goods in a self-service system and offering a wide assortment of foodstuff goods and frequently bought non-foodstuff goods, usually with a parking place.

Grocery stores are stores primarily selling foodstuff goods for daily consumption, with a sales floor from 120 to 399 m².

Specialized stores are stores selling a wide assortment of articles to fully meet specific needs, (e.g. clothing, home furnishings, car parts, furniture, sporting goods, etc.).

Other stores include stores with a sales floor up to 119 m².

The division of shops was made on the basis of the actual location of a shop.

6. Shops include public pharmacies.

7. **Catering establishments** include permanent and seasonal catering establishments and outlets, the scope of activity of which is the preparation and sale of meals and beverages for on-site and take-out consumption. Seasonal catering estab-

cówki gastronomiczne uruchamiane są okresowo i działają nie dłużej niż sześć miesięcy w roku kalendarzowym.

Do placówek gastronomicznych nie zalicza się ruchomych punktów sprzedaży detalicznej i automatów sprzedażowych.

8. Dane o działalności handlowej i gastronomicznej opracowano na podstawie danych ze sprawozdawczości. Dla jednostek o liczbie pracujących do 9 osób dane uogólniono w oparciu o wyniki badania reprezentacyjnego przeprowadzonego na 5% próbie tych jednostek.

Informacje o sklepach i stacjach paliw opracowano na podstawie sprawozdawczości. Dla jednostek o liczbie pracujących do 9 osób od 2004 r. dane uogólniane są w oparciu o wyniki badania reprezentacyjnego przeprowadzonego na 5% próbie tych jednostek; do 2003 r. dane opracowywano na podstawie rejestru.

9. Targowiska są to wyodrębnione tereny i budowle (place, ulice, hale targowe) ze stałymi lub sezonowymi punktami sprzedaży drobnodetalicznej lub urządzeniami przeznaczonymi do prowadzenia handlu w wyznaczone dni tygodnia lub codziennie (bazy).

Za **targowiska sezonowe** należy uznać te place i ulice, gdzie uruchamiane są na okres do 6 miesięcy punkty handlowe, w związku ze wzmożonym ruchem nabywców (np. nadmorski ruch urlopowy) i działalność ta jest ponawiana w kolejnych sezonach.

lishments are open for a certain period of time and operate not longer than six months in a calendar year.

Portable retail sales points and vending machines are not treated as catering establishments.

8. *Data regarding trade and catering activity are compiled on the basis of reporting. For entities employing up to 9 persons, data are generalized on the basis of the result of a representative survey conducted on a 5% sample of these entities.*

Information regarding shops and petrol stations are compiled on the basis of reporting. For entities employing up to 9 persons since 2004 the data have been generalized on the basis of the results of sample survey conducted on a 5% sample of these entities; until 2003 the data were compiled on the basis of the register.

9. Marketplaces are specific areas and structures (squares, streets, market halls) with permanent or seasonal outlets for small-scale retail sales or with facilities designated for conducting trade on specific days of the week or daily (bazaars).

Seasonal marketplaces are those squares and streets where trade outlets conduct activity for a period of 6 months, in connection with increased demand from buyers (e.g., holiday seaside demand) and this activity is repeated in successive seasons.

TABL. 1 (241). **SPRZEDAŻ DETALICZNA TOWARÓW (ceny bieżące)**
RETAIL SALES (current prices)

L A T A Y E A R S	Ogółem w mln zł Grand total in mln zł	W tym udział przed- siębiorstw handlo- wych ^a w % Of which share of trade enterprises ^a in %	Na 1 mieszkańca w zł Per capita in zł
2000	27893,2	35,4	8657
2005	39578,7	45,5	12130
2007	49780,5	46,9	15202
2008	54842,0	45,4	16708

^a Przedsiębiorstwa handlowe, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

^a Trade enterprises employing more than 49 persons.

TABL. 2 (242). **STRUKTURA SPRZEDAŻY DETALICZNEJ TOWARÓW ^a (ceny bieżące)**
STRUCTURE OF RETAIL SALES ^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
------------------	------	------	------	------	---------------

W MILIONACH ZŁOTYCH
IN MILLION ZLOTYS

O G Ó Ł E M | **15046,2** | **25235,7** | **31031,9** | **33892,0** | **T O T A L**

W ODSETKACH
IN PERCENT

O G Ó Ł E M | **100,0** | **100,0** | **100,0** | **100,0** | **T O T A L**

Towary konsumpcyjne	71,5	71,4	67,8	67,1	Consumer goods
żywność i napoje bezalkoholowe ..	32,5	30,6	27,5	26,8	food and non-alcoholic beverages
napoje alkoholowe	6,8	5,5	4,4	5,2	alcoholic beverages
towary nieżywnościowe	32,2	35,3	35,9	35,1	non-foodstuffs
Towary niekonsumpcyjne	28,5	28,6	32,2	32,9	Non-consumer goods

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw prowadzących działalność handlową (bez placówek gastronomicznych), w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern trade enterprises (excluding catering establishments) employing more than 9 persons.

TABL. 3 (243). **SPRZEDAŻ HURTOWA TOWARÓW W PRZEDSIĘBIORSTWACH
HANDLOWYCH ^a (ceny bieżące)**
WHOLESALE IN TRADE ENTERPRISES ^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
------------------	------	------	------	------	---------------

W MILIONACH ZŁOTYCH
IN MILLION ZLOTYS

O G Ó Ł E M | **22998,9** | **35404,1** | **41949,9** | **58130,7** | **T O T A L**

W ODSETKACH
IN PERCENT

O G Ó Ł E M | **100,0** | **100,0** | **100,0** | **100,0** | **T O T A L**

Żywność i napoje bezalkoholowe	17,2	14,8	17,2	20,4	Food and non-alcoholic beverages
Napoje alkoholowe	9,3	6,9	6,4	8,7	Alcoholic beverages
Towary nieżywnościowe ^b	73,5	78,3	76,4	70,9	Non-foodstuff goods ^b

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Konsumpcyjne i niekonsumpcyjne.

^a Data concern enterprises employing more than 9 persons. ^b Consumer and non-consumer goods.

TABL. 4 (244). **SKLEPY I STACJE PALIW WEDŁUG FORM ORGANIZACYJNYCH^a**
Stan w dniu 31 XII
SHOPS AND PETROL STATIONS BY ORGANIZATIONAL FORM^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2003	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Sklepy	30523	32577	32616	33675	Shops
Domy towarowe	10	10	9	7	Department stores
Domy handlowe	36	31	20	14	Trade stores
Supermarkety	138	165	263	253	Supermarkets
Hipermarkety	20	25	24	23	Hipermarkets
Sklepy powszechne	604	654	597	579	General shops
Sklepy wyspecjalizowane	1488	1797	2086	2079	Specialized shops
Inne sklepy ^b	28227	29895	29617	30720	Other shops ^b
Stacje paliw	593	673	876	733	Petrol stations

^a Według lokalizacji sklepów i stacji paliw. ^b Ujęto sklepy podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób oraz apteki bez względu na liczbę pracujących.

^a By location of shops and petrol stations. ^b Data concern economic entities employing up to 9 persons as well as pharmacies regardless of the number of employed persons.

TABL. 5 (245). **GASTRONOMIA^a**
CATERING^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Liczba placówek gastronomicznych (stan w dniu 31 XII)	1048	996	998	1238	Number of catering establishments (as of 31 XII)
w tym restauracje	279	364	371	447	of which restaurants
Sprzedaż z działalności gastronomicznej (ceny bieżące) w tys. zł	469159	561068	861570	873357	Sales from catering activity (current prices) in thous. zł
w tym:					of which:
produkcja gastronomiczna	324837	394966	645719	664764	catering production
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	71326	87442	133034	116223	alcoholic beverages, tobacco

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern enterprises employing more than 9 persons.

TABL. 6 (246). **TARGOWISKA^a**
Stan w dniu 31 XII
MARKETPLACES^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Targowiska stałe:					Permanent marketplaces:
liczba	172	156	156	152	number
w tym z przewagą sprzedaży drobno- detalicznej	134	142	143	142	of which with predominance of small-retail sales
powierzchnia targowisk w tys. m ²	1012,6	931,2	824,9	835,7	area of marketplaces in thous. m ²
w tym sprzedażowa	753,6	664,1	655,4	668,6	of which sales area
stałe punkty sprzedaży drobno- detalicznej	10401	5661	5747	5916	permanent small-retail sales outlets
w tym na targowiskach czynnych codziennie	7715	3135	3311	3204	of which at marketplaces open daily
Targowiska sezonowe ^b (w ciągu roku)	1659	1676	1487	1244	Seasonal marketplaces ^b (during the year)
Roczne wpływy z opłaty targowej w tys. zł	20014	19807	20147	21536	Annual receipts from marketplace fees in thous. zł

^a Od 2004 r. bez targowisk położonych na terenach prywatnych. ^b Liczba targowisk lub miejsc wyznaczonych na ulicach i placach uruchamianych okresowo.

^a Since 2004 excluding marketplaces situated on private land. ^b Number of marketplaces or places located on streets and squares open periodically.

DZIAŁ XIX

FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW

Uwagi ogólne

1. Wyniki finansowe przedsiębiorstw dla 2000 r. prezentuje się zgodnie z ustawą z dnia 29 IX 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. Nr 121, poz. 591, z późniejszymi zmianami), dla lat 2005-2007 w dostosowaniu do ustawy z dnia 9 XI 2000 r. o zmianie ustawy o rachunkowości, obowiązującej od 1 I 2002 r. (tekst jednolity Dz. U. 2002, Nr 76, poz. 694, z późniejszymi zmianami). **Dane od 2002 r. nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie.**

Dane w zakresie gospodarki finansowej przedsiębiorstw obejmują podmioty gospodarcze prowadzące księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

Dane nie obejmują banków, instytucji ubezpieczeniowych, domów i biur maklerskich, towarzystw inwestycyjnych i emerytalnych, narodowych funduszy inwestycyjnych, szkół wyższych, samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, instytucji kultury posiadających osobowość prawną i gospodarstw indywidualnych w rolnictwie.

2. Przychody z całokształtu działalności (kwoty otrzymane i należne) obejmują:

- 1) przychody netto ze sprzedaży produktów (wrobów i usług);
- 2) przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów (łącznie z kwotami należnymi z tytułu sprzedaży opakowań wielokrotnego użytku);
- 3) pozostałe przychody operacyjne, tj. przychody niezwiązane bezpośrednio z podstawową działalnością podmiotu, do których zalicza się: zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych (środków trwałych, środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych, inwestycji w nieruchomości i prawa - do 2001 r. przychody ze sprzedaży lub wpływy z likwidacji środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych oraz inwestycji w nieruchomości i prawa), otrzymane nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny aktywa (środki pieniężne), odszkodowania, rozwiązane rezerwy, korekty odpisów aktualizujących wartość aktywów niefinansowych, przychody z działalności socjalnej, przychody z wynajmu lub dzierżawy środków trwałych albo inwestycji w nieruchomości i prawa.

CHAPTER XIX

FINANCES OF ENTERPRISES

General notes

1. The financial results of enterprises for 2000 are presented according to the Accounting Act dated 29 IX 1994 (Journal of Laws No. 121, item 591, with later amendments), for 2005-2007 are adjusted to the Act on change of the Accounting Act dated 9 XI 2000, effective since 1 I 2002 (uniform text Journal of Laws 2002, No. 76, item 694, with later amendments). **Data since 2002 are not fully comparable with data for the previous years.**

Data regarding the financial management of enterprises include economic entities keeping accounting ledgers employing more than 9 persons.

Data do not include banks, insurance companies, brokerage houses and brokerage offices, investment and pension societies, National Investment Funds, higher education institutions, independent public health care facilities, cultural institutions with legal personality and private farms in agriculture.

2. Revenues from total activity (sums received and due) include:

- 1) net revenues from sale of products (goods and services);
- 2) net revenues from sale of goods and materials (including sums due from the sale of re-use packages);
- 3) other operating revenues, i.e., revenues not directly connected with the basic activity of the entity, to which the following are included: profits from the sale of non-financial fixed assets (fixed assets, assets under construction, intangible fixed assets, investments in real estate and rights - until 2001 revenues from sale or income from the liquidation of fixed assets, intangible fixed assets and investments in real estate and rights), assets (cash) received free of charge, including donated assets, as well as damages reversed provisions, adjustments of the depreciation value for non-financial assets, income from social activities, income from the rent or lease of fixed assets and investments in real estate and rights.

Od 2005 r. dotacje do produktów (wyrobów i usług) ujmowane są w przychodach netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów, do 2004 r. były ujmowane w pozostałych przychodach operacyjnych;

- 4) przychody finansowe, tj. przychody z tytułu dokonanych przez podmiot operacji finansowych: kwoty należne z tytułu dywidend i udziałów w zysku, odsetki od udzielanych pożyczek, odsetki od lokat terminowych, odsetki za zwłokę, zysk ze zbycia inwestycji - do 2001 r. odrębnie przychody i koszty z tego tytułu, zmniejszenia odpisów aktualizacyjnych wartości inwestycji wobec całkowitego lub częściowego ustania przyczyn powodujących trwałą utratę ich wartości, nadwyżkę dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi - do 2001 r. odrębnie przychody i koszty z tego tytułu.

3. Koszty uzyskania przychodów z całościu działalności obejmują:

- 1) koszt własny sprzedanych produktów (wyrobów i usług), tj. koszt wytworzenia sprzedanych produktów powiększony o koszty sprzedaży (z podatkiem akcyzowym) i o koszty ogólnego zarządu (wariant kalkulacyjny) lub są to koszty ogółem pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów (wariant porównawczy);
- 2) wartość sprzedanych towarów i materiałów według cen zakupu (nabycia);
- 3) pozostałe koszty operacyjne obejmują: stratę ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych, tj. nadwyżkę wartości sprzedanych składników majątku trwałego nad przychodami z ich sprzedaży - do 2001 r. wartość sprzedanych składników majątku trwałego, amortyzację oddanych w dzierżawę lub najem środków trwałych i środków trwałych w budowie, nieplanowane odpisy amortyzacyjne (odpisy z tytułu trwałej utraty wartości), poniesione kary, grzywny, odszkodowania, odpisane w części lub w całości wierzytelności w związku z postępowaniem upadłościowym, układowym i naprawczym, utworzone rezerwy na pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązania (straty z transakcji gospodarczych w toku), odpisy aktualizujące wartość aktywów niefinansowych, koszty utrzymania obiektów działalności socjalnej, darowizny lub nieodpłatnie przekazane aktywa trwałe;
- 4) koszty finansowe, na które składają się w szczególności: odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek, odsetki i dyskonto od wyemitowanych przez jednostkę obligacji, odsetki za zwłokę, strata ze zbycia inwestycji - do 2001 r.

Since 2005 subsidies on products are included into net revenues from sale of products, goods and materials, until 2004 they were included into other operating revenues;

- 4) *financial revenues, i.e., revenues from financial operations conducted by an entity: amounts due in respect of dividends and share in profits, interest on loans granted, interest on term deposits, default interest, profits from the sale of investments - until 2001 the related income and costs were reported separately, reduction of depreciation write-offs relating to investments due to the fact that the reasons resulting in the permanent loss of their value have ceased to exist (whether partially or totally), surplus of foreign exchange gains over losses - until 2001 income and costs were reported separately.*

3. Costs of obtaining revenues from total activity include:

- 1) *the cost of products sold (goods and services), i.e., the manufacturing cost of products sold increased by selling cost (including excise tax) and by the cost of management and administration (calculation variant) or the total costs decreased by the costs of generating benefits for the needs of the entity and corrected by the change in product inventories (comparative variant);*
- 2) *the value of goods and materials sold according to procurement (purchase) prices;*
- 3) *other operating costs comprise: loss on the sale of non-financial fixed assets, i.e., surplus of the value of sold fixed assets over the revenues from their sale - until 2001 the value of fixed assets sold depreciation of leased or rented fixed assets and assets under construction, unplanned write-offs (write-offs by virtue of a permanent loss of value), penalties, fines, indemnities paid, partially or fully written off liabilities related to bankruptcy, composition, restructuring proceedings, reserves made for future certain liabilities or liabilities, which are likely to occur (loss on current business transaction in), write-offs updating the value of non-financial assets, costs of maintaining premises required for social activity, donations or fixed assets received free of charge;*
- 4) *financial costs, in particular, interest from contracted credits and loans, interest and discount on bonds issued by the entity, default interest, loss on the sale of investments - until 2001 income and costs were reported separately,*

odrębnie przychody i koszty z tego tytułu, odpisy z tytułu aktualizacji wartości inwestycji, nadwyżka ujemnych różnic kursowych nad dodatkami - do 2001 r. odrębnie przychody i koszty z tego tytułu.

4. Przychody i koszty uzyskania przychodów ze sprzedaży: produktów, towarów i materiałów wpływające na wynik finansowy ustala się w wartości wyrażonej w rzeczywistych cenach sprzedaży z uwzględnieniem opustów w postaci rabatów i bonifikat, bez podatku od towarów i usług.

5. Wynik finansowy na działalności gospodarczej jest to suma wyniku finansowego na sprzedaży produktów, towarów i materiałów, wyniku na pozostałej działalności operacyjnej oraz wyniku na operacjach finansowych.

6. Zyski i straty nadzwyczajne to skutki finansowe zdarzeń powstających niepowtarzalnie, poza zwykłą działalnością jednostki i niezwiązanymi z ogólnym ryzykiem jej prowadzenia, a w szczególności spowodowanych zdarzeniami losowymi, zaniechaniem lub zawieszeniem pewnego rodzaju działalności (w tym również istotną zmianą metod produkcji lub sprzedażą zorganizowanej części jednostki) oraz postępowaniem układowym lub naprawczym.

7. Wynik finansowy brutto (zysk lub strata) jest to wynik finansowy na działalności gospodarczej, powiększony o zyski nadzwyczajne i pomniejszony o straty nadzwyczajne.

8. Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych oraz inne płatności wynikające z odrębnych przepisów.

9. Podatek dochodowy jest to podatek od osiągniętego zysku, który podmiot gospodarczy jest zobowiązany uiszczyć po uwzględnieniu przyznanych ulg. Od 2002 r. w myśl znowelizowanej ustawy o rachunkowości (art. 37) podatek dochodowy obejmuje część bieżącą i część odroczoną:

- część bieżąca to podatek wykazany w deklaracji podatkowej za dany okres sprawozdawczy,
- część odroczone stanowi różnicę między stanem rezerw i aktywów z tytułu podatku odroczonego na koniec i początek okresu sprawozdawczego. Przy czym rezerwę tworzy się niezależnie od tego czy jednostka osiągnie zysk, czy poniesie stratę bilansową. Konsekwencją przyjętego rozwiązania jest to, że w rachunku wyników strata brutto może być wyższa niż strata netto.

write-offs updating the value of investment the surplus of foreign exchange losses over gains - until 2001 income and costs were reported separately.

4. Revenues and costs of obtaining revenues from the sale of: products, goods and materials which have an influence on the financial result are expressed in actual sales prices taking into account discounts in the form rebates and reductions, excluding the value added tax (VAT).

5. The financial result on economic activity is the sum of the financial result from the sale of products, goods and materials, the result on other operating activity as well as the result on financial operations.

6. Extraordinary profits and losses are the financial results of one-time events, outside the usual activity of an entity, and not connected with general risk of activity, and in particular, the result of coincidental events, certain types of ceased or suspended activity (also including a significant change in the methods of production or the sale of an organised part of an entity) as well as composition or restructuring proceedings.

7. The gross financial result (profit or loss) is the financial result on economic activity, increased by extraordinary profits and decreased by extraordinary losses.

8. Obligatory encumbrances on gross financial result include income tax on legal and natural persons as well as other payments resulting from separate regulations.

9. Income tax is the tax on earned profit which an economic entity is obligated to pay after considering abatements granted. Since 2002 according to the modified Accounting Act (art. 37) the income tax consists of the current and the deferred part:

- the current part is the tax presented in the tax declaration for a given reporting period,
- the deferred part constitutes a difference between the state of reserves and assets, by virtue of deferred tax in the end and in the beginning of the reporting period. The reserve is created irrespectively of the balance profit or loss of a given entity. Consequence of the accepted solution is that gross loss can be higher than net loss in the income statement.

10. Wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymujemy po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia.

11. Relacje ekonomiczne przedstawione w tabl. 4 obliczono następująco:

- 1) **wskaźnik poziomu kosztów** jako relację kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności;
- 2) **wskaźnik rentowności obrotu:**
 - **brutto** jako relację wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności;
 - **netto** jako relację wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności;
- 3) **wskaźnik płynności finansowej:**
 - **I stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych,
 - **II stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych i krótkoterminowych należności i roszczeń do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych,
 - **III stopnia** jako relację aktywów obrotowych (zapasów, krótkoterminowych należności i roszczeń, inwestycji krótkoterminowych oraz od 2002 r. krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych czynnych) do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych.

12. Aktywa obrotowe obejmują: zapasy, krótkoterminowe należności i roszczenia, inwestycje krótkoterminowe (środki pieniężne i krótkoterminowe papiery wartościowe) i od 2002 r. krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe czynne.

U w a g a. Należności z tytułu dostaw i usług od 2002 r. są zaliczane do należności krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

13. Kapitały (fundusze) własne ujmuje się w księgach rachunkowych z podziałem na ich rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa, postanowieniami statutu lub umowy o utworzeniu jednostki. Obejmują one: kapitał (fundusz) podstawowy, kapitał (fundusz) zapasowy, kapitał (fundusz) rezerwowy z aktualizacji wyceny, pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe, niepodzielony (nierozliczony) wynik finansowy z lat ubiegłych oraz wynik finansowy netto roku obrotowego. Kapitał (fundusz) podstawowy to, w zależności od formy prawnej podmiotu gospodarczego:

- w spółkach akcyjnych - kapitał akcyjny,
- w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością (z o.o.) - kapitał zakładowy,

10. The net financial result (profit or loss) is derived after decreasing the gross financial result by obligatory encumbrances.

11. The economic relations presented in table 4 were calculated as follows:

- 1) **cost level indicator** as the relation of the costs of obtaining revenues from total activity to revenues from total activity;
- 2) **turnover profitability rate:**
 - **gross** as the relation of the gross financial result to revenues from total activity,
 - **net** as the relation of the net financial result to revenues from total activity;
- 3) **financial liquidity ratio of:**
 - **first degree** as the relation of short-term investments to short-term liabilities excluding special funds,
 - **second degree** as the relation of short-term investments and short-term dues and claims to short-term liabilities excluding special funds,
 - **third degree** as the relation of current assets (inventories, short-term dues and claims, short-term investments and since 2002 short-term deferred expenditures) to short-term liabilities excluding special funds.

12. Current assets include: inventories, short-term dues and claims, short-term investments (cash equivalents, short-term securities) and since 2002 short-term deferred expenditures.

N o t e. Dues from deliveries and services since 2002 are included in short-term dues (irrespectively of their due date).

13. Share equity (funds) is recorded in ledgers according to type and according to the principles defined in legal regulations, statute resolutions or agreements regarding the establishment of the entity. They include: core capital (fund), supplementary capital (fund), reserve capital (fund) from revaluation, other reserve capital (fund), undistributed (unsettled) financial result from previous years as well as net financial result of the turnover year. Core capital (fund) is, depending on the legal form of the economic entity:

- share capital - in joint stock companies,
- initial capital - in limited liability companies,

- w przedsiębiorstwach państwowych - fundusz założycielski,
- w spółdzielniach - fundusz udziałowy,
- w spółkach komandytowych, jawnych, cywilnych - kapitał właścicieli.

Kapitał (fundusz) podstawowy w spółkach akcyjnych, spółkach z o.o. i w spółdzielniach, ujęty w wysokości określonej w umowie (statucie) wpisanej w rejestrze handlowym, jest pomniejszony o zadeklarowane, lecz niewniesione wkłady kapitałowe.

14. Zobowiązania przedsiębiorstw (kapitały obce) obejmują wszystkie zobowiązania z wszelkich tytułów, w tym również z tytułu kredytów bankowych i pożyczek. Ogół zobowiązań przedsiębiorstw dzieli się na zobowiązania: długoterminowe - gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest dłuższy niż rok, krótkoterminowe - gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest nie dłuższy niż rok.

U w a g a. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług od 2002 r. są zaliczane do zobowiązań krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

15. Dane dotyczące finansów przedsiębiorstw podano na podstawie rocznej sprawozdawczości finansowej (przed weryfikacją bilansu) łącznie z wynikami przedsiębiorstw, które zawiesiły działalność lub zostały zlikwidowane w ciągu roku.

- *founders' capital - in state owned enterprises,*

- *participation fund - in co-operatives,*

- *owners' capital - in limited partnership, unlimited partnership and civil law partnership companies.*

Core capital (fund) in joint stock companies and limited liability companies as well as in co-operatives, registered in the amount defined in the agreement (statute) recorded in the trade register, is decreased by the capital contribution declared but not transferred.

14. Liabilities of enterprises (outside capital) include all liabilities, including liabilities from bank credits and loans and are divided into: long-term liabilities - when their repayment period on the balance day is longer than one year, and short-term liabilities - when their repayment period on the balance day is not longer than one year.

N o t e. Liabilities from deliveries and services since 2002 are included in short-term liabilities (irrespective of their due date).

15. Data concerning the finances of enterprises are presented on the basis of annual financial reports (before balance verification) together with the results of enterprises which suspended activities or were liquidated within the course of the year.

TABL. 1 (247).

PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI**REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES BY OWNERSHIP SECTORS**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2007	2008		
				ogółem total	sektor publicz- ny public sector	sektor prywatny private sector
				w mln zł in mln zł		
Przychody z całokształtu działalności Revenues from total activity	85529,1	120965,8	158469,9	174318,2	10648,0	163670,2
w tym: of which:						
Przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług)	43677,0	57897,6	78224,9	80654,9	9521,5	71133,4
Net sales revenues of products (goods and services)						
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	38578,1	60171,3	76102,6	88943,7	538,5	88405,2
Net sales revenues of goods and materials						
Przychody finansowe	1220,2	1059,1	1751,9	2354,7	202,7	2152,0
Financial revenues						
Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności Costs of obtaining revenues from total activity	84199,3	116487,6	149779,4	166675,0	10188,9	156486,1
w tym: of which:						
Koszt własny sprzedanych produktów (wyrobów i usług)	46610,1	60725,6	81984,5	90236,7	9104,0	81132,7
Cost of products sold (goods and services)						
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	34221,7	52794,0	65750,3	70767,1	487,9	70279,2
Value of goods and materials sold						
Koszty finansowe	2245,1	1467,4	1695,8	3582,4	216,8	3365,6
Financial costs						
Wynik finansowy na działalności gospodarczej .. Financial result on economic activity	1329,8	4478,2	8690,5	7643,2	459,1	7184,1
Zyski nadzwyczajne Extraordinary profits	41,9	45,9	24,6	19,4	1,8	17,6
Straty nadzwyczajne Extraordinary losses	49,2	25,7	19,8	24,3	2,7	21,6
Wynik finansowy brutto Gross financial result	1322,5	4498,4	8695,3	7638,3	458,2	7180,1
Zysk brutto	2559,9	5269,0	9177,7	9132,6	575,0	8557,6
Gross profit						
Strata brutto	1237,4	770,6	482,4	1494,2	116,8	1377,4
Gross loss						
Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto Obligatory encumbrances on gross financial result	618,0	918,0	1396,9	1281,7	127,7	1154,0
W tym podatek dochodowy ^a	569,4	867,3	1319,2	1254,2	111,8	1142,3
Of which income tax ^a						
Wynik finansowy netto Net financial result	704,5	3580,4	7298,3	6356,7	330,5	6026,2
Zysk netto	1953,2	4371,2	7787,5	7822,0	450,0	7372,0
Net profit						
Strata netto	1248,7	790,8	489,1	1465,3	119,5	1345,8
Net loss						

a Patrz uwagi ogólne, ust. 9 na str. 330.

a See general notes, item 9 on page 330.

TABL. 2 (248). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG WYBRANYCH SEKCJI**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES BY SELECTED SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Przychody z całokształtu działalności <i>Revenues from total activity</i>	Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności <i>Costs of obtaining revenues from total activity</i>	Wynik finansowy brutto <i>Gross financial result</i>	Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto <i>Obligatory encumbrances on gross financial result</i>	Wynik finansowy netto <i>Net financial result</i>
		w mln zł in mln zł				
OGÓŁEM	2000	85529,1	84199,3	1322,5	618,0	704,5
TOTAL	2005	120965,8	116487,6	4498,4	918,0	3580,4
	2007	158469,9	149779,4	8695,3	1396,9	7298,3
	2008	174318,2	166675,0	7638,3	1281,7	6356,7
w tym: of which:						
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo		264,6	243,9	19,9	1,1	18,8
<i>Agriculture, hunting and forestry</i>						
Przemysł		68030,2	64314,7	3717,1	678,5	3038,5
<i>Industry</i>						
górnictwo		994,8	885,1	109,7	33,6	76,1
<i>mining and quarrying</i>						
przetwórstwo przemysłowe		55667,9	52376,6	3293,1	583,6	2709,5
<i>manufacturing</i>						
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę		11367,5	11053,1	314,3	61,4	252,9
<i>electricity, gas and water supply</i>						
Budownictwo		10683,2	9802,8	880,6	115,4	765,1
<i>Construction</i>						
Handel i naprawy ^Δ		79606,8	77579,6	2021,7	286,6	1735,1
<i>Trade and repair^Δ</i>						
Hotele i restauracje		1000,0	1017,5	-17,6	3,6	-21,2
<i>Hotels and restaurants</i>						
Transport, gospodarka magazynowa i łączność		4090,1	3935,9	154,6	44,1	110,5
<i>Transport, storage and communication</i>						
Pośrednictwo finansowe		517,0	459,2	57,8	4,0	53,8
<i>Financial intermediation</i>						
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ		7670,5	7025,8	644,6	107,9	536,7
<i>Real estate, renting and business activities</i>						
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna		661,1	614,2	46,9	9,7	37,2
<i>Health and social work</i>						
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała		1737,8	1626,1	111,2	30,1	81,1
<i>Other community, social and personal service activities</i>						

TABL. 3 (249). **PRZEDSIĘBIORSTWA WEDŁUG UZYSKANYCH WYNIKÓW FINANSOWYCH**
ENTERPRISES BY OBTAINED FINANCIAL RESULTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Liczba przed- się- biorstw ogółem Total number of enter- prises	Z wynikiem finansowym brutto With gross financial result			Z wynikiem finansowym netto With net financial result			
		dodatnim (zysk) positive (profit)	ujemnym (strata) negative (loss)	zerowym (0) zero (0)	dodatnim (zysk) positive (profit)	ujemnym (strata) negative (loss)	zerowym (0) zero (0)	
		w % ogółu in % of total						
OGÓŁEM	2000	3631	69,0	29,2	1,8	67,3	30,3	2,4
TOTAL	2005	3674	78,5	20,5	0,9	77,2	21,4	1,3
	2007	3825	86,2	13,5	0,3	85,5	14,0	0,5
	2008	4366	83,0	16,7	0,3	82,3	17,3	0,4
sektor publiczny	202	70,8	29,2	-	69,3	30,7	-	
public sector								
sektor prywatny	4164	83,6	16,1	0,3	83,0	16,6	0,4	
private sector								
w tym: of which:								
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	43	74,4	23,3	2,3	72,1	25,6	2,3	
Agriculture, hunting and forestry								
Przemysł	1239	80,0	20,0	-	79,5	20,5	-	
Industry								
górnictwo	24	75,0	25,0	-	70,8	29,2	-	
mining and quarrying								
przetwórstwo przemysłowe	1155	80,4	19,6	-	80,0	20,0	-	
manufacturing								
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	60	73,3	26,7	-	73,3	26,7	-	
electricity, gas and water supply								
Budownictwo	501	90,4	9,2	0,4	89,8	9,6	0,6	
Construction								
Handel i naprawy ^Δ	1400	86,6	13,4	0,1	86,1	13,9	0,1	
Trade and repair ^Δ								
Hotele i restauracje	127	68,5	31,5	-	68,5	31,5	-	
Hotels and restaurants								
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	210	66,2	32,9	1,0	64,3	34,3	1,4	
Transport, storage and communication								
Pośrednictwo finansowe	18	94,4	5,6	-	94,4	5,6	-	
Financial intermediation								
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ	588	83,7	15,5	0,9	82,5	16,2	1,4	
Real estate, renting and business activi- ties								
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	142	90,1	9,2	0,7	90,1	9,2	0,7	
Health and social work								
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała ...	81	70,4	29,6	-	70,4	29,6	-	
Other community, social and personal service activities								

TABL. 4 (250). **RELACJE EKONOMICZNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH**
ECONOMIC RELATIONS IN ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Wskaźnik poziomu kosztów Cost level indicator	Wskaźnik rentowności obrotu Turnover profitability rate		Wskaźnik płynności finansowej Financial liquidity ratio of the		
		brutto gross	netto net	I stopnia first degree	II stopnia second degree	III stopnia third degree
				w % in %		
OGÓŁEM 2000 TOTAL	98,4	1,5	0,8	13,5	74,7	114,1
2005	96,3	3,7	3,0	25,6	89,5	131,6
2007	94,5	5,5	4,6	28,2	91,4	133,6
2008	95,6	4,4	3,6	27,0	85,4	130,8
sektor publiczny public sector	95,7	4,3	3,1	70,6	117,7	138,4
sektor prywatny private sector	95,6	4,4	3,7	23,6	82,9	130,2
w tym: of which:						
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo Agriculture, hunting and forestry	92,2	7,5	7,1	21,1	126,1	235,4
Przemysł..... Industry	94,5	5,5	4,5	28,5	97,6	135,4
górnictwo mining and quarrying	89,0	11,0	7,6	175,1	243,9	291,1
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	94,1	5,9	4,9	22,9	91,5	131,1
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę electricity, gas and water supply	97,2	2,8	2,2	62,9	137,6	157,7
Budownictwo Construction	91,8	8,2	7,2	36,7	114,7	165,8
Handel i naprawy ^Δ Trade and repair ^Δ	97,5	2,5	2,2	13,0	54,2	110,2
Hotele i restauracje Hotels and restaurants	101,8	-1,8	-2,1	77,6	133,5	146,5
Transport, gospodarka magazynowa i łączność..... Transport, storage and communication	96,2	3,8	2,7	78,2	153,8	165,7
Pośrednictwo finansowe Financial intermediation	88,8	11,2	10,4	153,4	334,2	354,4
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ Real estate, renting and business activities	91,6	8,4	7,0	64,5	121,5	167,4
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna..... Health and social work	92,9	7,1	5,6	71,8	167,1	178,4
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała..... Other community, social and personal service activities	93,6	6,4	4,7	45,3	95,4	105,7

TABL. 5 (251).

AKTYWA OBROTOWE PRZEDSIĘBIORSTW

Stan w dniu 31 XII

CURRENT ASSETS OF ENTERPRISES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Zapasy Inventories					Krótkoterminowe należności i roszczenia		Inwestycje krótkoterminowe ^a Short-term investments ^a	Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe czynne Short-term deferred expenditures
		razem total	w tym of which				Short-term dues and claims			
			materiały materials	półprodukty i produkty w toku semi-finished products and products in progress	produkty gotowe finished products	towary goods	razem total	w tym z tytułu dostaw i usług ^b of which from deliveries and services ^b		
w mln zł in mln zł										
OGÓŁEM 2000	20928,3	7220,1	2079,0	1286,6	1026,7	2592,4	11231,1	9387,0	2477,1	x
TOTAL 2005	30833,5	8647,1	2239,4	1125,0	1241,5	3936,4	14980,3	13190,6	5996,8	1209,3
..... 2007	43773,4	12104,7	2877,0	1631,7	1602,0	5745,5	20732,7	17967,9	9231,1	1704,9
..... 2008	52077,1	13841,3	3088,4	1820,9	2050,6	6570,7	23261,7	20124,5	10757,1	4216,9
sektor publiczny public sector	4046,9	535,0	217,2	141,9	132,5	41,0	1378,5	1113,4	2065,1	68,2
sektor prywatny private sector	48030,2	13306,3	2871,2	1678,9	1918,1	6529,6	21883,2	19011,1	8692,0	4148,7
w tym: of which:										
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo Agriculture, hunting and forestry	150,3	67,8	8,3	8,4	22,9	27,8	67,1	46,5	13,5	2,0
Przemysł Industry	24087,8	5522,7	2622,0	857,4	1543,1	425,2	12289,8	10573,9	5063,0	1212,4
górnictwo mining and quarrying	588,8	88,3	54,8	0,9	26,8	2,9	139,1	105,1	354,2	7,2
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	20837,8	5205,4	2386,6	855,3	1500,2	391,5	10889,8	9334,7	3647,5	1095,1
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę electricity, gas and water supply	2661,2	229,0	180,6	1,2	16,1	30,8	1260,8	1134,1	1061,3	110,1

a W 2000 r. środki pieniężne oraz krótkoterminowe papiery wartościowe przeznaczone do obrotu. b Patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 331.

a In 2000 cash equivalents and short-term securities designated for trading. b See general notes, item 12 on page 331.

TABL. 5 (251). **AKTYWA OBROTOWE PRZEDSIĘBIORSTW (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

CURRENT ASSETS OF ENTERPRISES (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Zapasy Inventories					Krótkoterminowe należności i roszczenia		Inwestycje krótkoterminowe ^a Short-term investments ^a	Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe czynne Short-term deferred expenditures
		razem total	w tym of which				Short-term dues and claims			
			materiały materials	półprodukty i produkty w toku semi-finished products and products in progress	produkty gotowe finished products	towary goods	razem total	w tym z tytułu dostaw i usług ^b of which from deliveries and services ^b		
w mln zł in mln zł										
Budownictwo Construction	4524,0	1150,0	128,8	531,4	269,8	181,4	2128,5	1914,9	1000,4	245,1
Handel i naprawy ^Δ Trade and repair ^Δ	16824,1	6125,2	230,9	47,6	158,6	5613,4	6280,4	5588,0	1987,9	2430,5
Hotele i restauracje Hotels and restaurants	313,6	16,7	5,1	0,1	0,1	10,6	119,8	72,3	166,1	11,0
Transport, gospodarka magazynowa i łączność Transport, storage and communication	1382,6	63,9	33,5	7,0	0,3	22,5	631,3	522,4	652,3	35,1
Pośrednictwo finansowe Financial intermediation	184,1	9,9	0,0	-	0,0	9,8	93,9	61,5	79,7	0,6
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ Real estate, renting and business activities	4074,7	852,1	46,9	368,1	44,8	272,1	1387,1	1113,6	1570,4	265,1
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna Health and social work	152,3	4,1	3,0	-	-	1,0	81,3	73,9	61,3	5,6
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała Other community, social and personal service activities	366,8	26,4	9,8	0,9	8,8	6,7	174,0	149,9	157,1	9,3

a W 2000 r. środki pieniężne oraz krótkoterminowe papiery wartościowe przeznaczone do obrotu. b Patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 331.

a In 2000 cash equivalents and short-term securities designated for trading. b See general notes, item 12 on page 331.

TABL. 6 (252). **KAPITAŁY (FUNDUSZE) WŁASNE PRZEDSIĘBIORSTW**
Stan w dniu 31 XII
SHARE EQUITY (FUNDS) OF ENTERPRISES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym		Of which	
			kapitał (fundusz) podstawowy core capital (fund)	kapitał (fundusz) zapasowy supplemen- tary capital (fund)	niepodzielo- ny (nierozli- czony) wynik finansowy z lat ubiegłych undistributed (unsettled) financial result from previous years	wynik finansowy netto roku obrotowego net financial result of the turnover year
			w mln zł		in mln zł	
OGÓŁEM	2000	25937,6	14330,3	8800,8	-1866,3	696,8
TOTAL	2005	41006,9	24338,9	13292,0	-4874,6	3565,2
	2007	55235,5	27722,2	18375,8	-2121,9	7302,2
	2008	61476,0	30704,8	21150,6	-2279,6	6373,2
sektor publiczny		11302,2	5685,0	4042,2	-606,4	330,4
public sector						
sektor prywatny		50173,8	25019,9	17108,4	-1673,2	6042,7
private sector						
w tym: of which:						
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo		240,9	88,0	105,2	-0,1	18,8
Agriculture, hunting and forestry						
Przemysł		32631,1	13448,1	11982,8	-454,6	3051,1
Industry						
górnictwo		618,9	219,7	222,5	12,6	76,1
mining and quarrying						
przetwórstwo przemysłowe		22304,3	8852,1	8193,7	-510,3	2722,1
manufacturing						
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę		9708,0	4376,4	3566,6	43,0	252,9
electricity, gas and water supply						
Budownictwo		4372,0	1162,8	2322,6	-19,1	769,9
Construction						
Handel i naprawy ^Δ		12919,3	9609,5	3458,3	-1188,4	1729,4
Trade and repair ^Δ						
Hotele i restauracje		728,2	558,9	122,2	-65,1	-21,2
Hotels and restaurants						
Transport, gospodarka magazynowa i łączność		2114,0	1346,9	506,2	-105,4	110,9
Transport, storage and communication						
Pośrednictwo finansowe		207,6	85,2	100,8	-49,3	59,0
Financial intermediation						
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ		7389,5	3733,7	2345,4	-248,8	535,9
Real estate, renting and business activi- ties						
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna		209,3	107,7	69,1	-7,6	37,1
Health and social work						
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała ...		652,7	553,6	135,6	-138,5	81,1
Other community, social and personal service activities						

TABL. 7 (253). **KAPITAŁ ZAKŁADOWY (AKCYJNY) PRZEDSIĘBIORSTW**
Stan w dniu 31 XII
INITIAL CAPITAL (JOINT STOCK) OF ENTERPRISES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym mienie		Of which estate	
			Skarbu Państwa of the State Treasury	państwowych osób praw- nych of state legal persons	krajowych osób fizycznych of domestic natural persons	osób zagra- nicznych of foreign persons
			w mln zł		in mln zł	
OGÓŁEM	2000	11199,5	2313,9	537,8	1129,3	4458,2
TOTAL	2005	19614,3	1354,4	899,5	2418,8	8894,0
	2007	23086,8	1250,1	1092,3	2815,1	9862,6
	2008	26017,1	1213,9	1279,2	4161,2	9983,9
sektor publiczny		5344,0	1134,8	1025,0	106,6	0,0
public sector						
sektor prywatny		20673,1	79,0	254,2	4054,6	9983,8
private sector						
w tym: of which:						
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo		81,6	45,1	20,8	15,6	0,1
Agriculture, hunting and forestry						
Przemysł		12735,2	736,5	840,3	2037,4	2728,9
Industry						
górnictwo		217,4	119,7	41,8	44,3	0,1
mining and quarrying						
przetwórstwo przemysłowe		8141,3	254,8	309,3	1944,4	2627,5
manufacturing						
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę		4376,4	362,0	489,2	48,7	101,3
electricity, gas and water supply						
Budownictwo		933,5	22,2	34,8	720,5	51,7
Construction						
Handel i naprawy ^Δ		8949,0	5,2	104,4	890,8	6901,4
Trade and repair ^Δ						
Hotele i restauracje		507,3	204,4	8,2	132,2	62,9
Hotels and restaurants						
Transport, gospodarka magazynowa i łączność		1226,2	73,2	167,2	128,8	72,3
Transport, storage and communication						
Pośrednictwo finansowe		84,3	-	-	1,8	9,7
Financial intermediation						
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ		843,3	65,3	91,2	141,4	149,9
Real estate, renting and business activi- ties						
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna		105,1	29,0	1,8	53,1	-
Health and social work						
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała		541,6	24,6	10,4	38,8	6,8
Other community, social and personal service activities						

TABL. 8 (254). **ZOBOWIĄZANIA PRZEDSIĘBIORSTW**

Stan w dniu 31 XII

LIABILITIES OF ENTERPRISES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Grand total	Długoterminowe Long-term		Krótkoterminowe Short-term		
			razem total	w tym kredyty i pożyczki ^a of which credits and loans ^a	razem total	w tym of which	
						kredyty i pożyczki ^a credits and loans ^a	zobowią- zania z tytułu dostaw i usług ^b liabilities from deli- veries and services ^b
		w mln zł		in mln zł			
OGÓŁEM	2000	25779,1	7435,1	3456,9	18344,0 ^c	3786,4	10244,0
TOTAL	2005	30750,1	6920,5	3612,4	23829,6	3639,9	13389,0
	2007	42670,0	9501,4	5595,9	33168,6	5419,7	16268,5
	2008	50774,2	10538,7	5863,0	40235,5	6593,8	18702,6
sektor publiczny		3968,4	958,4	722,1	3010,0	674,1	788,1
public sector							
sektor prywatny		46805,8	9580,3	5140,9	37225,5	5919,7	17914,5
private sector							
w tym: of which:							
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo		90,8	23,9	23,3	67,0	29,0	24,0
Agriculture, hunting and forestry							
Przemysł		22825,3	4852,5	2813,2	17972,8	3460,9	6791,8
Industry							
górnictwo		318,9	108,5	51,8	210,4	39,8	75,5
mining and quarrying							
przetwórstwo przemysłowe		20392,0	4350,4	2426,8	16041,6	3179,9	5860,3
manufacturing							
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę		2114,4	393,6	334,6	1720,8	241,1	856,0
electricity, gas and water supply							
Budownictwo		3324,0	566,8	344,5	2757,2	383,1	1590,9
Construction							
Handel i naprawy ^Δ		17940,7	2622,9	1003,2	15317,8	2223,8	8751,6
Trade and repair ^Δ							
Hotele i restauracje		894,2	675,1	410,2	219,1	70,2	88,2
Hotels and restaurants							
Transport, gospodarka magazynowa i łączność		1391,7	545,6	273,2	846,1	116,2	348,5
Transport, storage and communication							
Pośrednictwo finansowe		64,3	12,2	10,8	52,1	1,8	43,1
Financial intermediation							
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ		3539,7	991,2	818,1	2548,5	263,5	881,6
Real estate, renting and business activi- ties							
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna		182,8	93,9	53,9	89,0	7,4	41,2
Health and social work							
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała ...		508,7	153,3	111,3	355,4	37,1	135,4
Other community, social and personal service activities							

a W 2000 r. wyłącznie kredyty bankowe. b Patrz uwagi ogólne, ust. 14 na str. 332. c Bez funduszy specjalnych.

a In 2000 — bank credits only. b See general notes, item 14 on page 332. c Excluding special funds.

DZIAŁ XX

FINANSE PUBLICZNE

Uwagi ogólne

1. Finanse publiczne obejmują procesy związane z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdysponowaniem, a w szczególności: gromadzenie dochodów i przychodów, wydatkowanie środków publicznych, finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego, zaciąganie zobowiązań angażujących środki publiczne, zarządzanie środkami publicznymi, zarządzanie długiem publicznym oraz rozliczenia z budżetem Unii Europejskiej.

2. Prezentowane dane obejmują informacje dotyczące dochodów i wydatków budżetów jednostek samorządu terytorialnego (gmin, miast na prawach powiatu, powiatów, województwa).

3. Podstawę prawną określającą procesy związane z gromadzeniem i rozdysponowaniem środków publicznych stanowi ustawa z dnia 30 VI 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104 z późniejszymi zmianami).

Podstawę prawną gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego stanowią również: ustawa z dnia 8 III 1990 r. o samorządzie gminnym (jednolity tekst Dz. U. 2001, Nr 142, poz. 1591, z późniejszymi zmianami), ustawy z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie powiatowym i o samorządzie województwa (jednolity tekst Dz. U. 2001, Nr 142, poz. 1590 i 1592, z późniejszymi zmianami), ustawa z dnia 13 XI 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 203, poz. 1966, z późniejszymi zmianami) oraz rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 27 VI 2006 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 115, poz. 781, z późniejszymi zmianami).

4. Dochody i wydatki budżetów gmin, miast na prawach powiatu, powiatów i województwa są określone w uchwale budżetowej przez właściwe organy stanowiące na rok kalendarzowy zwany rokiem budżetowym, w terminach i na zasadach określonych w ustawach ustrojowych oraz ustawie o finansach publicznych.

Miasto na prawach powiatu realizuje jednocześnie zadania z zakresu działania gminy oraz powiatu i sporządza jeden budżet, w którym określone są poszczególne dochody z uwzględnieniem źródeł dochodów gminy i powiatu oraz

CHAPTER XX

PUBLIC FINANCE

General notes

1. Public finance include the processes connected with the accumulation and allocation of public funds, and in particular: collecting and accumulating revenue, spending public funds, financing of loan needs of the state budget and of the budgets of local self-government entities, contracting liabilities involving public funds, managing public funds and public debt, as well as settlements with the European Union budget.

2. The presented data include information regarding revenue and expenditure of budgets of local self-government entities (i.e., of gminas, cities with powiat status, powiats and voivodship).

3. The legal basis defining the processes connected with the accumulation and allocation of public funds is the Law on Public Finances, dated 30 VI 2005 (Journal of Laws No. 249, item 2104 with later amendments).

The legal basis for the financial management of local self-government entities is the Law on Gmina Self-government, dated 8 III 1990 (uniform text Journal of Laws 2001, No. 142, item 1591 with later amendments), the Law on Powiat Self-government and the Law on Voivodship Self-government, dated 5 VI 1998 (uniform text Journal of Laws 2001, No. 142, items 1590 and 1592 with later amendments), the Law on Incomes of Local Self-government Entities, dated 13 XI 2003 (Journal of Laws No. 203, item 1966 with later amendments) as well as the Regulation of the Minister of Finance, dated 27 VI 2006, on budgetary statements (Journal of Laws No. 115, item 781, with later amendments).

4. Revenue and expenditure of budgets of gminas, cities with powiat status, powiats and voivodship are determined in the budgetary act by relevant councils for a period of one calendar year (a budgetary year) within the periods and in accordance with the principles set forth in statutory acts and in the Act of Public Finances.

City with powiat status realizes tasks of gmina as well as powiat. There is one budget drawn up every year, which consists of revenue (income received both by gmina and powiat) as well as expenditure realized jointly by gmina and powiat.

wydatki realizowane łącznie przez gminę i powiat. Dlatego też w tablicach dochody i wydatki gmin podane są bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu, natomiast dochody i wydatki miast na prawach powiatu podane są łącznie z dochodami i wydatkami części gminnej i powiatowej.

5. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego grupuje się zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o finansach publicznych, tj. na działy - określające rodzaj działalności oraz paragrafy - określające rodzaj dochodu lub wydatku. Prezentowane dane w podziale na działy i paragrafy opracowano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów, rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych z dnia 14 VI 2006 r. (Dz. U. Nr 107, poz. 726, z późniejszymi zmianami).

6. Na dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego składają się:

1) dochody własne, tj.:

- a) dochody z tytułu udziałów we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych i osób fizycznych,
- b) wpływy z podatków ustalonych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw, tj.: podatek od nieruchomości, podatek rolny, podatek od środków transportowych, wpływy z karty podatkowej, podatek od spadków i darowizn, podatek leśny,
- c) wpływy z opłat ustalonych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw, np.: skarbowej, eksploatacyjnej, targowej, podatku od czynności cywilnoprawnych,
- d) dochody z majątku jednostek samorządu terytorialnego, np. dochody z najmu i dzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze,
- e) pozostałe dochody jednostek samorządu terytorialnego, np. opłaty administracyjne, opłaty miejscowe, odsetki od środków gromadzonych na rachunkach bankowych, odsetki za nieterminowo wnoszone opłaty, środki na dofinansowanie własnych zadań ze źródeł pozabudżetowych;

2) dotacje celowe:

- a) z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej, własne, realizowa-

Therefore in tables concerning revenue and expenditure of gminas, data for cities with powiat status include revenue of gminas as well as powiats and expenditure of both gmina and powiat are given jointly.

5. Revenue and expenditure of local self-government entities budgets are grouped in accordance with the provisions set forth in the Act on Public Finances, i.e. they are grouped into divisions - defining types of activity, and into paragraphs - defining types of revenue or expenditure. The presented data, divided into divisions and paragraphs, were compiled in accordance with the Regulation of the Minister of Finance on detailed classification of revenue and expenditure, incomes, expenses and funds from foreign resources dated 14 VI 2006 (Journal of Laws No. 107, item 726, with later amendments).

6. Budget revenues of local self-government entities comprise:

1) own revenue, i.e.:

- a) *revenues from shares in receipts from corporate and personal income taxes,*
- b) *receipts from taxes established and collected on the basis of separate acts, i.e.: the tax on real estate, the agricultural tax, the tax on means of transport, receipts from lump sum taxation, taxes on inheritance and gifts, the forest tax,*
- c) *receipts from fees established and collected on the basis of separate acts e.g., the Financial Statute, the Service Law and the Marketplace Law, tax on civil law transactions,*
- d) *revenue from property of local self-government entities e.g., income from renting and leasing as well as other agreements with a similar character,*
- e) *other income of local self-government entities e.g., administrative fees, local fees, interest on funds deposited in bank accounts, interest on late payments, funds for the additional financing own tasks from non-budgetary sources;*

2) appropriated allocations:

- a) *from the state budget for: government administration-related tasks, own tasks, tasks*

ne na podstawie porozumień z organami administracji rządowej,

b) otrzymane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego,

c) otrzymane z funduszy celowych;

3) subwencja ogólna z budżetu państwa, która składa się z części: wyrównawczej, oświatowej, rekompensującej, równoważącej i regionalnej.

7. Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego dzielą się na majątkowe (w tym inwestycyjne) i bieżące, do których zalicza się m.in.:

- wydatki na wynagrodzenia (wraz z pochodnymi),
- wydatki na zakup materiałów i usług,
- dotacje dla jednostek organizacyjno-prawnych działających w budżetach jednostek samorządu terytorialnego,
- wydatki na obsługę długu,
- wydatki z tytułu udzielenia poręczeń i gwarancji.

8. Informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego opracowano na podstawie sprawozdań Ministerstwa Finansów.

realized on the basis of agreements with bodies of the government administration,

b) received on the basis of self-government agreements,

c) from appropriated funds;

3) general subsidy from the state budget, comprising equalisation, educational, compensating, balancing, and regional parts.

7. Expenditure of local self-government entities budgets are divided into: property-related (including investment-related) and current expenditures, such as:

- expenditures on wages and salaries (including derivatives),
- expenditures on the purchase of materials and services,
- allocations for organizational and legal units operating within local self-government entities budgets,
- expenditures on debt servicing,
- expenditures related to granting endorsements and guarantees.

8. Information concerning local self-government entities budgets is compiled on the basis of financial reports of the Ministry of Finance.

TABL. 1 (255).

DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
WEDŁUG RODZAJÓWREVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS
BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem <i>Total</i>	Gminy ^a <i>Gminas^a</i>	Miasta na prawach powiatu <i>Cities with powiat status</i>	Powiaty <i>Powiaty</i>	Wojewódz- two <i>Voivodship</i>
		w tys. zł in thous. zł				
OGÓŁEM	2000	5475573,6	2543758,9	1751146,6	908340,5	272327,5
TOTAL						
	2005	8122824,8	4010751,2	2567571,8	1074782,2	469719,6
	2007	10614216,3	5105602,4	3452721,8	1310120,5	745771,6
	2008	11625671,8	5499177,4	3708205,2	1488027,4	930261,8
Dochody własne.....		5828987,8	2323050,7	2482070,9	476077,7	547788,5
<i>Own revenue</i>						
w tym:						
<i>of which:</i>						
udziały w podatkach stanowiących dochód bu- dżetu państwa — w podatku dochodowym		2808880,3	971350,5	1145650,5	268596,7	423282,6
<i>share in income from taxes comprising state budget revenue — in income tax</i>						
od osób prawnych.....		553075,2	57706,7	134795,3	11955,2	348618,0
<i>corporate income tax</i>						
od osób fizycznych.....		2255805,1	913643,8	1010855,2	256641,5	74664,6
<i>personal income tax</i>						
podatek od nieruchomości.....		949322,6	542493,1	406829,5	-	-
<i>tax on real estate</i>						
podatek rolny		75905,0	72316,6	3588,4	-	-
<i>agricultural tax</i>						
podatek od środków transportowych		61086,9	38860,0	22226,9	-	-
<i>tax on means of transport</i>						
podatek od czynności cywilnoprawnych.....		162868,1	68414,8	94453,3	-	-
<i>tax on civil law transactions</i>						
opłata skarbową.....		43272,6	22278,7	20993,9	-	-
<i>treasury fee</i>						

a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 1 (255). **DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW (dok.)**
REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY TYPE (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
	w tys. zł		in thous. zł		
Dochody własne (dok.) Own revenue (cont.)					
w tym (dok.): of which (cont.):					
dochody z majątku	383203,8	184555,2	181542,3	13875,6	3230,7
revenue from property					
w tym dochody z wynajmu i dzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze	199221,4	79192,2	109755,2	8228,3	2045,7
of which income from renting and leasing as well as agreements with a similar character					
środki na dofinansowanie własnych zadań ze źródeł pozabudżetowych	194545,1	61161,3	51165,1	12462,8	69755,9
funds for additional financing own tasks from non-budgetary sources					
Dotacje celowe	2046343,1	1074683,2	388390,2	331444,9	251824,8
Appropriated allocations					
na zadania z budżetu państwa: for tasks from the state budget:					
z zakresu administracji rządowej	1161627,6	683929,6	249750,2	136820,7	91127,1
for government administration tasks					
własne	705472,3	289263,7	101954,7	169670,1	144583,8
for own tasks					
realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej	31597,2	25152,1	1457,6	1822,4	3165,1
realized on the basis of agreements with government administration bodies					
na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego	89071,7	45817,0	16983,0	19033,8	7237,9
for tasks on the basis of self-government agreements					
otrzymane z funduszy celowych	58574,2	30520,8	18244,6	4097,9	5710,9
received from appropriated funds					
Subwencja ogólna	3750340,8	2101443,5	837744,0	680504,8	130648,5
General subsidy					
w tym część oświatowa	2912152,1	1497987,5	798578,7	568655,1	46930,8
of which on educational tasks					

^a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
^a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 2 (256).

DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
WEDŁUG DZIAŁÓW W 2008 R.REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS
BY DIVISION IN 2008

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
	w tys. zł in thous. zł				
OGÓŁEM TOTAL	11625671,8	5499177,4	3708205,2	1488027,4	930261,8
w tym: of which:					
Rolnictwo i łowiectwo	112744,2	50245,6	4738,3	4314,6	53445,7
<i>Agriculture and hunting</i>					
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elek- tryczną, gaz i wodę	16238,8	16238,8	-	-	-
<i>Electricity, gas and water supply</i>					
Transport i łączność	648301,2	173548,0	262103,0	109635,0	103015,2
<i>Transport and communication</i>					
Gospodarka mieszkaniowa	515099	199179,0	287549,2	25764,1	2606,7
<i>Dwelling economy</i>					
Działalność usługowa	23909,2	6857,7	4585,3	11378,0	1088,2
<i>Service activity</i>					
Administracja publiczna	103040,6	38742,1	42283,9	16268,1	5746,5
<i>Public administration</i>					
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpoża- rowa	145310,3	3372,1	70055,5	71882,7	-
<i>Public safety and fire care</i>					
Dochody od osób prawnych i od osób fizycznych <i>Corporate income tax and personal income tax</i>	4381656,1	1844982,3	1791945,2	319984,3	424744,3
Oświata i wychowanie	183302,5	120546,2	41533,2	18073,4	3149,7
<i>Education</i>					
Ochrona zdrowia	76489,1	1432,5	10667,3	48527,6	15861,7
<i>Health care</i>					
Pomoc społeczna	1140754,3	736234,5	269362,8	133963,5	1193,5
<i>Social assistance</i>					
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej ..	64662,4	10592,1	11740,8	16289,9	26039,6
<i>Other tasks in sphere of social policy</i>					
Edukacyjna opieka wychowawcza	74281,9	36577,2	11772,3	15859,6	10072,8
<i>Educational care</i>					
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	99906,7	62979,0	34415,8	55,2	2456,7
<i>Municipal economy and environmental protection</i>					
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	21710,3	10846,5	3921,0	1367,3	5575,5
<i>Culture and national heritage</i>					
Kultura fizyczna i sport	74880,2	51048,1	22375,6	1421,0	35,5
<i>Physical education and sport</i>					

a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 3 (257). **WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
WEDŁUG RODZAJÓW**
*EXPENDITURE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS
BY TYPE*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Total</i>	Gminy ^a <i>Gminas^a</i>	Miasta na prawach powiatu <i>Cities with powiat status</i>	Powiaty <i>Powiaty</i>	Wojewódz- two <i>Voivodship</i>
	w tys. zł <i>in thous. zł</i>				
OGÓŁEM 2000	5744094,5	2626171,1	1928031,5	912138,9	277753,1
TOTAL					
2005	8355728,3	4049216,1	2675946,8	1096308,3	534257,1
2007	10737757,0	5030373,4	3649614,9	1331576,0	726192,7
2008	11922768,1	5601433,4	3886970,4	1511024,9	923339,4
Wydatki majątkowe <i>Property expenditure</i>	2566054,4	1159004,2	720818,6	265726,7	420504,9
w tym na inwestycje ^b <i>of which investments^b</i>	2549503,3	1145706,1	718944,6	265721,7	419130,9
Wydatki bieżące <i>Current expenditure</i>	9356713,8	4442429,2	3166151,8	1245298,2	502834,6
w tym: <i>of which:</i>					
na wynagrodzenia <i>on wages and salaries</i>	3544863,1	1766356,2	1060501,6	621018,3	96987,0
składki na obowiązkowe ubezpieczenia spo- łeczne i Fundusz Pracy <i>contributions to compulsory social security and the Labour Fund</i>	597416,0	309880,0	173489,8	97810,5	16235,7
dotacje <i>allocations</i>	1055203,4	280725,4	441212,5	102580,5	230685,0
w tym dotacje dla zakładów budżetowych, go- spodarstw pomocniczych, środków specjal- nych i funduszy celowych <i>of which allocations for budgetary establish- ments, auxiliary units, special funds and ap- propriated funds</i>	177850,6	38750,3	130211,5	280,0	8608,8
na obsługę długu publicznego <i>on public debt servicing</i>	150230,1	51548,0	78762,0	13741,1	6179,0
świadczenia na rzecz osób fizycznych <i>benefits for natural persons</i>	1129543,8	836438,2	241160,5	48588,1	3357,0
zakup materiałów i usług <i>purchase of materials and services</i>	2440050,4	1011826,4	1018947,1	288486,7	120790,2

a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. b Łącznie z dotacjami na finansowanie zadań inwestycyjnych zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, środków specjalnych i funduszy celowych.

a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status. b Including allocations for financing investment tasks of budgetary establishments, auxiliary units, special funds and appropriated funds.

TABL. 4 (258).

**WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
WEDŁUG DZIAŁÓW W 2008 R.**
**EXPENDITURE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS
BY DIVISION IN 2008**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
	w tys. zł in thous. zł				
OGÓŁEM TOTAL	11922768,1	5601433,4	3886970,4	1511024,9	923339,4
w tym: of which:					
Rolnictwo i łowiectwo	216686,5	141746,3	188,1	4373,4	70378,7
<i>Agriculture and hunting</i>					
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elek- tryczną, gaz i wodę	23869,5	23869,5	-	-	-
<i>Electricity, gas and water supply</i>					
Transport i łączność	2185909,3	645886,9	886900,5	290810,5	362311,4
<i>Transport and communication</i>					
Gospodarka mieszkaniowa	401040,8	184230,3	205634,0	8514,0	2662,5
<i>Dwelling economy</i>					
Działalność usługowa	54135,6	21894,5	17120,8	12007,2	3113,1
<i>Service activity</i>					
Administracja publiczna	1032885,1	525826,6	262632,8	175080,6	69345,1
<i>Public administration</i>					
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpoża- rowa	257228,1	62035,2	119604,8	75438,1	150,0
<i>Public safety and fire care</i>					
Obsługa długu publicznego ^b	160242,3	51694,6	86085,3	13755,4	8707,0
<i>Public debt servicing^b</i>					
Oświata i wychowanie	3863949,8	2213565,6	1085660,0	508174,1	56550,1
<i>Education</i>					
Ochrona zdrowia	207995,2	47239,0	50781,2	59694,2	50280,8
<i>Health care</i>					
Pomoc społeczna	1538080,9	878716,5	453072,4	203338,4	2953,6
<i>Social assistance</i>					
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej ..	163917,6	13191,0	48949,0	45972,2	55805,4
<i>Other tasks in sphere of social policy</i>					
Edukacyjna opieka wychowawcza	344153,4	67800,4	163126,4	97405,6	15821,0
<i>Educational care</i>					
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	558634,4	361573,4	193410,3	511,3	3139,4
<i>Municipal economy and environmental protection</i>					
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	493446,4	170011,8	154127,3	6516,1	162791,2
<i>Culture and national heritage</i>					
Kultura fizyczna i sport	287642,6	165931,4	98085,4	3624,2	20001,6
<i>Physical education and sport</i>					

^a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. ^b Obejmuje wydatki na obsługę długu publicznego oraz wydatki bieżące jednostek budżetowych związane z tą obsługą.

^a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status. ^b Includes public debt servicing and current expenditure of budgetary entities connected with this servicing.

DZIAŁ XXI

INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE

Uwagi ogólne

Inwestycje

1. Informacje o nakładach inwestycyjnych opracowano według zasad systemu rachunków narodowych zgodnie z zaleceniami „ESA 1995”.

Nakłady inwestycyjne są to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji.

Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Nakłady na środki trwałe są to nakłady na:

- budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe,
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem),
- środki transportu,
- inne, tj.: melioracje szczegółowe, koszty ponieszone przy nabyciu gruntów i używanych środków trwałych oraz inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie, a ponadto odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji (z wyjątkiem odsetek nieuwzględnionych w wartości nakładów na środki trwałe przez podmioty stosujące od 2005 r. Międzynarodowe Standardy Rachunkowości - MSR).

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

2. Nakłady inwestycyjne - jeśli nie zaznaczono inaczej - zaliczono do odpowiednich sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności zgodnie z zaklasyfikowaniem działalności inwestora (podmiotu gospodarki narodowej), z wyjątkiem nakładów na obiekty niezwiązane z jego podstawową działalnością, które zaliczono do odpowiednich sekcji według kryterium przeznaczenia obiektu (dotyczy np.: budynków i lokali mieszkalnych, obiektów

CHAPTER XXI

INVESTMENTS. FIXED ASSETS

General notes

Investments

1. Information regarding investment outlays was compiled according to the principles of the system of national accounts, according to recommendations of "European System of Accounts 1995" (ESA).

Investment outlays are financial or tangible outlays, the purpose of which is the creation of new fixed assets or the improvement (rebuilding, enlargement, reconstruction or modernization) of existing capital asset items, as well as outlays on so-called initial investments.

Investment outlays are divided into outlays on fixed assets and other outlays.

Outlays on fixed assets include outlays on:

- buildings and structures (include buildings and places as well as civil engineering works), of which, among others, construction and assembly works, design and cost estimate documentations,
- machinery, technical equipment and tools (including instruments, moveables and endowments),
- transport equipment,
- others, i.e., detailed meliorations, costs incurred for purchasing land and second-hand fixed assets as well as livestock (basic herd), long-term plantings, interests on investment credits and investment loans for the period of investment realization (except for interests not included in outlays on fixed assets by units that have used since 2005 International Accounting Standards - IAS).

Other outlays are outlays on so-called initial investments as well as other costs connected with investment realization. These outlays do not increase the value of fixed assets.

2. Investment outlays, unless otherwise indicated, are included into the appropriate sections of the NACE rev. 1.1 in accordance with the classification of the investor's activity (entity of the national economy), with the exception of outlays on structures not connected with its basic activity, which were included into the appropriate sections according to the criteria of structure destination (concerning, e.g.: residential buildings and places,

przeznaczonych dla potrzeb edukacji, ochrony zdrowia, sportu i rekreacji).

3. Od 2002 r. - w związku z nowelizacją ustawy o rachunkowości (jednolity tekst Dz. U. 2002 Nr 76, poz. 694, z późniejszymi zmianami) nakłady inwestycyjne na niektóre przedmioty leasingu, stanowiące środki trwałe podmiotów je użytkujących (leasingobiorców), zaliczono do nakładów tych podmiotów; do 2001 r. nakłady te były wykazywane przez podmioty finansujące (leasingodawców), tj. zaliczane były do sekcji „Pośrednictwo finansowe” oraz „Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej”, co wpłynęło na poziom prezentowanych wielkości.

4. Wartość nakładów inwestycyjnych poniesionych przez:

- osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) i spółki cywilne z liczbą pracujących powyżej 9 osób - opracowano na podstawie sprawozdawczości,
- osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą i spółki cywilne z liczbą pracujących do 9 osób, gospodarstwa indywidualne w rolnictwie, a także wartość nakładów na indywidualne budownictwo mieszkaniowe, sakralne i rekreacyjne nieprzystosowane do stałego zamieszkania - ustalono szacunkowo.

Podstawę szacunku wartości nakładów inwestycyjnych na indywidualne budownictwo stanowi kubatura budynków oddanych do użytkowania. Nakłady roczne obejmują pełną wartość budynków oddanych do użytkowania w danym roku, tj. nie uwzględniają różnicy stanów budownictwa niezakończonego w końcu i na początku danego roku.

Środki trwałe

1. Do **środków trwałych** zalicza się kompletne i nadające się do użytku, składniki majątkowe o przewidywanym okresie używania dłuższym niż rok, w tym również drogi publiczne, ulice i place łącznie z poboczeniami i podbudową, uzbrojenie terenu, zasadzenia wieloletnie, melioracje, budowle wodne, grunty i inwentarz żywy (stado podstawowe) oraz od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego i spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego).

Dane o środkach trwałych nie obejmują wartości gruntów uznanych od 1 I 1991 r. za środki trwałe zgodnie z rozporządzeniem Rady Mini-

buildings for education, health care, sport and recreational purposes).

3. Since 2002 due to amendment of the Accounting Act (uniform text Journal of Laws 2002 No. 76, item 694, with later amendments) investment outlays on some objects of lease being fixed assets of units using them (lessee) were included into investment outlays of those units; until 2001 those outlays had been reported by units that had financed them (lessor), i.e., were classified in the section "Financial intermediation" and "Real estate, renting and business activities", what had impact on the level of presented amounts.

4. The value of investment outlays incurred by:

- legal persons and organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture) and civil law partnerships employing more than 9 persons, was compiled on the basis of statistical reports,
- legal persons and organizational entities without legal personality, natural persons conducting economic activity and civil law partnerships employing up to 9 persons, private farms in agriculture as well as the value of outlays on private construction residential, sacral and recreational not adapted for permanent residence, was estimated.

The cubic volume of completed buildings accounts for the basis of the estimate regarding the value of investment outlays in private construction. Annual outlays include the total value of buildings completed in a given year, i.e., not including the difference between non-finished construction at the end and at the beginning of a given year.

Fixed assets

1. **Fixed assets** include asset components and other objects completed and ready for usage, with an expected period of utility exceeding 1 year, of which also public roads, streets and squares, together with shoulders and foundations, development of tracts of land, long-term plantings, meliorations, water structures, land and livestock (basic herd) as well as since 1 I 2002 co-operative ownership right to residential premise and co-operative right to non-residential (utilitarian) premise.

Data regarding fixed assets do not include the value of land recognised, since 1 I 1991, as fixed assets, in accordance with the decree of the

strów z dnia 12 XII 1990 r. (Dz. U. Nr 90, poz. 529) oraz prawa użytkowania wieczystego gruntu uznanego od 1 I 2002 r. za środki trwałe zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 IX 1994 r. (jednolity tekst Dz. U. 2002 Nr 76, poz. 694, z późniejszymi zmianami).

2. Wartość brutto środków trwałych jest to wartość równa nakładom poniesionym na ich zakup lub wytworzenie, bez potrącenia wartości zużycia (umorzenia).

Przez **wartość brutto** środków trwałych **w bieżących cenach ewidencyjnych** według stanu w dniu 31 XII należy rozumieć, w zakresie środków trwałych przekazanych do eksploatacji:

- przed 1 I 1995 r. - wartość w cenach odtworzenia z września 1994 r.,
- po 1 I 1995 r. - wartość w cenach bieżących nabycia lub wytworzenia,
- od 2005 r. również wycenę według wartości godziwej w podmiotach stosujących Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR).

Wartość brutto w cenach odtworzenia została ustalona w wyniku aktualizacji (wyceny) środków trwałych w gospodarce narodowej dokonanej według stanu w dniu 1 I 1995 r. zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 I 1995 r. w sprawie amortyzacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, a także aktualizacji wyceny środków trwałych (Dz. U. Nr 7, poz. 34).

3. Wartość zużycia środków trwałych odpowiada wielkości odpisów amortyzacyjnych (umorzonych) dokonanych od chwili oddania środków trwałych do eksploatacji.

Stopień zużycia określa stosunek procentowy wartości zużycia do wartości brutto środków trwałych.

4. Dane według sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności - jeśli nie zaznaczono inaczej - opracowano **metodą przedsiębiorstw**, co oznacza, że wszystkie środki trwałe danego podmiotu gospodarki narodowej zalicza się do tego poziomu klasyfikacyjnego, do którego zaliczono podmiot na podstawie przeważającego rodzaju działalności, np. w przedsiębiorstwie zaliczonym do sekcji „Przetwórstwo przemysłowe” wszystkie środki trwałe użytkowane zarówno w tym rodzaju działalności, jak i poza tą działalnością (budynki i lokale mieszkalne, obiekty służące edukacji, ochronie zdrowia itp.) zalicza się do sekcji „Przetwórstwo przemysłowe”. Wyjątek stanowią budynki mieszkalne w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, które ujęto w sekcji „Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej”.

Council of Ministers, dated 12 XII 1990 (Journal of Laws No. 90, item 529) as well as right of perpetual use of land, regarded as fixed assets since 1 I 2002, in accordance with Accounting Act dated 29 IX 1994 (uniform text Journal of Laws 2002 No. 76, item 694, with later amendments).

2. The gross value of fixed assets is the value equal to the outlays incurred on purchasing or manufacturing them, without deducting consumption value (depreciation).

The gross value of fixed assets at current book-keeping prices is understood, as of 31 XII, within the scope of fixed assets designated for exploitation:

- before 1 I 1995 - the value at replacement prices of September 1994,
- after 1 I 1995 - the purchase or manufacturing value at current prices,
- since 2005 also revaluation according to fair value in units that used International Accounting Standards (IAS).

The gross value at replacement prices was established as a result of the revaluation of fixed assets in the national economy made as of 1 I 1995, in accordance with the decisions of the decree of the Ministry of Finance, dated 20 I 1995, regarding the depreciation of fixed assets and intangible fixed assets, as well as the revaluation of fixed assets (Journal of Laws No. 7, item 34).

3. The value of consumption of fixed assets corresponds to the value of depreciation since the utilization of the fixed assets.

The degree of consumption of fixed assets is understood as the percentage relation of the value of consumption to the gross value of fixed assets.

4. Data by sections of the NACE rev. 1.1, unless otherwise indicated, were compiled using the enterprise method, i.e., all fixed assets of a given entity of the national economy are included in that classification level to which the entity was included on the basis of the superior kind of activity, e.g., in an enterprise classified in the section "Manufacturing" all fixed assets used in manufacturing and outside this activity (residential buildings and places, buildings for education, health care, etc.) are included in the section "Manufacturing". An exception are residential buildings on private farms in agriculture, which were classified in the section "Real estate, renting and business activities".

5. Od 2002 r. - w związku z nowelizacją ustawy o rachunkowości (jednolity tekst Dz. U. 2002 Nr 76, poz. 694, z późniejszymi zmianami) niektóre przedmioty leasingu zaliczone są do środków trwałych podmiotów je użytkujących (leasingobiorców); do 2001 r. były one zaliczone do środków trwałych podmiotów finansujących (leasingodawców), tj. do sekcji „Pośrednictwo finansowe” oraz „Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej”, co wpłynęło na poziom prezentowanych wielkości.

6. Wartość brutto środków trwałych:

- osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej, osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) i spółek cywilnych z liczbą pracujących powyżej 9 osób - opracowano na podstawie sprawozdawczości,
- osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej, osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą i spółek cywilnych z liczbą pracujących do 9 osób, gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, a także wartość indywidualnych budynków mieszkalnych (osób fizycznych) i rekreacyjnych nieprzystosowanych do stałego zamieszkania, wartość dróg publicznych, ulic i placów, melioracji podstawowych i szczegółowych oraz budowli wodnych - ustalono szacunkowo.

7. Wartość środków trwałych według grup opracowano zgodnie z Klasyfikacją Środków Trwałych. Grupowanie obejmuje:

- 1) budynki i budowle:
 - a) budynki i lokale; od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego oraz spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego);
 - b) obiekty inżynierii lądowej i wodnej (bez melioracji szczegółowych),
- 2) maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia:
 - a) kotły i maszyny energetyczne,
 - b) maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania,
 - c) specjalistyczne maszyny, urządzenia i aparaty,
 - d) urządzenia techniczne,
 - e) narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie;
- 3) środki transportu;
- 4) pozostałe środki trwałe, tj.: zasadzenia wieloletnie, melioracje szczegółowe i inwentarz żywy (stado podstawowe).

5. Since 2002 due to amendment of the Act on Accounting (uniform text Journal of Laws 2002 No.76, item 694, with later amendments) some objects of lease have been included into fixed assets of units using them (lessee); until 2001 they had been included into fixed assets of units that had financed them (lessor), i.e. were classified in the section "Financial intermediation" and "Real estate, renting and business activities", what had impact on the level of presented amounts.

6. The gross value of fixed assets:

- of legal persons and organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture) and civil law partnerships employing more than 9 persons, was compiled on the basis of statistical reports,
- of legal persons and organizational entities without legal personality, natural persons conducting economic activity and civil law partnerships employing up to 9 persons, private farms in agriculture as well as the value of private residential buildings (natural persons) and recreational not adapted for permanent residence, the value of public roads, streets and squares, basic and detailed meliorations and water structures, was estimated.

7. The value of fixed assets according to groups was compiled in accordance with Classification of Fixed Assets. The grouping includes:

- 1) buildings and structures:
 - a) buildings and places; since 1 I 2002 co-operative ownership right to residential premise as well as co-operative right to non-residential (utilitarian) premise,
 - b) land and water engineering constructions (excluding detailed meliorations);
- 2) machinery, technical equipment and tools:
 - a) boilers and power industry machinery,
 - b) general usage machinery, equipment and apparatus,
 - c) special use machinery, equipment and apparatus,
 - d) technical equipment,
 - e) tools, instruments, moveables and endowments;
- 3) transport equipment;
- 4) other fixed assets, i.e., long-term plantings, detailed meliorations and livestock (basic herd).

Inwestycje

Investments

TABL. 1 (259). **NAKŁADY INWESTYCYJNE^a (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2007	2008		
				ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector
				w mln zł in mln zł		
OGÓŁEM	9407,0	10056,4	15184,3	16101,3	5690,7	10410,6
TOTAL						
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	78,3	116,2	150,4	170,0	31,0	139,0
Agriculture, hunting and forestry						
Rybackstwo.....	0,8	0,9	0,2	0,1	0,0	0,1
Fishing						
Przemysł.....	3072,1	2760,6	4920,8	4258,5	1138,4	3120,1
Industry						
górnictwo	104,6	79,8	248,3	281,2	214,6	66,6
mining and quarrying						
przetwórstwo przemysłowe	2094,3	2033,9	3843,5	2999,6	203,5	2796,1
manufacturing						
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	873,2	646,9	829,0	977,7	720,3	257,4
electricity, gas and water supply						
Budownictwo	554,8	873,6	1824,8	2398,5	1978,2	420,3
Construction						
Handel i naprawy ^Δ	1286,0	1352,5	2062,2	2062,4	9,3	2053,1
Trade and repair ^Δ						
Hotele i restauracje	88,4	124,1	152,8	394,9	23,6	371,3
Hotels and restaurants						
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	945,7	536,0	938,7	819,4	346,7	472,7
Transport, storage and communication						
Pośrednictwo finansowe	336,9	151,4	176,4	229,7	24,2	205,5
Financial intermediation						
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ	1864,3	2452,0	2810,9	3422,6	215,2	3207,4
Real estate, renting and business activities						
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^Δ	201,2	501,3	541,8	371,8	369,0	2,8
Public administration and defence; compulsory social security						
Edukacja.....	376,7	365,5	552,7	623,4	535,6	87,8
Education						
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna.....	187,9	246,5	304,2	342,3	225,1	117,2
Health and social work						
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	413,9	575,8	748,5	1007,7	794,4	213,3
Other community, social and personal service activities						

^a Według lokalizacji inwestycji.

^a According to investment location.

TABL. 2 (260).

NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI (ceny bieżące)
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a BY OWNERSHIP SECTORS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2007	2008		
				ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector
	w mln zł in mln zł					
OGÓŁEM TOTAL	6377,9	4921,2	8675,8	8681,1	2077,5	6603,6
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo..... Agriculture, hunting and forestry	25,3	34,0	29,4	23,0	15,4	7,6
Rybnictwo Fishing	0,4	0,8	0,1	0,0	0,0	0,0
Przemysł Industry	2802,7	2537,9	4599,5	3952,9	1067,8	2885,1
górnictwo mining and quarrying	102,3	78,2	237,8	247,5	214,5	33,0
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	1984,3	1872,4	3617,8	2817,5	203,5	2614,0
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę electricity, gas and water supply	716,1	587,3	743,9	887,9	649,8	238,1
Budownictwo Construction	188,4	108,2	240,0	285,0	24,6	260,4
Handel i naprawy ^Δ Trade and repair ^Δ	1038,5	876,3	1679,9	1760,8	9,3	1751,5
Hotele i restauracje Hotels and restaurants	74,2	54,6	130,1	212,7	5,8	206,9
Transport, gospodarka magazynowa i łączność Transport, storage and communication	778,4	439,5	787,2	701,0	339,4	361,6
Pośrednictwo finansowe Financial intermediation	318,2	135,2	165,2	224,4	24,2	200,2
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ Real estate, renting and business activities	915,3	463,1	538,3	797,0	126,8	670,2
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^Δ Public administration and defence; compulsory social security	2,6	1,7	1,5	0,6	0,5	0,1
Edukacja Education	21,2	7,1	47,8	69,3	2,4	66,9
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna Health and social work	134,9	155,4	215,2	228,0	174,7	53,3
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała Other community, social and personal service activities	77,8	107,4	241,6	426,4	286,6	139,8

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według lokalizacji inwestycji.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investment location.

TABL. 3 (261). **NAKLADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a WEDŁUG GRUP (ceny bieżące)***INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a BY GROUPS (current prices)*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem <i>Total</i>	W tym <i>Of which</i>		
			budynki i budowle <i>buildings and structures</i>	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia <i>machinery, technical equipment and tools</i>	środki transportu <i>transport equipment</i>
			w mln zł	<i>in mln zł</i>	
OGÓŁEM	2000	5730,9	2582,3	2626,6	407,5
TOTAL	2005	4723,6	1749,3	2517,8	428,8
	2007	7730,7	3226,5	3571,6	911,3
	2008	8512,7	3811,7	3775,4	865,4
w tym: of which:					
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo		34,1	19,6	9,5	4,8
<i>Agriculture, hunting and forestry</i>					
Przetwórstwo przemysłowe		3069,8	748,8	2087,9	209,1
<i>Manufacturing</i>					
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę		1233,5	911,2	285,6	28,7
<i>Electricity, gas and water supply</i>					
Budownictwo		323,4	91,3	157,3	73,6
<i>Construction</i>					
Handel i naprawy ^Δ		1832,1	1048,5	580,1	191,5
<i>Trade and repair^Δ</i>					
Hotele i restauracje		194,2	148,3	40,0	4,2
<i>Hotels and restaurants</i>					
Transport, gospodarka magazynowa i łączność		468,7	102,7	94,8	271,1
<i>Transport, storage and communication</i>					
Pośrednictwo finansowe		131,7	18,2	97,3	16,1
<i>Financial intermediation</i>					
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ		481,5	295,1	139,6	35,2
<i>Real estate, renting and business activities</i>					
Edukacja		69,9	60,7	6,2	2,9
<i>Education</i>					
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna		231,8	99,9	124,1	6,9
<i>Health and social work</i>					
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała		372,7	256,7	99,9	15,8
<i>Other community, social and personal service activities</i>					

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według siedziby inwestora.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to the investor's abode.

TABL. 4 (262).

**NAKŁADY INWESTYCYJNE W PAŃSTWOWYCH I SAMORZĄDOWYCH
JEDNOSTKACH I ZAKŁADACH BUDŻETOWYCH ^a (ceny bieżące)**
**INVESTMENT OUTLAYS IN BUDGETARY STATE AND LOCAL
SELF-GOVERNMENT UNITS AND ENTITIES ^a (current prices)**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym Of which		
			budynki i budowle buildings and structures	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia machinery, technical equipment and tools	środki transportu transport equipment
OGÓŁEM	2000	1325,9	1180,9	116,6	14,8
TOTAL	2005	2104,5	1861,9	183,5	48,2
	2007	2574,9	2321,7	212,1	31,7
	2008	2872,5	2585,3	222,4	56,5
własność państwowa state ownership		875,0	727,4	112,7	33,5
własność jednostek samorządu terytorialnego local self-government entities' ownership		1997,5	1857,9	109,7	23,0
w tym: of which:					
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo Agriculture, hunting and forestry		0,7	0,5	0,2	-
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę Electricity, gas and water supply		16,9	13,8	1,6	1,5
Budownictwo Construction		558,7	553,1	2,7	2,9
Hotele i restauracje Hotels and restaurants		6,3	4,4	1,7	0,2
Transport, gospodarka magazynowa i łączność Transport, storage and communication		0,6	0,2	0,3	0,1
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ Real estate, renting and business activities		63,8	61,7	1,4	0,7
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdro- wotne ^Δ Public administration and defence; compulsory social security		1776,9	1618,8	104,2	46,9
Edukacja Education		383,9	288,1	92,9	2,0
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna Health and social work		32,4	20,6	10,7	1,1
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała Other community, social and personal service activities		32,2	24,1	6,7	1,3

^a Według siedziby inwestora.

^a According to the investor's abode.

Środki trwałe

Fixed assets

TABL. 5 (263). **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH^a (bieżące ceny ewidencyjne)**
Stan w dniu 31 XII
GROSS VALUE OF FIXED ASSETS^a (current book-keeping prices)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2007	2008		
				ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector
				w mln zł	in mln zł	
OGÓŁEM	100925,8	131041,2	148583,0	160457,7	59602,0	100855,7
TOTAL						
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	5821,6	5897,1	6271,8	6246,8	480,2	5766,6
<i>Agriculture, hunting and forestry</i>						
Rybacktwo.....	25,9	7,2	8,0	7,9	2,9	5,0
<i>Fishing</i>						
Przemysł.....	33603,5	36736,6	41742,7	44665,9	16359,5	28306,4
<i>Industry</i>						
górnictwo	1523,7	1187,2	1850,4	2088,6	1581,1	507,5
<i>mining and quarrying</i>						
przetwórstwo przemysłowe	21373,2	22113,5	25764,8	28840,7	4137,8	24702,9
<i>manufacturing</i>						
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	10706,6	13435,9	14127,5	13736,6	10640,6	3096,0
<i>electricity, gas and water supply</i>						
Budownictwo	1976,5	3552,7	4843,5	4655,4	2150,3	2505,1
<i>Construction</i>						
Handel i naprawy ^Δ	5941,8	10879,7	14028,3	14556,0	170,7	14385,3
<i>Trade and repair^Δ</i>						
Hotele i restauracje	822,5	1956,7	2407,4	2948,0	389,3	2558,7
<i>Hotels and restaurants</i>						
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	15765,3	17023,1	18420,0	19546,7	14500,2	5046,5
<i>Transport, storage and communication</i>						
Pośrednictwo finansowe	1515,6	2825,4	1993,3	2029,9	232,1	1797,8
<i>Financial intermediation</i>						
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ	25011,0	34037,2	37983,8	40654,4	4359,8	36294,6
<i>Real estate, renting and business activities</i>						
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^Δ	2918,0	5973,7	6058,6	6520,5	6454,5	66,0
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>						
Edukacja.....	2945,5	5380,0	6494,2	7212,7	6829,1	383,6
<i>Education</i>						
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	2226,6	2968,7	3532,7	3903,4	3191,5	711,9
<i>Health and social work</i>						
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	2352,0	3803,1	4798,9	7510,1	4481,9	3028,2
<i>Other community, social and personal service activities</i>						

^a Podziału środków trwałych według sekcji PKD dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności.
^a The division of fixed assets by NACE rev. 1.1 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit.

TABL. 6 (264).

WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a
(bieżące ceny ewidencyjne)

Stan w dniu 31 XII

GROSS VALUE OF FIXED ASSETS IN ENTERPRISES^a (current book-keeping prices)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2007	2008		
				ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector
				in mln zł		
O G Ó Ł E M TOTAL	55984,4	67484,0	75515,3	82770,6	25269,0	57501,6
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo <i>Agriculture, hunting and forestry</i>	377,6	409,7	459,1	477,3	356,4	120,9
Rybacktwo <i>Fishing</i>	20,8	2,5	2,9	2,9	2,9	0,0
Przemysł <i>Industry</i>	31952,6	34004,0	38763,2	41837,8	15510,2	26327,6
górnictwo <i>mining and quarrying</i>	1504,7	1125,6	1794,5	2012,3	1581,1	431,2
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	20837,0	21094,1	24661,3	27671,8	4137,7	23534,1
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę <i>electricity, gas and water supply</i>	9610,9	11784,3	12307,3	12153,7	9791,4	2362,3
Budownictwo <i>Construction</i>	1556,2	1149,9	1462,6	1943,4	321,1	1622,3
Handel i naprawy ^Δ <i>Trade and repair</i> ^Δ	4856,3	9003,8	11994,8	12328,9	168,3	12160,6
Hotele i restauracje <i>Hotels and restaurants</i>	612,6	1466,5	1861,1	2323,9	308,5	2015,4
Transport, gospodarka magazynowa i łączność <i>Transport, storage and communication</i>	5327,0	5314,1	5332,0	5904,1	1996,3	3907,8
Pośrednictwo finansowe <i>Financial intermediation</i>	1270,9	2630,7	1831,6	1859,0	232,1	1626,9
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ <i>Real estate, renting and business activities</i>	7533,4	9592,7	8921,4	8608,2	1685,8	6922,4
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^Δ <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	11,1	8,4	10,7	7,9	4,4	3,5
Edukacja <i>Education</i>	46,3	124,0	161,2	280,2	27,6	252,6
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna <i>Health and social work</i>	1600,0	2227,3	2627,8	2793,7	2614,4	179,3
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała <i>Other community, social and personal service activities</i>	819,6	1550,4	2087,0	4403,1	2040,9	2362,2

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; podziału środków trwałych według sekcji PKD dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; the division of fixed assets by NACE rev. 1.1 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit.

TABL. 7 (265).

**WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PAŃSTWOWYCH
I SAMORZĄDOWYCH JEDNOSTKACH I ZAKŁADACH BUDŻETOWYCH
(bieżące ceny ewidencyjne)**

Stan w dniu 31 XII

**GROSS VALUE OF FIXED ASSETS IN BUDGETARY STATE AND LOCAL
SELF-GOVERNMENT UNITS AND ENTITIES (current book-keeping prices)**

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Total</i>	W tym <i>Of which</i>		
		budynki i budowle <i>buildings and structures</i>	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia <i>machinery, technical equipment and tools</i>	środki transportu <i>transport equipment</i>
		w mln zł	<i>in mln zł</i>	
OGÓŁEM 2000	10432,4	8724,8	1405,0	286,3
TOTAL 2005	18429,5	15700,0	2258,7	435,0
..... 2007	22602,7	19314,3	2767,7	482,4
2008	23248,2	19639,2	2977,8	536,8
własność państwowa <i>state ownership</i>	7668,0	5480,9	1854,1	320,2
własność jednostek samorządu terytorialnego <i>local self-government entities ownership</i>	15580,2	14158,3	1123,7	216,6
w tym: <i>of which:</i>				
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo <i>Agriculture, hunting and forestry</i>	29,1	22,7	1,8	1,1
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę <i>Electricity, gas and water supply</i>	849,2	806,1	30,6	8,0
Budownictwo <i>Construction</i>	1809,5	1749,9	30,1	13,7
Hotele i restauracje <i>Hotels and restaurants</i>	80,8	69,5	10,6	0,7
Transport, gospodarka magazynowa i łączność ... <i>Transport, storage and communication</i>	1930,7	1900,6	10,5	19,6
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ <i>Real estate, renting and business activities</i>	2595,8	2463,4	59,1	17,8
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdro- wotne ^Δ <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	6191,1	4819,2	968,4	390,8
Edukacja <i>Education</i>	6799,7	5151,6	1606,6	40,2
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna <i>Health and social work</i>	552,9	426,3	109,3	17,3
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała <i>Other community, social and personal service activities</i>	2406,9	2227,6	150,8	27,6

TABL. 8 (266).

**STOPIEŃ ZUŻYCIA ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PAŃSTWOWYCH
I SAMORZĄDOWYCH JEDNOSTKACH I ZAKŁADACH BUDŻETOWYCH**

Stan w dniu 31 XII

**DEGREE OF CONSUMPTION OF FIXED ASSETS IN BUDGETARY STATE
AND LOCAL SELF-GOVERNMENT UNITS AND ENTITIES**

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym		Of which
			budynki i budowle buildings and structures	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia machinery, technical equipment and tools	środki transportu transport equipment
			w %	in %	
OGÓŁEM	2000	35,2	29,9	62,2	61,8
TOTAL	2005	32,2	25,0	76,2	65,4
	2007	34,5	27,4	78,1	69,4
	2008	35,4	28,0	79,4	66,2
własność państwowa		41,5	26,6	81,4	66,7
state ownership					
własność jednostek samorządu terytorialnego		32,4	28,6	76,0	65,7
local self-government entities ownership					
w tym:					
of which:					
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo		47,6	43,1	70,6	84,3
Agriculture, hunting and forestry					
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię					
elektryczną, gaz, wodę		33,5	32,7	53,4	57,6
Electricity, gas and water supply					
Budownictwo		21,3	20,6	45,1	59,6
Construction					
Hotele i restauracje		46,1	40,6	80,8	66,2
Hotels and restaurants					
Transport, gospodarka magazynowa i łączność ...		23,3	22,6	46,7	81,0
Transport, storage and communication					
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ		42,1	42,1	71,6	80,7
Real estate, renting and business activities					
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^Δ		35,7	25,6	74,1	64,6
Public administration and defence; compulsory social security					
Edukacja		42,0	28,0	85,8	72,1
Education					
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna		38,8	27,4	79,1	63,2
Health and social work					
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała		28,8	26,1	61,6	67,9
Other community, social and personal service activities					

DZIAŁ XXII

RACHUNKI REGIONALNE

Uwagi ogólne

1. Rachunki regionalne opracowano zgodnie z zasadami Europejskiego Systemu Rachunków Narodowych i Regionalnych (ESA 1995). W systemie rachunków regionalnych dla każdego województwa zestawiane są: rachunek produkcji i rachunek tworzenia dochodów według sektorów instytucjonalnych i rodzajów działalności oraz rachunek podziału pierwotnego dochodów i rachunek podziału wtórnego dochodów w sektorze gospodarstw domowych. Dla podregionów obliczane są: produkt krajowy brutto (PKB) i wartość dodana brutto (WDB) według grup rodzajów działalności.

2. Produkt krajowy brutto (PKB) przedstawia końcowy rezultat działalności wszystkich podmiotów gospodarki narodowej. Produkt krajowy brutto równa się sumie wartości dodanej brutto wytworzonej przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne powiększonej o podatki od produktów i pomniejszonej o dotacje do produktów. Produkt krajowy brutto jest liczony w cenach rynkowych.

W obliczeniach dynamiki wolumenu produktu krajowego brutto jako ceny stałe przyjęto ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany.

3. Wartość dodana brutto mierzy wartość nowo wytworzoną w wyniku działalności produkcyjnej krajowych jednostek instytucjonalnych. Wartość dodana brutto stanowi różnicę między produkcją globalną a zużyciem pośrednim, jest wyrażona w cenach bazowych.

4. Produkcja globalna obejmuje wartość wyrobów i usług wytworzonych przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne. Produkcja globalna jest wyceniana w cenach bazowych lub według kosztów produkcji.

5. Zużycie pośrednie obejmuje wartość wyrobów i usług zużytych jako nakłady w procesie produkcji, z wyjątkiem środków trwałych, których zużycie jest rejestrowane jako amortyzacja środków trwałych. Zużycie pośrednie jest wyceniane w cenach nabycia.

CHAPTER XXII

REGIONAL ACCOUNTS

General notes

1. Regional accounts were compiled according to the principles of the "European System of National and Regional Accounts (ESA 1995)". The following accounts are compiled in the regional accounts system for each voivodship: the production account and the generation of income account by institutional sectors and kind of activity as well as the allocation of primary income account and the secondary distribution of income account in the households sector. The following categories are calculated for subregions: gross domestic product (GDP) and gross value added (GVA) by kind-of-activity groups.

2. Gross domestic product (GDP) presents the final result of the activity of all entities of the national economy. Gross domestic product is equal to the sum of gross value added generated by all national institutional units, increased by taxes on products and decreased by subsidies on products. Gross domestic product is calculated at market prices.

In calculations of gross domestic product volume indices current prices from the year preceding reference year were adopted as constant prices.

3. Gross value added measures the newly generated value as a result of the production activity of national institutional units. Gross value added is the difference between gross output and intermediate consumption, and is presented at basic prices.

4. Gross output includes the value of goods and services produced by all national institutional units. Gross output is valued at basic prices or according to the production costs.

5. Intermediate consumption includes the value of goods and services consumed as outlays in the production process, excluding fixed assets, the consumption of which is registered as depreciation of fixed assets. Intermediate consumption is presented at purchasers' prices.

6. W systemie rachunków regionalnych przyjmuje się zasadę ewidencjonowania produkcji globalnej oraz zużycia pośredniego z uwzględnieniem **obrotów wewnętrznych**.

7. **Dochody pierwotne brutto w sektorze gospodarstw domowych** składają się z dochodu mieszanego brutto, dochodów związanych z pracą najemną (obejmujących całkowite koszty związane z zatrudnieniem ponoszone przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne, tj. wynagrodzenia łącznie ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne płaconymi przez pracowników, składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne płacone przez pracodawców i inne koszty związane z zatrudnieniem) oraz dochodów z tytułu własności. Dochody pierwotne brutto pełnią funkcję kreującą dochody do dyspozycji brutto.

8. **Dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych** powstają w wyniku skorygowania dochodów pierwotnych brutto o podatki od dochodów i majątku, składki na ubezpieczenia społeczne, świadczenia społeczne inne niż transfery socjalne w naturze (świadczenia z ubezpieczeń społecznych pieniężne, świadczenia z pomocy społecznej pieniężne) oraz inne transfery bieżące.

Dynamikę realnych dochodów do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych w przekroju województw obliczono metodą uproszczoną przy zastosowaniu wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych według województw.

9. Grupowanie danych według województw i podregionów w podziale na rodzaje działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności zostało dokonane **metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności**, tj. według siedziby i podstawowego rodzaju działalności jednostki lokalnej przedsiębiorstwa.

10. Kryteriami zaliczania danej jednostki gospodarki narodowej do określonego **sektora instytucjonalnego** są: funkcje pełnione w gospodarce narodowej, rodzaj aktywności w tworzeniu nowych wartości ekonomicznych oraz sposób uczestniczenia w podziale dochodów. Wyróżnia się pięć krajowych sektorów instytucjonalnych:

- 1) sektor przedsiębiorstw, do którego zaliczono podmioty gospodarcze wytwarzające produkty rynkowe (wyroby i usługi niefinansowe),
- 2) sektor instytucji finansowych i ubezpieczeniowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze zajmujące się pośrednictwem finansowym, pomocniczą działalnością finansową oraz ubezpieczeniami,

6. *In the regional accounts system the principle of recording gross output as well as intermediate consumption including **internal turnover** is accepted.*

7. **Gross primary income in the households sector** is comprised of: gross mixed income, income connected with hired work (including total compensation of employees borne by all national institutional units, i.e., wages and salaries jointly with contributions to compulsory social security and health security paid by employees, contributions to compulsory social security paid by employers and other costs connected with employment) as well as property income. Gross primary income fulfils the function of creating gross disposable income.

8. **Gross disposable income in the households sector** is obtained as a result of correcting gross primary income by: current taxes on income, wealth, etc., social contributions, social benefits other than social transfers in kind (social security benefits in cash, social assistance benefits in cash) and other current transfers.

Indices of gross real disposable income in the households sector by voivodships are calculated applying simplified method using price indices of consumer goods and services by voivodships.

9. *The grouping of data by voivodships and subregions according to kind of activity of the Polish Classification of Activities was conducted applying the **local kind-of-activity unit method**, i.e., by the place of residence and main kind of activity of the local unit of the enterprise.*

10. *Criteria of rating a given unit of the national economy among **institutional sectors** are: functions fulfilled in the national economy, kind of activity in the creation of new economic values as well as the way of participation in the distribution of income. The five following institutional sectors are defined:*

- 1) *non-financial corporations sector which includes economic entities manufacturing market products (goods and non-financial services),*
- 2) *financial corporations sector which includes economic entities engaged in financial intermediation, auxiliary financial activity as well as in insurance activity,*

- 3) sektor instytucji rządowych i samorządowych, do którego zaliczono podmioty gospodarki narodowej działające na zasadach określonych w ustawie o finansach publicznych oraz podmioty, których system finansowy został określony odrębnymi ustawami, a których podstawowym źródłem finansowania są dotacje z budżetu państwa,
- 4) sektor gospodarstw domowych, który tworzą osoby fizyczne pracujące na własny rachunek w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie oraz osoby fizyczne pracujące na własny rachunek poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie z liczbą pracujących do 9 osób, a także osoby fizyczne uzyskujące dochody z pracy najemnej i niezarobkowych źródeł,
- 5) sektor instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych, który obejmuje: organizacje społeczne, partie polityczne, związki zawodowe, stowarzyszenia, fundacje oraz organizacje wyznaniowe.

11. W rachunkach regionalnych uwzględnia się szacunek „szarej gospodarki” w zakresie produkcji ukrytej dla zarejestrowanych podmiotów gospodarczych z liczbą pracujących do 9 osób (niezależnie od formy własności), z liczbą pracujących od 10 do 49 osób w sektorze prywatnym (bez spółdzielni) oraz osób fizycznych z tytułu wykonywania pracy nierejestrowanej (głównie w działalności usługowej).

12. Dane za lata 2005-2006 dotyczące nominalnych dochodów w sektorze gospodarstw domowych zostały zmienione w stosunku do opublikowanych w poprzednich edycjach Rocznika. Zmiany wynikają z weryfikacji danych w rachunkach narodowych m.in. aktualizacji dochodów z tytułu własności (w tym wartości odsetek) oraz różnych transferów bieżących.

Dane o nominalnych dochodach w sektorze gospodarstw domowych prezentowane w niniejszej edycji Rocznika są w pełni porównywalne.

13. Wyjaśnienia dotyczące rachunków regionalnych (zasady metodologiczne oraz podstawowe pojęcia) zamieszczono w publikacji „Produkt krajowy brutto – Rachunki regionalne w 2007 r.”.

- 3) *general government sector which includes entities of the national economy operating according to the principles described in the Law on Public Finance as well as entities for which the financial system was defined in special regulations, and the main source of financing of which are subsidies from the state budget,*
- 4) *households sector which includes own-account workers on private farms in agriculture as well as natural persons working outside private farms in agriculture, employing up to 9 persons as well as natural persons obtaining income from hired work and non-earned sources,*
- 5) *non-profit institutions serving households sector which includes: social organizations, political parties, trade unions, associations, foundations and religious organizations.*

11. *Estimation of “hidden economy” is included in regional accounts in the field of the concealed production for registered economic entities employing up to 9 persons (independently of the kind of ownership), employing from 10 to 49 persons in private sector (excluding co-operatives) as well as natural persons engaged in non-registered work (primarily within the service activity).*

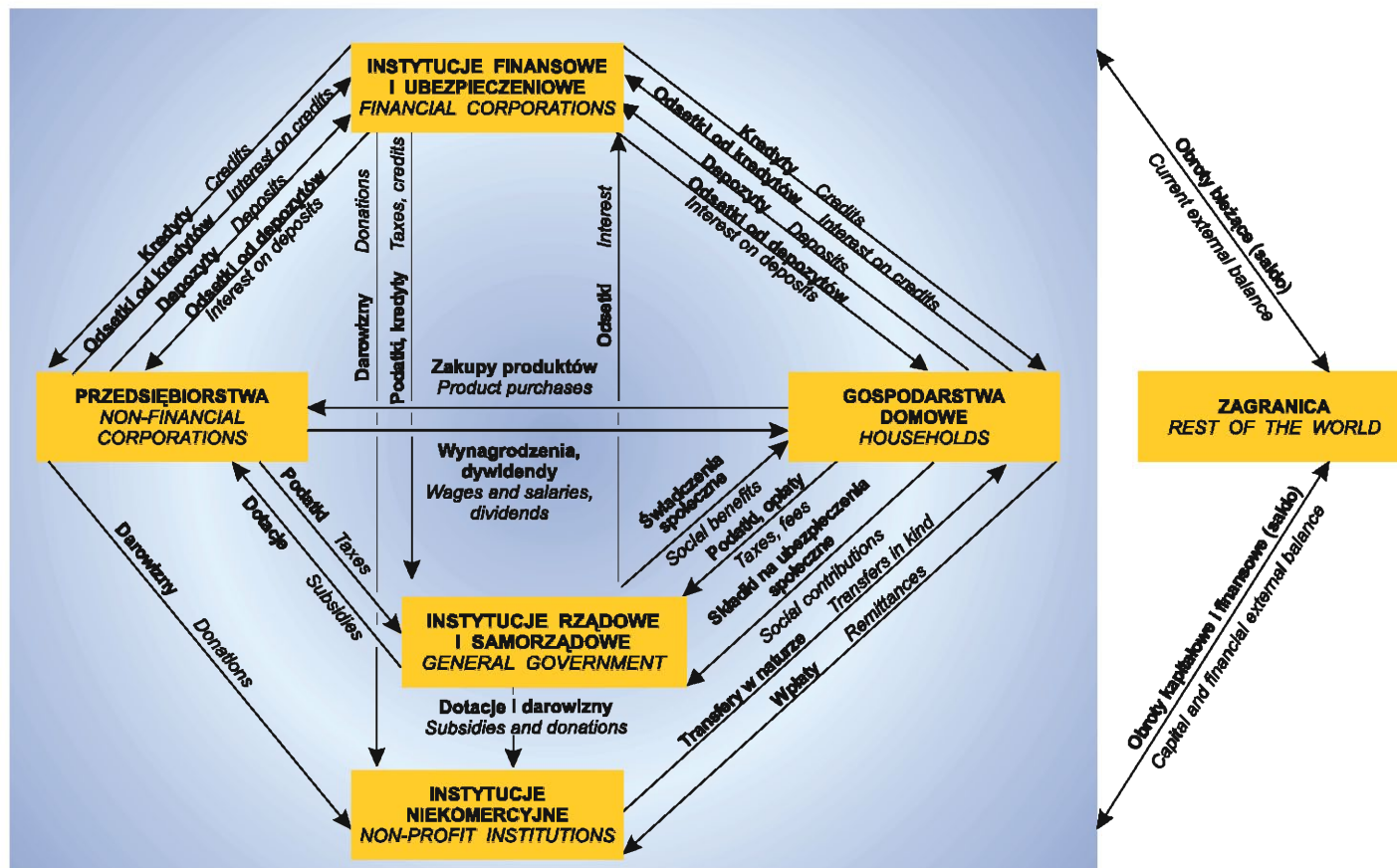
12. *Data concerning nominal income in the households sector for the years 2005-2006 have been changed with reference to data published in previous editions of the Yearbook. Changes result from data verification in the national accounts including property income updating (together with interest value) as well as other current transfers.*

Data on nominal income in the households sector presented in this edition of the Yearbook are fully comparable.

13. *Explanations concerning regional accounts (methodological principles, basic concepts) were placed in the publication “Gross Domestic Product – Regional Accounts in 2007”.*

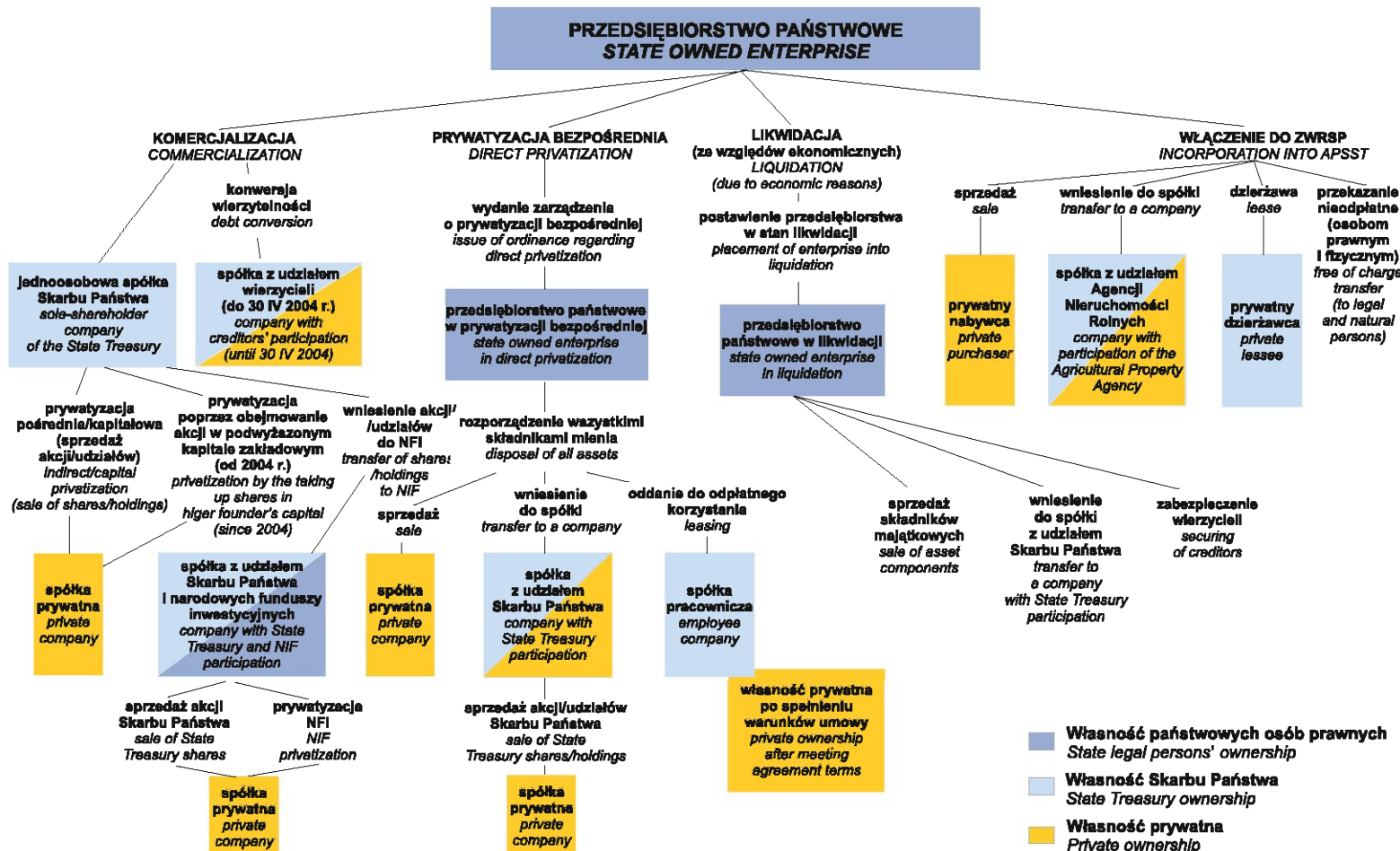
SEKTORY INSTYTUCJONALNE I ICH WZAJEMNE POWIĄZANIA

INSTITUTIONAL SECTORS AND THEIR RELATIONSHIPS

SCHEMAT PROCESU PRYWATYZACJI

PLAN OF THE PRIVATIZATION PROCESS

TABL. 1 (267). **PRODUKT KRAJOWY BRUTTO (ceny bieżące)****GROSS DOMESTIC PRODUCT (current prices)**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2007	2000	2005	2007
	w mln zł	in mln zł		w odsetkach		in percent
OGÓŁEM	54453	71748	86635	x	x	x
TOTAL						
W tym wartość dodana brutto	48444	63213	75791	100,0	100,0	100,0
Of which gross value added						
w tym sektor:						
of which sector:						
przedsiębiorstw	21520	28157	35421	44,4	44,5	46,7
non-financial corporations						
instytucji rządowych i samorządowych	7942	10701	12131	16,4	16,9	16,0
general government						
gospodarstw domowych	16861	21330	24368	34,8	33,7	32,2
households						
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo	1698	1857	2281	3,5	2,9	3,0
Agriculture, hunting and forestry; fishing						
Przemysł	11362	14211	18235	23,5	22,5	24,1
Industry						
w tym przetwórstwo przemysłowe	9409	12077	15655	19,4	19,1	20,7
of which manufacturing						
Budownictwo	3800	4206	5647	7,8	6,7	7,5
Construction						
Usługi rynkowe ^a	24223	32247	37515	50,0	51,0	49,5
Market services ^a						
Usługi nierynkowe ^a	7359	10691	12113	15,2	16,9	16,0
Non-market services ^a						
NA 1 MIESZKAŃCA ^b	16936	21989	26456	x	x	x
PER CAPITA ^b						

a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 2, pkt 1 na str. 23. b W złotych.

a See general notes to the Yearbook, item 2, point 1 on page 23. b In zlotys.

TABL. 2 (268). **PODSTAWOWE ELEMENTY RACHUNKU PRODUKCJI I RACHUNKU
TWORZENIA DOCHODÓW (ceny bieżące)****BASIC ELEMENTS OF PRODUCTION ACCOUNT AND GENERATION
OF INCOME ACCOUNT (current prices)**

GROSS INCOME ACCOUNT (current prices)				
WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	SPECIFICATION
	w mln zł	in mln zł		
Produkcja globalna	108809	137679	171409	Gross output
Zużycie pośrednie	60366	74467	95618	Intermediate consumption
Wartość dodana brutto	48444	63213	75791	Gross value added
w tym koszty związane z zatrudnieniem ..	22371	26253	31245	of which compensation of employees
Nadwyżka operacyjna brutto	25501	36282	43822	Gross operating surplus

TABL. 3 (269). **NOMINALNE DOCHODY W SEKTORZE GOSPODARSTW DOMOWYCH^a****NOMINAL INCOME OF HOUSEHOLDS SECTOR^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	SPECIFICATION
Dochody pierwotne brutto:				Gross primary income:
w milionach złotych	40830	49551	57212	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	12699	15186	17471	per capita in zł
Dochody do dyspozycji brutto:				Gross disposable income:
w milionach złotych	40938	50477	56785	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	12732	15470	17341	per capita in zł

a Dane za rok 2005 skorygowano w stosunku do opublikowanych w poprzednich edycjach Rocznika; patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 364.

a Data for 2005 have been corrected in relation to data published in previous editions of the Yearbook; see general notes, item 12 on page 364.

DZIAŁ XXIII

PRYWATYZACJA. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ

Uwagi ogólne

1. Prywatyzacja opiera się na następujących aktach prawnych, które wyznaczają jej kierunki i definiują zasady postępowania:

- ustawa z dnia 25 września 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych (Dz. U. 1991 Nr 18, poz. 80, z późniejszymi zmianami),
- ustawa z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji (Dz. U. 1996 Nr 118, poz. 561, z późniejszymi zmianami), zmieniona ustawą z dnia 12 maja 2006 r. o zmianie ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2006 Nr 107, poz. 721),
- ustawa z dnia 30 kwietnia 1993 r. o narodowych funduszach inwestycyjnych i ich prywatyzacji (Dz. U. 1993 Nr 44, poz. 202, z późniejszymi zmianami).

2. Na podstawie wymienionych aktów prawnych stosuje się trzy zasadnicze **metody postępowania** z przedsiębiorstwami państwowymi:

- 1) **komercjalizację**, tj. przekształcenie przedsiębiorstwa:
 - a) w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa w celu:
 - prywatyzacji pośredniej (kapitałowej) poprzez sprzedaż akcji lub udziałów,
 - wniesienia akcji lub udziałów do narodowych funduszy inwestycyjnych - NFI,
 - innym,
 - b) do 30 IV 2004 r. w spółkę z udziałem wierzycieli powstałą w wyniku konwersji wierzytelności na udziały;
- 2) **prywatyzację bezpośrednią** polegającą na rozporządzeniu przez organ założycielski wszystkimi składnikami materialnymi i niematerialnymi majątku przedsiębiorstwa (sprzedaż, wniesienie do spółki, oddanie do odpłatnego korzystania);
- 3) **likwidację** przedsiębiorstwa **ze względów ekonomicznych**.

3. Odrębnym procesom - w myśl ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw (jednolity tekst Dz. U. 2004 Nr 208, poz. 2128, z późniejszymi zmia-

CHAPTER XXIII

PRIVATIZATION. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY

General notes

1. The privatization is based on following legal acts, which determine its directions and define principles of proceeding:

- the Law on State Owned Enterprises, dated 25 September 1981 (Journal of Laws 1991 No. 18, item 80, with later amendments),
- the Law on Commercialization and Privatization, dated 30 August 1996 (Journal of Laws 1996 No 118, item 561, with later amendments), changed by the Law on changes in the Law on Commercialization and Privatization and some other laws, dated 12 May 2006 (Journal of Laws 2006 No 107, item 721),
- the Law on National Investment Funds and Their Privatization, dated 30 April 1993 (Journal of Laws No 44, item 202, with later amendments).

2. On the basis of the legal acts mentioned above three **basic methods** are used relative to state owned enterprises:

- 1) **commercialization** i.e., the transformation of an enterprise:
 - a) into a sole-shareholder company of the State Treasury for the purpose of:
 - indirect (capital) privatization through the sale of shares or holdings,
 - the transfer of shares or holdings to the national investment funds - NIF,
 - other,
 - b) until 30 IV 2004 into a company with creditors' participation established as a result of debt conversion on holdings;
- 2) **direct privatization** based on the disposition, by the founding body, of all tangible and intangible asset components of an enterprise (sale, transfer to a company, leasing);
- 3) **the liquidation of an enterprise due to economic reasons**.

3. Processes based on the Law on the Management of Agricultural Real Estate of the State Treasury, dated 19 October 1991 as well as changes in some laws (uniform text Journal of Laws 2004 No. 208, item 2128, with later

nami) - podlega majątek byłych państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej włączony do Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa (ZWRSP), którym dysponuje Agencja Nieruchomości Rolnych (do 15 lipca 2003 r. - Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa) w celu restrukturyzacji i prywatyzacji.

4. Na podstawie ustawy z dnia 30 kwietnia 1993 r. o narodowych funduszach inwestycyjnych i ich prywatyzacji powołano **15 narodowych funduszy inwestycyjnych (NFI)** w formie spółek akcyjnych.

amendments) - consist in the assets of former state farms being incorporated into the Agricultural Property Stock of the State Treasury (APSST), which is administered by the Agricultural Property Agency (until 15 July 2003 - the Agricultural Property Agency of the State Treasury) for the purpose of restructuring and privatization.

4. On the basis of the Law on National Investment Funds and Their Privatization, dated 30 April 1993, **15 national investment funds (NIF)** were established in the form of joint stock companies.

Prywatyzacja

Privatization

TABL. 1 (270).

PRZEDSIĘBIORSTWA PAŃSTWOWE WEDŁUG STANU PRAWNO-ORGANIZACYJNEGO W 2008 R.

Stan w dniu 31 XII

STATE OWNED ENTERPRISES BY LEGAL AND ORGANIZATIONAL STATUS IN 2008

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which					
		w prywa- tyzacji bezpo- średniej <i>in direct privatiza- tion</i>	w likwida- cji <i>in liquida- tion</i>	w upadło- ści <i>in bank- ruptcy</i>	w postę- powaniu napraw- czym <i>in sanita- tion procedure</i>	pod zarządem <i>under manage- ment</i>	bez zmian prawno- organi- zacyjnych <i>without legal and organiza- tional changes</i>
OGÓŁEM TOTAL	15	-	5	6	-	-	2
w tym: of which:							
Przetwórstwo przemysłowe <i>Manufacturing</i>	6	-	2	3	-	-	1
Budownictwo <i>Construction</i>	3	-	-	2	-	-	-
Handel i naprawy ^Δ <i>Trade and repair</i> ^Δ	1	-	-	-	-	-	1
Transport, gospodarka magazynowa i łączność ... <i>Transport, storage and communication</i>	1	-	-	1	-	-	-
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ <i>Real estate, renting and business activities</i>	2	-	1	-	-	-	-

TABL. 2 (271).

PRZEDSIĘBIORSTWA PAŃSTWOWE^a OBJĘTE PROCESEM PRYWATYZACJI W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2008 R.

STATE OWNED ENTERPRISES^a INCLUDED IN THE PRIVATIZATION PROCESS FROM 1 VIII 1990 TO 31 XII 2008

WYSZCZEGÓLNIENIE	W liczbach bezwzględnych <i>In absolute numbers</i>	W odsetkach <i>In percent</i>	SPECIFICATION
OGÓŁEM	386	100,0	TOTAL
Skomercjalizowane	118	30,6	<i>Commercialized</i>
Objęte prywatyzacją bezpośrednią	163	42,2	<i>Included in direct privatization</i>
w tym sprywatyzowane	153	39,6	<i>of which privatized</i>
Poddane likwidacji	105	27,2	<i>Subject to liquidation</i>
w tym zlikwidowane	64	16,6	<i>of which liquidated</i>

^a Bez państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej włączonych do Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa.

^a Excluding state farms incorporated into the Agricultural Property Stock of the State Treasury.

TABL. 3 (272).

**PRZEDSIĘBIORSTWA PAŃSTWOWE SPRYWATYZOWANE METODĄ
BEZPOŚREDNIĄ I ZLIKWIDOWANE W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R.
DO 31 XII 2008 R.**

*STATE OWNED ENTERPRISES PRIVATIZED BY THE DIRECT METHOD
AND LIQUIDATED FROM 1 VIII 1990 TO 31 XII 2008*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Sprywatyzowane bezpośrednio <i>Directly privatized</i>					Zlikwidowane <i>Liquidated</i>
	razem <i>total</i>	w wyniku <i>as a result of</i>				
		sprzedaży majątku <i>sale of assets</i>	wniesienia majątku do spółki Skarbu Państwa <i>transfer of assets to a company of the State Treasury</i>	oddania majątku do odpłatnego korzystania <i>leasing</i>	zastosowania mieszanych sposobów zbycia majątku <i>use of combined methods for disposal of assets</i>	
OGÓŁEM TOTAL w tym: of which:	153	37	13	99	4	64
Przetwórstwo przemy- słowe Manufacturing	57	20	5	32	-	25
Budownictwo Construction	28	5	2	20	1	5
Handel i naprawy ^Δ Trade and repair ^Δ	23	4	2	16	1	11
Transport, gospodarka magazynowa i łącz- ność Transport, storage and communication	10	4	2	4	-	8
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ Real estate, renting and business activities	28	4	1	21	2	10

TABL. 4 (273).

**SPÓŁKI POWSTAŁE W WYNIKU KOMERCJALIZACJI PRZEDSIĘBIORSTW
PAŃSTWOWYCH I ICH PRYWATYZACJA W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R.
DO 31 XII 2008 R.**

*COMPANIES ESTABLISHED AS A RESULT OF THE COMMERCIALIZATION
OF STATE OWNED ENTERPRISES AND THEIR PRIVATIZATION FROM
1 VIII 1990 TO 31 XII 2008*

WYSZCZEGÓLNIENIE	Spółki <i>Companies</i>	SPECIFICATION
OGÓŁEM	118	TOTAL
powstałe w celu:		<i>established for the purpose of:</i>
prywatyzacji ^a	108	<i>privatization^a</i>
innym	10	<i>other</i>
W tym sprywatyzowane pośrednio (kapitałowo)	38	<i>Of which privatized by the indirect (capital) method</i>
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	6	<i>of which with foreign capital participation</i>

*a Pośredniej (kapitałowej) oraz wniesienia do NFI.
a Indirect (capital) privatization and transfer to NFI.*

TABL.5 (274).

**SPÓŁKI POWSTAŁE NA BAZIE MAJĄTKU SPRYWATYZOWANYCH
BEZPOŚREDNIO I ZLIKWIDOWANYCH PRZEDSIĘBIORSTW PAŃSTWOWYCH
W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2008 R.**
*COMPANIES ESTABLISHED ON THE BASIS OF THE DIRECTLY PRIVATIZED
AND LIQUIDATED STATE OWNED ENTERPRISES FROM 1 VIII 1990
TO 31 XII 2008*

WYSZCZEGÓLNIENIE	Spółki Companies	SPECIFICATION
OGÓŁEM	121	TOTAL
Spółki z udziałem Skarbu Państwa powstałe z wniesienia majątku przedsiębiorstw pań- stwowych	13	Companies with State Treasury participation established from the transfer of assets of state owned enterprises
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	2	of which with foreign capital participation
Spółki pracownicze ^a	108	Employee companies ^a

^a Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością lub akcyjne użytkujące odpłatnie majątek sprywatyzowanych bezpośrednio i zlikwidowanych przedsiębiorstw państwowych, do których przystąpiła większość pracowników tych przedsiębiorstw.

^a Limited liability and joint stock companies leasing the assets of directly privatized and liquidated state owned enterprises in which the majority of employees of those state owned enterprises participated.

Podmioty gospodarki narodowej
Entities of the national economy

TABL.6 (275).

PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ ^a W REJESTRZE REGON

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY ^a IN THE REGON REGISTER

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
OGÓŁEM	251681	289712	293845	301573	TOTAL
sektor publiczny	6201	9056	8853	8165	public sector
sektor prywatny	245480	280656	284992	293408	private sector
z liczby ogółem:					of total number:
Przedsiębiorstwa państwowe	159	79	45	33	State owned enterprises
Spółki	39417	42950	45860	46763	Companies
w tym:					of which:
handlowe	10326	16146	18588	19541	commercial
cywilne	28315	26513	26967	26907	civil
Spółdzielnie	1225	1184	1172	1130	Co-operatives
Fundacje	419	717	839	893	Foundations
Stowarzyszenia i organizacje społeczne	4189	6270	6881	7195	Associations and social organizations
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	197170	222898	222530	228862	Natural persons conducting economic activity

^a Bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne.

^a Excluding persons tending private farms.

TABL.7 (276).

**PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON
WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI**

Stan w dniu 31 XII

**ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER
BY LEGAL STATUS AND SECTIONS**

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej <i>Legal persons and organizational entities without legal personality</i>							Osoby fizyczne prowa- dzące działal- ność gospo- darczą <i>Natural persons conduct- ing eco- nomic activity</i>	
		razem total	przed- siębio- rstwa pańs- twowe <i>state owned enter- prises</i>	w tym of which						
				razem total	spółki handlowe <i>commercial companies</i>		spółki cywilne <i>civil law partner- ships</i>	spół- dzielnie <i>co-ope- ratives</i>		
						w tym of which				
						jedno- osobo- we Skarbu Państwa <i>sole- share- holder compa- nies of the State Treasury</i>				z udzia- łem ka- pitału zagra- niczne- go <i>with foreign capital partici- pation</i>
OGÓŁEM 2000 TOTAL 2005 2007 2008	251681 289712 293845 301573	54511 66814 71315 72711	159 79 45 33	10326 16146 18588 19541	49 48 46 46	2195 2701 3244 3398	28315 26513 26967 26907	1225 1184 1172 1130	197170 222898 222530 228862	
w tym: of which:										
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo <i>Agriculture, hunting and forestry</i>	6573	892	-	111	1	28	178	149	5681	
Rybnictwo <i>Fishing</i>	35	6	-	3	1	1	3	-	29	
Przemysł <i>Industry</i>	33331	7622	16	3478	19	660	3763	160	25709	
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	32800	7217	14	3290	13	629	3720	156	25583	
Budownictwo <i>Construction</i>	37775	4969	8	2460	6	344	2336	97	32806	
Handel i naprawy ^Δ <i>Trade and repair^Δ</i>	86484	17719	3	5943	1	1134	11487	238	68765	
Hotele i restauracje <i>Hotels and restaurants</i>	11374	2675	-	703	2	154	1870	5	8699	
Transport, gospodarka magazynowa i łączność.... <i>Transport, storage and communication</i>	23358	2358	2	966	5	145	1351	12	21000	

a Bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne.

a Excluding persons tending private farms.

TABL.7 (276).

**PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON
WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

**ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER
BY LEGAL STATUS AND SECTIONS (cont.)**

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej Legal persons and organizational entities without legal personality							Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą Natural persons conducting economic activity
		razem total	w tym of which						
			przedsiębiorstwa państwowe state owned enterprises	spółki handlowe commercial companies		spółki cywilne civil law partnerships	spółdzielnie co-operatives		
				razem total	w tym of which				
					jednoosobowe Skarbu Państwa sole-shareholder companies of the State Treasury			z udziałem kapitału zagranicznego with foreign capital participation	
Pośrednictwo finansowe Financial intermediation	10076	816	-	351	-	37	305	54	9260
Obsługa nieruchomości i firm ^a Real estate, renting and business activities	45794	14598	3	4337	4	777	3683	392	31196
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^a Public administration and defence; compulsory social security	2099	2085	-	5	-	-	2	-	14
Edukacja..... Education	8519	5042	-	177	-	29	331	4	3477
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna Health and social work	14174	1888	-	543	4	29	682	9	12286
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała . Other community, social and personal service activities	21976	12036	1	464	3	60	916	10	9940

a Bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne.

a Excluding persons tending private farms.

TABL.8 (277).

PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON WEDŁUG LICZBY PRACUJĄCYCH^b I SEKCJI

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER BY NUMBER OF EMPLOYED PERSONS^b AND SECTIONS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Do 9 pracu- jących <i>To 9 employed persons</i>	10 - 49	50 - 249	250 pracują- cych i więcej <i>250 employed persons and more</i>
OGÓŁEM	2005	274329	12750	2280	353
TOTAL	2007	278070	13150	2262	363
	2008	285235	13634	2338	366
w tym: of which:					
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo..... <i>Agriculture, hunting and forestry</i>		6403	136	33	1
Rybacktwo		31	3	1	-
Przemysł		29948	2612	637	134
<i>Industry</i>					
w tym przetwórstwo przemysłowe		29551	2535	595	119
<i>of which manufacturing</i>					
Budownictwo		36074	1482	195	24
<i>Construction</i>					
Handel i naprawy ^Δ		83386	2724	334	40
<i>Trade and repair^Δ</i>					
Hotele i restauracje.....		10705	613	49	7
<i>Hotels and restaurants</i>					
Transport, gospodarka magazynowa i łączność		22877	417	52	12
<i>Transport, storage and communication</i>					
Pośrednictwo finansowe		9974	84	15	3
<i>Financial intermediation</i>					
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ		44420	1155	184	35
<i>Real estate, renting and business activities</i>					
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^Δ		1672	206	187	34
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>					
Edukacja		5351	2828	324	16
<i>Education</i>					
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna		13343	641	145	45
<i>Health and social work</i>					
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała		21047	732	182	15
<i>Other community, social and personal service activities</i>					

^a Bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne. ^b Z liczby faktycznej lub przewidywanej w momencie rejestracji lub po wprowadzonych przez podmiot zmianach.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture. ^b Of actual or expected number in the moment of registration or after changes made by the entity.

TABL.9 (278).

SPÓŁKI HANDLOWE WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI

Stan w dniu 31 XII

COMMERCIAL COMPANIES BY LEGAL STATUS AND SECTIONS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Spółki kapitałowe Companies			Spółki osobowe ^a Partnerships ^a			
		razem total	akcyjne joint stock	z ogra- niczoną odpo- wiedzial- nością limited liability	razem total	w tym of which		
						jawne unlimited partner- ships	koman- dytowe limited partner- ships	
OGÓŁEM	2000	10326	10179	583	9596	147	103	44
TOTAL	2005	16146	13526	616	12910	2620	2435	107
	2007	18588	15323	649	14674	3265	2814	313
	2008	19541	15876	653	15223	3665	3016	467
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo		111	106	2	104	5	4	1
<i>Agriculture, hunting and forestry</i>								
Rybacktwo.....		3	3	-	3	-	-	-
<i>Fishing</i>								
Przemysł.....		3478	2964	179	2785	514	484	28
<i>Industry</i>								
w tym przetwórstwo przemysłowe		3290	2787	161	2626	503	476	25
<i>of which manufacturing</i>								
Budownictwo		2460	2134	70	2064	326	233	59
<i>Construction</i>								
Handel i naprawy ^Δ		5943	4310	128	4182	1633	1501	129
<i>Trade and repair^Δ</i>								
Hotele i restauracje		703	571	18	553	132	114	16
<i>Hotels and restaurants</i>								
Transport, gospodarka magazynowa i łączność.....		966	797	23	774	169	164	5
<i>Transport, storage and communication</i>								
Pośrednictwo finansowe		351	290	38	252	61	49	12
<i>Financial intermediation</i>								
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ		4337	3701	157	3544	636	360	194
<i>Real estate, renting and business activities</i>								
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpiecze- nia społeczne i zdrowotne ^Δ		5	5	-	5	-	-	-
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>								
Edukacja.....		177	152	3	149	25	21	4
<i>Education</i>								
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna		543	430	8	422	113	48	7
<i>Health and social work</i>								
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała ..		464	413	27	386	51	38	12
<i>Other community, social and personal service activities</i>								

^a W województwie małopolskim wśród spółek osobowych zarejestrowane były: w 2005 r. — 74 spółki partnerskie i 4 spółki komandytowo-akcyjne, w 2007 r. — odpowiednio 96 i 42, w 2008 r. — odpowiednio 99 i 83.

^a In the Małopolskie voivodship among partnerships were recorded: in 2005 — 74 professional partnerships and 4 limited joint-stock partnerships, in 2007 — respectively 96 and 42, in 2008 — respectively 99 and 83.

TABL.10 (279).

**OSOBY FIZYCZNE^a PROWADZĄCE DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ
WEDŁUG SEKCJI**

Stan w dniu 31 XII

NATURAL PERSONS^a CONDUCTING ECONOMIC ACTIVITY BY SECTIONS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	197170	222898	222530	228862	T O T A L
w tym:					of which:
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	4408	4787	5489	5681	Agriculture, hunting and forestry
Rybactwo	14	25	24	29	Fishing
Przemysł	26015	26827	25819	25709	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	25911	26718	25715	25583	of which manufacturing
Budownictwo	26178	26971	29386	32806	Construction
Handel i naprawy ^Δ	65969	73101	69019	68765	Trade and repair ^Δ
Hotele i restauracje	7112	8481	8538	8699	Hotels and restaurants
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	19409	20609	20562	21000	Transport, storage and communication
Pośrednictwo finansowe	7159	8606	8965	9260	Financial intermediation
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ	22241	30256	30221	31196	Real estate, renting and business activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^Δ	4	2	4	14	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	2391	3099	3302	3477	Education
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	8515	10966	11657	12286	Health and social work
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	7732	9148	9544	9940	Other community, social and personal service activities

^a Bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne.^a Excluding persons tending private farms.

A N E K S
WYBRANE DANE WEDŁUG PKD 2007

A N N E X
SELECTED DATA BY PKD 2007

ANEKS

Uwagi ogólne

1. Dane prezentuje się w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007** – opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczych we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 wprowadzona została z dniem 1 I 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 XII 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885), w miejsce stosowanej Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2004.

Zmiany klasyfikacji wynikają z potrzeby harmonizacji statystyk gospodarczych w ramach Unii Europejskiej i zgodności z obowiązującymi standardami na poziomie światowym oraz potrzeby uwzględnienia nowych rodzajów działalności, które pojawiły się w gospodarce w ciągu ostatnich lat.

Wprowadzone zmiany w klasyfikacji PKD 2007 w stosunku do klasyfikacji PKD 2004 wynikają przede wszystkim ze zmian zakresowych, polegających na wprowadzeniu nowych grupowań rodzajów działalności (uwzględnienie nowych, podział lub agregacja dotychczasowych), a także na przesunięciach rodzajów działalności pomiędzy poszczególnymi poziomami klasyfikacyjnymi. Spowodowało to, że w PKD 2007 wyróżnia się m.in. 21 sekcji i 88 działów, a w PKD 2004 – 17 sekcji i 62 działy.

Należy również zwrócić uwagę, że w niektórych przypadkach, pomimo niezmiennych nazw poziomów klasyfikacyjnych wg PKD 2007 w stosunku do PKD 2004 – dane mogą być nieporównywalne.

Szczegółowe informacje o PKD 2007, w tym dotyczące opisu klasyfikacji, przeklasyfikowania podmiotów gospodarki narodowej oraz kluczy przejścia (z PKD 2004 na PKD 2007 i z PKD 2007 na PKD 2004) są dostępne w Internecie – www.stat.gov.pl.

2. W stosunku do obowiązującej PKD 2007 dokonano dodatkowego grupowania, ujmując pod pojęciem „**Przemysł**” sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

ANNEX

General notes

1. Data are presented in accordance with the **Polish Classification of Activities – PKD 2007** – compiled on the basis of Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 was introduced on 1 I 2008 by the decree of Council of Ministers dated 24 XII 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885), in place of the Polish Classification of Activities – PKD 2004/NACE Rev. 1.1.

The changes of classification results of need to harmonize economic statistics in the European Union and the accordance with applicable standards on world level as well as the need to include new types of activities which have appeared in economy over the last years.

The changes introduced to the PKD 2007/NACE Rev. 2, in relation to the PKD 2004/NACE Rev.1.1, result mainly from the modifications concerning the scope, consisting in new groupings of types of activity (taking new into consideration, division or aggregation of hitherto), and also in shifts of types of activity between particular classification levels. In consequence, the PKD 2007/NACE Rev. 2 makes distinction between 21 sections and 88 divisions, while the PKD 2004/NACE Rev.1.1 – between 17 sections and 62 divisions.

It should be noted too, that in certain cases, although the name of classification levels according to the PKD 2007/NACE Rev. 2 have remained unchanged, compared to the PKD 2004/NACE Rev.1.1, data may not be comparable.

Detailed information on PKD 2007/NACE Rev.2. including the description of classification, the reclassification of national economy entities and transition key (from PKD 2004/NACE Rev. 1.1 into PKD 2007/NACE Rev.2 and from PKD 2007/NACE Rev. 2 into PKD 2004/NACE Rev.1.1) is available on the Internet – www.stat.gov.pl.

2. The item **“Industry”** was introduced, including the sections NACE Rev. 2: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” and “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”.

3. W Aneksie, w układzie nowej klasyfikacji, zaprezentowano dane statystyczne w zakresie ważniejszych kategorii, tj. pracujących, przeciętnego zatrudnienia, przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto, produkcji sprzedanej przemysłu, produkcji budowlano-montażowej, finansów przedsiębiorstw, nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach oraz wartości brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach – prezentowanych równolegle w odpowiednich działach Rocznika w układzie klasyfikacji PKD 2004. Wyjaśnienia zawarte w uwagach ogólnych do rocznika oraz do odpowiednich działów mają zastosowanie w odniesieniu do zaprezentowanych w Aneksie kategorii.

4. Dane według sekcji PKD 2007 opracowano **metodą przedsiębiorstw**.

5. W Aneksie zastosowano skróty nazw niektórych poziomów klasyfikacyjnych; zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

3. In the Annex, according to the new classification, statistical data on major categories are presented, i.e. employed persons, average paid employment, average monthly gross wages and salaries, sold production of industry, construction and assembly production, finances of enterprises, investment outlays as well as gross value of fixed assets in enterprises – presented simultaneously in the corresponding chapters of the Yearbook according to the PKD 2004/NACE Rev. 1.1 classification. Explanations provided in general notes to the Yearbook and to the appropriate chapters are applicable in relation to categories presented in the Annex.

4. Data according to PKD 2007/NACE Rev. 2 sections are compiled following the **enterprise method**.

5. The names of some classification levels used in the Annex have been abbreviated; the list of abbreviations used and their full names are given below:

**skrót
abbreviation**

**pełna nazwa
full name**

POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI (PKD 2007)

NOMENCLATURE DES ACTIVITÉS DE COMMUNAUTÉ EUROPÉENNE - NACE Rev.2

**sekcje
sections**

Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę

x

Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych

Electricity, gas, steam and air conditioning supply

Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja

x

Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją

Water supply; sewerage, waste management and remediation activities

Handel; naprawa pojazdów samochodowych

Trade; repair of motor vehicles

Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle

Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles

Zakwaterowanie i gastronomia

Accommodation and catering

Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi

Accommodation and food service activities

Obsługa rynku nieruchomości

x

Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości

Real estate activities

Administrowanie i działalność wspierająca

x

Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca

Administrative and support service activities

**skrót
abbreviation**

**pełna nazwa
full name**

POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI (PKD 2007) (dok.)

NOMENCLATURE DES ACTIVITÉS DE COMMUNAUTÉ EUROPÉENNE - NACE Rev.2 (cont.)

**działy
divisions**

Produkcja skór i wyrobów skórzanych x	Produkcja skór i wyrobów ze skór wyprawionych <i>Manufacture of leather and related products</i>
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny <i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker</i>	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania <i>Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials</i>
Produkcja wyrobów z metali <i>Manufacture of metal products</i>	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń <i>Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment</i>
Produkcja maszyn i urządzeń x	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep x	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę x	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych <i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>
Gospodarka odpadami; odzysk surowców x	Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców <i>Waste collection, treatment and disposal activities; material recovery</i>
Budowa budynków x	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków <i>Construction of buildings</i>
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej x	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej <i>Civil engineering</i>

TABL. 1 (280). **PRACUJĄCY**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS
As of 31 XII

SEKCJE	2005	2006	2007	2008	SECTIONS
O G Ó Ł E M	1022645	1048545	1093088	1121003	T O T A L
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	184206	184136	184086	184426	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>
Przemysł	212030	217377	227631	228858	<i>Industry</i>
górnictwo i wydobywanie	7622	8261	10968	10887	<i>mining and quarrying</i>
przetwórstwo przemysłowe	182186	187407	194595	195343	<i>manufacturing</i>
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ ...	11954	11564	11517	11450	<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>
dostawa wody; gospodarowa- nie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	10268	10145	10551	11178	<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>
Budownictwo	59969	65163	72886	80458	<i>Construction</i>
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	166787	168453	176957	181477	<i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>
Transport i gospodarka magazynowa	49366	52418	55056	56843	<i>Transportation and storage</i>
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	24401	25874	27768	31584	<i>Accommodation and catering ^Δ</i>
Informacja i komunikacja	10032	11583	12687	15349	<i>Information and communication</i>
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	20426	21707	22056	21987	<i>Financial and insurance activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	9989	11033	11774	12612	<i>Real estate activities</i>
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	52201	55158	62204	62580	<i>Professional, scientific and technical activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	5026	5061	5602	6007	<i>Administrative and support service activities</i>
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	40215	41124	41963	42681	<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>
Edukacja	96050	96486	96943	98060	<i>Education</i>
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	60908	61461	63113	64396	<i>Human health and social work activities</i>
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	14583	14964	15493	15354	<i>Arts, entertainment and recreation</i>
Pozostała działalność usługowa	16456	16547	16869	18331	<i>Other service activities</i>

TABL. 2 (281). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT

SEKCJE	2005	2006	2007	2008	SECTIONS
OGÓŁEM	695868	711789	737940	782324	TOTAL
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	6642	6551	6602	6540	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>
Przemysł	188999	190916	199970	205725	<i>Industry</i>
górnictwo i wydobywanie	4738	3257	3390	3867	<i>mining and quarrying</i>
przetwórstwo przemysłowe	157769	161415	170401	175699	<i>manufacturing</i>
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	16729	16500	16122	15688	<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>
dostawa wody; gospodarowa- nie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	9763	9744	10057	10471	<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>
Budownictwo	47350	49251	55082	63923	<i>Construction</i>
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	129497	134372	138231	152710	<i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>
Transport i gospodarka magazynowa	27047	27872	29178	32669	<i>Transportation and storage</i>
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	15521	16374	17936	20411	<i>Accommodation and catering ^Δ</i>
Informacja i komunikacja	12201	14760	13597	15057	<i>Information and communication</i>
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	17714	16944	16774	15562	<i>Financial and insurance activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	8080	8475	8763	8906	<i>Real estate activities</i>
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	19798	21394	23568	26964	<i>Professional, scientific and technical activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	17083	18295	19275	20401	<i>Administrative and support service activities</i>
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	39702	40352	41236	42001	<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>
Edukacja	94594	94858	94756	95984	<i>Education</i>
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	54074	53759	54471	55835	<i>Human health and social work activities</i>
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	10743	10997	11541	11776	<i>Arts, entertainment and recreation</i>
Pozostała działalność usługowa	6823	6619	6960	7860	<i>Other service activities</i>

TABL. 3 (282). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES

SEKCJE	2005	2006	2007	2008	SECTIONS
	w zł in zł				
O G Ó Ł E M	2177,02	2302,05	2490,08	2712,31	T O T A L
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	2275,93	2323,56	2671,57	2908,10	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	2239,99	2375,79	2583,36	2801,40	Industry
górnictwo i wydobywanie	3317,58	3455,14	3769,56	4249,87	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe	2058,47	2206,54	2409,91	2617,86	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ ...	3527,35	3730,37	4124,94	4468,10	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowa- nie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	2457,93	2535,80	2666,95	2914,67	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo	1742,86	1879,44	2088,13	2322,56	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	1664,86	1763,17	1942,50	2195,68	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	1997,99	2059,39	2160,18	2320,17	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	1428,51	1485,62	1580,01	1722,78	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	3532,17	3814,49	4044,79	4319,98	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	3928,48	4260,93	4635,85	4588,63	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	2339,53	2401,85	2515,71	2766,13	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2563,12	2763,61	3065,87	3152,63	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	1374,04	1419,16	1517,79	1710,58	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	2928,09	3062,61	3231,78	3639,87	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	2541,04	2641,38	2791,99	3041,61	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1877,92	2052,68	2417,67	2823,10	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	2167,02	2272,94	2359,97	2628,16	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	2052,98	2127,74	2124,22	2144,69	Other service activities

TABL. 4 (283). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a (ceny bieżące)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a (current prices)

SEKCJE I DZIAŁY	2005	2006	2007	2008	SECTIONS AND DIVISIONS
	w mln zł in mln zł				
O G Ó Ł E M	39629,0	46562,3	52913,5	52687,1	T O T A L
Górnictwo i wydobywanie	798,1	866,1	1058,2	975,4	Mining and quarrying
w tym					of which
Pozostałe górnictwo i wydobywanie	270,0	325,2	408,7	452,4	Other mining and quarrying
Przetwórstwo przemysłowe	34545,0	41017,5	46909,6	45640,2	Manufacturing
w tym:					of which:
Produkcja artykułów spożywczych .	5499,3	5763,0	6802,5	7201,2	Manufacture of food products
Produkcja napojów	554,7	621,3	607,7	586,3	Manufacture of beverages
Produkcja wyrobów tekstylnych	201,4	312,1	293,1	286,7	Manufacture of textiles
Produkcja odzieży	362,1	405,4	414,9	502,4	Manufacture of wearing apparel
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ	422,0	440,1	454,7	461,3	Manufacture of leather and related products
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	705,6	766,7	909,5	935,1	Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^Δ
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	563,8	604,8	599,1	553,1	Manufacture of paper and paper products
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	1084,3	1277,4	1290,3	1228,6	Printing and reproduction of recorded media
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	3224,6	3407,8	3582,9	3847,8	Manufacture of chemicals and chemical products
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	1621,3	2036,1	2361,2	2300,6	Manufacture of rubber and plastic products
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	1512,0	1888,8	2473,8	2534,0	Manufacture of other non-metallic mineral products
Produkcja metali	2428,2	3439,3	4069,4	4185,8	Manufacture of basic metals
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	3226,9	3932,5	4589,3	4749,5	Manufacture of metal products ^Δ
Produkcja urządzeń elektrycznych .	340,6	430,8	546,9	644,9	Manufacture of electrical equipment
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	1504,2	1800,7	1829,5	2177,3	Manufacture of machinery and equipment n.e.c.

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 4 (283). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a (dok.)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a (cont.)

SEKCJE I DZIAŁY	2005	2006	2007	2008	SECTIONS AND DIVISIONS
	w mln zł in mln zł				
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) w tym (dok.):					Manufacturing (cont.) of which (cont.):
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	3564,8	4224,6	4991,3	7188,7	Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers
Produkcja mebli	464,1	455,6	487,9	538,0	Manufacture of furniture
Pozostała produkcja wyrobów	177,6	170,9	192,9	187,3	Other manufacturing
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń .	720,2	835,4	1003,0	1172,9	Repair and installation of machinery and equipment
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	3112,3	3299,2	3503,5	4456,7	Electricity, gas, steam and air conditioning supply
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	3112,3	3299,2	3503,5	4456,7	Electricity, gas, steam and air conditioning supply
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	1173,6	1379,5	1442,2	1614,9	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	460,2	478,8	497,4	561,9	Water collection, treatment and supply
Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	80,2	85,8	89,2	104,4	Sewerage
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ	633,2	814,9	855,6	948,6	Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 5 (284). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a (current prices)

CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION					(current prices)
DZIAŁY	2005	2006	2007	2008	DIVISIONS
	w mln zł in mln zł				
OGÓŁEM	3564,7	4313,8	5163,6	6930,1	TOTAL
Budowa budynków ^Δ	1330,5	1593,7	2096,6	2924,1	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	1294,5	1608,7	1816,0	2497,0	Civil engineering
Roboty budowlane specjalistyczne	939,7	1111,4	1251,0	1509,0	Specialised construction activities

^a Zrealizowane systemem zleceńowym przez jednostki budowlane, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Realized on the basis of the contract by construction entities employing more than 9 persons.

TABL. 6 (285). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW^a**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES^a

REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES					
SEKCJE	2005	2006	2007	2008	SECTIONS
	w mln zł in mln zł				

PRZYCHODY Z CAŁOKSZTAŁTU DZIAŁALNOŚCI
 REVENUES FROM TOTAL ACTIVITY

OGÓŁEM	120965,8	140488,2	158469,9	174318,2	TOTAL
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	290,0	255,2	308,0	267,4	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>
Przemysł	52949,2	61867,1	69874,5	63953,4	<i>Industry</i>
górnictwo i wydobywanie	669,4	866,6	1063,6	994,8	<i>mining and quarrying</i>
przetwórstwo przemysłowe	43040,5	50707,4	57692,6	50308,0	<i>manufacturing</i>
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	7898,2	8885,8	9573,6	10810,0	<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>
dostawa wody; gospodarowa- nie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	1341,1	1407,3	1544,7	1840,6	<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>
Budownictwo	5507,6	6587,7	8291,3	11270,7	<i>Construction</i>
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	52617,5	60275,2	66289,9	83542,5	<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>
Transport i gospodarka magazynowa	1730,7	2403,3	2731,0	3229,5	<i>Transportation and storage</i>
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	594,1	852,3	1045,5	1033,1	<i>Accommodation and catering^Δ</i>
Informacja i komunikacja	2283,7	2300,3	2525,7	3145,4	<i>Information and communication</i>
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	922,3	964,2	1597,4	517,0	<i>Financial and insurance activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	1165,4	1305,1	1097,8	1275,2	<i>Real estate activities</i>
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	1492,3	1942,3	2615,1	3336,5	<i>Professional, scientific and technical activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	637,6	838,6	957,3	1080,7	<i>Administrative and support service activities</i>
Edukacja	20,0	30,6	31,9	55,3	<i>Education</i>
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	369,5	430,7	478,4	657,1	<i>Human health and social work activities</i>
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	326,3	366,0	560,9	870,2	<i>Arts, entertainment and recreation</i>
Pozostała działalność usługowa	59,7	69,6	65,4	84,4	<i>Other service activities</i>

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities keeping accounting ledgers, employing more than 9 persons.

TABL. 6 (285). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW ^a (cd.)**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES ^a (cont.)

REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES (cont.)					
SEKCJE	2005	2006	2007	2008	SECTIONS
	w mln zł in mln zł				

KOSZTY UZYSKANIA PRZYCHODÓW Z CAŁOKSZTAŁTU DZIAŁALNOŚCI
 COSTS OF OBTAINING REVENUES FROM TOTAL ACTIVITY

OGÓŁEM	116487,6	133948,5	149779,5	166675,0	TOTAL
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	266,2	238,3	261,3	250,4	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>
Przemysł	50296,0	57939,3	65073,7	60346,9	<i>Industry</i>
górnictwo i wydobywanie	632,4	715,2	834,4	885,1	<i>mining and quarrying</i>
przetwórstwo przemysłowe	40851,0	47550,1	53571,9	47263,9	<i>manufacturing</i>
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ ...	7528,4	8367,7	9287,1	10524,3	<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>
dostawa wody; gospodarowa- nie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	1284,2	1306,3	1380,3	1673,7	<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>
Budownictwo	5205,0	6150,6	7581,1	10386,0	<i>Construction</i>
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	51649,0	58939,1	64162,2	81388,5	<i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>
Transport i gospodarka magazynowa	1721,8	2232,4	2551,7	3183,3	<i>Transportation and storage</i>
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	526,7	803,1	960,9	1057,4	<i>Accommodation and catering ^Δ</i>
Informacja i komunikacja	1968,3	2004,5	2221,6	2785,8	<i>Information and communication</i>
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	917,4	957,9	1577,3	459,2	<i>Financial and insurance activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	1164,0	1230,0	1016,3	1180,0	<i>Real estate activities</i>
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	1431,3	1818,1	2416,7	3035,8	<i>Professional, scientific and technical activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	594,8	782,3	860,5	1029,1	<i>Administrative and support service activities</i>
Edukacja	18,9	29,5	29,9	51,5	<i>Education</i>
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	356,2	402,5	454,1	610,1	<i>Human health and social work activities</i>
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	316,3	355,1	551,9	832,6	<i>Arts, entertainment and recreation</i>
Pozostała działalność usługowa	55,7	65,7	60,4	78,3	<i>Other service activities</i>

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities keeping accounting ledgers, employing more than 9 persons.

TABL. 6 (285). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW^a (cd.)**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES^a (cont.)

SEKCJE	2005	2006	2007	2008	SECTIONS
	w mln zł in mln zł				
WYNIK FINANSOWY BRUTTO GROSS FINANCIAL RESULTS					
OGÓŁEM	4498,5	6572,3	8695,3	7638,4	TOTAL
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	24,1	21,1	46,8	16,2	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	2676,5	3956,0	4799,1	3607,8	Industry
górnictwo i wydobywanie	37,1	151,3	229,2	109,7	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe	2212,6	3185,8	4118,9	3045,7	manufacturing
wytworzenie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ ...	369,9	517,9	286,6	285,6	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowa- nie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	56,9	101,0	164,4	166,9	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo	301,8	439,1	710,4	884,9	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	965,1	1333,8	2134,0	2148,6	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	9,0	171,1	179,0	46,3	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	67,3	49,3	84,7	-24,3	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	315,3	295,8	304,1	359,7	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	4,9	6,4	20,1	57,8	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	2,0	75,0	81,4	95,0	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	60,9	124,2	198,4	300,8	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	42,9	56,3	96,8	51,6	Administrative and support service activities
Edukacja	1,1	1,1	2,0	3,7	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	13,5	28,2	24,4	47,0	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	10,1	10,9	9,0	37,0	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	4,0	3,9	5,0	6,1	Other service activities

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities keeping accounting ledgers, employing more than 9 persons.

TABL. 6 (285). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW ^a (dok.)**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES ^a (cont.)

REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES (cont.)					
SEKCJE	2005	2006	2007	2008	SECTIONS
	w mln zł in mln zł				

WYNIK FINANSOWY NETTO
 NET FINANCIAL RESULTS

OGÓŁEM	3580,4	5348,1	7298,3	6356,7	TOTAL
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	19,0	16,2	41,7	15,5	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>
Przemysł	2128,1	3107,6	3897,1	2936,3	<i>Industry</i>
górnictwo i wydobywanie	26,1	108,1	157,1	76,1	<i>mining and quarrying</i>
przetwórstwo przemysłowe	1776,3	2532,8	3400,1	2492,3	<i>manufacturing</i>
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ ...	281,5	384,6	195,1	227,1	<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>
dostawa wody; gospodarowa- nie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	44,2	82,1	144,8	140,9	<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>
Budownictwo	249,0	368,6	607,6	764,5	<i>Construction</i>
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	771,8	1199,9	1926,5	1854,1	<i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>
Transport i gospodarka magazynowa	-7,3	126,4	145,3	27,7	<i>Transportation and storage</i>
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	56,8	42,1	68,9	-27,6	<i>Accommodation and catering ^Δ</i>
Informacja i komunikacja	264,6	242,1	257,2	297,6	<i>Information and communication</i>
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	3,5	5,9	17,2	53,8	<i>Financial and insurance activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	-5,5	60,6	63,5	70,4	<i>Real estate activities</i>
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	42,9	95,5	163,2	251,7	<i>Professional, scientific and technical activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	33,7	47,9	78,9	43,9	<i>Administrative and support service activities</i>
Edukacja	0,9	0,7	1,7	3,0	<i>Education</i>
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	10,5	22,2	18,6	37,3	<i>Human health and social work activities</i>
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	9,1	9,2	7,2	23,8	<i>Arts, entertainment and recreation</i>
Pozostała działalność usługowa	3,2	3,0	3,8	4,8	<i>Other service activities</i>

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities keeping accounting ledgers, employing more than 9 persons.

TABL. 7 (286). **RELACJE EKONOMICZNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH ^a**
ECONOMIC RELATIONS IN ENTERPRISES ^a

SEKCJE	2005	2008	2005	2008	2005	2008	SECTIONS
	wskaźnik poziomu kosztów <i>cost level indicator</i>		wskaźnik rentowności obrotu <i>turnover profitability rate</i>				
			brutto <i>gross</i>		netto <i>net</i>		
	w % in %						
OGÓŁEM	96,3	95,6	3,7	4,4	3,0	3,6	TOTAL
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	91,8	93,6	8,3	6,1	6,6	5,8	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	95,0	94,4	5,0	5,6	4,0	4,6	Industry
górnictwo i wydobywanie	94,5	89,0	5,5	11,0	3,9	7,6	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe	94,9	93,9	5,1	6,1	4,1	5,0	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	95,3	97,4	4,7	2,6	3,6	2,1	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	95,8	90,9	4,2	9,1	3,3	7,7	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo	94,5	92,1	5,5	7,9	4,5	6,8	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	98,2	97,4	1,8	2,6	1,5	2,2	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	99,5	98,6	0,5	1,4	-0,4	0,9	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	88,7	102,4	11,3	-2,4	9,6	-2,7	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	86,2	88,6	13,8	11,4	11,6	9,5	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	99,5	88,8	0,5	11,2	0,4	10,4	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	99,9	92,5	0,2	7,4	-0,5	5,5	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	95,9	91,0	4,1	9,0	2,9	7,5	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	93,3	95,2	6,7	4,8	5,3	4,1	Administrative and support service activities
Edukacja	94,7	93,2	5,3	6,8	4,7	5,4	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	96,4	92,8	3,7	7,2	2,8	5,7	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	96,9	95,7	3,1	4,3	2,8	2,7	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	93,3	92,8	6,7	7,2	5,3	5,6	Other service activities

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities keeping accounting ledgers, employing more than 9 persons.

TABL. 8 (287). **NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH ^a W 2008 R.**
(ceny bieżące)
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES ^a IN 2008 (current prices)

SEKCJE	W mln zł <i>In mln zł</i>	W odsetkach <i>In percent</i>	SECTIONS
O G Ó Ł E M	8681,1	100,0	T O T A L
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	22,2	0,3	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>
Przemysł	3988,8	45,9	<i>Industry</i>
górnictwo i wydobywanie	247,5	2,9	<i>mining and quarrying</i>
przetwórstwo przemysłowe	2688,2	31,0	<i>manufacturing</i>
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	619,9	7,1	<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekulty- wacja ^Δ	433,2	5,0	<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>
Budownictwo	329,3	3,8	<i>Construction</i>
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	1816,1	20,9	<i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>
Transport i gospodarka magazynowa .	510,0	5,9	<i>Transportation and storage</i>
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	163,2	1,9	<i>Accommodation and catering ^Δ</i>
Informacja i komunikacja	331,8	3,8	<i>Information and communication</i>
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	224,5	2,6	<i>Financial and insurance activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	223,6	2,6	<i>Real estate activities</i>
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	348,4	4,0	<i>Professional, scientific and technical activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	164,8	1,9	<i>Administrative and support service activities</i>
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	0,6	0,0	<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>
Edukacja	69,3	0,8	<i>Education</i>
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	228,1	2,6	<i>Human health and social work activities</i>
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	251,6	2,9	<i>Arts, entertainment and recreation</i>
Pozostała działalność usługowa	8,8	0,1	<i>Other service activities</i>

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według lokalizacji inwestycji.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investment location.

TABL. 9 (288). **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PRZEDSIĘBIORSTWACH ^a**
W 2008 R. (bieżące ceny ewidencyjne)
Stan w dniu 31 XII
GROSS VALUE OF FIXED ASSETS IN ENTERPRISES ^a IN 2008 (current
book-keeping prices)
As of 31 XII

SEKCJE	W mln zł <i>In mln zł</i>	W odsetkach <i>In percent</i>	SECTIONS
O G Ó Ł E M	82770,5	100,0	T O T A L
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	480,2	0,6	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>
Przemysł	44100,7	53,3	<i>Industry</i>
górnictwo i wydobywanie	2012,3	2,4	<i>mining and quarrying</i>
przetwórstwo przemysłowe	26749,3	32,3	<i>manufacturing</i>
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	10777,3	13,0	<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekulty- wacja ^Δ	4561,8	5,5	<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>
Budownictwo	2818,4	3,4	<i>Construction</i>
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	12746,8	15,4	<i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>
Transport i gospodarka magazynowa .	3396,7	4,1	<i>Transportation and storage</i>
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	2332,1	2,8	<i>Accommodation and catering ^Δ</i>
Informacja i komunikacja	3485,7	4,2	<i>Information and communication</i>
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	1858,9	2,2	<i>Financial and insurance activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	5462,6	6,6	<i>Real estate activities</i>
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	1625,3	2,0	<i>Professional, scientific and technical activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	337,8	0,4	<i>Administrative and support service activities</i>
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	7,9	0,0	<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>
Edukacja	280,7	0,3	<i>Education</i>
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	2742,5	3,3	<i>Human health and social work activities</i>
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	1038,2	1,3	<i>Arts, entertainment and recreation</i>
Pozostała działalność usługowa	56,0	0,1	<i>Other service activities</i>

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; podziału środków trwałych według sekcji PKD 2007 dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; the division of fixed assets by NACE rev. 2 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit.

**SYTUACJA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA
WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO W 2008 R.**

*SOCIO-ECONOMIC SITUATION
OF THE MAŁOPOLSKIE VOIVODSHIP IN 2008*

Sytuacja społeczno-gospodarcza województwa małopolskiego w 2008 r.

S p o ł e c z e ń s t w o

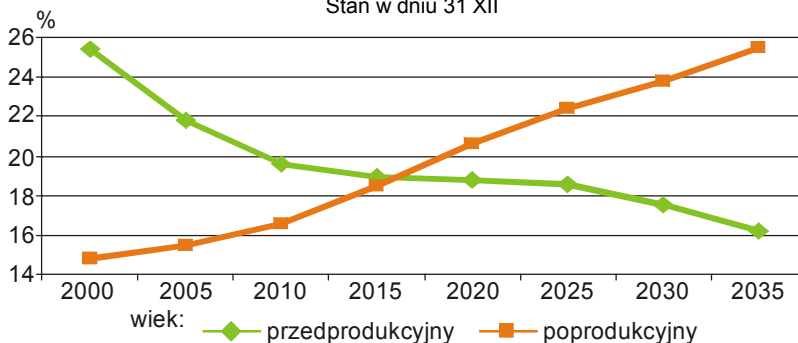
LUDNOŚĆ

Liczba mieszkańców w dniu 31 XII 2008 r. wyniosła 3287,1 tys. osób, co plasuje województwo na 4 miejscu w Polsce, za Mazowszem, Śląskiem i Wielkopolską. Gęstość zaludnienia jest tu jedną z najwyższych w kraju i wynosi 217 osób/km² (średnia krajowa – 122 osób/km²).

Kobiety stanowią 51,5% ogółu ludności Małopolski¹. Współczynnik feminizacji od 2000 r. utrzymuje się na niezmiennym poziomie, tj. na 100 mężczyzn przypada 106 kobiet (w kraju - 107).

Ludność w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat) stanowiła 20,4% ogółu ludności i udział ten zmniejszył się o 0,4 pkt proc. w ujęciu rocznym. Jednocześnie nieznacznie, o 0,2 pkt proc. wzrósł udział ludności w wieku produkcyjnym (18-59/64 lata), tj. do 63,5%, a udział populacji w wieku poprodukcyjnym (60/65 lat i więcej) zwiększył się o 0,2 pkt proc. do 16,1%. W porównaniu z końcem 2005 r. zmalał odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym - o 1,4 pkt proc., a wzrósł odsetek pozostałej ludności (w wieku produkcyjnym - o 0,8 pkt proc., a poprodukcyjnym - o 0,6 pkt proc.), co świadczy o powolnym procesie starzenia się społeczeństwa. Wykr. 1 przedstawia udział ludności w wieku przedprodukcyjnym oraz w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem. Dane dla lat 2000 i 2005 to dane rzeczywiste, a dla 2010-2035 prognoza².

Wykr. 1. Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym w ludności ogółem
Stan w dniu 31 XII

Ź r ó d ł o: opracowanie własne US Kraków.

¹ Nazwy „województwo małopolskie” i „Małopolska” używane są zamiennie.

² Prognoza ludności na lata 2010-2035, GUS, Warszawa 2008.

Od 2000 r. obserwujemy tendencję wzrostową liczby ludności w Małopolsce. Na przestrzeni 9 lat liczba ta wzrosła o 2,0%. W 2008 r. po raz kolejny odnotowano dodatni przyrost naturalny, który w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wyniósł 2,2 (w Polsce 0,9) wobec 1,4 w roku poprzednim i 1,1 w 2005 r. W ciągu 12 miesięcy urodziło się w województwie prawie 37 tys. dzieci. Współczynnik urodzeń wyniósł 11,3‰ wobec 10,5‰ przed rokiem i 10,0‰ przed trzema laty. W województwie w omawianym roku zmarło 29,7 tys. osób. Współczynnik zgonów ukształtował się na poziomie 9,1‰ (wobec 9,0‰ w 2007 r. i 8,9‰ w 2005 r.). A zatem zarówno współczynnik urodzeń, jak i zgonów, wykazywał tendencję rosnącą.

W 2008 r. na terenie Małopolski zawarto 22,0 tys. małżeństw, tj. więcej o 2,9% niż w 2007 r. i o 22,0% niż w 2005 r. Jednocześnie przez rozwód rozwiązano 4,4 tys. małżeństw, tj. więcej niż przed rokiem o 5,1%, ale mniej niż przed trzema laty o 6,7%. Współczynnik natężenia małżeństw wzrósł i wyniósł 6,7 na 1000 ludności, natomiast współczynnik natężenia rozwodów ustabilizował się na poziomie 1,3.

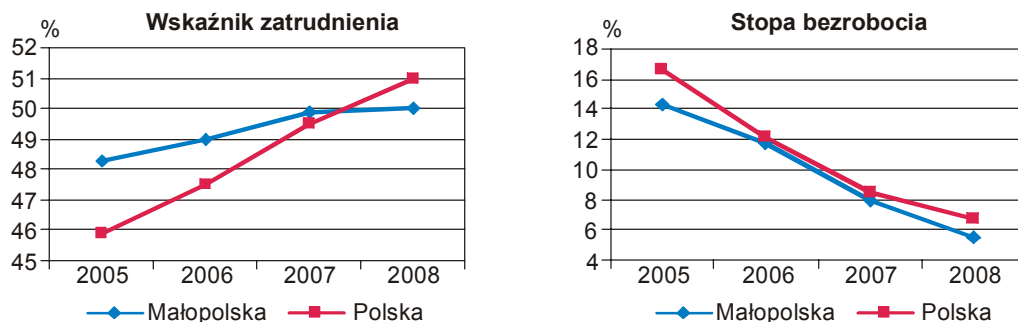
Saldo migracji stałej w omawianym roku było dodatnie i wyniosło 2,2 tys. osób, przy czym na obszarach miejskich odnotowano odpływ ludności (minus 2,5 tys. osób), a na obszarach wiejskich napływ ludności (plus 4,7 tys. osób).

W 2008 r. w województwie małopolskim mężczyźni żyli przeciętnie 72,9 lat (w Polsce 71,3 lat), natomiast kobiety 80,9 lat (w kraju 80,0 lat). W stosunku do 2000 r. mężczyźni żyją dłużej o półtora roku, a kobiety o 2 lata.

RYNEK PRACY

Według BAEL, w IV kwartale 2008 r. w Małopolsce było 2623 tys. osób w wieku 15 lat i więcej, w tym 1388 tys. aktywnych zawodowo. Współczynnik aktywności zawodowej wyniósł 52,9% (w Polsce 54,7%), natomiast wskaźnik zatrudnienia nie przekroczył 50,0% (w kraju wynosił 51,0%). Stopa bezrobocia według BAEL była stosunkowo niska - 5,5% (w Polsce 6,7%).

Wykr.2. Wskaźnik zatrudnienia i stopa bezrobocia w IV kwartale według BAEL

Źródło: opracowanie własne US Kraków.

Od kilku lat na rynku pracy obserwujemy pozytywne zmiany. Wskaźnik zatrudnienia wzrósł, po czym ustabilizował się na niezmiennym poziomie, a stopa bezrobocia wykazywała tendencję spadkową. Pokazuje to wyk. 2.

Pracujący

Na sytuację na rynku pracy w województwie w ostatnich latach miało wpływ wiele czynników społeczno-gospodarczych, m.in. wzrost liczby ludności w wieku produkcyjnym oraz zwiększony napływ osób powracających z zagranicy z emigracji zarobkowej, a także wzrost liczby podmiotów prowadzących działalność gospodarczą.

Liczba pracujących (według faktycznego miejsca pracy) w końcu 2008 r. w Małopolsce wyniosła 1121 tys. osób (8,2% pracujących w kraju). Było to więcej o 2,6% niż w 2007 r. i o 9,6% niż w 2005 r. Kobiety stanowiły 46,7% pracujących w województwie. W sektorze prywatnym pracowało 76,2% ogółu pracujących. Na wzrost ogólnej liczby pracujących wpłynął przede wszystkim rozwój sektora prywatnego, w którym liczba pracujących zwiększyła się o 3,5% w skali roku, podczas gdy w sektorze publicznym odnotowano nieznaczny spadek (o 0,3%).

W 2008 r. najwięcej osób pracowało w sektorze usług rynkowych - 38,0% (wobec 37,5% przed rokiem). Pracujący w przemyśle i budownictwie stanowili 27,3% ogółu pracujących (wobec 27,2% przed rokiem), a w usługach nierynkowych - 18,3% (wobec 18,5%). W porównaniu z 2005 r. udział pracujących w przemyśle i budownictwie oraz w usługach rynkowych wzrósł odpowiednio o: 1,0 i 1,6 pkt proc., a w usługach nierynkowych - obniżył się o 1,0 pkt proc., co świadczy o niewielkiej tendencji spadkowej.

Bezrobocie rejestrowane

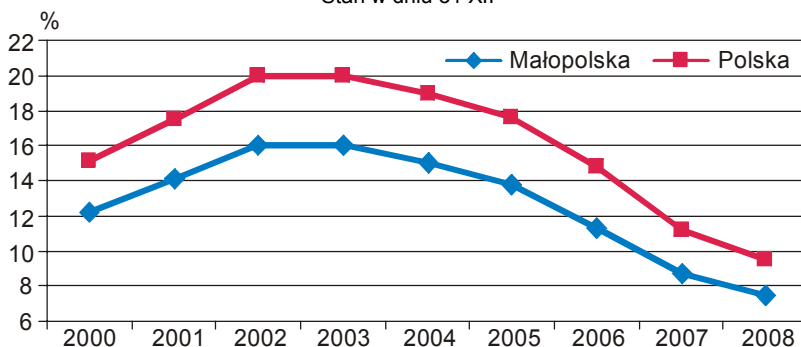
Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w województwie małopolskim z roku na rok spadała. Według stanu w końcu grudnia 2008 r. było ich 97,8 tys., tj. mniej o 13,1% niż rok wcześniej i o 45,1% niż w 2005 r. W ogólnej liczbie bezrobotnych kobiety stanowiły 59,0%.

Bezrobotni zarejestrowani w końcu 2008 r. w Małopolsce stanowili 6,6% ogółu bezrobotnych w kraju. W latach 2003-2008 w Polsce miał miejsce ponad dwukrotny spadek stopy bezrobocia rejestrowanego³ (z 20,0% do 9,5%). Ten pozytywny trend obserwowany w Polsce znalazł swoje odzwierciedlenie również w województwie małopolskim, gdzie stopa bezrobocia w ciągu analizowanych pięciu lat również spadła ponad dwukrotnie (z 16,0% w końcu 2003 r. do 7,5% w końcu 2008 r.). Małopolska uplasowała się na czwartej pozycji wśród województw o najniższej stopie bezrobocia po: Wielkopolsce (6,4%), Śląsku (6,9%) i Mazowszu (7,3%).

³ Stopa bezrobocia rejestrowanego to procentowy udział liczby zarejestrowanych bezrobotnych w liczbie cywilnej ludności aktywnej zawodowo.

Wykr.3. Stopa bezrobocia rejestrowanego

Stan w dniu 31 XII

Źródło: opracowanie własne US Kraków.

Warunki pracy

Praca w Małopolsce należała do bezpieczniejszych w kraju. Odnotowywano tu jeden z najniższych w Polsce wskaźników wypadkowości. W końcu 2008 r. w Małopolsce liczba osób zatrudnionych w warunkach zagrożenia w przeliczeniu na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości wynosiła 87,5 i była niższa niż w 2007 r. (88,7) i w 2005 r. (92,2), co może świadczyć o poprawie warunków pracy w porównaniu z poprzednimi latami⁴.

W roku 2008 liczba poszkodowanych w wypadkach przy pracy⁵ wyniosła 6,3 tys. osób (wobec 6,4 tys. w 2007 r. i 5,3 tys. w 2005 r.). Z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych wypłacono 2,0 tys. odszkodowań na łączną kwotę 5453 tys. zł. Świadczenia z tytułu wypadków przy pracy stanowiły ponad 96% wszystkich świadczeń i przeznaczono na nie 4584 tys. zł, czyli ponad 84% wypłaconej kwoty. Przeciętny koszt jednego świadczenia z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej wynosił w 2008 r. 2713 zł i był podobny jak rok wcześniej - 2691 zł (wobec 2403 zł w 2005 r.).

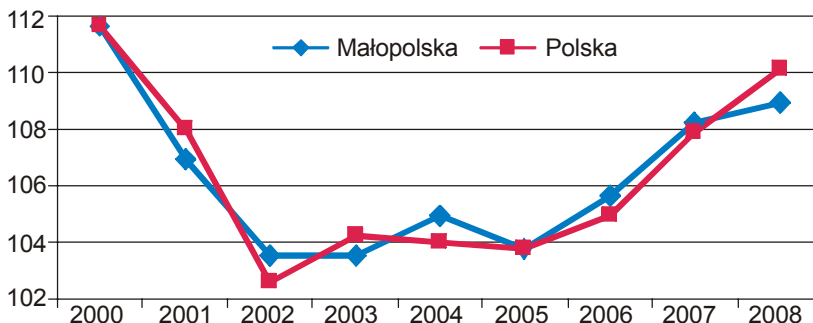
WYNAGRODZENIA

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w 2008 r. w województwie małopolskim ukształtowało się na poziomie 2712,31 zł, tj. o 8,9% większym niż w roku poprzednim. Stanowiło to 92,2% średniej krajowej. W sektorze publicznym odnotowano wyższe wynagrodzenie (3238,50 zł) aniżeli w sektorze prywatnym (2461,04 zł). Warto zwrócić uwagę, że relatywnie wysoki wzrost średniej płacy wystąpił przy także wysokim wzroście zatrudnienia.

⁴ Dotyczy podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

⁵ Zgłoszonych w ciągu roku; bez wypadków w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie.

Wykr.4. Dynamika przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto
(rok poprzedni=100)

Źródło: opracowanie własne US Kraków.

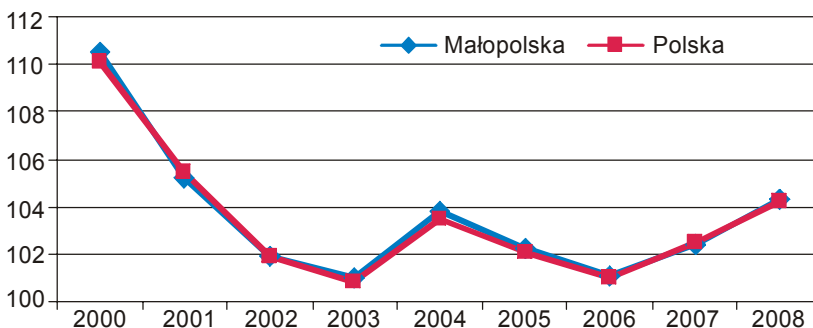
W 2008 r. przeciętne zatrudnienie w Małopolsce wyniosło 654,2 tys. osób i w stosunku do poprzedniego roku było wyższe o 6,0% (dotyczy podmiotów o liczbie pracujących powyżej 9 osób, bez zatrudnionych za granicą). Od 2003 r. przeciętna liczba zatrudnionych systematycznie rosła, a tempo tego wzrostu przyspieszało.

Przeciętna miesięczna emerytura i renta wykazywała od 2000 r. tendencję rosnącą. W omawianym roku osiągnęła poziom: 1326,26 zł (z ZUS) i 831,39 zł (z KRUS).

CENY

Ceny towarów i usług konsumpcyjnych w 2008 r. wzrosły średnio o 4,3% (rok wcześniej o 2,4%), w Polsce o 4,2%. Najbardziej zdrożały: użytkowanie mieszkania i nośniki energii (o 8,3%), napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe (o 6,4%) oraz żywność i napoje bezalkoholowe (o 6,2%). Potaniały odzież i obuwie (o 8,6%) oraz nieznacznie (o 0,1%) rekreacja i kultura. Wykr. 5 uwiadcza analogię między zmianami cen w Małopolsce i w Polsce.

Wykr.5. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych
(rok poprzedni=100)

Źródło: opracowanie własne US Kraków.

BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH

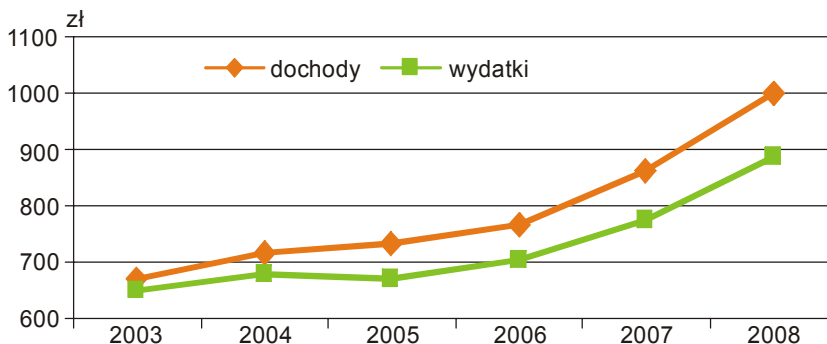
W 2008 r. w województwie małopolskim badaniem budżetów gospodarstw domowych objęto 3042 gospodarstwa domowe. Ponad 51% z nich utrzymywało się z pracy najemnej, prawie 34% z emerytury lub renty, nieco powyżej 8% z pracy na rachunek własny poza gospodarstwem rolnym, a około 7% gospodarstw osiągało dochody z niezarobkowych źródeł utrzymania lub z pracy w indywidualnym gospodarstwie rolnym.

W Małopolsce przeciętny miesięczny nominalny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych wynosił 1000,74 zł i w stosunku do 2007 r. wzrósł o 15,8%. Był on niższy o 45 zł od dochodu rozporządzalnego statystycznego Polaka.

Poziom przeciętnych miesięcznych wydatków w gospodarstwach domowych ogółem wynosił 889,44 zł w przeliczeniu na 1 osobę, w tym na towary i usługi konsumpcyjne - prawie 855 zł (o około 11 zł mniej niż w kraju).

Relacje pomiędzy przeciętnymi dochodami i wydatkami na jedną osobę w gospodarstwach domowych prezentuje wyk. 6. Z uwagi na zachowanie porównywalności danych nie zostały na wykresie ujęte lata 2000-2002 (patrz uwagi ogólne do działu „Budżety gospodarstw domowych”).

Wykr.6. Przeciętne miesięczne dochody rozporządzalne i wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych

Źródło: opracowanie własne US Kraków.

W porównaniu z 2007 r. poprawiło się wyposażenie gospodarstw domowych w niektóre przedmioty trwałego użytkowania, a zwłaszcza w komputery osobiste z dostępem do Internetu, urządzenia do odbioru telewizji satelitarnej (łącznie z telewizją kablową) oraz sprzęt AGD. W stosunku do 2005 r. znacznie wzrosło również wyposażenie w telefony komórkowe. Statystycznie, każde badane w 2008 r. gospodarstwo domowe posiadało chłodziarkę, telewizor, pralkę, a co drugie samochód osobowy, urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej i komputer z dostępem do Internetu.

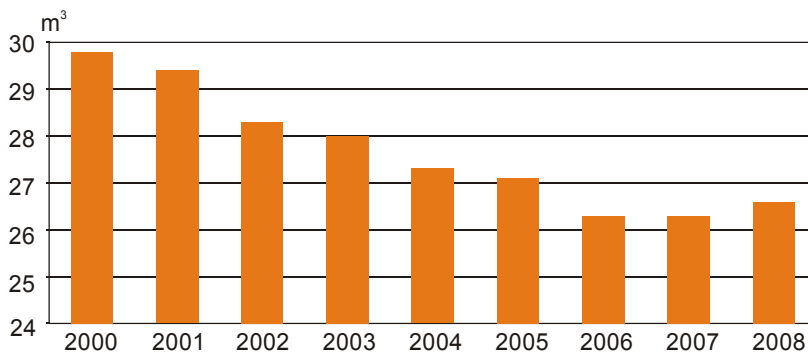
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA

Stan infrastruktury w województwie małopolskim w ostatnich latach uległ poprawie, ponieważ rozbudowano sieć wodociągową, kanalizacyjną i gazową oraz powstały nowe drogi. Długość sieci wodociągowej rozdzielczej w Małopolsce wynosiła 17067 km i w porównaniu z rokiem 2007 zwiększyła się o 4,2%, a w odniesieniu do roku 2005 - o 8,6%. Długość sieci kanalizacyjnej (łącznie z kolektorami) wyniosła w omawianym okresie 8697 km, tj. odpowiednio o: 6,2% i 21,5% więcej.

Długość sieci gazowej - 21903 km - wzrosła w stosunku do 2007 r. o 117,5 km, a w relacji do 2005 r. - o 275,8 km. Z roku na rok zwiększała się liczba odbiorców gazu z sieci, która w 2008 r. sięgnęła 687,0 tys.

Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca województwa ($26,6 \text{ m}^3$) nieznacznie wzrosło w porównaniu z poprzednim rokiem, co może oznaczać zahamowanie lub odwrócenie istniejącej poprzednio tendencji spadkowej.

Wykr.7. Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca

Źródło: opracowanie własne US Kraków.

Zużycie energii elektrycznej na 1 mieszkańca w miastach ($890 \text{ kW}\cdot\text{h}$), pomimo spadku w 2007 r., wykazywało od kilku lat tendencję rosnącą. Zużycie gazu na 1 mieszkańca ($122,3 \text{ m}^3$) nieco wzrosło w stosunku do 2007 r., ale spadło w porównaniu z 2005 r.

W omawianym roku w województwie małopolskim długość dróg publicznych o twardej nawierzchni wyniosła 22561 km (o 2,9% więcej niż w 2005 r.), w tym o nawierzchni ulepszonej - 19654 km.

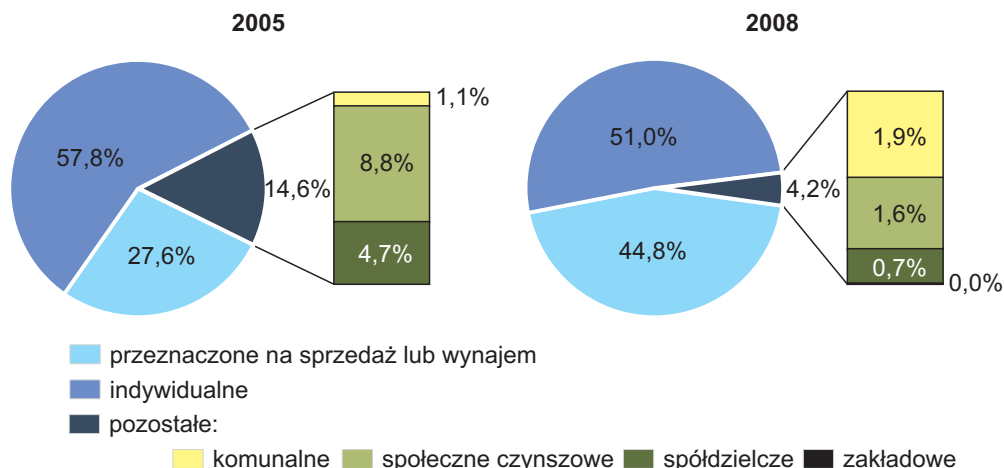
MIESZKANIA

W końcu 2008 r. zasoby mieszkaniowe województwa małopolskiego wynosiły 1059 tys. mieszkań, co oznacza utrzymanie się notowanej od kilku lat tendencji zwyżkowej i wzrost o 1,5% w stosunku do roku poprzedniego i o 3,8% w porównaniu ze stanem sprzed trzech lat.

Zasoby mieszkaniowe stanowiły 8,1% zasobów mieszkaniowych kraju. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania wynosiła 74,8 m² (74,3 m² przed rokiem, 73,7 m² w 2005 r.).

W 2008 r. w Małopolsce oddano do użytkowania 16,0 tys. mieszkań, tj. o blisko 50% więcej niż w 2005 r. W porównaniu z 2007 r. miał miejsce wzrost nowych realizacji o 29,2%. Przeciętna powierzchnia 1 mieszkania oddanego do użytkowania wyniosła 103,4 m² (wobec 112,1 m² przed rokiem i 106,8 m² przed trzema laty). Najwięcej mieszkań oddano do użytkowania w budownictwie indywidualnym (51,0%) oraz przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem (44,8% ogółu).

Wykr.8. Struktura mieszkań oddanych do użytkowania

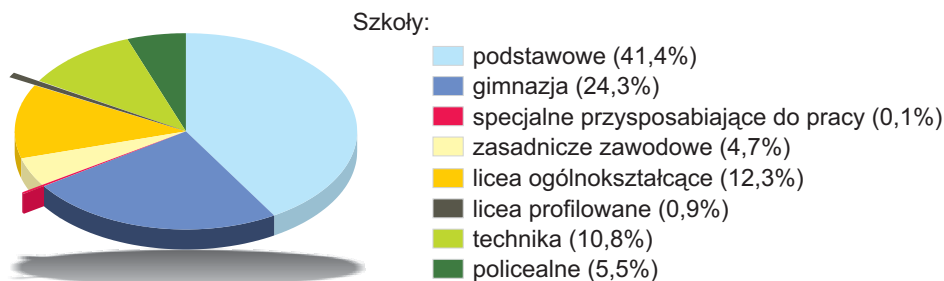
Źródło: opracowanie własne US Kraków.

EDUKACJA⁶

Na początku roku szkolnego 2008/09 w województwie małopolskim działało:

- 1801 placówek wychowania przedszkolnego, do których uczęszczało 82,8 tys. dzieci (w tym do 828 przedszkoli - 64,9 tys. dzieci),
- 1490 szkół podstawowych (212,0 tys. uczniów),
- 730 gimnazjów (124,0 tys. gimnazjalistów),
- 158 zasadniczych szkół zawodowych (23,8 tys. uczniów),
- 201 liceów ogólnokształcących (łącznie z uzupełniającymi) i 68 liceów profilowanych (odpowiednio: 63,2 tys. i 4,5 tys. licealistów),
- 196 techników, łącznie z technikami uzupełniającymi oraz szkołami artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe (55,2 tys. uczniów),
- 263 szkoły policealne (28,3 tys. uczniów).

⁶ Dane z systemu informacji oświatowej administrowanego przez Ministerstwo Edukacji Narodowej - z wyjątkiem szkół wyższych.

Wykr. 9. Struktura uczniów w roku szkolnym 2008/09 według typów szkół

Źródło: opracowanie własne US Kraków.

Ponadto, do 279 szkół dla dorosłych uczęszczało 20,6 tys. osób, a w 32 szkołach wyższych kształciło się 211,2 tys. studentów. Od 2000 r. systematycznie rośnie liczba studentów. Głównym centrum akademickim jest Kraków, na terenie którego funkcjonuje 21 szkół wyższych.

W szkołach podstawowych i gimnazjach jest coraz mniej uczniów, w związku z kształceniem się w nich roczników z „niżu demograficznego”. Największą popularnością wśród absolwentów gimnazjów cieszą się licea ogólnokształcące, do których uczęszcza ponad 40% uczniów pierwszych klas szkół ponadgimnazjalnych. Od 3 lat występuje ponowny wzrost zainteresowania szkołami umożliwiającymi naukę zawodu (zasadniczymi zawodowymi i technikami). Do szkół ogólnokształcących artystycznych w Małopolsce uczęszcza ponad 10% wszystkich uczniów tego typu szkół w Polsce. Maleje zainteresowanie uczniami liceami profilowanymi, które dają wykształcenie ogólne i jedynie orientację zawodową.

Z roku na rok polepsza się wyposażenie szkół w komputery, w tym z dostępem do Internetu. W komputery najlepiej wyposażone były szkoły podstawowe (w 95,7%), gimnazja (w 80,0%) i licea ogólnokształcące (w ponad 78%).

OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA

Podstawową opiekę zdrowotną ludności świadczyły zakłady stacjonarnej opieki zdrowotnej, placówki ambulatoryjnej opieki zdrowotnej wraz ze służbami medycyny pracy oraz prywatne praktyki lekarskie finansowane ze środków własnych pacjentów lub na podstawie umów z NFZ. Według stanu w końcu grudnia 2008 r. liczba lekarzy w województwie wyniosła prawie 7 tys., dentystów było 1,1 tys., a farmaceutów - 2,2 tys.; funkcjonowały 1304 zakłady ambulatoryjnej opieki zdrowotnej (tj. więcej o 24 niż rok wcześniej i o 136 niż w 2005 r.) oraz 61 szpitali ogólnych (mniej odpowiednio o: 2 i 14).

Od 2000 r. notuje się tendencję wzrostową ilości porad lekarskich udzielonych w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej. Od kilku lat rośnie również liczba leczonych w szpitalach ogólnych; na 10 tys. ludności w 2005 r. było ich 1567, a w 2008 r. już 1702.

Sprzedaż leków i środków medycznych na terenie województwa, według stanu w końcu 2008 r. prowadziło 930 aptek i 97 punktów aptecznych. Ilość aptek zmniejszyła się w skali roku o 11, tym samym wzrosła liczba ludności na 1 aptekę (z 3485 do 3535).

Funkcjonowały 33 żłobki i 1 oddział żłobkowy, w których w ciągu roku przebywało 4611 dzieci, tj. więcej o 189 niż przed rokiem i o 515 niż przed trzema laty. Od kilku lat systematycznie rosła liczba dzieci w żłobkach (łącznie z oddziałem żłobkowym). W końcu 2008 r. na 1000 dzieci w wieku do lat 3 sięgnęła ona 24,1 (wobec 23,6 w 2007 r. i 20,0 w 2005 r.). Przeciętny pobyt dziecka w żłobku wyniósł 77,8 dnia i był o 4,1 dnia dłuższy niż przed rokiem.

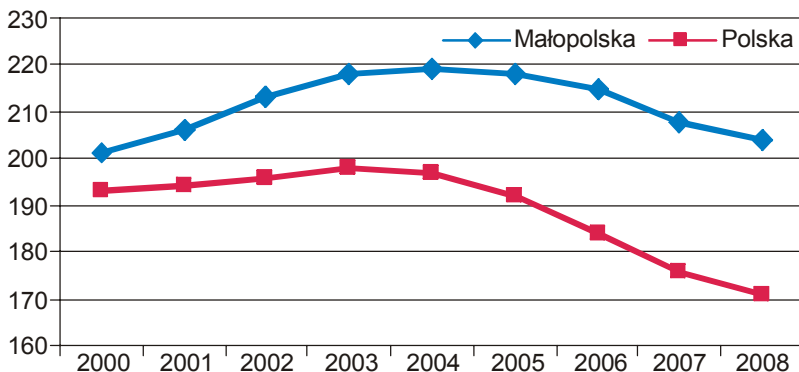
W 116 domach i zakładach stacjonarnych pomocy społecznej mieszkało 8618 pensjonariuszy, tj. więcej w porównaniu z 2007 r. o 224, a z 2005 r. - o 314. Wskaźnik wyrażający liczbę mieszkańców tego typu placówek na 10 tysięcy ludności w omawianym roku osiągnął wartość 26,2. Na przestrzeni ostatnich lat liczba pensjonariuszy wspomnianych domów i zakładów wykazywała niewielką tendencję rosnącą.

KULTURA

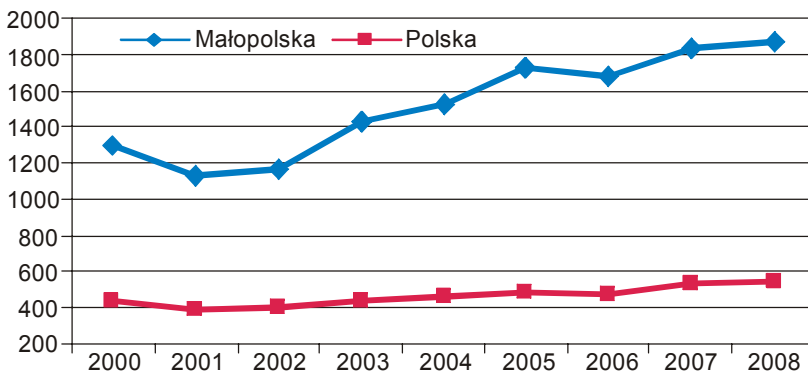
Na terenie województwa małopolskiego prężnie działa wiele instytucji kultury. Pod względem ich ilości Małopolska należy do czołówki województw. Przykładowo, pod względem liczby muzeów zajmowała ona pierwsze miejsce w Polsce przed Mazowszem i Wielkopolską. Głównym ośrodkiem życia kulturalnego jest Kraków, na terenie którego znajduje się większość instytucji kultury w województwie.

W końcu 2008 r. w województwie małopolskim działały 763 biblioteki publiczne (łącznie z filiami), tj. 9,1% wszystkich tego typu placówek w Polsce. Biorąc pod uwagę ich ilość Małopolska zajmowała trzecie miejsce wśród województw, za Mazowszem i Śląskiem. W ciągu ostatnich kilku lat systematycznie spada liczba czytelników bibliotek oraz liczba wypożyczeń księgozbioru.

W latach 2005-2008 w Małopolsce wzrosła liczba muzeów (łącznie z oddziałami muzealnymi) z 104 do 108 oraz zwiedzających muzea z 5644 tys. do 6114 tys. Liczba zwiedzających muzea i wystawy na 1000 mieszkańców od paru lat rosła i w 2008 r. wyniosła 1863. Zwiększyła się również ilość galerii sztuki (z 66 do 74) oraz wystaw organizowanych w kraju (z 727 do 742). Na tle kraju muzea stanowiły 14,5%, a zwiedzający muzea i wystawy - 29,5%.

Wykr.10. Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności

Źródło: opracowanie własne US Kraków.

Wykr. 11. Zwiedzający muzea i wystawy na 1000 ludności

Źródło: opracowanie własne US Kraków.

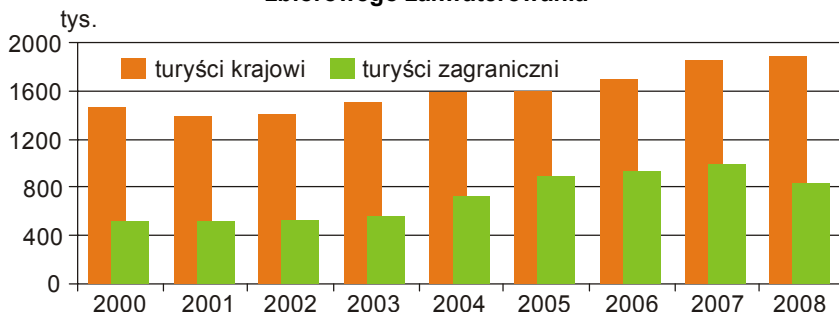
Według stanu w dniu 31 XII 2008 r. w województwie działało 20 teatrów i 45 kin stałych, co oznacza jedynie niewielkie zmiany ilościowe w stosunku do lat poprzednich. Zmiany jakościowe są istotne, ponieważ miejsce kin studyjnych zajęły multiplexy i miniplexy. Nieznacznym wahaniom podlegała w ostatnich latach dość wysoka liczba widzów w kinach stałych na 1000 ludności (w 2008 r. - 1011 osób). A zatem można stwierdzić, że ten rodzaj uczestnictwa w konsumpcji dóbr kultury zinstytucjonalizowanej jest nadal bardzo powszechny.

TURYSTYKA

Województwo małopolskie jest jednym z najbardziej rozwiniętych turystycznie regionów kraju. Według stanu w końcu lipca 2008 r. baza noclegowa turystyki w województwie obejmowała 872 obiekty, oferujące łącznie 68,8 tys. miejsc noclegowych, co stanowiło 11,5% krajowej bazy noclegowej. W zestawieniu z 2007 r. liczba obiektów zwiększyła się o 29,

a w porównaniu z 2005 r. - o 47, zaś ilość miejsc noclegowych wzrosła odpowiednio o: 4,7 tys. i 7,3 tys. W 2008 r. liczba osób korzystających z noclegów wynosiła 2711 tys., tj. o 4,2% mniej niż przed rokiem, ale o 8,8% więcej niż przed 3 laty. Spadek w ujęciu rocznym dotyczył zwłaszcza turystów zagranicznych, których było mniej o 15,4%. Liczba udzielonych noclegów również była mniejsza (o 0,8%) aniżeli w 2007 r., ale większa (o 7,8%) w porównaniu z 2005 r. i wyniosła 7954 tys. Zmiany zachodzące w ostatnich latach w turystyce przedstawia wyk. 12.

Wykr. 12. Korzystający z noclegów w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania

Źródło: opracowanie własne US Kraków.

Rozwinęła się branża gastronomiczna w województwie. W końcu lipca 2008 r. w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania działały: 273 restauracje, 316 barów i kawiarni, 331 stołówek i 62 punkty gastronomiczne.

Gospodarka

OCHRONA ŚRODOWISKA

Województwo małopolskie pod względem powierzchni (15183 km^2) zajmuje 12 lokatę w kraju, przed województwami: lubuskim, śląskim, świętokrzyskim i opolskim. Położone jest na terenach wyżynnych i górskich, co wydatnie przyczynia się do jego atrakcyjności turystycznej, ale też zobowiązuje do szczególnej dbałości o środowisko naturalne.

Liczba zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza (emitujących pyły, gazy lub równocześnie pyły i gazy) wzrosła z 116 w 2005 r. i 128 w 2007 r. do 145 w końcu omawianego roku. Jednak emisja przemysłowych pyłowych zanieczyszczeń powietrza z wyżej wymienionych zakładów zmniejszała się stopniowo z 9,3 tys. ton w 2005 r. do 5,7 tys. ton w 2008 r. (7,5% wielkości krajowej), a emisja zanieczyszczeń gazowych (bez dwutlenku węgla) spadła w latach 2005-2008 o 12,8% do 156,2 tys. ton (stanowiąc 8,7% emisji w Polsce).

W ciągu 2008 r. na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w województwie pobrano $582,0 \text{ hm}^3$ wody, tj. mniej o 27,9% niż w 2007 r. i o 38,0% niż przed trzema laty. Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności również na przestrzeni tych lat malało.

Przykładowo, przeciętne zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych w miastach kształtowało się na poziomie $62,3 \text{ hm}^3$ (zbliżonym do notowanego w 2007 r.) i zmniejszyło się w zestawieniu z 2005 r. o $1,8 \text{ hm}^3$.

Jednocześnie do wód lub do ziemi odprowadzono $543,1 \text{ hm}^3$ ścieków, co oznacza spadek o 29,0% w porównaniu z poprzednim rokiem i o prawie 40% w odniesieniu do 2005 r. W Małopolsce działało 315 oczyszczalni ścieków, w tym 236 oczyszczalni ścieków komunalnych, z których korzystało szacunkowo 54,4% ludności (w minionych latach również ponad połowa, lecz nieco mniejszy odsetek).

W województwie małopolskim ilość wytworzonych w ciągu roku odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych) wynosiła 8556 tys. ton (spadek w stosunku do 2007 r. o 4,1%). Stanowiło to 7,4% odpadów ogólnokrajowych. Wytworzone odpady zostały poddane odzyskowi - 6730 tys. ton (78,6%), unieszkodliwieniu - 1232 tys. ton (14,4%) lub zmagazynowaniu czasowemu na terenie zakładów - 595 tys. ton (6,9%).

Ogólna ilość odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych) dotychczas składowanych (nagromadzonych) w końcu roku 2008 wynosiła 145170 tys. ton ($9,6 \text{ tys. ton/km}^2$), co stanowiło 8,4% ogólnej ilości odpadów składowanych w kraju. Taka ilość odpadów nagromadzonych plasuje województwo na 3 miejscu w kraju (po śląskim i dolnośląskim).

Na środki trwałe służące ochronie środowiska w omawianym roku wydatkowano w Małopolsce 582,5 mln zł, czyli o 10,7% mniej niż przed rokiem, ale o 1,3% więcej aniżeli w 2005 r. Natomiast na środki trwałe służące gospodarce wodnej województwo przeznaczyło 269,1 mln zł, co oznacza spadek w stosunku do 2007 r. i 2005 r. odpowiednio o: 25,5% i 11,4%.

ROLNICTWO

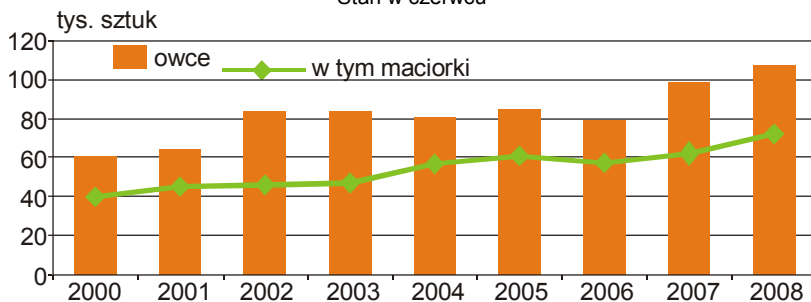
Powierzchnia użytków rolnych (według granic administracyjnych, stan w czerwcu) wyniosła 722,2 tys. ha, tj. więcej o 0,7% niż w 2007 r. i o 1,5% niż w 2005 r. Na gospodarstwa indywidualne przypadało ponad 97% powierzchni użytków rolnych. Powierzchnia zasiewów w 2008 r. sięgnęła 421,9 tys. ha (tj. o 5,1% więcej niż przed rokiem), w tym najwięcej przypadało na zboża - 65,1%, rośliny pastewne - 14,5% i ziemniaki - 11,0%.

W roku sprawozdawczym w Małopolsce zebrano łącznie 933,2 tys. ton ziarna zbóż, tj. więcej niż przed rokiem, jak i przed trzema laty o 9,4%. Zebrano również znacznie więcej owoców, mniejsze były natomiast zbiory ziemniaków, buraków cukrowych i warzyw gruntowych.

W czerwcu 2008 r. w województwie małopolskim pogłowie bydła wynosiło 228,9 tys. sztuk (4,0% pogłowia krajowego) i było mniejsze o 14,0% w stosunku do stanu sprzed roku, a pogłowie owiec - 107,2 tys. sztuk, tj. więcej o 8,5%. Pogłowie owiec stanowiło aż 33,1% stanu krajowego. Na przestrzeni roku o ponad 5% zmalało pogłowie trzody chlewnej w województwie - do 436,3 tys. sztuk (stan w końcu lipca).

Wykr. 13. Pogłowię owiec w województwie małopolskim

Stan w czerwcu

Źródło: opracowanie własne US Kraków.

Wartość skupu produktów rolnych ogółem (roślinnych i zwierzęcych) zmniejszyła się o 12,8% w skali roku, ale wzrosła o 7,4% w porównaniu z 2005 r. i wyniosła 862,0 mln zł.

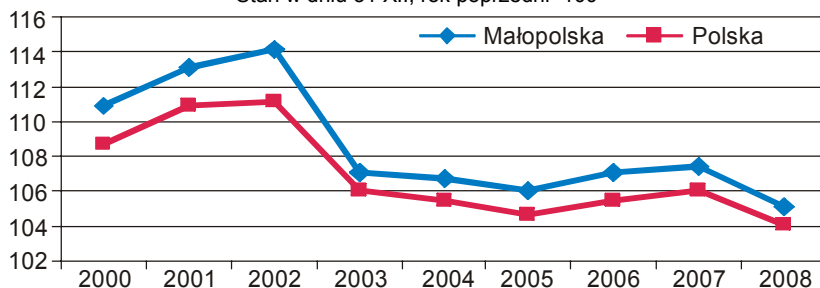
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ

Według stanu w dniu 31 XII 2008 r. na terenie województwa małopolskiego w rejestrze REGON było 301,6 tys. podmiotów gospodarki narodowej (bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne), tj. o 2,6% więcej niż przed rokiem. Na zwiększenie ogólnej liczby podmiotów wpłynął sektor prywatny, w którym odnotowano wzrost o 3,0%. W sektorze publicznym na przestrzeni roku ubyło 688 podmiotów, co przekłada się na 7,8% spadek. W porównaniu z końcem 2005 r. liczba podmiotów wzrosła o 4,1%.

W końcu grudnia 2008 r. rejestr REGON obejmował 72,7 tys. osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej, których liczba systematycznie rośnie od kilku lat. Wśród nich było 19,5 tys. spółek handlowych (ich liczba zwiększyła się o 5,1% w skali roku), w tym 3,4 tys. z udziałem kapitału zagranicznego (wzrost o 4,7%).

Wykr.14. Dynamika spółek handlowych

Stan w dniu 31 XII; rok poprzedni=100

Źródło: opracowanie własne US Kraków.

Sektor prywatny skupiał 97,3% wszystkich podmiotów gospodarczych. Dominowały jednostki prowadzone przez osoby fizyczne (228,9 tys.), które stanowiły 75,9% ogółu firm.

W 2008 r., drugi rok z rzędu, odnotowano wzrost liczby osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (o 2,8% w stosunku do 2007 r.).

Biorąc pod uwagę rodzaj działalności, najwięcej podmiotów gospodarczych odnotowano w następujących sekcjach PKD (PKD 2004): handel i naprawy (28,7%), obsługa nieruchomości i firm (15,2%) oraz budownictwo (12,5%).

PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO⁷

Od kilku lat w Małopolsce obserwuje się wzrost produkcji sprzedanej przemysłu. W 2008 r. produkcja sprzedana przemysłu zamknęła się kwotą 55615 mln zł, tj. o 11,2% wyższą (w cenach stałych) od uzyskanej w roku poprzednim, w 2007 r. wzrosła ona o 13,7%.

Na wyższy poziom przychodów ze sprzedaży wyrobów i usług wpłynął m.in. wzrost produkcji sprzedanej w przetwórstwie przemysłowym o 11,5%, (wobec 14,8% w 2007 r.). W wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, wodę przychody wzrosły o 7,9% (rok wcześniej o 2,7%), a w górnictwie - o 5,4% (w 2007 r. o 1,1%).

W porównaniu z 2007 r. w strukturze produkcji sprzedanej przemysłu zmniejszył się udział przetwórstwa przemysłowego z 90,5% do 89,2% oraz górnictwa z 2,0% do 1,8%. Udział wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, wodę wzrósł z 7,5% do 9,0%.

Wartość sprzedaży produkcji budowlano-montażowej zrealizowanej systemem zleceń w 2008 r. na terenie kraju przez małopolskie firmy budowlane wyniosła 6458,0 mln zł i stanowiła 87,5% ogólnej (uzyskanej przez podmioty budowlane i niebudowlane) wartości robót budowlano-montażowych.

Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej zwiększyła się w stosunku do poprzedniego roku o 22,2%, w rezultacie wzrostu wartości robót zarówno inwestycyjnych (o 8,0%) jak i o charakterze remontowym (o 57,9%). W strukturze ogólnej wartości sprzedaży zmniejszył się udział inwestycji (o 8,3 pkt proc. do 63,4%) na rzecz remontów i robót pozostałych.

Udział produkcji budowlano-montażowej zrealizowanej przez firmy budowlane województwa małopolskiego wyniósł 8,4% wartości produkcji uzyskanej przez takie podmioty w kraju.

TRANSPORT

Z roku na rok zwiększała się liczba zarejestrowanych pojazdów samochodowych i ciągników. W końcu 2008 r. wyniosła 1754 tys., tj. więcej o 8,1% niż przed rokiem i o 24,2% niż w 2005 r. Gros stanowiły samochody osobowe - 76,4%.

⁷ Dotyczy podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

Transportem samochodowym zarobkowym (w przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 9 osób) w komunikacji krajowej przewieziono w ciągu roku 5,5 mln t ładunków, tj. więcej w porównaniu z 2007 r. o 29,1% i z 2005 r. o 148,8%, a w komunikacji międzynarodowej - 5,4 mln t ładunków, co oznacza wzrost odpowiednio o 45,8% i aż o 253,7%. Świadczy to o rosnącej popularności transportu samochodowego.

HADEL

Rok 2008 był kolejnym, w którym wzrosła zarówno sprzedaż hurtowa, jak i detaliczna zrealizowana przez jednostki handlowe o liczbie pracujących powyżej 9 osób. Tempo wzrostu było większe niż w roku 2007 i wciąż utrzymywało się na poziomie dwucyfrowym w przypadku sprzedaży hurtowej. Sprzedaż hurtowa w ciągu 12 miesięcy 2008 r. zamknęła się kwotą 58131 mln zł, czyli wyższą o 38,6% niż rok wcześniej (w 2007 r. wzrost wyniósł 10,7%). Sprzedaż detaliczna w 2008 r. wyniosła 33892 mln zł, tj. o 9,2% więcej niż w 2007 r. (rok wcześniej była ona wyższa o 11,1%). Wzrosła liczba sklepów z 32,6 tys. w 2005 r. do 33,7 tys. w omawianym roku. Jednak nie dotyczyło to domów towarowych, domów handlowych, hipermarketów i supermarketów, jak również sklepów powszechnych i wyspecjalizowanych. Tendencja wzrostowa wynikała jedynie ze zwiększonej liczby tzw. innych sklepów (dotyczy sklepów podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób oraz aptek bez względu na liczbę pracujących), które stanowiły 91,2% ogółu.

Wzrosła też ilość placówek gastronomicznych⁸ i wyniosła 1238, podczas gdy w latach 2005 i 2007 notowano ich niespełna tysiąc. Zwiększyła się także sprzedaż z działalności gastronomicznej - o 1,4% w skali roku do 873,4 mln zł, co świadczy o rozwoju tej branży.

FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW

W latach 2006 i 2007 sytuacja ekonomiczno-finansowa przedsiębiorstw uległa poprawie - przedsiębiorstwa objęte badaniem uzyskiwały korzystniejsze w skali roku wyniki finansowe oraz lepsze wskaźniki efektywności ekonomicznej. Natomiast w 2008 r. wyniki finansowe oraz podstawowe wskaźniki ekonomiczne badanych przedsiębiorstw⁹ kształtowały się mniej korzystnie niż w 2007 r., ale lepiej niż w 2005 r.

Przykładowo, w 2008 r. przychody z całokształtu działalności rok do roku rosły wolniej niż koszty ich uzyskania, co znalazło odzwierciedlenie we wzroście wskaźnika poziomu kosztów z 94,5% do 95,6% (96,3% w 2005 r.). Wynik finansowy netto ukształtował się na poziomie

⁸ Dotyczy podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

⁹ Dane dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. Dane nie obejmują banków, instytucji ubezpieczeniowych, domów i biur maklerskich, towarzystw inwestycyjnych i emerytalnych, narodowych funduszy inwestycyjnych, szkół wyższych, samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, instytucji kultury posiadających osobowość prawną i gospodarstw indywidualnych w rolnictwie.

6357 mln zł, czyli o 12,9% niższym niż w 2007 r., ale o 77,5% wyższym aniżeli przed trzema laty. Dodatni wynik finansowy netto wykazało 82,3% badanych przedsiębiorstw (w 2007 r. - 85,5%, a w 2005 r. - 77,2%).

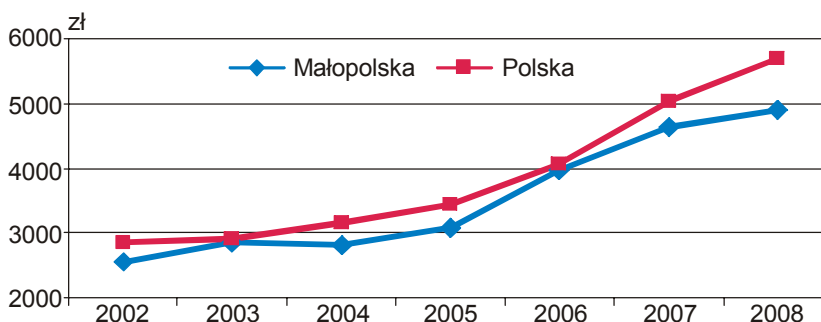
Od kilku lat wartość aktywów obrotowych w przedsiębiorstwach wykazuje tendencję rosnącą. W końcu grudnia 2008 r. wyniosła ona 52077 mln zł, tj. więcej o 19,0% niż w 2007 r. i o 68,9% niż w 2005 r.

INWESTYCJE I ŚRODKI TRWAŁE

W omawianym roku nakłady inwestycyjne (według lokalizacji inwestycji) sięgnęły 16101 mln zł, w tym 10411 mln zł w sektorze prywatnym. Z roku na rok są one coraz większe. W stosunku do 2007 r. wzrosły o 6,0%, a w porównaniu z 2005 r. - o 60,1%. Spośród sekcji PKD (PKD 2004), nakłady inwestycyjne były największe w przemyśle i stanowiły 26,4% całości nakładów, w obsłudze nieruchomości i firm - 21,3% oraz w budownictwie - 14,9% ogółu.

Nakłady inwestycyjne na 1 mieszkańca od 2005 r. wykazywały tendencję wzrostową, a w 2008 r. ukształtowały się na poziomie 4905 zł. Z uwagi na zachowanie porównywalności danych nie zostały na wykresie ujęte lata 2000-2001 (wykr. 15).

Wykr.15. Nakłady inwestycyjne na 1 mieszkańca

Ź r ó d ł o: opracowanie własne US Kraków.

Wartość brutto środków trwałych¹⁰ (w bieżących cenach ewidencyjnych) według stanu w końcu 2008 r. sięgnęła 160458 mln zł i tym samym była wyższa niż przed rokiem o 8,0% i niż przed trzema laty - o 22,4%. Relatywnie największą wartość środków trwałych odnotowano w przemyśle - 27,8% oraz w obsłudze nieruchomości i firm - 25,3% ogółu.

Wartość brutto środków trwałych w przeliczeniu na 1 mieszkańca Małopolski w końcu 2008 r. wyniosła 48814 zł.

¹⁰ Podziału środków trwałych według sekcji PKD dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności.

PRODUKT KRAJOWY BRUTTO

Małopolska pod względem gospodarczym należy do lepiej rozwiniętych województw. W 2007 r. wytworzyła 7,4% PKB, co daje jej piątą lokatę w Polsce. Jednak w 2007 roku wzrost wolumenu PKB w porównaniu do 2005 r. (w cenach stałych) był najniższy wśród województw i wyniósł tylko 5,5% (ogółem dla kraju 13,4%). W przeliczeniu na 1 mieszkańca PKB wynosił 26456 zł i był o 14,3% niższy od średniego poziomu w Polsce. Wynik ten plasował Małopolskę dopiero na 10 miejscu w kraju przed województwami: opolskim, świętokrzyskim, warmińsko-mazurskim, podlaskim, lubelskim i podkarpackim.

Największy udział w tworzeniu wartości dodanej brutto w 2007 r. (podobnie jak w kraju) miał sektor przedsiębiorstw (46,7%), następnie sektor gospodarstw domowych (32,2%) oraz sektor instytucji rządowych i samorządowych w wysokości 16,0%. Z uwagi na rodzaj prowadzonej działalności, jednostki zaliczane do sektora usług rynkowych wypracowały prawie połowę wartości dodanej brutto (49,5%). Pozostała część przypadała głównie na przemysł (24,1%), usługi nierynkowe (16,0%), budownictwo (7,5%). Relacje te w odniesieniu do wielkości ogólnopolskich kształtowały się podobnie, jedynie w przypadku budownictwa i usług nierynkowych przekraczały średnią krajową.

W ujęciu przestrzennym, największy wpływ na wielkość wolumenu PKB wytworzonego w województwie, ma miasto Kraków (z udziałem 42,1%). Ze względu na wysokość PKB na 1 mieszkańca, Kraków zajmuje 4 lokatę (po Warszawie, Poznaniu i podregionie legnicko-głogowskim) wśród wszystkich (66) podregionów w kraju. Miernik ten w 2007 r. był o 58,9% wyższy niż przeciętnie w kraju.

FINANSE PUBLICZNE

Dochody

Jednostki samorządu terytorialnego Małopolski w 2008 r. wypracowały dochody ogółem w wysokości 11626 mln zł, czyli o 9,5% więcej niż w roku 2007. Wielkość ta stanowiła 8,2% dochodów jednostek samorządowych w kraju. W dochodach ogółem dochody budżetów gmin (5499 mln zł) stanowiły 47,3%, dochody miast na prawach powiatu (3708 mln zł) - 31,9%, powiatów (1488 mln zł) - 12,8% i województwa (930 mln zł) - 8,0%.

W porównaniu z 2007 r. największy wzrost dochodów wystąpił w budżecie województwa - o 24,7%, podczas gdy dochody powiatów wzrosły o 13,6%, gmin o 7,7%, a miast na prawach powiatu o 7,4%. W strukturze dochodów przeważały dochody własne, których udział wyniósł 50,1%, tj. 5829 mln zł. Subwencja ogólna w kwocie 3750 mln zł stanowiła 32,3% ogółu dochodów, a dotacje sięgnęły 2046 mln zł, tj. 17,6%.

W 2008 r. w przeliczeniu na 1 mieszkańca Małopolski z dochodów budżetu województwa przypadało 283 zł, z dochodów powiatów - 640 zł, z dochodów miast na prawach powiatu - 3876 zł, a z dochodów gmin - 2365 zł.

Wydatki

Wydatki ogółem jednostek samorządu terytorialnego za 2008 r. wyniosły 11923 mln zł i wzrosły o 11,0% w porównaniu z 2007 r. Stanowiły one 8,2% wydatków jednostek samorządowych w kraju. Na budżety gmin przypadało 5601 mln zł (47,0%), na budżety miast na prawach powiatu 3887 mln zł (32,6%), na budżety powiatów 1511 mln zł (12,7%), a na budżet województwa 923 mln zł (7,7%).

Wykr.16. Struktura dochodów i wydatków budżetów jednostek samorządu terytorialnego w 2008 r.

^a Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

Źródło: opracowanie własne US Kraków.

Wydatki bieżące, 9357 mln zł, stanowiły 78,5% wydatków ogółem. Na wydatki majątkowe przypadła pozostała kwota, czyli 2566 mln zł, w tym 99,4% przeznaczone zostało na inwestycje. Natomiast wśród wydatków bieżących wynagrodzenia stanowiły prawie 40% (3545 mln zł). Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem wyniósł 21,4%.

W przeliczeniu na 1 mieszkańca Małopolski z budżetu województwa wydatkowano 281 zł, z budżetów powiatów - 650 zł, miast na prawach powiatu - 4063 zł, a gmin - 2409 zł.

Rok 2008 jednostki samorządowe zamknęły ujemnym wynikiem finansowym w wysokości minus 297 mln zł, co w odniesieniu do roku poprzedniego oznacza jego dalsze pogorszenie (za 2007 r. - minus 124 mln zł). Deficyt wykazało 108 jednostek: 93 gminy, 3 miasta na prawach powiatu i 12 powiatów. Wyraźne pogorszenie sytuacji finansowej miało miejsce w gminach, gdyż rok 2008 zamknął się deficytem budżetowym w wysokości 102 mln zł, natomiast rok wcześniej odnotowano nadwyżkę budżetową w wysokości 75 mln zł. Nadwyżkę budżetową w omawianym roku wykazano jedynie w budżecie województwa.